Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Medlemsblad for Kvindeligt Arbejderforbund
Udgiver: Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark
Udgivelsesår: 1914-1925

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

Medlemsblad
for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND
I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 1 | 1. November 1914 | 1. Aargang

Vort Blad.

Som Led i Bestræbelserne for at være i Kontakt med vore Medlemmer, har Hovedbestyrelsen ment det nyttigt at faa et Organ, der kan bringe Bud tll hvert Medlem af vor Organisation om de den samlede Arbejderbevægelse vedrørende Anliggender, som har særlig Interesse for Medlemmerne, men som ikke kommer til deres Kundskab gennem de øvrige Partiblade.

Naar vi nu hermed bringer Tanken til Udførelse og præsenterer dette vort første Nummer, vil det vel ogsaa være rigtigst at gøre Rede for, hvilket Program vi agter at følge indenfor dets Spalter. Først maa vi dog bemærke, at vi agter foreløbig kun at lade det udgaa en Gang i Kvartalet; gør det imidlertid den tilsigtede Nytte, kan der altid senere blive Lejlighed til at udvide det til Maanedsblad.

I første Række vil vi lade Bladet være Budbringer om de Sager, der rører sig indenfor vor Organisation, og derunder bl. a. offentliggøre de Overenskomster, der Tid efter anden indgaas med Arbejdsgiverne, samt knytte supplerende Bemærkninger dertil. Vi haaber derved at kunne forebygge de blandt Medlemmerne nu ret ofte forekommende Misforstaaelser angaaende afsluttede Overenskomster.

Endvidere vil vore Regnskaber, Cirkulærer og andre Ting, som nu fortrinsvis kun kommer til Bestyrelsens Kundskab, blive bekendtgjort, hvorved vi fremtidig vil kunne spare Udgifterne til de ellers nødvendige Tryksager, og Medlemmerne vil i dette Blad da have en klar og nem Oversigt over Forbundets Anliggender.

Til disse faa Bemærkninger som Indledning til vort nye Foretagende vil vi føje Ønsket om, at Bladet maa blive et godt Bindeled mellem Forbundet og dets Medlemmer, og i Forbindelse med den øvrige Arbejderpresse et virksomt Vaaben for os i den daglige Kamp for de arbejdende Kvinders Frigørelse af Kapitalismen.

P. F. V.
Sofie Rasmussen.

Krigen og Arbejdsløsheden.

Den Krig, der for Tiden raser i Europa, har medført Sult og Nød i de paagældende Lande og i nevtrale Stater bragt Handel og Vandel ud af den daglige Gænge og foraarsaget betydelige Indskrænkninger i Omsætningsforholdene, saaledes ogsaa her i Danmark, hvor forskellige industrielle Virksomheder har maattet indskrænke Fabrikationen betydeligt.

For at faa Arbejdsløshedsforholdene belyst, foretog „De samvirkende Fagforbund“ den 22. August en Optælling af Organisationernes helt eller delvis arbejdsløse Medlemmer, og Resultatet var overmaade stort, saaledes at mange Arbejdsløshedskasser har Vanskeligheder ved at udrede den nødvendige Understøttelse. At vort Forbund, hvis Medlemmer er fordelt i saa forskellige Industrigrene, rammes følelig, er jo let forstaaeligt, og et Uddrag af „De samvirkende Fagforbund“s Undersøgelser gav følgende Resultat:

Københavns Afdeling 1. 236 Medlemmer arbejder paa indskrænket Tid; fra Fredag den 28. August er Arbejdstiden paa følgende Virksomheder indskrænket til 4 Dage ugentlig: „Tændstikfabrikken“, Islands Brygge, Aktieselskabet Schiønning & Arvé, og paa „Øresunds kemiske Fabrikker“ til $7^1/_2$ Time daglig.

Københavns Afdeling 2. 130 Medlemmer arbejder paa indskrænket Tid, paa en Fabrik arbejdedes 4 Dage, paa en anden 3 Dage ugentlig.

Aarhus Afdeling 1. 10 Medlemmer helt arbejdsløse, da det Arbejde, som Kvinderne beskæftigedes ved paa Glasværket, er indstillet.

Aarhus Afdeling 2. 25 Medlemmer arbejder paa indskrænket Tid.

Aalborg Afdeling 1. Paa Halmvarefabrikken er Arbejdet helt indstillet, hvorved 11 Medlemmer er arbejdsløse.

Aalborg Afdeling 2. Ca. 35 Medlemmer arbejder paa indskrænket Tid.

Fredericia Afdeling 1. 14 Medlemmer arbejder 3 Dage ugentlig.

Holstebro Afdeling 1. 1 Medlem arbejder paa indskrænket Tid.

Odense Afdeling 1. 22 Medlemmer arbejder paa indskrænket Tid

Odense Afdeling 2. 10 Medlemmer arbejder paa indskrænket Tid.

Randers Afdeling 1. 30 Medlemmer arbejder 4 Dage ugentlig.

Vejle Afdeling 1. 31 Medlemmer arbejder 7 Timer daglig i Stedet for 9½ Time.

Selv om de helt arbejdsløse ikke er den overvejende Del, og Størsteparten af *vort* Forbunds Medlemmer altsaa ikke er ganske uden Fortjeneste, betyder den i mange Virksomheder stærkt indskrænkede Arbejdstid jo en væsentlig Forringelse af de Paagældendes Indtægter, saa det er just ikke med de lyseste Forhaabninger, at særlig de Selvforsørgende kan se Vinteren i Møde; men saavel Stat som Kommune bestræber sig jo for at raade Bod paa Nøden, saaledes har jo Borgerrepræsentationen her i København bevilget henholdsvis 200,000 og 400,000 Kr. til Understøttelseshjælp, og samme Dag, som den ekstraordinære Rigsdagssamling sluttede, vedtoges der paa Initiativ af vor Partigruppe en Lov om Hjælp til de Arbejdsløse, en Lov, der, brugt paa rigtig Maade af disse, vil kunne bringe dem store Fordele.

Den gennemførte Lov er som Følge af Forholdene blevet en Fortsættelse af Lovgivningen om Hjælp til de indkaldte Soldaters Familier.

Loven tilsiger et ekstraordinært Statstilskud til Hjælpekasserne (i København Understøttelsesforeningen), saafremt Kommunerne igennem disse yder Understøttelse i Anledning af Arbejdsløsheden.

I Folketings-Udvalgets Betænkning og i Lovens Tekst siges det, at Hovedreglen maa være, at der ikke ydes Hjælp til Arbejdsløse, der efter hidtil gældende Love har Krav paa Understøttelse. Overfor Medlemmer af Arbejdsløshedskasser vil Loven altsaa som Regel virke som Fortsættelse af den sædvanlige Understøttelse, men desuden er det gjort muligt at supplere Understøttelsen fra Arbejdsløshedskassen, naar denne er særlig lav, ligesom Enker, der nyder Bidrag efter Enkeloven, vil kunne oppebære Understøttelse efter den nye Lov, samt iøvrigt Folk, der oppebærer andre Understøttelser, naar det ikke er sædvanlig Fattighjælp, f. Eks. Hjælp efter Fattiglovens § 63, Tuberkuloseloven o. a.

Gennemførelsen af den her nævnte Lov betyder altsaa, at alle Arbejdsløse kan oppebære en ugentlig Understøttelse som en dem tilkommende Ret paa Grund af de overordentlige Forhold. — Lovens Varighed er sat til 1. April n. A.

Dette er at forstaa saaledes, at her igennem kan de, der t. Eks. har opbrugt deres Understøttelse i Arbejdsløshedskassen, vedblivende hæve denne. Og hvis det er en Familie umuligt at leve af den Understøttelse, den faar af Arbejdsløshedskassen, vil den efter denne Lov kunne suppleres ved Tilskud.

For at opnaa dette maa man i Provinserne henvende sig til Hjælpekasserne og i København til Understøttelsesforeningen, igennem hvilke denne Understøttelse gaar. Den ene Halvdel udredes af Staten og den anden af Kommunerne.

J. Borups Læreanstalt.

Denne Virksomhed, der til en Begyndelse beskedent skjulte sig under Kursus-Navnet, har efterhaanden udfoldet sig som en demokratisk Højskole, hvor der holdes Foredrag over Literatur, Historie, Samfundslære og Livsfilosofi hver Aften i Ugen, hvor der hver Lørdag er Sammenkomst for alle Eleverne med Diskussion, Sang og selskabelig Underholdning, hvor der nu til Oktober aabnes et Skolehjem med Bolig for dem, der kommer ind fra Provinsen, hvor der i disse Dage vil blive udgivet en Sangbog til Brug ved Møder og Sammenkomster, hvor der kort sagt holdes Højskole, kun forskellig fra Landets ved de Lærefag, som findes ved Siden af, men ellers i nøje Overensstemmelse med Grundtanken, som er den frivillige Tilslutning i den modne Alder, hvor man ved, hvad man vil og føler, hvad man mangler og har netop derved Evnen til at gribe og fastholde, hvad man modtager.

Hvad skal vi Kvinder med det? Lad os passe os selv og vor hjemlige Syssel og lad Mændene om at lære noget! Ja, den Vise kender vi, men den er for gammel. Nu ved vi alle, at Kvindernes Stilling, om den end økonomisk staar i Skygge, dog snart sagt paa alle Omraader er lige saa væsentlig og vigtig som Mændenes. Hertil svarer Vigtigheden af en fyldigere Uddannelse. Er det ikke os, der har Omsorg for Børnene, og som igennem dem er med til at bygge Fremtiden? En Moder, der skal have noget at fortælle sit Barn, og som skal kunne lede det, danne det og lære det, hvad der er sandt og godt i Verden, en saadan Moder maa først have sørget for sin egen Uddannelse, og det kan hun ikke paa egen Haand. En Hustru, der skal kunne holde Manden til Hjemmet, maa kunne dele hans Interesser og snakke med om, hvad der ligger ud over Dagen og Vejen. Det hænder ofte, at en Hustru ser skævt til, at Manden et Par Aftener i Ugen gaar ud for at samle sig Kundskaber, og det synes Manden ikke om. Men gaa med, lær noget af det samme, saa har I noget nyt at dele med hinanden. Og de ugifte, som skal fægte sig frem alene, de har dobbelt Grund til at ruste sig med Oplysning, for at de, hvor de saa kommer, kan hævde Stillingen. Nej, den Tale om det huslige som Kvindens eneste Virke, den er for gammel nu. Den er det alene af den Grund, at vi staar foran den politiske Valgret, og skal vi kunne hævde os ved Mændenes Side,

Halvaars-Regnskab

for De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse

for Tiden 1. April til 30. September 1914.

Indtægt	Kr.	Øre	Udgift	Kr.	Øre
Beholdning fra forrige Aar	41862	51	Udbetalte Understøttelser	5808	00
Medlemsbidrag	5733	80	Formandens Løn	300	00
do. for hvilende Medlemsret	18	50	Kontrollering	170	00
Indskud	129	00	Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmøder	339	60
Statstilskud	7927	45	Rejser og Møder	362	20
Kommunetilskud fra København . . .	3811	60	Revisioner	258	00
do. - Nørre Tranders .	11	08	Bogtryk og Bogbind	420	75
do. - Holstebro	24	01	Porto	39	32
do. - Frederiksværk . .	8	32	Tidsskrifter	9	00
do. - Taarnby	22	16	Kontorinventar	31	00
Indvundne Renter	821	69	Kiosk	2	95
			Vidneafhøring	30	00
			Indkaldelse af Sparekassebog	4	15
			Beholdning at overføre	52595	15
Balance Kr.	60370	12	Balance Kr.	60370	12

Sofie Rasmussen,
Formand.

Revideret og befundet rigtigt. Sparekassebog og Beholdning efterset.

København, d. 30. September 1914.

Inger Rasmussen, Henriette Poser,
Thora Petersen,
Revisorer.

I Fremtiden vil Arbejdsløshedskassens Regnskab blive offentliggjort hvert halve Aar i Lighed med ovenstaaende, Forbundets Regnskab vil som tidligere blive udsendt en Gang om Aaret.

Skematisk Oversigt over Arbejdsløsheden

fra 1. April til 30. September 1914.

	København								Provinserne							
	Antal Afdelinger	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Afdelinger	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbejdsløse ved Maanedens Midte	Ant. Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	Tabte Arbejdsdage	Understøttede Dage	Antal Afdelinger	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Afdelinger	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbejdsløse ved Maanedens Midte	Ant. Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	Tabte Arbejdsdage	Understøttede Dage
April	2	2200	1	1900	24	30	682	541	—	—	—	—	—	—	—	—
Maj	2	2200	1	1900	76	72	1198	663	20	900	8	470	8	6	5	44
Juni	2	2200	1	1900	38	47	555	580	20	900	9	506	12	11	288	174
Juli	2	2142	1	1900	36	52	654	584	20	953	7	460	13	8	209	224
August	2	2118	2	2118	86	131	1470	984	20	950	9	491	19	20	255	116
September . .	2	2012	2	2012	133	130	2734	2052	20	953	5	259	9	7	179	126
Tilsammen					393	462	7293	5404					61	52	936	684

maa vi som de gøre os klart, at den øves ikke i Blinde, men faar først Betydning i samme Grad, som vi øger vor Indsigt og vort Omdømme.

Derfor raader vi vore Kammerater til at søge Borups Højskole. Da vi nu omsider har faaet en saadan fri Skole, hvor alt er lyst og let, og hvorfra allerede Hundreder af Arbejdere har hentet sig deres Uddannelse, og det baade de, der nu sidder i ledende Stillinger, og de, der passer deres daglige Dont, lad os saa gribe Lejligheden og dermed hjælpe os selv og højne vor Stand.

Læreanstaltens Program faas paa Forbundskontoret.

Til Efterretning.

Afdelingskassererne bedes bemærke, at der ved Rekvisition af diverse Mærker *altid maa medfølge* Kupon, selv om Betalingen erlægges senere.

Endvidere bedes de i statistisk Øjemed maanedlig udfylde og senest den 8. i Maaneden indsende til Hovedkontoret det Spørgeskema, som findes vedhæftet i „Arbejderen".

Afdelingsbestyrelserne anmodes om hurtigst muligt at besørge enhver Meddelelse fra Forbundet til Medlemmernes Kundskab og ligeledes sørge for, at vort Blad kommer alle Medlemmerne i Hænde.

Til Medlemmerne.

Husk at betale Kontingentet rettidig, husk at Restancen kun er 4 Uger.

Agitér for Tilslutning til Organisationen!

Afdelingernes Adresser.

Aarhus	Afdeling	1.	Form. Petra Jensen, Vestergade 34. Baghuset.
„	„	1.	Kasserer Chr. Christensen, Falstersgade 47 [2].
„	„	2.	Form. Kathrine Nielsen, Hedemansgade 9.
„	„	2.	Kasserer Rasmine Sørensen, Evaldsgade 3, St.
„	„	3.	Form. Sørine Larsen, Bülowsgade 58 [1].
„	„	3.	Kasserer Anna Hald, Bülowsgade 43 [2].
„	„	4.	Form. Marie Johnsen, Banegaardsvej 17.
„	„	4.	Kasserer Laurits Riisgaard, Fiskergade 11, St.
„	„	5.	Form. Kristine Friis, Vesterg. 67 [1].
„	„	5.	Kasserer Elisabeth Petersen, Godthaabsgade 16 [1] o. G.
Aalborg	Afdeling	1.	Form. Kirstine Jensen, Tiendeladen 20.
„	„	2.	Form. Marie Petersen, Valdemarsgade 17 [1].
„	„	2.	Kasserer Johanne Larsen, Grønnegade 6 [3].
Esbjerg	Afdeling	1.	Form. Marie Nielsen, Torveg. 36.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Nielsen, Østergade 50.
Fredericia	Afdeling	1.	Form. Agathe Ludvigsen, Luthersvej 5 [1].
„	„	1.	Kasserer Sofie Larsen, Calvinsvej 4, Vesterbro.
Frederiksværk	Afdl.	1.	Form. Stine Hansen, Strandg.
Horsens	Afdeling	1.	Form. Fanny Jensen, Allégade 25, Sidebygningen
„	„	1.	Kasserer Rasmine Andersen, Frederiksgade 6, St.
„	„	2.	Form. Thyra Knudsen, Sommerlystgade 5.
„	„	2.	Kasserer B. G. Nøddelund, Stiftelsen, Slotsgade.
Holstebro	Afdeling	1.	Kristine Tripler, Herningvej 1.
Kolding	Afdeling	1.	Form. Mette Hein, Blæsbjerggade 38.
„	„	1.	Kasserer Marie Møller, Søg. 210.
Lyngby	Afdeling	1.	Form. Mathilde Eiberg, Lyngby Hovedgade 104 Y.
Middelfart	Afdl.	1.	Form. Mine Petersen, Banegaardsvej 36 [1].
„	„	1.	Kasserer Mary Poulsen, Banegaardsvej 32 [1].
Odense	Afdeling	1.	Form. Rasmine Larsen, Store Glasvej 35.
„	„	1.	Kasserer A. K. Hansen, Gerdorfgade 17.
„	„	2.	Form. Johanne Jensen, Rødegaardsvej 52 [1].
„	„	2.	Kasserer Olga Nielsen, Sdr. Boulevard 194.
Randers	Afdeling	1.	Form. Kathrine Jensen, Løvstræde 4, St.
„	„	1.	Kasserer Sørine Rasmussen, Løvstræde 2 [2].
Vejen	Afdeling	1.	Form. P. N. Nielsen, Grunnitsg.
Vejle	Afdeling	1.	Form. Henny Nielsen, Gormsgade 19 [2].
Viby	Afdeling	1.	Form. Dagmar Gregersen.
Københavns	Afdl.	1.	Form. Johanne Jensen, Nansengade 39 [2].
„	„	1.	Kasserer Kristine Haagensen, Nansensgade 39 [2].
	Kontortid:		Mandag, Onsdag, Fredag og Lørdag 11—3 og 6—8 Aften. Tirsdag og Torsdag 11—3.
Københavns	Afdl.	2.	Form. Inger Rasmussen, Nansensgade 39 [2].
„	„	2.	Kasserer Eleonora Christensen, Nansensgade 39 [2].
	Kontortid:		Mandag Aften 6—8.
Københavns	Afdl.	3.	Form. Anna Frederiksen, Kapelvej 19 A [4].
„	„	3.	Kasserer K. Kjeldsen, Løgstørgade 1.

Hovedkontoret:

Forretningfører Sofie Rasmussen, Nansensgade 39 [2].
Kontortid: 10—3.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 2 | 1. Februar 1915 | 1. Aargang

Et godt og glædeligt Nytaar ønsker vi vore Medlemmer og bringer samtidig vor bedste Tak til enhver, der ved sin Medvirkning har bidraget til Fremgang i vort Forbund.

Hovedbestyrelsen.

Afsluttede Overenskomster.

Med Konservesfabrikken i Aarhus er der afsluttet følgende Overenskomst. Lønnen, som tidligere var 12 Kr. pr. Uge, er nu forhøjet til 14 Kr. ugentlig i de første 2 Uger, derefter til 16 Kr. pr. Uge; for Helligdage, som indtræffer i Ugens Løb, betales fuld Løn, og Overarbejde betales med et Løntillæg af 50—100 %. Kvinderne erholder 3 Dages Sommerferie. Overenskomsten er gældende fra 23. November 1914 til 1. Januar 1916 og omfatter 10 Kvinder.

Med Vognmand Balslev er afsluttet Overenskomst om Rengøring ved Statsbanerne i København, som følger: Lønnen, der hidtil var 2 Kr. 65 Øre pr. Dag, forhøjes til 2 Kr. 80 Øre, og for Søn- og Helligdage forhøjes fra 2 Kr. 85 Øre til 3 Kr. pr. Dag. Arbejdstiden er 8½ Time daglig, og der indrømmes 3 Dages Sommerferie med fuld Løn. Overenskomsten træder i Kraft d. 1. Februar 1915, gælder til 1. Februar 1919 og omfatter 40 Kvinder.

Disse Kvinder indmeldte sig i Organisationen i 1913, og der blev da straks oprettet en Overenskomst, hvorved den da gældende Løn blev forhøjet med 15 Øre pr. Dag, Lønnen var den Gang 2 Kr. 50 Øre pr. Dag og der er i Løbet af 2 Aar opnaaet en Forhøjelse af 3 Kr. pr. Uge samt Sommerferie.

Med A/S Københavns Sukkerrafinaderi i Valby er afsluttet Overenskomst, hvorved Timelønnen fastsattes til 26½ Øre. Denne Løn er garanteret ved alt Akkordarbejde, og Overarbejde betales med et Tillæg af 50 %; der ydes 9½ Times Arbejde daglig.

Overenskomsten traadte i Kraft 1. Januar d. A., gælder til 1. Maj 1916 og omfatter 14 Kvinder.

Kongressen i Juli 1915.

Vi gør allerede i dette Nummer af vort Blad opmærksom paa den Kongres, som det paa Kongressen i København 1912 vedtoges at afholde i Aarhus 1915. Denne Kongres vil blive afholdt den 18.—19. Juli, og i Forbindelse med samme er planlagt Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen til Afholdelse d. 20. Juli i Forsamlingsbygningen i Amaliegade, Aarhus.

Afdelingerne anmodes derfor om senest inden 1. Maj at indsende saadanne Forslag, som ønskes behandlede paa denne Kongres. Forslag, der fremkommer efter ovennævnte Dato, vil der ikke kunne tages Hensyn til.

Forholdene i Vadskerierne.

Der er fra vort Forbunds Side udført et omfattende Agitationsarbejde for at organisere Strygersker og kvindelige Vadskeriarbejdere, og dette er resulteret i, at de kvindelige Arbejdere i Vadskerierne og Strygerierne i Aalborg, Esbjerg og Kolding har sluttet sig til Organisationen. For disse nye Medlemmer af Forbundet er opnaaet Overenskomster saaledes, at Lønnen er forhøjet med 1—2 Kr. pr. Uge, og 3 Dages Sommerferie er indrømmet. I Horsens og Aarhus har Kvinderne ved lignende Virksomheder været organiseret i en længere Aarrække.

De første københavnske Strygersker, der indmeldte sig i Organisationen, var beskæftigede paa Hannibal Sanders Tøjrensningsanstalt. Denne Indmeldelse fandt Sted i 1908, og efter at der i 1913 var afholdt en Række Agitationsmøder, indmeldte endvidere Kvinderne fra Dampvadskerierne „Thor", „Central Vaskeriet", „Solvang" og „Danmark" sig i Organisationen. Med disse Vadskerier er afsluttet Overenskomster, som vi nedenstaaende skal gøre Rede for: paa „Dampvadskeriet Thor" fastsattes der en Arbejdstid af 10 Timer daglig for en Begyndelsesløn af 10 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af 2 Aar til 14 Kr. pr. Uge.

Paa de tre andre Vadskerier fastsattes for 9½

Efter Flyttedagen den 20. April er Kontorerne

Blaagaardsgade 21, 1. tv.

Times daglig Arbejde, samme Begyndelsesløn stigende i Løbet at 3 Aar til 14 Kr. pr. Uge, og Tillæget for Overarbejde forhøjedes med 10—15 Øre pr. Time.

Ved disse Overenskomster har vore Medlemmer i København ligesom Medlemmerne i ovennævnte Provinsbyer straks opnaaet en Lønforhøjelse af 1-2 Kr. pr. Uge, men alligevel er Kvinderne, der arbejder paa Vaskerierne, de lavest lønnede indenfor vort Forbund, hvilket har sin Aarsag i, at der trods vedholdende Agitation kun er ringe Tilslutning til Organisationen, og det endskønt Forholdene paa andre Vaskerier er langt daarligere og Lønnen betydelig lavere end paa de ovennævnte, idet der ikke betales for Overarbejde, og der undertiden maa ydes 12—14 Timers Arbejde daglig med uregelmæssige Spisetider, eftersom Travlheden fordrer det.

Det er derfor uforstaaeligt, at disse Kvinder ikke samler sig indenfor Organisationens Ramme for derigennem at faa Løn- og Arbejdsforhold forbedrede; der staar endnu Tusinder af Vaskeriarbejdersker udenfor Organisationen, og selv paa de 4 herværende Vaskerier, hvis øvrige Arbejdersker er organiserede, har det ikke været muligt endnu at faa Strygerskerne med, men de Kvinder, som har fulgt Opfordringen til at slutte sig til Organisationen, har hurtigt faaet Bevis for Sammenholdets Betydning.

3396 Medlemmer.

Hvem skulde have troet, at et Resultat af denne Størrelse skulde være naaet saa hurtigt. De ældre Medlemmer vil alle erindre, at Forbundet, og set i Forbindelse hermed ogsaa Københavns Afdl. 1, var en Sæsonorganisation, indenfor hvilken der vel var en fast Stab af Medlemmer, der beskæftiges i visse Virksomheder, men hvor man iøvrigt Aar efter Aar ved Sæsonens Indtræden saa en Mængde nye Medlemmer indmelde sig, for derefter, naar Sæsonen var forbi, atter at forsvinde af Rækkerne. Ganske vist var det i mange Tilfælde de samme Kvinder, der kom igen hvert Aar, men der var ingen Stabilitet i Medlemsforholdet, idet de fleste hellere vilde betale nyt Indskud hvert Aar end betale Kontingent i den Tid, hvor de ikke var beskæftiget.

Følgen var, at der hver Sommer var en betydelig Stigning og om Vinteren en stærk Nedgang, og uden at Medlemsantallet i Virkeligheden forøgedes væsentligt.

Hertil kom ogsaa, at vore Medlemmer paa Bryggerierne udtraadte og overgik til Bryggeriarbejdernes Organisation, efter at vor Organisation havde ofret betydeligt Arbejde paa at faa disse Kvinder organiserede.

Oprettelsen af Arbejdsløshedskassen i 1909 bidrog dog betydeligt til at holde paa Medlemmerne, og de Provinsafdelinger, der efterhaanden kom til, samt for Københavns Vedkommende Organiseringen af Kvinder paa en Række nye Fabrikker, skabte snart en stærk Forøgelse i det faste Medlemsantal.

Det havde været meget interessant at kunne give en Fremstilling af Medlemsforholdet siden Forbundets Oprettelse, saavel som af andre Forhold vedrørende Forbundets første Aar, altsaa Tiden efter 1901, men der findes i Forbundets Eje intet, der omhandler Tiden før 1911, paa hvilket Tidspunkt den nuværende Forretningsfører overtog sin Stilling. De nu benyttede Protokoller har enten maaftet anlægges nye samtidig med Forretningsførerens Tiltrædelse eller er paabegyndte kort forinden; dette gælder saavel Regnskabs- som Forhandlingsprotokoller. Naar disse Bøger ikke mere findes i Forbundets Eje, maa de vel formodes at være gaaet tabte under de urolige og spændte Forhold, der var under den tidligere Ledelses sidste Tid.

Kan der imidlertid ikke opgives Tal for de tidligere Aar, saa siger til Gengæld de Tal, der gælder Tiden for den nuværende Ledelses Virksomhed, saa meget mere.

I 1911 havde Forbundet 1829 Medlemmer, og nu er Antallet steget til 3396 Medlemmer, hvilket er en Fremgang paa 1567 eller næsten en Fordobling. Af det nuværende Antal Medlemmer fandtes der 2655 i København og 741 i Provinserne, fordelte paa 3 Afdelinger i København og 22 i Provinsen.

De 9 af disse Afdelinger er alle oprettede i Tiden 1911—14.

Naar dette har kunnet lade sig gøre uden Hjælp ude fra, uden Vejledning fra den tidligere Ledelse og ydermere i Forbindelse med indtrufne Vanskeligheder og Uheld med en utro Formand og Kasserer i Arbejdsløshedskassen, er der al mulig Anledning til at ønske saavel den daglige Ledelse som Forbundets Medlemmer til Lykke med det opnaaede Resultat. Dette er heller ikke naaet uden ihærdig Agitation og Arbejde.

Men vi har endnu en stor Mark at opdyrke, saa stor som næppe nogen anden Organisation kender det, og derfor bør Løsenet for os alle, Medlemmer saavel som Ledelse, være: *Videre fremad.* Det fjerde Tusinde er godt paabegyndt, vi maa kunne tage dette fuldt ud inden Aaret 1915 ringes ud.

Anine Johansen,
Medlem Nr. 1870, Kbhvns. Afdl. I.

Den ny Arbejdsløshedskasselov.

Af Sekretær, cand. mag. *Clara Black.*

Som bekendt var det ikke med store Forventninger man saa Arbejdsløshedskasseloven af 9. April 1907 træde i Kraft; man betragtede den nærmest som et Eksperiment, hvis heldige Udfald ansaas for tvivlsom. Denne Tvivl gav sig Udtryk i Loven selv, idet det i dens § 23 fastsattes, at Forslag til dens Revision vilde være „at fremsætte for den i Aaret 1912 sammentrædende ordentlige Rigsdag".

I Medfør af denne Bestemmelse forelagde daværende Indenrigsminister *Jensen-Sønderup* den 9. Oktober 1912 i Folketinget Forslag til en revideret Arbejdsløshedskasselov. De Bemærkninger, der ledsagede dette Forslag, indledes med følgende Udtalelse:

„Som Helhed maa den nævnte Lov siges at have virket fuldt tilfredsstillende. Efter Lovens Ikrafttræden har Arbejdsløshedsforsikringen i Danmark faaet en efter Landets Størrelse meget betydelig Tilslutning, der paa dette Omraade vistnok tør betegnes som enestaaende for en frivillig Forsikring, og det erkendes almindeligt, at Loven har været et stort Gode for Arbejderstanden, hvilket blandt andet har givet sig Udslag i, at Størstedelen af de Kommuner, i hvilke Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser er bosiddende, har benyttet sig af den ved Loven aabnede Adgang for Kommunerne til at yde frivillige Tilskud til Arbejdsløshedskasserne. — Under disse Omstændigheder skønnes der ikke at foreligge Føje til at foretage nogen Ændring i Lovens Grundprincipper. I det foreliggende Lovforslag findes derfor ikke nogen Ændring af saadan Art; Formaalet har været at samle de Ændringer og Tilføjelser, som efter de indvundne Erfaringer maa anses egnede til at støtte og forbedre Udviklingen af Arbejdsløshedsforsikringen paa det bestaaende Grundlag."

En Ændring af principiel Natur fandtes der imidlertid i det forelagte Forslag. Thi medens det hidtil i Henhold til aargammel Fortolkning af Sygekasseloven havde været gældende Regel, at alle Lønarbejdere i deres Egenskab af Lønarbejdere og uden Hensyn til deres øjeblikkelige Indtægts- og Formuesforhold havde en selvskreven Ret til at være nydende Medlemmer af anerkendte Sygekasser, og dermed ogsaa af anerkendte Arbejdsløshedskasser paa almindelig vedtægtsmæssige Betingelser, saa søgtes nu ved Forslaget indført en Ordning, hvorefter vel alle Arbejdere kunde være Medlemmer af Kasserne, men de skulde efter deres Indtægt henføres til en af to forskellige Grupper, saaledes at de, hvis Indtægt faldt over en vis fastsat Grænse, faldt ind under den ene, de „bemidledes", og de, hvis Indtægt var under denne Grænse, under den anden, de „ubemidledes" Gruppe, og for Medlemmerne af de „bemidledes" Gruppe skulde der da ikke ydes noget offentligt Tilskud, men de skulde i Bidrag betale saa meget mere, som de offentlige Tilskud ialt androg pr. Medlem. Endvidere var der indført en Bestemmelse, som gav Kasserne Adgang til at yde en Slags fortsat Hjælp under Kriseperioder. Og endelig indførtes under Forslagets Behandling i Folketinget den betydningsfulde Ændring, at Statskassens Tilskud nedsattes til en ringere Kvotadel af Medlemsbidragene, end den udgjorde efter Loven af 9. April 1907.

Forslaget blev imidlertid ikke til Lov i Samlingen 1912—13, og det forelagdes da paany i indeværende Samling af den nuværende Indenrigsminister *Ove Rode,* i alt væsentligt i samme Affattelse som den, hvori det var vedtaget af Folketinget i 1913, d. e. uden den i det oprindelige Forslag indførte Bestemmelse om Indtægtsgrænser, og med Forandring af den Kasserne samme Steds givne Adgang til at yde en fortsat Hjælp til en Regel om Oprettelsen af egentlige Krisefond, hvis Dannelse skulde medføre, at Tilskudene fra Kommunernes Side skulde gøres obligatoriske med deres fulde Maksimum I den sidstnævnte Regel var i Regeringens Forslag yderligere indført den Begunstigelse for Kasser, som oprettede Krisefond, at deres ordinære Statstilskud skulde forøges med et Beløb svarende til en Sjettedel af de indbetalte Medlemsbidrag, hvilket vilde medføre, at Statstilskudet for disse Kasser naaede op til den samme Kvotadel, som det, den androg efter Loven af 9. April 1907. Endvidere skulde efter Forslaget Nævnet udvides med 2 af Folketinget og 2 af Landstinget valgte Medlemmer; denne Bestemmelse indførtes for at imødekomme et derom fremsat Forslag fra Landstingets Side.

Under Forslagets Behandling undergik Reglen om Krisefonds Oprettelse nogen Forandring, bl. a. blev der til Bestemmelsen om, at de Kasser, der dannede Krisefond, skulde have forhøjet Statstilskud, fastsat den Begrænsning, at Statstilskudet dog ikke noget Aar ved saadan Forhøjelse skal kunne bringes op over Tilskudet for Finansaaret 1913—14. Kasserne gør med denne Begrænsning sikkert klogest i ikke at regne med dette forhøjede Tilskud, thi det vil næppe komme til at beløbe sig til meget. Men iøvrigt var den Lov, der endelig vedtoges og stadfæstedes som *Lov Nr. 80 af 8. April 1914 om anerkendte Arbejdsløshedskasser,* i alt væsentlig i Overensstemmelse med det forelagte Forslag. Vi skal i det følgende se, hvad denne reviderede Arbejdsløshedskasselov indfører af nyt; men skal straks henlede Opmærksomheden paa, at Loven med en enkelt Undtagelse (Nævnets Sammensætning og Arbejdsløshedsinspektoratets indre Forhold) først træder i Kraft fra 1. April 1915.

1) Loven siger i sin § 2, at Indenrigsministeren efter Indstilling fra Arbejdsløshedsinspektøren kan tillade, at Loven med de Ændringer, som maatte være nødvendige under Hensyn til de i det enkelte Tilfælde foreliggende Forhold, finder Anvendelse ogsaa paa Foreninger af Personer, der ikke er Lønarbejdere. Med den Definition af Begrebet „Lønarbejder", som gives i Lovens § 6, og hvorefter enhver, der mod Løn eller Akkordbetaling eller som ulønnet Lærling (eller Medhjælp) her i Landet stadig eller midlertidig beskæftiges i Virksomheder indenfor de i § 1 nævnte Fag, eller som for Arbejdsgiveren mod Vederlag har Tilsyn med eller Ledelse af saadanne, kan betragtes som Lønarbejder, ses det ikke rettere, end at de Personer, til hvilke Arbejdsløshedsforsikringen efter den nye § 2 skal kunne udstrækkes, maa være de selvstændige Erhvervsdrivende. Hvorledes en Arbejdsløshedsforsikring skal kunne organiseres for denne Klasse af Medborgere, maa det imidlertid blive Fremtidens Sag at afgøre; paa Forhaand lader der sig vist intet sige derom.

2) I § 6 er fastsat Regler om, hvem der kan være Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser, og hvem der kan udelukkes fra Adgangen hertil. Her er den gamle Tilknytning til Sygekasserne opgivet, hvilket i ethvert Fald for saa vidt er hel-

digt, som den Urimelighed samtidig er bortfalden, at det i Tilfælde af Tvivl om, hvorvidt en Person kunde anses som Lønarbejder, eller hvorvidt hans økonomiske Forhold var saadanne, saa de berettigede ham til at være nydende Medlem af en anerkendt Arbejdsløshedskasse, var Sygekasseudvalget og Sygekasseinspektøren, der i første Instans havde at udtale sig om dette Spørgsmaal, aldeles uanset om den paagældende var Medlem af en anerkendt Sygekasse eller ikke. Nu er denne Afgørelse, som rimeligt er, henlagt under Arbejdsløshedsinspektøren med Appel til Indenrigsministeren.

Iøvrigt lyder Bestemmelsen paa, at kun ubemidlede Lønarbejdere kan være Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser. „Ubemidlet" er ikke den ugifte Person, hvis Formue overstiger 5000 Kr., og ikke den gifte Person, hvis Formue overstiger 10,000 Kr.

Personer, som opfylder Betingelserne for at være nydende Medlemmer af en anerkendt Arbejdsløshedskasse, kan ikke staa som kun bidragydende Medlemmer af samme. Det er meget betydningsfuldt, at denne Regel, om hvis praktiske Rigtighed Kassernes hidtidige Virksomhed har givet tilstrækkelig Bevis, nu er optagen i selve Loven.

3) I Henhold til § 10 vil Statskassens ordinære Tilskud fremtidig kun udgøre et Beløb svarende til Halvdelen af de indbetalte Medlemsbidrag. Hidtil har der, som bekendt. været ydet et Beløb svarende til Halvdelen af Medlemsbidragene i Forbindelse med det ydede Kommunetilskud; nu bortfalder altsaa den Del af Statstilskudet, der beregnes efter det oppebaarne Kommunetilskud.

Kommunernes Maksimaltilskud er som hidtil en Trediedel af Medlemsbidragene, men den nye Lov bruger her et noget andet Udtryk end den nugældende, idet den siger, at Kommunernes Tilskud ikke maa overstige en Trediedel af de „samlede Medlemsbidrag, der er indbetalt" af de Medlemmer, der havde Ophold i den paagældende Kommune den nærmest foregaaende 31. Marts.

Kommunetilskudene bliver for de Kasser, der opretter Krisefond, obligatorisk med deres fulde Maksimalbeløb (jvfr. herom Bemærkningerne under Nr. 7).

4) Af nye Former for Ydelser er (i Lovens § 12) indført Barselhjælp, der kan ydes i indtil 4 Uger efter Nedkomsten efter de nærmere Regler herom, som fastsættes i Kassens Vedtægt.

Denne Paragraf har endvidere en ny Bestemmelse, som siger, at Understøttelsen skal udredes kontant eller in natura, dog at Restancer til Kassen kan fradrages ved Udbetalingen. Dette vil altsaa sige, at anden, Kassen uvedkommende, Gæld ikke kan fradrages.

Fremdeles har den følgende tre nye Regler, der alle betegner en Legalisering af en af henholdsvis færre og flere Kasser allerede gennemført Praksis:

a) Saafremt et Medlem under en Arbejdsløshedsperiode faar Arbejde af midlertidig Art, for hvilket han oppebærer en Løn, der svarer til hans eller Fagets gennemsnitlige, daglige Arbejdsindtægt for et større Antal Dage, end Arbejdet varer, kan det i Kassens Vedtægt bestemmes, at hans Ret til Understøttelse bortfalder for indtil det større Antal Dage.

b) I en Kasses Vedtægt kan fastsættes, at saafremt et Medlem under en Arbejdsløshedsperiode har haft 3 eller flere Dages Arbejde i en Uge, bortfalder Understøttelsen for den paagældende Uge.

c) Det kan i en Kasses Vedtægt bestemmes, at Kassen er berettiget til at indgaa Overenskomst med andre (udenlandske) Foreninger om gensidig Ydelse af Understøttelse til Medlemmerne. Saadanne Overenskomster skal godkendes af Arbejdsløshedsinspektøren og kan af denne kræves opsagte. — Denne Regel er i sit Hovedindhold i Overensstemmelse med den allerede foreliggende og gennem Mønstervedtægten godkendte Praksis, men den indeholder det betydningsfulde nye, at det herefter vil være Kasserne muligt at udvide deres ved Gensidighedsoverenskomsterne paatagne Forpligtelser til ogsaa at omfatte Ydelsen af stedlig Understøttelse; hidtil har de, som bekendt, været indskrænkede alene til Ydelsen af Rejsehjælp. (Fortsættes.)

Til Efterretning for Medlemmerne af Københavns Afdeling I.

Restancestempler kan kun erholdes om Tirsdagen mellem Kl. 11—12 paa Afdelingens Kontor, Nansensgade 39, 2.

Husk at melde Dem paa Kontoret første Dag, De bliver arbejdsløs, mellem Kl. 11—12.

Husk at meddele paa Kontoret, naar Arbejdet paabegyndes. Sygestempler kan erholdes i 13 Uger, naar Sygdommen anmeldes straks og mod Forevisning af Sygekassebog eller Lægeattest.

Afdelingsstyrelserne

anmodes om at sørge for, at vort Blad kommer alle Medlemmerne i Hænde.

25 Aar.

Københavns Afdeling II. Maskinstrikkernes Fagforening, stiftet den 25. April 1915, holder 25 Aars Jubilæum i Aar. Foreningen agter at afholde Jubilæumsfest for sine Medlemmer Lørdag den 24. April med Festmaaltid og Bal i Sass' Selskabslokaler, Linnésgade 25. Festen er gratis for Medlemmerne, og Bestyrelsen haaber, at disse til Trods for, at det for Tiden ser meget mørkt ud, ikke vil lade deres gode Humør svigte, men møde fuldtallig og selv gøre deres bedste til, at Jubilæumsfesten kan staa som et lyst Minde i det sørgelige Aar 1915.

Hovedkontoret
og Afdelingskontorerne: Nansensgade 39 ².
Telf. 5123. Kontortid: 10—3.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 3 | 1. Maj 1915 | 1. Aargang

Forslag fra Hovedbestyrelsen til Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen d. 20. Juli d. A.

Forhøjelse af Understøttelsen og Indførelse af Barselhjælp.

Paa Delegeretmødet, som skal afholdes d. 20. Juli d. A. i Forbindelse med Forbundets Kongres, som afholdes d. 18.—19. s. M., vil der fra Arbejdsløshedskassens Hovedbestyrelse foreligge et Forslag om Forhøjelse af Understøttelsen og Indførsel af Barselhjælp; disse nye Indførsler vil imidlertid nødvendiggøre en ugentlig Forhøjelse af 5 Øre af Kontingentet, men trods dette venter vi, at Forslaget vil blive modtaget med Glæde af vore Medlemmer.

Arbejdsløsheden har i Vinter været særlig stor, og vore Medlemmer har sikkert indset Nødvendigheden af at være Medlem af Arbejdsløshedskassen, for ikke under en Arbejdsløshedsperiode som denne at være henvist til den dybeste Nød.

Da vi fra flere Sider hører Beklagelse over Understøttelsens Størrelse, har Hovedbestyrelsen nu taget under Overvejelse, hvad der kunde udrettes for at skaffe vore Medlemmer en Forhøjelse af denne.

Da vi i lige saa høj Grad hører Beklagelse over, at der ingen Barselhjælp ydes fra Arbejdsløshedskassen, og da Loven byder, at ingen Kvinde maa genoptage Arbejdet før 4 Uger efter Nedkomsten, saa disse i dette Tilfælde er henviste til at søge Fattigforstanderen, hvor de mange Gange faar Afslag eller i hvert Tilfælde maa betragte den Hjælp, der ydes dem, som en Almisse, er dette Spørgsmaal ligeledes drøftet.

Vi offentliggør nu nedenstaaende Hovedbestyrelsens Forslag og haaber, at der, naar dette bliver behandlet paa Afdelingernes Generalforsamlinger, vil blive stemt for Forslagets Fremme trods Kontingentforhøjelsen; ligeledes haaber vi, at enhver vil kunne indse Betydningen saavel af en Forhøjelse af Understøttelsen som Barselshjælpens Indførelse, hvilken ethvert Medlem saa kan oppebære uden at betragte den som en Almisse, men derimod have Krav derpaa, fordi det er en Selvhjælp.

Ændringer i Arbejdsløshedskassens Love.

§ 7.

Understøttelser udredes som Dagpenge og Barselhjælp. I Dagpenge ydes 1 Kr. daglig i indtil 60 Dage i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder. Medlemmer, der i 3 paa hinanden følgende Regnskabsaar ikke har erholdt nogen Understøttelse af Kassen, kan det første Aar, de derefter bliver arbejdsløse, faa Understøttelse for 20 Dage udover det fastsatte Dagantal.

I Barselhjælp ydes under den ved Nedkomsten foraarsagede Arbejdsløshed 7 Kr. om Ugen indtil 4 Uger efter Nedkomsten. Denne Hjælp kan kun ydes til Kvinder, der har været Medlem af Kassen i 52 paa hinanden følgende Uger.

§ 8.

Ingen kan i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder modtage Understøttelse til et Beløb, der overstiger henholdsvis 60—80 Kr. (jvfr. § 7), heri ikke medregnet Barselselhjælp.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:
Sofie Rasmussen.

Afsluttet Overenskomst.

Med det danske Petroleums Aktieselskab i København, er der afsluttet følgende ny Overenskomst: Lønnen, der tidligere var $14^1/_2$ Kr. pr. Uge, blev forhøjet med $1^1/_2$ Kr., herefter er den ugentlige Fortjeneste 16 Kr., ligeledes forhøjedes Akkordpriserne med 10 %.

Den gamle Overenskomst var oprindelig først til Ophør 1. Aug. d. A., men da Kvinderne, som er beskæftiget hos Firmaet, anmodede om Dyrtidstillæg, enedes man i Stedet for ved Forhandling om, at lade den ny Overenskomst træde i Kraft 1. April d. A.

Overenskomsten omfatter 30 Kvinder og er gældende til 1. Aug. 1919.

Opsagte Overenskomster.

De bestaaende Overenskomster med A/s De forenede Glasværker, Glasværkerne i Aarhus og Aalborg er opsagte til Ophør 1. Aug. d. A.

Den bestaaende Overenskomst med Holmblads Lysestøberi i København er opsagt til Ophør 1. Septbr. d. A.

Administrationskassens Regnskab

for Tiden 1. April 1914 til 31. Marts 1915.

INDTÆGT.	Kr.	Øre
Beholdning fra forrige Aar	4195	59
Solgt 127606 Stkr. Bogmærker à 5 Øre	6380	30
- 10900 - — —	545	00
- 697 - Medlemsbøger à 25 Øre	174	25
- Materiale	15	30
Husleje fra Afdelingerne	522	00
Telefonafgift —	72	48
Renter fra Bryggeriet „Stjernen“	20	00
— - Sparekassen	34	76
Indkommen ved Salg af Frk. Andersens Bo	63	93
Administrationsafgift fra Arbejdsløshedskassen	220	00
Balance	12243	61

UDGIFT.	Kr.	Øre
Forretningsførerens Løn	910	00
Sekretærens Løn	30	00
Kontorarbejde	660	00
Forretnings- og Fællesmøder	285	92
Hovedbestyrelsesmøder	181	24
Forretningsførerens Fejltællingspenge	50	00
Repræsentantskabsmøder i De samv. Fagforbund	97	34
Revision og Optælling af Mærker	68	00
Administrationsbidrag til De samv. Fagforbund	500	00
Telefonafgift, Telegram og Kiosk	258	40
Rengøring og Rengøringsmateriale	403	65
Assurance	18	62
Bladhold	27	00
Brændsel	131	15
Husleje	468	75
Bogtryk og Bogbind	360	60
Porto	87	23
Belysning	150	06
Papirhandlerregning	108	62
Maj-Demonstrationen	31	80
Forskellige Udgifter	16	00
Indb. til Arbejdsløshedskassen	2000	00
Begravelser	26	38
Sagførersalær	10	00
Gratiale til Post- og Bladbude	7	00
Kontorinventar	89	75
	6977	51
Beholdning at overføre til næste Aar	5266	10
Balance	12243	61

Sofie Rasmussen.
Forretningsfører.

Revideret og fundet rigtigt. Sparekassebog og Beholdning efterset.

København, den 14. April 1915.

Inger Rasmussen, Henriette Poser,
Thora Petersen.
Revisorer.

Strejkekassens Regnskab

for Tiden 1. April 1914 til 31. Marts 1915.

INDTÆGT.	Kr.	Øre
Beholdning fra forrige Aar	14016	77
Solgt 127606 Stkr. Bogmærker à 5 Øre	6380	30
- 10900 - — —	545	00
- 3463 - Strejkemærker à 1 Kr.	3463	00
- 268 - Indskud à 1 Kr.	268	00
- 1250 - — à 50 Øre	625	00
Renter fra Sparekassen	219	99
Balance	25518	06

UDGIFT.	Kr.	Øre
Forretningsførerens Løn	910	00
Sekretærens Løn	30	00
Forretningsførerens Fejltællingspenge	50	00
Revision og Optælling af Mærker	68	00
12 Dødsfald	410	00
Indb. til Arbejdsløshedskassen	4998	07
Rejser og Forhandlinger	964	75
Strejkebidrag til De samv. Fagforbund	875	00
Understøttelse til Kolding, Fredericia og Aarhus	112	00
	8417	82
Beholdning at overføre til næste Aar	17100	24
Balance	25518	06

Sofie Rasmussen,
Forretningsfører.

Revideret og fundet rigtigt. Sparekassebog og Beholdning efterset.

Køkenhavn, d. 14. April 1915.

Inger Rasmussen, Henriette Poser.
Thora Petersen,
Revisorer.

Arbejdsløshedskassens Regnskab

for Tiden 1. April 1914 til 31. Marts 1915

INDTÆGT.	Kr.	Øre
Beholdning fra forrige Aar	41862	51
Solgt 127606 Stkr. Bogmærker à 10 Øre	12760	60
- 276 - Hv. Medlemsret à 10 Øre	27	60
- 220 - Indskud à 1 Kr.	220	00
Kommunetilskud	5329	92
Statstilskud	7927	45
Indbetalt af Arbejdsanvisningen for udlagt Porto	1	95
Indvundne Renter	1432	39
Balance	69562	42

UDGIFT.	Kr.	Øre
Understøttelser til Arbejdsløse	17545	00
Kontrollering af Arbejdsløse	390	00
Formandens Løn	600	00
Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmøder	399	60
Rejser og Møder	362	20
Revisionen	298	00
Bogtryk-, Bogbind- og Papirhandlerregning	467	75
Porto	96	34
Tidsskrifter	20	00
Kontorinventar	130	75
Administrationstilskud til Forbundet	220	00
Forskellige Udgifter	73	93
	20603	57
Beholdning at overføre til næste Aar	48958	85
Balance	69562	42

Sofie Rasmussen,
Forretningsfører.

Revideret og fundet rigtigt. Sparekassebog og Beholdning efterset.

København, d. 14. April 1915.

Inger Rasmussen, Henriette Poser,
Thora Petersen,
Revisorer.

Maskinstrikkernes Jubilæumsfest.

Som tidligere meddelt her i Bladet afholdt Maskinstrikkernes Fagforening, Københavns Afd. II, den 25. April sit 25-Aars Jubilæum.

Aftenen indledes med en Festmiddag. Foreningens Kassererske, Frk. *Eleonora Christensen* bød alle Deltagerne Velkommen, hvorefter Forretningsfører Fru *Sofie Rasmussen* holdt Festtalen:

Det er nu 25 Aar siden Fagforeningen dannedes, men det var et Særsyn paa de Tider, at en Forening for ikke-faglærte Kvinder kunde dannes med en Tilslutning den første Dag af 108 Medlemmer.

Ganske vist svigtede de Tid efter anden i stor Stil, men det gjorde de alle Vegne, da der kom daarlige Tider. Godt var det, at Foreningens Ledelse aldrig slap Taget, men blev ved at indprente Sammenslutningens Evangelium for deres mindre staalsatte Arbejdskammerater.

Foreningen tæller nu 225 Medlemmer, men der burde være mange flere. Ogsaa vort Fag har Krigen ramt haardt, idet Trikotagefabrikanterne ikke kan faa det fornødne Materiale (Garn) fra England.

Vi naar dog nok endnu længere frem, og jeg beder Dem: Lad denne Fest være Udgangspunktet for en Agitation, der bringer enhver Maskinstrikkerske ind i sin Organisation. Hun har ikke Raad til at være udenfor.

Jeg føler i denne Forbindelse Trang til i alle Kollegers Navn at takke Fagforeningens Formand, Frk. *Inger Rasmussen* og *Pouline Jensen* for den Trofasthed, hvormed de i de mange Aar har holdt fast ved deres Organisation.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne skal jeg overbringe dens Hilsen med de hjerteligste Ønsker om Fremgang for vor Afdeling II. Maskinstrikkernes Fagforening længe leve! (Hurra!)

Bifaldet bølgede gennem Salen, da Talen var endt. Derefter blev der afsunget et Par Sange, som var skrevet til Festen.

Fru *Johanne Jensen*, Formand for Københavns Afd. I, bragte en Hilsen fra Afdelingen med Ønsket om et lige saa godt Samarbejde i Fremtiden som tidligere. Et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund, vor fælles Moder. (Hurra!)

I Aftenens Løb indløb der Telegrammer fra Hovedbestyrelsen, Københavns Afd. I og III samt fra Horsens Afd. I.

Selskabet samledes nu til Kaffebordet, og her kom Kularbejdernes Sangforening som Gratulanter og afsang nogle muntre Sange.

Festen sluttede med en Svingom, og trods de daarlige Tider for Maskinstrikkernes Fag var Humøret udmærket.

Til Efterretning for Medlemmerne.

Opmærksomheden henledes paa, at det aarlige Strejkemærke i Aar skal være indbetalt senest den 15. Juli.

Afdelingsbestyrelserne

erindres om, at Navn og Adresse paa de Delegerede maa være indsendt til Hovedkontoret senest den 15. d. M.

Ligeledes anmodes de om at drage Omsorg for, at Indbetalingen af det aarlige Strejkemærke finde Sted inden 15. Juli i Aar.

Hovedkontoret samt Afdelingskontorerne er flyttede til Blaagaardsgade 21, 1. Sal tv. Tlf. 5123.

Den ny Arbejdsløshedskasselov.

Af Sekretær, cand. mag. *Clara Black.*

(Sluttet).

5) § 13 indeholder flere vigtige nye Bestemmelser. For det første er her (og i § 6) lovfæstet Reglen om Lærlinges Optagelse i Kassen før det fyldte 18. Aar med Ret til kort efter Læretidens Udløb uden de sædvanlige 12 Maaneders Ventetid at faa en vis begrænset Understøttelse af Kassen. Denne Understøttelses Art og Omfang skal udtrykkeligt fastsættes i Vedtægten, saaledes at man ved dens Udmaaling tager et vist Hensyn til Forholdet mellem Lærlingenes Kontingent og det for fuldt-berettigede Medlemmer fastsatte Kontingent. Lærlingenes faktiske Medlemstid maa dog ikke være under en Maaned, og de maa paa det Tidspunkt, da Understøttelsen ydes, være fyldt 18 Aar. Samme Undtagelsesstilling som den, der saaledes er givet Lærlinge, er ligeledes og paa samme Vilkaar indrømmet unge Fabrikarbejdere, der optages i Kassen omkring den Tid, da de oprykke i en højere Lønklasse i Henhold til en kollektiv Overenskomst om højere Løn i Medfør af Alder.

Der er dernæst givet en Regel om hvilende Medlemmers Forhold ved deres Overgang fra hvilende til nydende Medlemsret. Herom siges, at de skal have Ret til at nyde Understøttelse efter et vist i *Kassens Vedtægt fastsat* Tidsrum efter Overgangen; dette Tidsrum skal, under Hensyntagen til Forholdet mellem de hvilende og de nydende Medlemmers Bidrag, ansættes til mindst 1 og højst 12 paa hinanden følgende Maaneder.

Endelig er Lovens Krav om Karenstid blevet mildnet paa en Maade, som sikkert vil være alle Kasserne velkommen. Medens det nemlig hidtil har været Reglen, at af Karenstiden skulde mindst 6 Dage (og de sidste 6 Dage, hvis den samlede Karenstid overskred dette Dageantal) tages i Træk, saa tillader Loven nu, at Karensdagene kan sammenlægges. Det vil sige, at et Medlem kan tage f. Eks. 4 Dages Karenstid, derefter faa Arbejde af midlertidig Varighed og efter dettes Ophør fortsætte sine Karensdage saa længe, indtil det vedtægtsmæssige Antal af disse er naaet. Ligeledes kan, naar Karensperioden afbrydes af Sygdom, de umiddelbart før og de umiddelbart efter Sygdommen tagne Karensdage sammenlægges. Det kan endogsaa af Indenrigsministeren tillades, at Karenstiden helt eller delvist bortfalder for de Kasser, hvor Forholdene i Faget bevirker hyppige kortvarige Arbejds- og Arbejdsløshedsperioder. Paa den anden Side indeholder Loven imidlertid den Skærpelse, at Begrænsningen af det „midlertidige" Arbejdes Varighed ordinært ikke kan overskride 3 Uger, samt at det for Kasser, der i større Omfang tæller Sæsonarbejdere blandt deres nydende Medlemmer, *skal* (tidligere „kan") fastsættes, enten at Understøttelsen helt skal bortfalde paa visse nærmere bestemte Tider af Aaret, eller at Karenstiden skal være over 15 Dage.

6) I § 14 er den tidligere Affattelse af Reglen om Medlemmernes Forpligtelse til at modtage anvist Arbejde ændret til at lyde paa, at Kassen maa ikke yde Understøttelse til Medlemmer, der „uden fyldestgørende Grund vægre sig ved at overtage et af Kassens Bestyrelse eller af et kommunalt Arbejdsanvisningskontor anvist Arbejde, som efter Kassens Bestyrelses Skøn svarer til Vedkommendes Evne".

Endvidere er der her indført den Forandring, at medens Loven tidligere kun udtalte sig om Fremgangsmaaden ved Indbringelse af Klager over, at der, formentlig uberettiget, var nægtet et Medlem Understøttelse under Henvisning til denne Paragrafs Regler, saa er nu tillige optaget en Bestemmelse om, hvor Anklagemyndigheden ordinært ligger i det Tilfælde, at der er udbetalt en efter Paragrafens Regler formentlig uberettiget Hjælp; den er henlagt til Arbejdsløshedsinspektøren og vedkommende Kommunalbestyrelse.

7) § 16 giver (sammen med § 10) Reglerne for Krisefondene, deres Oprettelse og deres Virkning paa Tilskudsydelsen. Kasserne er berettigede til at oprette særlige Fond, der ikke maa anvendes til Dækning af Kassernes ordinære Understøttelser, men af hvis Midler der under ekstraordinær Arbejdsløshed kan udredes Understøttelse ud over det i Vedtægten fastsatte højeste Dageantal, dog kan der aldrig ydes „Kriseunderstøttelse" for mere end 70 Dage i Løbet af et Aar. Krisefondene kan kun træde i Virksomhed efter dertil indhentet Samtykke af Indenrigsministeriet, der ligeledes skal fastsætte de nærmere Regler, hvorefter Udbetalingen skal finde Sted. Naar en Kasse opretter Krisefond, har den Ret til at erholde Kommunetilskudene udbetalt med deres fulde lovhjemlede Maksimum. Angaaende Fremgangsmaaden ved Oprettelsen af Krisefond vil Nævnet have at udtale sig.

8) Nævnet faar en ændret Sammensætning, for saa vidt som det tiltrædes af to af Landstinget og to af Folketinget valgte Medlemmer. Det har dernæst foruden sine tidligere givne Beføjelser faaet tillagt den eventuelt at udarbejde Regler angaaende hel eller delvis Genforsikring af Kassernes Risiko, hvilke Regler dog skal godkendes af Indenrigsministeren.

9) I Henhold til § 20 skal der fremtidig i alle Kassers Vedtægter, foruden de allerede tidligere paakrævede Regler, indeholdes Bestemmelse om, at der skal foretages periodiske og mindst fjerdingaarlige Kasseeftersyn, samt nærmere Regler om Kontrollens og Arbejdsanvisningens Ordning.

10) I Henhold til § 21 skal der ved Arbejdsløshedsinspektørens Foranstaltning foretages Regnskabs- og Kasseeftersyn hos samtlige Arbejdsløshedskasser mindst med treaarige Mellemrum.

Som det vil ses, forrykke de gjorte Ændringer ikke paa noget Punkt det foreliggende Grundlag for Kassernes Virksomhed, men flere af dem er ikke desto mindre af ganske væsentlig Betydning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 4 | 1. September 1915 | 1. Aargang

Afsluttede Overenskomster.

Med I. Aggerbecks Sæbefabrik i Horsens er afsluttet følgende Overenskomst:

Begyndelseslønnen er fastsat til 8 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af 3 Aar til 14 Kr. pr. Uge.

Akkordpriserne er forhøjet med 10—20 % og Overarbejde betales med et Tillæg til Lønnen af 50—100 %.

Ved denne Overenskomst opnaaede 3 Kvinder et Løntillæg af $6^1/_2$ Kr., 8 Kvinder fik $3^1/_2$ Kr. og 27 Kvinder fik 2 Kr. mere pr. Uge.

Overenskomsten gælder fra 7. Juni 1915 til 1. Juni 1920 og omfatter ca. 40 Kvinder.

Der har ikke tidligere eksisteret nogen Overenskomst med ovennævnte Firma, da det først nu, trods vedholdende Agitation, er lykkedes at organisere Kvinderne, som er beskæftigede dér, og dette er ret uforstaaeligt, da man af ovenstaaende let kan se, at det er store Fordele, Kvinderne har opnaaet gennem Organisationen.

Med Jens Andersens Dampvaskeri og Tøjrensningsanstalt i Aarhus er afsluttet Overenskomst, hvorved Lønnen for Garderobestrygerskerne blev forhøjet fra 2 Kr. til 2 Kr. 50 Øre pr. Dag, og for Kvinderne, som er beskæftigede med det øvrige Arbejde i Vaskeriet, blev Lønnen forhøjet fra 2 Kr. til 2 Kr. 25 Øre pr. Dag.

Overenskomsten traadte i Kraft den 14. Maj d. A., gælder til 1. Maj 1917 og omfatter 14 Kvinder.

Med A/S Nordisk Kabel- og Traadfabriker, København F, er afsluttet Overenskomst, hvorved fastsattes en Minimaltimeløn af 20 Øre, stigende efter 2 Maaneders Forløb til 23 Øre.

Overenskomsten, der traadte i Kraft den 1. Juli d. A., gælder til 1. Februar 1916 og omfatter 50 Kvinder.

Det lykkedes ikke ved denne Lejlighed at fastsætte nogen Akkordpriskurant, da en saadan først skulde udarbejdes, men saa snart den fra Firmaets Side ligger færdig, vil der igen blive optaget Forhandlinger desangaaende.

Med A/S De forenede Glasværker er afsluttet nye Overenskomster omfattende Glasværkerne i Aarhus og Aalborg.

Lønnen, der tidligere var Kr. 13,50 pr. Uge, blev herved for begge Glasværkers Vedkommende forhøjet til Kr. 15,00 pr. Uge.

I Aalborg blev desuden Akkordpriserne forhøjet med 15 %.

Overenskomsterne gælder fra 1. August 1915 til 1. August 1919 og omfatter i Aarhus 10 Kvinder og i Aalborg 15 Kvinder.

Med Dampvaskeriet „Thor" i Horsens er afsluttet ny Overenskomst, hvorved alle Lønninger blev forhøjet med 1 Kr. pr. Uge.

Begyndelseslønnen er herefter for 1. Klasses Strygersker 13 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af $2^1/_2$ Aar til 16 Kr.

For 2. Klasses Strygersker er Begyndelseslønnen 10 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af $2^1/_2$ Aar til 13 Kr.

Og for alt andet Arbejde, som udføres, er Begyndelseslønnen 9 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af $2^1/_2$ Aar til 13 Kr.

Overenskomsten træder i Kraft den 1. Septbr. d. A., gælder til 1. Septbr. 1917 og omfatter ca. 14 Kvinder.

Med L. P. Holmblads Lysfabrik i København er afsluttet ny Overenskomst:

Lønnen, der tidligere var 9 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af $^1/_2$ Aar til 13 Kr., er efter den ny Overenskomst fastsat til 12 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af 1 Aar til 17 Kr.

Arbejdstiden blev forkortet med 1 Time pr. Dag, den daglige Arbejdstid er herefter 9 Timer. Der indrømmes 3 Dages Sommerferie med fuld Løn.

Denne Overenskomst gælder fra 1. Septbr. 1915 til 1. April 1917 og omfatter 22 Kvinder.

Opsagte Overenskomster.

Følgende Overenskomster er opsagte af Forbundet:

Overenskomsten af 1. Oktober 1912 med A/S De danske Cikoriefabrikker i Vejen er opsagt til Udløb den 1. Oktbr. i Aar.

Overenskomsten af 5. Oktbr. 1907 med Emil Møllers elektromekaniske Fabriker i Horsens er opsagt til Udløb den 1. Oktbr. i Aar.

Overenskomsten af 1. Decbr. 1910 med A/S Carl Lunds Fabriker, København, er opsagt til Udløb den 1. Decbr. i Aar.

Overenskomsten af 15. August 1912 med Hellesens Enke og V. Ludvigsen, København, er af nævnte Firma opsagt til Udløb den 1. Oktbr. i Aar.

Til Medlemmerne.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at *alle* Restancer maa betales inden 1. Oktbr., da Kontingentforhøjelsen ifølge Vedtagelse paa Kongressen træder i Kraft nævnte Dato.

Kongressen i Aarhus den 18.—19. Juli 1915.

Søndag den 18. Juli 1915 Kl. 10 Form. aabnedes vort Forbunds 6. Kongres i Arbejdernes Forsamlingsbygning, Amaliegade i Aarhus, med følgende

Dagsorden:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Valg af Ordstyrere.
3. Valg af Sekretærer til Kongressen.
4. Fastsættelse af Forretningsorden.
5. Beretning om Virksomheden.
6. Regnskaberne.
7. Medlemsbladet.
8. Indkomne Forslag fra Afdelingerne.
9. Behandling af Lovene.
10. Meddelelser fra og til Afdelingerne.
11. Fastsættelse af Lønninger.
12. Valg af Forretningsfører.
13. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.
14. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Forretningsføreren Fru Sofie Rasmussen bød paa Hovedbedstyrelsens Vegne de Delegerede Velkommen og udtalte Haabet om, at Kongressens Beslutninger maatte komme til at danne Grundlaget for et fremtidigt Arbejde, der vilde gavne alle Forbundets Medlemmer. Fru Rasmussen fremhævede det Ansvar, hvorunder Forsamlingen gik til sit Arbejde.

Samtidig bød Fruen Kongressens Gæster, d'Hrr. Em. Svendsen, Kasserer for De samv. Fagforbund, Forretningsfører Lyngsie, Johannes Sørensen, Dansk Arbejdsmandsforbunds Kasserer, og Arbejdsmand Hans Nielsen, Aalborg, Velkommen.

Det meddeltes, at der var fremmødt 38 Delegerede, repræsenterende 25 Afdelinger, samt Hovedbestyrelsens 11 Medlemmer.

Afdelingerne var repræsenteret af følgende Repræsentanter:

Københavns Afdl. I.:	Fru Kirstine Haagensen,
	Fru Albertine Jørgensen,
	Fru Fransine Hansen,
	Fru Marie Maale,
Københavns Afdl. I.:	Fru Fanny Nielsen,
	Fru Sofie Andersen.
	Frk. Elisabeth Ekfeldt,
	Frk. Magda Andersen,
	Frk. Anna Jørgensen,
	Frk. Ketty Kjeldmark,
	Frk. Henriette Poser.
Københavns Afdl. II.:	Frk. Eleonora Christensen,
	Frk. Kirstine Jensen.
Københavns Afdl. III.:	Fru Anna Kjeldsen,
	Fru Anna Jensen.
Aarhus Afdl. I.:	Fru Petra Jensen,
	Fru Johannne Sørensen.
Aarhus Afdl. II.:	Frk. Jørgine Poulsen.
Aarhus Afdl. III.:	Frk. Anna Hald.
Aarhus Afdl. VI.:	Fru Marie Johnsen.
Aarhus Afdl. V.:	Fru Kirstine Friis.
Aalborg Afdl. I.:	Fru Kirstine Jensen.
Aalborg Afdl. II.:	Frk. Emma Rasmussen.
Esbjerg Afdl. I.:	Frk. Kirstine Nielsen.
Fredericia Afdl. I.:	Frk. Marie Hansen.
Horsens Afdl. I.:	Fru Fanny Jensen.
Horsens Afdl. II.:	Frk. Thyra Knudsen.
Holstebro Afdl. I.:	Fru Kirstine Tripler.
Kolding Afdl. I.:	Frk. Venla Mikkelsen.
Lyngby Afdl. I.:	Frk. Mathilde Eiberg.
Middelfart Afdl. I.:	Fru Josephine Hansen.
Odense Afdl. I.:	Fru Rasmine Larsen.
Odense Afdl. II.:	Frk. Johanne Jensen.
Randers Afdl. I.:	Frk. Kathrine Jensen.
Rønne Afdl. I.:	Fru Anna Nielsen.
Vejle Afdl. I.:	Frk. Henny Nielsen.
Vejen Afdl. I.:	Fru Margrethe Nielsen.
Viby Afdl. I.:	Frk. Elisabeth Koefod.

Hovedbestyrelsen:

Fru Sofie Rasmussen, København.
Fru Johanne Jensen, „
Fru Anine Johansen, „
Fru Anna Frederiksen, „
Fru Ludovika Andersen, „
Frk. Inger Rasmussen, „
Frk. Anna Petersen, „
Fru Marie Jensen, Aarhus.
Fru Sørine Larsen, „
Fru Mine Petersen, Middelfart.
Frk. Sørine Rasmussen, Randers.

Punkt 1. Til at prøve Mandaterne valgtes Fru Johanne Jensen og Frk. Inger Rasmussen, København, Fru Fanny Jensen, Horsens, og Fru Marie Johnsen, Aarhus.

Punkt 2. Som Ordstyrere valgtes Fru Johanne Jensen, København, og Fru Sørine Larsen, Aarhus.

Punkt 3. Til Sekretærer valgtes Fruerne Kirstine Haagensen og Anine Johansen, København.

Punkt 4. Det af Hovedbestyrelsen forelagte Forslag til Forretningsorden vedtoges.

Efter at Fru Johanne Jensen havde overtaget Ordstyrerhvervet, bragte Hr. Em. Svendsen De samv. Fagforbunds Hilsen med Ønsket om gode Resultater af Kongressens Forhandlinger. I en velformet Tale berørte Hr. Svendsen det sidste Aars store Begivenhed: Kvindernes politiske Valgret, ved hvilken Kvinderne havde faaet Midlet til at skabe sig mere Lykke

og social Velstand. Til Lykke med Valgretten! Til Lykke med Kongressen!

Hr. Lyngsie bragte Dansk Arbejdsmands Forbunds Hilsen og erindrede om det store Arbejde, der af Kvindeligt Arbejderforbund var udført til Gavn for de arbejdende Kvinder. Arbejderkvindernes Organisation er nu vokset stor og i en saa rivende Udvikling, at det maa fylde de organiserede Arbejdere med Stolthed.

Til Slut takkede Hr. Lyngsie med hjertelige Ord for Indbydelsen og ønskede Held og Lykke med Kongressen.

Punkt 5 udsattes til Eftermiddagsmødet.

Punkt 6. Forretningsføreren oplæste det reviderede Regnskab. Heraf fremgik, at Forbundets Formue, som i 1912 var 7825 Kr. 42 Øre, er steget til 22,336 Kr. 34 Øre.

Til Strejker og Lock-outer er der udbetalt 5884 Kr. 58 Øre, medens der i Begravelseshjælp var udbetalt 980 Kr.

Efter nogle supplerende Bemærkninger af Forretningsføreren godkendtes Regnskabet enstemmigt.

2. Møde Kl. 2 Eftermiddag.

Ordstyrer: Fru Johanne Jensen.

Punkt 5. Forretningsføreren aflagde Beretning om Forbundets Virksomhed i den 3-aarige Periode siden sidste Kongres.

Af Beretningen fremgik, at Forbundet havde afsluttet 41 Overenskomster, hvoraf 24 er afsluttede med Virksomheder, som Forbundet ikke tidligere har haft Overenskomster med.

Disse Overenskomster har givet 1176 Medlemmer en Merfortjeneste af 96,249 Kr., men dette Beløb falder udelukkende paa Timelønnen, medens en hel Del Medlemmer har opnaaet Forbedringer paa Akkordfortjenesten. Det voldte imidlertid Vanskeligheder at faa konstateret, hvor meget Medlemmerne havde faaet hævet Akkordfortjenesten, idet der fra Afdelingerne ikke var indkommet tilstrækkeligt Materiale til Belysning heraf. Daarligst stillede var Vaskeriarbejderne, som endnu ikke havde indset Nødvendigheden af Organisationen.

Det var lykkedes at faa fastsat Akkordpriser paa Tændstikfabrikkerne. Priserne havde bragt Medlemmerne en ikke ringe økonomisk Fordel.

Den københavnske Afdeling I., som tæller over 2000 Medlemmer, har i den forløbne Periode arbejdet ualmindeligt godt, trods de mange Brancher, som er samlede her. I Fredericia, hvor Timelønnen var 13 Øre, er det lykkedes at faa den hævet til 23 Øre. Ligeledes i Middelfart er det lykkedes at hæve Timelønnen fra 15 til 23 Øre. Man maatte dog ikke saa meget regne med Timelønnen, da Akkordpriserne var forhøjet med indtil 37 pCt.

Timelønnen paa de danske Sukkerfabrikker var $26^1/_2$ Øre, men de Kvinder, som arbejder ved de københavnske Sporveje, havde faaet Timelønnen op paa 39 Øre.

I de Virksomheder, hvor der arbejdes paa Ugeløn, varierede denne fra 14—21 Kr.

Forbundets Fremgang havde i de sidste 3 Aar været saa stor, at Hovedbestyrelsen med berettiget Stolthed var gaaet til denne Kongres.

Af de 41 Overenskomster udløber de 26 i 1916, men forhaabentlig lykkes det ogsaa til den Tid at skabe Fordele for Medlemmerne.

En Række Delegerede tog nu Ordet angaaende forskellige Spørgsmaal under Virksomheden, men samtidig lød der Gang paa Gang Anerkendelse og Tak til Forretningsføreren og den øvrige Ledelse. Fru Fanny Jensen, Horsens, fremhævede den Energi, hvormed Forretningsføreren havde virket, og erklærede, at Afdelingen havde paalagt hende at bringe Fru Rasmussen en Tak. Hertil sluttede sig Frk. Magda Andersen og Fru Jensen, København, idet ogsaa Fru Johanne Jensens Arbejde i Afdeling I. og ved Agitationen i København rostes.

Forretningsfører Lyngsie: Paa Kongresser stiller man Spørgsmaalene: Hvad er der sket? Hvad skal der ske? Naar vi danner Forbund er det, for at den enkelte ikke skal staa overfor Arbejdsgiveren, men for at vi samlede kan fremsætte vore Krav.

Det Resultat, som i Dag er fremlagt for Kongressen, er stort, men betyder dog meget mere, end det ved første Øjekast synes. Det er uhyre sjældent, at et Forbund kan møde med et saa smukt Resultat som Kvindeligt Arbejderforbund i Dag.

I Virkeligheden har Forbundets Medlemmer vundet en Merindtægt af ca. 150,000 Kr., og ca. 1200 Medlemmer har opnaaet 96,000 Kr. mere i Timelønsfortjeneste. Hvis de skulde betragte de 96,000 Kr. som Rente af en Kapital, maatte de have $2^1/_2$ Mill. Kr. i Banken.

Naar det er lykkedes Forbundet at faa Arbejdstiden ned til et Gennemsnit af $9^1/_2$ Time, fortjener det den største Tak herfor.

Hvor uendelig meget betyder det ikke for de Kvinder, som maa arbejde, at de har Tid til at hygge om Hjemmet.

Forbundets Beretning er præget af en vis Beskedenhed, thi der er opnaaet meget større Fordele, end Beretningen fortæller. Taleren nævnede med særlig Glæde, at de bornholmske Kvinder havde organiseret sig. Det havde i mange Aar været vanskeligt at organisere de bornholmske Arbejdere.

Den Fremgang, Forbundet havde haft, var stor, men dog maatte der, særlig ude i Provinsen, fortsættes med et intensivt Agitationsarbejde.

Til Slut takkede Taleren Forbundet for det udførte Arbejde og udtalte Haabet om fortsat Fremgang for Kvindeligt Arbejderforbund.

Hr. Hans Nielsen, Aalborg, fremhævede, at Forbundet maatte søge at faa Oplysning om Fortjenesten paa Akkordarbejde. Saadanne Oplysninger var af umaadelig Betydning under Forhandlinger med Arbejdsgiverne.

Som Kvinderne nu havde faaet politisk Valgret, maatte de kæmpe hen til at blive økonomisk ligestillede med Mændene.

Punkt 7. Forretningsføreren anbefalede, at man efter det Forsøg, som var anstillet, fortsatte med at udgive et Medlemsblad.

Efter at Fru Kirstine Jensen, Aalborg, og Fru Johanne Jensen, København, havde anbefalet Medlemsbladet, vedtoges det enstemmigt at fortsætte med Udgivelsen.

Hermed sluttede første Dags Forhandlinger.

Ordstyrer Fru Johanne Jensen oplæste Lykønsk-

ningstelegrammer fra Afdelingerne I. og III., København, Horsens Afdl. I., Randers, Middelfart og Aalborg.

3. Møde. Mandag Formiddag Kl. 10.

Ordstyrer: Fru Sørine Larsen.

Punkt 8. Et fra Aarhus Afdeling I. stillet Forslag om, at optage udmeldte Medlemmer for 1 Kr., og ikke som nu 2 Kr., kunde Hovedbestyrelsen ikke anbefale.

Fru Petra Jensen, Aarhus, anbefalede Forslaget, som dog efter en kort Debat forkastedes.

Punkt 9. Hovedbestyrelsen foreslog en Del Ændringer i Lovene, bl. a., at udvide Hovedbestyrelsen til 13 Medlemmer, og at forhøje Diæterne for de Delegerede til 9 Kr. pr. Dag.

En Del af de Delegerede ønskede Diæterne yderligere forhøjet, da det var umuligt i disse Dyrtider, at klare sig med mindre end 10 Kr. pr. Dag.

Ved Afstemning vedtoges det enstemmigt at forhøje Diæterne til 10 Kr. pr. Dag.

Til Delegerede, som opholder sig i den By, hvor Kongressen afholdes, til 8 Kr. pr. Dag, og til lønnede Tillidsmænd indenfor Forbundet til 6 Kr. pr. Dag.

Endvidere vedtoges det, at Revisorerne er selvskrevne til Kongressen, dog uden Stemmeret.

Forretningsføreren meddelte, at der ingen Sekretær var paa Hovedkontoret, men det vedtoges, at Kontorforholdene skulde forblive som hidtil.

Punkt 10. Meddelelser fra og til Afdelingerne.

Fru Kjeldsen, København, omtalte Bladbudenes Forhold ved „Social-Demokraten" i København, og ønskede alle Budene ind i en Forening.

Fru Friis, Aarhus, ønskede, at Forbundet vilde give Afdeling V. i Aarhus Tilladelse til, at optage andre end Vaske- og Rengøringskvinder.

Frk. Magda Andersen kunde ikke anbefale, at de Kvinder, som havde fast ugentlig Fortjeneste, ikke stod i Arbejdsløshedskassen.

Forretningsføreren oplyste, at det var en Særstilling Afdeling V., Aarhus, havde faaet, fordi den ikke mente at kunne betale Kontingent til Arbejdsløshedskassen, men i Almindelighed kunde Medlemmer af Forbundet ikke staa udenfor Arbejdsløshedskassen.

For Afdeling V., Aarhus, var der en stor Opgave, nemlig at organisere alle Vaske- og Rengøringskvinder i Aarhus.

Stridsspørgsmaalet blandt Afdeling I. og V. maatte ud af Verden, da det kun skadede Forbundet og Arbejdet, naar de enkelte Afdelinger var uenige.

Til Fru Kjeldsen bemærkede Forretningsføreren, at Forholdene blandt Bladbudene ved „Social-Demokraten" skulde blive taget op til Drøftelse i Forretningsudvalget.

Fru Friis, Aarhus, vilde paa Afdeling V.s Vegne gaa ind paa at slutte sig til Afdeling I., mod at Anvisningskontoret opretholdtes.

Fru Petra Jensen, Aarhus, forstod ikke, hvorledes man i Arbejdsløshedskassen kunde kontrollere Vaskekonerne. Afdeling I. kunde ikke paatage sig de store Udgifter, som Anvisningskontoret vilde paaføre den.

Fru Friis hævdede, at Anvisningskontoret var en Livsbetingelse for at organisere Rengøringskvinderne. Naturligvis maatte Afdelingen kunne blive optaget i Arbejdsløshedskassen.

Det vedtoges herefter, at Afdeling V kun skal organisere Vaske- og Rengøringskvinderne.

4. Møde. Kl. 2. Eftm.

Ordstyrer: Fru Sørine Larsen.

Punkt 11. Fastsættelse af Lønninger.

De bestaaende Lønninger vedtoges bibeholdt.

Punkt 12. Til Forretningsfører genvalgtes Fru Sofie Rasmussen med Akklamation.

Punkt 13. Til Hovedbestyrelsen genvalgtes for København Fruerne Johanne Jensen og Anna Frederiksen, Frkn. Inger Rasmussen og Anna Petersen, og nyvalgtes Fruerne Marie Maale og Fransine Hansen og Frk. Magda Andersen.

For Provinsen genvalgtes Fru Mine Petersen, Middelfart, Frk. Sørine Rasmussen og Marie Jensen, Aarhus, og nyvalgtes Fru Fanny Jensen, Horsens.

Som Suppleanter valgtes Fruerne Kirstine Haagensen, Ludovika Andersen og Albertine Jørgensen, København, og Fru Kirstine Friis, Aarhus.

Som Revisorer genvalgtes Frk. Henriette Poser og nyvalgtes Fru Fanny Nielsen, København.

Som Suppleanter valgtes Fruerne Kirstine Haagensen og Anine Johansen, København.

Punkt 14. Det besluttedes at holde næste Kongres 1918 i København.

Dermed var Kongressens Dagsorden udtømt, og Forretningsføreren bragte de Delegerede en Tak for udført Arbejde, idet hun udtalte Haabet om, at Samarbejde stadig vilde vise sig til Gavn for Forbundet og alle dets Medlemmer. Fruen sluttede med et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Kongressen hyldede Fru Sofie Rasmussen med Leveraab, og ligeledes Fru Johanne Jensen, der valgtes til Næstformand; forud havde den almindelige Anerkendelse af Fru Rasmussens Virksomhed faaet et særligt Udtryk derved, at den københavnske Afdeling I. overrakte hende en smuk Sølvopsats, medens hun af Hovedbestyrelsen fik en stor Blomsterdekoration, og af Aarhusafdelingernes Repræsentanter en meget smuk Blomsterbuket.

Hovedkasserer E. Svendsen udtalte nu i nogle Slutningsord Ønsket om, at der snart maatte blive opnaaet Fred mellem Nationerne, og at Kvinderne derefter maatte kunne optage et internationalt Samarbejde.

Svendsen sluttede med et Leve for det internationale Arbejderparti.

Begejstrede Hurraraab besvarede dette Leve, og Kongressen afsang staaende „Internationale".

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Behandling af Lovene.

4. Valg af Repræsentant til Aarsmødet.
5. Valg af Formand.
6. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.

Arbejdsløshedskassen holdt Tirsdag den 20. Juli sit 2. Delegeretmøde. Fru Sofie Rasmussen aabnede dette og man konstituerede sig derefter med de samme Funktionærer som paa Kongressen.

Punkt 1. Formanden, Fru Rasmussen, aflagde Beretning:

Vort Forbunds Arbejdsløshedskasse har i de forløbne 3 Aar virket under rolige Forhold. Det stadig stigende Medlemsantal i Kassen har selvfølgelig givet et forøget Arbejde, saavel for Afdelingskassererne som for Hovedkontoret.

I Understøttelser til Arbejdsløse er der udbetalt i Aaret 1912—13: 12,811 Kr., i 1913—14: 14,518 Kr., fordelt paa 393 arbejdsløse Medlemmer, og i Aaret 1914—15: 17,545 Kr., fordelt paa 607 arbejdsløse Medlemmer.

Som man vil bemærke er den største Understøttelse udbetalt i Aaret 1914—15, og dette skyldes Krigen, idet der blandt Maskinstrikkerne var megen Arbejdsløshed, da der i dette Fag ikke kunde skaffes Materiale.

Kassens Medlemsantal var ved dens Stiftelse for $4^1/_2$ Aar siden 1657, og den 31. Marts 1915: 3285.

Fruen indskærpede stærkt Betydningen af, at Afdelingerne omhyggeligt besvarede alle de statistiske Forespørgsler fra Ledelsen.

Sluttelig omtalte Formanden den kedelige Affære med Frk. Andersen, der havde besveget Arbejdsløshedskassen. Nu var man kommet over dette, og Frk. Andersen havde faaet sin Straf, den Sag var ude af Verden.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Ligeledes Regnskabet, der udviste, at der i den forløbne Periode var udbetalt 44,515 Kr. i Arbejdsløshedsunderstøttelse, og at Kassens Formue, som den 31. Marts 1912 var 24,442 Kr., den 31. Marts 1915 var 48,958 Kr.

Punkt 3. Forskellige Vedtægtsændringer sattes under Debat. Det vedtoges enstemmigt at oprette en Fond for Understøttelser under ekstraordinær Arbejdsløshed.

Paa Forslag af Hovedbestyrelsen vedtoges endvidere en Kontingentforhøjelse af 5 Øre, hvoraf de 4 skulde gaa til Arbejdsløshedskassen, og i Forbindelse hermed foreslog Hovedbestyrelsen, at § 7 i Lovene ændredes saaledes, at der i Barselhjælp kunde ydes, under den ved Nedkomsten foraarsagede Arbejdsløshed, 7 Kr. om Ugen, indtil 4 Uger efter Nedkomsten.

Denne Hjælp kan dog kun ydes Medlemmer, som har været Medlem af Kassen i 52 paa hinanden følgende Uger.

Endvidere skulde Arbejdsløshedsunderstøttelsens Varighed forlænges med 10 Dage.

Formanden henstillede til de Delegerede, at man lod den hvilende Medlemsret udgaa, hvilket godkendtes enstemmigt.

Kontingentforhøjelsen og Vedtægterne træder i Kraft fra 1. Oktober i Aar.

Punkt 4. Som Repræsentant til Aarsmødet for Arbejdsløshedskassen valgtes for Provinsen Fru Petra Jensen, Aarhus.

Punkt 5. Forretningsfører Fru Sofie Rasmussen, der kun havde været konstitueret som Formand siden Frk. Andersens Affære, valgtes med Akklamation til Formand.

Punkt 6. Til Hovedbestyrelse og Revisorer valgtes de samme som paa Kongressen.

Delegeretmødet sluttedes derefter med Taler af Formanden, der takkede for godt Samarbejde og for Vedtagelsen af Hovedbestyrelsens Forslag, endvidere af Hovedkasserer Svendsen, der glædede sig over de tagne Beslutninger og Forsamlingens hele fortrinlige Arbejde, samt af Johannes Sørensen, der takkede paa Dansk Arbejdsmands-Forbunds Vegne og udtalte sin Glæde over de dygtigt førte Forhandlinger.

Fru Sofie Rasmussen sluttede Mødet under stærkt Bifald og Leveraab.

Reglement
for
Kassens Fond til fortsat Hjælp.

§ 1.

Ved hvert Kvartals-Regnskabs Slutning henlægges 5 pCt. af det som ordinært Medlemsbidrag indgaaede Beløb til en særlig Fond, hvoraf der kan ydes Understøttelse under ekstraordinær Arbejdsløshed til Medlemmer, der har oppebaaret deres fulde vedtægtsmæssige Understøttelse af Kassen i 12 paa hinanden følgende Maaneder og vedblivende er arbejdsløse, dog at Medlemmer, der kun har Ret til 60 Dages Understøttelse indenfor 12 Maaneder, maa gennemgaa en ekstra Ventetid af 10 Dage, forinden de kan komme i Betragtning ved Udbetalingen af Understøttelse af Fondens Midler.

§ 2.

Fonden kan ikke træde i Virksomhed med Udbetaling af Understøttelse til Medlemmerne, med mindre Indenrigsministeriet har godkendt, at ekstraordinær Arbejdsløshed foreligger.

§ 3.

Fonden kan ikke paabegynde Udbetalingen af Understøttelse, med mindre dens samlede Beholdning har naaet et Beløb, der svarer til fuldt udbetalt Understøttelse efter Fondens Regler til $^3/_4$ af det Antal Medlemmer, der i et Normalaar har opbrugt deres ordinære vedtægtsmæssige Understøttelse i det Antal Dage, i hvilke Fonden har Understøttelsespligt. Første Gang Fonden træder i Virksomhed kræves, at dens Beholdning har naaet det dobbelte af den ovenfor angivne Højde. Er ekstraordinær Arbejdsløshed kun anerkendt at være til Stede for en Del af Kassen, nedsættes de ovennævnte Beløb forholdsmæssigt.

§ 4.

Naar ekstraordinær Arbejdsløshed er anerkendt

at være til Stede, begynder Fondens Understøttelsesvirksomhed i Henhold til de derom fastsatte Regler. Saalænge Understøttelsesvirksomheden vedvarer, indsendes til Inspektoratet maanedlige Indberetninger angaaende Arbejdsløshedens Omfang. Er den ekstraordinære Arbejdsløsheds Tilstedeværelse anerkendt paa Grundlag af foreliggende særlige Forhold, er Kassens Ledelse endvidere forpligtet til at afgive Indberetning om de Forandringer, der under Krisen maatte indtræde i Arbejdsforholdene. Desuden vil Kassen i ethvert Tilfælde, hvor Fonden er traadt i Virksomhed, være pligtig til paa Begæring fra Arbedsløshedsinspektoratet at tilstille dette saadanne yderligere Oplysninger, som maatte anses fornødne.

§ 5.

Saafremt Fonden er traadt i Virksomhed som Følge af, at Ledighedsprocenten har naaet en Størrelse lig et Normalaars Ledighedsprocent med Tillæg af 50 pCt., naar den ekstraordinære Arbejdsløshed omfatter Kassen i dens Helhed, og med Tillæg af 75 pCt., naar den kun omfatter en Branche, gælder følgende Regler med Hensyn til Udbetalingsvirksomhedens Ophør:

Naar Ledighedsprocenten i to paa hinanden følgende Maaneder har været under den af de ovennævnte Grænser, paa Grundlag af hvilken Understøttelsesvirksomheden er begyndt, kan yderligere Tilgang af understøttelsesberettigede ikke finde Sted, og efter yderligere en Maaneds Forløb ophører Udbetalingen helt. Dog kan Fondens Understøttelsesvirksomhed standses allerede paa et tidligere Tidspunkt, saafremt Ministeriet efter Indstilling fra Kassens Hovedledelse skønner, at Fagets Arbejdsforhold er i saa væsentlig Grad forbedrede, saa at Fondens Ydelse ikke længere er paakrævet.

Er Fonden derimod traadt i Virksomhed som Følge af foreliggende særlige Forhold, uden at Ledighedsprocenten har naaet den ovenfor nævnte Højde, fastsætter Indenrigsministeren efter Indstilling af Nævnet hvornaar og paa hvilke nærmere Betingelser, Fondens Understøttelsesvirksomhed skal ophøre.

§ 6.

I Understøttelse ydes, for saa vidt og saa længe Fondens Midler strækker til, 1 Kr. 00 Øre pr. Dag i indtil 35 Dage indenfor et Tidsrum af 12 paa hinanden følgende Maaneder, i Henhold til Kassens almindelige vedtægtsmæssige Regler (med Undtagele af de i § 8 nævnte) angaaende Betingelserne for Understøttelsens Ydelse og angaaende Kontrollen.

Dyrtidstillæg.

Følgende københavnske Firmaer har indrømmet deres kvindelige Arbejdere Dyrtidstillæg:

A/S Nordisk Sækkekompagni giver 1 Kr. ugentlig til hver Arbejder,

A/S Det Danske Mælke-Kompagni og Mælkeriet „Enigheden" giver 1 Kr. ugentlig til hver Arbejder, enkelte faar 2 Kr.,

C. Schous Fabriker har 2 Gange i Løbet af 3 Maaneder givet et Dyrtidstillæg af 25 Kr. til hver Kvinde, der har været beskæftiget i Virksomheden i $^1/_2$ Aar,

Hellesens Enke & V. Ludvigsen giver de Kvinder, som arbejder paa Ugeløn, et Tillæg af 1 Kr. pr. Uge,

Petersen & Albeck har to Gange givet Arbejderne Dyrtidstillæg; første Gang 5 Kr. plus 1 Kr. for hvert Aar, Kvinderne har været ansat hos Firmaet, anden Gang 10 Kr. til hver Arbejder,

De danske Sukkerfabriker giver et Tillæg af Kr. 2,50 ugentlig, til hver Kvinde, som arbejder paa Dagløn.

Stiftelsesfest og Faneindvielse.

Lørdag den 29. Maj fejrede Kvinderne fra Ernst Voss' Fabriker i Fredericia deres Forenings 1-aarige Stiftelsesfest med Faneindvielse. Festen afholdtes paa Højby Lund.

Formanden, Frk. Marie Hansen, bød Deltagerne og Gæsterne (Forretningsfører Fru Sofie Rasmnssen og Formanden for vor københavnske Afdeling I, Fru Johanne Jensen) Velkommen, hvorefter Frk. Hansen gav Ordet til Fru Rasmussen, som udtalte, at der havde vist sig god Frugt af Foreningens Virksomhed, i det siden sammes Stiftelse forløbne Aar, og Lønnen paa Ernst Voss Fabriker havde sikkert ikke været saa høj, som den nu er, uden Organisationens Medvirken.

Hovedforbundet glædede sig over det trofaste Sammenhold, og havde Følelsen af, at Kvinderne i Fredericia forstod Betydningen af at staa i Organisationen, og det havde glædet hele Forretningsudvalget, at Fredericia Afdelingen nu havde faaet en Fane. Fru Rasmussen opfordrede Medlemmerne til, med Interesse at følge Organisationens Arbejde, og det, at Fanen var bleven anskaffet netop til den 5. Juni, viste, at Kvinderne var vaagne ogsaa i politisk Henseende.

Efter denne Tale afsløredes det smukke, røde Silkebanner, og kraftige Leveraab for Organisationen udbragtes.

Man samledes nu om et smukt Kaffebord; her oplæste Formanden, Frk. Marie Hansen, Lykønskningstelegrammer, som var indløbne under Festen. Fru Johanne Jensen bragte en Hilsen fra Bestyrelsen i København, og udtalte sin Glæde over, at være Gæst ved denne smukke Højtidelighed. Fruen paapegede Nødvendigheden af, at staa samlede under et fælles Banner.

Herefter sluttedes Festen med Leveraab for Forbundet og Gæsterne.

Hovedkontoret og Afdelingskontorerne er Blaagaardsgade 21, 1. tv. Telf. 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 5 | December 1915 | 1. Aargang

Glædelig Jul og godt Nytaar ønsker vi vore Medlemmer og bringer samtidig vor bedste Tak til enhver, der ved sin Medvirkning har bidraget til Fremgang i vort Forbund.

Hovedbestyrelsen.

Afsluttede Overenskomster.

Med A/S De danske Cichoriefabriker er afsluttet ny Overenskomst for de i Firmaets Fabrik i Vejen beskæftigede kvindelige Arbejdere.

Timelønnen forhøjedes herved fra 20 til 25 Øre, der indrømmedes Kvinderne 6 Dages Sommerferie med fuld Løn og enkelte Akkordpriser forhøjedes med 15 %.

Arbejdstiden, som var 10 Timer daglig, forkortedes i de 4 Vintermaaneder, November, December, Januar og Februar til 9 Timer daglig, medens den den øvrige Tid af Aaret er 10 Timer som hidtil.

Overenskomsten gælder fra 1. Oktober 1915 til til 3 Maaneder efter Krigens Ophør, hvorefter den med 1 Maaneds Varsel kan opsiges til Udløb den 1. i hver Maaned. Overenskomsten omfatter 15 Kvinder.

Med Dagbladet „Social-Demokraten" er afsluttet ny Overenskomst for de ved Bladet beskæftigede Bude.

Alle Lønninger forhøjedes herved med 1 Kr. pr. Uge, og Feriepengene forhøjedes fra 25 til 30 Kr. pr. Bud.

Overenskomsten gælder for Tiden fra 31. Decbr. 1915 til 31. Decbr. 1917 og omfatter ca. 150 Bladbude.

Med C. J. Jasters Kludefabrik i Aarhus er afsluttet Overenskomst. Ugelønnen, der var 11 à 12 Kr., forhøjedes til 14 Kr.; desuden indførtes Akkordarbejde, hvorved Ugelønnen er garanteret.

Overenskomsten gælder fra 1. Oktober 1915 til 1. Juli 1916 og omfatter 18 Kvinder.

Med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger er afsluttet Overenskomst for de i Foreningens Fabriker, Sennepsfabriken, Sæbefabriken og den kemiske Afdeling i Viby beskæftigede Kvinder.

Herved fastsattes Timelønnen til 21½ Øre, stigende i Løbet af 3 Maaneder til 25 Øre. Der indrømmedes 3 Dages Sommerferie uden Afkortning i Lønnen, ligesom der heller ikke sker Afkortning for Helligdage, som falder paa Ugens Hverdage; desuden fastsattes Akkordpriser.

Overenskomsten gælder fra 9. Oktober 1915 til 1. Januar 1917 og omfatter ca. 12 Kvinder.

Som tidligere meddelt her i Bladet har Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen, Elementfabrik, København, opsagt den mellem Firmaet og vort Forbund bestaaende Overenskomst af 12. August 1912 til Udløb den 1. Oktober 1915.

Endskønt Firmaet havde Pligt til at fremsende Forslag til ny Overenskomst, undlodes dette; i Stedet for begyndtes en systematisk Reduktion af Akkordpriserne.

Efter flere Henvendelser til Firmaet fik man endelig Forslag til ny Overenskomst tilsendt den 1. Novbr., og det viste sig nu, at dette gik ud paa en betydelig Forringelse af de tidligere Vilkaar. Der søgtes straks Forhandling, men Firmaets Chef nægtede sig stadig hjemme.

Under disse Omstændigheder vedtog Forretningsudvalget paa et Møde den 3. Novbr. at iværksætte Strejke hos Firmaet. Man søgte og modtog Sanktion hertil af De samv. Fagforbund.

Det meddeltes nu Firmaet, at Arbejdet vilde blive standset Lørdag den 6. Novbr., og herpaa kom Forhandlingerne saa i Gang.

Disse resulterede i, at en paatænkt 10 % Prisreduktion afværgedes, enkelte Akkordpriser reguleredes, uden at Reduktion fandt Sted, og samtidig forhøjedes Ugelønnen med 1 à 2 Kr. pr. Uge.

Begyndelseslønnen, som efter den gamle Overenskomst var 10 Kr. pr. Uge, forhøjedes til 12 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af 2 Aar til 16 Kr. pr. Uge. Rengøringsarbejde betales med 16 à 20 Kr. pr. Uge. Endvidere gennemførtes Betaling for Helligdage, som falder paa Ugens Hverdage, og for Overarbejde fastsattes et Tillæg af 50—100 %.

Paa Fabrikens Filial paa Forchhammersvej gennemførtes 3 Dages Sommerferie med Løn ligesom i Hovedvirksomheden i Aldersrogade.

Endelig fastsloges det, at Firmaet betaler Arbejderne fuld Løn i 13 Uger i Tilfælde af Tilskadekomst paa Fabriken.

Overenskomsten gælder fra 1. Novbr. 1915 til 1. Jan. 1917 og omfatter ca. 250 kvindelige Arbejdere.

Med Fabrikant Emil Møller, Horsens elektromekaniske Fabrik, er afsluttet ny Overenskomst.

I denne Virksomhed var Lønnen efter den gamle Overenskomst 12 og 13 Kr. pr. Uge. Der fandtes dog i Overenskomsten en Bestemmelse om, at sidstnævnte Lønning efter personlig Dygtighed kunde stige til 15 Kr. pr. Uge.

I de 9 Aar, denne Overenskomst har bestaaet, har imidlertid kun 5 Kvinder efter Firmaets Skøn fortjent og opnaaet denne Ugeløn.

Ved Oprettelsen af den ny Overenskomst fastsattes Timelønnen som følger: Begyndelseslønnen til 22 Øre pr. Time, stigende efter 1 Aars Forløb til 24 Øre, efter $1^1/_2$ Aars Forløb til 26 Øre og efter 2 Aars Forløb til 28 Øre. Dette betyder et Løntillæg af 2—5 Øre pr. Time. Desuden lykkedes det at fastsætte Akkordpriskurant.

Overenskomsten gælder fra 1. Oktober 1915 til 1. April 1916 og omfatter ca. 50 Kvinder.

Opsagte Overenskomster.

Følgende Overenskomster er opsagte af Forbundet:

Overenskomsten af 1. Juni 1914 med A/S Otto Mønsteds Margarinefabrik i Aarhus er opsagt til Udløb 1. Februar 1916.

Overenskomsterne af 25. Juli 1914 med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark for de hos A/S Ernst Vos's Fabriker, Fredericia, A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker, Middelfart og København F. beskæftigede kvindelige Arbejdere er opsagte til Udløb 1. Februar 1916.

Overenskomsten af 30. Januar 1913 med Nordsjællands Elektricitets og Sporvejs Aktieselskab er opsagt til Udløb 1. Februar 1916.

Overenskomsten af 1. September 1912 med A/S Nordisk Simplex, København, er opsagt til Udløb 1. Februar 1916.

Overenskomsten af 13. Juli 1912 med Øresunds kemiske Fabriker, København, er opsagt til Udløb 1. Marts 1916.

Overenskomsten af 21. Juni 1913 med Dampvaskeriet „Thor", København, er opsagt til Udløb 1. April 1916.

Overenskomsten af 28. Februar 1912 med A/S De forenede Gummi- og Luftringefabriker, Schiønning og Arvé, København, er opsagt til Udløb 1. April 1916.

Overenskomsten af 23. Januar 1915 med A/S Københavns Sukkerrafinaderi, Valby, er opsagt til Udløb 1. Maj 1916.

Overenskomsten af 31. December 1911 med A/S De danske Sukkerfabriker, København og Lyngby, er opsagt til Udløb 1. Maj 1916.

Overenskomsten af 17. Juni 1914 med C. Rejermanns Papfabrik, København, er opsagt til Udløb 1. April 1916.

Overenskomsterne af 28. Marts og 28. Juli 1911 med A/S Fyens Glasværk, Odense, er opsagt til Udløb 1. April 1916.

Overenskomsterne med Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark, for Virksomheder i København og Omegn og Aktietændstikfabriken „Merkur" i Randers, er opsagt til Udløb 1. April 1916.

Som det af ovenstaaende vil ses, er indtil Dato 16 Overenskomster opsagte til Udløb i 1916, men der findes desforuden en Del endnu uopsagte Overenskomster, som udløber samme Aar.

Vaskerioverenskomsterne i Aarhus.

Den 11. April 1913 indgik vort Forbund Overenskomst med Indehaveren af „Aarhus Dampvaskeri", Direktør *G. Elmquist,* om Løn- og Arbejdsforhold for vore Medlemmer i Vaskeriets forskellige Afdelinger.

Den 22. Maj 1915 afsluttedes Overenskomst for vore Medlemmer paa „Jens Andersens Dampvaskeri og Tøjrensningsanstalt i Aarhus", og denne Overenskomst indeholdt noget højere Lønsatser end Overenskomsten med Aarhus Dampvaskeri.

Afvigte Juni Maaned købte Direktør Elmquist Jens Andersens Vaskeri, og kort efter opstod der Strid om Lønnen paa denne Arbejdsplads. Direktøren vilde ikke betale efter den højere Løntarif, men kun efter den i Overenskomsten for Aarhus Dampvaskeri fastsatte.

Alle Forsøg, Forbundet og Afdelingen i Aarhus gjorde for at faa Direktøren talt til Rette, glippede, og senere Forhandlinger om at oprette en Fællesoverenskomst for begge Vaskerierne blev ogsaa resultatløse.

Der var ganske vist Enighed om, at man kunde lade „Jens Andersen"-Overenskomsten bortfalde mod, at de 3 laveste Ugelønsatser i Overenskomsten for Aarhus Dampvaskeri blev forhøjede med 1 Kr. hver, men Direktøren stillede som Betingelse for at indgaa paa denne Ordning Krav om, at Overenskomsten, der kan opsiges til 1. Juli 1917, skulde have længere Varighed.

Dette vilde vore Medlemmer ikke indgaa paa, og Forbundet gik derfor gennem De samv. Fagforbund med Klage til Den faste Voldgiftsret for at faa Vaskeriejeren dømt til at respektere „Jens Andersen"-Overenskomsten.

Inden Sagen gik til mundtlig Procedure, indkaldte Retsformanden imidlertid til et forberedende Møde den 15. Oktober, og ved denne Lejlighed stillede han, efter at have sat sig ind i de Forhandlinger, der tidligere var ført, Forslag om Oprettelsen af en Fællesoverenskomst, saaledes at Aarhus Dampvaskeri-Overenskomsten med de 3 laveste Lønsatser forhøjet med 1 Kr. hver skulde gælde for begge Vaskerier, *uden at Overenskomstens Varighed dog skulde forlænges.*

Vort Forbunds Formand, som var til Stede ved Retsmødet, sluttede sig efter en kort telefonisk Konference med Næstformanden til dette Forslag, der jo tidligere var tiltraadt af vore Medlemmer i Aarhus, og efter en kort Betænkningstid fandt Direktør

Elmquist det nu ogsaa tilraadeligt at indgaa paa Forslaget, skønt han tidligere ganske havde afvist det.

Forlig opnaaedes saaledes i Sagen, og vore Medlemmer i de to Vaskerier — der beskæftiges ca. 30 i „Aarhus Dampvaskeri og ca. 8 i Jens Andersen"s-Afdelingen — arbejder saaledes fra Ugen efter den 15. Oktober efter en Overenskomst, der i sin Redaktion i Henhold til Forliget har følgende Indhold:

1. Arbejdstiden er 9½ Time daglig fra Kl. 6½ Morgen til Kl. 6 Aften med ½ Times Frokost og 1½ Times Middag.

2. **Strygestuen og Tørrestuen.**

Ved Strygning, Presning og Stivning af Kravetøj samt i Tørrestuen betales:

Den første Maaned	10 Kr. pr. Uge
De næste 2 Maaneder	11 - - -
Derefter	12 - - -

3. **Akkordlønnede Strygersker.**

Manchetlinned, kulørt	med Manchet .	8 Øre pr. Stk.
—	hvidt uden — .	10 - - -
—	hvidt med — .	12 - - -
—	hv. m. Manchet o. Flip	15 - - -

4. **Strygning af Rulletøj.**

Pr. Stk. 2½ Øre.

Forklæder med Smæk og Natkjoler, glatte .	3½ Øre pr. Stk.
Natkjoler med Piber	4½ - - -

5. **Rullestuen.**

Begyndelseslønnen er	10 Kr. pr. Uge
Efter 6 Maaneder betales . . .	11 - - -
- 1 Aars Forløb	12 - - -

6. **Mærkestuen.**

Mærkejomfuen betales med	13 Kr. pr. Uge
Medhjælperne - -	12 - - -

7. **Vaskeriet.**

Ved Vask betales 14 Kr. pr. Uge.

8. Midlertidig Overflytning til andet Arbejde medfører ikke nogen Stigning i Lønnen, naar dette ikke strækker sig udover 6 Dage i samlet Arbejdstid; dog maa ingen som Følge heraf overgaa til en lavere Lønsats.

9. Overarbejde indtil Kl. 10 Aften betales med et Tillæg til Lønnen af 50 %, efter Kl. 10 Aften med et Tillæg af 100 %.

10. Arbejderne erholder hver en 3 Dages Sommerferie med Udbetaling af fuld Løn, dog kun for de, der har været antaget forinden den 1. Januar det paagældende Aar.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 14 April 1913, og er gældende til den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Juni, dog kan den tidligst opsiges til 1. Juni 1917.

Dyrtidstillæg.

I Tilslutning til forudgaaende Meddelelser kan vi oplyse, at følgende københavnske Virksomheder i den seneste Tid har indrømmet deres kvindelige Arbejdere Dyrtidstillæg:

Firmaet Petersen og Albeck har for femte Gang givet et Dyrtidstillæg af 10 Kr. til hver Arbejder

Kvindelig Arbejderforbunds Bestyrelse 1915, Københavns Afdeling I.

A/S Taxamotor har fra den 9. Oktober i Aar givet 1 Kr. pr. Uge til hver Arbejderske.

Trikotagefabrikanterne P. F. Nielsen, Nørregade, Sørensen & Vestergaard, Vestergade, Chr. Hallberg, Rantzausgade, Frands Nielsen, Griffenfeldtsgade, og Peder Pedersen, Nørregade, giver et Tillæg af 1 Kr. 50 Øre pr. Uge til hver Arbejderske.

Ligeledes har Trikotagefabrikant Glahnsohn, Peder Hvidtfeldtsstræde, givet et Tillæg af 20 Kr. til hver Arbejderske.

Fra Provinserne meddeles:

A/S Ernst Vos's Fabriker har forhøjet de bestaaende Timelønninger med 3 Øre.

Trikotagefabrikanterne Madsen og Mouritsen, Horsens, har de sidste 2 Maaneder givet hver Arbejderske et Tillæg af 1 Kr. pr. Uge.

A/S Vejle Trikotagefabrik giver i Dyrtidstillæg 5 % af den fortjente Ugeløn.

Til Medlemmerne,

Husk at betale Kontingentet rettidigt, husk at Restancen er kun 4 Uger.

Moderforeningen i Kvindeligt Arbejderforb.

„Københavns Afdeling 1 af 1885"

afholder sin 30 Aars Stiftelsesfest.

Lørdag den 13. November fejrede Københavns Afdeling I sin 30 Aars Stiftelsesfest, som afholdtes i Arbejdernes Forsamlingsbygning, Enghavevej 40. I Festen, som bestod af Aftenunderholdning og Bal, deltog ca. 1700.

Før Aftenunderholdningens Begyndelse holdt Afdelingens Formand, Fru Johanne Jensen, en Tale og mindede om den store Fremgang, Afdelingen havde haft i de svundne Aar. Den Forening, som for 30 Aar siden blev dannet af kun faa Arbejderkvinder, tæller nu over 2000 Medlemmer; desuden har Foreningen organiseret flere hundrede Kvinder, som senere er overgaaet til andre Forbund. Dette er et godt Resultat, men der er endnu et stort Arbejde for os at udføre, før alle arbejdende Kvinder er Medlem af sin Organisation. For at naa dette gælder det om, at hver Kvinde, som er Medlem af Organisationen og ved hvad dette betyder, føler sig som Agitator for vort Forbund, og hvor de træffer uorganiserede Kvinder da at oplyse disse om Foreningens Arbejde for at skaffe de arbejdende Kvinder bedre Levevilkaar.

Samtidig omtalte Fru Jensen de forestaaende Valg, hvor Kvinderne nu er ligestillede med Mændene; Fru Jensen opfordrede Kvinderne til ikke at holde sig tilbage, men møde talrigt frem ved Valgbordene og stemme paa Socialdemokratiets Kvinder og Mænd.

Der udbragtes nu Leveraab for Forbundet og Afdelingens Formand, hvorefter Aftenunderholdningen begyndte.

Under Festen indløb følgende Telegrammer:

Til Kvindeligt Arbejderforbund, Københavns Afdeling I ved Afdelingens 30-aarige Stiftelsesfest.

„Med Tak for trofast Samarbejde i de forløbne Aar beder vi Afdelingen modtage vore varmeste Ønsker om Held og Lykke med Arbejdet i de kommende Tider."

Forbundets Hovedbestyrelse:
Sofie Rasmussen.

Kvindeligt Arbejderforbund, Københavns Afdeling I.

„I Anledning af 30 Aars Stiftelsesfesten sendes herved vor hjerteligste Lykønskning."

Københavns Afdeling III:
Anna Frederiksen.

Arbejdsløshedskassens Regnskab for Tiden 1. April til 30. Septbr. 1915.

INDTÆGT	Kr.	Øre
Beholdning fra forrige Aar	48958	85
Solgt 64547 Stk. Bogm. à 10 Øre	6454	70
- 300 - - à 14 -	42	00
- 222 - Hv. Medlemsret à 10 Øre	22	20
- 184 - Indskud à 1 Kr.	184	00
Renter fra Sparekassen	841	92
Statstilskud for 1914—15	9033	25
Konmmunetilskud fra Selst	2	00
— - Hover	2	98
— - Holme Tranbjerg	5	20
— - Taarnby	52	00
Balance Kr.	65599	10

UDGIFT	Kr.	Øre
Understøttelser til Arbejdsløse	7866	00
Kontrollering af Arbejdsløse	210	00
Formandens Løn	300	00
Revisionen	40	00
Hovedbestyrelsesmøder	56	00
Kioskbud		55
Tidsskrifter	11	00
Porto	58	96
Udgifter ved Flytningen	60	00
— - Delegeretmødet	1728	38
Rejser	143	15
Det ekstraordinære Fond (April Kvartal 132,45; Juli — 193,50)	325	95
Bogtryk	192	00
	10991	99
Beholdning at overføre (Sparekasseb. 53.337,31; Kontant 1,269,80)	54607	11
Balance Kr.	65599	10

Revideret og fundet rigtigt. Beholdning og Sparekassebog efterset.

Sofie Rasmussen,
Formand.

København, d. 6. Oktbr. 1915.

Inger Rasmussen, Henriette Poser, Fanny Nielsen
Revisorer.

Udg. af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark. Redig. af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*. Emil Kristensens Bogtrykkeri, Kbh.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 6 | April 1916 | 2. Aargang

Vore Overenskomstforhold.

Situationen 1916 har ogsaa for vort Forbunds Vedkommende haft sin store Betydning, idet de fleste af vore Overenskomster var til Ophør 1. Januar d. A. og en Del noget senere hen i Foraaret.

Der har saaledes i de sidste 3 Maaneder til Stadighed været ført Forhandlinger, hvilke er resulteret i, at 14 nye Overenskomster er indgaaet. Lønforholdene er herved blevet ordnet for ca. 1800 af vore Medlemmer.

At de nye Overenskomster alle har været til Gavn for Medlemmerne ses andet Steds i Bladet.

Foruden de allerede afsluttede Overenskomster findes der endnu 14, som er opsagte, men hvor Forhandlingerne endnu ikke er paabegyndt. Disse Overenskomster omfatter følgende Virksomheder: A/S Fyens Glasværk, Odense, A/S Hagen & Sivertsen, Odense, H. C. Jastes Kludefabrik, Aarhus, C. F. Schur & Co., Horsens, A/S Vejle Trikotagefabrik, Vejle, Petersen & Albeck, København, A/S Nordisk Sækkekompagni, København, A/S Det danske Mælkekompagni og Mælkeriet „Enigheden", København, foruden i 5 forskellige Virksomheder i København, som omfattes af Maskinstrikkernes Overenskomster.

Afsluttede Overenskomster.

Med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark er indgaaet ny Overenskomst.

Alle Minimal- og Timelønninger forhøjedes indtil og med 20 Øre med 3 Øre pr. Time, over 20 Øre og indtil og med 30 Øre med 2 Øre pr. Time, og Lønninger over 30 Øre med 1 Øre pr. Time. Alle Dag-, Uge- og Maanedslønninger faar en tilsvarende Forhøjelse, idet de nævnte Lønninger udregnes i Timeløn. Alle andre Bestemmelser forbliver uforandrede.

Denne Overenskomst omfatter følgende Virksomheder:

A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker i Middelfart og København, A/S Ernst Voss' Fabrik, Fredericia, A/S Nordisk Simplex, København og Nordsjællands Elektricitets- og Sporvejsaktieselskab.

Der beskæftiges i ovennævnte Virksomheder ca. 400 kvindelige Arbejdere, hvoraf Størsteparten ved Akkordarbejde. Akkordpriskuranten udløber ikke samtidig med Hovedoverenskomsten, men kan opsiges naar som helst med 3 Maaneders forudgaaende Varsel, medens Overenskomsten er gældende fra 1. Januar d. A. til 1. Januar 1917 med Forbehold for Arbejdsgiverne til at forlænge den til 1918.

Med A/S Carl Lunds Fabriker, København, er afsluttet ny Overenskomst. Minimallønnen forhøjedes fra 21 til 25 Øre pr. Time. For Kvinderne, som før havde en Ugeløn af 15 Kr., forhøjedes denne til 16 Kr. 50 Øre. For Kvinderne ved Emaille- og Udearbejde fastsattes en Løn af 22 Kr. pr. Uge. Nogle Akkordpriser forhøjedes med 33 %, andre reguleredes.

Overenskomsten er gældende fra 1. Januar 1916 til 1. Januar 1917 og omfatter ca. 200 Kvinder.

Med Schous Sæbefabrik, København, er afsluttet ny Overenskomst. Lønnen forhøjedes med 2 Kr. 50 Øre pr. Uge og er saaledes hævet fra 12—14 Kr. 50 Øre, fra 14—16 Kr. 50 Øre og fra 16—18 Kr. 50 Øre pr. Uge. Kvinderne, som beskæftiges ved Akkordarbejde, erholder et Tillæg af 2 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Overenskomsten er gældende fra 1. Januar d. A. til 1. Januar 1917 og omfatter ca. 70 Kvinder.

Med Kaffesurogatfabrikken „Danmark", Hedehusene, er afsluttet Overenskomst, hvorved Timelønnen forhøjedes fra 20—28 Øre og for unge Piger under 16 Aar fra 15—18 Øre. For 2 ældre Arbejdersker forhøjedes Lønnen fra 12—14 Kr. pr. Uge. Akkordpriserne forhøjedes med 10 %.

Endvidere indrømmedes der Arbejderskerne 3 Dages Sommerferie i 1916, 4 Dage i 1917 og 5 Dage i 1918; Betalingen for disse Dage fastsattes til 2 Kr. pr. Dag.

Arbejdstiden er nu 10 Timer daglig, men forkortes 1. Februar 1917 til $9^1/_2$ Time.

For Helligdage, som indtræffer paa Ugens Hverdage, betales 1 Kr. pr. Dag.

Overenskomsten gælder fra 1. Februar d. A. til 1. Februar 1919 og omfatter 20 Kvinder.

Med A/S Hasle Klinker- og Chamottestens Fabrik, Bornholms Kaolin-, Chamotte- og Klinkerfabriker er afsluttet Overenskomst.

Timelønnen forhøjedes fra 21—24 Øre og vil til 1917 yderligere blive forhøjet til 25 Øre.

For Kvinderne, som beskæftiges ved Presserne, forhøjedes Timelønnen fra 22—27 Øre. Endvidere forhøjedes Akkordpriserne med 10 %.

Overenskomsten gælder fra 1. Februar 1916 til 1. Februar 1918, men kan, hvis Firmaet ønsker det, forlænges til 31. Januar 1919. Overenskomsten omfatter 15 Kvinder.

Med I. D. Koopmanns Margarinefabrik i Silkeborg er afsluttet Overenskomst.

Ugelønnen forhøjedes herved fra 14—16 Kr. Arbejderne erholder hertil et Dyrtidstillæg af 15 Kr. hver tredje Maaned.

Overenskomsten gælder fra 1. Februar 1916 til 1. Februar 1918 og omfatter 16 Kvinder.

Med sidstnævnte 3 Virksomheder har der ikke tidligere været sluttet Overenskomster.

Med Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark er afsluttet ny Overenskomst gældende for Virksomheder i København og Omegn og Aktietændstikfabriken „Merkur" i Randers.

Herved forhøjedes Timelønnen med 2 Øre. Denne var før 23 Øre i København og 22 Øre i Randers og bliver herefter henholdsvis 25 og 24 Øre. Desforuden erholder alle timelønnede Arbejdere et Tillæg af 1 Kr. pr. Uge og alle akkordlønnede 1 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Akkordpriserne forblev uforandrede, da det paa nærværende Tidspunkt var vanskeligt at fastsætte ny Priser, da der paa Grund af Krigen ikke kunde fremskaffes det samme gode Materiale (Træ), som anvendtes under almindelige Forhold.

Af Hensyn hertil erholder de akkordlønnede Arbejdere et noget større Tillæg end de timelønnede.

Overenskomsten gælder fra 1. Februar 1916 til 1. April 1918 og omfatter ca. 300 Kvinder.

Med A/S Otto Mønsteds Margarinefabrik i Aarhus er afsluttet ny Overenskomst.

Daglønnen forhøjedes fra 2 Kr. 60 Øre til 2 Kr. 90 Øre, for Bøttevaskernes Vedkommende fra 2 Kr. 70 Øre til 3 Kr, Foruden de her nævnte Forhøjelser erholder Kvinderne et Dyrtidstillæg af 15 Kr. hver tredje Maaned.

Overenskomsten gælder fra 1. Februar 1916 til 1. Februar 1918 og omfatter ca. 200 kvindelige Arbejdere.

Med Øresunds kemiske Fabriker er afsluttet ny Overenskomst. Daglønnen forhøjedes herved fra 2 Kr. 30 Øre til 2 Kr. 55 Øre for 152 Kvinder, fra 2 Kr. 60 Øre til 2 Kr. 85 Øre for 12 Kvinder, og fra 2 Kr. 90 Øre til 3 Kr. 10 Øre for 16 Kvinder. 10 Kvinder arbejder i Akkord. Desuden erholder alle Arbejderne et Dyrtidstillæg af 1 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Overenskomsten gælder fra 1. Marts 1916 til 1. Marts 1918 og omfatter 190 kvindelige Arbejdere.

Med Dampvaskeriet „Thor", København, er afsluttet ny Overenskomst. Herved forhøjedes Begyndelseslønnen fra 10 Kr. pr. Uge til 12 Kr. 50 Øre, stigende efter $^1/_2$ Aars Forløb til 14 Kr. pr. Uge og efter 1 Aars Forløb til 15 Kr. pr. Uge.

Øvede Arbejdersker, der beskæftiges ved Akkordarbejde, er garanteret en Løn af 16 Kr. pr. Uge. For Rengøringsarbejde fastsættes en Ugeløn af 16 Kr.

Overenskomsten gælder fra 1. April 1916 til 1. April 1918 og omfatter ca. 50 Kvinder.

Med A/S De danske Sukkerfabriker er afsluttet ny Overenskomst for Fabrikerne i København og Lyngby.

Timelønnen forhøjedes herved for Københavns Vedkommende fra $25^1/_2$ Øre til $30^1/_2$ Øre og for Lyngbys Vedkommende fra 23 Øre til 28 Øre. I begge Tilfælde er Forhøjelsen givet som Dyrtidstillæg. Hvor der arbejdes afvekslende den ene Uge om Dagen, den anden Uge om Natten gives yderligere et Tillæg af 2 Øre i Timen.

I Sygdoms- og Ulykkestilfælde erholder Arbejderskerne 1 Kr. pr. Dag, og endelig forlængedes Sommerferien fra 3 til 5 Dage.

Overenskomsterne gælder fra 1. Maj 1916 til 1. Maj 1918 og omfatter ca. 120 kvindelige Arbejdere.

Med A/S De forenede Gummi- og Luftringefabriker (Schiønning & Arvé), København, er afsluttet ny Overenskomst.

Ved de lokale Forhandlinger var der fra Firmaets Side krævet en betydelig Række Reduktioner af de bestaaende Akkordpriser, medens der blev foreslaaet en 10 pCt. Forhøjelse af Ugelønningerne.

Disse Forhandlinger endte imidlertid resultatløse, hvorefter Sagen blev indgivet til De samv. Fagforbund. Den 4. April optoges der Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen; her lykkedes det at opnaa Enighed om følgende: Ugelønningerne, der var henholdsvis 12 og 15 Kr., ændredes til at være 12 Kr. pr. Uge i Begyndelsesløn de første 2 Maaneder, derefter 15 Kr. de næste 4 Maaneder, hvorefter Ugelønnen er 17 Kr. For Arbejdere, der ikke har Adgang til Akkord, og som beskæftiges ved mere betroet Arbejde, træffes der nærmere Aftale om et Tillæg udover de 17 Kr. pr. Uge, dog ikke under 20 Kr.

Enkelte af Akkorderne blev forhøjet, medens Resultatet for en Del blev Opretholdelse af de bestaaende.

For den kirurgiske Afdelings Vedkommende, hvor der hidtil udelukkende har været arbejdet i Akkord, stillede Firmaet sig bestemt afvisende overfor Forhøjelse. Enighed opnaaedes ved, at man forlod Akkordarbejdet og gik med til at arbejde i Ugeløn. Den ovennævnte Ugelønsforhøjelse vil for disse Kvinders Vedkommende andrage 4 Kr. om Ugen, da den efter den opsagte Overenskomst androg 13 Kr. og blev 17 Kr.

Overenskomsten gælder fra 1. April 1916 til 1. April 1918 og omfatter ca. 150 Kvinder.

Med Rejermanns Papfabrik, København, er afsluttet ny Overenskomst.

Lønnen, der tidligere var henholdsvis $10^1/_2$, 11, 12 og 14 Kr. pr. Uge, forhøjedes herved til 12, $12^1/_2$, $13^1/_2$ og $15^1/_2$ Kr. pr. Uge. Arbejderne erholder hertil et Dyrtidstillæg af 1 Kr. pr. Uge.

Overenskomsten gælder fra 1. April 1916 til 1. April 1918 og omfatter 12 Kvinder.

Gamle og Unge.

Tale ved Aarsfesten i „Ensomme Gamles Værn" af Indenrigsminister *Ove Rode*).*

„Ærer de Gamle" lyder et gammelt, ærværdigt Ord, der vil sige til Ungdommen, at den gamle, hvide Alder efter Livets brogede Arbejdsdage har Krav paa Ærbødighed.

„Ærer de Unge" skrev for nylig den store, norske Digter Knut Hamsun som et bevidst Modstykke hertil for at indskærpe de Gamle, at Livet beror paa Ungdommen og Ungdommens Kræfter, og at det er dumt og goldt at spærre Vejen fremad, naar ens egen Tid er forbi.

„Ærer de Gamle", „Ærer de Unge". Det er to stærke Formaningsord, der vist begge er formet af Folk, der staar paa Vejen mellem Ungdom og Alderdom, mens man endnu kan huske sin Ungdom, og mens man begynder at tænke paa, at det kan være godt at lægge til Side til sin Alderdom: Ære for den Ungdom, jeg for nylig har tilendebragt, og hvis stærke, fremaddrivende Kraft jeg mindes, og maa jeg bede om lidt Ære for den Alderdom, der venter mig.

Men Ungdom og Alderdom, forstaar de selv den Formaning, der rettes til dem? Forstaar de overhovedet hinanden? Hvad ved Ungdommens Fremstormen om den dyrekøbte Hvile i Erfaringen, og kan Alderdommens Tilbageskuen længer huske og begribe, hvad de unge Øjne ser, naar de stirrer anelsesfyldt ud i den lokkende Fremtid? Ungdommens Poesi er fuld af Spot over den Alderdom, der synes en urimelig Hindring for den unge Slægt. Den kraftige Alderdom rummer ofte kun Uvilje over Ungommens Krav, Uvilje eller Frygt. Ibsens gamle mægtige Bygmester Solness symboliserer Frygten for den Ungdom, der i sin Fremadhigen selv vil tage Magten og Æren. Slægternes Kommen og Henrullen, Tidernes evige Gang beretter stadig Nyt om den Afstand, der er mellem Gamle og Unge. Og dog kan der være en fredfyldt Plet, hvor Ungdom og Alderdom forstaar hinanden. I et andet af Tidens Mesterværker synger den gamle Mestersanger Hans Sachs — der i Forholdet til Ungdommen er Bygmester Solness' Modsætning — om den unge Sanger:

Den Fugl, der sang i Dag,
dens Næb er godt skaaret.
Voldte den Mestrene Angst,
glæded' den dog Hans Sachs.

Det er et Udtryk for den gamle Mesters Forstaaelse i Stedet for Frygt, Haandsrækning i Stedet for Modstand. Og her i det Arbejde, hvorom vi samles i Dag, findes ogsaa Forstaaelse. Den Gamle, mod hvem unge Hænder rækker sig for at bringe Vederkvægelse og Glæde, vil se med et venligt Blik til Ungdommen. Den Unge, der giver sin Dag til de ensomme Gamles Værn, han maa have respektfuld Forstaaelse af Alderdommens Kaar og Krav.

I vor Tids Samfund, i det sociale Fremskridts Aarhundrede, har den forstaaelsesfulde Respekt for Alderdommens Kaar og Krav fundet Udtryk i en verdensomspændende Lovgivning. Her hjemme, hvor vi har Lov til Stolthed over at være gaaet i Spidsen, hedder Loven „Lov om Alderdomsunderstøttelse".

Arbejdet kræver sin Løn, men det tilendebragte Arbejde har Krav paa sin Efterløn. Staten og Kommunen yder ikke blot sine Tjenestemænd Løn, men sikrer dem en Pension. De store Arbejdsgivere, hvis Forretning er af Varighed, gør det samme, hvis de ikke blot er store, men gode og forstandige Arbejdsgivere. Men Enhver, der lever og virker i Folkesamfundet, har det samme Krav paa, naar Arbejdet er tilendebragt og Arbejdskraften udtømt, at have en Efterløn. Den, der ved sit Arbejde har formaaet at samle en Sparepenge, han kan tære derpaa eller — under den nuværende økonomiske Ordning — lade den arbejde videre for sig som Kapital og gennem Renterne skaffe sig en Efterløn. Men de, der i de gamle Aar uforskyldt staar med tomme Hænder, og til hvem Arbejdet skaanselsløst siger: Du er for gammel nu, jeg har Brug for unge og smidige Kræfter, til ham kommer Loven om Alderdomsunderstøttelse og siger: Du har gjort dit Arbejde, her er din Efterløn. Det er ingen Naade — siger Loven — det er din Ret. Der er Ingen saa ringe mellem os, at han ikke gennem sit Livs Arbejde har ydet Bidrag til det Samfunds Vækst, hvori han lever. Staten har tusind Øjne, og der er Ingen saa fattig og skjult, at han ikke bliver fundet, naar Staten kræver Penge til sin Husholdning. Kommer hans Navn ikke paa de farvede Sedler, hvor Indkomst og Formue opskrives til Afgift, saa staar hans Navn uskrevet i de store Protokoller, hvor Regnskab føres over Tolden og de andre indirekte Afgifter. Hver Trevl paa hans Krop, hver Bid eller Taar han nyder, skatter til Staten. Hvis selve Tingen er afgiftsfri, er der alligevel altid et Punkt i Produktionen eller paa Vejen til Forbrugerne, hvor Staten strækker Haanden frem og tager sin Part. I de store Verdensbanker siger man, at Kassereren, inden han lader Guldmønten falde i Kassen, fører den over en lille, skarp Rille, saa et Guldgran høvles af og samles op. Der er ingen saa fattig Mand eller Kvinde i Landet, at Staten ikke hver Dag lader hans Kobber- og Sølvskillinger gaa over en saadan Rille.

Men her siger Staten da nu, efterhaanden som den har faaet forstaaelsesfuld Respekt for Alderdommen — ikke blot for den rige og fornemme og vise Alderdom, men for den ærlige Alderdom, hvor den findes: „Du har arbejdet for Samfundet, du har betalt til Samfundet. Din Arbejdsdag er endt, her er din Efterløn."

Dette er det ideale Indhold i Alderdomsunderstøttelsesloven, der hæver den op over alle andre sociale Love, og som viser ligesom Begyndelsen til et nyt og bedre Samfund. Og dette ideale Indhold haaber jeg aldrig bliver opgivet., selv om man møder det med nok saa fristende nye Planer. Men er Idéindholdet lødigt i denne Lov, saa er dens Udførelse mere karrig. Efterlønnen skal efter Loven udgøre, „hvad der til enhver Tid behøves til den Understøttedes og Families nødvendige Underhold eller til Kur og Pleje i Sygdomstilfælde". Det er et smukt og rundeligt Program. Men „hvad der til enhver Tid behøves", derom er der i alt Fald for Tiden hyppigt to Meninger, Det Offentliges og den Gamles, og de falder ikke altid sammen. Men ogsaa paa andre Omraader er der i Loven den stadige Strid mellem Idéen og dens Virkeliggørelse. Hvis den Gamle har sparet sammen udover ganske lidt, eller hvis han har Slægt og Venner, der hjælper ham udover en ringe Sum, saa kommer Loven og siger: Du har jo noget eller du faar jo noget — derfor knapper vi af.

Dette er ikke velbetænkt. Her har Loven glemt, at Sparsommelighed er en god Egenskab, der bør opmuntres, den har heller ikke husket, at Børns naturlige Hjælpsomhed overfor gamle Forældre ogsaa er en Egenskab, som Samfundet ikke staar sig ved at udrydde. Det er slet ikke velbetænkt. Det strider mod det lødige Guldindhold i Lovens Grundtanke om det veltilendebragte Arbejde, der har Krav paa sin Efterløn. Naar man i en Lov, som ellers fortjener Efterverdenens Ros og Ære, ser saadanne Bestemmelser, der presser Idéen sammen, eller som beklipper den, saa véd man, at Kompromiset har været ude og røgtet sit Kald: Kompromiset mellem Fortid og Fremtid, Kompromiset mellem Ungdommen i Tiden og dens Alderdom, hvilket aldeles ikke behøver at falde sammen med et Kompromis mellem gamle og unge Mennesker. Naar jeg ser frem mod en Tid, hvor vi atter herhjemme kan tage en stor social Opgave op til Løsning, vil jeg haabe, at Loven om Alderdomsunderstøttelse kan blive fuldtud, hvad Idéen i Loven tilsiger de Gamle, og hvorigennem vi ligesom øjner et nyt og bedre Samfund.

Naar Tiden kommer! Ja, hvem kan, naar han staar i en Kreds, hvis Gerning gælder den sociale Fred og Retfærdighed, holde sin Tanke borte fra, at Tiden har skaffet sig og os andet at tænke paa. Det var saa velmenende det nye Aarhundrede. Det havde et saa humant Ansigt. Det saa Samfundets Brøst og vilde gerne rette paa den. Det skabte humane og sociale Love i stort Tal. Det værnede de Svage. „Den sociale Forsorg" var dets Løsen. De Saar, Kampen for Tilværelsen slog, skulde heles. De, der segnede paa Vejen, blev samlet op af Sygeforsikringens, Ulykkesforsikringens og Arbejdsløshedsforsikringens Ambulance, indtil Alderdomsunderstøttelsens milde Alderdomshjem ventede de Gamle. Der var en utrættelig Virksomhed. Ja, der var endog dem, der blev saa trætte af Tidens humane Ansigt, at de til sidst sagde: „Vi er ved at drukne i Humanitet". Og saa druknede vi. Skønt det ikke er længe siden, et saadant Suk blev udstødt, lyder det nu til os som fra en fjern Fortid med en bitter Klang. Hvor er det humane Europa, hvad er der blevet af det sociale Aarhundrede? Druknet, omkommet — men i Blod og Rædsler.

Og naar vi spørger, hvorledes det kunde ende saaledes, lad os saa ikke nøjes med populær Historie om, hvem der har Skylden, hvilke Lande og hvilke Mænd. Lad os spørge, om ikke Europa, naar det igen stiger op af Skyttegravene og har vasket deres Blod og Slam og Mudder af sig, maa under-

*) Aftrykkes her efter «Politiken»s Kronik.

søge selve sin sociale Tilværelse fra Grunden af for at forstaa dette barbarisk grusomme Aarhundrede, der havde et saa fint og humant Ansigt, indtil dets Træk pludselig strammedes i et hadefuldt Skrig.

En saadan Undersøgelse venter Ungdommen. Kun den kan iværksætte den med tilstrækkeligt Haab. Hvis dansk Ungdom forstaar Lykken ved, at Danmark ikke er overskyllet af det døde Havs tunge, giftige Vande, saa benytter den disse Aar til at forberede sig. Forberede sig til den Gerning, der venter, og som maa være noget andet og større end den forrige humane og sociale Tids Livsværk, der saa Samfundsondet, men ikke formaaede at trænge ned til dets Grund. Ilde vil det gaa Verden, hvis Gerningen ikke tages op.

I en dybsindig lille Fabel, som findes paa mange Sprog, i Grimms Eventyrbog og i andre, fortælles der om en Mand, der ærgredes og lededes ved sin gamle Faders urenlige Affældighed og derfor ikke vilde have ham ved sit Bord, men satte ham i en Krog og lod ham spise dér af et Trætrug. Men en Dag saa den samme Mand sin Søn sidde og snitte i et Stykke Træ, og da han spurgte ham, hvad han foretog sig, svarede Drengen: „Jeg snitter et Trug, hvoraf du skal spise, naar jeg bliver voksen." I dette lille Billede er Advarslen om Gengældelsen tegnet enfoldigt og sublimt. Den enkelte kan tage det til sig. Og Slægten og Samfundet: Det Trug, du giver din Fader at æde af, det venter dig, naar din Tid kommer.

I det Arbejde, hvorom vi er samlet i disse Dage, forenes unge Mænd og Kvinder om at brede Dug og dække Disk for den ensomme Gamle. De ærer de Gamle og ærer derved sig selv. Lykke til Arbejdet!

Stiftelsesfester.

Lørdag den 18. Marts fejrede Fredericia Afdeling sin 2-aarige Stiftelsesfest med Fællesspisning og Bal.

Afdelingsformanden, Frk. Marie Hansen, bød Deltagerne velkommen, hvorefter Forretningsføreren for Social-Demokraten der i Byen, Hr. Rich. Jørgensen, holdt Festtalen og mindede heri om Organisationens og Sammenholdets Betydning, og opfordrede Kvinderne til altid at have Blikket rettet mod dem, der havde det daarligst i Samfundet, for at drage disse opad til bedre Livsvilkaar, idet Taleren pointerede, at Kvindernes Arbejde var lige saa værdifuldt som Mændenes og derfor burde lønnes paa samme Maade som disse. Taleren sluttede med et kraftigt besvaret Leveraab for Kvindeligt Arbejderforbund.

Under Festen indløb flere Telegrammer, bl. a. fra Hovedbestyrelsen og fra Københavns Afdl. I. Et Par i Dagens Anledning skrevne Sange blev afsunget, og efter Fællesspisningen begyndte Dansen. Det var helt igennem en smuk og fornøjelig Aften, ved hvilken der herskede en god og kammeratlig Stemning.

Horsens Afdeling fejrede Lørdag den 25. Marts sin 18-aarige Stiftelsesfest i Haandværkerforeningens Festsal.

Formanden, Fru Fanny Jensen, bød Velkommen og paapegede i faa Ord Organisationens Betydning. Taleren haabede, at den Tid ikke var fjern, hvor hver arbejdende Kvinde tilhørte sin Organisation. Med de Fordele og den Støtte, Organisationen yder, er der ingen, der har Raad til at staa udenfor. Taleren bragte herefter Forretningsfører Fru Sofie Rasmussen, der var til Stede ved Festen, Afdelingens Tak for hendes Nærværelse.

Fru Petersen, tidligere Formand for Afdelingen, og Fru Rasmussen havde nu Ordet. Sidstnævnte bragte Hovedbestyrelsens Hilsen og takkede for godt Samarbejde.

Man samledes nu om et fælles Kaffebord, hvor en Kvartet underholdt med forskellige Sange.

Under Festen indløb Telegrammer bl. a. fra Københavns Afdl. I.

Til Medlemmerne i Aarhus Afdl. 5.

Medlemsmøde afholdes den sidste Onsdag i hver Maaned Kl. $8^1/_4$ Aften i Forsamlingsbygningen i Amaliegade.

Bestyrelsen.

Arbejdsløse Medlemmer

uden Ret til Understøttelse kan ved Henvendelse en Gang ugentlig til den respektive Afdelingskasserer erholde foreløbige Restancestempler.

For Københavns Vedkommende sker dette hver Tirsdag mellem Kl. 11—12 paa Afdelingskontorerne, Blaagaardsgade 21 [1].

Til Afdelingskassererne.

Afdelingskassererne erindres om, at Regnskabet maa være indsendt til Hovedkontoret senest den 15. i hver Maaned.

Samtidig hermed maa indsendes Indmeldelses- og Slettelister.

Endvidere bemærkes, at der ved Rekvisition af Mærker o. l. altid maa medfølge Kupon, selv om Betalingen erlægges senere.

I statistisk Øjemed bedes De udfylde og senest den 8. i Maaneden indsende til Hovedkontoret det Spørgeskema, som findes i „Arbejderen".

Vore Kontorer.

Forbundets og Københavns Afdeling I og II's Kontorer er Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon Central 5123.

Forbundets Kontor er aabent alle Hverdage mellem Kl. 10—3.

Københavns Afdeling I Kasserer-Kontor er aabent alle Hverdage mellem Kl. 12—3 samt Mandag, Onsdag, Fredag og Lørdag fra Kl. 6—8 Aften.

Københavns Afdeling II Kontor er aabent Mandag Aften mellem Kl. 6—8.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 7 | August 1916 | 2. Aargang

En Pligt.

Det er anerkendt af alle Arbejdere som en Pligt at tilhøre Fagforeningen, men det er ikke mindre en Pligt at tilhøre den politiske Organisation, med hvis Bistand betydelige Resultater opnaas for Arbejderklassen.

De socialdemokratiske Foreninger er Arbejderklassens politiske Organisationer, og navnlig i de Tider, vi nu gennemlever, har vi erfaret, af hvilken Betydning Socialdemokratiets Arbejde har været for den arbejdende Befolkning, og i hvilken Grad der tiltrænges en af stærke politiske Organisationer ført Kamp imod Kapitalmagten.

Den faglige Kamp for bedre Livsvilkaar kan ikke *alene* føre os til Maalet. Kun gennem politisk Arbejde er der Mulighed for helt og fuldt at opnaa den økonomiske uafhængige Stilling, der tilkommer den, der arbejder.

Ved den nye Grundlov aabnes store Muligheder for det arbejdende Folk; ved den almindelige Valgrets Hjælp kan den politiske Magt erobres og økonomisk Frigørelse for Arbejderklassen gennemføres.

Men bag Repræsentanterne paa Rigsdag og i Kommunalbestyrelse maa staa stærke politiske Organisationer, og for at dette kan blive Tilfældet, maa Fagforeningsmedlemmer erkende deres Pligt og indmelde sig i den politiske Organisation, hvortil de hører.

Vi bringer nedenstaaende en Fortegnelse over de socialdemokratiske Foreningers Adresser i København-Frederiksberg, hvor Indmeldelser modtages, og oplyser, at Kontingentet er 50 Øre for Mænd, 25 Øre for Kvinder pr. Kvartal.

1. Kreds: Maalerkontrollør H. P. Løvstad, Sdr. Boulevard 26, 4.
2. » Lygtetænder F. V. Schrøder, Hallandsgade 6, 4.
3. » Arbejdsmand H. P. Sørensen, Turesensgade 25, 1.
4. » Formand Carl Brandt, Ryesgade 41 G, 4.
5. » Stolemager Fr. Jensen, Blaagaardsplads 4 a, 4.
6. » Inkassator C. Jacobsen, Livjægergade 25, 3.
7. » Garver C. P. Christensen, Adelgade 17 b, 5.
8. » Snedker N. P. Hansen, Fredericiagade 49 a, 1.
9. » Karetmager J. V. Hansen, Kirkegaardsvej 47, 1.
10. » Fabrikarbejder Chr. Hansen, Hobrogade 7, St. tv.
11. » Lygtetænder Carl Kirkegaard, Jagtvej 79, 4.
12. » (østlige Del) Assistent P. M. Andersen, Husumg. 7, 4.
12. » (vestlige Del) Tømrer L. Christensen, Degnemose Alle 86, Brøndshøj.
12. » » » Overtelegrafist Chr. Møller, Aalekistevej 232, Vanløse
13. » Lygtetænder A. Eriksen, Valdemarsgade 43, 3.
14. » (østlige Del: Vesterbro) Bryggeriarbejder J. Madsen, Vesterbrogade 127 e, I.
14. » (vestlige Del: Valby) Antikvarboghandler Andersen-Larsen, Langgade 6, Valby.
15. » (vestlige Del: Ulterslev) Smed H. Karlsen, Lille Frederiksborgvej 24.
15. » (østlige Del: Strandvejskvarteret) Arbejdsmand N. Falk, Vald. Holmersgade 42, 1.

Frederiksberg 1. Kreds: Lygtetænder K. Nielsen, N. Ebbesensvej 11, 2.
» 2. Kreds: Inkassator W. Jersie, Nylandsvej 61, St.
» 3. Kreds: Skatteopkræver P. Jørgensen, Grundtvigs Sidevej 2, 1.

Hovedbestyrelsesmødet
den 29. April 1916.

Dagsorden:

Punkt 1. Forhandlingsprotokollen.
„ 2. Beretning om Virksomheden 1915—16.
„ 3. Regnskabet for 1915—16.
„ 4. Fastsættelse af Tidspunktet for Indbetalingen af Strejkemærket for 1916.
„ 5. Meddelelser.

Punkt. 1. Forretningsføreren bød Hovebestyrelsen Velkommen, hvorefter Fru Johanne Jensen oplæste Forhandlingsprotokollen for Tiden siden sidste Hovedbestyrelsesmøde i 1915.

Forhandlingsprotokollen godkendtes enstemmigt.

Punkt 2. Forretningsføreren aflagde Beretning om Virksomheden fra 1. April 1915. Der var i dette Tidsrum afsluttet 26 Overenskomster, deraf 7 med Virksomheder, hvor der ikke tidligere har bestaaet Overenskomster. De afsluttede Overenskomster omfattede 2085 af Forbundets Medlemmer.

Forretningsføreren omtalte i store Træk Lønforholdene i de forskellige Brancher. Der var ved de afsluttede Overenskomster opnaaet betydelige Fordele for Medlemmerne. Kravet om forkortet Arbejdstid havde været stærkt fremme, det var imidlertid kun i en Virksomhed (Cicoriefabriken Hedehusene) lykkedes at faa denne $^1/_2$ Time forkortet. Derimod var der i flere Virksomheder opnaaet Sommerferie med fuld Løn.

Forbundet tæller nu 27 Afdelinger, hvoraf 3 er oprettet siden Kongressen i Juli 1915. Disse 3 Afdelinger er oprettet i følgende Byer:

Silkeborg (Margarinefabrik) oprettet $^1/_7$ 1915.
Køge (Gummifabrik) oprettet $^3/_9$ 1915.
Hedehusene (Cicoriefabrik og Teglværk) oprettet $^{30}/_{10}$ 1915.

2 Afdelinger er udgaaet, idet Horsens Afdeling 2 er overgaaet til Horsens Afdeling 1, og Frederiksværk Afdeling, som kun talte 5 Medlemmer, helt er udgaaet.

Forbundets Medlemsantal den 31. Marts 1916 var 4091.

Hermed sluttede Forretningsføreren sin Beretning, og efter at flere af Hovedbestyrelsens Medlemmer havde udtalt deres Anerkendelse af Arbejdet i den forløbne Tid, godkendtes Beretningen enstemmigt.

Punkt 3. Forretningsføreren oplæste Regnskaberne for Tiden 1. April 1915 til 31. Marts 1916

Administrationskassens Regnskab balancerede med 14,956 Kr. 75 Øre og Strejkekassens med 32,475 Kr. 50 Øre. Formuen den 31. Marts 1916 udgjorde 32,443 Kr. 19 Øre.

Regnskaberne godkendtes ogsaa enstemmigt.

Punkt 4. Det vedtoges, at Indbetalingen af det aarlige Strejkemærke skulde finde Sted fra 1.—15. Juli.

Punkt 5. Forretningsføreren omtalte Kontorforholdene, der nu var blevet større, og meddelte, at Forretningsudvalget havde vedtaget at leje Kontorerne for 5 Aar. Endvidere omtaltes Afdelingernes og Arbejdsløshedskassens Administrationstilskud til Forbundet. Fru Johanne Jensen, København, mente at Arbejdsløshedskassen maatte betale noget mere i Administration, ligesom Københavns Afdeling 1 maatte kunne betale noget til Rengøringen, og henstillede til Forretningsføreren at søge dette ordnet.

Hermed var Dagsordenen udtømt og Mødet sluttedes.

Arbejdsløshedskassens Repræsentantskabsmøde.

Den 29. April 1916.

Dagsorden:

Punkt 1. Forhandlingsprotokollen.
„ 2. Beretning om Virksomheden 1915—16.
„ 3. Regnskabet for 1915—16.

Punkt 1. Formanden oplæste Forhandlingsprotokollen, som godkendtes enstemmigt.

Punkt 2. Formanden aflagde Beretning om Kassens Virksomhed i det forløbne Aar. Der var i Understøttelse til Arbejdsløse udbetalt 17,396 Kr. og i Barselhjælp 1326 Kr.

Kassens Medlemsantal den 31. Marts 1916 var 3712.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Punkt 3. Formanden oplæste Regnskabet for Tiden 1. April 1915 til 31. Marts 1916. Regnskabet balancerede med 82,405 Kr. 65 Øre, Kassens Formue ved Regnskabets Afslutning var 58,900 Kr. 30 Øre. Den ekstraordinære Fonds Formue var 838 Kr. 11 Øre.

Regnskabet godkendtes ligeledes enstemmigt, hvorefter Mødet hævedes.

25-Aars Jubilæum.

Bestyrelsesmedlem i Københavns Afdeling I, Fru Albertine Jørgensen, holdt den 4. Juli 25-Aars Jubilæum paa Gosch & Co.s Tændstikfabrikker.

Fru Jørgensen har været Medlem af sin Fagforening fra 1896, da Tændstikarbejderne indtraadte i Forbundet.

Fru Jørgensen hører til de Kvinder, der ikke af et mangeaarigt og ofte haardt Slid for sit eget Vedkommende har ladet sig afholde fra samtidig at varetage sine Kammeraters Sag. Hun har deltaget i flere af Forbundets Kongresser og har gennem mange Aar deltaget energisk og opofrende i Fagforeningsarbejdet og været med til at udrette meget for sine Kolleger. Jubilaren modtog da ogsaa Gaver saavel fra de mandlige som kvindelige Arbejdere paa Arbejdspladsen, ligesom Fabrikken overbragte Fru Jørgensen sin Gave.

Fagforeningen glemte heller ikke at ønske sit mangeaarige Medlem til Lykke paa Jubilæumsdagen, ligesom den haabede endnu i mange Aar at beholde Fru Jørgensen i Ledelsen.

Afsluttede Overenskomster.

Med Dansk litografisk Principalforening er afsluttet ny Overenskomster for Firmaerne C. F. Schur & Co., Horsens, og Hagen & Sievertsen, Odense.

Ugelønnen hos ovennævnte Firmaer, der tidligere var 7 Kr., stigende efter $2^1/_2$ Aars Forløb til 13 Kr., fik herved et Tillæg af 1 Kr. ugentlig, dog ikke den laveste Lønsats.

Herefter er Lønnen de første 4 Maaneder 7 Kr. pr. Uge, de næste 4 Maaneder 9 Kr., de næste 4 Maaneder 10 Kr., de næste 6 Maaneder 12 Kr., de næste 12 Maaneder 13 Kr. og derefter 14 Kr. pr. Uge.

Overenskomsterne gælder for Tiden 1. April 1916 til 1. April 1918, men kan af Dansk litografisk Principalforening med 3 Maaneders Varsel kræves forlænget til 31. Decbr. 1920, mod at alle Lønninger lorhøjes med 1 Kr. pr. Uge.

Overenskomsterne omfatter 18 kvindelige Arbejdere.

Med Sliberne paa A/S Fyns Glasværker, Odense, er afsluttet ny Overenskomst.

Ugelønnen blev herved forhøjet fra $13^1/_2$ til 15 Kr. og Akkordpriserne med 10 %.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. April 1916 til 1. April 1919 og omfatter 38 kvindelige Arbejdere.

Med Stempelmesteren paa A/S Fyns Glasværk, Odense, er afsluttet ny Overenskomst. Ved denne Lejlighed lykkedes det at fastsætte Akkordpriser. Kvinderne lønnes herefter med 12 Kr. pr. Uge de første 3 Maaneder og overgaar derefter til Akkord.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. April 1916 til 1. Maj 1919 og omfatter 15 kvindelige Arbejdere.

Med Automobilgaragen, Vodrofvej, København, er afsluttet Overenskomst, hvorved Ugelønnen blev hævet fra 12 til 13 Kr. Betalingen for Overarbejde blev fastsat til 40 Øre pr. Time. Der arbejdes normalt 6 Timer i Døgnet

Overenskomsten gælder for Tiden 1. April 1916 til 1. April 1917 og omfatter 10 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Københavns Sukkerraffinaderi i Valby er afsluttet ny Overenskomst.

Til den bestaaende Timeløn ($26^1/_2$ Øre) erholder Kvinderne et Dyrtidstillæg af $3^1/_2$ Øre pr. Time. Enkelte Akkordpriser blev forhøjet.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. Maj 1916 til 1. Maj 1918 og omfatter 15 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Det Danske Mælke-Compagni, København F, er afsluttet ny Overenskomst.

Til de bestaaende Ugelønninger, 17 Kr. 50 Øre og 18 Kr., opnaaedes et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge. Sommerferien forlængedes fra 3 til 4 Dage, uden at der sker Afkortelse i Lønnen.

For Reservernes Vedkommende opnaaedes en Del Forbedringer, saasom det lykkedes at skaffe disse en Fridag hver 24. Dag, Sommerferie i Lighed med de faste Arbejdere og endelig Forhøjelse af Overarbejdsbetalingen.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. Maj 1916 til 3 Maaneder efter Krigens Ophør, hvorefter den med 3 Maaneders Varsel kan opsiges til den 1ste i hver Maaned.

Overenskomsten omfatter 60 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Nordisk Sækkekompagni, København, er afsluttet ny Overenskomst.

Ugelønnen, 11 Kr., stigende i Løbet af 1 Aar til 13 Kr., fastsattes nu til 12 Kr., stigende efter 1 Aars Forløb til 15 Kr. Desforuden erholder Arbejderskerne et Dyrtidstillæg af 1 Kr. pr. Uge. Akkordpriserne forhøjedes med 15 %.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. Maj 1916 til 1. Maj 1917 og omfatter 50 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Kastrup Glasværk er afsluttet ny Overenskomst.

Lønnen hævedes fra 13 Kr. 50 Øre til 15 Kr. 50 Øre og fra 15 Kr. til 17 Kr. pr. Uge. Akkordpriserne forhøjedes med 10 %.

Overenskomsten var først til Ophør 1 August i Aar, men fik tilbagevirkende Kraft fra 11. Maj d. A. og gælder til 1. August 1919. Den omfatter 25 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Hedehus Teglværk, Hedehusene, er afsluttet Overenskomst.

Timelønnen forhøjedes fra 20 til 23 Øre, og alle akkord- saavel som timelønnede Arbejdersker erholder 1 Kr. 50 Øre ugentlig i Dyrtidstillæg.

Overenskomsten afsluttedes 8. Maj med tilbagevirkende Kraft fra 1. Febr. d. A.; den gælder til 1. Febr. 1918 og omfatter 16 kvindelige Arbejdere.

Det er første Gang, vort Forbund har sluttet Overenskomst med denne Virksomhed.

Med A/S Vejle Trikotagefabrik, Vejle, er afsluttet ny Overenskomst.

Lønnen fik herved et Tillæg af 1, 2 og 3 Kr. pr. Uge. Denne, der tidligere var 7 Kr. pr. Uge, stigende til 13 Kr., er nu 8 Kr. pr. Uge, stigende til 16 Kr. Akkordpriserne fik et Tillæg af 10 %. Arbejderskerne erholder endvidere 5 % i Dyrtidstillæg.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. Maj 1916 til 1. Maj 1917 og omfatter 33 kvindelige Arbejdere.

Med Trikotagefabrikanterne Sørensen & Westergaard, P. F. Nielsen, Frands Nielsen, Chr. Halberg og C. Glahnson, alle i København, er afsluttet ny Overenskomster.

Hos Sørensen & Westergaard forhøjedes Ugelønnen fra 17 til 18 Kr. og Akkordpriserne med 10 %.

Hos P. F. Nielsen forhøjedes Ugelønnen ligeledes fra 17 til 18 Kr., Akkordpriserne med 10 %, for Spolernes Vedkommende med 20 %.

Hos Frands Nielsen fastsattes Ugelønnen til 18 Kr. Spolerne fik ogsaa her lagt 20 % til Akkordpriserne.

Hos Chr. Halberg forhøjedes Ugelønnen fra 15 til 18 Kr.; for Spolernes Vedkommende fra 14 til 15 Kr. og Akkordpriserne med 10 %.

Endelig fastsattes Ugelønnen hos C. Glahnson til 18 Kr. og for Spoling til 14 Kr. Akkordpriserne forhøjedes her med 15 %.

Hos alle ovennævnte Firmaer erholder Arbejderskerne 3 Dages Sommerferie med Udbetaling af 10 Kr. Endvidere ydes der 1 Kr. 50 Øre ugentlig i Dyrtidstillæg, hvilket er ydet siden Oktober 1915.

Overenskomsterne med de her omtalte 5 Virksomheder har ikke været fornyet siden 1907, medens der dog i de forløbne Aar er sket Forbedringer af Akkordpriskuranterne.

De nye Overenskomster gælder til 1. Maj 1917 og omfatter 200 kvindelige Arbejdere.

Med Blikvarefabriken „Skandia“, København, er afsluttet ny Overenskomst, hvorved Lønnen forhøjedes fra 1—3 Kr. pr. Uge. Denne er herefter 13 Kr. pr. Uge de første 4 Uger og derefter 15 Kr. Der oprettedes Akkordpriskurant og indførtes, at der Lørdag kun arbejdes til Middag uden at der fradrages de ugelønnede Arbejdersker noget i Betalingen.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. Juni 1916 til 1. Juni 1917 og omfatter 20 kvindelige Arbejdere.

Med H. Windeløws Papirfabrik i Aarhus er afsluttet Overenskomst.

Lønnen forhøjedes herved med 3 Kr. pr. Uge og er nu 11 Kr. de første 4 Uger, derefter 15 Kr. pr. Uge. Arbejdstiden forkortedes fra 10—9 Timer daglig. For Helligdage, som indtræffer paa Ugens Hverdage, betales fuld Løn.

Overenskomsten gælder for Tiden 22. April 1916 til 1. Oktbr. 1916 og omfatter 16 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Mælkeriet „Enigheden“, København, er afsluttet ny Overenskomst.

Ugelønnen forhøjedes fra 19—22 Kr. For Spandevaskens Vedkommende fra 20—23 Kr.

Overenskomsten gælder fra 1. Juli 1916 og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til den 1ste i hver Maaned. Den omfatter 60 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Levins Kludefabrik, København, er afsluttet Overenskomst.

Timelønnen var tidligere 20 Øre, stigende til 23 Øre, den fastsattes nu til 23 Øre, stigende efter 3 Maaneder til 26½ Øre.

For Tømning af Varer var Timelønnen 26 Øre, den fastsattes nu til 30 Øre.

En Del Akkordpriser forhøjedes med 25 % og for Overarbejde fastsattes en Betaling af 50 og 100 %.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. Juli 1916 til 1. Septbr. 1918 og omfatter 80 kvindelige Arbejdere.

Med A/S Petersen & Albecks Kludefabrik, København, er afsluttet ny Overenskomst.

Timelønningerne var tidligere 20—23 Øre, og fastsattes herved til 23—25 Øre.

Akkordpriserne forhøjedes med 25 %, og der udbetales Arbejderskerne 10 Kr. hver Maaned i Dyrtidstillæg.

Overenskomsten gælder for Tiden 1. Juli 1916 til 1. April 1918 og omfatter 45 kvindelige Arbejdere.

Til Medlemmerne i Aarhus Afdl. 5.

Medlemsmøde afholdes den sidste Onsdag i hver Maaned Kl. 8¼ Aften i Forsamlingsbygningen i Amaliegade. *Bestyrelsen.*

Til Afdelingskassererne.

Indkomne Beløb ved Salg af Strejkemærker for 1916 maa være indbetalt til Hovedkontoret *senest* den 15. August d. A.

Vore Afdelingers Adresser.

Aalborg	Afdeling	1.	Form. Kirstine Jensen, Tiendeladen 20.
„	„	2.	Form. Emma Rasmussen, Valdemarsgade 1.
„	„	2.	Kasserer Laurine Nielsen, Søndergade 33 1.
Aarhus	Afdeling	1.	Form. Petra Jensen, Vestergade 34. Baghuset.
„	„	1.	Kasserer Chr. Christensen, Falstersgade 47 2.
„	„	2.	Form. Jørgine Poulsen, Wilstersgade 22 2.
„	„	2.	Kasserer Elna Christensen, Falstersgade 7 2.
„	„	3.	Form. Sørine Larsen, Nørreallé 37 4 th.
„	„	3.	Kasserer Anna Hald, Bülowsgade 43 2.
„	„	4.	Form. Marie Johnsen, Banegaardsgade 17.
„	„	4.	Kasserer Laurits Riisgaard, Fiskergade 11, St.
„	„	5.	Form. Kristine Friis, Nørreallé 81 3.
„	„	5.	Kasserer Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23 1.
Esbjerg	Afdeling	1.	Form. Marie Nielsen, Torveg. 36.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Nielsen, Østergade 54.
Fredericia	Afdeling	1.	Form. Marie Hansen, Prinsensgade 6.
„	„	1.	Kasserer Juditte Ottesen, Sjællandsgade 82.
Hedehusene	Afdl.	1.	Form. Anna Olsen, Reersløvvej.
„	„	1.	Kasserer Petra Kristensen, Fabriksvej 1.
Horsens	Afdeling	1.	Form. Fanny Jensen, Allégade 25, Sidebygningen
„	„	1.	Kasserer Rasmine Andersen, Frederiksgade 6, St.
Holstebro	Afdeling	1.	Form. Kirstine Tripler, Herningvej 1.
Kolding	Afdeling	1.	Form. Mette Hein, Allégade 21 St.
„	„	1.	Kasserer Sofie Berthelsen, Iver Sørensensgade 8.
Køge	Afdeling	1.	Form. Anna Feigh, Store Møllevej 20.
„	„	1.	Kasserer Elvira Lundin, Vestergade 17.
Lyngby	Afdeling	1.	Form. Gertrud Lauritsen, Frem 27.
„	„	1.	Kasserer Mathilde Røssel, Bouvarden 5 1.
Middelfart	Afdl.	1.	Form. Mine Petersen, Odensevej 46 1.
„	„	1.	Kasserer Merry Poulsen, Tværgade 2 St.
Odense	Afdeling	1.	Form. Rasmine Larsen, Store Glasvej 35.
„	„	1.	Kasserer Anna Hansen, Gerdorfgade 17.
„	„	2.	Form. Johanne Jensen, Rødegaardsvej 52 1.
„	„	2.	Kasserer Marie Hansen, Skibhusvej 163.
„	„	3.	Form. Caroline Larsen, Kongensgade 57.
„	„	3.	Kasserer Sine Schoubo, Vindegade 87.
Randers	Afdeling	1.	Form. Johanne Thomsen, Adelgade 31 1.
„	„	1.	Kasserer Sørine Rasmussen, Løvstræde 2 2.
Rønne	Afdeling	1.	Form. Petra Mikkelsen, Lindevej 1.
Silkeborg	Afdeling	1.	Form. Marie Dyhr, Evaldsvej.
„	„	1.	Kasserer Marie Jespersen, Adler Lundsgade.
Vejen	Afdeling	1.	Form. N. P. Nielsen, Grunnitsg.
Vejle	Afdeling	1.	Form. Betty Sørensen, Aagade 13.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Hatt, Odinsgade 48 2.
Viby	Afdeling	1.	Form. Agnes Lund, Svendsg. 2, Kongsvang, Aarhus.
„	„	1.	Kasserer Mine Sørensen, Viby Terp.
Københavns	Afdl.	1.	Form. Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Haagensen, Blaagaardsgade 21 1.
	Kontortid:		Mandag, Onsdag, Fredag og Lørdag 11—3 og 6—8 Aften. Tirsdag og Torsdag 11—3.
Københavns	Afdl.	2.	Form. Inger Rasmussen, Blaagaardsgade 21 1.
„	„	2.	Kasserer Eleonora Christensen, Blaagaardsgade 21 1.
	Kontortid:		Mandag Aften 6—8.
Københavns	Afdl.	3.	Form. Anna Frederiksen, Kapelvej 19 A 4.
„	„	3.	Kasserer K. Kjeldsen, Løgstørgade 1.

Hovedkontoret.

Forretningsfører Sofie Rasmussen, Blaagaardsg. 21 1.
Kontortid: 10—3. Telefon 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 8 | December 1916 | 2. Aargang

Krigen, Kvinderne og Organisationen.

Ude i Europa raser Krigen med uformindsket Heftighed, — Tusinder af Europas bedste Mænd ofres daglig paa den blodige Krigsguds Alter.

Tusinder af Europas Kvinder har fristet den tunge Skæbne at se paa, hvorledes deres Ægtefæller og voksne Sønner — ved et brutalt Magtbud — er revet bort fra Hjemmene og sendt til Slagmarkerne, med det forfærdelige og grusomme Formaal at skulle myrde og lemlæste andre Kvinders Ægtefæller eller Sønner. Hvor er det ikke forfærdeligt at tænke sig, at det Europa, der ellers altid har paastaaet at være den mest civiliserede Verdensdel, nu hensynsløst ofrer alt det bedste, det ejer af Manddomskraft, og for hvad? Kun for at nogle faa Mennesker indenfor de forskellige Nationer kan faa et endnu større Virkefelt for deres ærgerrige Drømme og profitbegærlige Planer. For saa smudsige Formaal betænker det højtkultiverede Europa sig ikke paa at sende sine Sønner til Slagtebænken, ud til den forfærdelige Tilværelse i Skyttegravene, ud for at myrde og dræbe saa mange som muligt af de andre.

I Sandhed, aldrig har den mægtige Kapitals tro Følgesvend, den forbandede Militarisme, sat sig et saa frygteligt Mindesmærke, som de blodbestænkte Skyttegrave, de af Blod vædede Marker, med de mægtige Fællesgrave og sidst, men ikke mindst, de mange Tusinder af Krøblinge, der kommer tilbage fra dette mægtige Opgør, — en Byrde for baade sig selv og andre.

Mændene lider, men den Tilværelse, der er beskaaret Hustruerne og Mødrene, er ikke mindre lidelsesfuld. De er pludselig bleven alene — for manges Vedkommende med mange Børn, paa dem er hele Byrden væltet over, de har ikke alene maattet ofre deres Mænd og Sønner, men ogsaa det lille Hjem, de gennem Livet møjsommeligt sammen med deres Ægtefælle har faaet bygget op, de har ikke alene Uvishedens Kvaler med Hensyn til Mændenes Skæbne, men ogsaa Sorgen over, hvordan de skal holde Hjemmene oppe og Kampen for det daglige Udkomme at slaas med, og hvad byder deres Fædreland dem til Gengæld — en Plads i en Ammunitionsfabrik. En Plads, hvor de maaske kommer til at fabrikere den Bombe, der gør deres Børn faderløse og dem selv til Enker, og giver Kapitalen et nyt Vaaben i Haanden til, naar Krigen er sluttet, at trykke Lønnen for Mændene ned.

Krigen med dens forfærdelige Nødstilstand og deraf flydende forhøjede Varepriser, kort sagt den herskende Dyrtid, har medført, at mange Kvinder, der tidligere udelukkende kunde ofre sig for deres Hjem, nu har maattet tage Arbejde for at holde Nøden nogenlunde fra Dørene, men samtidig har desværre Kapitalisten derigennem faaet Øje paa et nyt Middel til Beskæmpelse af Arbejdernes Bestræbelser for at skaffe sig en taalelig Løn, med andre Ord, der er fundet et nyt Udbytningsobjekt, som ganske sikkert — naar Krigen er forbi — nok skal blive udnyttet i sin yderste Konsekvens af Kapitalisterne, hvis ikke der i Tide gøres noget for at modarbejde det.

I de krigsførende Lande er Kvinderne jo gaaet ind i alle Erhvervsgrene, ogsaaa i dem, hvor der tidligere kun beskæftigedes Mænd, og saaledes er det ogsaa gaaet her i vort Fødeland, især indenfor Jernindustrien.

Vore hjemlige Sultens Riddere har ogsaa faaet Øjnene op for, at Kvinderne kan blive et udmærket Udbytningsobjekt baade med Hensyn til Kapitalistens Formueforøgelse i al Almindelighed, og hans Lyst til at trykke Lønnen i Særdeleshed, og derfor aabner de med stor Beredvillighed Dørene til Værkstederne og Fabrikkerne for Kvinderne, idet de naturligvis regner med, at jo større Tilbud der er af Arbejdskraft, jo lettere vil de være i Stand til at faa den billig.

Dette maa ikke lykkes dem. Kvinderne har derfor en Pligt til med alle til Raadighed staaende

Midler at søge at umuliggøre disse smukke Planer, og Vejen dertil er selvfølgelig Organisation af de erhvervende Kvinder.

Ingen arbejdende Kvinde maa findes udenfor de organiserede Kvinders Rækker, hvis man med nogen Udsigt til Held skal kæmpe mod Kapitalens brutale Hensigter. Det har jo dog gennem Aarene vist sig, at en Organisation har været i Stand til at gennemføre store Reformer baade med Hensyn til Arbejdets Betaling og hvad Behandlingen angaar, og hvis Kvinderne virkelig vil se paa Sagen med den rette Forstaaelse, ja saa maa de ogsaa blive Medlemmer af vor Sammenslutning, til Gavn for Arbejderne i Almindelighed og for dem selv i Særdeleshed, og Løsenet bør være: Alle Kvinder! Meld jer i Organisationen.

Afsluttede Overenskomster.

Med A/S De danske Kapselfabriker, Københavns Kapselfabrik, er afsluttet ny Overenskomst.

Ugelønnen forhøjedes herved med 2 og 3 Kr. Den var tidligere 7 Kr. og fastsattes nu til 9 Kr. de første 3 Uger og er derefter 10 Kr.

Timelønnen forhøjedes fra 22 til 25 Øre, og Overarbejde betales med et Tillæg af 50 og 100 %.

Overenskomsten gælder fra 15. Juli 1916 til 15. Juli 1917 og omfatter 35 Kvinder.

Med A/S Køge Afvulkaniseringsanstalt er afsluttet Overenskomst, hvorved Timelønnen forhøjedes fra 20 til 22 Øre, gældende for de 3 første Maaneder, hvorefter den er 25 Øre.

Akkordpriserne forhøjedes med 25 %, og Betalingen for Overarbejde fastsattes til 50 og 75 %. Det fastsattes endvidere, at Arbejderskerne erholder 3 Dages Sommerferie med Løn.

Overenskomsten gælder fra 1. Juli 1916 til 1. Juli 1918 og omfatter 20 Kvinder.

Med A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker, København F og Middelfart, er oprettet Akkordpriskuranter.

I København forhøjedes alle Priserne med 10 % og gælder fra 1. August 1916 til 1. August 1917.

I Middelfart forhøjedes en Del af Priserne med 10 %. Her kan Priskuranten opsiges med 3 Maaneders Varsel til den 1. i hver Maaned.

Med Trikotagefabrikant K. Madsen, Horsens, er afsluttet ny Overenskomst.

I denne Virksomhed fandtes ikke tidligere Overenskomst for Ugelønninger. Der betaltes ved Motormaskinerne 7 til 15 Kr. uden regelmæssigt Avancement. Kun de færreste fik de højere Lønninger. For dette Arbejde fastsattes nu 8 Kr. som Begyndelsesløn, stigende med 1 Kr. hver 3. Maaned til 18 Kr. For Spoling fastsattes Begyndelseslønnen til 7 Kr., stigende paa samme Maade til 17 Kr.

Tidligere var Lønnen i denne Branche 6 til 15 Kr., efter Fabrikantens Skøn.

Akkordpriserne forhøjedes med 15 %.

Overenskomsten gælder fra 1. Septbr. 1916 til 1. Septbr. 1919 og omfatter 30 Kvinder.

Med Trikotagefabrikant M. J. Mouritzen, Horsens, er afsluttet ny Overenskomst. Herved forhøjedes Akkordpriserne med 15 %, og Betalingen for Spoling fra 10 til 11 %. Tidligere maatte Strikkerne af deres Fortjeneste udrede 8 % til Spolerne, medens Fabrikanten kun betalte 2 %. Fremtidig betaler Fabrikanten hele Spolelønnen.

Overenskomsten gælder fra 1. Septbr. 1916 til 1. Septbr. 1918 og omfatter 12 Kvinder.

Med H. C. Jasters Kludefabrik, Aarhus, er afsluttet ny Overenskomst. Herved bibeholdes Begyndelseslønnen 12 Kr. pr. Uge (1 Aar tidligere blev den hævet fra 9 til 12 Kr.) for de første 3 Maaneder, hvorefter Arbejderne overgaar til Akkordarbejde. Tidligere betaltes der 14 Kr. om Ugen til de Arbejdere, der nu arbejder paa Akkord. For Arbejde, der ikke kan udføres paa Akkord, betales en Timeløn, der svarer til den paagældende Arbejderskes højeste Akkordfortjeneste.

Overenskomsten gælder fra 1. Septbr. 1916 til 1. April 1918 og omfatter 18 Kvinder.

Med A/S De danske Cikoriefabriker, der ogsaa omfatter C. F. Rich & Sønner, er afsluttet ny Overenskomst. Daglønnen, der tidligere var 1 Kr. 50 Øre og 2 Kr., forhøjedes til 2 Kr. 25 Øre, 2 Kr. 75 Øre og 3 Kr. Akkordpriserne forhøjedes med 20 til 50 %. Arbejdstiden fastsattes til 9 Timer daglig.

Overenskomsten gælder fra 1. Oktbr. 1916 til 3 Maaneder efter Krigens Ophør.

Den 31. Oktbr. blev der afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen angaaende Oprettelse af en Overenskomst for Bladbudene ved „Aarhus Stiftstidende“, hvor Budene ikke tidligere har haft nogen Overenskomst og i flere Aar forgæves har søgt at faa en saadan gennemført.

Nu lykkedes det at faa en Overenskomst i Stand. Medens Budene hidtil havde 4 Kr. 50 Øre ugentlig, faar de 5 Kr. 75 Øre ugentlig fra 4. Novbr. 1916 til 1. Januar 1918, og derefter 6 Kr. ugentlig. Endvidere skal de for Opkrævning af Ugeabonnement have 5 Øre pr. Abonnent og for Maanedsabonnement 5 %. Desuden faar de hver yderligere 1 Kr. maanedlig i alle Tilfælde, hvor der ikke har været Grund til Klage over Besørgelsen. For Udbringelse af Ekstranumre til Abonnenterne skal de endelig have 50 Øre hver pr. Gang, og for Indlæg 25 Øre pr. Gang.

Det blev i Overenskomsten bestemt, hvor mange Blade hvert Bud maa gaa med, og den af Hovedorganisationerne godkendte Norm for „Regler for Behandling af faglig Strid“ blev indført.

Overenskomsten kan tidligst opsiges tii 1. Februar 1920 med 3 Maaneders forudgaaende Varsel.

Med Hannibal Sanders Tøjrensningsanstalt, København, er afsluttet ny Overenskomst.

Elevlønningerne, som tidligere var 9 Kr. pr. Uge, stigende i Løbet af 2 Aar til 15 Kr., fastsattes nu til 10 Kr., stigende til 15 Kr. efter $^1/_2$ Aars Forløb. Samtidig indførtes Akkordarbejde.

Overenskomsten gælder fra 1. Oktbr. 1916 til 1. Oktbr. 1917 og omfatter 22 Kvinder.

Aalborg Dampvaskeri indmeldte sig for nogen Tid siden i Arbejdsgiverforeningen, og kort Tid efter opstod der Spørgsmaal om, hvorvidt der skulde knyttes „Regler for Behandling af faglig Strid" til den Overenskomst, der forud bestod mellem Vaskeriet og vort Forbund. Der eksisterede ogsaa en Uoverensstemmelse mellem Firmaet og dets Arbejdere angaaende Betaling af et Dyrtidstillæg, og paa et vist Tidspunkt truede Vaskeriarbejderne med at forlade Arbejdet, hvis Kravet om Dyrtidstillæget ikke blev opfyldt.

Arbejdsgiverforeningen bebudede Klage til Den faste Voldgiftsret, hvis det blev til mere end Trudsel om Strejke, og under disse Omstændigheder kom samtlige Uoverensstemmelser til Behandling ved et Fællesmøde i København.

Dette Møde bragte Enighed til Veje om, at Firmaet fik de ønskede Regler for Behandling af faglig Strid knyttet til Overenskomsten, og Tilbud om et Dyrtidstillæg paa 5 Kr. til hver pr. Maaned fremkom.

Ved senere Forhandling i Aalborg suppleredes dette Tilbud med 5 Kr. yderligere pr. Kvartal, og dette Tilbud bragte ogsaa Enighed til Veje paa dette Omraade,

Spørgsmaalene om Strejke og Voldgiftsklage bortfaldt derefter.

Med Aktieselskabet Jydsk Papirlager i Aarhus, hvor der ikke tidligere har bestaaet nogen Overenskomst er en saadan nu oprettet.

Elever under 16 Aar lønnes herefter:
de første 3 Maaneder med 8 Kr. pr. Uge,
de næste 6 „ „ 9 „ „ „
og derefter med 10 „ „ „

Elever over 16 Aar lønnes:
de første 3 Maaneder med 10 Kr. pr. Uge,
de næste 6 „ „ 11 „ „ „
og derefter med 12 „ „ „

Arbejdersker, som beskæftiges ved Maskinerne eller andet selvstændigt Arbejde lønnes:
de første 3 Maaneder med 13 Kr. pr. Uge,
de næste 6 „ „ 14 „ „ „
og derefter med 15 „ „ „

Arbejdersker, som ikke i Løbet af 15 Maaneder har opnaaet selvstændigt Arbejde, lønnes med 13 Kr. pr. Uge.

Til ovennævnte Lønninger gives et Dyrtidstillæg af 4 Kr. pr. Maaned, gældende til 31. Maj 1917; opsiges det ikke til den Tid, gælder det fremdeles for næste Halvaar.

For Overarbejde fastsattes Betalingen til 50 og 100 %.

Efter 2 Aars Ansættelse i Virksomheden, erholdes 1 Uges Sommerferie med fuld Løn og efter 1 Aar 1 Uge med $^1/_2$ Løn.

Overenskomsten gælder fra 18. November 1916 til 1. April 1918 og omfatter ca. 35 Kvinder.

Borups Højskole.

Den 1. Oktober var det 25 Aar siden denne Virksomhed grundlagdes. Den begyndte med fire københavnske Svende, men efter en jævnt voksende Fremgang, som navnlig tog til, da Betalingen for Fagforeningsmedlemmer nedsattes til det halve, — som er 2 Kr. maanedlig i 7 Maaneder for et Fag med 2 ugentlige Timer, $1^1/_2$ Kr. maanedlig for et Fag med 1 ugentlig Time — er der nu omkring 400 om Aaret, og 21 Lærere underviser i Dansk, Stavning og Stil, Grammatik og Oplæsning, hvoraf man kan vælge efter Behag, i fremmede Sprog paa fire forskellige Hold, fra Begyndere og op til dem, der taler Sproget, dernæst i Bogholderi, Regning, Skrivning, Matematik, Stenografi, og endelig i de Fag, som behandles i Samtale og Foredrag, nemlig Samfundskundskab, Historie, Geografi, Kunst, Litteratur, Aandslivets Historie, mundtlig Stil — en Art Livsfilosofi — Naturkundskab, Biologi og endelig en Række Oplæsninger af dansk Litteratur fra Holberg til Paludan-Müller. Af disse Fag kan man saa udtage lidt eller meget, som det passer, og man kan jo da ogsaa ved at fortsætte fra Aar til Aar, selv om man kun tager et Fag ad Gangen, arbejde sig gennem en Del. De, som er i Stand til at overkomme en Gruppe af Fag som Dansk og Foredragene eller Dansk og et Sprog, kan faa de af Staten oprettede hele Fripladser, hvorom man henvender sig til Forstanderen.

Til Skolen er knyttet et Skolehjem, der ledes af en af de tidligere kvindelige Elever, med Bolig for dem fra Landet. Hver Lørdag Aften er der Elevsammenkomst baade for de gamle og for de ny. Der udgives en Gang om Maaneden et Blad, kaldet Borups Højskole, der gør Rede for Skolens Idéer og forøvrigt tjener til at styrke det indbyrdes Sammenhold. Om disse Ting kan man læse i Programmet, som faas paa vort Kontor.

Nu er det altsaa 25 Aar siden, Skolen oprettedes. Det har ikke været saa nemt at føre Højskolen ind i København. Ude paa Landet skal alle paa Højskole, men her inde har der længe været en sejg Modstand, som vel især ligger i, at man har ment, at den Slags hørte til Luksus. Men efterhaanden som vore Medlemmer har forstaaet, at uden Kundskaber kan man daarligt klare sig, og efter at det er begyndt at gaa op for Folk, at Arbejdsklassen, hvis den ikke vil blive staaende ved de vundne Fordele, men vil længere frem og højere op, nødvendigvis maa skaffe sig et bredere Grundlag, saa er man samtidig bleven klar over, at et saadant Samlingssted for folkelig Kultur, hvor alle Ansku-

elser og Udviklingstrin mødes frit og behandles ligeligt, har vi længe savnet i København.

Foruden nu at anbefale vore Medlemmer at gøre Brug af denne folkelige Undervisning, skal vi endnu gøre opmærksom paa, at Skolen aabnedes den 3. Oktober.

Diskussionsklubben „Karl Marx".

Foredragsrække over dansk Fagbevægelse.

1. Forretningsfører *M. C. Lyngsie:* „Fagbevægelsens Betydning i Forhold til Arbejderbevægelsens øvrige Grene" Lørdag den 25. November.
2. Cand. mag. *Sv. Trier:* „Arbejderklassens faglige Stilling i Frikonkurrencens første Tid".
3. Forretningsfører, Væver *J. J. Møller:* „Fagbevægelsen under Internationale og i 80'erne".
4. Folketingsmand *C. M. Olsen:* „Forbundsdannelsen, De samvirkende Fagforbund og Lockout'en".
5. Sekretær *Otto Smith:* „Septemberforliget og Taktiken derefter".

6—10. „Akkord eller Timeløn, Minimal- eller Normalløn". — „Fagforbund, Industriforbund". — „Er den syndikalistiske Kritik berettiget" — „Kvindernes Organisation og Midler mod Hjemmearbejdet". — „Tyende og Landarbejderbevægelsens faglige Side". — Holdes af Klubbens Medlemmer.

11. Forretningsfører *I. A. Hansen:* „Vil Fagbevægelsen yderligere formaa at hæve Arbejderklassens Levefod".

Foredragene afholdes Lørdag Aften Kl. 8½ pr., Rømersgade 22 [2]. Vekslende med Rækken vil der blive afholdt andre Foredrag om aktuelle eller principielle Æmner. Nærmere se „Social-Demokraten" hver Fredag og Lørdag.

Enhver Partifælle er velkommen ved Klubbens Møder. Ønsker man at indmelde sig i Klubben, er Kontingentet 25 Øre maanedlig, og Medlemmerne faar gratis Maanedsskriftet „Socialisten".

Forretningsudvalget for „Karl Marx".

Københavns Afdeling I af 1885

afholder sin 31 Aars Stiftelsesfest.

Lørdag den 18. November fejrede Københavns Afdeling I sin 31-aarige Stiftelsesfest, som afholdtes i Arbejdernes Forsamlingsbygning paa Enghavevej.

Festen bestod af Aftenunderholdning og Bal i begge Salene og deri deltog ca. 1400.

Før Aftenunderholdningen bød Formanden, Fru Johanne Jensen, velkommen og henstillede til Forsamlingen at tage til Takke med Forholdene. Der var jo lidt Plads til saa mange, men det var jo Bevis paa, at Kvindeligt Arbejderforbund er vokset. Vi naar dog nok endnu længere frem, og jeg beder Dem, lad denne Fest være Udgangspunktet for en Agitation til at samle alle Kvinder under vort Forbund.

Derefter udbragtes et Leve for Forbundet.

Til Medlemmerne i Københavns Afdl. I.

Paa Generalforsamlingen den 13. Oktober vedtoget det at udbetale 10 Kr. i Juleunderstøttelse til arbejdsløse og syge Medlemmer.

For at komme i Betragtning ved Udbetalingen, maa man henvende sig mellem 11—3 Form. og 6—8 Aften paa Afdelingens Kontor Blaagaardsgade 21 [1] senest den 11. Decbr.

Til Medlemmerne i Aarhus Afdl. 5.

Medlemsmøde afholdes den sidste Onsdag i hver Maaned Kl. 8¼ i Forsamlingsbygningen, Amaliegade.

Bestyrelsen.

Til Afdelingskassererne.

Strejkemærker for Aaret 1917 kan rekvireres fra 15. Decbr. d. A.

Tiloversblevne Strejkemærker for 1916 kan ombyttes indtil 15. Jan. 1917.

Vore Kontorer.

Forbundets og Københavns Afdeling I's og II's Kontorer er Blaagaardsgade 21 [1]. Tlf. Central 5123.

Forbundets Kontor er aabent alle Hverdage mellem Kl. 10—3.

Københavns Afdeling I's Kasserer-Kontor er aabent alle Hverdage mellem Kl. 12—3 samt Mandag, Onsdag, Fredag og Lørdag fra Kl. 6—8 Aften.

Københavns Afdeling II's Kontor er aabent Mandag Aften mellem Kl. 6—8.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 9 | Februar 1917 | 3. Aargang

Til vore Medlemmer.

Et Aar er svundet hen — rigt paa Fremgang for vort Forbund i saavel økonomisk som faglig Henseende. Det er derfor med Følelsen af absolut Tilfredshed, vi kaster Blikket tilbage og lader de mange Forhandlings- og Agitationsmøders gode Resultater passere Revy for os.

Naar det i det forløbne Aar, i endnu højere Grad end nogensinde tidligere, er lykkedes vort Forbund at udrette et saa stort og godt Arbejde, maa en stor Del af Æren tilskrives den voksende Forstaaelse af vort Forbunds Betydning for de arbejdende Kvinder.

At det vilde være umuligt for Forbundsledelsen at naa saa langt frem, som vi er naaet, om ikke vi ude omkring i vore Afdelinger havde en Stab af dygtige Medhjælpere og maalbevidste Kvinder, er indlysende, og vi benytter nu Lejligheden til at bringe disse og vore mange udmærkede Medlemmer vor bedste Tak for det svundne Aar og udtaler vort Ønske om, at det gode Arbejde, det udmærkede Kammeratskab og den glimrende Forstaaelse af vort Forbunds store og samfundsnyttige Arbejde maa sætte sit Præg ogsaa paa det kommende Aars Arbejde, til Gavn for arbejdende Kvinder i Almindelighed og vort Forbund i Særdeleshed, og dermed udtaler vi Ønsket om et glædeligt Nytaar for alle vore Medlemmer.

Hovedbestyrelsen.

Et Dødsfald.

Sekretær Otto Smith.

Kort før Jul modtog Landets organiserede Arbejdere det sørgelige Budskab om Næstformanden i „De samvirkende Fagforbund", Sekretær Otto Smiths Død.

Otto Smith forlod sit Arbejde tilsyneladende frisk og rask og som sædvanlig med et muntert Smil paa Læben den 14. December ved Middagstid, og faa Timer senere var Otto Smith ikke mere, og den danske Fagbevægelse en evnerig, klarttænkende og flittig Medarbejder fattigere.

Det var overalt med Følelsen af dyb Sorg, at man modtog Budskabet om denne underlige, meningsløse og bratte Død for en forholdsvis ung og tilsyneladende stærk Mand, og Sorgen var forstaaelig, thi Otto Smith var i Ordets alleregentligste Betydning en uvurderlig Kraft for det Arbejde, han viede al sin Energi og uudtømmelige Arbejdsevne.

Ingen Sag, der blev betroet ham, var for ham ubetydelig, alt blev behandlet med en Præcision, Hurtighed og Omhu, der var beundringsværdig, og for mange af de gode Resultater, der i de senere Aar er fravristet Arbejdsgiverne, maa en væsentlig Del af Æren tilskrives Otto Smith.

Ogsaa vort Forbund har modtaget mangen en god Haandsrækning og mangt et godt Stykke Arbejde fra Otto Smith, og derfor vil vi med disse Linjer bringe vor afdøde Kampfælle vor hjerteligste Tak.

Kvinderne og de kommunale Valg.

Under det knugende Tryk af den herskende Dyrtid forbereder vort Parti den kommende Valgkamp, der — om den arbejdende Klasse selv vil — skal og maa bringe os Sejren og dermed den Indflydelse, som vi hidtil i en sørgelig Grad har manglet.

Gang paa Gang har vi rustet os til Kampen mod de besiddende Klassers hjerteløse Regimente, og hver Gang har vi — selv om Maalet ikke blev naaet — kunnet glæde os ved Fremgang i Stemmetal, indtil vi nu er naaet saa langt frem, at det denne Gang vil være muligt at erobre Flertallet i bl. a. Københavns Kommunalbestyrelse.

Den forløbne Valgperiode har i endnu højere Grad end tidligere vist, hvor meget de besiddende Klasser har til overs for den fattigere Del af Befolkningen, og dermed ogsaa bevist, hvor nødvendigt det er for os, der er længst nede, at benytte alle de Vaaben, der staar til vor Raadighed, for at faa en Ændring til det bedre for os.

Et af de Vaaben, vi har, og som, naar det benyttes paa den rette Maade, vil kunne hjælpe os ganske overordentlig, er Valgretten.

Desværre er det saaledes, at en stor Del af de arbejdende Kvinder endnu ikke har faaet Øjnene op for, hvilket udmærket Middel Valgretten er i Kampen for at fremskaffe taalelige Livsvilkaar, og de har ikke benyttet den, til Skade baade for dem selv og den daarligere stillede Del af Befolkningen.

Dette maa nu være forbi; ingen Kvinde maa blive hjemme paa Valgdagen, alle skal møde op og afgive deres Stemme, og Kvinderne skal være med i det Arbejde, der er nødvendigt for at oplyse deres Medsøstre om, hvilken Forbrydelse de gør sig skyldig i ved at lægge Hænderne i Skødet og ikke bekymre sig om, hvordan det Samfund, hvori de lever, skal styres.

Ingen har vel i saa høj Grad som netop Kvinderne, gifte som ugifte, haft Lejlighed til at erfare, hvor haardt Dyrtiden med dens kunstigt opskruede Priser paa selv de mest nødvendige Livsfornødenheder har trykket de smaa Hjem og yderligere tilspidset Kampen for den kummerlige Tilværelse.

Vi har set, med hvilken Forstaaelse man fra anden Side har mødt vore Krav om Foranstaltninger til Imødegaaelse af Vanskelighederne for den ubemidlede Del af Befolkningen. Vi skal her kun erindre om, hvordan man fra Antisocialisternes Side har stillet sig afvisende med Hensyn til kommunale Foranstaltninger til Afhjælpning af Arbejdsløsheden, Afhjælpning af Bolignøden og Uddelingen af Dyrtidshjælp.

Altid har Antisocialisterne stillet sig paa tværs og med alle — selv de smudsigste — Midler søgt at forhindre, at der blev noget ud af vort Partis Anstrengelser for at lette de tunge Byrder for de ubemidlede.

Dette skal forhindres; vi forlanger Respekt for vore Krav, vi forlanger, at der tages berettiget Hensyn til os, der dog i Kraft af vort Arbejde bærer Samfundet oppe, og da vi ikke kan forvente, at dette vil ske, med mindre vi selv gør noget for at underbygge vore Krav, er det enhver Kvindes absolute Pligt i Lighed med Manden at forskaffe sig Stemmeret, saavel kommunalt som politisk, og benytte den.

Lad os Kvinder vise, at vi fuldt vel forstaar, hvad Valgretten er værd, og at vi forstaar, hvad den kan og bør bruges til, og mød saa op paa Valgdagen og vær med at bringe Sejren hjem for det Parti, du støtter dig til, og som er det eneste, der virkelig vil og kan give et af positive Resultater fulgt Stykke Arbejde for dine Interesser og dit Velfærd.

Derfor møder enhver Kvinde op paa Valgdagen og er med til at sætte Socialdemokratiets Kandidater ind i de kommunale Raad.

30 Aars Jubilæum.

Et af vore mange trofaste Medlemmer, Fru Henriette Poser, fejrede den 7. Februar 30 Aars Dagen for sin Ansættelse paa Kapselfabrikken i København.

Fru Poser har gennem Aarene udrettet et stort og fortjenstfuldt Arbejde indenfor vort Forbund, og har siden 1910 været i Bestyrelsen for Københavns Afdeling 1. Desuden blev hun paa Kongressen 1915 af de Delegerede betroet Hvervet som Revisor i Hovedforbundet.

Fru Poser har med en aldrig svigtende Omhu og Interesse passet sit Arbejde paa saavel sin Arbejdsplads som indenfor vort Forbund. Der blev derfor fra saavel Forbundets som Afdelingens Side vist Fru Poser Opmærksomhed paa Jubilæumsdagen.

Afsluttede Overenskomster.

Med Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Fabrik i Viby er afsluttet ny Overenskomst. Ugelønnen blev derved forhøjet fra 12 Kr. 90 Øre til 16 Kr. og fra 15 Kr. til 18 Kr. pr. Uge.

I Dyrtidstillæg ydes der selvforsørgende gifte Kvinder 10 Kr. pr. Maaned plus 3 Kr. til hvert Barn under 14 Aar og 50 Kr. i Brændselshjælp. Der ydes Betaling for Helligdage, som indtræder i Ugens Løb. Akkordpriserne blev forhøjet med 30 pCt.

Akkordlønnede Arbejdersker erholder intet Dyrtidstillæg, men Brændselshjælp og Betaling for Helligdage.

Overenskomsten gælder fra 1. Januar 1917 til 1. Marts 1918. Lønbevægelsen omfatter 24 Kvinder.

Med Skandinavisk-Amerikansk Petroleums-Aktieselskab er der oprettet en ny Overenskomst. Ugelønnen er hævet fra 17 Kr. 60 Øre til 21 Kr. 36 Øre, og der fastsattes Betaling for Overarbejde. Overens-

komsten gælder fra 1. December 1916 til 1. Juni 1921.

Lønbevægelsen omfatter 14 Kvinder.

Det store Opgør.

Det har i mange Aar været anerkendt af de danske Arbejdere, at der ved Siden af vore faglige Organisationers Virksomhed for at højne de økonomiske Kaar maatte udfoldes en kommunal og politisk Virksomhed for at faa Indflydelse paa de offentlige Anliggender til Fordel for Arbejderklassen, og for at Magten kunde blive flyttet fra vore Udbyttere over i Hænderne paa det organiserede, arbejdende Folk.

Et Omraade, hvor vi med stort Held har sat vore Kræfter ind, er det kommunale Liv. Ved at vælge Arbejderrepræsentanter ind i Kommunalbestyrelserne har vi opnaaet en betydelig Indflydelse baade paa Arbejdsforhold og sociale Foranstaltninger. Forskellen paa Fortid og Nutid er iøjnefaldende i alle Forhold, der er underkastet kommunal Afgørelse, og det er ganske utvivlsomt, at alt vilde henligget i Fortidens Skikkelse, om vi ikke havde valgt Socialdemokrater ind i de kommunale Raad.

Et Blik paa Kommunernes Arbejds- og Lønvilkaar, paa Behandlingen af Alderdomsunderstøttede, Enker og Syge er tilstrækkeligt til at bibringe fornøden Overbevisning om Værdien af Arbejderklassens Deltagelse i de kommunale Valg. Og betragter vi den Tid, som er forløbet under den grufulde Krig, faar vi et endnu stærkere Vidnesbyrd om Værdien af en stærk socialdemokratisk Repræsentation. Mange Millioner Kroner er tilført Arbejderklassen som Dyrtidsforanstaltninger, men Tallene lærer os, at det var uhyre lidt, der ofredes, hvor Konservative og Moderate følte sig stærke; det var meget betydeligt hvad der ofredes, hvor Socialdemokratiet havde Styrke.

Vor Magt har ikke været saa afgørende, som det havde været ønskeligt; meget er ikke gennemført fordi de saakaldte borgerlige Partier havde Magten, og navnlig ser vi Resultatet af denne Magtfordeling, paa Boligomraadet. I de fleste af Landets Købstæder saavel som i Hovedstaden og paa Frederiksberg har Grundejerne ved Hjælp af de borgerlige Partiers kommunale Repræsentanter faaet tilvejebragt den Bolignød, der skulde være Midlet til at forhøje Huslejen og dermed Grundejernes Indtægt. Socialdemokratiet har arbejdet for at faa Befolkningen forsynet med kommunale Boliger, naar Bankerne og Grundejerne holdt sig tilbage, men Antisocialisterne har forkastet vort Partis Forslag, og nu ser vi Resultatet.

Der kan ikke være Tvivl om Arbejderklassens Interesse ved de Valg, der nu forestaar. Den Udvikling, som er foregaaet, maa ikke standses: hvad godt, der er skabt, skal bevares, og de Mangler, der er til Stede, skal afhjælpes. Overklassens Magtstilling har faaet sit Knæk, men ved Valget i Marts skal Magten helt flyttes; den skal erobres af det arbejdende Folk, af Socialdemokratiet.

Dette Resultat kan naas, hvis Arbejderne selv vil det, men Muligheden kan ogsaa forspildes ved Ligegyldighed. Dette maa imidlertid ikke ske; naar Valgresultaterne opgøres i Marts Maaned bør de overalt vidne om vaagen Forstaaelse, om ærlig Klasseføelse og om sund, politisk Sans hos Arbejderklassens Kvinder og Mænd.

Enhver Arbejder og Arbejderhustru maa møde ved Valget, stemme med Socialdemokratiet og dermed bidrage til Sejren og Frigørelsen.

Til Medlemmerne af Kbhvn.s Afdl. I.

Opmærksomheden henledes paa, at Kontoret under de nuværende Forhold indtil videre er aabent paa følgende Tider:

Mandag og Lørdag fra 11—3 og 6—8 Aften,
Tirsdag og Torsdag fra 11—3 og
Onsdag og Fredag fra 11—5.

Til Afdelingskassererne.

Da den Tid nu nærmer sig, hvor vi fra vor Arbejdsløshedskasserer skal indsende vort Materiale til Arbejdsløshedsinspektoratet, og efter hvilket vort Tilskud fra det Offentlige vil blive beregnet, gør vi udtrykkelig Afdelingskassererne opmærksomme paa, at al Restance skal være betalt senest 31. Marts, jvf. Lovens Paragraf 16, andet Stykke.

Endvidere maa vi beklage, at vi ikke regelmæssigt modtager det med „Arbejderen" følgende Skema tilbage fra Afdelingerne og i udfyldt Stand.

Vi maa paa det mest indtrængende forlange af Afdelingskassererne, at vi faar dette Skema, idet det danner Grundlaget for vor Arbejdsløshedsstatistik, og derfor er absolut nødvendigt ved Udarbejdelsen af samme.

Vi henleder særlig følgende Afdelingers Opmærksomhed paa ovenstaaende: Esbjerg, Fredericia, Hedehusene, Kolding, Køge, Lyngby, Rønne, Silkeborg, Vejle I.

Vore Kontorer.

Forbundets og Københavns Afdeling I's og II's Kontorer er Blaagaardsgade 21, 1. Sal, Telf. Central 5123.

Forbundets Kontor er aabent alle Hverdage mellem Kl. 10—3.

Københavns Afdeling II's (Maskinstrikkernes Kontor) er aabent Mandag Aften mellem Kl. 6—8.

Til Medlemmerne af Aarhus Afdl. 5.

Medlemsmøde afholdes den sidste Onsdag i hver Maaned Kl. 8¼ i Forsamlingsbygningen, Amaliegade.

Bestyrelsen.

Vore Afdelingers Adresser.

Aalborg	Afdeling	1.	Form. Kirstine Jensen, Tiendeladen 20.
„	„	2.	Form. Emma Rasmussen, Valdemarsgade 23³, Sidebg.
„	„	2.	Kasserer Emilie Hansen, Kattesundet 45.
Aarhus	Afdeling	1.	Form. Marie Møller, Saltholmsgade 21³.
„	„	1.	Kasserer Chr. Christensen, Falstersgade 47².
„	„	2.	Form. Jørgine Poulsen, Ewaldsgade 11.
„	„	2.	Kasserer Elna Christensen, Falstersgade 7².
„	„	3.	Form. Sørine Larsen, Nørreallé 37⁴ th.
„	„	3.	Kasserer Anna Hald, Bülowsgade 43².
„	„	4.	Form. Marie Johnsen, Banegaardsgade 17.
„	„	4.	Kasserer Laurits Riisgaard, Møllestien 55.
„	„	5.	Form. Kristine Friis, Nygade 20 St.
„	„	5.	Kasserer Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23¹.
„	„	6.	Kasserer Anna Jensen, Munkensgade 81.
Esbjerg	Afdeling	1.	Form. Marie Nielsen, Torveg. 36.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Nielsen, Østergade 54.
Fredericia	Afdeling	1.	Form. Marie Hansen, Prinsensgade 6.
„	„	1.	Kasserer Juditte Ottesen, Sjællandsgade 82.
Hedehusene	Afdl.	1.	Form. Anna Olsen, Reersløvvej.
„	„	1.	Kasserer Sidse Petersen, Kallerup.
Horsens	Afdeling	1.	Form. Fanny Jensen, Allégade 25, Sidebygningen
„	„	1.	Kasserer Rasmine Andersen, Frederiksgade 6, St.
Holstebro	Afdeling	1.	Form. Kirstine Tripler, Herningvej 1.
Kolding	Afdeling	1.	Form. Mette Hein, Allégade 21, St.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.
Køge	Afdeling	1.	Form. Marie Jensen, Ølby Lyng.
„	„	1.	Kasserer Elvira Lundin, Vestergade 17.
Lyngby	Afdeling	1.	Form. Johanne Rasmussen, Hovedgaden 76.
„	„	1.	Kasserer Laurette Petersen, Frem 38.
Middelfart	Afdl.	1.	Form. Mine Petersen, Odensevej 46¹.
„	„	1.	Kasserer Mary Poulsen, Tværgade 2, St.
Odense	Afdeling	1.	Form. Rasmine Larsen, Store Glasvej 35.
„	„	1.	Kasserer Anna Hansen, Gersdorffsgade 17.
„	„	2.	Form. Johanne Jensen, Rødegaardsvej 52¹.
„	„	2.	Kasserer Marie Hansen, Skibhusvej 163.
„	„	3.	Form. Kirstine Hansen, Rødegaardsvej 34.
„	„	3.	Kasserer Pouline Poulsen, Skt. Jørgensgade 111.
Randers	Afdeling	1.	Form. Johanne Thomsen, Adelgade 31¹.
„	„	1.	Kasserer Sørine Rasmussen, Løvstræde 2².
Roskilde	Afdeling	1.	Form. Margrethe Larsen, Olsgade 17².
„	„	1.	Kasserer Marie Jørgensen, Københavnsvej.
Rønne	Afdeling	1.	Form. Petra Mikkelsen, Lindevej 1.
Silkeborg	Afdeling	1.	Form. Sørine Mærker, Thorsvej 15.
„	„	1.	Kasserer Marie Jespersen, Adler Lundsgade.
Vejle	Afdeling	1.	Form. Betty Sørensen, Aagade 13.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Hatt, Odinsgade 48².
„	„	2.	Form. Marie Jensen, Fredericiagade 6.
„	„	2.	Kasserer Abeline Madsen, Fredericiagade 48.
Vejen	Afdeling	1.	Form. N. P. Nielsen, Grunnitsg.
Københavns	Afdl.	1.	Form. Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21¹.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Haagensen, Blaagaardsgade 21¹.
	Kontortid:		Mandag og Lørdag fra 11—3 og 6—8 Aften, Tirsdag og Torsdag fra 11—3 og Onsdag og Fredag fra 11—5.
Københavns	Afdl.	2.	Form. Inger Rasmussen, Blaagaardsgade 21¹.
„	„	2.	Kasserer Eleonora Christensen, Blaagaardsgade 21¹.
	Kontortid:		Mandag Aften 6—8.
Københavns	Afdl.	3.	Form. Anna Frederiksen, Kapelvej 19 A⁴.
„	„	3.	Kasserer K. Kjeldsen, Løgstørgade 1.

Hovedkontoret.

Forretningsfører Sofie Rasmussen, Blaagaardsg. 21¹.
Kontortid: 10—3. Telefon 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 10 | Maj 1917 | 3. Aargang

Agitationen.

Trods de vanskelige Tider og under de ugunstigst mulige Forhold ser vi dog vort Forbunds Medlemsantal stige fra Dag til Dag, takket være vort Forbunds energiske Arbejde for de arbejdende Kvinders Interesser og en til det yderste dreven Agitation.

Især den sidste Tids Agitation har mange og store Resultater at opvise med Hensyn til Tilgangen af nye Medlemmer.

Æren herfor maa i første Række tilskrives vore mange udmærkede Afdelingsledelsers energiske Arbejde for at fastslaa vort Forbunds store Betydning for de arbejdende Kvinder, og det gode Samarbejde med Hovedbestyrelsen, et Samarbejde, som vi haaber stadig skal fortsættes og dermed skabe Betingelser for fortsat Fremgang for vort Forbund i saavel økonomisk som faglig Henseende.

Vel er vi en Hær, men der er langt tilbage endnu, før vi har faaet organiseret de mange Tusind arbejdende Kvinder, som rettelig hører hjemme i vort Forbund; men heldigvis skorter det ikke paa Viljen til at gøre et Stykke Arbejde herfor; Dag for Dag rykker vi Maalet nærmere, og vi har Ret til at tro, at den Dag ikke ligger saa langt ude i Fremtiden, hvor vi skal se vort stolte Maal: *alle arbejdende Kvinder organiserede*, naaet Vi har siden vort sidste Medlemsblad udkom forøget Antallet af Afdelinger med 5 nye. I København er det lykkedes at organisere saa godt som alle Kvinderne, der arbejder under Krigsministeriet, og der er dannet en Afdeling under Navnet „Fagforeningen af kvindelige Arbejdere under Krigsministeriet".

Dette er den fjerde Afdeling, vort Forbund har oprettet i København, og den tæller for Tiden 200 Medlemmer, et Antal, der dog stadig forøges.

I Provinserne er der ligeledes arbejdet ihærdigt paa Tilslutning til vort Forbund, og Resultatet har været, at der er oprettet Afdelinger i Roskilde, Kallundborg og Nyborg.

Ingen af disse Steder har vort Forbund tidligere haft Afdelinger, men for dem alle gælder, at der er store Udviklingsmuligheder med Hensyn til Tilgang af nye Medlemmer; at det, hvad den økonomiske Side af Sagen angaar, nok skal kunne mærkes, at Kvinderne er bleven organiseret, anser vi for hævet over enhver Tvivl.

Endelig har Vejle Oprettelsen af en ny Afdeling at notere, foruden det, at den alt bestaaende Afdeling har forøget sit Medlemsantal ret betydeligt, idet Arbejdet paa at organisere Kvinderne paa Steensens Margarinefabrik og Worning og Petersens Sæbefabrik nu er lykkedes og dermed et gennem lang Tid udført energisk Arbejde bragt til en heldig Afslutning.

Af andre Afdelinger, der ogsaa har en betydelig Tilvækst af Medlemmer at opvise, skal vi nævne Aalborg, Odense og Aarhus; men iøvrigt er Fremgang i Medlemsantal fælles for alle vore Afdelinger, og det er med Tilfredshed, at vi noterer dette glædelige Faktum og opfordrer Afdelingsbestyrelserne til at fortsætte dette for vort Forbunds hele Trivsel saa vigtige og nødvendige Arbejde og forhaabentlig med et fortsat ligesaa heldigt Resultat. Fra Hovedbestyrelsens Side skal man til enhver Tid være Afdelingsledelserne behjælpelig med Raad og Daad.

I Horsens har de derværende 3 Afdelinger nu sluttet sig sammen til 1 Afdeling. At dette Skridt vil vise sig at være formaalstjenligt, føler vi os overbevist om; der vil ved denne Sammenslutning sikkert naas en større Ensartethed i organisatorisk Henseende, ligesom det utvivlsomt i agitatorisk Henseende vil sætte Afdelingen i Stand til med endnu større Kraft at arbejde paa Tilslutning til Forbundet; at det ogsaa vil simplificere Arbejdet og dermed spare en Del Tid, er ikke den mindst betydningsfulde Side af denne Sammenslutning. Endelig er det jo ogsaa en almindelig anerkendt Sandhed, at en stor Afdeling bedre er i Stand til at løse mange Opgaver, som de mindre ikke magter. Vi hilser derfor denne Sammenslutning med Tilfredshed, idet vi tror, det er et Skridt i den rigtige Retning.

Forinden vi slutter denne Artikel, byder vi vore mange nye Medlemmer Velkommen indenfor vore Rækker, og takker vore mange gamle Medlemmer for godt Samarbejde.

Svenska Grov- og Fabriksarbetares Förbundets Kongres.

I Dagene fra den 2. til den 9. April afholdt Svenska Grov- og Fabriksarbetare Förbundet sin 12. Kongres i Forbundets egen Bygning i Stockholm.

Vort Forbund var efter Indbydelse af vore svenske Klassefæller repræsenteret ved denne Kongres, og som vore Repræsentanter var mødt Forbundets Forretningsfører, Sofie Rasmussen, og Formanden for Københavns Afdeling I Johanne Jensen.

Kongressen aabnedes paa den smukkeste Maade og med en hjertelig Velkomst til de indbudte Gæster af Formanden for det svenske Forbund, Hr. Janne Jønsson; paa vort Forbunds Vegne takkede Fru Rasmussen for Indbydelsen og ønskede Kongressen Lykke og Held med de kommende Dages Arbejde, og derefter tog de egentlige Forhandlinger deres Begyndelse.

At referere Kongressen i sin Helhed vilde føre for vidt, og den ret beskedne Plads, vort Fagblad raader over, tillader heller ikke — hvor fristende det end kunde være — at gøre det; men da der paa Kongressens Dagsorden ogsaa var Sager, der har Interesse for vore Medlemmer, skal vi forsøge at tegne et Billede af, hvordan vore arbejdende Medsøstre i Sverrig er organiseret.

Antallet af organiserede Kvinder i Sverrig, og som hvad Arbejde angaar kan ligestilles med os, var i Februar dette Aar ca. 1500.

Af disse var de 353 beskæftigede i Papirindustrien, 242 i Tændstiksindustrien, 221 i Sukkerindustrien, 186 i Gummiindustrien og 150 paa en Glødelampefabrik, de øvrige fordeler sig paa en Mængde andre Virksomheder.

Ialt er Kvinderne organiseret i 43 Afdelinger, i hvilke der ligeledes findes mandlige Medlemmer, og kun en enkelt Afdeling bestaar udelukkende af Kvinder, nemlig den ovenfor nævnte Glødelampefabrik.

Foruden disse Oplysninger indsamlede vore Repræsentater et rigt Materiale med Hensyn til Lønforholdene, et Materiale vi ikke tidligere har haft, og som nu i en væsentlig Grad vil komme os til Gode ved vore fremtidige Lønforhandlinger herhjemme, idet vi jo ikke saa sjældent under Forhandlingerne med vore Arbejdsgivere af disse er bleven fyldt med Paastande om, hvor vanskeligt det var for dem at gaa ind paa vore Forlangender paa Grund af Konkurrencen med Udlandet; vi havde ved saadanne Lejligheder ikke noget Materiale eller nogen udtømmende Viden, der satte os i Stand til med Virkning at imødegaa disse Paastande. Det har vi nu forskaffet os ved vore svenske Klassefællers store Imødekommenhed og Beredvillighed til at give os alle de af os ønskede Oplysninger, og vi skal nok vide at benytte vor Viden til Gavn for vore Medlemmer.

At vore svenske Klassefæller under den herskende Dyrtid og forfærdelige Arbejdsløshed har været vanskeligt stillede, er ikke svært at forstaa, naar vi meddeler, at der ikke — saaledes som herhjemme — er knyttet nogen Arbejdsløshedskasse til deres Forbund. Oprettelsen af en Arbejdsløshedskasse var derfor ogsaa et af de mere fremtrædende Punkter paa Kongressens Dagsorden, og det vedtoges da ogsaa at oprette en saadan. Hvad en Arbejdsløshedskasse betyder for sine Medlemmer i økonomisk Henseende kan vi jo tale med om, og vi lykønsker vore svenske Klassefæller til denne særdeles vigtige Vedtagelse. Alt i alt maa det sikkert siges, at vor Repræsentation ved denne Kongres i Fremtiden vil blive til stor Gavn for vort Forbund. At Indbydelsen i sig selv er en smuk Anerkendelse af vort Forbunds voksende Indflydelse og Betydning er ganske givet, idet det er første Gang vort Forbund fra Udlandet har modtaget Indbydelse til at lade sig repræsentere ved en rent faglig Kongres.

Hvad endelig Opholdet i den smukke svenske Hovedstad angaar, blev det — trods de ualmindelig vanskelige Tider, der hersker i Sverrig — ved vore udmærkede Værters elskværdige Hensynstagen og Hjælpsomhed muligt for vore Repræsentanter at tilbringe en saavel lære- som indholdsrig Uge i vore svenske Klassefællers Midte. At vi ogsaa fik Lejlighed til at fornemme lidt af den Brydning og Gæring, der raader blandt vort Broderfolk, og som jo i den seneste Tid er resulteret i de mægtige Dyrtidsdemonstrationer, gjorde selvfølgelig ikke Opholdet mindre interessant, og for det alt sammen bringer vi vore Klassefæller paa den anden Side af Sundet vor hjærteligste Tak.

Afsluttede Overenskomster.

Med Foreningen af Smør- og Ægeksportører samt Margarinefabrikanter i Esbjerg er afsluttet ny Overenskomst.

Ugelønningerne blev derved forhøjet fra 12 Kr. 25 Øre til 14 Kr., fra 13 Kr. 25 Øre til 15 Kr. 50 Øre og fra 14 Kr. 25 Øre til 17 Kr. 50 Øre. Desuden fik Arbejderskerne bevilget 60 Kr. aarlig i Dyrtidstillæg, som udbetales med 1 Kr. 15 Øre pr. Uge.

Daglønnen for løst antagne Arbejdersker blev forhøjet fra 2 Kr 75 Øre til 3 Kr. 50 Øre.

Der beskæftiges under den paagældende Eksportørforening 25 kvindelige Arbejdere, som alle ved denne Overenskomst har opnaaet et Løntillæg af 4 Kr. 40 Øre pr. Uge, idet de alle arbejder paa den højeste Ugeløn.

Overenskomsten gælder fra 1. Marts 1917 til 1. Marts 1918.

Med De forenede Fællesmejerier, A/S, København, er afsluttet Overenskomst.

Lønnen fastsattes derved til 17 Kr. 50 Øre pr. Uge plus 3 Kr. i Dyrtidstillæg.

Der indrømmedes Arbejderskerne en Fridag hver 12. Dag og 4 Dages Sommerferie med fuld Løn.

Overenskomsten gælder fra 1. April 1917 til 3 Maaneder efter Krigens Ophør og omfatter 13 Kvinder.

Med Firmaet Worning & Petersen, Vejle Sæbefabrik, A/S, er afsluttet Overenskomst.

For Pressesalens Vedkommende, hvor Ugelønnen hidtil har været 8 Kr., stigende til 13 Kr., forhøjedes den til 9 Kr., stigende efter 15 Maaneders Forløb til 15 Kr.

For Maskin- og Tørresalens Vedkommende, hvor Ugelønnen hidtil har været 9 Kr., stigende til 14 Kr., forhøjedes den til 10 Kr., stigende i Løbet af 15 Maaneder til 16 Kr.

For Pakkestuens Vedkommende, hvor Ugelønnen hidtil har været 6 Kr., stigende til 11 Kr., forhøjedes den til 7 Kr., stigende i Løbet af 2 Aar til 13

Kr. Arbejdstiden er her 8½ Time daglig, i Presse-, Maskin- og Tørresalen 10 Timer daglig.

Til alle ovennævnte Lønninger fik Arbejderskerne bevilget 5 Kr. pr. Maaned i Dyrtidstillæg.

Overenskomsten gælder fra 1. April 1917 til 1. April 1920 og omfatter ca. 30 Kvinder.

For de to sidstnævnte Firmaers Vedkommende er disse de første Overenskomster, Forbundet har afsluttet.

Med Københavns Sporveje er afsluttet ny Overenskomst for de ved Rengøring af Sporvognene beskæftigede 74 kvindelige Arbejdere.

Timelønnen blev derved forhøjet fra 39 til 47 Øre plus 6 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg. Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig, og den samlede Ugefortjeneste bliver saaledes 25 Kr. 44 Øre.

Overenskomsten gælder fra 1. April 1917 og kan opsiges til Ophør en 1. Oktober eller 1. April.

Med L. P. Holmblads Lysfabrik i København er afsluttet ny Overenskomst.

Ugelønningerne, der hidtil har været 12 Kr., stigende i Løbet af 1 Aar til 17 Kr., forhøjedes derved til 14 Kr., stigende i Løbet af 1½ Aar til 20 Kr. Til den sidste Lønsats kommer desuden et Dyrtidstillæg af 1 Kr. pr. Uge.

Overenskomsten gælder fra 1. April 1917 til 1. Juni 1919 og omfatter 43 Kvinder.

Med Emil Møllers Telefonfabrik i Horsens er afsluttet ny Overenskomst.

Timelønnen har hidtil været 22 Øre i det første Aar, derefter ½ Aar 24 Øre, atter ½ Aar 26 Øre for saa at stige til 28 Øre. Den fastsattes nu saaledes: For Nybegyndere 22 Øre, efter 1 Maaneds Forløb 24 Øre, efter 6 Maaneders Forløb 26 Øre, efter 12 Maaneders Forløb 28 Øre og efter 1½ Aars Forløb 30 Øre. Den højeste Lønsats forhøjes altsaa med 2 Øre og naas efter 1 Maaned mod tidligere 1 Aar.

Overarbejdstillægget fastsattes uforandret til 50 og 100 %, men højeste Tillæg træder i Kraft Kl. 9 Aften mod tidligere Kl. 10.

Overenskomsten gælder indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April.

Med Trikotagefirmaerne Sørensen & Westergaard, P. F. Nielsen, Frands Nielsen og Chr. Hallberg er afsluttet følgende nye Overenskomster:

De hidtil gældende Overenskomster forlænges uforandret med følgende Tilføjelse:

Alle Akkord- saavel som Ugelønninger forhøjes med 10 %. Herfra undtages dog Lønninger for Pasning af Standardmaskiner hos Firmaet P. F. Nielsen. Dyrtidstillægget — 1 Kr. 50 Øre ugentlig — bibeholdes.

Overenskomsternes Udløbstid forandres til at kunne opsiges med 2 Maaneders Varsel til Ophør den 1. i hver Maaned.

Med Firmaet Windeløvs Papirfabrik i Aarhus er afsluttet ny Overenskomst.

Ugelønningerne, der tidligere var 11 Kr. de første 2 Uger, 12 Kr. de næste 2 Uger og derefter 13 Kr., fastsattes nu til 12 Kr. de første 2 Uger, 14 Kr. de næste 2 Uger og derefter 15 Kr.

Overenskomsten gælder fra 22. April 1917 til 1. April 1918 og omfatter 14 Kvinder.

Ulykkesforsikringen.

Fra og med den 1. April er den af Rigsdagen i Juli Maaned 1916 vedtagne Lov om Ulykkesforsikring traadt i Kraft.

Ved denne Lovs Gennemførelse er et af den arbejdende Klasse gjennem mange Aar Gang paa Gang fremsatte Krav sket Fyldest.

Vel var der tidligere for enkelte Erhvervsgrenes Vedkommende tvungen Forsikringspligt; i det hele eksisterede der inden den sidste Lovs Vedtagelse 7 forskellige Love vedrørende Ulykkesforsikring, disse Love omfattede hver for sig kun bestemte Grupper af Arbejdere, og at det naturligvis ikke var af det gode er let at indse.

Den tidligere Forsikringslovgivning var desuden paa mange væsentlige Punkter uklar og vanskelig at forstaa, og da den jo endelig ogsaa kun omfattede et ret begrænset Omraade, blev det naturligvis nødvendigt at skride til Klargørelse og Reformering af dette for hele Samfundet saa vigtige Spørgsmaal, og Resultatet er da blevet Loven af 26. Juli 1916, der paalægger Indehaverne af alle erhversmæssigt drevne Virksomheder og alle, som overhovedet benytter Medhjælp, tvungen Forsikringspligt.

Loven, der nu er traadt i Kraft, har medført Ophævelsen af de tidligere nævnte 7 Love og maa betegnes som et stort socialt Fremskridt, der ikke mindst vil komme den egentlige arbejdende Befolkning til Gode.

At den ikke i alle Tilfælde er saa god, som man set fra et Arbejdersynspunkt knnde ønske, er desværre sandt; vi finder saaledes, at den fra de tidligere eksisterende Love bibeholdte Paragraf, der gaar ud paa, at der ikke udbetales Understøttelse til Tilskadekomne i de første 13 Uger, er ganske urimelig; men paa den anden Side set er Loven et betydeligt Fremskridt, og saa maa man jo, naar Tid og Lejlighed gives, søge Loven ændret paa dette Punkt.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning henleder vi hermed de ærede Afdelingsformænds Opmærksomhed paa Forbundslovenes Bestemmelser vedrørende Sanktionsbegæringer henholdsvis til Opsigelse af bestaaende Overenskomster eller til Fremsendelse af Forslag til nye Overenskomster.

Forbundets stigende Antal af nye Arbejdspladser og voksende Antal Medlemmer har ganske selvfølgeligt forøget Hovedkontorets Arbejde i betydelig Grad, og vi maa derfor under Henvisning hertil forlange, at Forbundslovenes Bestemmelser særligt vedrørende Lønsager nøje overholdes.

Forretningsudvalget.

Til Afdelingskassererne.

Afdelingskassererne erindres om, at Opgørelserne af Strejkemærkerne finder Sted i Tidsrummet fra 15. Juni til 15. Juli, og skal alt fra Afdelingerne vedrørende Strejkemærkerne som Følge heraf være Hovedkontoret i Hænde senest 15. Juli d. Aar.

Forretningsføreren.

Til Medlemmerne af Aarhus Afdl. 5.

Medlemsmøde afholdes den sidste Onsdag i hver Maaned Kl. 8¼ i Forsamlingsbygningen, Amaliegade.

Bestyrelsen.

Vore Afdelingers Adresser.

Aalborg	Afdeling	1.	Form. Kirstine Jensen, Slotsgade 26.
„	„	2.	Form. Valborg Knudsen, Valdemarsgade 23.
„	„	2.	Kasserer Emilie Hansen, Kattesundet 45.
Aarhus	Afdeling	1.	Form. Marie Møller, Saltholmsgade 21.
„	„	1.	Kasserer Chr. Christensen, Falstersgade 47.
„	„	2.	Form. Jørgine Poulsen, Ewaldsgade 11.
„	„	2.	Kasserer Elna Christensen, Falstersgade 7.
„	„	3.	Form. Sørine Larsen, Nørreallé 37.
„	„	3.	Kasserer Kristine Petersen, Fiskergade 77.
„	„	4.	Form. Marie Johnsen, Banegaardsgade 17.
„	„	4.	Kasserer Laurits Riisgaard, Møllestien 55.
„	„	5.	Form. Kristine Friis, Nyg. 20 St.
„	„	5.	Kasserer Katinka Laursen, Samsøgade 62.
„	„	6.	Form. Mariane Petersen, Niels Ebbesensvej 88.
„	„	6.	Kasserer Anna Jensen, Munkegade 81.
Esbjerg	Afdeling	1.	Form. Marie Nielsen, Torveg. 36.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Nielsen, Østergade 54.
Fredericia	Afdeling	1.	Form. Marie Hansen, Prinsensgade 6.
„	„	1.	Kasserer Juditte Ottesen, Nørrevoldgade 32.
Hedehusene	Afdl.	1.	Form. Anna Olsen, Reersløvvej.
„	„	1.	Kass. Sidse Petersen, Kallerup.
Horsens	Afdeling	1.	Form. Fanny Jensen, Allégade 25, Sidebygningen
„	„	1.	Kasserer Rasmine Andersen, Frederiksgade 6,
Holstebro	Afdeling	1.	Form. Kirstine Tripler, Herningvej 1.
Kallundborg	Afdl.	1.	Form. Hansine Nielsen, Adelg. 20.
„	„	1.	Kass. Signe Hansen, Munkesøstræde 12.
Kolding	Afdeling	1.	Form. Mette Hein, Allég. 21.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.
Køge	Afdeling	1.	Form. Anna Feigh, Fændediget.
„	„	1.	Kass. Elna Hansen, Vesterg. 17.
Lyngby	Afdeling	1.	Form. Johanne Rasmussen, Hovedgaden 76.
„	„	1.	Kass. Laurette Petersen, Frem 38.
Middelfart	Afdl.	1.	Form. Mine Petersen, Odensevej 46.
Middelfart	Afdl.	1.	Kasserer Rasmine Mundt, Banegaardsvej 8.
Nyborg	Afdeling	1.	Kirstine Kjelstrup, Kronprinsensgade.
Odense	Afdeling	1.	Form. Anna Nielsen, Jens Benzonsgade 14.
„	„	1.	Kasserer Jensine Jensen, Vesterbro 12.
„	„	2.	Form. Johanne Jensen, Rødegaardsvej 52 [1].
„	„	2.	Kasserer Marie Hansen, Skibhusvej 163.
„	„	3.	Form. Kirstine Hansen, Rødegaardsvej 34.
„	„	3.	Kasserer Pouline Poulsen, Skt. Jørgensgade 111.
Randers	Afdeling	1.	Form. Johanne Thomsen, Skousgade 13.
„	„	1.	Kasserer Sørine Rasmussen, Løvstræde 2.
Roskilde	Afdeling	1.	Form. M. Mortensen, Grønnegade 5.
„	„	1.	Kasserer Margrethe Larsen, Olsgade 17.
Rønne	Afdeling	1.	Form. Petra Mikkelsen, Lindevej 1.
Silkeborg	Afdeling	1.	Form. Sørine Mærker, Thorsg. 15.
„	„	1.	Kasserer Marie Jespersen, Thorsgade 6.
Vejle	Afdeling	1.	Form. Betty Sørensen, Aag. 13.
„	„	1.	Kasserer Kirstine Hatt, Odinsgade 48.
„	„	2.	Form. Marie Jensen, Fredericiagade 6.
„	„	2.	Kasserer Abeline Madsen, Fredericiagade 48.
Vejen	Afdeling	1.	Kass. N. P. Nielsen, Grunnitsg.
Københavns	Afdl.	1.	Form. Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 [1].
„	„	1.	Kasserer Kirstine Haagensen, Blaagaardsgade 21 [1].
			Kontortid: Mandag og Lørdag fra 11—3 og 6—8 Aften, Tirsdag og Torsdag fra 11—3 og Onsdag og Fredag fra 11—5.
Københavns	Afdl.	2.	Form. Inger Rasmussen, Blaagaardsgade 21 [1].
„	„	2.	Kasserer Jenny Sørensen, Blaagaardsgade 21 [1].
			Kontortid: Mandag Aften 6—8.
Københavns	Afdl.	3.	Form. Anna Frederiksen, Kapelvej 19 A.
„	„	3.	Kasserer K. Kjeldsen, Løgstørgade 1.
Københavns	Afdl.	4.	Form. Pouline Hansen, Blaagaardsgade 21 [1].
„	„	4.	Kasserer Marie Nielsen, Blaagaardsgade 21 [1].
			Kontortid: Tirsdag Aften fra 7½—9.

Hovedkontoret.

Forretningsfører Sofie Rasmussen, Blaagaardsg. 21 [1].
Kontortid: 10—5. Telefon 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 11 | August 1917 | 3. Aargang

Vort Forbund.

Det er selvfølgelig hævet over enhver Tvivl, at vore mange Medlemmer med Interesse følger det Arbejde, der af vort Forbund udrettes for de arbejdende Kvinder, og de mange Forespørgsler omkring fra Afdelingerne, „om Fagbladet ikke snart kommer", er os et Bevis for, at Fagbladet virker netop i den Retning, vi ønsker, nemlig at opvække og stadig vedligeholde Interessen hos Medlemmerne for Forbundets Arbejde.

Uheldigvis er Pladsen, vi raader over, ikke saa stor, at vi kan tillade os at omtale alt, hvad der foregaar indenfor vort Forbund, saa udførligt, som vi kunde ønske, og mange Ting maa vi jo af samme Aarsag undlade at omtale; men da der i Sagernes Mangfoldighed er enkelte, der har særligt Krav paa at kendes af Medlemmerne, benytter vi naturligvis vort Fagblad hertil. Af saadanne Sager har Forbundet siden det sidst udkomne Fagblad beskæftiget sig med følgende:

I Begyndelsen af dette Aar afholdt vi en Del Møder for at faa organiseret de paa A/S Dansk Porcellænsfabrik beskæftigede Kvinder, og for saavidt med et ganske godt Resultat, idet vi paa et givet Tidspunkt havde alle Kvinderne som Medlemmer.

Imidlertid havde *Keramisk Forbund* ogsaa faaet Øje paa denne Virksomhed, og Resultatet heraf blev, at man ogsaa fra dette Forbunds Side begyndte at røre paa sig.

Ved et af de afholdte Møder mødte der saaledes Repræsentanter for nævnte Forbund op og gjorde et — det maa man lade dem — ganske udmærket Stykke Arbejde for at forplumre Organisationsarbejdet. At disse Organisationsrepræsentanter ikke ønskede at følge den eneste naturlige Vej, nemlig at lade *De samvirkende Fagforbund* træffe Afgørelsen, hvad vi foreslog, men derimod benyttede den for en Organisations ledende Mænd lidet værdige Fremgangsmaade: at forsøge paa at mistænkeliggøre vort Forbunds Arbejde ved nedsættende Udtalelser om os, anfører vi kun for en Fuldstændigheds Skyld.

Imidlertid maa Resultatet af denne ejendommelige Agitationsmaade ikke have svaret til Forventningerne; i hvert Fald fik vi alle Medlemmerne, og nu kunde Keramisk Forbund godt følge den af os tidligere foreslaaede Fremgangsmaade: at lade Spørgsmaalet om, hvilken Organisation der skulde have disse Arbejdersker som Medlemmer, afgøre af *De samvirkende Fagforbund.*

Her kom Sagen saa til Behandling i flere Møder, og Resultatet blev, at man i Fællesskab skulde søge oprettet en Overenskomst med A/S Dansk Porcellænsfabrik og derefter lade Grænseudvalget træffe den endelige Afgørelse om, hvorvidt Keramisk Forbund eller vort Forbund skulde have Kvinderne som Medlemmer. Disse Bestemmelser blev tilraadet af saavel *Dansk Arbejdsmands Forbund,* der ligeledes havde Medlemmer i denne Virksomhed, som af *Keramisk Forbund* og vort Forbund.

Vi overholdt Aftalen og søgte ikke at faa de faa Arbejdersker, der stod i Keramisk Forbund, til at overflytte sig til os, idet vi gik ud fra, at det var lidet passende overfor dette Forbund og en for en Organisation ganske uværdig Maade at arbejde paa.

Disse Betænkeligheder har *Keramisk Forbund* følt sig hævet over og har paa Trods af de trufne Aftaler udfoldet en meget energisk Agitation for at faa vore Medlemmer til at overflytte sig, og med det Resultat, at vi en skøn Dag modtog et Brev fra vore Medlemmer, hvori de forlangte sig overflyttet til Keramisk Forbund. Under Hensyn til Sagernes hele Stilling nægtede vi naturligvis at overflytte Medlemmerne, førend vi fik den endelige Afgørelse meddelt af *De samvirkende Fagforbund.* Ikke desto mindre har Keramisk Forbund optaget dem.

At vi ikke behøver at karakterisere denne Facon at optræde paa af et Forbund overfor et andet, betragter vi som ganske givet; enhver Organisationsmand vil sikkert nemt og uden Betænkning kunne finde passende Udtryk for en saadan Fremgangsmaade.

Naturligvis har vi ikke villet finde os i at blive behandlet paa denne Maade, og vi har nu tilstillet *De samvirkende Fagforbund* en Protest mod *Keramisk Forbund,* der jo til Overflod, ved det af dem udviste Forhold, har overtraadt De samvirkende Fagforbunds Loves Bestemmelser om Overflytning, og vi imødeser nu, hvad man fra De samvirkende Fagforbunds Side vil foretage sig.

Paa nogle i den senere Tid afholdte Kongresser har vort Forbund, efter hvad vi hører, været paa Tapetet, og ikke i alle Tilfælde paa en for os smigrende Maade, idet en Del tilfældige Mennesker, der overhovedet intet Kendskab har til vort Forbund udover, at de kender vort Navn, har følt sig kaldede til at rette en forøvrigt ganske ubetøjet Kritik mod vort Forbund.

Vi kan selvfølgelig ikke forhindre, at man omtaler os, og ønsker heller ikke at gøre det, men vi synes, at vi med Billighed kan forlange, at man,

naar man vil øve Kritik, ogsaa sørger for, at denne Kritik er berettiget, og at man har Kendskab til, hvad man taler om, og det har det i hvert Fald ved disse Lejligheder skortet betydelig paa.

Vi skal ikke fordybe os yderligere i disse Spørgsmaal. Vort Forbunds Arbejde er af den Natur, at vi fuldt vel kan stille vore Resultater ved Siden af, hvad andre Forbund har opnaaet, til Trods for, at Vanskelighederne for vort Forbund er betydelig større end for nogen af de andre. Men en Ting har vi i hvert Fald lært af dette, at vort Forbund ikke i for høj Grad skal regne med Hjælp eller Forstaaelse udefra; men heldigvis er vi ogsaa saadan stillet, at vi, om fornødent, kan undvære det. Vi har indtil nu været i Stand til at klare os selv, og vore Medlemmer i Forbindelse med Forbundets Ledelse vil sikkert ogsaa i Fremtiden kunne gøre det. Men selvfølgelig gælder det om for enhver Pris at holde sammen og staa fast paa det, vi kæmper for: menneskeværdige Arbejds- og Lønforhold for de arbejdende Kvinder.

Agitationen.

Forbundet ligger ikke paa den lade Side, naar Talen er om at virke i Medlemmernes Interesse og naar det gælder om at vinde nyt Land for vor Sammenslutning, og vi har da ogsaa den Tilfredsstillelse af vore Anstrængelser, at vi stadig kan notere Fremgang i vort Medlemsantal.

Vi kan denne Gang meddele, at det efter Afholdelsen af et Møde i Helsingør, hvor Forretningsføreren talte om Organisationens Betydning for de arbejdende Kvinder, er lykkedes os at faa oprettet en Afdeling af vort Forbund i denne By.

Denne Afdeling har alle Betingelser for at kunne vokse sig stor og stærk, og at de Kvinder, der er og i den kommende Tid bliver tilsluttet Afdelingen, ikke vil komme til at fortryde, at de er bleven organiserede, er vore mange gode Resultater fra vore gamle Afdelinger en Borgen for.

Som Medlemmerne maaske har set af nogle i Social-Demokraten indrykkede Artikler har vi nu fra Forbundsledelsens Side igen taget Arbejdet op med at faa organiseret de mange Vaskeriarbejdersker og Strygersker i København.

Der har været afholdt 2 Møder, som begge var udmærket besøgte, og den Stemning, der herskede paa disse Møder, hvor en Masse indmeldte sig, lover godt for den kommende Tid, og forhaabentlig skal det da denne Gang lykkes os at faa disse Arbejdersker organiserede til økonomisk Gavn for dem selv, og for Forbundets Vedkommende dermed faa fjærnet en af de Hæmsko, der hidtil har været os i Vejen, naar vi paa Vaskerier, hvor Kvinderne er organiserede, har forsøgt at fremtvinge Lønforbedringer, nemlig Arbejdsgiverens Henvisning til, hvad Konkurrenten betaler i Løn.

Vi omtalte i forrige Nr. af Fagbladet, at de under Krigsministeriet beskæftigede Kvinder havde dannet en Afdeling under vort Forbund, og vi har den forløbne Tid gjort Forsøg paa ogsaa at faa tie Kvinder, der beskæftiges i andre af Ministerierne, dil at organisere sig.

For Tiden arbejder vi ihærdigt paa at organisere Kvinderne, der beskæftiges ved Rengøring i Institutioner under Kultusministeriet, og forhaabentlig vil Resultatet af Anstrængelserne blive, at vi ogsaa kommer til at tælle disse Arbejdersker med som Medlemmer af vort Forbund.

Forinden vi slutter denne Artikel, skal vi lige nævne, at det er lykkedes at faa Kvinderne, der af Københavns Kommune beskæftiges ved Nedsaltning af Sild — en af de mange Dyrtids- og Ernæringsforanstaltninger — indmeldt i Københavns Afdeling I.

Forbundets Hovedbestyrelsesmøde.

I Dagene den 29.—30. Juli afholdtes Forbundets aarlige Hovedbestyrelsesmøde paa Kontoret i København med følgende

Dagsorden:

1. Forhandlingsprotokollen.
2. Beretning om Virksomheden.
3. Regnskabet for Aaret 1916—17.
4. Anmodning fra Aalborg Afd. II.
5. Meddelelser.

Til Dirigent paa Mødet valgtes Fanny Jensen, Horsens, der straks gav Ordet til Sekretæren, Johanne Jensen, København, der oplæste den førte Protokol for de i det forløbne Aar afholdte Forretningsudvalgsmøder.

Forhandlingsprotokollen godkendtes enstemmig.

Forretningsføreren aflagde derefter Beretning for Tiden fra 1. April 1916 til 31. Marts 1917.

I den forløbne Tid var der ialt afsluttet 43 Overenskomster, der fordeler sig saaledes: for Københavns Vedkommende 25 og for Provinsernes 18 Overenskomster.

Af de afsluttede Overenskomster var de 9 afsluttede med Virksomheder, hvor vi ikke tidligere har haft Overenskomst.

Og den siden sidste afholdte Hovedbestyrelsesmøde tilendebragte Lønkampagne havde ialt omfattet 1700 af Forbundets Medlemmer.

Forretningsføreren omtalte udførligt de med Jernindustriens Sammenslutning førte Forhandlinger, der nu var resulteret i Oprettelsen af en Overenskomst gældende for samtlige under Sammenslutningen hørende københavnske Virksomheder og en for ligestillede Virksomheder i Provinsen. Med disse Overenskomster er indført ensartede Minimallønninger for henholdsvis Københavns og Provinsens Vedkommende.

Iøvrigt knyttede Forretningsføreren Bemærkninger til de forskellige Lønsager og omtalte derunder de mange Anmodninger om Dyrtidshjælp, hvilke saa godt som i alle Tilfælde var gennemført til vore Medlemmers Tilfredshed.

Forretningsføreren omtalte den førte Agitation, der var resulteret i Oprettelsen af 5 nye Afdelinger i Provinserne og 1 i København.

Forbundets Medlemstal er nu ca. 4300, deraf 3000 i København og 1300 i Provinsen, og Afdelingernes Antal ialt 31.

Forbundets Formue androg pr. 31. Marts 1917 46,306 Kr. 63 Øre, der fordeler sig med 40,090 Kr.

29 Øre i Strejkekassen og i Administrationskassen 5030 Kr. 95 Øre.

Endvidere omtalte Forretningsføreren det uheldige i, at man fra Afdelingernes Side ikke udviste tilbørlig Omhyggelighed ved Udarbejdelsen af de regnskabsmæssige og statistiske Oplysninger til Forbundets Efterretning, og i enkelte Afdelinger endog helt undlod at fremsende noget Materiale.

Forretningsføreren meddelte, at Forbundet efter Indbydelse havde været repræsenteret paa Dansk Arbejdsmands Forbunds Kongres i København og paa Svenska Graf- og Fabriksarbetare Förbundets Kongres i Stockholm. Forbundet havde til begge Kongresser sendt 2 Repræsentanter.

Forretningsføreren udtalte endvidere, at Forbundets Medlemsantal nu gav Ret til at sende 4 Repræsentanter til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøder. Forbundets Repræsentanter var for Tiden Johanne Jensen, Magda Jehl, Inger Rasmussen og Mine Petersen.

I den forløbne Periode var Marie Maale og Frandsigne Hansen fratraadt Hovedbestyrelsen og i deres Sted var tiltraadt Albertine Jørgensen og Ludovika Andersen.

Hvorefter Forretningsføreren med nogle afsluttende Bemærkninger overlod Beretningen om Virksomheden til Hovedbestyrelsens videre Behandling.

Johanne Jensen, København, udtalte, at det jo i Grunden var overflødigt at knytte nogle Bemærkninger til den af Forretningsføreren aflagde udførlige Beretning, men vilde dog gerne udtale sin Anerkendelse af den udmærkede Maade, hvorpaa den var aflagt, og sluttede med at udtale sin store Glæde over den udmærkede Fremgang, Forbundet havde haft og sin Tilfredshed med den Dygtighed, hvormed Forbundets store og omfattende Arbejde var udført.

Fanny Jensen udtalte sig i Tilslutning hertil, og bragte under en Omtale af Organisationsforholdene i Horsens Forretningsføreren og Næstformanden en Tak for deres udmærkede Arbejde og for det gode Samarbejde, som altid gjorde sig gældende mellem Hovedforbundet og Afdelingerne.

Efter yderligere Bemærkninger fra enkelte af Hovedbestyrelsens Medlemmer, godkendtes Beretningen.

Man gik derefter over til at behandle Regnskabet, der forelaa i revideret Stand, og som for Strejkekassens Vedkommende udviste en Ballance paa 45,696 Kr. 96 Øre, og hvis Beholdning pr. 31. Marts var 40,090 Kr. 29 Øre.

Administrationskassen udviste en Balance paa 8433 Kr. 61 Øre. Beholdningen var pr. 31. Marts 5030 Kr. og 95 Øre.

I det forløbne Aar var der til Medlemmer under 18 Aar udbetalt i Arbejdsløshedsunderstøttelse 83 Kr. og i Begravelseshjælp udbetalt 250 Kr., til Strejken i Norge var udbetalt 1500 Kr.

Forbundets Formue var pr. 31. Marts 1917 46,306 Kr. 63 Øre. Formuefremgangen i det forløbne Aar andrager ialt 13,863 Kr. 44 Øre.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Man behandlede derefter en fra Aalborg Afdeling II (Vaskeriarbejderne) til Hovedbestyrelsen fremsendt Anmodning.

Det vedtoges at svare Afdelingen imødekommende.

Forretningsføreren omtalte derefter forskellige Forhold og gav nogle Meddelelser vedrørende Kontorforholdene. Endvidere henledte Forretningsføreren Opmærksomheden paa, at man nu stærkt nærmede sig Tiden for Opsigelsen af en lang Række Overenskomster og redegjorde nærmere for den Taktik, man agtede at anvende ved den forestaaende Lønkampagne, der vil blive den mest omfattende i Forbundets Historie, idet saa godt som alle Forbundets Overenskomster udløber 1918.

Forretningsføreren sluttede med at give forskellige Meddelelser vedrørende enkelte løbende Sager og bragte en Tak til Hovedbestyrelsen for godt Samarbejde, hvorefter Dirigenten hævede Mødet.

Repræsentantskabsmøde i Arbejdsløshedskassen.

Den 30. Juli afholdtes Repræsentantskabsmøde i Arbejdsløshedskassen.

Dagsordenen var følgende:

1. Forhandlingsprotokollen.
2. Beretning om Virksomheden.
3. Regnskabet.
4. Meddelelser.

Til Dirigent valgtes Fanny Jensen, Horsens.

Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes enstemmig.

Formanden aflagde en udførlig Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar og meddelte herunder, at Tilgangen til Arbejdsløshedskassen havde været i fortsat Stigning, men uheldigvis havde de abnorme Forhold paa Arbejdsmarkedet ogsaa medført forøgede Krav til Arbejdsløshedskassens Ydeevne.

Formanden paaviste, hvorledes man i Aar indenfor Virksomheder, hvor man ellers ikke kender til Arbejdsløshed, i den forløbne Tid havde haft mange Arbejdsløse; hertil kom jo saa ogsaa de mange Virksomheder, hvor man havde arbejdet paa indskrænket Tid. Forholdene havde saaledes ikke været særlig lyse, men heldigvis havde Arbejdsløshedskassen fuldt ud kunnet indfri sine Forpligtelser overfor de Arbejdsløse.

Den kommende Tid saa ikke særlig lovende ud, men forhaabentlig vilde vi være i Stand til ved Hjælp af Arbejdsløshedskassen i nogen Grad at raade Bod paa den værste Nød hos de mange Arbejdsløse.

Formanden oplyste, at Kassen i det forløbne Regnskabsaar fra 1. April 1916—31. Marts 1917 havde udbetalt Understøttelse til Arbejdsløse med ialt 22,615 Kr. En anden meget væsentlig Udgiftspost havde Barselhjælpen været, der var hertil udbetalt ialt 3851 Kr.

Kassens Medlemsantal var pr. 31. Marts 1917 ca. 4000.

Kassebeholdningen pr. 31. Marts androg Kr. 62,457,47.

I den ekstraordinære Fond var pr. 31. Marts opsparet ialt Kr. 2466,69.

Statstilskuddet havde ialt været Kr. 8371,84 og Kommunetilskuddet ialt Kr. 6878,29.

Formuen var i det forløbne Aar vokset med ialt Kr. 3557,17,

Med disse Oplysningen afsluttede Formanden sin Beretning.

Forskellige af Repræsentanterne udtalte sig om Virksomheden, der derefter godkendtes.

Formanden oplæste det reviderede Regnskab, der balancerede med 100,536 Kr. 85 Øre.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Endnu gav Formanden forskellige Meddelelser, som toges til Efterretning, hvorefter Dirigenten hævede Mødet.

Til Eftertanke.

Tirsdag den 7. August blev der paa Hovedbestyrelsens Foranledning afholdt et Møde for samtlige Afdelingsbestyrelser i Aarhus.

Hensigten med Mødet var om muligt at faa de forskellige Afdelinger til at slutte sig sammen i en Afdeling.

Forretningsføreren paaviste i sit Foredrag, at det baade af økonomiske og praktiske Grunde vilde være formaalstjenligt, om en saadan Sammenslutning fandt Sted; bl. a. pegede Forretningsføreren paa de Mangler, der for Tiden klæber ved Kontrollen med de Arbejdsløse, og paaviste, at Aarsagen hertil ikke var manglende Evne hos Kassererne til at udføre Arbejdet, men udelukkende Manglen paa Tid og et passende Lokale, der medførte disse noget uheldige Forhold.

Forretningsføreren gjorde yderligere opmærksom paa, hvilken Fordel det vilde være for de organiserede Kvinder, om de til enhver Tid havde en Formand, de kunde kalde paa under eventuelle Stridigheder, og hvilken absolut Fordel det vilde være, om en saadan Formand kunde optræde uden at være afhængig af Arbejdsgiverne, og formente, at med det Medlemsantal, de forskellige Afdelinger har tilsammen, vilde det nok kunne lade sig realisere. Yderligere redegjorde Forretningsføreren for den Betydning, det vilde have i agitatorisk Henseende, idet en saadan Formand jo vilde have den fornødne Tid til at foretage en Agitation for at faa de mange uorganiserede Kvinder med i Rækkerne og derigennem skabe endnu bedre Betingelser for et frugtbringende Arbejde for de allerede nu organiserede.

Desværre blev Forslaget mødt med en Del Skepsis af de Tilstedeværende; men vi kan ikke tænke os andet, end at man ved nøjere Eftertanke vil give Hovedbestyrelsen Ret i, at det absolut vilde være til Gavn for alle vore Medlemmer i Aarhus, og vi henstiller, at Medlemmerne i de forskellige Afdelinger, naar Forslaget kommer til Behandling, vil se paa det med den rette Forstaaelse, og skulde man være i Tvivl om, hvorvidt man havde en Kvinde at betro en saadan Plads, gør vi opmærksom paa, at der jo dog sagtens imellem de mange, der har gjort et udmærket Arbejde der i Byen, nok vil kunne findes en, der er Pladsen voksen.

Til Afdelingsledelserne.

Vi har tidligere henledet Opmærksomheden paa Nødvendigheden af, at Afdelingerne til Forbundskontoret indsender det med „Arbejderen" følgende Skema, vedrørende Arbejdsløsheden, i nøjagtig udfyldt Stand.

Vi maa beklage, at man — fra langt det overvejende Tal af Afdelinger — desuagtet har undladt at gøre dette absolut nødvendige Arbejde; vi har saaledes af de sidst udsendte Skemaer kun modtaget 6 — siger og skriver seks — paa Forbundskontoret.

Vi ser os derfor nødsaget til paany at erindre om, at det er nødvendigt, at vi faar disse Skemaer, da vi ellers ikke fra Hovedkontorets Side er i Stand til at udarbejde en nøjagtig Statistik vedrørende Arbejdsløsheden, og dette naturligvis betyder, at vi ikke kan forskaffe os det nødvendige Overblik over, hvordan Stillingen er ude omkring, og derfor heller ikke med saa stor Kraft kan tage Arbejdet op for eventuelle Foranstaltninger med Henblik paa Arbejdsløsheden, og vi maa forlange, at man fra Afdelingernes Side udfører dette nødvendige Arbejde, der under de nuværende Forhold kan faa en meget stor Betydning for vore arbejdsløse Medlemmer. Vi vil slet ikke tale om, at vort Forbund ikke kan være bekendt at faa knyttet Bemærkningen om, at der kun haves ufuldstændige Meddelelser fra Kvindeligt Arbejderforbund, til de Beretninger, der med visse Mellemrum udsendes om Arbejdsløsheden blandt de organiserede Arbejdere.

Udfyld derfor Skemaerne og send dem til Hovedkontoret.

Forretningsudvalget.

Arbejdsanvisningen i Aarhus Afdl. V.

Fra Hovedledelsen er det med Tilfredshed, at vi ser vore mange Afdelinger arbejde energisk og med den rette Forstaaelse af, hvor vigtigt og betydningsfuldt et dygtigt og maalbevidst Arbejde er for hele vort Forbuuds Trivsel.

Vi skal i dette Nummer meddele lidt om, hvordan vor Aarhus Afdeling for Kvinder, der beskæftiges ved Rengøring, gennem flere Aars energisk Arbejde har oparbejdet en efter Omstændighederne ganske betydelig Virksomhed med Hensyn til Anvisning af Arbejde indenfor denne Branche.

Man vil af de efterfølgende Tal, der illustrerer Antallet af anvist Arbejde i Aarene 1914—1917 — dog gør vi opmærksom paa, at det kun er hvert Aars April Kvartal, der regnes med — se, at det er et Arbejde, der befinder sig i glædelig Fremgang fra Aar til Aar og som sikkert vil vise sig at være af overordentlig stor Betydning for Medlemmerne af denne Afdeling.

Der anvistes i	April	Kvartal	1914	ialt	21 Pladser.
—	-	—	1915	-	97 —
—	-	—	1916	-	179 —
—	-	—	1917	-	277 —

Tallene taler for sig selv, og enhver vil kunne forstaa, at det er den Vej, vi skal, naar vi ved Hjælp af Arbejdsanvisning fra Afdelingerne i saa høj Grad som mulig skal søge at raade Bod paa den blandt vore Medlemmer herskende Arbejdsløshed.

Til Medlemmerne af Kbhvn.s Afdl. I.

Opmærksomheden henledes paa, at Kontoret under de nuværende Forhold indtil videre er aabent paa følgende Tider:

Mandag og Lørdag fra 12—3 og 6—8 Aften,
Tirsdag og Torsdag fra 12—3 og
Onsdag og Fredag fra 12—5.

Til Medlemmerne af Aarhus Afdl. 5.

Opmærksomheden henledes paa, at Medlemsmøde fremtidig afholdes den anden Fredag i hver Maaned.

Bestyrelsen.

Vore Kontorer.

Forbundets og Københavns Afdeling I's, II's og III's Kontorer er Blaagaardsgade 21, 1. Sal, Telf. Central 5123.

Forbundets Kontor er aabent alle Hverdage mell. Kl. 10—5.

Københavns Afdeling II's (Maskinstrikkernes Kontor) er aabent Mandag Aften mellem Kl. 6—8.

Københavns Afdl. 4. Kontoret er aabent hver Tirsdag Aften fra 7½—9.

Hovedkontoret.

Forretningsfører Sofie Rasmussen, Blaagaardsgade 21 I.
Kontortid: 10—5. Telefon 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 12 | December 1917 | 3. Aargang

Den nye Arbejdsløshedskasselov.

Den 27. Oktober vedtog Rigsdagen den tidligere bebudede Lov om overordentlig Understøttelse til Arbejdsløse.

Loven traadte allerede i Kraft den 1. November og virker altsaa, naar disse Linier læses, i fuld Udstrækning. Imidlertid kan det sikkert have sin Interesse for vore mange Medlemmer at stifte nærmere Bekendtskab med, hvad denne Lov betyder for vore Arbejdsløse, og vi skal i de følgende Linier søge saa klart som muligt at redegøre herfor.

Karenstiden.

Vore Medlemmer ved jo, at den tidligere Arbejdsløshedskasselov indeholdt den Bestemmelse, at man, for at kunne erholde Understøttelse under Arbejdsløshed, skulde have været Medlem af Arbejdsløshedskassen i 12 Maaneder. Ved den nye Lovs Ikrafttræden er denne 12 Maaneders Karenstid midlertidig bortfalden; det vil altsaa sige, at for Øjeblikket er ethvert Medlem af Arbejdsløshedskassen berettiget til Understøttelse, uanset hvor længe Vedkommende har været Medlem; dog er Bestemmelsen om, at der ingen Understøttelse udbetales for de første 6 Dages Arbejdsløshed fortsat gældende.

Arbejdsløshedskasseinspektør Frk. C. Black.

Dette har naturligvis medført, at en stor Del Arbejdersker, der ikke tidligere har kunnet finde deres Plads indenfor Organisationernes Rækker, nu pludselig har opdaget, at det vist ikke er saa helt galt at være Medlem af en Arbejdsløshedskasse, og Indmeldelserne ligefrem vælter ind, og hvorfor? Ja, det er ikke saa vanskeligt at faa Øje paa. Imidlertid er der en Ting, vi maa gøre opmærksom paa, og det er den Paragraf i vor Arbejdsløshedskasses Vedtægter, der siger, at ingen kan erholde Arbejdsløshedsunderstøttelse, som ikke i de nærmest forudgaaende 12 Maaneder har haft Arbejde i mindst 26 Uger. Denne Bestemmelse er fortsat gældende, og i Tvivlstilfælde maa vedkommende Medlem paa Forlangende præstere Bevis for at have haft Arbejde i det nævnte Tidsrum.

Det har naturligvis ikke kunnet undgaas, at de abnorme Forhold, hvorunder alle Virksomheder arbejder, ogsaa i enkelte Tilfælde har medført, at det i Paragrafen fastsatte Minimum af 26 Ugers Arbejde ikke har kunnet opnaas af en Del Arbejdersker, der i mange Aar har staaet i vor Arbejdsløshedskasse, og i Erkendelsen af, at dette kunde virke uretfærdigt overfor disse Arbejdersker, har Forretningsudvalget anmodet Arbejdsløshedskasseinspektoratet om og ogsaa faaet Tilladelse til, naar særlige Omstændigheder taler derfor, at dispensere fra denne Bestemmelse.

Understøttelsen.

Vi har i det forudgaaende væsentligst beskæftiget os med, hvor hurtigt efter Indmeldelsen et Medlem kunde erholde Understøttelse, og vi skal nu nærmere redegøre for, hvorledes Unstøttelsen ydes,

Man vil erindre, at den vedtægtsmæssige Understøttelse altid har været 1 Krone, hvortil saa er kommet et Dyrtidstillæg, ydet af forskellige af Landets Kommuner, dog langt fra af dem alle og ikke alle Steder lige stort.

Den nye Lov raader Bod paa dette Misforhold, idet den foruden den vedtægtsmæssige Understøttelse paa 1 Kr. pr. Dag tilsikrer alle Arbejdsløse, uanset hvor i Landet de opholder sig, et Dyrtidstillæg paa 75 Øre pr. Dag, hvilket altsaa vil sige, at alle vore Arbejdsløse for Øjeblikket erholder en Arbejdsløshedsunderstøttelse paa 12 Kr. 25 Øre pr. Uge.

Foruden de allerede nævnte indeholder Loven desuden en Bestemmelse vedrørende Huslejehjælp, og da der hertil knyttes forskellige Betingelser, og vi til Stadighed fra de forskellige Afdelinger modtager Forespørgsler om, hvem der kan faa denne Hjælp, benytter vi nu Lejligheden til at klargøre dette.

Loven siger, at der til arbejdsløse Familieforsørgere kan ydes en Huslejehjælp paa indtil 35 Kr. pr. Maaned, naar vedkommende Medlem uafbrudt har været arbejdsløs en hel Maaned, naar Arbejdsløsheden i Løbet af 60 Dage har varet 30 Dage, eller i Løbet af 90 Dage 60 Dage o. s. v., og naar der præsteres Kvittering fra Husværten for Lejens Størrelse.

Det fremgaar jo heraf, at kun saadanne Medlemmer, der er Familieforsørgere, hvilket for vort Vedkommende skal forstaas saaledes, at kun enligtstillede Arbejdersker med uforsørgede Børn, kan erholde Huslejehjælp, naar de tidligere nævnte Betingelser opfyldes og vedkommende Medlem møder med Kvittering fra Husværten for, hvor stor en Husleje, der betales.

Desuden indeholder Loven en Bestemmelse om, at der af Arbejdsløshedskassen kan ydes Arbejdere, der arbejder paa indskrænket Tid, en forholdsmæssig Understøttelse; dog skal Arbejdstiden mindst være indskrænket med en Trediedel af den normale.

Denne Bestemmelsa er ikke den mindst betydningsfulde i Loven, og en stor Del af vore Medlemmer nyder godt af den, idet det jo i den senere Tid ikke er saa helt ualmindeligt, at Arbejdstiden indenfor mange Virksomheder indskrænkes saa betydeligt, at den Løn, der under disse Forhold betales, er absolut utilstrækkelig, og da ikke ret mange Arbejdsgivere har fundet sig foranlediget til at bøde paa dette under den herskende Dyrtid dobbelt uheldige Forhold, maa vi derfor hilse denne Bestemmelse med Tilfredshed.

Vi har nu omtalt alt i Loven, der har mere almindelig Interesse for vore Medlemmer, og skal yderligere kun meddele, at denne Lov er anslaaet til at ville koste det Offentlige ca. $12^1/_2$ Mill. Kr.

I denne Forbindelse kan det sikkert have Interesse at høre, hvordan Arbejdsløsheden er indenfor vort Forbund, og vi skal da oplyse, at vi for Tiden har ca. 1000 Arbejdsløse, hvortil saa kommer alle dem, der arbejder paa indskrænket Tid.

Aarsagen til den store Arbejdsløshed er bl. a. Standsningen af følgende Virksomheder: Tændstikfabrikkerne i Randers og Hellerup, alle Margarinefabrikkerne, Gummifabrikkerne i København, Petroleumslagrene og en Del Elementfabrikker.

Desuden har saa godt som alle de Virksomheder der er i Gang indskrænket Antallet af Arbejdersker, og næsten alle Steder er Arbejdstiden for de tilbageværende betydeligt indskrænket.

Man maa derfor hilse den nye Arbejdsløshedslov med Tilfredshed, og Organisationerne har igen vist, hvad et godt og maalbevidst Arbejde betyder for Arbejderklassen.

Mange vil muligvis kunde erindre hvilken Modstand det i sin Tid vakte i Rigsdagen, da man dèr første Gang blev præsenteret for en Arbejdsløshedskasselov, der paalagde det Offentlige at yde Tilskud til de Arbejdsløshedskasser, som Organisationerne allerede gennem lange Tider selv havde opretholdt, og det var utvivlsomt ikke den Gang lykkedes at faa Loven vedtaget i dens daværende forholdsvis gode Skikkelse, om ikke den faglige og politiske Magt vort Parti efterhaanden har tilkæmpet sig, havde været saa stor, som den var, og hvad det, at man maaske den Gang havde forkastet Loven eller i hvert Fald gjort den betydelig ringere end den blev, vilde have betydet nu, er der vel ingen, der er i Tvivl om.

Man kan vel derfor nok sige at denne haardt tiltrængte Hjælp til de arbejdsløse og daarligt stillede Arbejdere kun er en Frugt af vore saavel faglige som politiske Organisationers klassebevidste Kamp for Arbejderklassens berettigede Krav, og en kraftig Opfordring til fortsat Arbejde for vort Partis stadige Fremgang, og dermed voksende Indflydelse og Magt i saavel faglig som politisk Henseende.

Inden vi slutter denne Artikel vil det være paa sin Plads, at vi udtaler vor Anerkendelse og Paaskønnelse af det gode Arbejde, der af vore Tillidsmænd indenfor Arbejdsløshedskassenævnet er udrettet for at faa Arbejdsløshedskasseloven saa god som mulig, og vi tror, at vi i deu Henseende er i nøje Overensstemmelse med vort Forbunds Medlemmer. *Forretningsudvalget.*

Den faglige Situation.

De samvirkende Fagforbunds ekstraordinære Repræsentantskabsmøde.

Den 26. September afholdtes ekstraordinært Repræsentantskabsmøde i „De samvirkende Fagforbund".

Ved samme Lejlighed blev Repræsentantskabsmødets Deltagere sat i Kundskab om en Række Forhandlinger, der paa Foranledning af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Forretningsudvalg var ført mellem dette og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.

Resultatet af disse Forhandlinger var blevet et Tilbud fra Arbejdsgiverforeningen, der i det væsentlige gik ud paa, at der fra de forskellige Organisationers Side straks paabegyndes Forhandlinger paa Basis af Ydelse af Dyrtidstillæg til de bestaaende Lønninger under skyldig Hensyntagen til de for de forskellige Organisationer gældende særlige Forhold, og at man da, hvor Enighed opnaaedes om et saadant Dyrtidstillæg, forlængede Overenskomsterne 1 Aar.

Desuden skulde der til det saaledes ydede Dyrtidstillæg knyttes en Bestemmelse gaaende ud paa, at saafremt Dyrtidsprocenten i Juli eller August Maaned 1918 skulde være væsentlig ændret, at man da paany optog Forhandling om Dyrtidstillæg paa Grundlag af Statistisk Departements Beregninger.

Endvidere erklærede Arbejdsgiverforeningen sig beredt til at hjælpe med til at fremskynde Forhandlingerne saa meget som muligt, saaledes at man de Steder, hvor der opnaaedes Enighed, allerede kunde erholde Dyrtidstillægget udbetalt første Lønningsdag i November Maaned.

Formanden for De samvirkende Fagforbund, Hr. C. F, Madsen, anbefalede paa Forretningsudvalgets Vegne, at man sluttede sig hertil og motiverede det med, at der i første Halvdel af 1918 udløb ca. 800 Overenskomster, omfattende den langt overvejende Del af Landets Arbejdere, og da den hele foreliggende Situation med dens mere og mere overhaandtagende Mangel paa Raastoffer jo ikke egentlig ty-

dede paa, at man ad anden Vej kunde opnaa noget bedre Tilbud end det foreliggende, og man ganske naturligt ogsaa maatte se paa, at disse Dyrtidstillæg kunde opnaas et godt Stykke Tid, førend man paa overenskomstmæssig Vis ellers vilde være i Stand til at opnaa noget. I det hele taget var Arbejdsforholdene for Tiden af den Beskaffenhed, at man maatte se paa dette Tilbud med Forstaaelse, idet man jo ved at forkaste det løb den Risiko ikke at kunne opnaa det samme paa et senere Tidspunkt, og den herskende Nødstilstand blandt Arbejderne gjorde det nødvendigt, at man saa hurtigt som muligt søgte at skaffe dem det mest mulige til Livets Ophold, og her var den anviste Vej sikkert den hurtigste.

Der udspandt sig en længere Diskussion om det forelagte, og en lang Række Talere havde Ordet baade for og imod Forslaget, og Behandlingen af det sluttede med Vedtagelsen af følgende

Resolution:

Repræsentantskabet tager Meddelelsen om de Forhandlinger, der, med Henblik paa de mange Overenskomster, som udløber i Aaret 1918, har været ført mellem Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer, til Efterretning.

Man har særlig bemærket sig, at Arbejdsgivernes Repræsentanter har udtalt som deres Opfattelse, at der ved Forhandling om et Dyrtidstillæg kan ventes større Imødekommenhed end ved almindelige Overenskomstforhandlinger, og at de Dyrtidstillæg, hvorom man eventuelt enes, kan træde i Kraft fra første Lønningsdag i November, uanset at Overenskomsterne først udløber i 1918 eller senere.

Under disse Omstændigheder, og i Betragtning af, at den hele foreliggende Situation gør det sandsynligt, at Fremtiden vil forme sig usikkert for Erhvervslivet, kan Repræsentantskabet tilraade de tilsluttede Organisationer at indtræde i Forhandlinger med de modstaaende Arbejdsgiversammenslutninger paa den foreslaaede Maade og bidrage deres til, at der naas et positivt Resultat indenfor den fastsatte Tidsfrist.

Fra vort Forbunds Hovedledelse har man ogsaa anset denne Fremgangsmaade som den rigtigste og vi har — i Lighed med en Række andre Forbund — rettet Henvendelser til vore Arbejdsgivere og anmodet dem om Forhandlinger paa dette Grundlag, og naar Medlemmerne modtager dette Fagblad, er Forhandlingerne flere Steder i fuld Gang, og vi skal senere fortælle lidt om disse Forhandlingers Resultat.

⁂

En Konflikt.

Bouillontærningfabrikken i Helsingør.

I Helsingør har vort Forbund paa den derværende Afdelings Vegne for lang Tid siden indledet Forhandlinger om Oprettelsen af Overenskomst med Bouillontærningfabrikken.

Forhandlingerne er førte med Direktøren for nævnte Virksomhed, en Hr. Møller.

Vi har naturligvis ofte mødt mærkelige Arbejdsgivere paa vor Vej, og vi er ikke slemme til at blive forbavsede, men vi skal ærligt indrømme, at den noget mærkelige Optræden, Hr. Møller har udvist, i høj Grad har forbavset os, idet vi her har stiftet Bekendtskab med en af de i vor Tid heldigvis sjældne Arbejdsgivere, der ikke vil anerkende Organisationernes Forhandlingsret.

Det er derfor ikke vanskeligt at forstaa, at vi saa os nødsagede til at blokere denne Virksomhed, og at vi derfor ogsaa paa vor Maade reklamerede for Hr. Møllers Produkter i Nordsjællands Socialdemokrat.

Dette har, hvad der naturligvis ogsaa var Meningen, virket irriterende paa Hr. Møller, og da Hr. Møller jo foruden sig selv ogsaa skal forsvare de Damer, der har gjort fælles Sag med ham imod Forbundet, vil man kunne forstaa, at Hr. Møllers Nerver er blevet saa angrebne, at han i sin Kvide er tyet til det Middel at true Forbundet med Politiet, formentlig i det forfængelige Haab, at vi saa skulde blive bange og lade ham, hans tro og hengivne Damer og den hensygnende Bouillontærningfabrik i Fred.

Noget vi dog selvfølgelig ikke føler os foranledigede til. Imidlertid er Forholdet blevet det, at Fabrikken er saa godt som standset, og vi har under disse Omstændigheder midlertidigt stillet Sagen i Bero, afventende det Øjeblik, hvor Hr. Møller igen faar Brug for Arbejdskraft, for saa med fornyet Kraft at prøve paa at belære Hr. Møller om, at man ikke i det lange Løb kan undgaa en Ordning med vort Forbund, selv om vi villigt skal erkende, at Hr. Møller i den forløbne Tid har vist sig som en udmærket Balancekunstner.

⁂

Arbejdsløshedskasseinspektøren Frk. C. Black.

Paa Forsiden af Bladet bringer vi et Billede af Lederen af samtlige anerkendte Arbejdsløshedskasser i Danmark, Frk. *C. Black.*

Frk. *Black* har i mange Aar beskæftiget sig med Arbejdsløshedskasserne, først som Sekretær, og efter den tidligere Arbejdsløshedskasseinspektør Sørensens Død i Begyndelsen af 1915, som dennes Efterfølger paa den ansvarsfulde Plads.

Vi har valgt at bringe Frk. *Blacks* Billede netop nu, hvor Arbejdsløsheden hærger i en Grad som aldrig tidligere, og hvor der som Følge heraf stilles stadig større og større Krav til Arbejdsløshedskasserne, og hvor vi samtidig kan fortælle vore Medlemmer om den nye Arbejdsløshedskasselov, for hvis Tilblivelse en ikke ringe Del af Æren skyldes Frk. *Blacks* dygtige Arbejde for og humane Syn paa Arbejderklassen.

Frk. *Black* er ikke vor Partifælle, men hun er en Dame med et sjældent frisindet Syn og med en utrættelig Interesse for den Opgave, hun er sat til at varetage, og naar saa dertil kommer, at hun er en Kvinde, ja saa forstaar vore Medlemmer vel hvorfor vi bringer et Billede af Arbejdsløshedskasseinspektøren.

Afsluttede Overenskomster.

Med Trikotagefabrikant Chr. Møller, Aarhus, er afsluttet ny Overenskomst, hvorved følgende opnaaedes:

Ugelønnen for Kvinderne forhøjedes med 3-4 Kr. pr. Uge. Alle Ugelønninger under 15 Kr. blev forhøjede med 1 Kr. plus 150 og 10 % i Dyrtidstillæg.

Akkordarbejderne erholder 10 % til alle Priser.

De Kvinder, hvis Ugeløn er Kr. 19,00, faar 10 % i Dyrtidstillæg.

Overenskomsten er gældende fra 1. Juni 1917, og kan opsiges hver 3die Maaned med 3 Maaneders Varsel. Den omfatter ca. 93 Kvinder, som har følgende Lønninger:

8	Kvinder	havde	11	Kr.,	fik	12 Kr.	+ 150 og	10 %.
1	Kvinde	„	12	„	„	14 „	+ 150 og	10 %.
18	Kvinder	„	13	„	„	14 „	+ 150 og	10 %.
20	„	„	14	„	„	15 „	+ 150 og	10 %.
4	„	„	16	„	„		150 og	10 %.
2	„	„	19	„	„		150 og	10 %.

Ugelønnede ialt 68 Kvinder, akkordlønnede ialt 25 Kvinder.

Med A/S Aarhus Dampvaskeri er den bestaaende Overenskomst blevet forlænget fra 1. Juni 1917 til 1. April 1918, imod at der udbetales Kr. 3,00 pr. Uge i Dyrtidstillæg til alle Arbejdersker; der beskæftiges ialt 34 Kvinder.

Med A/S Bouillonterningfabrikken Frem i Roskilde er afsluttet Overenskomst, hvorved følgende opnaaedes:

For Dagarbejde var Lønnen tidligere Kr. 15 pr. Uge, er nu Kr. 18 pr. Uge.

For Natarbejde var Lønnen tidligere Kr. 20 pr. Uge, er nu Kr. 22,50 pr. Uge.

Endvidere nedsattes Natarbejdstiden med 2 Timer.

Arbejdstiden for Natarbejde var før 11 Timer, er nu 9 Timer.

Forskellige Forbedringer indførtes (Kitler).

Betaling for Overarbejde fastsattes til 55 Øre pr. Time.

Overenskomsten gælder fra 16. Juni 1917 til 1. Juli 1918, og omfatter ca. 24 Kvinder.

Der har ikke tidligere bestaaet Overenskomst med nævnte Virksomhed.

Med A/S Steensens Magarinefabrik, Vejle, er afsluttet Overenskomst. Herved opnaaedes følgende:

Ugelønnen, som før var Kr. 16,00, er nu Kr. 17,15. Det nuværende Dyrtidstillæg à Kr. 15,00 pr. Kvartal bibeholdes.

Overenskomsten er gældende fra 1. Juni 1917 til 1. Februar 1918 og omfatter 25 Kvinder.

Der har ikke tidligere bestaaet Overenskomst med nævnte Virksomhed.

Med A/S Nordisk Sækkekompagni er afsluttet ny Overenskomst, hvorved følgende opnaaedes:

Kvinderne fik et Dyrtidstillæg à 2—3 Kr. pr. Uge, samt 1 Kr. i Løntillæg pr. Uge.

Lønnen, som før var 12 Kr. pr. Uge, er nu Kr. 13 pr. Uge de første 3 Maaneder + 2 Kr. i Dyrtidstillæg.

Derefter var Lønnen Kr. 13 pr. Uge, er nu Kr. 14 + 2 Kr., og efter 1 Aars Forløb Kr. 15 + 3 Kr. i Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes 3 Dages Sommerferie med Løn.

Overenskomsten er gældende fra 1. August 1917 til 1. Maj 1918 og omfatter 35 Kvinder.

Med A/S Schreiber og Carl Petersens Sæbefabrik er oprettet Overenskomst:

Lønningerne blev forhøjet med 2—3—4 Kr. pr. Uge. I Pakkestuen var Lønnen Kr. 12 pr. Uge, nu er Ugelønnen Kr. 14 det første ½ Aar, derefter Kr. 16. Ved andet forhøjedes Lønnen fra Kr. 14 og 15 til Kr. 17 og 18 pr. Uge.

Overenskomsten er gældende fra 1. August 1917 til 1. April 1919 og omfatter ca. 21 Kvinder.

6 Kvinder fik et Løntillæg af 2 Kr. pr. Uge, 12 Kvinder af 3 Kr. pr. Uge og 3 Kvinder et Løntillæg af 4 Kr. pr. Uge. Der har ikke tidligere bestaaet Overenskomst med nævnte Firma.

Med Dampvaskeriet „Thor", Horsens, er Overenskomsten af 9. August 1915 blevet forlænget, imod at der udbetales Kvinderne et Dyrtidstillæg af Kr. 2 og 3 pr. Uge. Overenskomsten blev forlænget fra 1. September 1917 til 1. September 1918 og omfatter ca 12 Kvinder.

For de ved Kommunens Nedsaltning af Sild beskæftigede Kvinder er afsluttet Overenskomst, hvorved følgende opnaaedes:

Ugelønnen, som var Kr. 21,60, blev forhøjet til Kr. 23,00. Overarbejde betales med 50 %.

Overenskomsten er gældende fra 14. September 1917 til 1. Januar 1918, og omfatter ca. 110 Kvinder.

Overenskomsten med Dampvaskeriet „Solvang", og Aalborg Dampvaskeri er blevet forlænget fra 1. Oktober 1917 til 1. April 1919, imod at der ydes Arbejderskerne et Dyrtidstillæg af Kr. 2,00 pr. Uge, og at det hidtidige Dyrtidstillæg, som var Kr. 5,00 pr. Maaned og Kr. 5,00 Kvartalet, udbetales hver Uge, saa at det samlede Dyrtidstillæg nu er Kr. 3,65 pr. Uge.

Overenskomsten omfatter ca. 50 Kvinder.

Med A/S Rafns Sæbefabrik, Aalborg, er der afsluttet Overenskomst, hvorved opnaaedes følgende:

Begyndelseslønnen, der hidtil var Kr. 8 pr. Uge med Stigning efter Fabrikantens Skøn, hvorved der efter flere Aars Forløb kunde naas en Løn af Kr. 15 pr. Uge, bliver nu de 3 første Maaneder Kr. 13 pr. Uge, de næste 6 Maaneder Kr. 14, de følgende 6 Maaneder Kr. 16 og derefter Kr. 17 pr. Uge. Der er dermed opnaaet en Lønforhøjelse af 2—6 Kr. pr. Uge.

Samtlige Akkordpriser er forhøjede med 10 %, og der tilstaas alle Arbejdersker med 1 Aars Anciennitet en Sommerferie paa 3 Arbejdsdage.

Overenskomsten gælder fra 1. Oktbr. 1917, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør, dog tidligst til 1. Oktbr. 1920, og omfatter 35 Kvinder.

Der har ikke tidligere bestaaet nogen Overenskomst med nævnte Virksomhed.

Med Centralvaskeriet i København er afsluttet ny Overenskomst:

Lønningerne blev herved forhøjet med henholdsvis 2—3—4 Kr. pr. Uge.

Begyndelseslønnen, som før var Kr. 15, stigende med et Aars Forløb til Kr. 16, er nu Kr. 16, stigende med $^1/_2$ Aars Forløb til Kr. 18, og efter et Aars Forløb til Kr. 20 pr. Uge.

Arbejderskerne erholder 5 Dages Sommerferie med Løn; ligeledes fastsattes Betaling for Overarbejde.

Overenskomsten er gældende fra 22. Oktbr. 1917 til Opsigelse til enhver Tid med 3 Maaneders Varsel.

Overenskomsten omfatter 40 Kvinder.

Med Schous Sæbefabrikker, København, er afsluttet ny Overenskomst.

Kvinderne fik herved et Løntillæg af 4,50 Kr. pr. Uge og 5 Kr. hver 14. Dag i Dyrtidstillæg.

Lønnen, som tidligere var 10 Kr. stigende til 16 Kr. pr. Uge, er nu 14 Kr. stigende til 20 Kr. pr. Uge + Dyrtidstillæg, som ovenfor nævnt. Akkordpriserne blev forhøjet med 10 % + Dyrtidstillæget. Arbejdstiden blev forkortet med $4^1/_2$ Time pr. Uge, idet den daglige Arbejdstid de 5 første Dage i Ugen er forkortet med $^1/_2$ Time pr. Dag, og Lørdag 2 Timer, idet der fremtidig holdes op Kl. 3 Eftermiddag.

Til disse Forbedringer maa yderligere føjes, at der i November Maaned vil blive udbetalt samtlige Arbejdersker en dobbelt Ugeløn, uanset hvad der tjenes.

Overenskomsten omfatter 110 Kvinder; den er gældende fra 1. Novbr. 1917 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Ved et Mæglingsmøde, som afholdtes den 27. August paa Ernst Voss' Fabrikker, Fredericia, opnaaedes følgende Dyrtidstillæg: Til alle timelønnede Arbejdersker $4^1/_2$ Øre pr. Time; til Akkordfortjenester paa 25 Øre og derunder 4 Øre i Dyrtidstillæg pr. Time; til Akkordfortjenester paa 27 Øre pr. Time 3 Øre og paa 30 Øre pr. Time 2 Øre pr. Time.

For de timelønnede Arbejdersker er Tillægget gældende til 1. Februar 1918, og for Akkordarbejderskernes Vedkommende til 1. Juli 1918.

Stiftelsesfester.

Aarhus Afdeling 5

afholdt Søndag den 2. September sin 19-aarige Stiftelsesfest.

Festen havde vundet rig Tilslutning og begyndte med en Dans, der selvfølgelig ikke mindst bidrog til at tilvejebringe den rette Feststemning hos Deltagerne, saaledes at man Kl. 9, da Dansen blev afbrudt og man samledes om et festligt Kaffebord, saa ud over en glad og tilfreds Forsamling, der med Interesse paahørte Formandindens Velkomsttale.

Fru *Sjøren* tog derefter Ordet og omtalte i store Træk Foreningens Virksomhed i de forløbne Aar, pegede paa, hvilken Betydning Afdelingen havde haft for sine Medlemmer og manede til fortsat Sammenhold og Arbejde for Tilslutning til Kvindeligt Arbejderforbund. En Henstilling til Mændene om ogsaa at være med i dette Arbejde blev modtaget med stormende Tilslutning, og da Fru Sjøren sluttede med at udbringe et Leve for Foreningen, kulminerede Festen i en sand Jubelstorm.

En hel Række Talere talte i Tilslutning hertil og under mindst lige saa stort Bifald, hvorefter alle Festdeltagerne sang de kvindelige Arbejderes Marsch. Endnu en lille Times selskabeligt Samvær, og alle Deltagerne drog hver til sit, medtagende et lyst Minde og rørende enige om at have tilbragt en glad og festlig Aften.

Aarhus Afdeling 3

fejrede den 14. Oktober sin 15-aarige Stiftelsesfest med en selskabelig Sammenkomst i Forsamlingsbygningen i Amaliegade.

Ogsaa her begyndte man Festen med en livlig Dans og godt Humør, og Dansen gik lystigt lige fra Kl. 4 til Kl. 7, da alle Deltagerne bænkede sig omkring et indbydende Kaffebord og under munter Skæmt lod Kaffen og hvad dertil hører vederfares fuld Retfærdighed, dog ikke førend Formandinden i smukke Ord havde budt alle Festdeltagerne hjertelig Velkommen og bragt Medlemmerne en Tak for de 15 Aars gode Kammeratskab og Samarbejde, samt udtalt Haabet om, at man fremdeles i de kommende Aar maatte kunne mødes til festligt Samvær, og man ikke mindst i den kommende Tid fortsat maatte kunne gøre et Stykke Arbejde for Trikotagearbejdernes økonomiske Interesser. Formandinden oplæste et Telegram fra Hovedbestyrelsen i København og meddelte, at Fru Rasmussen og Fru Jensen — der havde faaet Indbydelse til Festen — var forhindrede i at komme til Stede, for saa at slutte med at udbringe et Leve for Afdelingen og Forbundet under saa stærk Tilslutning, at man har Grund til at antage, at det endnu Dagen efter har genlydt i adskillige af Deltagernes Øren.

Kl. 11 sluttede man af, og enhver gik til sit med Bevidstheden om at have tilbragt en glad og fornøjelig Aften i gode Kammeraters Selskab.

Københavns Afdeling 1

er fyldt sit 32. Aar, og selvfølgelig kunde en saadan Begivenhed ikke indtræffe, uden at Afdelingen ligesom tidligere benyttede Lejligheden til at feste for Medlemmerne.

Festen blev afholdt i „Folkets Hus" paa Enghavevej, og Afdelingen kunde til Trods for, at man disponerede over baade den lille og den store Sal, knapt skaffe Plads til alle Deltagerne, og igen en Gang fik man Bevis for, at det gamle Ord: *Hvor der er Hjerterum, er der ogsaa Husrum*, taler Sandhed, idet hele Festen — trods det, at man baade blev traadt over Tærne og næsten hang paa Ryggen af hinanden — dog alligevel blev meget vellykket.

Festen begyndte Kl. 7 med, at Formanden for Afdelingen, Fru *Johanne Jensen*, viste sig paa Tribunen og med et festligt Smil om Munden i smukke velvalgte Ord bød den store festklædte Forsamling Velkommen, takkede for det gode Samarbejde i de forløbne Aar og udtalte Haabet om, at man ogsaa i den kommende Tid i enigt og godt Samarbejde maatte fortsætte i samme Spor som hidtil til Gavn for de arbejdende Kvinders Interesse. Fru *Jensen* oplæste et Telegram fra Hovedbestyrelsen for Forbundet, der indeholdt en Tak til Afdelingen for godt Samarbejde og udtalte Haabet om fortsat Fremgang i saavel faglig som økonomisk Henseende for alle Afdelingens Medlemmer i den kommende Tid.

Fru *Jensen* sluttede med at udtale Ønsket om, at man maatte tilbringe en rigtig glad Aften og alle more sig paa bedste Maade, hvad man meget passende kunde begynde med at udbringe et Leve for Fødselsdagsbarnet, hvilket af Forsamlingen mødtes med enstemmigt Bifald, og Fødselsdagsbarnet fik et jublende Hurra med sig paa sin Vej ud i Fremtiden.

Derefter tog Underholdningen sin Begyndelse med, at Teaterselskabet „Bohéme" opførte et Stykke, der af Forsamlingen modtoges med Bifald, og Kl. ca. 10 var begge Salene et bølgende Hav af Mennesker, der til Musikkens besnærende Toner lystigt hengav sig til Dansens Glæder, indtil det Øjeblik kom, hvor man i Henhold til den velvise Magistrats Bestemmelser desværre maatte afbryde denne i et og alt vellykkede Stiftelsesfest.

Til Medlemmerne af Kbhvn.s Afdl. I.

Opmærksomheden henledes paa, at Kontoret under de nuværende Forhold indtil videre er aabent paa følgende Tider:
Mandag og Lørdag fra 12—3 og 6—8 Aften,
Tirsdag og Torsdag fra 12—3 og
Onsdag og Fredag fra 12—5.

Dyrtidsmærker kan afhentes fra Tirsdag den. 4. December indtil videre hver Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Fredag fra 5—7.

Til Medlemmerne af Aarhus Afdl. 5.

Opmærksomheden henledes paa, at Medlemsmøde fremtidig afholdes den anden Fredag i hver Maaned.

Bestyrelsen.

Vore Kontorer.

Forbundets og Københavns Afdeling I's, II's og IV's Kontorer er Blaagaardsgade 21, 1. Sal, Telf. Central 5123.

Forbundets Kontor er aabent alle Hverdage mell. Kl. 10—5.

Københavns Afdeling II's (Maskinstrikkernes Kontor) er aabent Mandag Aften mellem Kl. 6—8.

Københavns Afdl. 4. Kontoret er aabent hver Tirsdag Aften fra 7½—9.

Hovedkontoret.
Forretningsfører Sofie Rasmussen, Blaagaardsgade 21 I.
Kontortid: 10—5. Telefon 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling I. Formand og Kasserer: Fru Kristine Jensen, Slotsgade 26, Kj. Aalborg.

Aalborg Afdeling 2: Frk. Emma Rasmussen, Valdemarsgade 4 St. Aalborg. — Kasserer: Frk. Emilie Hansen, Kattesundet 45 I, Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand: Fru Petra Jensen, Vestergade 34, Bagh. Aarhus. — Kasserer: Hr. Chr. Christensen, Falstersgade 47 2, Aarhus.

Aarhus Afdeling 2. Frk. Jørgine Poulsen, Steen Blichersgade 26 2, Aarhus. — Kasserer: Frk. Elna Christensen, Falstersgade 7, 2 Aarhus.

Aarhus Afdeling 3. Formand: Fru Petra Schou, Bogensegade 8 St. Aarhus. — Kasserer: Frk. Agnes Jensen, Faaborggade 10 2, Aarhus.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johansen, Banegaardsgade 17. Aarhus. — Kasserer: Hr. Lauritz Riisgaard, Møllestien 55, St. Aarhus.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Anna Rasmussen, Valdemarsgade 22 2, Aarhus. — Kasserer; Fru Kathinka Lauersen, Samsøgade 62 3, Aarhus.

Aarhus Afdeling 6. Formand: Fru Mariane Petersen, Niels Ebbesensvej 88, Aarhus. — Kasserer: Fru Hansen, Schleppegrellsgade 7, Aarhus.

Esbjerg Afdeling. Formand: Frk. Marie Nielsen, Torvegade 36, Esbjerg. — Kasserer: Frk. Gudrun Nielsen, Frodesgade 20 I, Esbjerg.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6, Fredericia. — Kasserer: Frk. Juditte Ottesen, Nørrevoldgade 32, Fredericia.

Helsingør Afdeling. Formand: Frk. Elna Hansen, Villa „Skovbo", Bülowsvej, Helsingør. — Kasserer: Fru K. Rasmussen, Villa „Vito", Bülowsvej, Helsingør.

Hedehusenes Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reersløvvejen, Hedehusene. — Kasserer: Fru Sidse Petersen, Kallerup, Hedehusene.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sidebygningen, Horsens. — Kasserer: Frk. Thyra Knudsen, Sommerlystgade 5, Horsens.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kristine Tribler, Henningvej 1, Holstebro.

Hobro Afdeling. Formand: Fru Hansine Bech Nielsen, Skibsbakken, Hobro. — Kasserer: Fru Bach, Horsø pr. Hobro.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Mette Hein, Allégade 21, St., Kolding. — Kasserer: Fru Kristine Mikkelsen, Allégade 29, St., Kolding.

Kallundborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Hansine Nielsen, Adelgade 20, Kallundborg.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen og Kasserer: Fru Kirstine Haagensen; begge Blaagaardsgade 21 I, København.

Københavns Afdeling 2. Formand: Frk. Inger Rasmussen og Kasserer: Jenny Sørensen; begge Blaagaardsgade 21 I, København.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Anna Frederiksen, Kapelvej 19 A 4, København. — Kasserer: Fru K. Kjeldsen, Løgstørgade 1 2, København.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Pouline Hansen, Prinsessegade 53 B 5, København. — Kasserer: Fru Marie Nielsen, Fredericiagade 46 2, København.

Køge Afdeling. Formand: Fru Mary Jensen, Fændediget 5, Køge. — Kasserer: Frk. Elna Hansen, Vestergade 17 I, Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Hovedgade 76, Lyngby. — Kasserer: Frk. Laurette Petersen, Frem 38, Lyngby.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Østergade 8, Middelfart. — Kasserer: Fru Rasmine Mundt, Banegaardsvej 8, Middelfart.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Kristine Kjeldstrup, Kronprinsensgade 2,2 Nyborg. — Kasserer: Fru Sofie Nielsen, Nørregade 24, Nyborg.

Odense Afdeling 1. Formand: Fru Anna Mehlsen, Jens Benzonsgade 14 I, Odense. — Kasserer: Frk. Jensine Jensen, Vesterbro 12, Odense.

Odense Afdeling 2. Formand: Frk. Anna Jensen, Absalonsgade 22, Odense. — Kasserer: Frk. Marie Hansen, Skibhusvej 163, Odense.

Odense Afdeling 3. Formand: Frk. Kristine Hansen, Rødegaardevej 34, Odense. — Kasserer: Fru Pedersen, Albanigade 9 I o. G. Odense.

Rønne Afdeling. Fru Anna Lindal, Sletten 7, Rønne. — Kasserer: Fru Petra Mikkelsen, Lindevej 1, Rønne.

Randers Afdeling. Formand: Frk. Johanne Thomsen, Skousgade 13, Randers. — Kasserer: Frk. Sørine Rasmussen, Løvstræde 2 2, Randers.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Hilda Christiansen, Brøndgade 5, Skt. Jørgensbjerg, Roskilde. — Kasserer: Fru Margrethe Larsen, Olsgade 17 2, Roskilde.

Silkeborg Afdeling. Formand: Frk. Sørine Mærker, Thorsgade 15, Silkeborg. — Kasserer: Fru Marie Jespersen, Thorsgade 6, Silkeborg.

Vejen Afdeling. Kasserer: Hr. N. P. Nielsen, Grunnitsgade, Vejen.

Vejle Afdeling 1. Formand: Frk. Betty Sørensen, Aagade 13, Vejle. — Kasserer: Frk. Kristine Hatt, Odinsgade 48 2, Vejle.

Vejle Afdeling 2. Formand: Frk. Marie Jensen, Fredericiagade 6, Vejle. — Kasserer: Frk. Abeline Madsen, Fredericiagade 48, Vejle.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

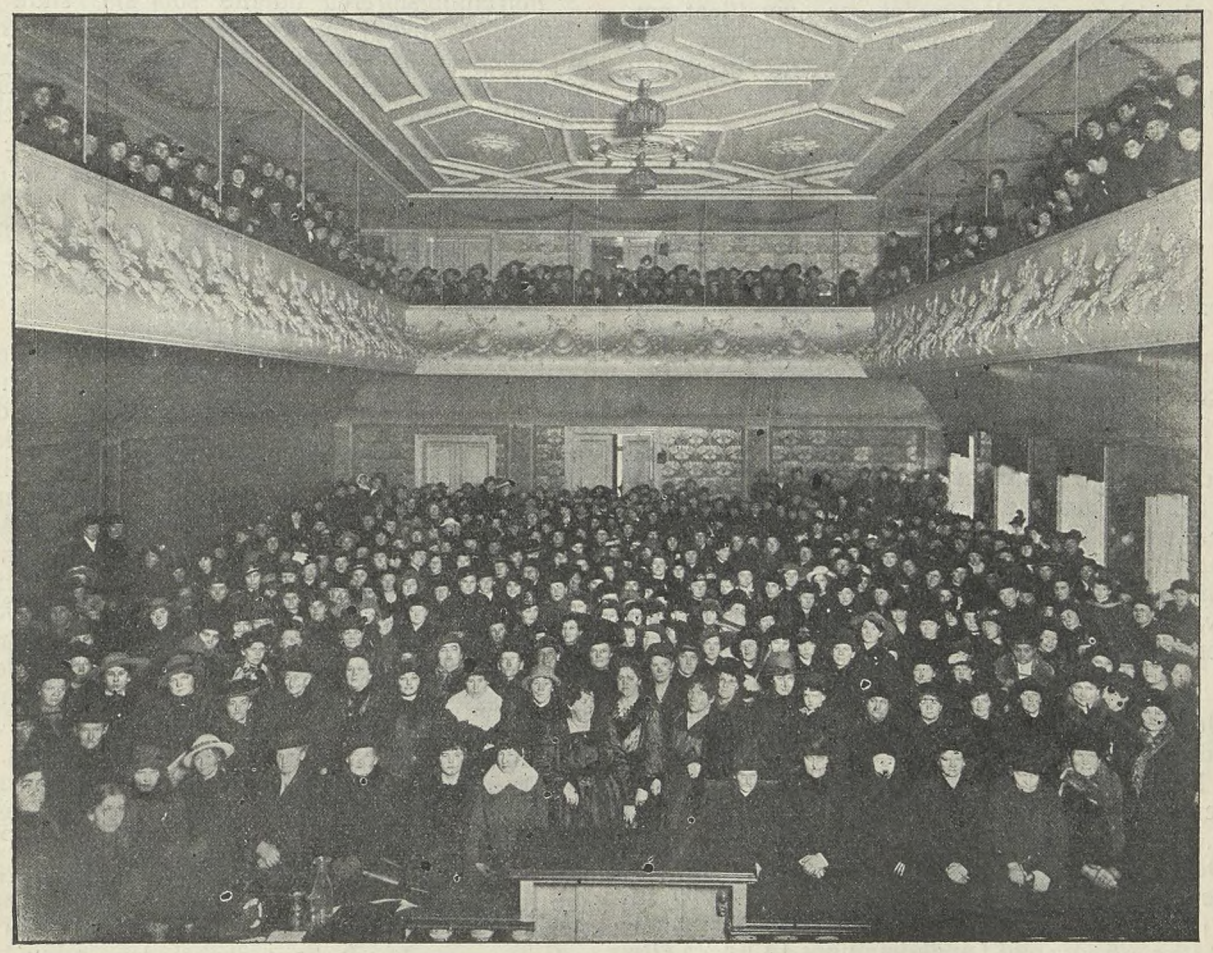
Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 13 | Marts 1918 | 4. Aargang

ET KÆMPEMØDE.

Nedenstaaende Billede fortæller bedre end mange Ord, hvordan Arbejdsløsheden hærger blandt Medlemmerne indenfor vort Forbund.

I Mødet deltog ca. 1200 Kvinder, og Salen, der ikke hører til Københavns mindste, var som Billedet viser ganske overfyldt og desuagtet var der mange, der maatte gaa uden at komme ind.

Arbejdsløse Medlemmer af Københavns Afdeling I.

Mødet var sammenkaldt for at der kunde blive givet de Arbejdsløse Meddelelse om de ved Vedtagelsen af den nye Arbejdsløshedslov opnaaede Forbedringer for vort Forbunds mange Arbejdsløse. Beretningen herom aflagdes af Forbundets Forretningsfører Fru Sofie Rasmussen, og Mødet sluttede med en enstemmig Vedtagelse af følgende Resolution.

Resolution!

Arbejdsløse Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark forsamlede til Møde i Folkets Hus, Jagtvej 69, Onsdag den 13. Februar 1918, udtaler vor Paaskønnelse af og bringer vor bedste Tak, for det af vort Partis Repræsentanter i Rigsdagen og Kommunerne udførte Arbejde for vore Interesser.

Johanne Jensen,
Mødets Dirigent.

Den nye Arbejdsløshedslov.

Et Foredrag holdt af Forbundets Forretningsfører.

Paa vort Blads Forside findes denne Gang et Billede af et Møde afholdt for Forbundets Arbejdsløse i København; vi kunde have ønsket ogsaa at afholde saadanne Møder i alle vore andre Afdelinger. Forholdene tillader det imidlertid ikke, og vi er derfor henvist til gennem Fagbladet at fortælle Medlemmerne om alt af Interesse indenfor Forbundet, og den desværre stadig stigende Arbejdsløshed og de Forholdsregler, der tages imod denne — herunder særlig Understøttelsen — er vel nok det, der interesserer Medlemmerne mest i Øjeblikket; vi skal derfor i dette Nr. af Fagbladet bringe Forretningsføreren Fru Sofie Rasmussens Udtalelser paa omtalte Møde vedrørende den nye Arbejdsløshedslov til alle Medlemmernes Kundskab.

Forretningsføreren indledede med at omtale, hvordan Antallet af Arbejdsløse fra Dag til Dag steg med en foruroligende Hast og meddelte, at af Forbundets Medlemmer var indtil nu ca. 1900 Medlemmer arbejdsløse, for derefter at gaa over til at omtale, hvad Arbejdsløshedsloven af 8. Februar 1918 vilde komme til at betyde pekuniært for Forbundets Arbejdsløse.

Understøttelserne

vilde fremtidig blive for enligtstillede Kvinder 12 Kr. 25 Øre pr. Uge og for familieforsørgende Kvinder 15 Kr. 75 Øre pr. Uge. Understøttelsen er saaledes for de sidstnævntes Vedkommende forhøjet med 3 Kr. 50 Øre pr. Uge eller 50 Øre pr. Dag, medens de førstnævte ingen Forhøjelse har faaet med Hensyn til Dagpengene. Disse Beløb udbetales til arbejdsløse Medlemmer af Forbundets Arbejdsløshedskasse overalt i Landet og er traadt i Kraft fra og med 1. Februar 1918. Den nye Bestemmelse om forhøjet Understøttelse til familieforsørgende Kvinder betyder da et meget væsentligt Fremskridt set paa Baggrund af den hidtil gældende Arbejdsløshedslov af 27. November 1917. Forretningsføreren udtalte derefter, at, medens den nye Lov ikke gav de enligtstillede Kvinder nogen Dagpengeforhøjelse, saa var der paa et andet Omraade ydet en yderligere Undetstøttelse til disse, nemlig

Huslejehjælp.

Denne vil fremtidig blive udbetalt til enligtstillede Kvinder med et ugentlig Beløb efter følgende Regler:

I København 3 Kr. pr. Uge, i Købstadskommuner 2 Kr. 50 Øre pr. Uge og i Landkommuner 2 Kr. pr. Uge, beregnet fra 1. Januar 1918.

Den samlede Understøttelse — Dagpenge og Huslejehjælp — til enligtstillede udgør derefter pr. Uge i København 15 Kr. 25 Øre, i Købstadkommuner 14 Kr. 75 Øre og i Landkommuner 14 Kr. 25 Øre.

For Familieforsørgende gælder, at der ingen Forandring sker med Hensyn til Huslejehjælp; denne vil fortsat blive betalt med det Beløb, Huslejekvitteringen fra Værten lyder paa, dog ikke udover 35 Kr. pr. Maaned.

Andre Bestemmelser.

I den nye Lov er der desuden indført den Bestemmelse, at nyoptagne Medlemmer ikke kan erholde Understøttelse under Arbejdsløshed førend tidligst en Maaned efter Optagelsen i Arbejdsløshedskassen. Endvidere indeholder Loven en Bestemmelse om, at Familieforsørgere kan erholde en ekstra Tillægshjælp, naar særlige Forhold, saasom mange Børn o. s. v., taler derfor.

Til Ansøgning om saadan Hjælp er udarbejdet særlige Skemaer, der kan faas udleveret hos Afdelingskassererne og som i nøjagtig udfyldt Stand skal afleveres til disse igen. Forretningsføreren omtalte endvidere nogle Forsøg der var gjort for ogsaa at skaffe

Arbejdersker under 18 Aar

Understøttelse under Arbejdsløshed og meddelte, at dette Spørgsmaal var taget op til Overvejelse i Arbejdsløshedskassenævnet, hvorfra der dog indtil nu ikke forelaa noget bestemt, men der var god Grund til at tro, at ogsaa disse unge Arbejdersker vilde kunne faa en rimeiig Understøttelse, selv om man naturligvis ikke maatte vente, at denne Understøttelse blev saa stor som den, der ydes til ældre Arbejdersker.

Forretningsføreren udtalte som sin sikre Forvisning, at disse uomtvistelelig gode Forbedringer af Arbejdsløshedskasselovens Understøttelsesformer af alle Medlemmerne vilde blive hilst med Glæde og Tilfredshed, idet man jo ikke maatte glemme, at selv om den herskende Dyrtid stillede store Krav til Pengepungen, saa var det, der her var naaet, ganske godt ogsaa set paa Baggrund af Lønforholdene for de kvindelige Arbejdere, fordi disse naturligvis til enhver Tid vilde komme til at tjene som Grundlag for Beregning af Understøttelser.

Splittelsesforsøgene.

Forretningsføreren dvælede ganske kort ved de i den sidste Tid fra en mindre Kreds af uansvarlige Personer gjorte Forsøg paa at saa Utilfredshed og Misfornøjelse blandt Landets organiserede Arbejdere, overfor saavel den faglige som politiske Del af vort Parti og advarede kraftigt Medlemmerne mod at tage Del i denne planløse og mod Anarki stilende Bevægelse, der, om den fandt nogen Tilslutning, kun vilde betyde Opløsning og Forvirring indenfor vore Organisationer og dermed Svækkelse af den Magt Organisationerne gennem de mange Aars maalbevidst Arbejde har erhvervet sig, idet ingen klassebevidst Arbejder kunne være blind for, at den eneste Klasse, der vilde høste Fordel af en saadan Desorganisation — var Kapitalisternes.

De senere Aars Lønpolitik havde tilfulde bevist, at vor Organisationer magtede den Opgave, der var sat dem, og at den politiske Side af vort Parti i ikke mindre Grad var sin Opgave voksen, var de nu tilendebragte Forhandlinger og Vedtagelsen af Arbejdsløshedskasseloven et talende Bevis for; thi selv om man kunde have ønsket den endnu bedre, saa var der ingen Tvivl om, at hvis vort Partis politiske Indflydelse ikke havde været stærk, som den er, saa havde Arbejdsløshedskasseloven sikkert faaet et for de Arbejdsløse betydeligt mindre gunstigt Indhold, hvorfor Forretningsføreren fandt det fuldstændig rimeligt, at man bragte vort Partis mange og dygtige Repræsentanter omkring i Landets Kommuner og i Rigsdagen den bedste Tak for deres

Arbejde for Underklassens Interesser; og en af de Maader hvorpaa man bedst kunde yde denne Tak, var ved det nu forestaaende Valg til Lands- og Folketinget selv at gaa hen og afgive sin Stemme og paavirke andre til ligeledes at stemme paa vort Partis Kandidater, for derigennem yderligere at befæste vort Partis politiske Magt og skabe endnu bedre Betingelser for Gennemførelse af Reformer til den arbejdende Klasses Bedste.

Det tilstundende Valg afveg jo fra de tidligere derved, at Kvinderne ved den nye Grundlovs Ikrafttræden var blevet politisk ligestillet med Mændene, og Forretningsføreren sluttede med at udtale Haabet om, at at alle Underklassekvinder vilde forstaa Betydningen og Værdien af den nu erhvervede Stemmeret og gøre Brug af den ved paa selve Valgdagen at afgive deres Stemmer paa Socialdemokratiets Kandidater rundt om i Landets mange Valgkredse.

Forretningsførerens Beretning hilstes med enstemmig Tilslutning og Bifald af den store Forsamling, og det helt igennem vellykkede Møde sluttede med den paa Forsiden aftrykte Resolutions Vedtagelse.

Efter at ovenstaaende Artikkel var affattet, har vi fra Arbejdsløshedskassenævnet modtaget Meddelelse om, at vor Henstilling om, at Arbejdersker under 18 Aar maatte blive delagtige i Understøttelse under Arbejdsløshed, var imødekommet paa den Maade, at der til Arbejdersker under 18 Aar, der i mindst 1 Aar har været beskæftiget som Lønarbejdersker, kan udbetales Understøttelse under Arbejdsløshed med 1 Kr. 50 Øre pr. Dag eller ialt 10 Kr. 50 Øre pr. Uge. Karenstid og andre Bestemmelser — dog kan der ikke ydes Huslehjælp — er de samme som for vore øvrige Medlemmer.

Til Valg.

Alle 29-aarige Kvinder har Stemmeret.

For første Gang efter Vedtagelsen af den nye Grundlov er der nu udskrevet Valg til Rigsdagens to Ting, og det bemærkelsesværdige ved disse Valg er, at Kvinderne for første Gang i vort Lands politiske Historie er fuldt ligestillede med Mændene.

For første Gang skal Kvinderne øve Indflydelse paa Landets Styrelse direkte gennem deres Valgret og være medbestemmende om, hvordan vort Land skal ledes i den kommende Tid; og forhaabentlig er ingen Arbejderkvinde blind for, hvad Valgretten betyder og er værd for Underklassen, naar den benyttes rigtigt.

En Politiker har en Gang udtalt, at Politik er Brød, og Sandheden af disse Ord er vel aldrig bleven tydeligere bevist end netop nu, hvor Underklassens Kamp for Tilværelsen er tilspidset i en uhyggelig Grad, hvor Arbejdsløsheden har naaet et Omfang som aldrig tidligere og hidført en Nødstilstand af katastrofelignende Karakter for de mange af denne frygtelige Svøbe ramte Arbejderhjem.

Dyrtiden hersker, Arbejdsløsheden hærger, og Vanskelighederne for Arbejderklassen ved at forskaffe sig det allermest nødvendige til Livets Ophold bliver Dag for Dag større, og ene af alle Partier har vort Partis Repræsentanter i Landets Styrelse gjort og gør daglig et stort Arbejde for at faa vedtaget Foranstaltninger til Imødegaaelse af disse Vanskeligheder.

Meget er der udrettet og opnaaet, men ikke tilstrækkeligt, og naar vore Partifæller i Rigsdagen ikke har kunnet gennemføre mere, maa Aarsagen hertil udelukkende søges deri, at de ikke har været Flertal og som Følge heraf heller ikke i Stand til at gennemføre mere, end hvad de andre Partiers Rigsdagsmænd, tvungne af Nødvendigheden, har villet gaa med til.

Nu er Øjeblikket kommet, hvor den store Vælgerbefolkning, om den vil, kan forandre Magtforholdene i den danske Rigsdag, og Kvinderne vil her kunne lægge et tungt Lod i Vægtskaalen. Den 22. April foregaar Valget til Folketinget, og paa denne Dag stævner Kvinderne, der er fyldt eller som denne Dag fylder 29 Aar, til Valgurnen og afgiver deres Stemme paa Socialdemokratiets Kandidater eller de Kandidater, hvis Opstilling Socialdemokratiet støtter.

Kvinderne skylder sig selv og det Parti, der har ydet den største Indsats i Kampen for Kvindens politiske Sidestilling med Manden, at vise, at de fuldt vel forstaar at benytte deres Stemmeret.

Overklassepartierne nærer det stille Haab, at Arbejderkvinderne mangler Forstaaelse af Nødvendigheden og Betydningen af Stemmeretten og vil undlade at benytte den; men lad os Kvinder den 22. April vise disse Partier, at vi er vaagne, og vi gør det ved at møde fuldtalligt op Valgdagen og afgive vore Stemmer paa Socialdemokratiets Kandidater.

Den 22. April bliver ingen 29-aarig Kvinde hjemme; vi møder op alle sammen, og vi gør et Stykke Arbejde for, at vort Parti, naar Valgdagens Resultat gøres op, kan gaa ind i det nye Folketing som Landets største og mægtigste Parti.

En Konflikt.

I det foregaaende Fagblad omtalte vi en Konflikt paa Bouillionterningfabrikken i Helsingør og udtalte som vor Overbevisning, at vi sikkert inden ret længe vilde høre fra nævnte Virksomheds Direktør, Hr. Møller.

Vor Mening har vist sig at være rigtig, idet der nu er oprettet en Overenskomst med nævnte Virksomhed, og Sagen dermed bragt til en for Forbundet tilfredsstillende Afslutning.

50-Aars Jubilæum.

Den 3. Februar fejrede Medlem af Københavns Afdeling I., Julie Christiansen 50-Aarsdagen for sin Ansættelse i De danske Cikoriefabrikker.

Jubilaren, der er en Søster til afdøde Folketingsmand Hyller, har tilhørt vort Forbund ligefra den Dag, Arbejderskerne paa Cikoriefabrikken i København blev organiseret, og har i al den Tid været et godt Fagforeningsmedlem og en god Kammerat, der i alle de mange Aar samvittighedsfuldt har passet sit Arbejde.

Jubilaren, der kan glæde sig ved et godt Helbred, og som til Stadighed passer sit Arbejde, var paa Jubilæumsdagen Genstand for megen Opmærksomhed, saavel fra Arbejdsgiverens som Kammeraternes og Forbundets Side.

Tidkort for de Arbejdsløse.

Omkring i en Del af Landets Kommuner er der paa vor Partis Foranstaltning arrangeret forskellig Underholdning for de arbejdsløse for derved i nogen Grad at bøde paa den tvungne Uvirksomhed og deraf følgende Kedsommelighed.

I København er der saaledes og bliver til Stadighed afholdt Koncerter, hvor de Arbejdsløse faar Lejlighed til at høre udmærket Musik og Sang, der beredvilligt udføres af vore bedste og mest kendte Kunstnere, og at de Arbejdsløse er glade for det

og paaskønner det, derom vidner det stormende Bifald, der bliver de Assisterende til Del.

Ogsaa paa et andet Felt af det aandelige og kulturelle Omraade er der gjort et Stykke Arbejde for at bringe Afveksling i de Arbejdsløses ensformige Tilværelse, nemlig ved Oprettelsen af Højskoler for Arbejdsløse.

En saadan er bl. a. oprettet i København, og Undervisningen former sig paa den Maade, at der holdes Foredrag og derefter gives Eleverne Lejlighed til ved Forespørgsler til Foredragsholderne at erholde yderligere Oplysninger.

Højskolen har vundet rig Tilslutning, og da der foruden det Aandelige ogsaa er sørget for det mere Materielle, idet der for Eleverne er Adgang til for meget billige Penge at købe varm Mad, forstaar man at der hersker almindelig Tilfredshed blandt Deltagerne med denne vort Partis udmærkede Tanke.

❖

Afsluttede Overenskomster.

Overenskomsten med Øresunds kemiske Fabrikker er forlænget et Aar til 1. Marts 1919, imod at der udbetales samtlige Arbejdersker et Dyrtidstillæg af Kr. 18,00 pr. Maaned beregnet fra 1. Oktober 1917. Overenskomsten var oprindelig til Ophør 1. Marts 1918.

Overenskomsten med Tændstikfabrikkerne i København og Randers er forlænget 1 Aar fra 1. November 1917 til 1. April 1919 imod at der udbetales et Dyrtidstillæg af Kr. 12,00 pr. Maaned til saavel akkord- som timelønnede Arbejdersker. Overenskomsten var oprindelig til Ophør 1. April 1918.

Overenskomsten med Hedehusenes Teglværk er forlænget 1 Aar til 1. Januar 1919, imod at der betales et Dyrtidstillæg af Kr. 16,50 pr. Maaned fra 1. November 1917. Overenskomsten var oprindelig til Ophør den 1. Januar 1918.

Overenskomsten med Firmaet Petersen & Albeck, København, er forlænget 1 Aar fra 1. November 1917 til 1. April 1919, imod at der udbetales et Dyrtidstillæg af Kr. 25,00 pr. Maaned til saavel akkord- som timelønnede Arbejdere. Overenskomsten var oprindelig til Ophør den 1. April 1918.

Overenskomsten med Dagbladet „Socialdemokraten" er forlænget et Aar til 1. Januar 1919, imod at der betales et Dyrtidstillæg af Kr. 2,00 pr. Uge, og at Feriepengene forhøjes med 5 Kr. Denne Ordning er gældende fra 1. November 1917.

Overenskomsterne med De danske Sukkerfabrikker, København og Lyngby, er forlænget 1 Aar til 1. Maj 1919, imod at der ydes Arbejderskerne følgende Dyrtidstillæg: timelønnede Arbejdersker erholde et Dyrtidstillæg af 12 Øre pr. Time, hvorefter den nuværende Timeløn + Dyrtidstillæg er 37½ Øre, akkordlønnede Arbejdersker et Dyrtidstillæg af 6 Øre pr. Time. Til de i Overenskomsten fastsatte Sygepenge ydes et Tillæg af 50 Øre pr. Dag. Sygepengene er herefter ialt Kr. 1,50 daglig. Paa samme Betingelser er Overenskomsten med A/S Københavns Sukkerrafinaderi, Valby, forlænget 1 Aar, til Udløb den 1. Maj 1919. Overenskomsterne med de nævnte Sukkerfabrikker udløb ordinært 1. Maj 1918, men Forhøjelserne beregnes desuagtet fra 1. November 1917.

Med Firmaet Alfred Benzon er oprettet ny Overenskomst. Betalingen i denne Virksomhed beregnes maanedsvis og til de bestaaende Lønninger er opnaaet et maanedligt Løntillæg af 10 Kr. og et Dyrtidstillæg af 3 Kr. Den ny Overenskomst kan tidligst opsiges til Ophør den 1. December 1918.

Med Emil Møllers elektromagnetiske Fabrik i Horsens er man lokalt enedes om at forlænge den bestaaende Overenskomst 1 Aar til 1. April 1919, imod at der ydes samtlige timelønnede Arbejdersker et Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. Time og akkordlønnede Arbejdersker et Dyrtidstillæg af 3 Øre pr. Time.

Med følgende Margarinefabrikker: Otto Mønsted Aarhus, Koopmann, Silkeborg, og Steensen, Vejle, er Overenskomsterne forlængede et Aar til 1. Februar 1919 mod følgende Dyrtidstillæg: Paa Otto Mønsteds og Koopmanns Fabrikker ydes der Arbejderskerne et Dyrtidstillæg af 3 Kr. pr. Uge. Paa Steensens Margarinefabrik erholde alle Arbejderskerne 2 Kr. pr. Uge, men beholder et hidtidigt Dyrtidstillæg af Kr. 1,70 pr. Uge. For alle Fabrikker gælder, at det hidtil ydede Dyrtidstillæg af 15 Kr. pr. Maaned bibeholdes.

Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning er forlænget et Aar til 1. Februar 1919, mod at der til samtlige Timelønninger er ydet følgende Dyrtidstillæg; Til Timelønninger til og med 25 Øre Kr. 2,50, til Timelønninger til og med 35 Øre Kr. 2,00, og til Timelønninger over 35 Øre Kr. 1,50. Iøvrigt bibeholdes Overenskomsternes andre Bestemmelser uforandrede.

Overenskomsten med Rejermanns Papfabrik, København, er forlænget 1 Aar til April 1919, imod at der ydes Arbejderskerne et Dyrtidstillæg af Kr. 3,50 pr. Uge.

Med A/S Mejeriet Sanderum og Eksport Fløde-Compagniet, Odense. er afsluttet Overenskomst. Ugelønningerne blev forhøjet med 6—7 Kr. pr. Uge, idet Lønnen før var 16 Kr. og nu er 21 Kr. det første halve Aar, derefter 23,00 pr. Uge. Der opnaaedes 6 Dages Sommerferie med fuld Løn, og i Ulykkestilfælde betales der de første 13 Uger Kr. 2,00 pr Dag. Arbejdstiden er 57 Timer pr. Uge. Overarbejde betales med 50 % og 100 %. Overenskomsten er gældende fra 1. Februar 1918 til 1. Februar 1919.

Overenskomsten med Hellesens Enke & V. Ludvigsens Elementfabrik, København, er forlænget 1 Aar til 1. Januar 1919, imod at der ydes et Dyrtidstillæg til saavel dag- som akkordlønnede Arbejdersker af Kr. 3,00 pr. Uge. Dyrtidstillæget beregnes fra 1. Januar 1918.

Overenskomsten med Nordisk Tubefabrik, Vejle, er forlænget med 1 Aar til 1. April 1919. Der ydes et gennemsnitligt Timelønstillæg af 5 Øre foruden et Dyrtidstillæg til Kvinder under 18 Aar af Kr. 3,00 pr. Uge og til Kvinder over 18 Aar Kr. 4,00 til saavel akkord- som timelønnede Arbejdersker. Ovennævnte Tillæg udbetales fra 1. Februar 1918. Overenskomsten udløb ordinært 1. April 1918.

Overenskomsten med Schønning & Arvés Gummifabrikker, København, er forlænget 1 Aar til 1. April 1919. Der ydes et Dyrtidstillæg af Kr. 3,00 og Kr. 4,00 pr. Uge.

Med Fabrikant Hesseldals Konservesfabrikker, Odense, er afsluttet Overenskomst. Ugelønnen er herved forhøjet fra Kr. 16,50 til Kr. 20,00, hvortil yderligere ydes et Dyrtidstillæg af Kr. 3,00 pr. Uge. Ugelønningerne er herefter Kr. 23,00 pr. Uge. Forhøjelsen andrager ialt Kr. 6,50 pr. Uge. Overenskomsten er gældende fra Januar 1918 til Januar 1919.

Med A/S Fyns Sækkekompagni er afsluttet Overenskomst. Timelønningerne er fastsat til 27 Øre de første 3 Maaneder, derefter 33 Øre. Kvinder, der udfører Lagerarbejde, erholder en Timeløn af 33 Øre. Der er indført Bestemmelse om, at saafremt Akkordarbejdersker beskæftiges ved Timelønsarbejde, erholder de en Timeløn, der er svarende til den gennemsnitlige Akkordfortjeneste. Desuden erholder saavel akkord- som timelønnede Arbejdersker et Dyrtidstillæg af Kr. 1,50 pr Uge. Overarbejde betales med 50 og 100 %. Overenskomsten er gældende fra Februar 1918 til 1. April 1919.

Med Københavns Farvefabrik er afsluttet Overenskomst. Ugelønnen er fastsat til Kr. 16,50; desuden ydes et Dyrtidstillæg af Kr. 14,00 pr. Maaned og Kr. 20,00 hvert halve Aar. Overenskomsten er gældende fra 1. Januar 1918.

Til Afdelingskassererne.

Vi henleder herved Opmærksomheden paa, at alle Restancer maa være betalt senest 31. Marts, jvf. Lovens Paragraf 16, andet Stykke, da vi jo om kort Tid skal indsende Materialet fra vore Arbejdsløshedskasser til Arbejdsløshedsinspektoratet, og efter hvilket vort Tilskud fra det offentlige vil blive beregnet.

Vi maa atter gøre opmærksom paa, at vi ikke regelmæssig modtager det med „Arbejderen" følgende Skema tilbage fra Afdelingerne i udfyldt Stand. Vi maa forlange, at vi faar dette Skema, da det danner Grundlaget for vor Arbejdsløshedsstatistik og derfor er absolut nødvendigt ved Udarbejdelsen af samme.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 14 | Juni 1918 | 4. Aargang

Velkommen

til

vore Gæster og Kongresdelegerede.

Naar vort Forbund Søndag den 16. Juni aabner sin Kongres i „Folkets Hus", Jagtvej 69, er det den 7. i Rækken af Kongresser indenfor vort Forbund. Mangt og meget er sket i den forløbne Række af Aar siden Forbundet stiftedes, mange gode Kræfter har arbejdet i vort Forbunds og dermed i vore mange Medlemmers Interesse, mange er de Skridt, vi har taget mod vort store Maal: gode Løn- og Arbejdsvilkaar for de arbejdende Kvinder, og dog er der endnu mangt og meget, som skal naas, mange Skridt, der skal gaas og mangen en drøj Tørn, der skal tages med vore Arbejdsgivere, for i endnu højere Grad at skabe gode Forhold for vore Medlemmer.

De svundne Aar kan vi se tilbage paa med Tilfredshed; mange af Kongressens Delegerede har jo tidligere deltaget i vore Kongresser og har erfaret, hvordan vort Forbund Aar for Aar er vokset i Medlemsantal, Magt og Indflydelse, men ingensinde tidligere har vi kunnet opvise en Fremgang som i de nu svundne 3 Aar, og ingensinde har vi kunnet notere saa forholdsvis store Forhøjelser som dem, der denne Gang skal forelægges paa Kongressen.

Vel er det sandt, at den herskende Dyrtid i høj Grad virker som Dæmper paa Glæden over de opnaaede Resultater, men mindst ligesaa sandt er det, at Resultaterne ikke var blevne saa taalelige, som sket er, om ikke vi havde haft vort Forbund. Vi synes derfor trods alt, at vi har Grund til at være tilfredse med det Arbejde, der er udført i de svundne 3 Aar, og det er med Lyst og Arbejdsglæde, at vi stævner videre frem mod vort Maal.

Med disse Linier ønsker vi vore Gæster og Delegerede vel mødt til Kongres og udtaler vort Haab om, at de kommende Dages Forhandlinger maa resultere i Beslutninger, der, naar de føres ud i Livet yderligere maa styrke og befæste vort Forbunds Magt og Anseelse udadtil og Sammenhold indadtil.

Vel mødt og Velkommen til Kongres.

Hovedbestyrelsen.

Forbundets 7. Kongres

og

Arbejesløshedskassens 3. Delegeretmøde

i København i Dagene fra 16.—18. Juni.

Da det formentlig kan interessere vore Medlemmer at se, hvad Kongressen og Delegeretmødet skal beskæftige sig med, anfører vi nedenfor Dagsordnerne.

Kongressens Dagsorden:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Godkendelse.
3. Kongressens Konstituering.
   a. Forslag til Forretningsordenen.
   b. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
4. Beretning om Forbundets Virksomhed i Perioden fra 1. April 1915 til 31. Marts 1918.
5. Regnskabet.
6. Forslag til Kongressen:
   a. Ansættelse af en fastlønnet Kasserer.
   b. Lovændringer (herunder Forslag om Kontingentforhøjelse).
7. Fastsættelse af Lønninger.
8. Valg af Forretningsfører, Hovedkasserer og 2 Revisorer.
9. Fastsættelse af Tid og Mødested for næste Kongres.

Dagsorden

ved

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

den 18. Juni 1918.

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Behandling af Lovene.
4. Valg af en Repræsentant til Aarsmødet.
5. Valg af Formand og Hovedkasserer.
6. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.

Som det heraf fremgaar, er det et overvældende stort Stof, der skal behandles, et Stof, der jo denne Gang er mer end dobbelt saa stort som det, nogen tidligere Kongres har beskæftiget sig med.

Vi indsætter ligeledes en Fortegnelse over hvilke Delegerede, der ved de kommende Dages Forhandlinger repræsenterer vore 4 københavnske og 33 Provinsafdelinger.

Foruden de nedennævnte Afdelingsdelegerede deltager som vore Gæster Forretningsføreren for Svenska Grof- og Fabrikarbetareförbundet, Hr. Janne Jönsson, for Dansk Arbejdsmandsforbund fungerende Forretningsfører, Hr. Jens Larsen og Hr. Hovedkasserer Johannes Sørensen; fra Kommunalt Arbejderforbund er anmeldt 2 Repræsentanter, hvis Navne vi, da dette skrives, ikke har faaet opgivet, og fra De samvirkende Fagforbund Hr. Hovedkasserer E. Svendsen.

Kongressens Delegerede:

Aalborg 1: Kirstine Jensen. 2: Emma Rasmussen, Emilie Hansen.
Aarhus 1: Petra Jensen, Gunder Mogensen. 2: Jørgine Poulsen. 3: Anna Petersen, Petra Schou. 4: Marie Johnsen. 5: Christiane Sjørin, Henriette Rasmussen. 6: Petra Nielsen.
Esbjerg: Marie Nielsen.
Fredericia: Teresa Veihmann, Marie Hansen.
Frederikssund: Margrethe Christiansen.
Frederiksværk: Nicoline Jørgensen.
Hedehusene: Anna Olsen.
Helsingør: Ella Hansen
Hobro: Hansigne Beck Nielsen.
Holstebro: Kirstine Tribler.
Horsens: Thyra Knudsen, Marie Nielsen.
Kallundborg: Hansigne Nielsen.
Kolding: Olga Eckhaus.
København 1: Kirstine Haagensen, Inger Christensen, Ketty Kjeldmark, Oda Olsen, Anna Jørgensen, Mathilde Lund, Martha Petersen, Carla Andersen, Kirstine Nicolaisen, Gerda Petersen, Dagmar Nielsen, Sofie Andersen, Sofie Carlsen, Anna Lydemann, Kristine Olsen, Jakobine Larsen, Helene Lorentsen, Karla Houland, Anna Rasmussen, Anna Hansen. 2: Jenny Sørensen, Sofie Madsen. 3: Kristine Andersen, Anna Jensen. 4: Alvilda Andersen, Pouline Hansen.
Køge: Elvira Lundin.
Lyngby: Johanne Rasmussen.
Middelfart: Josephine Hansen.
Nyborg: Kristine Kjeldstrup.
Odense 1: Anna Mehlsen, Jensigne Jensen. 2: Anna Jensen 3: Dagmar Petersen, Kristine Hansen.
Randers: Johanne Thomsen.
Roskilde: Hilda Christiansen.
Rønne: Petra Mikkelsen.
Silkeborg: Margrethe Hald.
Slagelse: Marie Sørensen.
Svendborg: Anna Petersen.
Vejen: Mette Petersen.
Vejle: Margrete Madsen, Betty Sørensen.
Allinge: Jenny Andersen.

Hovedbestyrelsen:

Sophie Rasmussen, Johanne Jensen, Magda Juhl, Inger Rasmussen, Ludovika Andersen, Anna Nielsen, Anna Frederiksen, Albertine Jørgensen, Mine Petersen, Fanny Jensen, Marie Jensen, Sørine Larsen, Sørine Rasmussen.

Revisorer:

Henriette Poser, Fanny Nielsen.

Hovedbestyrelsemsødet

den 9de Maj 1918.

Dagsorden:

Punkt 1. Forhandlingsprotokollen.
„ 2. Regnskabet for Aaret 1917—18.
„ 3. Beretning om Virksomheden for Tiden 1. April 1917—31 Marts 1918.
„ 4. Forslag til Lovændringer.
„ 5. Meddelelser.

Punkt 1. Forretningsføreren bød Hovedbestyrelsen Velkommen og foreslog Fru Fanny Jensen, Horsens, til Mødets Dirigent. Fru Johanne Jensen oplæste Forhandlingsprotokollen siden sidst afholdte Hovedbestyrelsesmøde.

Forhandlingsprotokollen godkendtes.

Punkt 2. Forretningsføreren oplæste Regnskabet for Tiden 1. April 1917 til 31. Marts 1918.

Strejkekassens Regnskab udviste en Balance af Kr. 67390.31. Administrationskassens Regnskab udviste en Ballance af Kr. 21088.82.

Forbundets Formue var 31. Marts 1918 Kr. 65.382.33.

Formuefremgangen i det forløbne Aar andrager Kr. 19.075.70.

Regnskabet godkendtes.

Punkt 3. Forretningsføreren aflagde Beretning for Tiden 1. April 1917 til 1. April 1918.

Der var i det forløbne Aar afsluttet ialt 16 Overenskomster. 25 Overenskomster er forlænget 1 Aar imod Ydelse af Dyrtidstillæg. De afsluttede og fornyede Overenskomster er ialt 41, som fordeler sig saaledes:

I Københavns er afsluttet 7 nye Overenskomster og 14 Overenskomster er forlænget 1 Aar mod Ydelsen af Dyrtidstillæg.

Ialt omfatter Lønbevægelsen 1918 20 Overenskomster for Københavns.

I Provinsen er der afsluttet 9 Overenskomster, 16 Overenskomster er forlængede 1 Aar mod Ydelsen af et Dyrtidstillæg.

Ialt omfatter Lønbevægelsen 20 Overenskomster for Provinsen.

Af de i Københavns afsluttede Overenskomster, er de 3 afsluttede med Virksomheder, hvor der ikke tidligere har bestaaet nogen Overenskomst.

I Provinsen er de 7 Overenskomster afsluttet med Virksomheder, hvor der ikke tidligere har bestaaet nogen Overenskomst.

Forretningsføreren omtalte i store Træk de Resultater, der ved den nu afsluttede Lønkampagne i 1918 var opnaaet, samt omtalte Løn- og Arbejdsforholdene i de forskellige Brancher, og omtalte de Dyrtidstillæg, som var opnaaede ved de førte Forhandlinger.

Derefter omtalte Forretningsføreren Forbundets Fremgang; der var oprettet 6 nye Afdelinger i følgende Byer: Hobro, Jyderup, Slagelse, Frederiksværk, Frederikssund og Allinge. Forbundet tæller nu 37 Afdelinger. 4 Afdelinger i Københavns og 33 Afdelinger i Provinsen.

Forbundets Medlemsantal er ialt 7804 Medlemmer, hvoraf 5341 i Københavns og 2463 i Provinserne.

Forretningsføreren afsluttede sin Beretning med at udtale Ønsket om fortsat Fremgang i vort Forbund.

Efter nogen Diskussion toges Beretningen til Efterretning.

Punkt 4. Forretningsføreren forelagde Forslaget til Lovændringer, som var udarbejdet af Lovudvalget, og efter at alle Ændringer var gennemgaaede og drøftede vedtoges det, at indstille de foreliggende Ændringer til Godkendelse paa Kongressen.

Punkt 5. Forretningsføreren meddelte, at hun ikke længere saa sig i Stand til at udføre Arbejdet baade som Formand og Kasserer i Forbundet og foreslog, at man paa Kongressen valgte en Hovedkasserer. Dette vedtoges enstemmigt.

Herunder omtaltes forskellige Ting, Kongressen vedrørende. Hermed var Dagsordenen udtømt og Mødet hævedes.

✠

Arbejdsløshedskassens Repræsentantskabsmøde.

den 10. Maj 1918.

DAGSORDEN:

Punkt 1. Forhandlingsprotokollen.
— 2. Regnskab for Aaret 1917—1918.
— 3. Beretning om Virksomheden.
— 4. Lovændringer.
— 5. Meddelelser.

Punkt 1. Forhandlingsprotokollen for Tiden 1. April 1917 til 31. Marts 1918 oplæstes og godkendtes.

Punkt 2. Formanden fremlagde det reviderede Aarsregnskab for 1917—1918, som udviste en Balance paa Kr. 632,869,97. Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Punkt 3. Formanden aflagde Beretning om Kassens Virksomhed i Tiden 1. April 1917 til 31. Marts 1918.

Der var ialt udbetalt Understøttelse til et Beløb af Kr. 401,397,91, der fordeler sig saaledes:

Ordinær Understøttelse Kr. 66,821,00.
Extra Understøttelse i Karensaaret Kr. 68,613,00.
Barselhjælp ialt Kr. 3,296,00.
Dyrtidstillæg Kr. 91,917,00.
Fortsat Hjælp Kr. 134,935,50.
Huslejehjælp Kr. 34,364,91.
Understøttelse til Medlemmer under 18 Aar Kr. 1,450,50.

Formanden omtalte de Beløb, som Kassen havde faaet refunderet fra Arbejdsløshedsinspektoratet, og oplyste, at der desforuden var bevilget vor Kasse et ekstraordinært Statstilskud af Kr. 100,000,00.

Kassens Formue var den 31. Marts 1918 Kr. 223,296,32. Der var optaget et Forskud i Inspektoratet af Kr. 132,000,00. At dette Beløb ikke var blevet tilbagebetalt ved Regnskabets Aarsopgørelse, skyldtes, at der af Kassens Beholdning var et stort Beløb udestaaende i Afdelingerne til Udbetaling af Understøttelse.

Formanden omtalte herefter forskellige Forhold angaaende Udbetalingen og Kontrolforholdene samt paapegede, at det havde været meget besværligt at faa Regnskaberne ind rettidigt og i ordentlig Stand, men meddelte, at det dog i den senere Tid var blevet noget bedre.

Det oplystes endvidere, at der endnu var ca. 1700 arbejdsløse Medlemmer. Der var dog i Københavns gaaet ca. 200 Kvinder i Arbejde i Løbet af den sidste Uge, og man havde i Udsigt, at Arbejdet i forskellige Virksomheder vilde blive genoptaget i i Løbet af Maj Maaned.

Formanden omtalte derefter en Del Klager, som af vore Medlemmer var bleven indgivet til Arbejdsløshedsinspektoratet. Disse Klager gik alle ud paa, at Understøttelsen uberettiget var bleven frataget dem.

Inspektoratet havde i alle Tilfælde givet vor Hovedledelse Medhold.

Det meddeles herefter, at der i Løbet af det sidste Aar var blevet oprettet 7 nye Afdelinger, og at Kassens Medlemsantal den 31. Marts 1918 var

7564. Der er nu ialt 35 Afdelinger i vor Kasse, hvoraf 3 i København og 32 i Provinsen.

Hermed sluttede Formanden sin Beretning.

Fru Mine Petersen, Middelfart, omtalte nogle lokale Sager, angaaende Understøttelse og Kontrolforholdene, og efter at flere af de Delegerede havde haft Ordet til Beretningen, udtalte Repræsentanterne, saavel fra Provinsen som fra København, en Tak til Formanden for det store Arbejde, som denne havde udført i Arbejdsløshedskassen, hvad jo er saa meget større, naar man tager i Betragtning, at Formanden har fungeret baade som Formand og Kasserer.

Punkt 4. Formanden forelagde derpaa Forslaget til Lovændringerne, som var udarbejdede af Lovudvalget og godkendt af Hovedbestyrelsen. Efter at alle Ændringer var gennemgaaede og drøftede, vedtoges det at indstille det foreliggende Lovforslag til Godkendelse paa Kongressen.

Punkt 5. Fra Maskernes Afd. i Aarhus var indgaaet Forslag, som ønskedes forelagt paa Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde den 18. Juni d. A. Forslaget gik ud paa, at Afdelingen optoges i Arbejdsløshedskassen. Efter at denne Sag var drøftet, vedtoges det at sende Afdelingen Meddelelse om, at denne Sag ikke kan blive behandlet paa Delegeretmødet, da det var udelukket, at Afdelingens Medlemmer kunde blive optagne som nydende Medlemmer i Arbejdsløshedskassen, da de ikke opfyldte Lovens Betingelser for Optagelse, idet de ikke kunde betragtes som Lønarbejdere.

Dermed var Mødets Dagsorden udtømt, og Mødet hævedes.

Afsluttede Overenskomster.

Med A/S Mejeriet Sanderum og A/S Eksport Fløde-Compagniet, Odense, er afsluttet Overenskomst. Ugelønnen, som før var 16 Kr., blev forhøjet med 6—7 Kr. pr. Uge. Begyndelseslønnen er 21 Kr. det første halve Aar, derefter er Ugelønnen 23 Kr. Der opnaaedes 6 Dages Sommerferie med fuld Løn. I Ulykkestilfælde betales der de første 13 Uger 2 Kr. pr. Dag.

Arbejdstiden er 57 Timer ugentlig; der fastsattes Betaling for Overarbejde til 50 pCt. og 100 pCt. Overenskomsten træder i Kraft 1. Februar 1918, er gældende til 1. Februar 1919 og omfatter ca. 35 Kvinder.

Der har ikke tidligere bestaaet nogen Overenskomst med ovennævnte Virksomhed.

Overenskomsten med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Fabrik i Viby er forlænget et Aar til 1. Marts 1919, imod at der ydes følgende Dyrtidstillæg:

Selvforsørgende Kvinder erholder 3 Kr. pr. Uge, de øvrige Kvinder erholder et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge, akkordlønnede Arbejdersker erholder 2 Kr. i Dyrtidstillæg. pr. Uge. Dyrtidstillægget beregnes fra 1. November 1917.

Overenskomsten med Hellesens Enke og V. Ludvigsen, Elementfabrikken, København, er forlænget et Aar til 1. Jan. 1919, imod at der ydes et Dyrtidstillæg til saavel dag- som akkordlønnede Arbejdersker af 3 Kr. pr. Uge. Dyrtidstillægget beregnes fra 1. Januar 1918.

Overenskomsten med Nordisk Tubefabrik i Vejle er forlænget 1 Aar til 1. April 1919; der ydes et gennemsnitlig Timelønstillæg af 5 Øre foruden et Dyrtidstillæg til Kvinder under 18 Aar af 3 Kr. pr. Uge og til Kvinder over 18 Aar 4 Kr. pr. Uge. saavel til akkord- som timelønnede Arbejdersker. Ovennævnte Tillæg udbetales fra 1. Februar 1918. Overenskomsten udløb ordinært 1. April 1918.

Med Firmaet Hagen & Sivertsen, Odense, er der ført Forhandlinger om Dyrtidstillæg. Disse resulterede i, at der nu ydes et Dyrtidstillæg af 1 Kr. 50 Øre pr. Uge. Overenskomstens Udløbstid forbliver uforandret.

Ved det paa Forbundets Foranledning i Fredericia afholdte Mæglingsmøde vedrørende Lønforholdene paa Ernst Voss Fabrikker, opnaaedes følgende Dyrtidstillæg til de bestaaende Timelønninger: 2—2½—3 Øre. Timelønningerne er derefter 22—25½—28 Øre. Desuden erholder Arbejderskerne det i Overenskomsten med Jernindustrien fastsatte ugentlige Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes ved Forhandlingerne angaaende Lønforholdene for de ved Aarhus Kommuneskoler beskæftigede Rengøringskoner et Dyrtidstillæg af 5 Kr. pr. Maaned beregnet fra 1. Januar 1918.

Med Fabrikken „Avanti", Kallundborg, er afsluttet Overenskomst.

Lønnen, som før for unge Kvinder under 18 Aar var 12 Kr. pr. Uge, blev forhøjet med 3 Kr. til 15 Kr. pr. Uge. For Arbejdersker over 18 Aar var Lønnen 15 Kr., denne blev ligeledes forhøjet med 3 Kr. til 18 Kr. pr. Uge. Der fastsattes Betaling for Overarbejde. Overenskomsten er gældende fra 16. Marts 1918 til 1. Februar 1919 og omfatter ca. 16 Kvinder.

Med A/S Jysk Flødeeksport i Aalborg er afsluttet Overenskomst. Timelønnen blev forhøjet med 5 Øre pr. Time og er herefter 30 Øre pr. Time. Der fastsattes Betaling for Overarbejde til 50 og 100 pCt., ligesom der opnaaedes 4 Dages Sommerferie med Løn. Overenskomsten er gældende fra 1. Marts 1918 til 1. Marts 1919 og omfatter 20 Arbejdersker. Der har ikke tidligere bestaaet nogen Overenskomst med nævnte Virksomhed.

Med Dampvaskeriet „Thor", København, er afsluttet ny Overenskomst. Ugelønningerne for Rullestrygersker og Syersker blev forhøjet fra 12 Kr. 50 Øre til 18 Kr. pr. Uge de første 3 Mdr., derefter var Lønnen 15 Kr. pr. Uge og blev forhøjet til 24 Kr. pr. Uge efter et halvt Aars Forløb. Alle ugelønnede Arbejdersker erholder 10 pCt. Tillæg til Ugelønnen. Akkordlønnede Arbejdersker erholder et Tillæg til Akkordpriserne af 15 pCt. Overenskomsten er gældende fra 9. Februar 1918 til 1. April 1919 og omfatter ca. 100 Kvinder.

Overenskomsten med Smør- og Ægeksportører samt Margarinefabrikanter i Esbjerg er forlænget 1 Aar til 1. April 1919, imod at der ydes et Dyrtidstillæg af 4 Kr. 50 Øre pr. Uge til alle Arbejdersker. Arbejdstiden blev forkortet med ½ Time pr. Dag fra 10 Timer til 9½ Time. Overenskomsten omfatter ca. 28 Kvinder.

Med „Aarhus Stiftstidende" er ført Forhandlinger om et Dyrtidstillæg til de ved Bladet beskæftigede Bude. Der opnaaedes et Tillæg af 10 Kr. hvert Kvartal.

Med Aarhus Dampvaskeri er ført Forhandlinger, hvorved opnaaedes følgende: Overenskomsten forlængedes 1 Aar imod Ydelsen af et Dyrtidstillæg af 2 Kr. 50 Øre pr. Uge for uge-

lønnede Arbejdersker og 1 Kr. 50 Øre pr. Uge til akkordlønnede, foruden de i Overenskomsten fastsatte Dyrtidstillæg Denne Ordning er gældende fra 19. Januar 1918 til 1. April 1919.

Med Bouillonterningfabrikken „Frem" i Roskilde er truffet følgende Ordning: Overenskomsten forlænges et Aar til 1. Juli 1919, imod at der ydes et Dyrtidstillæg af 4 Kr. pr. Uge til alle Arbejderskerne. Denne Ordning er gældende fra 5. April 1918 til 1. Juli 1919. Overenskomsten omfatter 18 Kvinder.

Med A/S Søborghus Papfabrik, København, er der afsluttet Overenskomst. Lønnen blev fastsat som følger: De første 3 Maaneder 13 Kr. pr. Uge, derefter 15 Kr. pr. Uge. Lønnen for Sorterersker er de første 3 Maaneder 15½ Kr, derefter 17½ Kr. pr. Uge. Alle Arbejdersker erholder et Dyrtidstillæg af 4 Kr. pr. Uge. Betalingen for Overarbejde fastsattes til 50 og 100 pCt. Overenskomsten træder i Kraft 1. April 1918 og er gældende til 1. April 1919 med 3 Maaneders Opsigelse. Overenskomsten omfatter 16 Kvinder. Der har ikke tidligere bestaaet nogen Overenskomst med dette Firma.

Med A/S Dæhnfeldts Gartnerier, Odense, er afsluttet Overenskomst. Lønnen til fastansatte Arbejdersker blev forhøjet fra 18 Kr. pr. Uge til 22 Kr. pr. Uge. Løst antagne Arbejdersker erholder en Timeløn af 35 Øre. Timelønnen var før Overenskomstens Afslutning 30 Øre. Overenskomsten er gældende fra 1. April 1918 og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til den 1. i hver Maaned. Overenskomsten omfatter ca. 30 Kvinder. Der har ikke tidligere bestaaet nogen Overenskomst med Virksomheden.

Med Odense Sæbefabrik er oprettet Overenskomst. Lønningerne, som før var 15 Kr. pr. Uge, blev forhøjet til 17 Kr., stigende efter 9 Maaneders Forløb til 20 Kr. pr. Uge. Der fastsattes Betaling for Overarbejde, ligesom der indrømmedes Kvinderne 3 Dages Sommerferie med Løn. Overenskomsten er gældende fra 18. Maj 1918 til 1. Juni 1919 og omfatter 13 Kvinder. 7 Kvinder havde en Ugeløn af 15 Kr. og fik 20 Kr., 6 var paa Maanedsløn af 35 Kr., deraf fik 4 Kvinder straks 17 Kr. og 2 Kvinder 20 Kr. pr. Uge. Dette opnaaedes dog først efter 14 Dages Strejke; alle de strejkende fik det samme Arbejde, som de havde forladt. Der har ikke tidligere bestaaet Overenskomst med Virksomheden.

Med Dehns Dampvaskeri, København, er afsluttet Overenskomst.

Lønningerne, som var 14-16-19 Kr. pr. Uge, blev forhøjet til 16—18—20 Kr. pr. Uge + 2 Kr. pr. Uge til saavel akkordsom timelønnede Aarbejdersker i Dyrtidstillæg. Der indrømmes alle Arbejdersker 8 Dages Sommerferie med Løn, og der fastsattes Betaling for Overarbejde til 50 og 100 pCt.

Overenskomsten er gældende fra 1. April 1918 til 1. April. 1919 og omfatter 130 Kvinder. Lønningerne fordeler sig som følger: 60 Kvinder fik Lønnen forhøjet fra 14 Kr. til 16 Kr. + 2 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge. 28 Kvinder fik Lønnen forhøjet fra 16 til 18 Kr. + 2 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge. 2 Kvinder fik Lønnen forhøjet fra 19 til 20 Kr. + 2 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge. 40 Kvinder, som beskæftiges ved Akkordarbejde, fik Priserne forhøjede med 5 pCt. + 2 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge.

Overenskomsten med Afvulkaniseringsfabrikken i Køge blev forlænget 1 Aar til Juni 1919, imod at der ydes et Dyrtidstillæg af 3 Kr. pr. Uge til timelønnede Arbejsker, akkordlønnede Arbejdersker erholder et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge. Denne Ordning er gældende fra 1. Maj 1918 og omfatter ca. 30 Kvinder. 16 Kvinder faar 3 Kr. pr. Uge og 14 Kvinder 2 Kr. pr. Uge.

Ved Mælkeriet Enigheden er der ved Forhandling opnaaet et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge. Ugelønnen er herefter 26 Kr. for alle Kvinder.

Med Dansk Mælkekompagni og Trifolium er der ved Forhandlingerne opnaaet Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge. Lønningerne er herefter 22—23 Kr. pr. Uge.

Med Gummifabrikken Schiønning & Arvé er der ført Forhandlinger, hvorved der opnaaedes et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge, foruden det Dyrtidstillæg, som blev givet, da Overenskomsten blev forlænget. Det samlede Dyrtidstillæg er nu for de laveste Lønsatser 6 Kr. pr. Uge og 4,80 pr. Uge. Lønninger paa 20 Kr. erholder 2 Kr. pr. Uge + 5 Kr. pr. Maaned. Akkordarbejderskerne i Dækafdelingen erholder et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge. Med Cikoriefabrikken Danmark er der ført Forhandlinger, hvorved opnaaedes et Dyrtidstillæg af 10 Kr. pr. Maaned. Denne Ordning omfatter 14 Kvinder.

Med Bouillonterningfabriken „Trebla" er afsluttet Overenskomst, hvorved Ugelønningerne, som var 18 Kr., forhøjedes til 24 Kr. Der fastsattes Betaling for Overarbejde 50 og 100 pCt. Overenskomsten er gældende indtil 1. Maj 1919 og omfatter ca. 40 Kvinder.

Med Nordisk Films Co. er afsluttet Overenskomst. Ugelønningerne, som før var 22 og 25 Kr., forhøjedes til 26 og 30 Kr. Overarbejde betales med 50 og 100 pCt. Kvinderne erholder 7 Dages Sommerferie med Løn.

Overenskomsten er gældende til 1. Juni 1919.

Med A/S Asta, Dansk Fabrik for Metaltraadslamper, er afsluttet Overenskomst. Arbejdstiden blev fastsat til 8½ Time daglig. Timelønningerne, som før var 25 Øre, forhøjes nu efter 3 Maaneders Forløb til 30 Øre pr. Time, tillige ydes et Dyrtidstillæg af 15 pCt. Akkordarbejde forhøjes med 10 og 15 pCt. Overarbejde betales med 50 og 100 pCt. til saavel time- som akkordlønnede. Kvinder erholder, naar de har arbejdet paa Virksomheden i et Aar, 8 Dages Sommerferie med henholdsvis 15 og 20 Kr. Overenskomsten er gældende fra 1. Juni 1918 til 1. Juni 1919 og omfatter ca. 100 Kvinder.

Til Afdelingskassererne.

Afdelingskassererne anmodes om senest den 8. i hver Maaned at indsende alle Kvitteringer for udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse, samt en Opgørelse over de Beløb, som der indsendes Kvitteringer for, og den Beholdning, som Afdelingen har til Rest af de fra Arbejdsløshedskassen tilsendte Penge. Denne Opgørelse maa underskrives af Afdelingsformanden og en Revisor.

Bemærk!

Strejkemærket for Aaret 1918 maa være indbetalt senest den 15. Juli d. A.

Kontortider.

Københavns Afdeling 1's Kontor er aabent Tirsdag, Torsdag og Fredag fra 10—3 og Mandag, Onsdag og Lørdag fra Kl. 10—3 og 6—8.

Medlemmerne kan kun melde sig arbejdsløse hver Dag mellem 12—2.

Københavns Afdeling 2's Kontor er aabent hver Mandag Aften fra 6—8. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse Torsdag fra $4^1/_2$—7.

Københavns Afdeling 4 har aabent Onsdag fra Kl. 7—9.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—5. Telf. 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling I. Kasserer: Kirstine Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand: Emma Rasmussen, Valdemarsgade 4, St. — Kasserer: Emilie Hansen, Kattesundet 45 1.

Aarhus Afdeling 1. Formand: Petra Jensen, Vestergade 34, Bagh. — Kasserer: Gunder Mogensen, Vesterg. 34 1, o. G.

Aarhus Afdeling 2. Formand: Jørgine Poulsen, Steen Blichersgade 26 2. — Kasserer: Elna Christensen, Falstersg. 7 2.

Aarhus Afdeling 3. Formand: Petra Schou, Bogensegade 8, St. Kasserer: Agnes Jensen, Faaborggade 10 2.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Marie Johnsen, Banegaardsgade 17. — Kasserer: Constance Olsen, Knudrisgade 20 2.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Kristine Friis, Nygade 20. — Kasserer: Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23.

Aarhus Afdeling 6. Formand: Mariane Petersen, Niels Ebbesensvej 88. — Kasserer: Ane Jensen, Ny Munkeg. 81

Allinge Afdeling. Formand: Marie Svendsen, Nørregade. — Kasserer: Jenny Andersen, Østergade.

Esbjerg Afdeling. Formand: Marie Nielsen, Torvegade 36. — Kasserer: Gudrun Nielsen, Frodesgade 20 1.

Fredericia Afdeling. Formand: Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Anna Groes, Prinsessegade 8.

Frederikssund Afdeling. Formand: Margrethe Christiansen, Skyllebakkeg. — Kasserer: Johanne Jensen, Skoleg. 2.

Frederiksværk Afdeling. Formand: Nikoline Jørgensen, Hermandsgade. — Kasserer: Harriet Larsen, Hovfængevej.

Helsingør Afdeling. Formand: Ella Hansen, Villa „Skovbo", Bülowsvej. — Kasserer: K. Rasmussen, Villa „Vito", Bülowsvej.

Hedehusenes Afdeling. Formand: Anna Olsen, Reerslevvej. — Kasserer: Anna Petersen, Hedehusene.

Horsens Afdeling. Formand: Fanny Jensen, Allégade 25, Sidebygningen. — Kasserer: Marie Nielsen, Houmandsg. 35.

Holstebro Afdeling. Formand: Kristine Tribler, Herningvej 1.

Hobro Afdeling. Formand: Hansine Bech Nielsen, Skibsbakken.

Jyderup Afdeling. Formand: Bertha Jensen, Lyngvej. — Kasserer: Louise Andersen, Jyderupvej.

Kolding Afdeling. Formand: Olga Ekhaus, Emballagefabrikken. — Kasserer: Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.

Kalundborg Afdeling. Formand: Hansine Nielsen, Adelg. 20.

Køge Afdeling. Formand: Elvira Lundin, Vestergade 17.

Lyngby Afdeling. Formand: Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31 2. — Kasserer: Laurette Petersen, Frem 38.

Middelfart Afdeling. Formand: Mine Petersen, Østergade 8. — Kasserer: Josephine Hansen, Banegaardsvej 34 2, 3die Opgang.

Nyborg Afdeling. Formand: Laurine Larsen, Voldgade 36. — Kasserer: Sophie Nielsen, Østervoldgade 83.

Odense Afdeling 1. Formand: Anna Mehlsen, Jens Benzonsgade 14 1. — Kasserer: Jensigne Jensen, Vesterbro 12.

Odense Afdeling 2. Formand: Anna Jensen, Absalonsgade 22. — Kasserer: Marie Hansen, Skibhusvej 163.

Odense Afdeling 3. Formand: Kirsten Hansen, Rødegaardsvej 34. — Kasserer: Dagmar Petersen, Oluf Bagersg. 12.

Rønne Afdeling. Formand: Jenny Svendsen, Slappegade 6. — Kasserer: Petra Mikkelsen, Lindevej 1.

Randers Afdeling. Formand: Johanne Thomsen, Skousgade 13. — Kasserer: Sørine Rasmussen, Løvstræde 2 2.

Roskilde Afdeling. Formand: Hilda Christiansen, Brøndgade 5, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Bertha Johansen, Asylgade 8.

Silkeborg Afdeling. Kasserer: Marie Rohde, Knudsgade.

Slagelse Afdeling. Formand: Marie Dinesen, Løvegade 91. — Kasserer: Marie Skovgaard Sørensen, Nansensg. 17.

Svendborg Afdeling. Formand: Anna Petersen, Kedelsmedsstræde 3. — Kasserer: Anna Mejer, Oxenbjergvej 26.

Vejen Afdeling. Formand: Mette Petersen. — Kasserer: N. P. Nielsen, Grunnitsgade.

Vejle Afdeling. Formand: Betty Sørensen, Aagade 13, — Kasserer: Margrethe Madsen, Gl. Havn 16.

Københavns Afdeling 1. Formand: Johanne Jensen Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Kirstine Haagensen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Inger Rasmussen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Jenny Sørensen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Anna Frederiksen, Kapelvej 19 A 4. — Kasserer: C. Jensen.

Forretningsfører: Sofie Rasmussen, Blaagaardsgade 21 1.

Arbejderkvinderne (Afd. 5) i Aarhus.

Fra og med 1. Maj er Arbejdslønnen for Vask og Rengøring **4 Kr. pr. Dag** og **5 Kr. uden Kost**. Enkelte Timer **50 Øre**. Overarbejde og Søndagsarbejde **65 Øre** og Søndagsarbejde uden Kost **75 Øre** pr. Time. For at faa Koner til den ønskede Tid, bedes de ærede Fruer ringe Dagen før mellem 8—10. **Tlf. 3742.**

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 15 | Oktober 1918 | 4. Aargang

Vor 7. Kongres.

Som Medlemmerne alt har erfaret dels gennem Dagspressen og dels gennem det forudgaaende Fagblad har Forbundet i Dagene fra den 16.—17. Juni afholdt sin 7. Kongres.

Kongressen afholdtes i København i Folkets Hus, Jagtvej 69, hvis store smukke nyrestaurerede Festsal var nydeligt smykket med de forskellige Afdelingers Faner og Bannere.

Kongressens Forløb, Behandlingen af de forskellige Sager samt de tagne Beslutninger har selvfølgelig i høj Grad Krav paa Medlemmernes Interesse, og da vi tror, at Medlemmerne gerne vil sætte sig ind i hvad Forbundets højeste Myndighed har beskæftiget sig med, bringer vi i efterfølgende Linier Referatet heraf.

I det sidst udkomne Fagblad var Kongressens Dagsorden optrykt, og af Hensyn dels hertil og dels til vor knappe Plads, udelader vi denne.

Kongressen paabegyndtes med, at Forretningsføreren paa Hovedbestyrelsens Vegne bød Gæsterne og de Delegerede Velkommen til Forbundets 7. Kongres og mindede om, at det var anden Gang, medens Krigen rasede i Evropa, at Kvindeligt Arbejderforbund samledes til Kongres til fælles Arbejde for vor Klasses store Sag. Forretningsføreren udtalte Haabet om, at de kommende Dages Forhandlinger og de Beslutninger, der toges, maatte blive til Held og Lykke for vort Forbund og dets Medlemmer i Fremtiden, samt udtalte en Tak til de mødte Gæster: Hr. Janne Jönsson, Forretningsfører for Svenska Grof- och Fabriksarbetareförbundet i Stockholm, som for første Gang lod sig repræsentere ved vort Forbunds Kongres, Hr. Forretningsfører Thomsen og Fru Jørgensen fra Kommunalt Arbejderforbund, Hr. Forretningsfører Jens Larsen og Hr. Hovedkasserer Johs. Sørensen fra Dansk Arbejdsmands-Forbund og Hr. Hovedkasserer E. Svendsen fra De samvirkede Fagforbund, og erklærede herved Kongressen for aabnet.

Forretningsføreren foreslog derefter, at man nedsatte et Mandatudvalg paa 3 Medlemmer; dette vedtoges, og som Medlemmer af Mandatudvalget valgtes: Magda Jehl, København, Marie Johnsen, Aarhus og Marie Hansen, Fredericia. Herefter forelagde Forretningsføreren Forslag til Forretningsordenen, som godkendtes.

Til Ordstyrere paa Kongressen valgtes: Fru Johanne Jensen, København, og Fru Fanny Jensen, Horsens, og til Sekretærer valgtes Fru Kirstine Haagensen og Fru Anna Nielsen, begge fra København.

Efter at Kongressen saaledes var konstitueret, tog Hr. Hovedkasserer Svendsen fra De samvirkende Fagforbund Ordet og takkede paa De samvirkende Fagforbunds Vegne for Indbydelsen samt udtalte, at naar man saa paa det Arbejde, der var udført, skulde man ikke tro, at det var udført i Krigens 3 værste Aar. Arbejdet havde jo netop i disse 3 sidste Aar været mægtigere og vanskeligere end nogensinde, og Medlemsantallet er desuagtet steget til det dobbelte siden sidste Kongres. Hr. Svendsen sluttede med at ønske Lykke med Arbejdet og bragte paa Landsorganisationens Vegne en Tak for det store Arbejde, som var udført.

Forretningsfører Jens Larsen, Dansk Arbejdsmandsforbund, bragte paa sin Organisations og paa sine egne Vegne en Tak for Indbydelsen. Hr. Larsen udtalte sin Glæde over, at Mænd og Kvinder havde fundet hinanden i Organisationens Arbejde og sit Haab om, at de fremdeles vilde arbejde sammen i god Forstaaelse.

Forretningsføreren for Grof- og Fabriksarbetareförbundet i Sverige, Hr. Janne Jönsson, takkede for Indbydelsen og udtalte, at det var første Gang, at han overværede en Kongres for Kvinder alene, idet Mænd og Kvinder i Sverige stod samlede i et Forbund, for efter nogle for Forbundet smigrende Ord at slutte med at ønske Kongressen Held og Lykke med Arbejdet.

Hr. Thomsen, Formand for Kommunalt Arbejderforbund, bragte en Hilsen og Tak fra sit Forbund og udtalte, at det var første Gang, at dette var repræsenteret ved Kvindernes Kongres, og det var med Glæde, at han saa paa det store Arbejde, som var udrettet. Hr. Thomsen paapegede, at den store Tilgang af Medlemmer i de senere Aar var en Borgen for, at man nu havde fundet hinanden i Organisationens Arbejde og faaet en Forstaaelse af sammes Betydning, og at det store Arbejde, der var udrettet, var i høj Grad imponerende. Til Slut bragte Hr. Thomsen paa egne og Fru Jørgensens Vegne en Tak for Indbydelsen og ønskede Held og Lykke med Arbejdet.

Foretningsføreren takkede Gæsterne og bød Repræsentant Hr. Olsen et hjerteligt Velkommen, samt udtalte, at hun agtede at give Beretningen en meget sammentrængt Form, idet hun haabede, at man saa under Debatten kunde faa Lejlighed til at fordybe sig i de lokale Sager fra Afdelingerne og øvrige Enkeltheder. I sin Beretning oplyste Forretningsføreren, at Forbundet ved den sidste Kongres i 1915 talte 26 Afdelinger med ialt 3532 Medlemmer, disse Tal var i 1916 voksede til 27 Afdelinger med ialt 4091 Medlemmer, i 1917 var der 31 Afdelinger med 4300 Medlemmer, og nu ved Kongressens Afholdelse var disse Tal steget til ialt 37 Afdelinger med 7801 Medlemmer. I Kongres-Perioden er der afsluttet 110 Overenskomster, hvoraf 26 med Virksomheder, hvor vi ikke før har haft nogen Overenskomst. Iøvrigt henviste Forretningsføreren til den trykte Beretning.

Efter at flere af de Delegerede havde haft Ordet og udtalt deres Tak til Forretningsføreren for det udførte Arbejde, samt rettet forskellige Forespørgsler til Forretningsføreren angaaende lokale Forhold, blev der stillet en Resolution fra Delegerede for Københavns Afd. 1, som gik ud paa, at Ledelsen indenfor Forbundet skulde arbejde hen til, at der ikke paa Værksteder og Fabriker arbejdedes længere end til Kl. 2 Lørdag Middag.

Der var indløbet Telegram fra Vejen Afd. og en Hilsen fra Københavns Afd. I. og Odense Afd. I. i Form af Blomster. Da Telegrammet var oplæst, holdtes Middagspause.

Eftermiddagsmødet Kl. 2.

Ordstyrer: Fru Fanny Jensen, Horsens.

Der var indløbet Telegram fra Rønne og Horsens Afd., som ønskede Held og Lykke med Arbejdet. Der rettedes endnu forskellige Spørgsmaal fra de Delegerede, som Forretningsføreren besvarede, og det oplystes, at der mange Steder var forhandlet med Arbejdsgiverne om, at Kvinderne skulde have fri Lørdag Eftm., og at dette ogsaa var opnaaet flere Steder, men man vilde nu forsøge at faa det overalt. Forretningsføreren paapegede det store Gode det vilde være for Kvinderne at faa Lørdag Eftm. fri og udtalte, at man ligeledes havde bestræbt sig for at gennemføre Sommerferie, hvilket bl. a. havde medført, at vi nu flere Steder havde 3 Dages Sommerferie med Løn. Til Afd. 5 i Aarhus vilde Forretningsføreren sige, at vi ikke kunde gaa med til, at Afdelingen optog Fabriksarbejdere, der hørte hjemme i Afd. 1. Forretningsføreren mente, at hvis der skulde ske nogen Forandring, maatte alle 6 Afdelinger slaas sammen til een. Der var flere Repræsentanter, der benyttede sig af Lejligheden til at anmode Forretningsføreren om at komme til forskellige Byer. Forretningsføreren paapegede, at det paa Grund af det store Arbejde havde været umuligt at rejse de sidste 3 Mdr., men lovede straks efter Kongressen at oprette det forsømte.

Hr. Forretningsfører Larsen udtalte sin Glæde over de Delegeredes Tilfredshed med Beretningen, men mente ogsaa, at de skyldte Medlemmerne hjemme i Afdelingerne Tak for det, det var opnaaet. Hr. Larsen anbefalede at slutte Afdelingerne sammen i de forskellige Byer, da det havde vist sig, at i de Byer, hvor der kun var en Afdeling, havde Forholdene været bedre end hvor der var flere i samme By. Hr. Larsen paalagde tilslut de Delegerde at gøre alt for, at Organisationen voksede sig endnu større og stærkere til næste Kongres.

Forretningsføreren takkede alle de Delegerede for den Maade, hvorpaa Debatten var ført, og takkede ligeledes Repræsentanterne fra Arbejdspladserne for det store Agitationsarbejde, de havde udført. Særlig i Odense og Aarhus er Afdelingerne vokset betydeligt.

Forretningsføreren takkede ligeledes Hovedbestyrelsen og Damerne paa Kontoret for den Støtte de havde ydet, hvorefter Fru Fanny Jensen oplæste den Resolution, der var stillet af Københavns Afd. 1. Denne lød saaledes:

> Samtlige Delegerede fra Københavns Afd. 1 foreslaar og anbefaler til Kongressens Vedtagelse:
> Det paalægges Forbundsledelsen og Afdelingsledelserne hver for sig saavel som samlet at arbejde hen til, at Arbejdstiden om Lørdagen ophører Kl. 2 Eftm., og at en Bestemmelse desangaaende fremtidig indsættes i Forbundets Overenskomster, ligeledes bør der arbejdes hen til, at alle Forbundets Medlemmer erholder Sommerferie uden Afkortelse i Lønnen.

Resolutionen blev enstemmigt vedtaget.

Da der ikke var flere der ønskede Ordet, blev Beretningen sat under Afstemning og enstemmigt godkendt.

Regnskabet.

Da de Delegerede ikke ønskede Regnskabet oplæst, sattes det under Afstemning og blev enstemmigt godkendt.

Forslag til Kongressen.

Fru Jensen anbefalede Kongressen at ansætte en Hovedkasserer; dette vedtoges enstemmigt. Andet Steds i Bladet skal vi nærmere omtale denne Beslutning og Forholdene der nødvendiggjorde den.

3. Møde Mandag Kl. 9½ Form.

Ordstyrer: Fru Johanne Jensen.

Efter at der var foretaget Navneopraab, oplæste Sekretæren Forhandlingsprotokollen, som enstemmigt godkendtes. Der var indløbet Telegrammer fra Aalborg, Middelfart, Randers og Københavns Afd. 2, som ønskede Held og Lykke og fortsat Fremgang med Arbejdet. Hovedbestyrelsens Forslag om Ændringer i Forbundets Love oplæstes af Fru Jensen. Efter at Forslaget angaaende Kontingentforhøjelse var oplæst, paafulgte en livlig Diskussion. Kirstine Kjeldstrup, Nyborg, Fru Pedersen, Odense, Fru Mikkelsen, Rønne, Fru Andersen, København, Frk. Emma Rasmussen, Aalborg, Fru Andersen, Københavns Afd. 4, Fru Kirstine Jensen, Aalborg, Fru Tribler, Holstebro, Fru Andersen, Allinge, Fru Petra Jensen, Aarhus, Frk. Ketty Kjeldmark, København, Frk. Nikolajsen, Fru Mathilde Lund og Fru Anna Jørgensen, København, Frk. Johanne Rasmussen, Lyngby, Fru Christensen, København 4, og Frk.

Nielsen, København, anbefalede alle Kontingentforhøjelsen, hvorimod Fru Nielsen, Kallundborg, Fru Marie Nielsen, Horsens, Fru Sjøren, Aarhus, Fru Rasmussen Aarhus, Fru Nielsen, Aarhus 6, Fru Kristine Olsen, København, Fru Jensen, København 3, og Fru Andersen, København 3 ikke kunde anbefale Forhøjelsen. Særlig Socialdemokratens Bude, København, hævdede, at de ikke turde gaa med til Forhøjelsen, saa længe de ikke alle stod under Kvindeligt Arbejderforbund. Forretningsføreren paapegede, at det jo mange Gange var forsøgt at samle dem under et, men udtalte, at man gerne vilde forsøge det endnu engang, men turde dog ikke love, at det vilde hjælpe. Fru Jensen anbefalede at stemme for Kontingentforhøjelse og paapegede, at Kontingentet i Provinsen hidtil havde været altfor lille og maatte forhøjes. Det blev med overvældende Majoritet vedtaget at forhøje Kontingentet. Paa andet Sted i Bladet findes en Redegørelse for, hvorfor man var nødt til at forhøje Kontingentet.

Efter at alle Lovændringerne var gennemgaaet, sattes de under Afstemning og blev enstemmigt godkendt. De fra Afdelingerne indsendte Ændringsforslag forkastedes. I den paafølgende Middagspavse foretoges Valg til Hovedbestyrelsen efter de i de nye Love vedtagne Regler.

Eftermiddagsmødet Kl. 2.

Ordstyrer: Fru Fanny Jensen, Horsens.

Fru Fanny Jensen oplæste Stemmesedlerne vedrørende Valget til Hovedbestyrelsen. For Fyen genvalgtes Fru Mine Petersen, Middelfart, Suppleant Kirstine Hansen. For Sjælland: Frk. Ella Hansen, Helsingør, Suppleant Marie Sørensen, Slagelse. For Jylland: Fru Fanny Jensen, Horsens, 22 St., Marie Hansen, Fredericia, 17 St., Sørine Rasmussen, Randers, 12 St., Fru Johnsen, Aarhus, 11 St., Suppleant Gunder Mogensen, Aarhus, 9 St., Suppleant Emma Rasmussen, Aalborg, 9 St., Kirstine Jensen, Aalborg, 9 St., Marie Jensen, Aarhus, 7 St., Petra Jensen, Aarhus, 5 St., Marie Nielsen, Horsens, 5 St. For Københavns genvalgtes Fru Jensen, 36 St., Fru Jørgensen, 31 St., Fru Frederiksen, 29 St., Fru Andersen, Afd. 4, 28 St., Frk. Rasmussen, Afd. 2, 27 St., Fru Jehl, 26 St., Ketty Kjeldmark, 24 St., Jakobine Larsen, 14 St., som Suppleanter: Loduvika Andersen, 13 St., Karla Andersen, 10 St., Sofie Karlsen, 9 St.

Derefter fandt Fastsættelse af Lønninger for Forretningsføreren og Hovedkassereren Sted. Til Hovedkasserer foreslog Fru Jensen at man valgte Fru Kirstine Haagensen, som valgtes enstemmigt. Fru Haagensen takkede for Valget og udtalte, at hun haabede at kunne udføre Arbejdet til Forbundets Tilfredshed. Til Forretningsfører genvalgtes Fru Rasmussen med Akklamation. Til Revisorer genvalgtes Fru Henriette Poser og nyvalgtes Fru Inger Christensen. Fru Kirstine Jensen, Aalborg, foreslog at der blev ydet Forretningsføreren et Gratiale. Dette vedtoges. Fru Jensen, Afd. 3, foreslog ogsaa at yde Fru Johanne Jensen et Gratiale. Dette vedtoges ligeledes. Forretningsføreren takkede alle de Delegerede for de forløbne Dages Samarbejde og udtalte Haabet om, at Forbundet til næste Kongres maatte være fordoblet, og at de Beslutninger, der var taget af den nu afsluttede Kongres, maatte blive til Gavn for vort Forbund.

Fru Jørgensen fra Kommunalt Arbejderforbund takkede og udtalte, at det havde været hende en Glæde at være til Stede ved denne Kongres, samt udtalte Ønsket om, at de opnaaede Resultater maatte blive til Held og Lykke for Forbundet. Det vedtoges at holde næste Kongres i København 1921. Hermed sluttede Dirigenten Kongressen med at udbringe et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund, dette blev hilst med Hurraraab af alle Deltagerne.

Vi har her bestræbt os for at give et saa fyldigt Referat saa sammentrængt som muligt af vor Kongres, og da vi jo andet Steds knytter Bemærkninger til enkelte af Kongressens Vedtagelser, vil vi slutte Referatet med at udtale vor Tilfredshed med den rolige og værdige Maade, hvorpaa Forhandlingerne førtes, dette er for os et Bevis for, at de mange Aars Arbejde ikke har været spildt, men at de bl. a. har medført, at Kvindeligt Arbejderforbund indenfor sine Rækker tæller en udmærket Stab af fagligt skolede Kvinder, en Stab der nok skal vide at sætte sit Præg paa Fremtiden og føre Kvindeligt Arbejderforbund frem mod vort store Maal: Højnelse af den arbejdende Kvindes Livsvilkaar.

Arbejdsløshedskassens 3. Delegeretmøde.

I Tilslutning til Forbundets Kongres afholdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen Tirsdag den 18. Juli d. A.

Foruden de i Kongressen deltagende Gæster fra andre Forbund var Arbejdsløshedskasseinspektøren, Frk. Black kommen til Stede.

Dagsordenen for Delegeretmødet er meddelt i det forudgaaende Fagblad; vi bringer den da ikke her, men gaar straks over til at referere Delegeretmødets Forhandlinger.

Til Ordstyrere valgtes Fru Johanne Jensen, København, og Fru Fanny Jensen, Horsens, til Sekretærer Fru Anna Nielsen og Fru Kirstine Haagensen.

Formanden bød Gæsterne og de Delegerede Velkommen og udtalte sin Glæde over, at Arbejdsløshedsinspektøren Frk. Black var kommet til Stede. Det var nu det tredie Delegeretmøde, der afholdtes i vor Arbejdsløshedskasse, og Forretningsføreren udtalte, at man næppe havde tænkt sig, at Arbejdsløshedskassens Betydning for vore Medlemmer skulde være blevet saa stor, som Tiderne har medført, at den er bleven, og udtalte, at da man i sin Tid stiftede Arbejdsløshedskassen, var der her, som mange andre Steder, Medlemmer, som ikke tillagde den synderlig Betydning, og som tvivlede om, hvorvidt den vilde blive til Gavn for dem. I Dag er der sikkert kun én Mening, der gør sig gældende, nemlig den, at Arbejdsløshedskassen har været til uvurderlig Gavn for vore af Arbejdsløsheden ramte Med-

lemmer. Dermed erklærede Dirigenten Mødet for aabnet.

Formanden tog derefter fat paa sin Beretning og omtalte i store Træk de af Stat og Kommune foretagne Dyrtidsforanstaltninger og den Gavn, disse havde været til for vore Medlemmer. Omtalte derefter den regnskabsmæssige Side af Kassens Virksomhed og redegjorde for, hvad der var udbetalt i de forløbne 3 Aar. I Regnskabsaaret 1915—16 udbetaltes til Arbejdsløse Kr. 17396,00, og i samme Tidsrum blev der i Barselhjælp udbetalt Kr. 1326,00. Kassens Medlemsantal var 3712. I Regnskabsaaret 1916—17 var der til Arbejdsløse udbetalt Kr. 22,615,00 og i Barselhjælp Kr. 3851,00. Kassens Medlemsantal var 3860. I Regnskabsaaret 1917—18 var der udbetalt til Arbejdsløse Kr. 401,361,77 og i Barselhjælp Kr. 3296,00, medens Medlemsantallet var 7561. Formanden omtalte i store Træk, hvorledes disse Understøttelser var udbetalt, anmodede de Delegerede om at komme frem med alt, hvad de havde paa Hjertet og sluttede med at takke Afdelingernes Tillidsmænd for det store Arbejde, der var udført. Derefter gik man over til Diskussionen om Virksomheden.

Frk. Black takkede for Indbydelsen og udtalte, at det var hende en stor Glæde at være til Stede ved Kvindernes Delegeretmøde. Hun udtalte, at hun omfattede Kassen med samme Interesse som en Moder sit vanskeligste Barn, idet Kvinderne jo er vanskeligt stillede, fordi de er ny i Organisationens Tjeneste og derfor ikke kan have den samme Forretningsmoral som Mændene. Men alt dette vilde de jo med Tiden lære, det harmede derfor Frk. Black, at der med al den Kritik, der rettedes mod Kassen, ikke var et eneste anerkendende Ord for det store Arbejde, som Tillidsmændene havde udrettet. Frk. Black udtalte Haabet om, hvis hun næste Gang blev indbudt til Delegeretmøde, da at kunne forsikre sig om, at De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse fuldt staar paa Højde med de bedste blandt Mændenes Organisationer. Frk. Black sluttede med en Tak til hver enkelt af Tillidsmændene for det store Arbejde, der var udrettet.

De Delegerede rettede nu forskellige Spørgsmaal fra deres Afdelinger, som Formanden besvarede. Ligeledes gav Arbejdsløshedsinspektøren forskellige Oplysninger og meddelte, at der laa Forslag om Forlængelse af den nugældende Lov til Behandling i Rigsdagen. Hun omtalte, at der sikkert vilde ske en Forandring saaledes, at Ventetiden blev forlænget. Frk. Black kunde endnu ikke udtale sig om, hvorledes det blev, men skulde til Forhandling om dette Spørgsmaal og ønskede derfor at høre de Delegeredes Mening herom.

Hovedkasserer Svendsen havde som Medlem af Hjælpekassen erfaret, hvorledes den Bestemmelse, at Medlemmerne kunde faa Understøttelse straks efter Indtrædelsen, havde medført, at der var kommet adskillige mindre heldige Elementer ind i Arbejdsløshedskassen, uden at det dog kunde lægges denne til Last. Hr. Svendsen udtalte ogsaa, at det sikkert ikke vilde skade Arbejdsløshedskassen, at Ventetiden blev forlænget.

Formanden udtalte, at hun udmærket godt kunde gaa med til de 12 Maaneders Ventetid, naar det ikke skete paa en Gang; det vilde sikkert være tilfredsstillende for vor Kasse og i høj Grad lette Kassens Tillidsmænds store Arbejde.

Da der ikke var flere, der ønskede Ordet til Beretningen, blev den sat under Afstemning og enstemmigt godkendt.

Der var indløbet Telegram fra Afdelingen i Esbjerg, som ønskede Held og Lykke med Arbejdet.

Da dette var oplæst, holdtes Middagspause.

Eftermiddagsmødet Kl. 2.

Ordstyrer: Fru Fanny Jensen, Horsens.

ad 2. Regnskabet. Da ingen af de Delegerede ønskede Regnskabet oplæst, sattes det under Afstemning og blev enstemmigt godkendt.

ad 3. Lovændringer. Fru Fanny Jensen oplæste Lovændringerne, der alle blev enstemmigt godkendt. Afdelingernes Forslag til Ændring af Arbejdsløshedskassens Love forkastedes.

ad 4. Valg af Repræsentanter til Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde. Valgte blev: Mine Petersen, Middelfart, og Gunder Mogensen, Aarhus.

ad 5. Valg af Formand og Hovedkasserer. Til Formand valgtes Fru S. Rasmussen, og til Hovedkasserer Fru K. Haagensen. Hovedbestyrelsen og Revisorerne blev de samme, som valgtes paa Forbundets Kongres.

Fru Johanne Jensen foreslog, at Formandens Løn blev 800 Kr. aarligt. Dette vedtoges. Dermed var Dagsordenen udtømt.

Formanden udtalte, at man i Hovedbestyrelsen ikke kunde være andet end tilfreds med Delegeretmødets Arbejde, og takkede alle Tillidsmændene, saavel i Provinsen som her i København, for den Venlighed, de altid havde udvist overfor vore Arbejdsløse. Formanden sluttede med at takke Arbejdsløshedsinspektøren Frk. Black, fordi hun var kommet til Stede, og udtalte Haabet om, at Arbejdsløshedsinspektøren havde faaet det Indtryk af Forhandlingerne, at vore Tillidsmænd ude omkring gjorde deres Pligt, og bragte ligeledes alle vore Gæster en Tak for disse Dages Samvær.

Frk. Black roste den Interesse, hvormed Repræsentanterne behandlede Sagerne. Hun udtalte, at hun dog ikke havde behøvet at komme her for at faa at vide, at Kassens Kontrol og Administration var i den bedste Orden. De mange Klager, der indløb, skyldtes ikke Ligegyldighed fra Ledelsens Side, men den vanskelige Stilling, som Kassen indtog. Frk. Black sluttede med af bringe en Tak til alle Kassens Tillidsmænd for det udførte Arbejde.

Hr. Hovedkasserer Svendsen omtalte den udmærkede Forstaaelse af de store Opgaver, der herskede indenfor Kvindernes Rækker, og udtalte sin Glæde over, at Kvinderne havde vist at kunne udføre deres Arbejde saaledes, at det stod fuldt paa Højde med Mændenes, ikke alene i det overenskomstmæssige, men ogsaa med Hensyn til Arbejdsløshedskassen. Hr. Svendsen udtalte sin Overbevisning om, at der herskede stor Aarvaagenhed fra Ledelsens Side, og at der ikke havde fundet noget groft Misbrug Sted. Endvidere udtalte han Ønsket om, at de krigende Landes Arbejdere snart maatte

faa Forstaaelse af Organisationens Betydning. Hr. Svendsen sluttede med at udbringe et Leve for Forbundet.

Hovedkasserer Johs. Sørensen bragte paa egne og Forretningsfører Jens Larsens Vegne en Tak for at have været til Stede og udtalte sin Beundring over den grundige Maade, hvorpaa Repræsentanterne behandlede Tingene. Han sluttede med at udbringe et Leve for Socialismen.

Hr. Thomsen fra kommunalt Arbejderforbund takkede paa Fru Jørgensens og egne Vegne for de forløbne Dages Samvær og udtalte sin Beundring over det store Arbejde, der var udført, og sluttede med at ønske Held og Lykke i Fremtiden.

Hr. Janne Jönsson takkede ligeledes for at have været til Stede ved Kvindernes Kongres, og sluttede med at udbringe et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Hr. Forretningsfører Jens Larsen var ganske enig med Gæsterne i, at selv om man var gamle i Organisationens Tjeneste, havde man dog meget at lære, og han havde erfaret, at de kvindelige Arbejdere var lige saa fornuftige som de mandlige.

Til Slut takkede Forretningsføreren alle Gæsterne for disse Dages Samvær, hvorefter Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen, som enstemmigt godkendtes.

Derpaa hævedes Mødet.

— — —

Det kunde selvfølgelig være fristende yderligere at fordybe sig i og omtale Arbejdsløshedskassens meget store og omfattende Arbejde, især det umiddelbart forud for Delegeretmødet forløbne Tidsrum. Pladsen tillader det ikke, og naar vi undlader det, er det udelukkende, fordi vi i tidligere Fagblade udførligt har gjort Rede for de forskellige Arbejdsløshedsloves Tilblivelse og Betydning for netop vor Arbejdsløshedskasse. Skulde vi udtale noget, forinden vi slutter Referatet, skulde det da kun være Ønsket om, at alle vore Medlemmer — arbejdende som arbejdsløse — heraf har forstaaet, hvad det er for et kolossalt Arbejde, Tillidsmændene ude omkring saavel som paa Hovedkontoret har udført og for en yderst ringe Betaling; det vil da sikkert gaa op for Medlemmerne, at de forskellige smaa Anker, der har været rejst, fuldkommen forsvinder set i Sammenhæng med det store, udmærkede Administrationsarbejde, der er udført, og oven i Købet udført af Kvinder, der ikke har faaet anden Uddannelse til saadant Arbejde end den, de selv har forskaffet sig; det er i Sandhed saadanne Kvinder, vor Bevægelse kan være stolt af.

Andet Steds i Bladet omtaler vi enkelte af de af Delegeretmødet trufne Bestemmelser og hvad de vil betyde for Medlemmerne.

Til Eftertanke.

Vor Organisationsform.

Centralisation har jo alle Tider staaet som det, der skulde til, naar et Spørgsmaal eller en Sag skulde bringes frem til en heldig Løsning.

Saaledes ogsaa med Organisationen, her om ellers nogen Steder er Centralisationsprincippet bragt i Anvendelse og med afgjort Held.

Centralisation kan ske under forskellige Former, og saaledes er det da sket ogsaa indenfor vort Forbund; idet vi jo i nogle Byer har flere Afdelinger og i andre Byer, og det langt de fleste, kun har en Afdeling.

Disse Linier her skulde da tjene som et Indlæg til Fordel for Hovedledelsens Forsvar om vor Centralisationsform og som et Udtryk for, hvordan Forbundets Hovedledelse ser paa dette Spørgsmaal.

Vi har jo, som alt omtalt, i enkelte Byer flere Afdelinger, og ihvorvel disse Afdelinger hver for sig har arbejdet godt og fortjener fuld Anerkendelse for de opnaaede Resultater, saa har det under de nuværende Forhold med den abnormt store Arbejdsløshed og de mange Dyrtids- og Overenskomstforhandlinger og trods den store Lyst og energiske Dygtighed, vore Tillidsmænd ubestrideligt har udvist, ikke kunnet undgaaes, at Systemet, om man saa maa sige, undertiden har svigtet.

Det vilde have været mærkeligt, om man ikke indenfor Forbundets Ledelse havde haft Øjnene aabne herfor og havde set sig om efter Metoder, hvorved disse Mangler kunde afhjælpes.

Og da det at kende Aarsagen til et Onde altid har været ensbetydende med, at der kunde findes Midler til Bekæmpelse af det, har Forbundsledelsen naturligvis i første Række bestræbt sig for at finde Aarsagerne til, at Systemet har svigtet, og vi er da ganske simpelt faldet over, at Aarsagerne maatte søges i, at Arbejdet i de enkelte Afdelinger omkring i de større Provinsbyer er blevet for stort for de paagældende Tillidsmænd, der jo foruden deres Foreningsgerning ogsaa har haft deres Arbejde at passe og derfor ikke har haft den fornødne Tid.

Under disse Omstændigheder har Forbundsledelsen nøje overvejet, hvad der kunde gøres og er kommen til det Resultat, at man bør arbejde hen til Ansættelse at fastlønnede Tillidsmænd.

Forholdene er jo af den Beskaffenhed, at Afdelingerne enkeltvis ikke magter at ansætte fastlønnede Tillidsmænd, hvorimod dette sikkert kunde lade sig realisere, hvis de enkeltstaaende Afdelinger i en By sluttede sig sammen i en stor Afdeling. Vi tilraader derfor Afdelingerne at gøre dette.

En saadan Sammenslutning behøvede jo ikke i og for sig at berøve Afdelingerne deres Særpræg, idet man jo kunde benytte Klubsystemet, det vil sige beholde Branchepræget og kun i Stedet for at kalde sig Afdeling kunde kalde sig Klub.

Disse Spørgsmaal har Hovedledelsen for Forbundet beskæftiget sig med, og man vil da ogsaa i Referatet fra Kongressen se, at Spørgsmaalene har været fremme dèr.

Fra Hovedledelsen har man i enkelte Byer forsøgt at interessere de forskellige Afdelingers Bestyrelser for en Sammenslutning til en stor Afdeling i den paagældende By, og Hovedledelsens Grunde hertil har været følgende: Først og fremmest det, at en saadan Afdeling magtede at ansætte i hvert Fald en fastlønnet Tillidsmand, der udelukkende kunde ofre sin Tid og Arbejdskraft for Forbundets

Anliggender uden at være hæmmet af Hensynet til at skulle passe sit Arbejde hos en Arbejdsgiver, og dernæst det, at en saadan lønnet Tillidsmand i langt højere Grad end nu var i Stand til at varetage Arbejdsløshedskassens omfattende Arbejde, saasom Kontrol af Arbejdsløse, Udbetaling af Understøttelse og Anvisning af Arbejde.

Disse to Grunde er, synes det os, af den Natur, at enhver vil kunne faa Øjnene op for, at et Skridt af den Beskaffenhed vilde være absolut heldigt for vor Organisations fremtidige Virkemaade.

Hvad det, at en Tillidsmand er økonomisk uafhængig af Arbejdsgiverne, betyder under en Forhandling, er der sikkert intet af vore Medlemmer, der er blind for. En saadan Tillidsmands Handlefrihed maa naturligt være større end Handlefriheden hos en, der er afhængig af en Arbejdsgiver.

En saadan Tillidsmand vilde jo desuden ogsaa have mere Tid til at arbejde med og sætte sig ind i Sagerne, der betroes hende, og som Følge deraf ogsaa have større Udsigt til at naa et godt Resultat, at hun desuden ogsaa vilde kunne faa Tid til at beskæftige sig med Agitationen og dermed maaske øge Medlemsantallet i ret anselig Grad, turde ligeledes være en Grund, der vejer til, naar man skal skønne over det formaalstjenlige i at slutte Afdelingerne i de større Provinsbyer sammen til en Afdeling for den paagældende By og med en fastlønnet Tillidsmand for Styret.

Ja, disse Tanker har Hovedledelsen syslet med og er kommen til den Erkendelse, at det sikkert vilde være baade formaalstjenligt og gavnligt for hele vort Forbunds Orgaeisationsform, at man gennemfører dem.

Vi foreslaar derfor ved disse Linier Afdelingsledelserne ude omkring at beskæftige sig med Tanken og søge den realiseret, fra Hovedledelsens Side skal vi selvfølgelig være Afdelingsledelserne behjælpelige med Raad og Daad ved Gennemførelsen af denne Plan, som vi paa det bedste anbefaler.

Vi kan i denne Forbindelse nævne, at Sammenslutning i den af os nævnte Form har fundet Sted i Odense, og her har man til Dato kun været glade for den, idet den helt igennem har vist sig at være til Gavn for de paagældende Afdelinger og deres Medlemmer. *Forretningsudvalget.*

✠

Augustreguleringen.

Det vil erindres, at vort Forbuud i Fjor Efteraar tiltraadte det ved Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne tilvejebragte Grundlag, i Henhold til hvilket man fornyede de Overenskomster, der ordinært kunde bringes til Ophør i Slutningen af 1917 og Begyndelsen af 1918, 1 Aar, mod at der ydedes et passende Dyrtidstillæg. Dette Dyrtidstillæg skulde dog ogsaa omfatte andre Overenskomster end saadanne, der udløb i det nævnte Tidsrum. Til denne Ordning var desuden knyttet Bestemmelsen om, at saafremt Dyrtiden steg, skulde man i August Maaned 1918 kunne opnaa en yderligere Forhøjelse af Dyrtidstillægene, og som Basis for Forhandlinger i saa Henseende skulde benyttes Statistisk Departements Beregninger over Dyrtidens Stigning. Vi benytter her Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa, at hele denne Ordning, der jo blev tilvejebragt ved Forhandling mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund, selvfølgelig kun var bindende for saadanne Arbejdsgivere, der stod som Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Vi anfører denne Oplysning, fordi en stor Del af vore Medlemmer har næret den Opfattelse, at det skulde gælde for alle Arbejdsgivere, altsaa ogsaa saadanne, der ikke stod som Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Det ligger dog i Sagens Natur, at Arbejdsgiverforeningen ikke kunde forpligte andre end sine Medlemmer. Vore Medlemmer vil derfor kunne forstaa, at hos saadanne — om vi saa maa sige ikke organiserede — Arbejdsgivere har Forbundet været henvist til ved Forhandling at søge fremskaffet de samme Forbedringer, som hos de organiserede Arbejdsgivere. At det ikke alle Steder er gaaet lige glat, kan Afdelingsledelserne ude omkring saavel som Hovedledelsen tale med om.

Tiden er gaaet fra i Fjor Efteraar og indtil nu, og i Henhold til Reguleringsbestemmelsen forlangte Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Juli Maaned, at Forhandlingerne vedrørende denne nu blev optaget. Dette foranledigede Afholdelsen af et Møde mellem Forretningsudvalgene for de 2 Hovedorganisationer den 25. Juli. Dette Møde resulterede i, at der nedsattes et Underudvalg til at arbejde videre med Sagen.

Efter mange og lange Diskussioner enedes man omsider om et Grundlag for Augustreguleringen. Dette Grundlag kom til Behandling paa et Repræsentantskabsmøde, indkaldt af De samvirkende Fagforbund den 9. August. Repræsentantskabsmødet vedtog med alle Stemmer mod 6 det af Formanden for De samvirkende Fagforbund, Hr. C. F. Madsen paa Forretningsudvalgets Vegne forelagte og anbefalede Forslag.

Vi skal af Forslaget kun omtale den Bestemmelse, der tager Sigte paa vort Forbund, og i Henhold til hvilken vore Medlemmer har faaet deres Dyrtidstillæg forhøjet.

Bestemmelsen har følgende Ordlyd:

Til ufaglærte Kvinder over 18 Aar betales et Dyrtidstillæg af 8 Øre pr. Time. Unge Arbejdersker under 18 Aar erholder 5 Øre pr. Time.

Dyrtidstillæget skal træde i Kraft fra og med den 5. August 1918.

Saasnart Vedtagelsen af denne Bestemmelse havde fundet Sted, paabegyndte Forbundsledelsen Arbejdet med dens Gennemførelse omkring hos de Arbejdsgivere, der omfattedes af denne.

Begyndelsen blev gjort hos Medlemmer af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, og ihvorvel man skulde mene, at Gennemførelsen af en af selve Arbejdsgiverforeningen truffen Ordning ikke skulde møde Modstand hos denne Forenings Medlemmer, saa skete dette ikke desto mindre alligevel. En Række Arbejdsgivere forsøgte paa alle mulige og umulige Maader og under de latterligste Paaskud at smøge denne Bestemmelse af sig; dette lykkedes

imidlertid ikke nogen af dem. De maatte alle finde sig i det uundgaaelige og betale vore Medlemmer det dem tilkommende Dyrtidstillæg.

Som det gik i Jærnindustrien gik det mange andre Steder. Arbejdsgiverne gik kun modstræbende med til at betale Tillægget, men da disse Linier skrives, er Augustreguleringen saavidt os bekendt gennemført alle Steder, hvor vi var berettigede til at faa den.

Reguleringen har, beregnet pr. Uge til Arbejdersker over 18 Aar, betydet et Tillæg af fra 4 Kr. til 4 Kr. 56 Øre, og til unge Arbejdersker fra 2 Kr. 50 Øre til ca. 3 Kr. Et Tillæg, der selvfølgelig alle Steder er kommet godt tilpas.

Selvfølgelig har det, at Augustreguleringen kun omfattede Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, ikke været ensbetydende med, at vi ikke har søgt at opnaa det samme hos andre Arbejdsgivere — tværtimod, vi har i saa godt som alle Virksomheder og alle Steder, hvor vi har øjnet en Mulighed for at opnaa Tillæg til vore Medlemmer, taget fat med Energi, og selv om Resultaterne ikke har været lige straalende, saa er det dog i det store og hele lykkedes os at fremskaffe saadanne Forbedringer, at de dog er Omtale værd.

Nærmere Referat af disse vil fremkomme i det følgende Fagblad. Stoffet til nærværende er jo saa overvældende, at det af Pladshensyn vil være umuligt at knytte nogen nøjere Redegørelse til de opnaaede Resultater. Meningen med denne Artikel er da ogsaa kun saa kortfattet som muligt at give Medlemmerne et Indblik i, hvordan Augustreguleringen er opstaaet og hvordan den er forløbet, og det haaber vi er opnaaet paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade. *Forretningsudvalget.*

Fru *K. Haagensen.*

Forbundets nye og afgaaede Hovedkasserer.

Paa den nu afsluttede Kongres behandledes jo blandt de mange andre betydningsfulde Forslag ogsaa Forslaget om Ansættelse af en Hovedkasserer. Det stadig stærkt stigende Arbejde med Forbundets regnskabsmæssige Forhold og i Særdeleshed Arbejdsløshedskassens kolossale Arbejde nødvendiggjorde, at dette Spørgsmaal løstes, og Kongressen vedtog da ogsaa at ansætte en Hovedkasserer, og Valget faldt paa Fru Kirstine Haagensen.

Fru Haagensen har gennem flere Aar beklædt Posten som Kasserer for Københavns Afdeling 1, Forbundets største Afdeling, og maa jo saaledes siges at møde med de bedste Forudsætninger for at kunne bestride det hende betroede ansvarsfulde Hverv.

Iøvrigt er Fru Haagensen mangeaarigt Medlem af Forbundet, der paa mange Maader har benyttet Fru Haagensens gode Evner, saaledes bl. a. i en Kongresperiode som Revisor.

Indenfor Københavns Afdeling 1 har Fru Haagensen, som allerede meddelt, i flere Aar beklædt Posten som Kasserer, ligesom hun forud for Valget har været Bestyrelsesmedlem og taget levende Del i Arbejdet indenfor denne Forbundets største Afdeling. Vi tror derfor, at Kongressen ved at vælge Fru Haagensen har valgt rigtigt. Fru Haagensen er utvivlsomt i Besiddelse af netop de Egenskaber, der karakteriserer den gode Kasserer: Pligtfyldenhed, Akkuratesse, Ordenssans og Interesse for Arbejdet.

I denne Forbindelse kan det være paa sin Plads at erindre om, hvem Ansvaret for Forbundets og Arbejdsløshedskassens regnskabsmæssige Førelse hidtil har paahvilet, nemlig Forbundets fleraarige Forretningsfører Fru Sofie Rasmussen.

Fru Sofie Rasmussen valgtes til Forretningsfører for Forbundet umiddelbart efter Fru Olivia Nielsens Død. Paa det Tidspunkt havde Arbejdsløshedskassen en særlig Formand og en Hovedkasserer. Forholdene førte imidlertid med sig, at dette Arbejde samledes og blev paalagt Forretningsføreren alene, der altsaa indtil nu foruden Ledelsen af Forbundets Forhandlinger ogsaa har bestridt dette ganske enorme Arbejde.

At dette med Forbundets og Arbejdsløshedskassens rivende Vækst efterhaanden blev umuligt for et Menneske at bestride, turde være indlysende, og i det sidste Aars Tid har det da ogsaa været næsten uoverkommeligt; naar det ikke desto mindre er lykkedes at udføre Arbejdet og udføre det tilfredsstillende, er det vel kun rimeligt, at den der skriver disse Linier, anser det for at være paa sin Plads, at Medlemmerne udtaler deres Paaskønnelse af Forretningsførerens store Arbejde, og heri tror vi at være enige med Forbundets Medlemmer. Vi har samtidig benyttet Lejligheden til at bringe et Billede af Forretningsføreren, og vi har gjort det dels fordi

Fru *Sofie Rasmussen.*

Forretningsføreren nu har taget Afsked med en Del af sit Arbejde og dels fordi man undertiden ude omkring har anmodet om at faa at se, hvorledes den Dame, hvem Forbundets Interesser er betroet til, ser ud. Dette Ønske har vi forhaabentlig hermed imødekommet.

Faneindvielse og Stiftelsesfest.

Hobro Afdeling.

Vort Forbunds energiske Afdeling i Hobro fejrede den 15. Septbr. sin 1-aarige Stiftelsesfest.

Festen havde et særlig smukt Præg, idet Afdelingen samtidig indviede en smuk, ny Fane.

Festen, der havde samlet et stort feststemt Publikum, aabnedes ved 4-Tiden med en kvik Velkomsttale af Formanden, Fru Beck, der i store Træk omtalte Afdelingens Arbejde i den forløbne Tid og paapegede den store Betydning af og de tydelige Spor, Afdelingens Arbejde allerede havde sat sig i Bestræbelserne for en Højnelse af Kvindernes Løn- og Arbejdsvilkaar.

Formanden bød alle Deltagerne, der var bænkede omkring smukt anrettede Kafteborde, Velkommen og sluttede med at udtale Ønsket om, at Alle maatte tilbringe nogle fornøjelige Timer i godt kammeratligt Samvær.

Redaktør Dyrehøj, som derefter tog Ordet, tog ligeledes Anledning til at prise Organisationens store Betydning og udtalte nogle smukke Ord om den Begivenhed, der jo ved Indvielsen af en Fane skulde foregaa under Festen.

Hr. Dyrehøj udtalte Haabet om, at Fanens Symbol Frihedsgudinden og Arbejderklassens Motto: „Gør din Pligt, kræv din Ret" stadig maatte staa som Ledetraad for Afdelingens Medlemmer, hvorefter Taleren slog det første Søm i Fanestangen under Udbringelsen af et Leve for Friheden.

Hr. Typograf Andersen tog sit Udgangspunkt fra Mottoet paa Fanen og mindede om, hvordan de hidtil meget smaa Rettigheder var blevne større og skulde blive endnu større ved Organisationens Hjælp og slog derpaa det andet Søm i under Forsamlingens udelte Tilslutning til et Leve for Pligten og Retten.

Fru Beck slog det tredie Søm i under Hurraraab for de arbejdende Mænd og Kvinders Sammmenhold i Arbejdet for bedre og lysere Livs- og Arbejdsvilkaar.

Endnu havde en lang Række Talere Ordet, vi nævner Fru Kirstine Jensen og Fru Marie Theil fra Forbundets Afdeling i Aalborg, for at lykønske Fødselsdagsbarnet og udtale mange gode Ønsker om Held og Lykke i Fremtiden.

Fru Kobberrød sluttede af med en lillle munter Tale, der formede sig som en Tak til Formanden, Fru Beck, for hendes store og fortjenstfulde Arbejde for Afdelingens Interesser.

Efter denne mere alvorlige Del af Festen underholdtes Deltagerne paa det bedste med Sang og Klavermusik, alt under begejstret Bifald til de Assisterende fra Deltagerne, og naar vi saa til Slut gør opmærksom paa, at Festen sluttede med et vellykket lille Bal, kan enhver sikkert forstaa, at Deltagerne ved Afslutningen gik fra hinanden med Bevidstheden om at have tilbragt nogle fornøjelige Timer i behageligt Samvær.

Kontingentforhøjelsen.

Et meget penibelt Punkt indenfor Organisationerne har altid været Kontingentforhøjelse.

Paa vor nu afsluttede Kongres fandtes dette Punkt paa Dagsordenen, og som det kuude ventes, affødte det en ret livlig Diskussion baade for og imod Forhøjelsen.

Forhøjelsen vedtoges imidlertid med overvældende Majoritet, hvilket i og for sig ikke er forbavsende, idet det var en Nødvendighed at faa Kontingentet forhøjet.

Imidlertid kan det jo godt tænkes, at man ude omkring, hvor man ikke har Forbundets Arbejde paa saa nært Hold, maaske ikke uden nogen Forklaring kan fatte Nødvendigheden af, at Kontingentet blev forhøjet, og vi skal da her ganske kort redegøre for Aarsagerne dertil; vi er da ikke i Tvivl om, at Medlemmerne kan indse, at Forhøjelsen var nødvendig.

Forbundets rivende Udvikling har naturligt medført et stærkt forøget Arbejde for Hovedkontoret, og det er jo en Kendsgerning, at Folk ikke kan leve af at arbejde, naar der ikke betales en anstændig Løn derfor, saaledes ogsaa hos os; vi har maattet tage Hjælp paa Kontoret og lønne denne, dette har selvfølgelig betydet en Udgift.

Antallet af Forhandlinger og dermed af Rejser er i den forløbne Tid ogsaa steget overordentligt stærkt, og det har igen betydet en meget stor Udgift til Jernbane- og Dampskibsbilletter og hvad der nu forlanges, naar et Menneske skal rejse.

Naar dertil yderligere kommer, at vore Understøttelser til Medlemmer, der i Strejke har været meget minimale, ja overhovedet ikke stod i noget rimeligt Forhold til den herskende Dyrtid, har det været nødvendigt at gaa til en Forhøjelse af Strejkeunderstøttelserne, og Hensynet til dette sidste har da ogsaa været det, der har været stærkest medvirkende, da Hovedbestyrelsen vedtog at foreslaa Kontingentforhøjelsen.

Kontingentet til Forbundet og Arbejdsløshedskassen er forhøjet fra 25 til 35 Øre ugenligt pr. Medlem, altsaa ialt en Forhøjelse af 10 Øre pr. Uge pr. Medlem.

Disse Penge har gjort det muligt for Forbundet og Arbejdsløshedskassen at indføre følgende Forhøjelser af henholdsvis Strejke- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen. Kontingentet fordeles saaledes, at Forbundet faar de 15 Øre og Arbejdsløshedskassen de 20 Øre pr. Uge.

For Forbundets Vedkommende er Strejkeunder-

støttelsen hævet fra tidligere 5 Kr. pr. Uge til 7 Kr. 50 Øre pr. Uge for Medlemmer med fra 3 Maaneder til 1 Aars Anciennitet, den hidtidige Understøttelse til Medlemmer med fra 1 til 3 Aars Anciennitet 7 Kr. pr. Uge, er nu forhøjet til 9 Kr. pr. Uge. Understøttelsen til Medlemmer med over 3 Aars Aars Anciennitet, der var 7 Kr. pr. Uge, er nu forhøjet til 12 Kr. pr. Uge. Som det fremgaar heraf, er det betydelige Forhøjelser, der her har fundet Sted, og Medlemmerne vil sikkert nok kunne forstaa, at hertil kræves forøgede Midler, og det er da disse, der skal tilvejebringes ved Kontingentforhøjelsen.

For Arbejdsløshedskassens Vedkommende var den ordinære hidtidige Understøttelse 1 Kr. pr. Dag i indtil 60 Dage i et Aar. Denne Understøttelse er nu forhøjet til 1 Kr. 25 Øre pr. Dag i indtil 70 Dage indenfor Forløbet af 1 Aar.

Endvidere er der indført følgende Bestemmelse, at Medlemmer, der i 3 paa hinanden følgende Aar ikke har modtaget nogen Arbejdsløshedsunderstøttelse, nu vil kunne erholde 1 Kr. 75 Øre pr. Dag i indtil 80 Dage i et Aar, den hidtidige Understøttelse til disse Medlemmer var 1 Kr. pr. Dag i indtil 80 Dage.

Forhøjelsen er i det første Tilfælde 25 Øre pr. Dog og al Understøttelse ydes 10 Dage længere.

I det andet Tilfælde er Forhøjelsen 75 Øre pr. Dag, men her er Dageantallet ikke forhøjet.

Medlemmerne vil kunne forstaa, at disse Forhøjelser i Forbindelse med de stærkt stigende Administrationsudgitter ikke kunne afholdes af det hidtidige Kontingent, og vi tror, at alle, efter den her givne Forklaring, er enige med Hovedledelsen i, at denne Forhøjelse var paakrævet nødvendig af Hensyn til vort Forbunds fremtidige Virkemaade.

For at undgaa enhver Misforstaaelse, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at det foran omtalte Kontingent kun er det, der af Afdelingerne skal indbetales til Forbundet.

Kontingentet til Afdelingerne er noget større, idet der jo af dette skal afholdes Udgifterne til Afdelingernes egen Administration.

Helsingør Afdeling.

Fredagen den 2. August fejrede Forbundets Afdeling i Helsingør sin 1-aarige Stiftelsesfest i Arbejdernes Forsamlingsbygnings Festsal, der, da Afdelingens Formand, Frk. Ella Hansen aabnede Festen, var fyldt af glade Festdeltagere.

Frk. Hansen bød Gæsterne Velkommen og omtalte Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar, der jo var det første i Foreningens Historie, og sluttede med at udtale Ønsket om, at alle Deltagerne maatte tilbringe nogle glade Timer i hinandens Selskab.

Fra Hovedforbundet var mødt Forbundets Næstformand, Fru Johanne Jensen, der paa den for hende egne gemytlige Maade udtalte nogle smukke Ord om Fødselsdagsbarnets hidtidige Virksomhed, den hun haabede maatte fortsættes frem i Tiden til Held og Gavn for de arbejdende Kvinder i Helsingør. Fru Jensen sluttede sin vellykkede Festtale med at ønske Afdelingen til Lykke med Fødselsdagen, et Ønske, der ganske selvfølgelig vandt udelt Tilslutning hos de feststemte Deltagere, ligesom Opfordringen til at udbringe et Leve for Fødselsdagsbarnet udbragtes med Applomb af alle Deltagerne.

Enkelte andre af de Tilstedeværende udtalte sig ogsaa om Fødselsdagsbarnet, og mange gode Ønsker fandt Udtryk ved Festen. Maaske ogsaa det, at alle Deltagerne var bænkede omkring smukt anrettede Kaffeborde, bidrog sit til, at der ved Festen kom til at raade netop den Stemning, som bør karakterisere en saadan Fest.

Festen sluttede af med en rask lille Dans, hvori alle vore Medlemmer i Helsingør deltog med Liv og Lyst.

Aalborg Afdeling 1.

Forbundets virksomt og energisk arbejdende Afdeling 1 i Aalborg afholdt Lørdag den 24. August sin 17-aarige Stiftelsesfest i Arbejderforeningens store Sal.

Det mest betydningsfulde Punkt paa Festens Program var Afsløringen af en ny smuk hvid Silkefane med Symbol og Inskription.

Festen, der havde samlet fuldt Hus, aabnedes af Forbundets Forretningsfører, Fru Sofie Rasmussen, der bød den talrige Forsamling Velkommen til denne dobbelte Fest, hvor Foreningen fejrede sin 17-aarige Fødselsdag, eller, hvis man medtager den Tid, hvori Moderforeningen til den nuværende Afdeling har eksisteret og virket, dens 25-aarige Fødselsdag.

Fru Rasmussens Tale formede sig som en historisk Redegørelse for Organisationens Arbejde gennem Tiderne og paaviste, hvordan Organisationen Aar for Aar var vokset i Medlemsantal, Betydning og Anseelse.

Fru Rasmussen pegede paa, hvordan Organisationen gennem Tiderne ihærdigt havde arbejdet for Højnelse af de arbejdende Kvinders Arbejds- og Lønvilkaar, et Arbejde, der havde baaret rig Frugt og sat sine Spor i Arbejderkvindernes hele Livsvilkaar.

Fru Rasmussen henvendte nogle smukke Takkeord til Fru Kristine Jensen, der har beklædt Posten som Formand for Foreningen i al den Tid, den har eksisteret, for de 25 Aars gode Arbejde, og ønskede Fru Jensen Held og Lykke med Arbejdet i de kommende Aar.

Slutningen af Fru Rasmussens Tale omhandlede Afsløringen af det nye Banner, i hvilken Anledning Fru Rasmussen udtalte Ønsket om, at de arbejdende Kvinder i Aalborg i stedse voksende Antal vilde skare sig om Foreningens Fane, og at det maatte lykkes dem under den at naa det Maal, Foreningen har sat sig: bedre og lysere Kaar for de arbejdende Kvinder. Efter Udtalelser heraf fjernede Fru Rasmussen Dækket fra det smukke Silkebanner under Forsamlingens Bifald.

Folketingsmand N. C. Christensen, som derefter tog Ordet, lykønskede Foreningen og udtalte som sit Ønske, at den nye Fane maatte virke som det Samlingsmærke, hvorunder Fremtidens Arbejde skulde gøres for de arbejdende Kvinder. Det var en stor og vanskelig Opgave, der paahvilede Organisationen, men den forløbne Tid havde jo vist, at Organisationen magtede sin Opgave, idet det jo var ganske overordentlig store og smukke Resultater, Organisationen indtil nu havde opnaaet. Folketingsmanden sluttede med at udtale de bedste Ønsker for fortsat Held og Fremgang for Organisationen og udbragte under Forsamlingens udelte Tilslutning et „Leve Kvindeligt Arbejderforbund".

Forretningsfører Fru Rasmussen tog igen Ordet og holdt en smuk lille Tale til Organisationens Formand, Fru Kristine Jensen, hvem hun paa Medlemmernes Vegne overrakte et smukt Messingskrivetøj og en Kurvestol, paasat en Sølvplade med Inskription, som et lille Bevis paa Medlemmernes Paaskønnelse af Formandens Arbejde gennem Aarene.

Fru Jensen takkede for Gaven, og efter at den smukke nye Fane var bleven beset og beundret af Medlemmerne, tog man fat paa at danse.

Medlemmerne svang sig med Liv og Lyst i Dansen, og ved et lille Kaffebord for de mere adstadige herskede der megen kammeratlig Glæde, og saaledes blev det alt i alt en særdeles vellykket Fest, der tjener vore Medlemmer i Aalborg Afdeling 1 til megen Ære, og som lover godt for de kommende Aars Arbejde.

Et Bevis.

Paa Markarbejde.

Nu har vi Gang paa Gang faaet Ørerne tudet fulde af, at vore Medlemmer ude omkring var meget kræsne med Hensyn til, hvad Arbejde de vilde tage, ja, der gik ligefrem Frasagn om den overlegne Foragt, der næredes for denne Menneskehedens store Forbandelse, som Arbejde efterhaanden siges at være bleven, og hvad saa? Ja, saa viser det sig, at de saare klassiske Ord: *Græd ikke, lille Børn, det turde være Løgn altsammen!* igen en Gang har demonstreret deres Sandhed.

Det Billede, vi bringer i Dag, viser tilfulde, at vore Medlemmer ikke generer sig for noget Arbejde, men tager fat med Liv og Lyst i, hvad der tilbyder sig. I dette Tilfælde er det nogle af vore Medlemmer i Aalborg, der har paataget sig det ingenlunde lette Arbejde at tage fat i Roemarken.

Af Billedet fremgaar det ogsaa, at hvis Folk tror det kun er i de krigsførende Lande, at Kvinderne forstaar at paaklæde sig med Hensyn til Arbejdet, saa er det ogsaa en Fejltagelse; vore stabile Medlemmer i Aalborg, og for den Sags Skyld ogsaa andre Steder, har kastet Nederdelen væk og iført sig rigtige „Mandebukser". At det ikke egentlig misklæder dem og samtidig er meget praktisk kan enhver overbevise sig om ved at kaste et Blik paa det morsomme Billede.

Agitationen.

20 nye Afdelinger med et Medlemsantal af 565 er tilsluttet Forbundet.

Vort Forbunds Net af Afdelinger strækker sig stadig videre og videre ud over Landet. Mange Egne, hvor man tidligere knapt har kendt vort Forbund af Navn, er nu dragne ind under vort Omraade, og gode livskraftige Afdelinger af vort Forbund er oprettede.

Af Overskriften vil Medlemmerne se, at ikke mindre end 20 Afdelinger i Løbet af den sidste Tid er oprettet i Tilslutning til vort Forbund.

I det efterfølgende skal vi nævne, hvor Afdelingerne er oprettede, fordelt efter Landsdele.

Sjælland.

Her møder vi med en ny Afdeling i følgende Byer: Frederikssund, Frederiksværk, Glostrup, Korsør og Slagelse. Alle nævnte Steder er Afdelingerne traadt ud i Livet med et pænt Medlemsantal, og for dem alle gælder, at der er en stadig Tilgang af nye Medlemmer.

Fyen

møder med nye Afdelinger i Assens, Faaborg og Svendborg. Her gælder ligesom for Sjælland, at Afdelingernes Medlemsantal er i stadig Stigning, og Forholdet er nu det, at Forbundet paa Fyen har Afdelinger i næsten alle de større Byer, dem, der mangler, faar vi sikkert inden ret længe den Glæde at se indenfor vore Rækker.

Jylland

opviser nye Afdelinger i Ebeltoft, Sund, Hadsund, Nibe, Ribe og Esbjerg. Afdelingen i sidstnævnte By er Nr. 2 i Rækken af Afdelinger for denne Bys Vedkommende, idet Forbundet i Forvejen har og længe har haft en Afdeling der i Byen.

Jylland er selvfølgelig grundet paa sin Størrelse den Landsdel, hvor Forbundet frem i Tiden kan

vente langt den største Tilgang, og at dømme efter de indtil nu naaede Resultater med Hensyn til Oprettelsen af nye Afdelinger, saa behøver man ikke at være saa meget af en Spaamand for at kunne forudsige, at den Tid ikke er saa fjern, hvor Forbundet har udstrakt sit Virkefelt over Jylland i sin Helhed. Som Forholdet er nu, har vi Afdelinger i alle de større Byer, og som man ser begynder de mindre Byer og Købstæder ogsaa at følge Trop; noget vi selvfølgelig hilser med den største Glæde og Tilfredshed. Meget uopdyrket Land er tilbage, men Forbundet har sat Ploven igang, saaet Sæden og Høsten skal nok komme i Form af en Række nye Afdelinger.

Vi nævnte foran, at vort Forbund strakte sit Net af Afdelinger ud over det ganske Land, at det er rigtigt er Oprettelsen af en Afdeling i Rudkøbing paa Langeland et Bevis for.

Vi skulde vel rettelig have omtalt vor Rudkøbing Afdeling under Fyen, idet den landsdelsmæssigt set sikkert maa siges at høre hjemme deri. Det er dog af en forholdsvis underordnet Betydning, det vigtigste er selvfølgelig, at Medlemmerne faar Meddelelse om, at Afdelingen er startet og traadt frem i vore Rækker med et efter Omstændighederne ret anseligt Medlemsantal; det at Langeland er den første af Landets mindre Øer, der møder med en Afdeling af Forbundet, synes vi fortjener at bemærkes.

Endelig kommer vi til

Bornholm.

Her gaar det godt fremad med Oprettelsen af nye Afdelinger over hele Klippeøen. Foruden vor gamle Afdeling i Rønne er der nu Afdelinger i Hasle, Allinge, Svanneke og Tejn.

Tilgangen er her forholdsmæssigt set størst, og Afdelingernes Medlemsantal i stærk Fremgang. Vi venter inden ret længe at se en Række af de andre Byer og Købstæder paa Bornholm møde op ogsaa med en Afdeling af vort Forbund. Arbejdet drives med Energi og Styrke af vore Medlemmer, og skal man dømme efter Lysten til at tage fat, kommer Bornholm frem i første Række med Hensyn til Organisationsarbejdet.

Skal vi, som Helhed taget, knytte nogle Betragtninger til denne stærke Forøgelse af Antallet af Afdelinger, kan disse selvfølgelig kun blive af glædelig Art.

Det er altid med Tilfredshed, at man ser et gennem Aarene fortsat Arbejde krones med Held, og det er givet, at i Sammenligning med saadanne Resultater svinder de Besværligheder og forskellige smaa Stød, man Tid efter anden har maattet taale, ind til det bare intet; glemt er al Fortrædelighed, og Modet og Viljen staalsættes til nye Anstrængelser i Bestræbelserne for at vinde nye Medlemmer til vor stolte Sammenslutning. Ikke for intet hylder vort Forbund Ordene: „Samlede er vi en Magt", og det skal nok vise sig, at vort Forbunds Evne til at udføre et stort og paa Resultater rigt Arbejde vil blive større og større i samme Omfang, som vort Medlemsantal og dermed vor Indflydelse vokser.

Vi ser frejdigt frem i Tiden, vi ved, at vore Anstrengelser ikke er spildte, men at den Tid kommer nærmere og nærmere, hvor alle Landets arbejdende Kvinder staar samlede i Kampen mod Kapitalen, den Kamp, Kvindeligt Arbejderforbund og dens Stab af gode Medlemmer gennem Aarene utrættet har kæmpet, og som vi med ærlig Vilje og godt Mod skal fortsætte i den kommende Tid.

Kontortider.

Københavns Afdeling 1's Kontor er aabent Tirsdag, Torsdag og Fredag fra 10—3 og Mandag, Onsdag og Lørdag fra Kl. 10—3 og 6—8.

Medlemmerne kan kun melde sig arbejdsløse hver Dag mellem 12—2.

Københavns Afdeling 2's Kontor er aabent hver Mandag Aften fra 6—8. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse Torsdag fra $4^1/_2$—7.

Københavns Afdeling 4 har aabent Onsdag fra Kl. 7—9.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—5. Telf. 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling I. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20. — Kasserer: Frk. Kathinka Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand: Frk. Emma Rasmussen, Valdemarsgade 4, St. — Kasserer: Frk. Emilie Hansen, Kattesundet 45 1.

Aarhus Afdeling 1. Formand: Fru Petra Jensen, Vestergade 34, Bagh. — Kasserer: Fru Gunder Mogensen, Vesterg. 34 1.

Aarhus Afdeling 2. Formand: Frk. Jørgine Poulsen, Steen Blichersgade 26 2. — Kasserer: Frk. Elna Christensen, Falstersgade 7 2.

Aarhus Afdeling 3. Formand: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St. — Kasserer: Frk. Agnes Jensen, Faaborggade 10 2.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Banegaardsvej 17. — Kasserer: Fru Constance Olsen, Knudrisgade 20 2.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Kirstine Friis, Nygade 20. — Kasserer: Fru Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23.

Aarhus Afdeling 6. Formand: Fru Marie Hansen, Schleppegrelsgade 7. — Kasserer: Fru Ane Jensen, Ny Munkegade 81.

Allinge Afdeling. Formand: Fru Marie Svendsen, Nørregade. Kasserer: Fru Jenny Andersen, Østergade.

Assens Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Thora Rasmussen, Ladegaardsgade 38.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Marie Nielsen, Torvegade 36. — Kasserer: Frk. Gudrun Nielsen, Frodesgade 20 1.

Esbjerg Afdeling 2. Formand: Frk. Nancy Møller, Nygaardsvej 59. — Kasserer: Frk. Clara Jensen, Jyllandsgade 59.

Ebeltoft Afdeling. Formand: Frk. Gerda Larsen, Plantebedet. Kasserer: Frk. Kirstine Ulrich, Nørrebakke.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. Ingeborg Møller, Danmarksstræde 33 1.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Margrethe Christiansen, Skyllebakkegade. — Kasserer: Frk. Johanne Hansen, Skolegade 2.

Frederiksværk Afdeling. Formand: Fru Nikoline Jørgensen, Hermansgade. — Kasserer: Fru Harriet Larsen, Hovfængevej.

Faaborg Afdeling. Formand: Fru Eline Rasmussen. — Kasserer: Frk. Johanne Hansen, Sandegyde.

Glostrup Afdeling. Formand: Frk. Marie Sørensen, Roskildevej 31. — Kasserer: Frk. Emilie Larsen, Roskildevej 28.

Hasle Afdeling. Formand: Frk. Karen Lund, Søndergade. — Kasserer: Fru Laura Sjolander, Torvestræde.

Hadsund Afdeling. Formand: Fru Anine Sommer. — Kasserer: Fru Martha Justensen, Havnevej.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Ella Hansen, Villa „Skovbo", Bülowsvej.

Hedehusenes Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Hedehusene.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sidebygningen. — Kasserer: Fru Marie Nielsen, Houmandsgade 35.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kristine Tribler, Herningvej 1.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Hansine Bech Nielsen, Skibsbakken.

Jyderup Afdeling. Formand: Fru Bertha Jensen, Lyngvej. — Kasserer: Fru Louise Andersen, Jyderupvej.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Olga Ekhaus, Emballagefabrikken 18. — Kasserer: Fru Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.

Kallundborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Hansine Nielsen, Adelgade 20.

Køge Afdeling. Formand: Frk. Valborg Wiegel, Dyrlundsvej 14. — Kasserer: Fru Elvira Lundin, Vestergade 17.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Frk. Inger Rasmussen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Jenny Sørensen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Anna Frederiksen, Kapelvej 19 A 4. — Kasserer: Hr. Chr. Jensen.

Københavns Afdeling 4. Formand og Kasserer: Fru Alvilda Andersen, Blaagaardsgade 21 1.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Hansigne Larsen, Strandvej 14. — Kasserer: Frk. Laura Hemmingsen, Strandvej 10.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31 2. — Kasserer: Frk. Laurette Petersen, Frem 38.

Lund Afdeling. Formand: Fru Ane Jørgensen, Lund Mark pr. Lund St. — Kasserer: Fru Akseline Nielsen, Lund Mark pr. Lund St.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Østergade 8. — Kasserer: Fru Josephine Hansen, Banegaardsvej 34 2, 3. Opgang.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Kristine Kjeldstrup, Kronprinsensgade 22. — Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Søndergade 7-8. — Kasserer: Fru Signe Petersen, Nordre Strandvej.

Odense Afdeling. Formand: Frk. Kirsten Hansen, Rødegaardsvej 34. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Oluf Bagersgade 12.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jenny Svendsen, Slappegade 8.

Randers Afdeling. Formand: Frk. Johanne Thomsen, Skousgade 13. — Kasserer: Frk. Sørine Rasmussen, Løvstræde 2 2.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Hilda Christiansen, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Bertha Johansen, Asylgade 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Laura Madsen, Fiskegade 450. Kasserer: Fru Margrethe Iversen, Præstegade 390.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Maren Rohde, Knudsgade.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Thora Christiansen, Kallundborgvej 20. — Kasserer: Fru Marie Skovgaard-Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Anna Petersen, Kedelsmedstræde 3. — Kasserer: Frk. Anna Mejer, Oxenbjergvej 26.

Tejn Afdeling. Formand: Fru Anna Beck, Tejn St. — Kasserer: Fru Alvilda Nielsen, „Skovly", Tejn St.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Mette Petersen, Vejen. — Kasserer: Hr. N. P. Nielsen, Grunnitsgade.

Vejle Afdeling. Formand: Frk. Dagny Lissemann, Gl. Havn 18. Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Staldgaardsgade 29 1.

Forretningsfører: Fru Sofie Rasmussen, Blaagaardsgade 21 1.

Hovedkassererer: Fru Kirstine Haagensen, Blaagaardsgade 21 1.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 16 | December 1918 | 4. Aargang

Ved Aarsskiftet 1918—19.

Til Medlemmerne.

Igen staar vi ved Afslutningen af et virksomt Aar, et Aar, hvor det ikke altid har været lige let at kunne klare sig igennem Vanskelighederne, hverken for Medlemmerne eller Hovedbestyrelsen. Ikke desto mindre tror vi at være i Overensstemmelse med vor store Stab af Tillidsmænd og gode stabile Medlemmer rundt om i Afdelingerne, naar vi ved at kaste Blikket tilbage over det svundne Aar udtaler vor Tilfredshed med, hvad der indenfor Forbundet er udrettet i dette.

Aaret 1918 har været det travleste Aar i Forbundets Hisrorie hvad Forhandlinger angaar, og aldrig noget tidligere Aar har vi bragt saa meget hjem til vore Medlemmer, som i Aar.

Hvad endelig Stigningen i Antallet af Afdelinger og Medlemsantal angaar, saa er det forløbne Aar et Rekordaar, og naar vi saa endelig peger paa den glædelige Begivenhed, at den forfærdelige Verdenskrig er afsluttet, forstaar Medlemmerne sikkert, at vi føler Trang til at sige alle gode Kræfter Tak for godt Samarbejde i det forløbne Aar, samtidig med, at vi udtaler Haabet om fortsat godt Samarbejde i det kommende.

Glædeligt Nytaar! *Hovedbestyrelsen.*

Den foreliggende Situation.

Overenskomsternes Udløb.

Tiden, hvor saavel de store landsomfattende som lokale Overenskomster udløber, nærmer sig nu med raske Skridt, og inden vi ved et Ord af det, er vi midt i de Forhandlinger, der forhaabentlg skal medføre Resultater af stor Betydning og Rækkevidde for Landets organiserede Arbejdere i Almindelighed og vort Forbunds Medlemmer i Særdeleshed.

Under disse Omstændigheder har det naturligvis stor Interesse for vore Medlemmer at faa et Overblik over, hvordan Landet ligger, og hvordan Situationen paa Arbejdsmarkedet har formet sig indtil nu, hvor disse Linier skrives; Medlemmerne vil da bedre kunne danne sig et Skøn over de Vanskeligheder, som vort Forbund ikke mindst vil have at kæmpe mod ved de kommende Forhandlinger med Arbejdsgiverne.

Medlemmerne erindrer jo sikkert alle, hvordan Forholdene havde ført med sig, at saa godt som alle Overenskomster, sluttede med Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, var indgaaede paa den Maade, at de udløb i Begyndelsen af Aaret 1916.

I Slutningen af Aaret 1914 udbrød Verdenskrigen, og selv om vi herhjemme ikke helt undgik Følgerne af denne, saa gik dog Tiden nogenlunde hen indtil Efteraaret 1915. Paa dette Tidspunkt begyndte Forholdene at tilspidse sig; Priserne paa Livsfornødenhederne var i stadig Stigning, og Efterspørgslen efter Arbejdskraft var allerede da i Aftagen. Under disse Omstændigheder indlededes Forhandlinger mellem Arbejdsgiverne og vort Forbund, hvilke Forhandlinger resulterede i forskellige Forbedringer for vore Medlemmer. Overenskomsterne, der her sluttedes, fik som Varighed et Aar og udløb saa godt som alle sammen i Begyndelsen af 1917.

Aaret 1917 gik hen med stadig voksende Vanskelighed i Form af stærkt stigende Varepriser og stadig tiltagende Arbejdsløshed.

Under disse Omstændigheder nærmede Tiden sig for Opsigelsen af Overenskomsterne, og under disse Forhold blev der indledet Forhandlinger mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Basis af de forestaaende Opsigelser af Overenskomsterne. Forhandlingerne, der førtes mellem de 2 Hovedorganisationer, resulterede som bekendt i et Tilbud fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening gaaende ud paa, at man fra denne Organisations Side foreslog at forlænge Overenskomsterne et Aar, mod at der til Gengæld ydedes et rimeligt Dyrtidstillæg til de bestaaende Lønninger.

Dette Forslag kom som bekendt til Behandling paa et Repræsentantskabsmøde og blev her efter nogen Diskussion vedtaget, hvorefter Forhandlingerne paabegyndtes mellem Arbejdsgiverne og de enkelte Fagforbund.

I saa godt som alle Tilfælde lykkedes det at naa en Ordning lokalt, og i de Tilfælde, hvor man ikke lokalt kom overens, løstes Vanskelighederne ved Hovedorganisationernes Mellemkomst.

I 1917 fandt der saaledes ingen Revision af Overenskomsterne Sted, men man forlængede Over-

enskomsterne 1 Aar til 1918 og fik til Gengæld et Dyrtidstillæg foruden Løfte om Regulering i August 1918.

1918 gik hen med stadig voksende Vanskeligheder for Arbejderklassen i Form af stærkt stigende Priser paa alle Nødvendighedsartikler og desværre stærkt stigende Arbejdsløshed. Under disse Omstændigheder blev det da ikke helt let at manøvrere indenfor Organisationerne.

Til den ene Side voksede Antallet af Arbejdsløse med foruroligende Hast og dermed ogsaa Kravene fra de Arbejdsløse om Reformer paa Understøttelsesomraadet; paa den anden Side blev det vanskeligere og vanskeligere for de Arbejdende at klare sig nogenlunde med deres Lønninger, og Kravene og Besværingerne strømmede ind til Forbundsledelsen om at fremskaffe Forbedringer for alle Parter.

Enhver vil kunne forstaa, at Arbejdet paa Hovedkontoret under disse Omstændigheder taarnede sig op og tiltog kolossalt i Omfang. Hovedkontoret tog imidlertid fat med Energi, og det lykkedes os ogsaa at fremskaffe en Række Forbedringer.

Igen nu har der været Følere ude for at se, om der muligvis igen kunde regnes med Tilslutning fra Arbejderne vedrørende Ydelsen af nye Dyrtidstillæg og Forlængelser af Overenskomsterne, noget, der dog fra alle Organisationer er taget Afstand fra, ikke mindst fordi Overenskomsterne nu er forældede, men ogsaa fordi det efterhaanden er blevet noget vanskeligt for Arbejderne at hitte Rede i alle disse mange forskellige Dyrtidstillæg, og der er rejst et almindeligt Krav gaaende ud paa at faa Overenskomsterne revideret.

Af de Krav, man fra Organisationernes Side denne Gang vil søge gennemført ved de forestaaende Forhandlinger, maa særlig nævnes Arbejdstidsforkortelse og Regulering af Lønningerne.

Der har i denne Forbindelse været afholdt et Repræsentantskabsmøde i De samvirkende Fagforbund, hvor disse Krav bl. a. er bleven behandlet, og hvor der er opnaaet Enighed om, at alle Organisationerne i Særdeleshed skal lægge Vægt paa at faa gennemført forannævnte Krav.

For vort Forbund er Stillingen den, at vor Kongres vedtog at søge gennemført tidligt Ophør med Arbejdet om Lørdagen. Her maa vi dog gøre opmærksom paa, at dette ikke er den almindelige Opfattelse indenfor de mandlige Arbejdere, idet disse nærmest ønsker en dagllg Forkortelse af Arbejdstiden. Det kan naturligvis ikke nægtes, at Mændenes Stilling hertil i nogen Grad vil komme til at indvirke paa vort Ønske paa saadanne Steder, hvor vore Medlemmer arbejder sammen med Mændene, men paa de Steder, hvor dette ikke er Tilfældet, vil vi med de til vor Raadighed staaende Midler søge gennemført tidligt Ophør med Arbejdet paa Lørdage.

Hvad endeligt selve Lønspørgsmaalet angaar, vil vi selvfølgelig af al Magt bestræbe os for at gennemføre saadanne Reguleringer, at vore Medlemmer kan blive tilfredse dermed.

Dette er i Korthed, hvad vi vil fremføre og arbejde for ved de kommende Forhandlinger. Selvfølgelig findes der rundt omkring Ønsker om andre Forbedringer af Overenskomsterne, og naar vi ikke ofrer nogen særlig Omtale herpaa, er det selvfølgelig ikke, fordi der ikke skal gøres noget for disses Gennemførelse, men udelukkende fordi vi mener, at der, hvor Vægten i enhver Overenskomst skal lægges, er Arbejdstiden og Lønnen.

Dette er da ogsaa den almindelige Opfattelse indenfor Forbundets Hovedbestyrelse, der har været samlet og indgaaende har drøftet Forbundets Taktik ved de forestaaende Forhandlinger.

Vi kan i Øjeblikket ikke gaa yderligere i Detailler, idet der for Tiden føres Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne vedrørende foranstaaende Spørgsmaal, og det Resultat, der kommer ud af disse Forhandlinger, skal forelægges et Repræsentantskabsmøde, og dette vil jo igen komme til at indvirke paa vore Forlangender.

Vi har her saa kort og saa klart, det har været os muligt, redegjort for Medlemmerne, hvad der skal arbejdes for i den kommende Tid, og under hvilke Omstændigheder Forhandlingerne finder Sted, og vi tror at kunne mødes med alle Medlemmerne i Ønsket om, at de kommende Begivenheder vil blive af den Natur, at de maa virke som Forbedringer af vore Medlemmers Løn- og Arbejdsvilkaar.

Den nye Arbejdsløshedslov.

Den under den 27. November 1917 af Rigsdagen vedtagne Lov om ekstraordinær Understøttelse til Arbejdsløse har nu paany været til Behandling og er undergaaet forskellige Ændringer; vi har jo ved de tidligere Behandlinger af denne Lov udførligt gjort Rede for, hvordan den vilde virke for vort Forbunds Arbejdsløse, idet det jo desværre er en sørgelig Kendsgerning, at den ualmindelig store Arbejdsløshed indenfor vort Forbund gør Indholdet af denne Lov meget interessant for en stor Del af vore Medlemmer, og vi skal da ligeledes denne Gang søge at redegøre for, hvilke Bestemmelser der er indført for vor Arbejdsløshedskasses Vedkommende.

Loven har, hvad man saa end vil mene om den, ogsaa denne Gang bragt betydelige Forbedringer for en stor Del af vore Medlemmer. Vi skal da straks gaa over til at omtale, hvilke Fordele vor Kasse har nydt af den nu foretagne Revision af Loven, og her er det da navnlig Understøttelserne, vi vil dvæle ved.

Understøttelserne.

Familieforsørgende Medlemmer med under 3 Aars Anciennitet i Arbejdsløshedskassen vil nu faa pr. Dag: I ordinær Understøttelse 1 Kr., i Dyrtidstillæg 1 Kr. 25 Øre, ialt pr. Dag 2 Kr. 25 Øre eller for 7 Dage 15 Kr. 75 Øre, hvortil jo saa maa lægges den maanedlige Husleje, hvis Maksimum nu er forøget fra 35 Kr. til 40 Kr. pr. Maaned. Familieforsørgende Medlemmer med over 3 Aars Anciennitet vil nu erholde pr. Dag: Ordinær Understøttese 1 Kr., i Dyrtidstillæg 1 Kr. 50 Øre, ialt 2 Kr. 50 Øre pr. Dag eller 17 Kr. 50 Øre pr. Uge, hvortil ligeledes kommer Huslejehjælp som ovenfor anført.

Disse Understøttelser er ens overalt i Landet. Af disse Understøttelser er den først anførte ikke

forhøjet, medens den sidste er forhøjet med 25 Øre pr. Dag eller 1 Kr. 75 Øre pr. Uge.

Ikke familieforsørgende Medlemmer med under 3 Aars Anciennitet erholder pr. Dag: Ordinær Understøttelse 1 Kr., i Dyrtidstillæg 1 Kr., ialt 2 Kr pr. Dag eller 14 Kr. pr. Uge, hvortil kommer 5 Kr. ugentlig i Huslejehjælp. Understøttelsen bliver derefter ialt pr. Uge 19 Kr. Forhøjelsen pr. Uge bliver ialt 3 Kr. 75 Øre.

Ikke familieforsørgende Medlemmer med over 3 Aars Anciennitet erholder pr. Dag: Ordinær Understøttelse 1 Kr., i Dyrtidstillæg 1 Kr. 25 Øre, ialt pr. Dag 2 Kr. 25 Øre eller pr. Uge 15 Kr. 75 Øre, hvortil ogsaa kommer 5 Kr. pr. Uge i Huslejehjælp. Den samlede Understøttelse bliver derefter pr. Uge 20 Kr. 75 Øre. Forhøjelsen andrager ialt 5 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Disse Understøttelser for Ikkefamilieforsørgende gælder kun for København.

Ikke familieforsørgende Medlemmer i Provinsen med under 3 Aars Anciennitet erholder pr. Dag: Ordinær Understøttelse 1 Kr., i Dyrtidstillæg 1 Kr., ialt 2 Kr. pr. Dag eller 14 Kr. pr. Uge.

Disse Dagpenge ydes saavel i Provinsbyer som i Landkommuner, derimod bibeholdes Forskellen i Huslejehjælpen, der nu vil blive ydet efter følgende Regel: I Provinsbyer 4 Kr. pr. Uge; den samlede ugentlige Understøttelse saadanne Steder bliver derefter 18 Kr. pr. Uge.

I Landkommuner ydes 3 Kr. pr. Uge; den samlede ugentlige Understøttelse bliver derefter saadanne Steder 17 Kr. pr. Uge.

Forhøjelsen andrager for Provinsbyers Vedkommende 3 Kr. 25 Øre pr. Uge og i Landkommuner 2 Kr. 75 Øre pr. Uge.

For ikke familieforsørgende Medlemmer med over 3 Aars Anciennitet bliver Understøttelsen pr. Dag 25 Øre mere. Det vil sige, at Understøttelsen i Provinsbyer bliver ialt 19 Kr. 75 Øre, eller en Forhøjelse af ialt 5 Kr. pr. Uge.

Til Medlemmer i Landkommuner med over 3 Aars Anciennitet bliver Understøttelsen ligeledes 25 Øre mere pr. Dag, saaledes at den samlede ugentlige Understøttelse bliver ialt 18 Kr. 75 Øre, eller en Forhøjelse paa ialt 4 Kr. 50 Øre.

For alle foran omtalte Understøttelser gælder, at de kun omfatter Kvinder, der er alene.

For alle gifte Kvinder gælder, at de, hvad enten Manden er arbejdsløs eller ej, erholder 12 Kr. 25 Øre pr. Uge; dette betyder ingen Forhøjelse for de Kvinder, hvis Mænd har Arbejde, men en Forhøjese for de Kvinder, hvis Mænd er arbejdsløse, af 5 Kr. 25 Øre pr. Uge, idet saadanne Medlemmer ikke hidindtil, naar deres Mænd var arbejdsløse og oppebar Understøttelse, kunne erholde mere end deres ordinære Understøttelse eller 1 Kr. pr. Dag.

Vedrørende Understøttelsernes Størrelse og Satserne i det hele taget, kan man sikkert — uden at gaa Sandheden for nær — sige, at de, om de end ikke paa alle Punkter tilfredsstiller Medlemmerne, dog i det store og hele maa karakteriseres som værende betydelig bedre end hidtil.

Af andre Ændringer, der nu er tilføjet Loven, skal vi lige omtale Ændringerne angaaende Karenstiden udover de 6 Dage.

Det tidligere Karensaar bortfaldt jo midlertidigt i Novembr 1917; der blev ved den senere Revision ændret i dette Forhold, saaledes at der sattes en Karenstid paa 2 Maaneder; denne Karenstid er nu — ved den sidst foretagne Revision af Loven — ændret derhen, at ny tiltrædende Medlemmer, der indmelder sig i Tiden fra 1. December 1918 til 1. Februar 1919, ingen Understøttelse kan erholde af Arbejdsløshedskassen før efter 3 Maaneders Medlemsskab. Medlemmer, der indmelder sig efter 1. Februar 1919, bliver derimod ikke understøttelsesberettigede før efter 6 Maaneders Forløb.

Endelig skal vi saa tilføje, at Tillægshjælpen, der hidtil er ydet til hjemmeværende Børn under 15 Aar, indtil videre bliver 35 Øre pr. Barn pr. Dag, hvilket betyder en Forhøjelse af 10 Øre pr. Barn pr. Dag.

Til Slut skal vi saa lige omtale Hjælpen til Arbejdersker med en langvarig Arbejdsløshed — den saakaldte Beklædningshjælp; saadanne Arbejdsløse vil med visse Mellemrum faa udbetalt 20 Øre pr. Dag, dette gælder alle vore arbejdsløse Medlemmer. Familieforsørgende Arbejdsløse erholder desuden 10 Øre pr. Dag pr. Barn.

Vi vil samtidig benytte Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa, at arbejdsløse Medlemmer, der formener at være blevne gjort Uret af deres Afdelingsledelse, til enhver Tid har Ret og Pligt til at henvende sig til Hovedledelsen for Kassen med deres Besværinger.

Tiltræder Hovedledelsen Afdelingsledelsens Afgørelse, er Medlemmet berettiget til at indanke sin Sag for Arbejdsløshedsinspektoratet.

Vi har anset det for nødvendigt at anføre dette, idet der — uvist paa hvilken Maade — er udspredt det absolut urigtige Rygte, at Arbejdsløshedskassens Ledelse skulde have paavirket og i flere Tilfælde forbudt Medlemmerne at henvende sig i Inspektoratet med deres Besværinger; dette er naturligvis aldrig sket. Derimod har vi i Henhold til de gældende Bestemmelser forlangt af Medlemmerne, at de, forinden de henvendte sig til Inspektoratet, forelagde Hovedledelsen deres Klage.

Ja, med disse Linier formener vi saa klart og tydeligt som det er muligt at have redegjort for den indtil videre gældende Arbejdsløshedslov, og formentlig paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade.

Forretningsudvalget.

Københavns Afdeling 1.

En „Generalforsamling".

Vi har modtaget følgende:

Lige hjemkommen fra Generalforsamlingen og med Hylene fra den lille Klike af oplyste og meget klogere Generalforsamlingsdeltagere — ogsaa kaldet Syndikalister — lydende i mine Øren, føler jeg som gammelt Medlem Trang til at tage Pennen i min Haand og Bladet fra Munden og her igennem vort Forbunds Blad at fortælle mine gode, gamle, prøvede og stabile Kammerater, hvad der — takket være denne uvidende, opfanatiserede og i Organisationsarbejdet meget lidt bevandrede Floks Udskejelser — blev umuliggjort for mig paa Generalforsamlingen at udtale.

Nu har jeg i snart en lille Menneskealder tilhørt mit For-

bund, og jeg har ikke altid været enig med vor Bestyrelse; men naar det kommer dertil, at man fra plumrede Kilder og lumske Baghold ved Hjælp af løgnagtige Beskyldninger søger at udsaa Mistænkeliggørelsens Sæd og snavse Tillidsmændene til indenfor i hvert Fald mit kæreste Eje: Organisationen, saa vaagner Lysten — trods min Alder — i mig til at sige denne Flok af Urostiftere, ført i Ledebaand af en Del mere eller mindre ansvarsløse Personer, Sandheden, og den kan jeg ganske kort udtrykke i følgende Ord: Disse Mennesker mangler enhver Gnist af Forstaaelse af, hvad vor Organisation gennem Aarene har betydet for den kvindelige Lønarbejder, de mangler den Kærlighed til deres Værn — deres Organisation — som er enhver stabil Arbejders Adelsmærke.

Jeg greb paa Generalforsamlingen mig selv i at tænke: er denne lille Floks Optræden virkelig Resultatet af de mange Aars Organisationsarbejde? Er det virkelig nu kommen dertil, at nogle af vore Medsøstre i den Grad kan nedværdige deres Organisation, at dennes højeste Myndighed, Generalforsamlingen, bliver Skueplads for Optøjer og et Sprog, som jeg ikke engang kan tænke mig finder Sted paa saadanne Knejper eller Steder, hvor vor Storbys laveststaaende og mest foragtede Skabninger fejrer deres Orgier.

Aldrig i mit Liv havde jeg tænkt mig Muligheden af at skulle komme til at opleve den Slags Spektakler i min Organisation, og det er mit Haab, at de heller aldrig vil blive gentaget; men en Ting har de i hvert Fald medført, og det er, at har jeg tidligere, naar jeg kom hjem fra mit Arbejde — træt og uoplagt — ment, at jeg ikke behøvede at gaa til Generalforsamling eller Møde i min Fagforening, saa er det nu forbi. Fremtidig møder jeg, om jeg saa er aldrig saa træt, og jeg bliver til Generalforsamlingen er hævet, selv om jeg igen skal være Vidne til og igen gøre den Erfaring, at nogle af mine Kammerater demonstrerer deres Mangel paa Opdragelse og Forstand paa Organisationen, og jeg tror, at alle vor Organisations gamle, prøvede Medlemmer, de, der har været med, hvor det gjaldt, de, der har taalt alle Savnene og baaret Byrderne, for at de Unge, der nu er kommet ind, kunde sætte sig til et dækket Bord — tilvejebragt uden Indsats fra dem, vil give mig Ret og sammen med mig være med til at værne vort Barn — vor Organisation — mod at falde blandt Røvere.

Vi Gamle — og forhaabentlig ogsaa de Unge — vil love hinanden at møde op og forsvare vor Organisation, vi vil ikke finde os i eller ved at udeblive medvirke til, at vor gennem Aarene møjsommeligt opbyggede Fagforening skal gives til Pris for en Flok uforstandige, mere eller mindre opfanatiserede Eksperimentmagere.

Jeg ved, at dem, mine Ord rammer, med Begærlighed vil se efter, hvem der har skrevet dette, og jeg ved ogsaa, at man fra den Side ikke betænker sig paa at bruge Vold — selv overfor Kvinder, og derfor undlader jeg at sætte mit Navn under denne Artikkel, men underskriver mig som det jeg er: *Et gammelt Medlem.*

Til ovenstaaende skal vi kun bemærke, at vi naturligvis i det store og hele er enige med „Et gammelt Medlem", ud derover har vi ikke andet at sige, end at vi i Grunden mener, at denne saakaldte Syndikalist- og Grønttorvsbevægelse ingen Jordbund har blandt virkelig oplyste og klassebevidste Arbejdere; den kan ligesom f. Eks. den spanske Syge rent epidemisk opstaa, men den taber sig hurtigt igen.

Iøvrigt havde vi ikke ønsket at omtale denne Generalforsamlings spektakkelagtige Forløb, idet vi nærmest er kede af det paa Spektakkelmagernes Vegne, og vi ærlig talt nødigt ønskede offentlig omtalt, at vi huser saadanne vildledte og opfanatiserede Medlemmer. Imidlertid har vi ikke villet nægte at optage Artiklen, idet vi dog gør opmærksom paa, at vi ikke gerne oftere ønsker at beskæftige os med denne for de paagældende Medlemmer særdeles kedelige Episode.

Vi tror, at ethvert virkeligt Organisationsmedlem nok skal gøre sit til, at noget lignende ikke gentager sig. *Red.*

Til Afdelingskassererne.

Vi gør opmærksom paa, at alle Medlemmer, som endnu ikke har Strejkemærket for 1918 i deres Bøger, maa betale dette inden 1. Januar. Nye Strejkemærker for 1919 kan rekvireres straks fra Hovedkontoret, og gamle Strejkemærker kan ombyttes med nye i Løbet af Januar Maaned, dog inden 1. Februar. Vi gør endvidere opmærksom paa, at Kvitteringer vedrørende Arbejdsløshedskassen maa indsendes til Hovedkontoret senest den 8. i hver Maaned. Alt vedrørende Forbundets Regnskaber maa indsendes senest den 15. i hver Maaned.

Afsluttede Overenskomster.

Den stærke Tilgang af Medlemmer til vort Forbund har ganske naturligt medført forøgede Forhandlinger om Dyrtidstillæg til Arbejderskerne i de forskellige Virksomheder, idet det er Tilfældet alle Steder, hvor nye Afdelinger slutter sig til Forbundet, at der straks rejses Krav om at faa oprettet Overenskomster med Virksomhederne. Da saa godt som alle Forbundets Overenskomster imidlertid udløber til Aprii 1919, har vi fundet det mest hensigtsmæssigt, i Stedet for straks at faa oprettet Overenskomster, som saa skulde opsiges allerede til April næste Aar, at forhandle med Virksomhederne om Dyrtidstillæg til Arbejderskerne, gældende indtil vi kan faa oprettet Overenskomster. Vi skal her bestræbe os for i en stærkt sammentrængt Form at give et Billede af de ved de førte Forhandlinger opnaaede Resultater.

Med følgende Virksomheder er afsluttet ny Overenskomster:

Med F. F. Olsen, Dansk Produktforretning for Firmaets 3 Fabrikker i København. Ugelønnen, som før var 15—18—21 Kr., blev forhøjet til 16—19—22 Kr. Saavel akkord- som ugelønnede Arbejdersker erholder 2 Kr. pr. Uge i Dyrtidstillæg. Der oprettedes Akkordpriskurant i Overenskomsten.

Med samme Firma er afsluttet Overenskomst for Filialen i Aarhus. Ugelønnen, som de første 4 Uger var 12 Kr., blev forhøjet til 15 Kr. de første 3 Uger + 2 Kr. i Dyrtidstillæg; derefter er Lønnen 17 Kr. + 2 Kr. i Dyrtidstillæg. Akkordpriserne blev forhøjet med 20 pCt. Overenskomsten er gældende fra 1. Juni 1918 til 1. April 1919. Kvinderne erholder i begge Virksomheder 3 Dages Sommerferie.

Med Mineralvandsfabrikken „Sifon" er afsluttet Overenskomst. Timelønnen blev forhøjet fra 30 til 35 Øre; der fastsattes Akkordpriser og Betaling for Overarbejde. Overenskomsten er gældende fra 8. Juni 1918 til 1. Juni 1919. Der har ikke før bestaaet Overenskomst med denne Virksomhed.

Med Kaalunds Sæbefabrik, Kolding, er afsluttet Overenskomst. Ugelønningerne, som var 12 Kr., stigende til 14 Kr. 40 Øre, blev forhøjet til 17 Kr. de første 3 Maaneder, 18 Kr. de næste 3 Maaneder og efter 9 Maaneders Forløb 20 Kr. Der indrømmedes Kvinderne 3 Dages Sommerferie med Løn. Akkordpriserne blev forhøjet med 20 pCt. Overenskomsten gælder fra 1. Juli 1918 til 1. Juli 1919.

Med Svendborg Dampvaskeri og Vaskeriet „Expres", Svendborg, er afsluttet Overenskomst. Timelønnen blev forhøjet med 5 Øre, er nu 45 Øre. Der fastsattes Betaling for Overarbejde à 50 og 100 pCt. Overenskomsten er gældende fra 1. September 1918 til 1. April 1919. Der har ikke tidligere bestaaet Overenskomst med nævnte Virksomhed.

Med følgende Virksomheder: Vaskeriet Ventegodt, Københavns ny Dampvaskeri, Nørrebros Dampvaskeri og Strandvejens Dampvaskeri er der afsluttet Overenskomst. Lønnen, som før var 16 Kr. pr. Uge, blev forhøjet til 18 Kr. pr. Uge + 2 Kr. i Dyrtidstilæg pr. Uge. Lønnen, som før var 17 Kr., blev forhøjet til 20 Kr. + 2 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge. Der fastsattes Betaling for Overarbejde af 50 og 100 pCt. Overenskomsterne er gældende fra 1. Juli 1918 til 1. April 1919 og omfatter ca. 70 Kvinder. Der har ikke tidligere bestaaet nogen Overenskomst med nævnte Virksomheder.

Med Entreprenør Jensen er der afsluttet Overenskomst for Rengøringsarbejdet paa Københavns Banegaard. Lønnen blev forhøjet med 9 Kr. 30 Øre pr. Uge, saaledes at Lønnen nu er 34 Kr. pr. Uge. Overarbejde skal betales med 75 Øre i Timen til Kl. 10 Aften, derefter med 1 Kr. pr. Time. Overenskomsten er gældende fra 1. Juli 1918 til 1. Juli 1919.

(Fortsættes).

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30, København.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 17 | Maj 1919 | 5. Aargang

Overenskomstforhandlingerne.

Som omtalt i det forudgaaende Nummer af vort Medlemsblad har der mellem Hovedorganisationerne været ført en Række Forhandlinger for om muligt at tilvejebringe et Grundlag, paa hvilket man eventuelt kunde tænke sig at opnaa forbedrede overenskomstmæssige Forhold uden at være nødt til at optage Forhandlinger for hver enkelt Arbejdsgivers eller Arbejdsgiversammenslutnings Vedkommende.

Af de Fordringer, vor Hovedorganisation ved disse Forhandlinger navnlig skulde lægge Vægten paa og sætte noget ind paa at gennemføre, maa i første Række nævnes Arbejdstidens Forkortelse og rimelige Forhøjelser af de — set paa Baggrund af Dyrtiden — smaa Lønninger.

Forhandlingerne blev meget langvarige, og trods det, at der fra vor Hovedorganisation utvivlsomt blev gjort alt, hvad der kunde gøres, for at gøre Arbejdsgiverne begribeligt, at der denne Gang maatte gives Arbejderklassen store og virkelige Forbedringer, og at det ikke kunde nytte at komme med de sædvanlige af Arbejdsgiverne benyttede Talemaader og Forsøg paa at slippe uden om vore berettigede Krav, lykkedes det dog ikke at opnaa et Tilbud fra Arbejdsgiverne af en saadan Natur, at det kunde tilfredsstille os paa de væsentligste Punkter, og Resultatet blev, at Arbejdsgivernes Tilbud blev forkastet paa De samvirkende Fagforbunds i den Anledning afholdte Repræsentantmøde, og dermed var Udsigten til at kunne gennemføre en generel Ordning bortfaldet.

Vedrørende selve Arbejdsgivernes Tilbud skal vi oplyse, at dette for Arbejdstidens Vedkommende indeholdt en forsaavidt meget væsentlig Forbedring, idet Arbejdstiden overalt vilde blive nedsat med ca. $6^1/_2$ à 7 Timer ugentlig eller en Arbejdstidsforkortelse af omkring 10 %.

Forslaget vilde ganske vist ikke med ét Slag gennemføre den af Arbejderklassen gennem Aarene førte Kamp for 8-Timersdagens Gennemførelse, men det maatte siges at være et stort Skridt der henimod, og trods det, at det naturligvis fra alle Sider beklagedes, at man ikke denne Gang naaede ned paa de 8 Timer, var det dog den almindelige Opfattelse indenfor Repræsentantskabets Medlemmer, at man vel næppe paa nuværende Tidspunkt uden at bringe altfor store Ofre kunde naa længere ned med Arbejdstiden, og man akcepterede Arbejdsgivernes Tilbud med Hensyn til Arbejdstidsforkortelserne; disse vilde ved deres Udførelse i Praksis for de forskellige Arbejdstiders Vedkommende komme til at virke, som følgende Skala udviser:

Alle Arbejdstider paa 10 Timer og derover skulde nedsættes til 9 Timer paa Ugens fem første Dage og til 8 Timer paa Lørdage, eller til ialt 53 effektive Arbejdstimer ugentlig. Arbejdstiden $9^1/_2$ Time skulde nedsættes til $8^1/_2$ Time og 8 Timer paa Lørdage eller ialt $50^1/_2$ Time ugentlig. Arbejdstiden 9 Timer skulde nedsættes til $8^1/_2$ Timer og 8 Timer paa Lørdage eller $50^1/_2$ Time ugentlig. Arbejdstiden paa $8^1/_2$ Time skulde nedsættes til 8 Timer paa alle Ugens Dage eller til ialt 48 Timer ugentlig.

Dette Forslag vilde altsaa praktisk talt medføre, at der ingen Steder mere vilde findes en Arbejdstid paa over 53 Timer ugentlig, og naar man tager i Betragtning, at over $^2/_3$ af samtlige organiserede Arbejdere i Danmark tidligere havde en Arbejdstid af 57 Timer og derover, ja mange havde op til 72 Timer ugentlig, er det ikke vanskeligt at faa Øje paa det Fremskridt, der hermed vilde være naaet med Hensyn til Arbejdstidens Forkortelse.

Desværre var Arbejdsgivernes Tilbud knapt saa vidtrækkende paa andre Punkter, og da navnlig ikke med Hensyn til Betalingsvilkaarene; her vilde man i første Omgang ikke gaa længere end til en Forhøjelse af 100 % af Lønningerne i 1914, og i disse 100 % skulde være indbefattet Erstatning for den forkortede Arbejdstid og alt, hvad der hed Dyrtidstillæg. Lønnen vilde derefter være at fastsætte saaledes, at alle hidtil ydede Dyrtidstillæg (Augustreguleringen undtaget) + Erstatning for forkortet Arbejdstid lagdes til de faste Timelønninger; udover den ssaledes fremkomne Løn skulde man have Augustreguleringstillæget, og forsaavidt der ikke dermed opnaaedes en Forhøjelse af ialt 100 % af Lønnen i 1914, kunde Augustreguleringstillægget suppleres med et Beløb, saaledes at de 100 % Forhøjelse naaedes. Augustreguleringen + det eventuelle Tillæg skulde betragtes som Dyrtidstillæg.

Til Gengæld for disse „Indrømmelser" af Arbejdsgiverne forlangtes det, at Organisationerne skulde frafalde Kravet om Revision af bestaaende Priskuranter; dog skulde Revision kunne finde Sted, naar det skønnedes at være paakrævende nødvendigt.

Denne Ordning skulde gælde et Aar; det vil

altsaa sige, at Organisationerne til en vis Grad skulde prolongere deres Overenskomster.

Havde man i nogen Grad kunnet gaa med til Arbejdstidsforkortelsen, saa var dette naturligvis ikke Tilfældet med Hensyn til Betalingsvilkaarene og den forlangte Opgivelse af Kravet om Overenskomsternes Revision, idet denne af Arbejdsgiverne ønskede Beregningsmetode i en Række Tilfælde vilde betyde ingen Forhøjelse af Lønningerne og i mange Tilfælde en meget ringe Forhøjelse; for Kvinderne og dermed for vore Medlemmer havde Arbejdsgiverne endda ikke ment at kunne yde de fulde 100 %.

Forslaget blev derfor forkastet for Lønvilkaarenes Vedkommende.

Efter Forkastelsen blev en ny Forhandling afholdt mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, og Arbejdsgiverne gik ved denne Forhandling med til at forhøje Tillægget til 110 % for Timelønninger, der i 1914 var under 50 Øre. Denne yderligere Indrømmelse skulde heller ikke omfatte de kvindelige Arbejdere.

Dette sidste Forslag var heller ikke tilfredsstillende, og Repræsentantskabet forkastede Forslaget, og da yderligere Forhandling mellem Hovedorganisationerne ikke havde Udsigt til at kunne medføre antagelige Forbedringer, blev Resultatet det, at de forskellige Organisationer nu hver for sig skulde indlede Forhandlinger med Arbejdsgiverne.

Dette er ogsaa sket for vort Forbunds Vedkommende, og i den siden Repræsentantskabsmødets Afholdelse forløbne Tid har der fra Forbundets Side været udfoldet en meget stor Virksomhed med Udsendelsen af Forslag til nye Overenskomster, Forhandlinger om disse Forslag og hvad dertil hører. En Række Overenskomster er afsluttede, og en Masse venter paa deres Afslutning, kort sagt har der hersket og hersker stadig stor Travlhed paa Hovedkontoret, og er det ikke i alle Tilfælde lykkedes at naa til Ende med Forhandlingerne om nye Overenskomster inden de gamles Udløb, maa dette udelukkende skrives paa det overvældende Arbejdes Regning. Hovedkontoret har forceret Sagerne, saa meget som det har været muligt, men Sagernes voksende Mangfoldighed har undertiden medført Ønsket hos os om, at der var flere Dage i Maanederne og flere Timer i Døgnet end Tilfældet er.

Vi tror, at Medlemmerne er klare over Vanskelighederne og derfor ikke taber Taalmodigheden, selv om den ved Lejlighed bliver sat en Smule paa Prøve.

Hovedbestyrelsen.

Forbundets aarlige Hovedbestyrelsesmøde.

Vi skal i en meget sammentrængt Form give et Referat af vort Forbunds Hovedbestyrelsesmøde, som afholdtes Søndag den 27. April 1919.

Mødet aabnedes ved, at Forretningsføreren bød Hovedbestyrelsen Velkommen og efter Indledningstalen foreslog, at man valgte en Dirigent. Som saadan valgtes Fru Johanne Jensen, København.

Første Punkt paa Dagsordenen var Forhandlingsprotokollen, som oplæstes fra sidst afholdte Hovedbestyrelsesmøde og til Dato; efter Oplæsningen blev Forhandlingsprotokollen enstemmig godkendt.

Derpaa aflagde Forretningsføreren Beretning om Forbundets Virksomhed fra 1. April 1918 og til Dato. Der var i dette Tidsrum afsluttet ialt 118 Overenskomster, hvoraf en Del var fornyede 2 Gange i nævnte Periode. De afsluttede Overenskomster omfatter ca. 8000 af Forbundets Medlemmer. Forretningsføreren omtalte i store Træk Lønforholdene indenfor de forskellige Brancher; der var ved de afsluttede Overenskomster opnaaet betydelige Forbedringer for vore Medlemmer, dels i Lønnen og dels ved, at Arbejdstiden er bleven forkortet i Henhold til de mellem Hovedorganisationerne vedtagne Bestemmelser. Man havde især arbejdet paa at faa indført tidligt Ophør med Arbejdet om Lørdagen, og det var ogsaa lykkedes forskellige Steder; men dette Krav havde mødt stærk Modstand, blandt andet fordi det saa godt som ingen Steder var rejst af de mandlige Arbejdere. Vort Forbund har dog ikke derfor opgivet at løse denne Opgave, men vil gøre Forsøg paa at løse den ved enhver given Lejlighed. Forretningsføreren omtalte, at man ved de førte Forhandlinger havde lagt Vægt paa at opnaa nogenlunde ensartede Løn- og Arbejdsvilkaar indenfor hver Branche. En saadan ensartet Overenskomst har vi oprettet med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien. Der opnaaedes ved denne følgende: Arbejdstiden nedsattes overalt indenfor Sammenslutningen til 50½ Time ugentlig, 8½ Time daglig, Lørdag dog kun 8 Timer. Ved denne Ordning er afhjulpet den Mangel, der tidligere har bestaaet paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, hvor man indtil denne Overenskomsts Afslutning havde betydelig længere Arbejdstid end i andre jernindustrielle Virksomheder. Vi forsøgte denne Gang at faa indført ensartede Minimallønninger i København og Provinsen, men det lykkedes ikke. Minimallønningerne forhøjedes med henholdsvis 17 og 15 Øre pr. Time, og er nu i København 50—53 Øre pr. Time og for Provinsen 47—50 Øre pr. Time. Der opnaaedes til alle personlige Lønninger et Tillæg af 10 Øre pr. Time. Akkordpriskuranterne forhøjedes med 15 % og 25 %, hvortil yderligere kommer 8 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg. I Overenskomsten er indført særlige Minimallønninger for Arbejdersker under 18 Aar, den tidligere Overenskomst indeholdt intet herom. Overenskomsten gælder et Aar til 1. Februar 1920 og omfatter ca. 2500 Kvinder.

Forretningsføreren meddelte, at det for Margarinefabrikkernes Vedkommende ogsaa vilde have været muligt at faa en fælles Ordning, hvis ikke vore Medlemmer i Aarhus havde indtaget en Særstilling i denne Sag. Vi modtog nemlig under Forhandlingerne et Tilbud paa Kr. 34,50 pr. Uge; dette Tilbud blev dog givet paa Betingelse af, at det blev tiltraadt af alle vore paa Margarinefabrikkerne beskæftigede Medlemmer. Et andet Tilbud gik ud paa, at Lønningerne, hvis vore Medlemmer ikke kunde tiltræde det første Tilbud, blev mindre paa nogle Fabrikker og næppe større i Aarhus. Vore Medlemmer i Aarhus holdt imidlertid stejlt paa en Ugeløn af Kr. 35,00, hvilket

vi ogsaa opnaaede, men paa Bekostning af at Lønningerne paa de andre Fabrikker, nemlig i Silkeborg, Korsør og Aalborg blev henholdsvis Kr. 33,00 og 32,00 pr. Uge, medens Lønnen i Vejle blev som i Aarhus. Aarsagen til disse Forskelligheder i Lønningerne var den, at Lønnen i Forvejen var betydelig højere i Aarhus og Vejle end i de andre Byer; men denne Forskel kunde vi være kommen bort fra, hvis vore Medlemmer i Aarhus havde vist den fornødne Forstaaelse overfor deres mindre godt lønnede Kammerater; dette beklager vi og haaber, at næste Gang, et lignende Tilfælde indtræffer, at møde den rette Forstaaelse og Kammeratskabsfølelse hos Medlemmerne.

For Arbejderskerne paa Mejerierne og Flødeeksporterne samt Ostelagrene i Odense er oprettet en fælles Overenskomst. Lønnen fastsattes til Kr. 34,50 pr. Uge, hvilket betød en Forhøjelse af Kr. 7,50 pr. Uge; Arbejdstiden nedsattes til $50^1/_2$ Time pr. Uge.

Med Foreningen af Tændstikfabrikker i Danmark er afsluttet Overenskomst. Timelønningerne var ialt med Dyrtidstillæg 42 Øre og forhøjedes med 21 Øre pr. Time til 63 Øre pr. Time. Akkordpriserne forhøjedes med 125 %. Arbejdstiden nedsattes fra 60 Timer ugentlig til 53 Timer pr. Uge. Der aftaltes personlige Lønninger fra Kr. 36,00 til 38,00 pr. Uge. Overenskomsten omfatter ca. 250 Kvinder, som er beskæftigede paa Fabrikken paa Islands Brygge, Fabrikken „Glødefri" og Hellerup Tændstikfabrik. Ved Forhandlingerne oplystes det, at Fabrikken „Merkur" i Randers ikke vilde komme i Gang mere; der har ikke været arbejdet i nævnte Virksomhed siden Oktober 1918.

Med de københavnske Mejerier er der ligeledes oprettet en ensartet Overenskomst. Lønnen fastsattes til Kr. 35,00 pr. Uge, Arbejdstiden nedsattes til 8 Timer daglig.

Med de københavnske Sæbefabrikker er der opnaaet ensartede Overenskomster. Lønningerne fastsattes til Kr. 27—31 pr. Uge; iøvrigt er den overvejende Del af Arbejdet Akkordarbejde.

Med de københavnske Vaskerier er oprettet en fælles Overenskomst. Lønningerne fastsættes til 60 og 64 Øre pr. Time. Den daglige Arbejdstid er $8^1/_2$ Time, om Lørdagen 8 Timer.

Med Vaskerierne i Provinserne er opnaaet en ensartet Ordning om Løn- og Arbejdsforhold. Ugelønnen er fra Kr. 27,00 til 31,00. Arbejdstiden er $50^1/_2$ Time ugentlig.

Med en Del Frugtfabrikker og Lagre og andre mindre Fabriksvirksomheder er afsluttet Overenskomster. Man har ogsaa her saa vidt muligt søgt at faa Arbejdsforholdene ensartede. Arbejdstiden er fra 50 til 53 Timer ugentlig og Lønningerne er fra Kr. 28,00 til 35,00 pr. Uge. Timelønningerne er fra 60 til 68 Øre i de Virksomheder, hvor der arbejdes i Timeløn.

Forretningsføreren meddelte endvidere, at der var gjort Forsøg paa at faa indført Sommerferie, og der var stillet Krav om det i alle vore Overenskomst-Forslag tilligemed Krav om Betaling i Ulykkestilfælde i de 13 Uger, hvor der efter Ulykkesforsikringsloven ikke betales noget. Der opnaaedes Sommerferie i 49 Virksomheder og Betaling i Ulykkestilfælde i 20 Virksomheder. Forretningsføreren oplyste, at vort Forbund den 1 April 1918 talte 37 Afdelinger med 7801 Medlemmer og at der i det forløbne Aar er optaget 22 nye Afdelinger, hvorved Medlemsantallet er steget med 3199 Medlemmer. Forbundet tæller nu ialt 57 Afdelinger med ialt ca. 11,000 Medlemmer.

Forretningsføreren omtalte en Sag fra Rudkøbing angaaende vore paa Flødeeksporten „Danmark" beskæftigede Medlemmer. Vi var af de paagældende Medlemmer bleven opfordret til at søge oprettet en Overenskomst med Flødeeksporten for derved at faa deres Lønforhold forbedrede. Vi efterkom denne Opfordring, og der afholdtes Møde om Sagen i Arbejdsgiverforeningen. Vort Krav var en Ugeløn af Kr. 35,00 og en Arbejdstid af 8 Timer pr. Dag. Denne Forhandling bristede imidlertid, og Grunden hertil var den, at vor Afdelingsformand i Rudkøbing havde meddelt Arbejdsgiveren, at Kvinderne vilde være tilfredse med Kr. 26,00 pr. Uge. Arbejdsgiveren tilbød under Forhandlingen Kr. 28,00 pr. Uge, men dette Tilbud kunde vi ikke modtage, da vi nogle Dage i Forvejen havde afsluttet Overenskomst med Landets øvrige Flødeeksporter, hvor der var opnaaet en Løn af Kr. 34,50 pr. Uge. Vi tilskrev derfor vor Afdeling, at Forretningsudvalget havde besluttet at sende Virksomheden første Strejkevarsel, men modtog som Svar en Meddelelse om, at Afdelingen selv havde afsluttet Overenskomst med en Ugeløn af Kr. 26,00. Dette noget mærkværdige Forhold blev nu forelagt Forretningsudvalget, der, under Hensyn til, at denne Ordning, som var truffen med en Arbejdsgiver, der stod som Medlem af Arbejdsgiverforeningen og desaarsag kunde faa en meget uheldig Indflydelse paa Forbundets andre Lønsager, vedtog at ekskludere de paagældende Medlemmer, ialt 8.

Endvidere oplyste Forretningsføreren, at der var opnaaet Dyrtidstillæg i 19 Virksomheder.

Forretningsføreren gik nu over til at meddele, at der i det forløbne Aar var afholdt 13 Forretningsudvalgsmøder og 2 Hovedbestyrelsesmøder, hvortil kommer en Række Udvalgsmøder og Forhandlingsmøder. Fra Hovedkontoret er der ekspederet et Utal af Forslag til Overenskomster, renskrevne Overenskomster samt en Mængde Skrivelser; ialt er der fra Hovedkontoret afgaaet ca. 50,000 Brevforsendelser. Forretningsføreren omtalte en Række løbende Sager og gav forskellige Oplysninger angaaende den Taktik, man agtede at anvende ved disse Sagers videre Fremme, og sluttede dermed sin Beretning med at udtale, at de Forhøjelser og Forbedringer, man i denne Omgang havde forskaffet Medlemmerne, var de største, der nogensinde var opnaaet, og selv om Dyrtiden jo spillede en stor Rolle, maatte det dog erkendes, at Forbundet under disse Forhandlinger fuldt ud magtede sine Opgaver.

Derefter havde en Del af Hovedbestyrelsens Medlemmer Ordet til Beretningen.

Frk. Marie Hansen, Fredericia, omtalte Overenskomstforholdene indenfor Jern- og Metalindustrien, og erklærede sig i det store og Hele tilfreds med Overenskomsten, men henstillede blot til Hovedbestyrelsen, at Løfteparagraffen for Fremtiden blev benyttet i større Udstrækning, end det hidtil havde

været Tilfældet. Frk. Marie Hansen omtalte tillige Sagen med de ekskluderede Medlemmer i Rudkøbing, idet hun sluttede sig til Forretningsudvalgets Stilling i denne Sag.

Fru Johanne Jensen, København, omtalte derpaa Forholdene paa Margarinefabrikkerne og beklagede den Stilling, som vore Medlemmer paa Otto Mønsteds Fabrik, Aarhus, havde taget til Overenskomsten.

Fru Marie Johnsen, Aarhus, omtalte derpaa forskellige Forhold fra Afdelingen, hvorpaa Fru Mine Petersen, Middelfart, Fru Alvilda Andersen, København, o. fl. havde Ordet til Beretningen, som derpaa sattes under Afstemning og enstemmigt godkendtes.

Derpaa gik man over til næste Punkt paa Dagsordenen, som var Regnskabet. Hovedkassereren forelagde det reviderede Regnskab for Aaret 1. April 1918 til 31. Marts 1919.

Strejkekassens Regnskab udviste en Balance paa Kr. 112325,69. Administrationskassens Balance var Kr. 45417,26.

Forbundets samlede Formue var Kr. 102334,45, hvoraf i Strejkekassen beroede Kr. 81400,11 og i Administrationskassen Kr. 20934,34.

Formuefremgangen er i det forløbne Aar Kr. 36953,72.

Regnskabet sattes under Afstemning og godkendtes enstemmigt.

Næste Punkt paa Dagsordenen var: Fastsættelse af Tiden for Indbetaling af Strejkemærket for Aaret 1919. Det vedtoges, at det aarlige Strejkemærke for 1919 betales i Tiden fra 1. Juli til 15. Juli, dog saaledes, at Beløbet var indbetalt til Hovedkontoret senest den 15. Juli 1919.

Derefter skred man til næste Punkt paa Dagsordenen, som var Organisationsforholdene i Maskinstrikkernes Fagforening. Forretningsføreren meddelte, at der, uvist paa hvilken Maade, var opstaaet Tendenser i Retning af at faa Forbundets Afdeling 2, København, Maskinstrikkernes Fagforening, overflyttet til Textilarbejderforbundet. Der udfoldedes paa et givet Tidspunkt en kraftig Agitation til Fremme af ovennævnte Overflytning, og blandt andet var den i sin Tid afsluttede Grænseoverenskomst mellem Textilarbejderforbundet, Dansk Skræderforbund og vort Forbund taget i denne Agitations Tjeneste. Forholdet medførte Afholdelsen af nogle Forhandlinger mellem Repræsentanter fra Dansk Textilarbejderforbund og vort Forbund. Under disse Forhandlinger gjorde Textilarbejderforbundet Fordring paa at faa Medlemmerne, forsaavidt et Flertal af disse stemte derfor. Derefter afholdtes et Møde med Bestyrelsen for Maskinstrikkernes Fagforening, og paa dette Møde oplystes det, at det kun var et Mindretal af Afdelingens Medlemmer, der ønskede denne Overflytning, og at de begrundede dette Ønske med, at der betaltes større Arbejdsløshedsunderstøttelse i Textilarbejderforbundets Arbejdsløshedskasse end i vor. Under disse Omstændigheder tilskrev vi Textilarbejderforbundet, at vi, efter de af os indhentede Oplysninger, ikke fandt nogen Anledning til at overflytte de paagældende Medlemmer, da Ønsket herom kun næredes af et Mindretal indenfor Afdelingen, ialt 60 Medlemmer af Afdelingens 250. Efter nogen Diskussion, under hvilken man fra alle Sider udtalte sin Beklagelse af, at en saadan Agitation og paa et saadant Grundlag kunde opstaa i en af Forbundets allerældste Afdelinger, vedtog man at slutte sig til den af Forretningsudvalget tagne Stilling. Frk. Inger Rasmussen omtalte Forholdene indenfor Maskinstrikkernes Fagforening og henstillede til Hovedbestyrelsen, at der blev gjort alt for at bevare den gamle Afdeling.

Næste Punkt paa Dagsordenen var: Arbejdernes Landsbank. Forretningsføreren omtalte, at nu skulde Foretagendet Arbejdernes Landsbank træde ud i Livet, og foreslog, at man foreløbig tegnede en Aktie paa Kr. 4000,00. Dette vedtoges.

Under Dagsordenens sidste Punkt: Meddelelser, behandledes forskellige lokale Ting, samt Kontorforholdene o. l., hvorpaa Mødet hævedes.

Generalforsamlinger.

Københavns Afdeling 5.

Indenfor Forbundets største Afdeling, Københavns Afdeling 1, er der i den sidste Tid arbejdet stærkt med Planer gaaende ud paa at stabilisere Organisationsforholdene og dermed ogsaa skabe Betingelser for Fremskaffelsen af mere ensartede og bedre Overenskomster.

Under Arbejdet herpaa, er man i første Række bleven klar over, at Arbejdet indenfor denne sikkert Landets største Fagforening maatte deles, hvis ikke, kunde dette nemt medføre Ting af mindre heldig Natur, og man har da i første Række set saaledes paa det, at de mange i København ved jernindustrielle Virksomheder beskæftigede Arbejdersker burde have deres egen Afdeling under Forbundet, og man har ført denne Plan ud i Livet og startet en Afdeling for denne Branches Arbejdersker.

Afdelingen, der i Daaben fik Navnet: Kvindeligt Arbejderforbunds Afd. 5, Fagforeningen for kvindelige Arbejdersker indenfor Jern- og Metalindustrien, afholdt sin konstituerende Generalforsamling den 14. Februar, hvor Lovene og hvad dermed staar i Forbindelse vedtoges, og Valg af Tillidsmænd blev foretaget.

Til Generalforsamlingen var bl. a. stillet Forslag af nogle af Forbundets nyeste og derfor ogsaa klogeste Medlemmer, og — stadig henholdende os til disse nye Medlemmers Klogskab — naturligvis Forslag, der ikke har den fjerneste Forbindelse med vore Organisationer eller vort Forbund.

Et af Forslagene lød f. Eks. paa Avertering i „Solidaritet".

Dette Forslag mødte Modstand hos alle Deltagerne, fraregnet nogle ganske enkelte, og beskæmmende nok for Forslagsstillerne mundede Behandlingen af dette Forslag ud i Vedtagelsen af følgende Resolution:

Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling 5, Fagforeningen for kvindelige Arbejdere i Jern- og Metalindustrien, forsamlede til Generalforsamling den 14. Februar 1919, udtaler deres skarpeste Misbilligelse af og protesterer imod den gemene Maade, hvorpaa Forbunds-

ledelsen er bleven behandlet af det saakaldte Arbejderblad „Solidaritet".

Generalforsamlingen tager bestemt Afstand fra de af nævnte Blad og dets Tilhængere iværksatte Forsøg paa at skabe Uro og Spektakler blandt Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer og udtaler sin Tillid til og bedste Paaskønnelse af Hovedledelsens Arbejde i denne for Forbundet saa vanskelige Tid.

Leve den centraliserede socialdemokratiske Arbejderbevægelse!

Leve „Social-Demokraten"!

Resolutionen vedtoges saa godt som enstemmigt, og naar vi oplyser, at Generalforsamlingen talte over 400 Deltagere, er det ikke vanskeligt at forstaa, at Spektakelmagerne luskede slukørede af.

Generalforsamlingen var — naar lige undtages de foran omtalte kloge Medlemmers noget mærkværdige Optræden — helt igennem præget af Alvor og Ro.

Dette tager vi som et Tegn paa, at denne Afdeling nok skal vide at styre en Kurs, der bringer de størst mulige Fordele hjem til Medlemmerne, og vi ønsker Afdelingen al mulig Held og Lykke i Fremtiden og udtaler Haabet om enigt og godt Samarbejde mellem Afdelingen og Forbundet.

Københavns Afdeling I

afholdt sin ordinære halvaarlige Generalforsamling Onsdag den 16. April i Forsamlingsbygningens store Sal paa Enghavevej.

Formanden, Fru Johanne Jensen aabnede Generalforsamlingen med et Velkommen til Deltagerne og foreslog Fru Magda Jehl til Dirigent. Fru Jehl valgtes.

Formanden aflagde efter Forhandlingsprotokollens Oplæsning og Godkendelse en fyldig Beretning om den store Virksomhed, der af Afdelingens Ledelse er udført siden sidste Generalforsamling.

En Beretning, der paa alle Omraader vandt Tilslutning i den store Forsamling, af hvis Deltagere flere stod op og bragte Formanden en Tak for hendes Arbejde.

Selvfølgelig undlod de ved enhver Lejlighed optrædende Oppositionsdamer heller ikke her at give deres Besyv med i Laget, og som Ordfører — hvis man kan bruge dette Ord i denne Forbindelse uden at genere andre Ordførere — optraadte Fru Ringvig, en Dame, som vi først det sidste Aars Tid har haft den Ære at se i vore Rækker.

Fru Ringvig formaaede dog ikke at vinde Forsamlingen for sine Udgydelser, formentlig fordi Fru Ringvig og hendes Kreds har nogle ganske ejendommelige Begreber om, hvilket Sprog og hvilken Fremgangsmaade man kan tillade sig at anvende, naar man staar paa en Talerstol.

Og Resultatet blev det for Fru Ringvig noget uheldige, at Forsamlingen nægtede at høre paa hende og forlangte hende fjernet.

Dette Forlangende nægtede Fru Ringvig at efterkomme, og Resultatet blev, at Generalforsamlingen foreslog og vedtog saa godt som enstemmig at ekskludere hende. Af den ca. 600 Deltagere store Forsamling protesterede kun 7 à 8 imod Ekskusionen.

Efter dette noget ubehagelige Intermezzo godkendtes Beretningen enstemmigt.

Det halvaarlige Regnskab godkendtes.

Der forelagdes Forslag til nye Love, udarbejdede af et nedsat Lovudvalg.

Lovene vedtoges enstemmigt.

Ved det derefter foretagne Valg af Tillidsmænd genvalgtes alle de afgaaende.

Naar undtages Medlemmernes fuldt berettigede energiske Protester mod Fru Ringvigs udæskende Optræden, var Generalforsamlingen helt igennem præget af Forstaaelse af Organisationens Betydning.

Forhaabentlig vil det Resultat, Fru Ringvig opnaaede som Udsending fra Løjtnantskontoret, medføre, at disse Mennesker faar Forstaaelsen af, at deres organisationsnihilistiske Optræden og Forsøg paa Splittelse ingen Jordbund har indenfor Kvindeligt Arbejderforbund, og er dette ikke Tilfældet, da er Tiden inde til at skaffe sig af med disse Urostiftere.

❖

Stiftelsesfester.

Nyborg Afdeling.

Kvindeligt Arbejderforbund afholdt den 7. April sin 22-aarige Stiftelsesfest, ved hvilken Lejlighed Forbundets nye Banner blev indviet.

Form., Fru Andreasen, bød Velkommen, hvorefter Fru Larsen paa Faneudvalgets Vegne afleverede Fanen. Fruen takkede for den smukke Gave og lovede, at Medlemmerne altid skulde slutte op i Arbejderpartiets Rækker. Paa Forbundets Vegne vil jeg udtale min store Glæde over det smukke Banner, hvorunder vi arbejdende Kvinder vil samle os for at skabe lyse og lykkelige Kaar for vor Stand.

I de forløbne Aar har vi forbedret vore Arbejdsvilkaar, og det er mit Haab, at alle Arbejderkvinder her i Nyborg vil samle sig i vor Organisation, saa skal det nok lykkes os at højne vore Kaar, for naar vi gør vor Pligt, saa kræver vi ogsaa vor Ret, og hermed vil jeg slaa det første Søm i vort Banner og bede Dem med mig udraabe et Leve. (Hurra!)

Derefter fik Byraadsmedlem, Fru Kirstine Kielstrup Ordet og udtalte, at dette Forbund saavel som alle andre i Begyndelsen har sine Vanskeligheder at kæmpe med, baade fagligt og økonomisk. Det er ligesom en Krise der skal overstaas, før man kan gaa over til det støtte og rolige Arbejde, før man lærer at se stort paa Tingene, og før man kommer nærmere det, som egentlig er det bærende i Sagen.

Jeg har selv været med til at stifte dette Forbund, og jeg har hele Tiden fulgt Arbejdet med Interesse, derfor er det mig en Glæde, at Forbundet har taget Initiativ til at anskaffe sig dette smukke Samlingsmærke, og jeg vil haabe, at hver Gang dette Banner vajer, enten det er i Foraarssol eller i Efteraarsblæst, enten det er i Sorg eller Glæde, at det altid maa bæres højt for Forbundets Sag, et Symbol, hvorigennem der altid lyser Enighed og Sammenhold. Lad det være Arbejderkvindens helligste Pligt at sværge til deres Fane med ubrødeligt Sammenhold, og ved dette Sammenhold vil vi bygge vort Hjem

og værne vore Børn, lad aldrig Troen paa Frigørelsen svigte os. Men lad den nye Tid, som gror frem, skabe store og stærke Organisationer, baade faglige og politiske; lad Socialismens Røster fylke de tusinde Hjem igennem vort Arbejde og igennem vor Presse om Sejr og Fremgang i alle Lande, barkede Næver i Syd og Nord skal sammenholdes i stærke, bærende internationale Følelser, og med det Haab og Ønske vil jeg slaa det næste Søm i Fanen og bede Forsamlingen med mig udbringe et kraftigt Leve for den internationale Socialisme. (Hurra!)

Kontorbestyrer Hvidtfeldt, der slog det tredje Søm i Fanen for Frihed, Lighed og Broderskab, bragte en Hilsen fra De samv. Fagforbund og udtalte, at naar Skellet mellem Mand og Kvinde slettes, har Kvinden Pligt til at dygtiggøre sig til den Gerning, hun skal tage op under Kravet: Lige Løn for lige Arbejde.

Efter Faneindvielsen samledes den store Forsamling, hvori saas Repræsentanter for de forskellige Fagforeninger, om Kaffebordet, hvor der herskede en gemytlig og selskabelig Stemning. Den i alle Maader smukke Fest sluttede med et Bal.

Det smukke Banner bestaar af en dobbelt Silkedug, hvorpaa er malet en ung Kvinde, og bærer følgende Inskription og Motto:

Kvinde, gør din Pligt og kræv din Ret.

Aarhus Afdeling 6

afholdt Mandag den 20. Januar sin 2-aarige Stiftelsesfest.

Formandinden bød Deltagerne Velkommen, omtalte Foreningens Virksomhed i de forløbne 2 Aar og sluttede med Ønsket om fortsat Held og Fremgang i det kommende Aar.

Fru Sjøreen holdt derefter en vellykket Festtale, omtalte hvilken Betydning, Organisationen havde og sluttede med at ønske Afdelingen til Lykke med Fødselsdagen.

Derefter samledes Deltagerne om de festlig dækkede Kaffeborde, hvor der herskede en rigtig munter Feststemning, hvorefter Deltagerne gik hver til sit i Bevidstheden om at have tilbragt en glad og fornøjelig Aften.

Stiftelsesfest og Faneindvielse i Kalundborg.

Den 27. April 1917 stiftedes Kvindernes Fagforening ved et Møde paa Højskolehotellet. — I Søndags paa Fagforeningens 2-Aars-Dag indviedes ved en Festlighed paa Møllebakken en smuk rød Silkefane som Samlingsmærke for vor Bys organiserede kvindelige Arbejdere. At man er naaet saa vidt viser, at der er arbejdet flinkt og med et tilfredsstillende Resultat.

Fru Hansine Nielsen, der hele Tiden har staaet i Spidsen for Arbejdet, bød Forsamlingen Velkommen og gav, efter at en Sang „For Organisationen" var afsunget, Ordet til Red. Fr. Andersen, der holdt Afsløringstalen.

Han lykønskede Kvinderne til de alt gennem Organisationen opnaaede Resultater, som ved klogt Sammenhold og voksende Tilslutning naturligvis vilde give de kvindelige Arbejdere Indflydelse og Medbestemmelse. Kvindens Plads er i Hjemmet som Hustru og Moder, men som vort Samfund er indrettet, tvinges mange, der helst vilde ofre sig helt for Hjem og Børn, til i større eller mindre Grad at skaffe sig Fortjeneste ved Arbejde ude. Og hidtil er disse Kvinders Arbejde næsten overalt blevet skambudt — som Eksempel er det tilstrækkeligt at erindre sig den lurvede Betaling, der bydes en Vaskekone for en lang og anstrængende Dags Arbejde. Det er derfor nødvendigt, at Kvinderne gennem Sammenslutning danner et Værn, selv viser, at de forstaar at værdsætte deres Gerning og tvinger dem, der vil udbytte dem, til samme Erkendelse. Det er Vejen. Og den er der med Held slaaet ind paa ogsaa her. Vi forstaar, at der her næres og er Vanskeligheder at kæmpe imod, men vi skønner ogsaa, at de, der tog Opgaverne op, vilde noget. Det vil de fremdeles, og alle de, der senere er komne med, vil hjælpe til i Arbejdet, og jo flere de bliver derom, des bedre kan det gøres, des større Vægt faar Kravene, der maa og skal rejses for ogsaa paa dette Omraade at hjælpe Kvinderne frem til Ligestilling. Til Lykke da med Fanen. Lad den, som det er bestemt, blive et Enhedsmærke, der bæres i Spidsen for de Kvinder, der fagligt og politisk vil være med sammen med alle organiserede Arbejdere at kæmpe Underklassens Kamp for Frigørelse frem til Sejr. Et Leve for Kvindernes Fagforening i Kalundborg. (Hurra!)

Dermed faldt Dækket for den smukke Fane, der bærer Foreningens Navn og Stiftelsesdato og som Motto: „Nu dages det, Søstre, det lysner for os". Midt paa Dugen er malet en Kvindeskikkelse med en opgaaende Sol som Baggrund. Fanen vakte almindelig Beundring.

Arbmd. Vald. Nielsen bragte en Lykønskning fra Fællesorganisationen. P. Jensen, Lyngen, tidligere Formand for Arbejdsmændenes Fagforening, udtalte sin Glæde over det betydelige Arbejde, der var udført, og motiverede et Leve for fortsat Fremgang. Arbdm. Chr. Christensen takkede P. Jensen som den, der i sin Tid havde lagt sig i Selen for at rejse Kvindernes Organisation, og Chr. Jensen fremhævede det energiske Arbejde, Fru Nielsen bestandig havde udført, og udbragte et af kraftige Hurraraab besvaret Leve for hende.

Fru Nielsen kvitterede med et Leve for Arbejdsmændenes Fagforening, der havde ydet saa virksom Støtte.

Med en Sang for Fanen sluttede denne Del af Festligheden. Senere var der Oplæsning af Fru Nielsen, „Frem", der gjorde fortjent Lykke, samt fælles Kaffebord og Bal.

En Hjælpesygekasse for Kvinder.

Paa Initiativ af Kvindernes Fagforening i Kallundborg er der dannet en Hjælpesygekasse for Kvinder. Til Bestyrelse er valgt Fru Hansine Nielsen (Formand og Kasserer), Fru Christensen, Frk. Christiansen, Frøknerne Hansen og Nielsen. Til Revisorer er valgt

Frk. Olsen og Fru Nielsen. Foreningen optager alle Kvinder i Alder fra 16 til 50 Aar, som ikke lider af uhelbredelig Sygdom.

Fagforeningen for de kv. Arbejdere i Jern- og Metalindustrien
under Kvindeligt Arbejderforbund.

Vi henleder vore Medlemmers Opmærksomhed paa, at Kontoret fra Torsdagen den 8. Maj er flyttet til Larslejstræde Nr. 1, Kælderen.

Kontortiden er hver Dag fra Kl. 10—3, samt Mandag, Onsdag og Lørdag fra Kl. 6—8 Aften.

Københavns Afdeling 5,
Oda Olsen,
Formand.

Til Afdelingskassererne.

Afdelingskasserernes Opmærksomhed henledes paa, at det aarlige Strejkemærke for 1919 maa være indbetalt til Hovedkontoret senest den 15. Juli 1919.

Københavns Afd. 1.

Kontortid hver Dag imellem Kl. 10—3, samt Lørdag, Mandag og Onsdag fra Kl. 6—8 Aften.

Kontoret for Arbejdsløse er aabent hver Dag fra Kl. 12—2 samt Fredag Aften fra Kl. 6—8 for Udbetaling af Understøttelse.

Københavns Afdeling 1.

Restancestempler kan kun erholdes om Tirsdagen mellem Kl. 12—2 paa Afdelingens Kontor, Blaagaardsgade 21 [1].

Husk, at melde Dem paa Kontoret første Dag, De bliver arbejdsløs, mellem 12—2, St. o. G.

Husk at meddele paa Kontoret, naar Arbejdet paabegyndes.

Sygestempler kan erholdes i 13 Uger, naar Sygdommen anmeldes straks og mod Forevisning af Lægeattest eller Sygekassebog.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling I. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20. — Kasserer: Frk. Kathinka Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Emma Olsen, Valdemarsgade 4, St. — Kasserer: Fru Emilie Sørensen, Hasserisgade 4.

Aarhus Afdeling 1. Formand: Fru Petra Jensen, Vestergade 34, Bagh. — Kasserer: Fru Gunner Mogensen, Vesterg. 34 [1].

Aarhus Afdeling 2. Formand: Frk. Jørgine Poulsen, Steen Blichersgade 26 [2]. — Kasserer: Frk. Birgitte Mikkelsen, Norsgade 26—28, St.

Aarhus Afdeling 3. Formand: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St. — Kasserer: Frk. Agnes Jensen, Faaborggade 10 [2].

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Banegaardsgade 17. — Kasserer: Fru Constance Olsen, Knudrisgade 20 [2].

Aarhus Afdeling 5. Formand: Frk. Mary Dreyer, Absalonsgade 49. — Kasserer: Fru Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23 [1].

Aarhus Afdeling 6. Formand: Fru Marie Hansen, Schleppegrelsgade 7. — Kasserer: Fru Marie Frandsen, Odensegade 36.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Anna Rasmussen, Valdemarsgade 22 [2]. — Kasserer: Fru Petra Nikolajsen, Vilstersgade 23 [3].

Allinge Afdeling. Formand: Fru Marie Svendsen, Nørregade. Kasserer: Fru Jenny Andersen, Østergade.

Assens Afdeling. Formand: Fru Thora Rasmussen, Ladegaardsgade 38. — Kasserer: Frk. Kristine Hansen, Ny Adelgade 71.

Ebeltoft Afdeling. Formand: Frk. Gerda Larsen, Plantebedet. Kasserer: Hr. L. Hansen, Afholdshotellet.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru M. Nielsen, Torvestræde 36. — Kasserer: Frk. Gudrun Nielsen, Frodesgade 20 [1].

Esbjerg Afdeling 2. Formand: Frk. Marie Møller, Skolegade 75. — Kasserer: Frk. Mary Neyrup, Skolegade 20, o. G.

Esbjerg Afdeling 3. Formand: Frk. Ulrikka Lambritsen, Norgesgade 57. — Kasserer: Frk. Juliane Schlaasen, Østergade 105.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. Ingeborg Møller, Danmarksstræde 33 [1].

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Anna Juel Rasmussen, Baggegade 1. — Kasserer: Frk. Johanne Hansen, Skolegade 2.

Frederiksværk Afdeling. Formand: Fru Nikoline Jørgensen, Hermansgade. — Kasserer: Fru Karen Geishisth, Godthaabsvej.

Faaborg Afdeling. Formand: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14. — Kasserer: Fru Johanne Christensen, Nygade 16 1.

Glostrup Afdeling. Formand: Frk. M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand: Fru Anine Sommer, Hadsund. — Kasserer: Fru Martha Justesen, Havnevej.

Hillerød Afdeling. Formand: Fru Kristine Hansen, Carlsberg. — Kasserer: Fru Kristine Jørgensen, Margrethevej.

Hasle Afdeling. Formand: Fru Alma Johansen, Søndergade. — Kasserer: Fru Laura Sjölander, Torvestræde.

Hedehusenes Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Hedehusene.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Ella Hansen, Villa „Skovly", Bülowsvej.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Randersvej.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kristine Tribler, Herningvej.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmandsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. B. Jensen, Lyngvej.

Kallundborg Afdeling. Formand: Fru Hansine Nielsen, Munksøgade 7. — Kasserer: Frk. Marie Petersen, Jernbanegade 2.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru H. Gommesen, Larsensvej.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Olga Ekhaus, Emballagefabrikken 18. — Kasserer: Fru Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.

Korsør Afdeling. Formand: Fru Hansine Larsen, Strandvej 14. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Jenny Sørensen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Anna Frederiksen, Kapelvej 19 4. — Kasserer: Hr. Chr. Jensen, Klerkegade 31 2.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Christensen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Alvilda Andersen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Frk. Oda Olsen, Larslejstræde 1. — Kasserer: Frk. Martha Petersen, Larslejstræde 1.

Køge Afdeling. Formand: Frk. Valborg Wiegel, Dyrlundsvej. — Kasserer: Frk. Emmy Sørensen, Taarnvej 2.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31. — Kasserer: Frk. Laurette Petersen, Frem 38.

Lund Afdeling. Formand: Fru Ane Jørgensen, Lunds Mark. — Kasserer: Fru Akseline Nielsen, Lunds Mark.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Østergade. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Søndergade 71.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Cathrine Petersen, Nibe.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Lydolf Andreasen. Stændamsgade 6. — Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Odense Afdeling. Formand: Frk. Kirsten Hansen, Nedergade 31. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Nedergade 31.

Randers Afdeling. Formand: Frk. Johanne Thomsen, Skousgade 13. — Kasserer: Frk. Sørine Rasmussen, Løvstræde 2 2.

Ribe Afdeling. Formand: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450. — Kasserer: Fru Hertha Kittelman, Sveigade.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Hilda Christiansen, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Marie Hansen, Eleonordsvej 1.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jenny Svendsen, Slappegade 6.

Ringsted Afdeling. Formand: Fru Eddy Nielsen, Nørregade 14. — Kasserer: Frk. Amelie Göransson, Nørregade 14.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Maren Rohde, Knudsgade.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Skovgaard-Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svaneke Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. I. Nimb, Kirkebakken.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Frk. Anna Mejer, Øxenbjergsvej 26.

Sorø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Mogensen, Saxogade.

Tejn Afdeling. Formand: Frk. Mathilde Vesth, Tejn St. — Kasserer: Fru Andrea Holmberg, Tejn St.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Mette Petersen, Vejen. — Kasserer: Hr. N. P. Nielsen, Rolighedsvej.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Stælgaardsgade 29 1. —

Hovedkontoret. Forretningsfører: Fru Sofie Rasmussen, Blaagaardsgade 21 1.

Hovedkassererer: Fru Kirstine Haagensen, Blaagaardsgade 21 1.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—5.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 18 | September 1919 | 5. Aargang

Den faglige Situation.

Dyrtidsforhandlingerne.

Paa et Tidspunkt, hvor ingen kan se hvor det hele bærer hen paa det faglige Omraade, kommer dette Blad vore Medlemmer i Hænde. Den gennem Krigsaarene skabte, og nu efter den officielle Freds Afslutning stadig stigende Dyrtid, eller, om man vil, dalende Værdi af Pengene, har ganske naturligt indenfor Arbejderklassen vakt stærk Nervøsitet.

Man haabede jo, ved Overenskomstforhandlingerne i Foraaret, at Dyrtiden havde kulmineret, og at der nu efter Fredens Slutning vilde blive Ro ude omkring, at alt produktivt Arbejde igen vilde komme ind under normale Forhold, og Dyrtiden som Følge heraf dale.

Dette Haab deltes af alle; men desværre har den forløbne Tid opvist noget ganske andet. Dyrtiden er steget og steget fra Dag til Dag; det er i Stedet for at blive billigere blevet dyrere at leve, og den Uro, der som Følge heraf maa opstaa indendenfor Arbejderklassen, har jo givet sig en Række Udslag, idet man enkelte Steder har lavet ulovlige Strejker, Strejker, iværksatte under Øjeblikkets nervøse Ophidselse og derfor ogsaa mindre velovervejede, og som derfor heller ikke har medført andet end en Række Tab og Ærgrelser for de paagældende Arbejdere, uden at bringe dem andre eller flere Forhøjelser, end hvad der kunde været naaet ved Forhandling.

Man kunde selvfølgelig ikke fra nogen Side, det være sig Arbejdsgiver eller Arbejder, være blinde for, at den stadig stigende Dyrtid gjorde det nødvendigt, at de i Foraaret ved Overenskomstforhandlingerne opnaaede Lønninger ikke, efter som Tiden gik, var tilstrækkelige, og man begyndte at tale om Dyrtidstillæg.

Vort Forbund maatte naturligvis ogsaa erkende, at Forholdene fra Overenskomsternes Afslutning og til nu var undergaaet en saadan Forandring, at der maatte Dyrtidstillæg til, og vi begyndte i Lighed med en Række andre Organisationer at arbejde for Opnaaelsen af Dyrtidstillæg.

Imidlertid var vor Hovedorganisation, „De samvirkende Fagforbund", ogsaa begyndt at røre paa sig og Forretningsudvalget havde i Begyndelsen af August Maaned tilskrevet Arbejdsgiverforeningen, at man, under Hensyn til Prisstigningen paa alle Nødvendighedsartikler, fandt det paakrævet nødvendigt, at der optoges Forhandlinger om Ydelse af ekstraordinære Dyrtidstillæg.

Fagforbundenes Henvendelse resulterede i, at der afholdtes Forhandlinger mellem Forretningsudvalgene for „Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening" og „De samvirkende Fagforbund".

Disse Forhandlinger var vel nok fra først af tænkt at skulde munde ud i en Generalordning, som Grundlag for hvilken skulde lægges Statistisk Departements Opgørelse af Prisstigningen indtil 1. August d. A.

Det viste sig imidlertid at Vejen „Generalordning" ikke var hensigtsmæssig og Aarsagerne hertil var ganske naturlig den, at Lønningerne ikke som før i Tiden laa paa et næsten ens Grundlag, idet man jo havde opnaaet noget mere til de efter Februar og Marts afsluttede Overenskomster, end til de paa tidligere Tidspunkter indgaaede, og Forhandlingerne mundede ud i, at man fra Arbejdsgiverforeningens Side erkendte Nødvendigheden af, at der ydedes Dyrtidstillæg, og erklærede sig villige til paa Grundlag af Statistisk Departements Opgørelse at optage Forhandlinger med de enkelte Fag.

I Henhold hertil, og i Fortsættelse af de af vort Forbund allerede tidligere ønskede Forhandlinger, satte Hovedbestyrelsen sig i Forbindelse med Arbejdsgiverne og fik paabegyndt Forhandlingerne.

Det viste sig meget hurtigt, at Trangen hos Arbejdsgiverne til at yde et blot nogenlunde ordentlig Tillæg ikke var særlig stærk, man holdt sig strængt op ad den af Statistisk Departement offenlliggjorde Beretning, hvorefter Dyrtiden i det forløbne Halvaar skulde være steget med 21 % eller fra 90 %—111 % og man hævdede, at en Stigning af 21 % paa Priserne af 1914 betød, at man, for at faa fuld Dækning for Dyrtiden nu, kun skulde have et Dyrtidstillæg af 10 % til de nuværende Lønninger, idet disse jo var mere end dobbelt saa store som i 1914.

Under disse Omstændigheder viste det sig i første Omgang at være umuligt for os at naa en Ordning, idet Arbejdsgivernes Standpunkts Gennemførelse kun vilde give Dyrtidstillæg paa 3 à 4 Kr. ugentlig, og Forhandlingerne afbrødes.

Det samme blev Tilfældet med en Række andre Fag, og den derved opstaaede Situation medførte fornyede Forhandlinger mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg. Disse Forhandlinger ændrede forsaavidt ikke noget ved Situationen, men

forblev nærmest resultatløse, men dog enedes man om at fortsætte Forhandlingerne med de enkelte Fag, og at genoptage Forhandlingerne for de Fags Vedkommende, hvor Forhandlingerne var bristede.

Vort Forbund fik paany en Forhandling og ved denne lykkedes det os endelig at naa til en nogenlunde rimelig Ordning, dog ikke uden stort Besvær, idet Talen om de 10 % som Dyrtidstillæg stadig var den fremherskende hos Arbejdsgiverne. Ikke desto mindre kunde vi med Tal overfor Arbejdsgiverne bevise, at for Arbejdernes Levevilkaars Vedkommende var Statistisk Departements Procentberegning misvisende, idet Dyrtiden for Arbejderne var steget med langt mere. Antagelig i Erkendelsen af vore Tals Rigtighed gik Arbejdsgiverne videre i deres Tilbud, og det lykkedes os ved denne Forhandling at faa et saadant Tilbud for vore københavnske Medlemmers Vedkommende og for Margarinefabrikkerne over hele Landet, at det om end ikke helt tilfredsstillende, dog maa siges at være acceptabelt.

Dyrtidstillægene der opnaaedes blev, i Stedet for de først tilbudte 3 à 4 Kroner, fra 8 til 12 Kr. pr. Uge, og skal vi samtidig meddele, at denne Ordning er godkendt af alle vore paagældende Medlemmer.

Jævnsides med disse Forhandlinger har der været ført Forhandlinger med en Masse udenfor Arbejdsgiverforeningen staaende Arbejdsgivere, og ogsaa her er det lykkedes at naa til Ordninger, som vore Medlemmer har kunnet godkende; desuden er der aftalt fornyet Behandling med Jernindustriens Sammenslutning, og for vore hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen i Provinsen beskæftigede Medlemmer.

Forhaabentlig skal det lykkes os at naa igennem vore Dyrtidsforhandlinger paa fredelig Vis; men over det hele sværer en ikke saa ringe Uvished; idet Arbejdsgiverforeningen, som vore Medlemmer allerede gennem Dagspressen har erfaret, har udstedt første Varsel om Stor-Lock-out, og som Aarsag hertil angivet Havnestrejken i København.

Vi ved paa nuværende Tidspunkt ikke i hvor stor Udstrækning denne Lock-out, hvis den bliver etableret, vil berøre os, men da der fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side som Modtræk er afgivet første Varsel om Storstrejke, og det øjensynlig er begge Parters Hensigt at slaas, undgaar vi vel næppe at blive berørt af denne Strid. Vi synes det er mærkeligt, at Arbejdsgiverforeningen dekreterer Lock-out paa Grund af Havnestrejken i Københavns Havn, og vi finder det mærkeligt af den Grund, at de københavnske Havnearbejdere jo er brudt ud fra „Dansk Arbejdsmands-Forbund" og dermed fra „De samvirkende Fagforbund", og vi kan da ikke se rettere end at Arbejdsgiverforeningen, ved at lave Lock-out paa dette, vil rette Smed for Bager. Situationen tegner ikke lyst, og det vil sikkert, hvis Kampen kommer, blive baade en haard og langvarig Kamp. Vi vil derfor udtale Haabet om, at Parterne maa blive enige, at Arbejdsgiverne vil give de haardt tiltrængte Dyrtidstillæg og hele Landet blive forskaanet for den frygtelige Situation, som en Storkamp for Øjeblikket vil betyde for os alle.

Arbejdsløshedskassens aarlige Repræsentantskabsmøde

den 4. Juli 1919.

Dagsorden:

1. Forhandlingsprotokollen.
2. Aarsregnskabet for Tiden 1. April 1918 — 31. Marts 1919.
3. Beretning om Virksomheden.
4. Eventuelt.

Formanden bød Repræsentantskabet Velkommen og foreslog at vælge en Dirigent, som saadan valgtes Fru Johanne Jensen.

ad 1. Forhandlingsprotokollen oplæstes for Tiden siden sidst afholdte Repræsentantskabsmøde. Protokollen godkendtes.

ad 2. Fru Kirstine Haagensen oplæste og fremlagde det reviderede Aarsregnskab. Regnskabet udviste en Balance af Kr. 2368,702,76 og godkendtes enstemmigt.

ad 3. Formanden aflagde Beretning om Arbejdsløshedskassens Virksomhed i Tiden fra 1. April 1918 til 31. Marts 1919, og omtalte herunder den store Arbejdsløshed, der i det forløbne Aar havde været indenfor vor Organisation.

Der var udbetalt i ordinær Understøttelse: Kr. 121,534,00 og til Medlemmer med under et Aars Ancienitet i Arbejdsløshedskassen var der udbetalt Kr. 179,007,00 i Understøttelse. I Dytidstillæg var der udbetalt Kr. 304,615,75, i Huslejehjælp Kr. 245,824,35 og til Medlemmer under 18 Aar Kr. 25,720.50. I Barselhjælp var udbetalt Kr. 5090. Der var ialt udbetalt Understøttelse til et Beløb af Kr. 1905,152.85 i det forløbne Aar. Kassens Formue var den 31. Marts 1919 Kr. 391.491,84.

Der var ialt 56 Afdelinger med 12257 Medlemmer. Afdelingernes Antal var steget med 22 og Medlemsantallet var steget med ca. 5000 siden 1. April 1918.

I København var Medlemsantallet 7726 Medlemmer. I Provinsen er Medlemsantallet 4531 Medl.

Herefter omtalte Formanden de store Vanskeligheder, der var forbundne med den store Arbejdsløshed. Det havde været besværligt baade for vore Afdelinger og vort Hovedkontor at overkomme det store Arbejde, men det var lykkedes godt, og der havde bestaaet det bedste Samarbejde mellem Afdelingernes Tillidsmænd og Hovedkontoret. Vore Tillidsmænd havde varetaget Kassens Interesser, og trods store Vanskeligheder udført det dem paalagte Arbejde tilfredsstillende. Formanden omtalte, at man i den senere Tid havde maattet slette en Del Medlemmer af Kassen, da det var oplyst, at de ikke kunde betragtes som Lønarbejdere. Formanden omtalte forskellige Forhold Afdelingerne vedrørende og omtalte Kontrolforholdene i de forskellige Afdelinger.

Kassen havde modtaget i Kommunetilskud Kr. 16,416,29, og det ordinære var Kr. 13,912,64, og det ekstraordinære Kr. 200,000,00.

Endvidere var det af Kassen udbetalte Dyrtidstillæg, Huslejehjælp og Understøttelse til Medlemmer under 18 Aar bleven refunderet Kassen.

Herefter omtalte Formanden, at Arbejdsløsheden var nedadgaaende, og der var Haab om, at man snart var over den værste Periode, samt mente, at selv om det havde været en besværlig Tid for Ledelsen at komme over, maatte man glæde sig over, at der var blevet ofret saa meget fra Stat og Kommune for at afhjælpe den Nød, som Arbejdsløsheden medførte. Formanden udtalte Haabet om, at enhver arbejdende Kvinde maatte blive optaget i vore Rækker, for derved at sikre sig imod Arbejdsløshed, og at vore Medlemmer maatte forstaa at værne om vor Arbejdsløshedskasse som er til uvurderlig Gavn for dem. Derpaa bragte Formanden Repræsentantskabets Medlemmer en Tak for deres Arbejde.

Hermed sluttede Formanden sin Beretning.

Fru Fanny Jensen, Horsens, udtalte sin Anerkendelse af Kassens Virksomhed og sin Glæde over, at Ledelsen havde magtet det store og omfattende Arbejde, der havde været paalagt os.

Fru Johanne Jensen, København, udtalte ligeledes sin Tilfredshed med det Arbejde, der var udrettet indenfor vor Arbejdsløshedskasse, og sit Haab om, at vi nu var over den vanskeligste Periode. Fru Jensen rettede derpaa en Tak til Formanden for det store Arbejde, under hele Hovedbestyrelsens Tilslutning.

Beretningen sattes derefter under Afstemning og godkendtes enstemmigt.

ad 4. Formanden meddelte, at hun i Samraad med Arbejdsløshedsinspektøren havde sendt vore Afdelinger Meddelelse om, at de Medlemmer, der havde gaaet arbejdsløse uafbrudt et helt Aar, ikke vedblivende kunde hæve Understøttelse, men snarest maatte skaffe sig Arbejde. Der gaves i saadanne Tilfælde paagældende Medlemmer 8—14 Dages Frist, og Understøttelsen blev derefter standset. Vore Tillidsmænd var i alle Tilfælde glade for denne Bestemmelse, idet det til Tider havde været svært at finde passende Arbejde til en Del af Medlemmerne, og denne Foranstaltning havde medført, at Medlemmerne selv skaffede sig Arbejde, og Antallet af de Arbejdsløse var gaaet betydeligt ned. Formanden meddelte, at der for Tiden var ialt 25 arbejdsløse i København, og disse vilde om faa Dage være i Arbejde.

I Provinserne, Aalborg, Odense og Aarhus Afd. 5 var der endnu en Del arbejdsløse, hvorfor Formanden mente, at det var heldigst at undersøge Forholdene i disse Afdelinger, for at faa konstateret, om der muligvis var optaget nogle Medlemmer, som ikke var virkelige Lønarbejdere, og hvis Løn ikke berettigede dem til at staa i Arbejdsløshedskassen.

Hovedbestyrelsen sluttede sig til Formandens Udtalelser, hvorefter Mødet hævedes.

✠

Ekstrapaaligningen til Arbejdsløshedskassen.

Til Afdelingerne omsendte Hovedkontoret for nogen Tid siden et Cirkulære, i hvilket det meddeltes, at vore Medlemmer til Arbejdsløshedskassen skulde indbetale $^1/_2$ Aars Kontingent ekstra.

Da vi uu fra en Del Medlemmer og fra nogle Afdelinger har modtaget Meddelelse om, at denne Ekstrapaaligning har vakt en Del Røre, ja er blevet meget unaadigt modtaget, skal vi med disse Linier forklare Aarsagen til, at dette Ekstrakontingent er blevet nødvendigt og maa og skal betales.

Vor Arbejdsløshedskasse har, saa godt som nogen, været spændt haardt for, især i de sidst forløbne 2 Aar. Vi har haft mange arbejdsløse og som Følge deraf maattet præstere meget store Udbetalinger, saa store Udbetalinger, at disse selvfølgelig langt har oversteget det Kontingent, der er indkommet. Følgen heraf har været den, at vi har maattet bruge en stor Part af vore, fra tidligere Aar, opsparede Midler, hvilket igen vil sige, at Kassen er kommen i den Situation, at vi ikke har saa mange Penge pr. Medlem, som Arbejdsløshedsloven kræver for at der kan ydes ekstraordinært Tilskud fra Staten. Dette Forhold har medført, at vi fra Arbejdsløshedsinspektøren har modtaget Meddelelse, eller rettere Paabud, om at raade Bod herpaa ved at udskrive et halvt Aars Ekstrakontingent, idet vi i modsat Fald kunde risikere ikke at faa den fornødne Støtte fra det Offentlige.

Vi har derfor, da vi ikke turde udsætte Medlemmerne, der maatte blive arbejdsløse i den tilstundende Vinter, for ikke at faa tilstrækkelig Understøttelse, været nødsaget til at tage Arbejdsløshedskasseinspektørens Paabud til Følge, og har maattet forlange denne Ekstrapaaligning betalt af Medlemmerne.

At det ikke er helt smaa Beløb, vor Kasse har udbetalt til vore Arbejdsløse, vil alle Medlemmerne kunde forstaa, naar vi fortæller, at der i Løbet af et Aar er udbetalt den nette Sum af 1,905,152 Kr. 85 Øre; og selv om vi har faaet store Tilskud fra det Offentlige, vil Medlemmerne sikkert nemt kunne regne ud, at vort Kontingent langt fra har kunnet slaa til til de store Krav, der har været stillet til Arbejdsløshedskassen, og vi kan da heller ikke tro andet end at Medlemmerne, efter at have læst denne Redegørelse, er paa det Rene med, at vi her ikke har forlangt andet og mere, end hvad Kassens Tarv krævede, og hvad der er nok saa vigtigt, hvad der var nødvendigt af Hensyn til vore Medlemmer, og endeligt hvad der blev forlangt af os fra Arbejdsløshedsinspektøren.

Til Slut skal vi lige meddele, at Ekstrakontingentet opkræves med 1 Krone pr. Uge, og skal være indbetalt med sit fulde Beløb, 6 Kroner, inden 1. December d. A. For Ekstrakontingentet udleveres der Medlemmerne særlige Mærker à 1 Kr. pr. Stk., og de Medlemmer, der ikke overholder Indbetalingsfristen, betragtes som udtraadte af Arbejdsløshedskassen

✠

Ny Afdeling.

Strygerskerne og Vadskeriarbejderskerne i København danner selvstændig Afdeling.

Vi har jo gentagne Gange i Medlemsbladet beskæftiget os med vor Organisationsform, for om muligt at finde Veje, der endnu bedre end dem vi hidtil har gaaet, kunde gøre vort Forbund og de enkelte Afdelinger stærkere, mere modstandskraftige og handledygtige overfor vore Arbejdsgivere. Og vi tror, at den Vej, vi i tidligere Artikler og omkring paa

Møder har anbefalet, alt efter som Forholdene nu har stillet sig i de enkelte Tilfælde, har været rigtig. Nogle Steder har vi anbefalet smaa Afdelinger at slutte sig sammen i een Afdeling, dette gælder navnlig Provinsen, og hvor Afdelingerne har været store og mangesidige har vi anbefalet Specialisering, naar den paagældende Branches Arbejdersker var saa mange i Tal, at der kunde dannes en selvstændig Afdeling.

Dette gælder selvfølgelig navnlig Københavns Afdeling 1. Indenfor denne, Forbundets største Afdeling, er Brancherne jo saa mangesidige, og Arbejdet som Følge heraf saa omfattende, at det med det heldigvis stigende Medlemsantal efterhaanden er bleven mere og mere vanskeligt at overkomme Arbejdet, og i rigtig Erkendelse af, hvad Hensynet til Medlemmernes Interesser fordrer, har man taget Initiativet til at danne selvstændige Afdelinger under Forbundet af de Brancher, der er store nok dertil.

Tidligere er stiftet Fagforeningen for kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien, og nu i den seneste Tid Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Afdeling,

Denne sidste nye Afdeling, hvis Medlemmer tidligere har tilhørt Københavns Afdeling 1, er traadt ud i Livet med et Medlemsantal af ca. 1000, og vi tror, at denne Afdeling i Løbet af ganske kort Tid vil vokse yderligere, og endelig er det vor absolute Overbevisning, at denne Afdeling, ligesom alle vore mange andre Afdelinger, nok skal vise sig i Stand til at udføre et godt og maalbevidst Stykke Arbejde i Fortsættelse af, hvad der allerede er udført for Medlemmerne af Københavns Afdeling 1, og det er vor absolute Mening, at „Kvindeligt Arbejderforbund" her har skudt et nyt Skud, der vil blive en Pryd paa vor kraftige Stamme.

Vi hilser den nye Afdeling, der i Daaben har erholdt Navnet: „Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Fagforening", Kvindeligt Arbejderforbunds Afd. 6, København, Velkommen, og udtaler Haabet om et godt og frugtbringende Samarbejde mellem Afdelingen og Hovedforbundet til Gavn for alle Parter.

Generalforsamling i Københavns Afd. 5.

(De kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien).

Onsdag den 20. August afholdt Københavns Afdeling 5 (de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien) sin anden ordinære Generalforsamling, med følgende Dagsorden:

1. Forhandlingsprotokollen.
2. Regnskabet.
3. Beretningen.
4. Forslag fra Bestyrelsen.
5. Eventuelt.

Formanden Frk. Oda Olsen aabnede Mødet ved at byde Medlemmerne Velkommen og foreslog derpaa, at man valgte en Dirigent, som saadan valgtes Fru Anna Rosenquist.

ad 1. Formanden oplæste Forhandlingsprotokollen, som derpaa sattes under Afstemning og godkendtes.

ad 2. Kaesereren oplæste det reviderede Halvaarsregnskab, som godkendtes enstemmigt.

ad 3. Formanden aflagde derpaa Beretning, hvorunder hun omtalte Foreningens Virksomhed i det sidste halve Aar, og omtalte en Række Mæglingsmøder med forskellige Virksomheder, som var afholdt, og hvorved det var lykkedes at opnaa gode Forbedringer for vore Medlemmer. Formanden omtalte ligeledes, hvorledes Lønforholdene var indenfor Faget, samt omtalte de kommende Dyrtidsforhandlinger og meddelte, at der vilde blive afholdt en ekstraordinær Generalforsamling, naar disse var sluttede. Formanden oplyste derpaa, at der havde været god Tilgang af Medlemmer indenfor Afdelingen og sluttede med at udtale Haabet om, at Foreningen stadig maatte vokse og være i lige saa god Fremgang som hidtil.

Efter nogen Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt.

ad 4. Formanden foreslog paa Bestyrelsens Vegne, at Generalforsamlingen vedtog at anskaffe en Fane, men da Foreningen ingen Midler havde, kunde det kun lade sig gøre paa den Maade, at Medlemmerne ydede Bidrag dertil. Man havde tænkt at ordne det paa den Maade, at hvert Medlem købte et Fanemærke à 1 Kr., og man haabede at kunne faa Faneindvielse samtidig med Foreningens etaarige Stiftelsesfest.

Hovedbestyrelsesmedlem Fru A. Andersen bad Medlemmerne stemme for dette Forslag, da det, at Medlemmerne kunde samles under deres egen Fane, var et Bevis paa godt Kammeratskab, og det var jo det, der skulde til indenfor enhver Organisation. Flere af Medlemmerne udtalte sig nu i Tilslutning til Bestyrelsens Forslag og det vedtoges at tiltræde dette. Der nedsattes derpaa et Faneudvalg bestaaende af 12 Medlemmer fra forskellige Arbejdspladser.

Formanden gjorde opmærksom paa, at tre af Foreningens Medlemmer i Løbet af det sidste halve Aar var afgaaet ved Døden, og man havde ved disses Begravelse hver Gang henvendt sig til Københavns Afd. 1 og laant dennes Fane, hvorfor Bestyrelsen rettede en Tak til Afdelingen.

ad 5. Flere af Afdelingens Medlemmer rettede nu forskellige Spørgsmaal til Bestyrelsen, som alle blev besvaret tilfredsstillende.

Til Slut rettede Formanden en Tak til Medlemmerne for den Ro og Orden, der havde hersket under Generalforsamlingen, som derpaa hævedes.

Til Medlemmerne af Københavns Afd. 5

(de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien).

I Henhold til Generalforsamlingens Beslutning, henstiller vi til vore Medlemmer at købe et Fanemærke, som faas hos Pladsrepræsentanterne, samt paa Kassererkontoret, Larslejstræde 1.

Kvindeligt Arbejderforbunds Aalborg Afd. I's Stiftelsesfest.

Kvindeligt Arbejderforbunds Aalborg Afd. I afholdt Lørdag den 23. August sin 18-aarige Stiftelsesfest i Karolinelund.

Festen, som havde samlet mange Medlemmer, aabnedes ved, at Foreningens Formand, Fru Kirstine Jensen, bød Medlemmerne Velkommen.

Folketingsmand N. C. Christensen talte derpaa om Organisationens Betydning, og berørte det Arbejde, som det havde kostet at faa Kvinderne organiserede og deres Løn- og Arbejdsvilkaar forbedrede saa meget, som det nu er sket, og sluttede med at udbringe et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Efter at Fru Jensen havde takket for Foredraget, og en Repræsentant for Afdelingen i Nibe havde bragt en Hilsen og en Lykønskning, samledes man om Kaffebordene, hvorefter Festen sluttede med en Svingom.

Kontortider.

Københavns Afdeling 1.

Til Medlemmerne:

I Henhold til Generalforsamlingens Beslutning er Kontingentet fra og med 1. September d. A. forhøjet til 60 Øre pr. Uge.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Tirsdag fra 10—3. Onsdag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Torsdag fra 10—3. Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Kontoret for Arbejdsløse er aabent hver Dag fra 12—2 samt Tirsdag *Aften* fra 5—6.

Københavns Afdeling 2.

Maskinstrikkernes Fagforening, Blaagaardsgade 21, 1.

Kontoret er aabent hver Mandag Aften fra Kl. 6—8.

Københavns Afdeling 5.

Fagforeningen for kvindelige Arbejdere indenfor Jærn- og Metalindustrien, Larslejstræde 1, Kjld.

Kontoret er aabent: Hverdage fra 10—3 samt Mandag, Onsdag og Lørdag Aften fra Kl. 6—8.

Københavns Afdeling 6.

Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Afdeling. Kontor: Blaagaardsgade 21, St. o. G.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Tirsdag 10—3, Onsdag 10—3. Torsdag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 19 | December 1919 | 5. Aargang

Den faglige Situation.

Dyrtidsforhandlingerne.

I det foregaaende Nummer af Medlemsbladet gav vi en meget detailleret Fremstilling af hele Situationen, som de paabegyndte Dyrtidsforhandlinger havde skabt. Vi pegede paa Vrangvilligheden hos Arbejdgiverne til at yde noget nogenlunde antageligt, og vi omtalte de spændte Forhold, der var opstaaet som Følge af forskellige Fags Strejkevarsler, og den som Modtræk herimod af Arbejdsgiverforeningen varslede Lock-out. Den siden da forløbne Tid, og de i denne afholdte Forhandlinger, har imidlertid ligesom spredt de truende Skyer paa den faglige Himmel, og i Øjeblikket er Forholdet det, at man saagodtsom overalt og indenfor alle Fagene har tilendebragt Dyrtidsforhandlingerne og vel nok gennemgaaende med et nogenlunde antageligt Resultat. Selvfølgelig, havde vi nær sagt, har det ogsaa ved disse Forhandlinger i enkelte Tilfælde vist sig at være nødvendigt for Forligsmanden at gribe ind for at tilvejebringe Enighed, og dermed skabe Betingelser for Arbejdsro.

Vort Forbund har jo ogsaa haft betydelige Vanskeligheder ved at tilendebringe vore Dyrtidsforhandlinger med et nogenlunde tilfredsstillende Resultat, idet vi jo, naar vi undtager København, hvor vi som omtalt i forrige Medlemsblad paa et forholdsvis tidligt Tidspunkt opnaaede et Resultat, havde hele den øvrige Del af Landet tilbage.

Her drejede det sig jo i langt de fleste Tilfælde om Arbejdsgivere, hvor vi havde Overenskomst med hver enkelt, og at dette ikke just lettede Forhandlingerne, men i høj Grad besværliggjorde disse, kan man let forstaa, idet vi jo her var henvist til at forhandle med hver enkelt om Dyrtidstillæggets Størrelse. Det gik da heller ikke lige glat alle Steder, vi maatte saaledes mange Steder true med Strejke og i to Tilfælde etablere Strejke, nemlig i Aarhus og Vejle. Strejkerne virkede efter deres Bestemmelse og blev ret kortvarige, idet det i begge Tilfælde efter et Par Dages Strejke lykkedes os at faa en tilfredsstillende Ordning.

Hvad de forskellige Dyrtidsordninger betyder for vore paagældende Medlemmer, skal vi forsøge ganske kort at gøre Rede for, og vi skal da først omtale Provinserne.

Tillægget, der opnaaedes her, var gennemgaaende som følgende Tal udviser:

Til Ugelønninger paa	30 Kr. og derunder	10 Kr. pr. Uge
„ „	til og med 31 „	9 „ „ „
„ „	„ „ „ „ 32 „	8 „ „ „
„ „	over 32 „	7 „ „ „
„ Timelønn. paa	60 Øre og derunder	20 Øre „Time
„ „	„61 og 62 „	18 „ „ „
„ „	„63 „ 64 „	16 „ „ „
„ „	over 64 „	14 „ „ „
„ alle Akkordlønninger ydes		14 „ „ „

Af disse Tillæg fremgaar det, at den af os tilstræbte Ordning med forholdsvis større Tillæg til de lavere Lønninger blev gennemført, saaledes, at der i nogen Grad skabtes en vis Ensartethed i Lønningerne, og formentlig derved ogsaa den mest retfærdige Ordning for det forholdsvis ringe Antal af vore Medlemmer, der arbejder paa Uge- eller Timeløn, og hvad de Akkordlønnede angaar, opnaaedes der jo 14 Øre til alle, og det vil i Realiteten sige til saagodtsom alle vore Medlemmer i Provinsen, idet der jo saagodtsom alle Steder arbejdes i Akkord.

De Brancher, der omfattes af anførte Ordning, er: Sæbefabrikkerne, Cikoriefabrikkerne, Konservesfabrikkerne, Sækkelagrene, Sukkerfabrikkerne, Kemiske Fabrikker, Tapetfabrikker og Emballagefabrikker.

Særordning blev truffne med Foreningen af større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter i Jylland, hvor der ydedes et Tillæg af 10 Kroner pr. Uge til alle Ugelønninger, for Mejerierne og Flødeeksportvirksomheder, hvor der ligeledes naaedes et Tillæg af 10 Kr. pr. Uge til alle Lønninger, Gasværkerne ligeledes 10 Kr. pr. Uge til alle Lønninger, Skandinavisk Gummikompagni, hvor der ydedes 9 Kr. pr. Uge til alle Lønninger og Aalborg Mælkekompagni, hvor der grundet paa, at der saa sent som i August Maaned var afsluttet Overenskomst, kun kunde naaes et Tillæg af 6 Kr. pr. Uge. For alle de indtil nu nævnte Virksomheder gælder, at de er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Af Virksomheder, der staar udenfor Arbejdsgiverforeningen, og hvor vi ligeledes har opnaaet en Ordning, skal vi anføre følgende: 5 Vadskerier i Odense, Svendborg Dampvadskeri, Kaalunds Sæbefabrikker, Kolding, Dansk Andels Ægeksports Filialer i 8 Provinsbyer, Robinsons Æggelagre i Provinserne, Trikotagefabrikkerne i Provinserne foruden en lang Række andre mindre Virksomheder i Provinsen, og for dem alle gælder, at Ordningen ingen Steder har været ringere end hvad vi har opnaaet ved Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen, men endog mange Steder er noget bedre.

Vi skal derefter omtale Forløbet af Forhandlingerne for Københavns Vedkommende. Her var fra den i forrige Medlemsblad omtalte Ordning undtaget Tændstikfabrikkerne, Rejermanns Papfabrik og Kapselfabrikken. Intet af disse Steder vilde man i første Omgang tiltræde den med Arbejdsgiverforeningen trufne Ordning; dog lykkedes det ret hurtigt for Papfabrikkens og Kapselfabrikkens Vedkommende at faa Ordningen gennemført, hvorimod Tændstikfabrikkerne paa alle mulige og umulige Maader forsøgte at slippe fri, bl. a. under Henvisning til, at Tændstikfabrikkerne, hvis man skulde betale saa kolossale Tillæg, ganske vilde ligge under i Konkurrencen med Udlandet, og vi fik den gamle Historie præsenteret paany, at man hellere ville nedlægge Fabrikkerne.

Selvfølgelig lod vi os ikke røre af alle disse Veklager, og da ingen anden Vej viste sig farbar, afsendte vi første Varsel om Strejke. Herimod protesterede Arbejdsgiverforeningen og betegnede Varslet som ugyldigt og truede os med den faste Voldgiftsret og meget andet. Ikke destomindre afsendte vi andet Varsel, og i den ellevte Time, nemlig den Dag, hvor Strejkevarslet udløb, kom der endelig Forhandlinger i Stand, og her lykkedes det da omsider at opnaa en Ordning i Lighed med, hvad vi havde opnaaet alle andre Steder.

Til Slut skal vi omtale Forhandlingerne med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Resultatet af disse.

Her gik det som sædvanligt trægt til at begynde med, og man strittede imod med Næb og Klør, naar vi fremsatte vore Forlangender, og man undlod heller ikke her, at gøre os bekendt med den mere end betrængte Stilling, vor hjemlige Industri led under, og som vilde blive ganske umulig, hvis man blot i nogen Grad skulde imødekomme vore „urimelige“ Forlangender.

Imidlertid tabte vi ikke Humøret, vi holdt fast og langt om længe kronedes vor Udholdenhed med et i hvert Fald nogenlunde Resultat.

Dette, der omfatter hele Landet, gik ud paa følgende:

Timefortjenester til og med	50	Øre	fik	25	Øre	pr. Time
„ paa	51—52	„	„	24	„	„ „
„ „	53—54	„	„	23	„	„ „
„ „	55—56	„	„	22	„	„ „
„ „	57—58	„	„	21	„	„ „
„ „	59—60	„	„	20	„	„ „
Timefortjenester til	61—62	Øre	fik	19	Øre	pr. Time
„ „	63—64	„	„	18	„	„ „
„ „	65—66	„	„	17	„	„ „
„ „	67—68	„	„	16	„	„ „
„ „	69—70	„	„	15	„	„ „
„ „	71—74	„	„	14	„	„ „
„ „	75—79	„	„	13	„	„ „
„ „	80—84	„	„	12	„	„ „
„ „	85—89	„	„	11	„	„ „
„ „	90 Ø. og derover			10	„	„ „

En Betingelse for at faa disse Tillæg var det dog, at vi skulde give Afkald paa Overenskomstens Løfteparagraf for den tilbageværende Del af Overenskomstperioden; dette gik vi efter nøgen Betænkning ind paa, idet vi jo i den forløbne Tid i udstrakt Grad har anvendt Paragraffen, og der jo kun var forholdsvis kort Tid tilbage indtil vi skulle have en ny Overenskomst. Paa dette Tidspunkt er Overenskomsten da ogsaa opsagt.

Med Afslutningen af Forhandlingerne med Jærnindustrien var alle vore større Dyrtidssager afsluttede, og sammenholdte med de mange andre afsluttede kan vi sikkert uden at gaa Sandheden for nær sige, at vor Dyrtidskampagne er tilendebragt paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende og for vort Forbund værdig Maade.

Der er naturligvis nogle ganske enkelte Steder, omfattende nogle faa af vore Medlemmer, hvor Forholdene ikke er endeligt ordnede, men i disse Tilfælde drejer det sig sikkert kun om faa Dage forinden vi har en Ordning.

Iøvrigt er det jo ogsaa paa høje Tid at Afslutningen er tilendebragt. Vi er jo nu allerede i fuld Gang med Forberedelserne til de kommende store Lønforhandlinger.

Organisationshajerne.

De mange i den senere Tid indenfor Organisationerne opdukkede „Bessermachere“, hvis Opgave udelukkende har været og er den at forplumre Forholdene og skabe Uro indenfor Organisationerne, har jo af og til kunnet opvise et „Resultat“ i Form af en og anden gammel Organisations Ødelæggelse, derved at den er bleven erklæret Fallit, til Skade for de paagældende Arbejdere og udelukkende til Gavn for Arbejdsgiverne, og saa, det har man vel Lov til at antage, til Fornøjelse for disse — det maa man lade dem — udmærkede Hjælpere for Arbejdsgiverne i disses Kamp mod Arbejdernes Organisationer.

Et af disse smukke Anstrengelsers Resultater er det saakaldte „Københavns Metalarbejderforbund“, som med Brask og Bram og klingeude Fanfarer blev startet, efter at man havde haft Held til at faa Smede- og Maskinarbejder-Forbundets Afdeling I. i København erklæret Fallit, og man gjorde sig de

utroligste Anstrengelser, ødslede med „Veltalenhed“ og Penge, hvor Pengene kom fra, er der kun de Indviede, der ved Besked med; men trods alt var det kun et meget lille Mindretal af Smede, der lod sig bedaare, og af disse falder der endda immervæk nogle fra, saa forsaavidt kan man jo godt forstaa, at de Herrer „Ledere“ for dette Kunstprodukt maatte se sig om efter nogle andre Objekter end Smedene. Desuden har vel d'Herrer, eller hvem det nu er, der har stukket Penge i dette smukke Stykke Organisationsnihilisme, forlangt at se nogle Resultater, og „Lederne“ har derfor kastet sig over de ufaglærte Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien, og Arbejdsmændene og Kvinderne er i Øjeblikket Genstand for den mest smigrende Opmærksomhed fra „Ledernes“ Side, og utroligt er det, hvad disse „Ledere“ udi egen Indbildning kan udrette, naar bare Arbejderne vil give sig ind under deres beskyttende Vinger.

I Særdeleshed er man svært indtaget i vore Medlemmer, ja, man ligger ligefrem paa Knæ for dem og tigger dem om at melde sig ind i Produktet; men selvfølgelig er vore Medlemmer saa kloge, at disse Invitationer mødes med overbærende Skuldertræk saa godt som alle Steder, og indtil nu er det da ogsaa kun lykkedes disse Samfundsreformatorer at besnære 11 unge Kvinder, og, efter hvad der fortælles, er disse endda kun modstræbende gaaet med, og først efter at der var lagt et stærkt Pres paa dem fra Mændenes Side.

Vi forstaar selvfølgelig godt, at vore Medlemmer ikke ønsker at have noget med dette saakaldte Forbund at gøre, for Medlemmerne kan naturligvis lige saa vel som Forbundets Bestyrelse tydeligt se, hvad der tilsigtes med denne Opmærksomhed overfor Kvinderne. De kan nemt regne ud, at nu, hvor det har vist sig umuligt at vinde Tilslutning hos Mændene, nu skal Kvinderne holde for; for de Herrer „Ledere“ gaar naturligvis ud fra, at Kvinderne knapt saa let kan gennemskue dem og derfor er lettere at narre til at melde sig ind; men her har d'Herrer utvivlsomt forregnet sig, vore Medlemmer er ikke saa dumme, at de hopper paa saadan en Limstang; nej! tværtimod tror vi, at Ordene: „De skal ikke have mine Penge til at ødelægge mig selv for,“ som et gammelt Medlem forleden sagde, fuldt ud kan underskrives af alle vore Medlemmer, og det er vor faste Overbevisning, at de faa Kvinder, der har bidt paa Krogen, meget snart vender tilbage dér, hvor de hører hjemme, i deres egen af Kvinder ledede uafhængige Organisation.

❖

Tekstilarbejderforbundet kontra vort Forbund.

Som tidligere meddelt i Fagbladet begærede Tekstilarbejderforbundet for nogen Tid siden, at vort Forbund skulde overflytte de under vort Forbund hørende Afdelinger af Maskinstrikkersker til Tekstilarbejderforbundet.

Dette nægtede vi paa Grundlag dels af, at de i Henhold til en tidligere Overenskomst skulde staa i vort Forbund, og dels fordi Maskinstrikkerskerne selv protesterede imod at blive overflyttet.

Vor Nægtelse medførte, at Tekstilarbejderforbundet indklagede os for Grænseudvalget, hvor der har været afholdt en Række Møder og vekslet adskillige Skrivelser Sagen angaaende, forinden Grænseudvalget afsagde sin Kendelse.

Dette er nu sket, og Resultatet af Kendelsen er blevet det, at Maskinstrikkerskerne fortsat bliver staaende i vort Forbund, saa længe de selv ønsker det.

Saa Kendelsen giver altsaa vort Standpunkt Medhold, idet vi aldrig har krævet andet eller mere, end at Maskinstrikkerskerne, saalænge de selv ønskede det, skulde være berettigede til at blive i Kvindeligt Arbejderforbund.

❖

Tilgangen til Forbundet.

2 nye Afdelinger.

Forstaaelsen af Organisationens Betydning fortsætter sin Sejrsgang indenfor de arbejdende Kvinders Rækker, hvilket bedst fremgaar af den stadig voksende Tilgang af nye Afdelinger og i det hele taget voksende Tilgang i Medlemsantallet.

Den seneste Tid kan opvise 2 nye Afdelinger indenfor Forbundets Rammer, nemlig:

Ledvogterskernes Fagforening,

der bestaar af samtlige de ved Jernbanerne over hele Landet som Ledvogtersker beskæftigede Kvinder. Disse Kvinder, der udfører et særdeles ansvarsfuldt Arbejde i Samfundets Tjeneste, og som er betroet en saa vigtig Opgave som at vogte andre Mennesker mod Ulykke, har hidindtil ikke været organiseret, og Resultatet heraf har ganske selvfølgeligt været det sædvanlige, ringe Betaling og i det hele daarlige Arbejdsvilkaar, trods deres ansvarsfulde Gerning.

Nu har disse Arbejdersker organiseret sig, og det skal sikkert inden ret længe vise sig, at netop dette — at organisere sig — er Vejen, naar de arbejdende Kvinder skal opnaa nogenlunde anstændige Løn- og Arbejdsvilkaar, det være sig i Statens eller den private Arbejdsgivers Tjeneste. Vi byder Ledvogterskerne Velkommen i vore Rækker og ønsker dem alt mulig Held med de Forhandlinger, der nu fra Forbundets Side er paabegyndt.

Den anden nye Afdeling under Forbundet er:

Fagforeningen for Bude ved de Ferslewske Blade.

Medens den først omtalte nye Afdeling først er organiseret nu, er dette ikke Tilfældet for Budene ved de Ferslewske Blade, fersaavidt som at disse

Arbejdersker indtil Optagelsen i Forbundet havde en indenfor Centralisationen staaende lokal Forening.

Denne Forening har vel indtil nu nok kunnet udrette et og andet for Budene, men efterhaanden som Tiden gaar, og Modsætningsforholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder mere og mere tilspidses, svinder selvfølgelig en saadan forholdsvis lille Organisations Evne til at hævde sig i Kampen, og antagelig i Bevidstheden herom parret med den ret naturlige Følelse, at alle arbejdende Kvinder bør slutte sig stærkt og tæt sammen, har disse Arbejdersker indmeldt sig som Medlemmer af vort Forbund og dermed først og fremmest styrket sig selv.

Vi hilser denne nye Afdelings Optagelse med Glæde; vi ser nemlig i dennes Tilslutning til Forbundet en Frugt af mange Aars Arbejde for at knytte de ved Udbringning af Blade beskæftigede Kvinder til vort Forbund, og vi tager det som et Varsel om, at den Dag ikke er fjern, hvor alle Bladbude tilhører vort Forbund, og sammen med dette fører Kampen for en Højnelse af Bladbudenes Livsvilkaar.

✠

En Dom.

Fru Anna Ringvigs Eksklusion.

Som tidligere meddelt her i Fagbladet skete det paa en af Københavns Afd. I.'s Generalforsamlinger, at en Kreds af Medlemmer i berettiget Harme over Fru Ringvigs meget mangelfulde parlamentariske Maade at optræde paa under Generalforsamlingens Forhandlinger, forlangte Fruen ekskluderet, hvilket Generalforsamlingen vedtog med meget overvældende Majoritet. Fruen løb til Domstolene, anlagde Sag mod Afdelingen og forlangte sig genoptaget samt tilkendt en Erstatning. Afdelingen afholdt derefter paany Generalforsamling med Eksklusionen paa Dagsordenen og igen engang vedtoges det at ekskludere Fru Ringvig. Sagen har siden da verseret ved Retten og har nu omsider fundet sin Afslutning med Afsigelsen af følgende Dom, som vi gengiver efter den os tilstillede Udskrift:

Udskrift
af
Østre Landsrets Dombog
for I. Afdeling.

Aar 1919 den 27. Oktober blev afsagt følgende D o m i Sagen I. Nr. 38/1919: Fru Anna Ringvig mod Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling I.

Fru Anna Ringvig, som den 8. Februar 1916 blev optaget som Medlem af Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling I. for København, blev paa en i Afdelingen den 16. April 1919 afholdt Generalforsamling ekskluderet af Afdelingen. Hun søger sig nu genoptaget som Medlem af denne med Rettigheder som optaget den 8. Februar 1916 samt sig tilkendt en Erstatning for Indtægtstab i Tiden fra 22. April til 1. Juli d. A. af 300 Kr. med Renter 5 % aarlig fra Forligsklages Dato den 1. Juli 1919. Afdelingen har paastaaet sig frifundet.

Afdelingens Love bestemmer i § 14:

„Det Medlem, som ikke holder sig disse Love efterrettelig, eller handler utilladelig med Foreningens Midler eller Ejendele, modarbejder Afdelingens Interesser eller skaber Splid blandt Medlemmerne, kan ekskluderes af Afdelingen; dog kan de, hvis de føler sig forurettede, indanke deres Sag for næste Generalforsamling".

Fru Ringvig begærede i Henhold til dette Sagen forelagt den næste Generalforsamling, hvad Afdelingen først ikke var villig til; men Spørgsmaalet blev dog forelagt for en Generalforsamling den 19. August, hvor Fru Ringvig mødte og udtalte sig, og hvor hendes Udelukkelse atter blev vedtaget med 236 Stemmer mod 179, medens 6 Stemmesedler var blanke.

Fru Ringvig gør nu gældende, at hendes Forhold ikke har givet Afdelingen Ret til at udelukke hende, og at Udelukkelsen ikke er vedtaget med $^2/_3$ Stemmers Flertal, samt at Spørgsmaalet om hendes Udelukkelse ikke var optaget paa Dagsordenen for den første Generalforsamling. Hun henviser i saa Henseende til Lovene for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, der om Afdelingernes Love i § 12 bestemmer, at Afdelingernes Bestemmelse ikke maa være i Modstrid med Forbundets Love, som til enhver Tid er gældende, og naarsomhelst kan bringes i Anvendelse for Afdelingerne, og i § 1 f.: „Ethvert Medlem, der handler uhæderligt, ukollegialt eller i Strid med bestaaende Regler, tagne af Arbejderne til Beskyttelse af deres Interesser, kan ekskluderes paa enhver Generalforsamling med en Majoritet af $^2/_3$ af de afgivne Stemmer", og i § 8, at Dagsordenen for Generalforsamlinger skal bekendtgøres med tydelig Angivelse af den eller de Sager, der skal behandles. Det fremgaar af Sagen, at Fru Ringvig paa Generalforsamlingen den 16. April ligesom ved tidligere Lejligheder optraadte udæskende overfor Bestyrelsen, fremkom med Ukvemsord overfor denne, mistænkeliggjorde dens Optræden og jævnlig afbrød Forhandlingerne. Paa Forslag fra Forsamlingens Side blev det da sat under Afstemning at udelukke hende af Afdelingen, og dette blev vedtaget, som det maa antages med overvældende Flertal.

*) *Efter det saaledes foreliggende findes der i og for sig at have været tilstrækkelig Grund for Afdelingen til at ekskludere Fru Ringvig,* og efter Afdelingens Loves § 14, hvorefter en Ekskluderet kan indanke sin Sag „for næste Generalforsamling", kan det ikke antages, at der til den foreløbige Udelukkelse, selvom denne iværksattes paa en Generalforsamling, krævede yder-

ligere Betingelser. Da der imidlertid efter Forbundets Love til en endelig Eksklusion maatte kræves Vedtagelse med $^2/_3$ Stemmers Flertal paa en med forud bekendtgjort Dagsorden afholdt Generalforsamling, og den saaledes indkaldte Generalforsamling ikke har givet tilstrækkeligt Flertal for Udelukkelsen, maa Fru Ringvig nu have Krav paa at blive genoptaget i Afdelingen som paastaaet.

*) *Da den den 16. April stedfundne Udelukkelse derimod indtil videre maatte anses for gyldig som hjemlet i Afdelingens Love og ikke i Strid med Forbundets Love; vil der ikke kunde tilkendes hende nogen Erstatning for det Tab, hun maatte have lidt som Følge af denne.*

Sagens Omkostninger bør hæves.

Thi kendes for Ret:

Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling I bør genoptage Fru Anna Ringvig som Medlem af Afdelingen med Rettigheder som optaget den 8. Februar 1916.

Med Hensyn til Erstatningspaastanden bør nævnte Afdeling for Fru Ringvigs Tiltale fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Intet Stempelforbehold.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.
Østre Landsrets Kontor, den 6. Novbr. 1919.
(signeret).

*) Udhævelsen foretaget af os.

Red.

Vedrørende Dommens Indhold skal vi bemærke, at denne vel nok tilpligter Afdelingen at genoptage Fru Ringvig, men at dette kun er sket, fordi Retten har ment at maatte følge Forbundslovenes Paragraf omhandlende Eksklusion, og som foreskriver $^2/_3$ Stemmers Majoritet for Eksklusionen.

Dette var der ikke paa den sidst afholdte Generalforsamling, der — trods Afdelingens store Medlemsantal — kun var daarligt besøgt, hvilket Stemmetallet viser.

Hvad selve Sagens Realitet, nemlig Eksklusionens Ulovlighed, angaar, da har Retten givet Afdelingen betinget Medhold i den foretagne Eksklusion, idet det i Dommen udtrykkelig siges:

Efter det saaledes foreliggende findes der i og for sig at have været tilstrækkelig Grund for Afdelingen til at ekskludere Fru Ringvig.

Naar dertil saa yderligere kommer, at Retten nægter Fru Ringvig Erstatning, turde det være tilstrækkeligt tydelig bevist, at Fru Ringvig selvfølgelig lige saa lidt som nogen anden har Ret til at forstyrre Roen paa Afdelingens Generalforsamlinger, tilsvine Tillidsmændene, eller i det hele taget opføre sig daarligt, idet Dommen udtrykkelig godkender Grundlaget for Eksklusionen, men kun forlanger, at Stemmerne herfor skal være i Overensstemmelse med Lovene.

Forhaabentlig tager Fru Ringvig Lære heraf, saaledes at hendes Optræden indenfor Afdelingen, i højere Grad end det hidtil har været Tilfældet, for Fremtiden bliver paa en for Forbundet og ikke mindst hende selv værdig Maade.

Loven af 30. Novbr. 1918.

Bortfalder Loven om overordentlig Hjælp til Arbejdsløse?

Som bekendt udløber den i Efteraaret 1918 af Rigsdagen vedtagne Lov, vedrørende ekstraordinær Hjælp til Arbejdsløse, den 31. December d. Aar. Det er i Henhold til denne Lov, at vor Arbejdsløshedskasse har kunnet udbetale arbejdsløse Medlemmer en højere Understøttelse end den i Kassens Vedtægter fastsatte. Denne Forhøjelse af Understøttelsen var Dyrtidstillæget, Huslejehjælpen og Tillæget for Børn og til Arbejdsløse, der havde en længere Arbejdsløshedsperiode end den, Kassen ordinært ydede Understøttelse i, den fortsatte Hjælp.

Det er ganske klart, at Kasserne ikke ved egen Hjælp vil være i Stand til at holde Understøttelserne oppe paa den Højde, de i Øjeblikket har, og i Erkendelsen heraf og selvfølgelig ogsaa fordi at de Forhold med Hensyn til Dyrtiden, der i sin Tid var medbestemmende ved Lovens Givelse, saa langt fra at være falden bort snarere er skærpede, har Arbejdsløshedsinspektoratet indsendt Anmodning til Regeringen og Rigsdagen om at faa Loven forlænget til 1. April 1920.

Indtil nu er der dog ikke afgjort noget med Hensyn til Forlængelsen, hvorimod vi jo Tid efter anden har set, hvordan man fra mange Sider har gjort Arbejdsløshedskasserne til Genstand for ganske ubeføjede Angreb. Vor Kasse har jo bl. a. ikke saa sjældent maattet holde for.

Heraf tør man formentlig slutte, at der fra mange Sider vil blive ydet Modstand mod Lovens Forlængelse, og denne Modstand tør vi ikke undervurdere. Det er muligt, at Modstanderne faar Held med sig i deres Bestræbelser for at hindre Arbejdsløshedskasserne i at faa det absolut nødvendige ekstraordinære Tilskud fra det Offentlige.

Hvad der under disse Omstændigheder vil ske, er det ikke paa nuværende Tidspunkt nemt at danne sig et Skøn over udover det, at vi, forsaavidt vore arbejdsløse Medlemmer ikke skal lide Nød, vil blive nødte til at forhøje vort Kontingent til Arbejdsløshedskassen ret antageligt. Vi vil vel næppe blive i Stand til at yde den nuværende Understøttelse fuldt ud, men noget maa de arbejdsløse have udover, hvad de ordinært kan tilkomme, og

saa skal det vise sig, om vore Medlemmer har den rette Forstaaelse af den saaledes skabte Situation.

Men lad os haabe, at den af Inspektoratet ansøgte Forlængelse af Loven bliver imødekommet, og i saa Fald vil der jo ikke foreløbig blive Tale om Ekstrakontingent; men iøvrigt vil der, forsaavidt Omstændigheder kræver det, blive indkaldt til ekstraordinært Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen, og dette Møde maa da tage Stilling til, hvad der eventuelt skal foretages.

Vi hidsætter en Skrivelse fra Inspektoratet omhandlende det af os omtalte Forhold:

ARBEJDSLØSHEDSINSPEKTORATET.

København, den 19. November 1919.

Inspektoratet henleder den ærede Hovedledelses Opmærksomhed paa, at i Henhold til sidste Paragraf i Loven af 30. November 1918 angaaende overordentlig Hjælp til arbejdsløse m. m. bortfalder nævnte Lov med indeværende Aars Udgang. Der er herfra fremsendt en Indstilling til Indenrigsministeriet om, at Loven maa blive forlænget til Udløb den 31. Marts 1920; men om dette vil ske, staar jo foreløbig hen i det uvisse, og det er en nærliggende Mulighed, at Afgørelsen af Spørgsmaalet først vil komme til at foreligge paa et sent Tidspunkt, saaledes at det indtil sidste Øjeblik kan være ganske usikkert, om Kassernes arbejdsløse Medlemmer efter 1. Januar 1920 faar Dyrtidstillæg til deres vedtægtsmæssige Understøttelser, eller om de fra denne Dato vil have deres vedtægtsmæssige Understøttelse at falde tilbage paa.

Hvis dette sidste skulde ske, maa man gaa ud fra, at Lovgivningsmagten i ethvert Fald vil tage Beslutning om fra Tidspunktet fra Tillægshjælpens Bortfalden at forhøje det nugældende Maksimum af 2 Kr. for Kassernes vedtægtsmæssige Understøttelse. En saadan Forhøjelses Gennemførelse kan jo imidlertid ikke ske omgaaende, da den først skal forelægges Kassens til Vedtagelse af Vedtægtsændringer kompetente Myndigheder (Delegeretmødet eller Medlemmerne ved Urafstemning).

Man skal derfor henstille, at Hovedledelsen, saafremt det ikke allerede er sket, *snarest* vil tage under Overvejelse at udsende til Urafstemning et Forslag om, at der gives den en Bemyndigelse til fra det Tidspunkt, da Tillægshjælpen bortfalder, at forhøje Understøttelsen og Kontingentet efter nærmere Forhandling med Inspektoratet.

Black.

Til Afdelingskassererne.

Vi henleder Opmærksomheden paa, at Medlemmer, som er indmeldte efter 1. Oktober d. A., ikke kan opbebære Understøttelse før efter et Aar Medlemsret. Vi er hermed gaaet tilbage t l den gamle Bestemmelse i vore Love om et Aars Ventetid før Understøttelse kan erholdes.

Ligeledes henledes Opmærksomheden paa, at de extra Kontingentmærker til Arbejdsløshedskassen indbetales til Hovedkontoret inden 1. Decbr. d. A. De Medlemmer, som ikke inden den Tid har alle 6 Mærker i deres Bøger, kan ikke betragtes som nydende Medlemmer af Arbejdsløshedskassen.

Medlemmer, der er indmeldt efter 1. Oktober d. A. er ikke forpligtigede til at betale Extrakontingent til Arbejdsløshedskassen.

Strejkemærket for Aaret 1920.

Vi gør opmærksom paa, at Strejkemærket for Aaret 1920 kan rekvireres fra Hovedkontoret fra 15. December. Strejkemærket fra 1919 kan ombyttes med nye for 1920, men maa være indsendt inden 1. Februar til Ombytning.

Hovedkassereren.

Kontortider.

Københavns Afdeling I.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Tirsdag fra 10—3. Onsdag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Torsdag fra 10—3. Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Kontoret for Arbejdsløse er aabent hver Dag fra 12—2 samt Tirsdag *Aften* fra 6—8.

Københavns Afdeling 2.

Maskinstrikkernes Fagforening, Blaagaardsgade 21, I.

Kontoret er aabent hver Mandag Aften fra Kl. 6—8.

Københavns Afdeling 5.

Fagforeningen for kvindelige Arbejdere indenfor Jærn- og Metalindustrien, Larslejstræde 1, Kjld.

Kontoret er aabent: Hverdage fra 10—3 samt Mandag, Onsdag og Lørdag Aften fra Kl. 6—8.

Københavns Afdeling 6.

Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Afdeling. Kontor: Blaagaardsgade 21, St. o. G.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Tirsdag 10—3, Onsdag 10—3. Torsdag fra 10—3 og 6—8 samt Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 20 | Februar 1920 | 6. Aargang

Overenskomstens Udløb.

Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne.

Krigen er endt — Krigen begynder — kunde man passende sige om Situationen, som den i Øjeblikket former sig ud over hele Verden.

For kort Tid siden ratificerede man, eller — for at tale Dansk — underskrev man Fredstraktaten mellem de Allierede og Tyskland, og dermed var der officielt sluttet Fred mellem de mere betydende Magter her i Europa.

Af almindelige Mennesker opfattedes denne Fredslutning som Indledningen til, at nu skulde der igen indtræde ordnede Forhold, nu skulde Utrygheden være forbi, Hindringerne for Udførelsen af almennyttigt Arbejde være fjærnede, og Betingelserne for en rolig Udvikling af Produktion og Handel — Landene indbyrdes — være tilvejebragt.

Ikke mindst Arbejderklassen havde Forventninger i saa Henseende, og med fuld Ret, idet vel ingen i højere Grad end netop Arbejderklassen, saavel i de krigsførende Lande som andre Steder, har lidt under Krigens tunge Aag og de dermed forbundne store Vanskeligheder paa alle Omraader.

Ikke desto mindre ser det jo nu overalt ud til, at Modsætningerne mellem Kapitalen og Arbejderne saa langt fra at være bleven mindre, snarere er bleven yderligere skærpet, idet man fra de besiddende Klassers Side ikke alene ikke vil yde Arbejderne en rimelig Lønforhøjelse, ikke engang vil lade Arbejderne beholde hvad der indtil nu er opnaaet, men endogsaa vil forringe de under Krigen tilstaaede forøvrigt knapt tilstrækkelige Forbedringer.

Under disse Omstændigheder kan det vel næppe forbavse, at Arbejderklassen protesterer, og hvor Protester intet nytter, forsøger med de til Raadighed staaende Midler at gennemtvinge saadanne Forbedringer, som Arbejderne er berettigede til at forlange, ikke alene for det Arbejde, de udfører, men ogsaa for de Savn, de overalt i nu snart 5½ Aar har maattet finde sig i.

Ude omkring i den store Verden er der Gæring Arbejderklassen, der ganske selvfølgeligt nu vil hale noget ind af det, der under Krigen er gaaet tabt, og som nu, hvor Krigen er forbi, ønsker at se nogle af de Løfter, man under Krigen har givet dem, opfyldte.

Men — vi havde nær sagt selvfølgelig — er disse Løfter nu glemt, og Krigen indadtil mellem Kapitalen og Arbejderne som Følge heraf udbrudt mange Steder. Der gaar jo ikke en Dag, hvor ikke der meldes om udbrudte Strejker, saa i dette og saa i hint Land; i vore nærmeste Nabolande, Sverrig og Norge, er Strejkekrigen jo udbrudt mange Steder, og i Sverrig staar man for Øjeblikket overfor en Stor-Lock-out omfattende ca. 100,000 Arbejdere.

Foruden at dette lærer os Sandheden af det gamle Ord: *Arbejderklassens Frigørelse skal være dens eget Værk,* viser det os ogsaa, at Lysten til at holde Arbejderne nede nu ikke er mindre end den var før Krigens Udbrud og altid har været det; men ogsaa, at det nu i saa høj Grad som nogensinde før gælder for Arbejderklassen om at holde ubrødeligt sammen og bevare deres gennem Aarene skabte Organisationers fulde Aktionsværdi.

Ser man paa Forholdene herhjemme, saa møder der os det samme Billede, liden eller ingen Imødekommenhed hos Arbejdsgiverne, der trods det, at de fleste af dem sikkert under Krigen har tjent store Penge, desuagtet ikke føler Trang til at tilstaa deres Arbejdere selv nok saa smaa Forbedringer, men tværtimod finder det formaalstjenligt at yde Midler til Millionkampfond. Man har jo erfaret, at vor hjemlige Arbejdsgiverforening har skabt sig et ekstraordinært Kampfond paa ikke mindre end 25 Millioner Kroner, og hvad disse Millioner skal bruges til, er der sikkert ingen Arbejder, der er i Tvivl om.

Vel er det rigtigt, at vi herhjemme er dem, der har lidt mindst under Krigen og ikke har haft det allerværst, men derfra og til at mene, at alt er saare godt, er der et langt Spring, i hvert Fald naar Talen er om Arbejderklassen. De under Krigen ydede Livsforbedringer har i det store og hele ikke ydet Erstatning for den foregaaede Prisstigning, og derfor har Organisationerne ganske selvfølgeligt nu opsagt de bestaaende Overenskomster, for om muligt at faa den erstattet med nye og mere tidssvarende.

Skal man imidlertid beskæftige sig med, hvad Arbejdsgivernes Stilling hertil er, ja, saa maa det indrømmes, at Situationen ikke tegner noget særligt tiltalende Billede af Forhandlingsvillighed hos disse, men et Billede præget af Kamplyst og Uvilje imod at yde enhver Smule, der smager af Forbedringer.

Under disse Omstændigheder kan det jo ikke nægtes, at Situationen ikke tegner sig særlig lys, og

at Chancerne for Opnaaelsen af en fredelig og nogenlunde antagelig Ordning ikke er de allerbedste.

Her har man jo bl. a. i de mellem Forretningsudvalgene for Arbejdsgiverforeningen og „De samvirkende Fagforbund" førte Forhandlinger ret tydelige Beviser for, at Arbejdsgiverforeningen ikke i Øjeblikket er til Sinds at yde nogle Forbedringer af af Betydning, men mener at være endogsaa meget imødekommende, naar de tilbyder at forlænge de nugældende Overenskomster i Aar.

Fornandlingerne mellem Hovedorganisationerne har allerede været førte i nogen Tid, og der har været afholdt et Repræsentantskabsmøde i „De samvirkende Fagforbund" og her givet Beretning om Forhandlingernes Forløb indtil da. Det af Arbejdsgiverne tilbudte kunde dog ikke accepteres af Repræsentantskabet, men man bemyndigede dog Forretningsudvalget til at føre Forhandlingerne videre, og søge fremskaffet en Ordning hurtigst muligt. Selvfølgelig vilde en Generalordning, forsaavidt den bød noget antageligt, være det bedste, der kunde ske, og for vort Forbunds saavelsom for de andre Forbunds Vedkommende, har man derfor ikke paabegyndt nogle direkte Forhandlinger, men har valgt at afvente det eventuelle Resultat af Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne. Som Følge heraf er Forhandlingerne vedrørende Overenskomsterne, der udløb den første Januar, og som nu udløber den 1. Februar, stillet i Bero indtil videre, idet vi herigennem har villet præcisere vort Ønske om ikke at foregribe Begivenhedernes Gang, og at vi helst ønsker en fredelig Ordning.

Forhandlingerne sprængte.

Efter at ovenstaaende var skrevet har vi erfaret, at Forhandlingerne er sprængte og Parterne gaaet fra hinanden, uden at der er opnaaet noget positivt. Hvad der nu skal ske vil der formentlig blive taget Bestemmelse om paa det Repræsentantskabsmøde, der nu vil blive afholdt i „De samvirkende Fagforbund". Det lader sig ikke nægte, at Situationen er mere end kritisk, men skal Landet nu, paa et for Landet ualmindeligt kritisk Tidspunkt, hvor Pengenes Værdi for hver Dag, der gaar bliver mindre og mindre i Forholdet til Udlandets Penge, kastes ud i en bitter og sandsynligvis langvarig Kamp, da er Skylden herfor Arbejdsgivernes manglende Forstaaelse af, hvad Tiden kræver og Lyst til despotisk at bestemme alt. Lad os imidlertid haabe at Arbejdsgiverne i den ellevte Time alligevel maa komme til Fornuft, og at der kan fremkomme et Forslag, der kan godkendes af Arbejderne. Sker dette ikke, ja, da kommer Skylden for og Følgerne af Kampen udelukkende over Arbejdsgivernes Hoved.

Den nye Arbejdsløshedslov.

Kontingentforhøjelsen til Arbejdsløshedskassen og Forbundet.

I det forudgaaende Nummer af Medlemsbladet beskæftigede vi os med Arbejdsløshedskassens Forhold, med særligt Henblik paa de ekstraordinære offentlige Tilskuds eventuelle Bortfald.

Siden da er Loven færdigbehandlet i Rigsdagen, og med det Resultat, at Loven i sin nuværende Skikkelse er bleven en Del anderledes end, hvad den var indtil og med den 31. Dec. 1919, hvilket vore arbejdsløse Medlemmer bl. a. vil faa at mærke derigennem, at Huslejehjælpen til Ikke-Familieforsørgere bortfalder, ligesom Barselhjælpen er ophørt og Understøttelsen fra det Offentlige til Medlemmer under 18 Aar er ophævet, alt regnet fra den 1. Jan. 1920.

Derudover er der foretaget en Række andre Ændringer, navnlig med Hensyn til Betingelserne for at blive optaget i Arbejdsløshedskassen, for at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse og med Hensyn til Arbejdsanvisningen. At komme ind paa en nærmere Redegørelse heraf vilde føre for vidt — videre end vor Plads tillader os — og vi skal derfor indskrænke os til at omtale Størstedelen af Arbejdsløshedsunderstøttelsen i Tiden indtil 31. Marts 1920, og hvordan det derefter vil forme sig indtil videre.

De for Tiden udbetalte Understøttelser er ens for alle Medlemmer, der ikke er gifte, og er 17 Kr. 50 Øre pr. Uge, for Gifte 14 Kr. pr. Uge. Derudover erholder familieforsørgende Medlemmer en Huslejehjælp paa indtil 30 Kr. pr. Maaned.

Dette er, hvad vore arbejdsløse Medlemmer vil faa i Understøttelse indtil 31. Marts d. A. Denne Dag ophæves alt, hvad der hedder ekstraordinære Tilskud fra det Offentlige, og man gaar over til kun at udbetale den vedtægtsmæssige Understøttelse.

Dette vil sige, at Medlemmer med over 1 Aars Medlemsret vil faa 14 Kr. Uge, og Medlemmer med over 3 Aars Medlemsret, og som ikke i Løbet af 3 paa hinanden følgende Aar har erholdt Understøttelse, vil faa 17 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Understøitelsen var før Krigen 7 Kr. pr. Uge til alle Medlemmer uden Undtagelse; heraf fremgaar det at Understøttelserne er mere end fordoblede, og her er bl. a. Forklaringen paa, at man har været nødt til at forhøje Kontingentet. Men, foruden det, at vi skal udbetale en betydelig større ordinær Understøttelse efter 1. April d. A., skal vi ogsaa selv bære en Part af de ekstraordinære Tilskud, som vore Medlemmer vil faa i Tiden indtil 31. Marts, og hvilke Tilskud det Offentlige hidindtil har betalt helt ud, og naar vi saa yderligere meddeler, at det var en absolut Betingelse for at faa det offentlige Tilskud, at vor Kasse var i Stand til at afholde sin Part af Udgiften til de ekstraordinære Tilskud, turde det være indlysende, at vi var tvungne til at gaa til en Kontingentforhøjelse, idet Følgen af, at vi ikke havde de fornødne Penge hertil, vilde være bleven den, at vi havde maattet indskrænke os til kun at udbetale Understøttelse efter Reglerne, der gjaldt før Krigen, eller 7 Kr. pr. Uge, hvilken Understøttelse selvfølgelig vilde være ganske utilstrækkelig som Forholdene er for Tiden.

Maaske vil Medlemmerne mene, at det havde været rimeligt, at Medlemmerne paa et tidligere Tidspunkt havde faaet Meddelelse herom, og dette er forsaavidt rigtigt, men Skylden herfor er ikke Hovedbestyrelsens; men Rigsdagens, der først gjorde Loven færdig umiddelbart før Jul, saaledes at vi ikke kunde afholde et Repræsentantskabsmøde før i Tiden mellem Jul og Nytaar. Vi antager, at Medlemmerne heraf har faaet Forstaaelsen af, at der

plads for Indsamlingen, saaledes at Hjælpen kan blive saa stor som muligt; men husk, at hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp.

Kammerater! Sæt Kraft ind paa denne Hjælpeaktion! Vis, at Arbejderklassen ikke har glemt sin Solidaritetspligt. Eders Kammerater lider Hungersnød som Følge af den Krig, Kapitalisterne bragte Verden ud i. Saml Penge ind!

De indsamlede Beløb indsendes gennem de enkelte Fagforbund til De samv. Fagforbunds Hovedkasserer *E. Svendsen*, Nørre Farimagsgade 49.

Tag et sultent Barn.

Fra vore Broderorganisationer i Tyskland og Østrig fik De samv. Fagforbund Anmodning om at bringe Arbejderbørn bort fra de hungrende Byer her til Landet. Forskellige private Komiteer har allerede gjort meget paa dette Omraade; men der klages over, at det saa godt som udelukkende er Børn fra andre Samfundsklasser, der nyder godt af Hjælpen.

De samv. Fagforbund efterkom Anmodningen, og allerede nu har ca. 3500 Børn haft Ophold her i Landet; men der er mange endnu, der trænger til Pleje.

Arbejdere, tag et Barn! Gør godt mod en af disse smaa ulykkelige Stakler, der har lidt saa meget. Du vil selv have Glæde deraf.

Send hurtigst muligt Meddelelse til Komiteen om, at Du ønsker et Barn. Dermed yder Du Din store Indsats i vor Hjælpeaktion.

Send Besked om Pladser til

J. P. Nielsen,
Falkoneralle 122, Kbhvn. F.

Til Ovenstaaende, som vi anbefaler paa det bedste, skal vi bemærke: at vel ved vi, at vore Medlemmer ikke egentlig har noget at undvære og vel kan have ondt nok ved at klare sig selv, men under Henvisning til den frygtelige Nød, der hersker i Centraleuropa, tager vi desuagtet ikke i Betænkning indtrængende at anbefale vore Medlemmer at gøre deres til at afhjælpe noget af denne Nød. Det har jo hidindtil været saadan, at den Fattige, hvor fattig man saa end har været, har kunnet hjælpe den endnu fattigere, og vi nærer ingen Tvivl om, at vore Medlemmer, af hvilke mange jo har Børn, fuldt ud forstaar, hvad det er for en Smerte, der nager vore Medsøstre Syd paa; naar de ikke kan give det kæreste, enhver Mo'r ejer, *sit Barn* Føde og Klæder. Hjælp dem derfor, og hjælp dem af et fuldt Hjærte med, hvad I kan undvære. Husk! at vort Parti ogsaa modtager Tøj, og navnlig Tøj til Spædbørn, og gener Eder ikke ved at sende Tøj, der efter Eders Mening maaske ikke er saa godt. Tøj er altid bedre end Avispapir, og andet har Eders Medsøstre derude ikke at svøbe deres stakkels nyfødte Børn i.

Forretningsudv.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling I. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20. — Kasserer: Frk. Kathinka Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Valdemarsgade 4, St.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Gunder Mogensen, Vestergade 34 1, o. G.

Aarhus Afdeling 2. Formand: Fru Marie Johnsen, Banegaardsgade 17. — Kasserer: Fru Constance Olsen, Knudrisgade 20 2.

Aarhus Afdeling 3. Formand: Fru Sofie Højstrup, Steinmannsgade 13 1. — Kasserer: Frk. Anine Andersen, Marselisborg Barak 39.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Petrea Nielsen, Skovvej 49 — Kasserer: Fru Marie Frandsen, Odensegade 36.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Anna Rasmussen, Valdemarsgade 22 2. — Kasserer: Fru Petra Nikolajsen, Vilstersgade 23 3.

Allinge Afdeling. Formand: Fru Julie Jensen, Brogade. — Kasserer: Fru Jenny Andersen, Østergade.

Assens Afdeling. Formand: Fru Anna Christensen, Bryggerhusene. — Kasserer: Fru Kristine Hansen, Ny Adelgade 71.

Ballerup Afdeling. Formand: Fru Ferna Hansen, Ravnsborg. — Kasserer: Fru Anna Svendsen, Petersminde Teglværk.

Ebeltoft Afdeling. Formand: Fru Ane Sørensen, Overgade. — Kasserer: Fru Jenny Andersen, Nedergade.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Marie Nielsen, Torvegade 36. — Kasserer: Frk. Hanne Thomsen, Finsensgade 17 1.

Esbjerg Afdeling 2. Formand: Frk. Marie Møller, Skolegade 75. — Kasserer: P. T. Frk. Jenny Hansen, Skolegade 69 1.

Esbjerg Afdeling 3. Formand: Frk. Ulrikka Lambritsen, Norgesgade 57. — Kasserer: Frk. Juliane Schlaasser, Østergade 105.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. J. Ottesen, N. Voldgade 34 1.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Anna Juel Rasmussen, Baggegade 1. — Kasserer: Frk. Johanne Hansen, Skolegade 2.

Frederiksværk Afdeling. Formand: Fru Nikoline Jørgensen, Hermansgade. — Kasserer: Fru Karen Geishirth, Godthaabsvej.

Faaborg Afdeling. Formand: Frk. Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14. — Kasserer: Fru Johanne Christensen, Odensevej 65.

Fensmark Afdeling. Formand: Frk. W. Andreasen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Frk. Thora Madsen, Fensmark pr. Olstrup.

Falster Afdeling. Formand: Fru J. Jensen, Nørre Alslev. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 18, Bakkendrup, Gørlev St. (Ledv. Sjælland-Falster).

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand: Fru N. Olsen, Skolegade. — Kasserer: Fru Martha Justesen, Havnevej.

Hillerød Afdeling. Formand: Fru Kristine Hansen, Carlsberg. — Kasserer: Fru Kristine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Johansen, Søndergade.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Marie Larsen, Fredensvej. — Kasserer: Frk. Christine Christensen, Jernbanegade 4.

Hedehusenes Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvej. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Hedehusene.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Ella Hansen, Villa „Skovbo", Bülowsvej.

Hobro Afdeling. Formand: Fru Sara Bach, Horsø. — Kasserer: Fru Laura Petersen, Ilsig, Randersvej.

Ledvogterskene, 3die Distrikt. Formand: Fru M. Nielsen, Vogterhus 55, Trolhede St., Herning. — Kasserer: Fru Anna Greisen, Vogterhus 33, pr. Fasterholt St.

Holstebro Afdeling. Formand: Frk. Laura Aagaard, Enghavej 40. — Kasserer: Frk. Elise Stausholm, Sønderlandsgade 13.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25. Sideb. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmandsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kallundborg Afdeling. Formand: Fru M. Lindberg, Niels Valdemarsallé 23. — Kasserer: Frk. Marie Petersen, Jernbanegade 2.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Julie Jensen, Bødkerstræde 1.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Christence Lilballe, Gøhlmannsvej 14. — Kasserer: Fru Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.

Korsør Afdeling. Formand: Fru Hansine Larsen, Strandvej 14. — Kasserer: Frk. Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru J. Jensen Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Jenny Sørensen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Anna Frederiksen, Kapelvej 19 4. — Kasserer: Hr. Chr. Jensen, Klerkegade 31 2.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Rosa Andersen, Guldbergsgade 5 A 5. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13.

Københavns Afdeling 5. Formand: Frk. Oda Olsen, Larslejstræde 1 Kj. — Kasserer: Frk. Martha Petersen, Larslejstræde 1.

Københavns Afdeling 6. Formand: Fru J. Jensen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Petersen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru A. Suhr, Classensgade 4 5. — Kasserer: Fru Carla Jensen, Saxogade 23 B 4.

Køge Afdeling. Formand: Fru Anna Jensen, Nørregade 37. — Kasserer: Frk. Emmy Sørensen, Taarnvej 3.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31 2. — Kasserer: Frk. Laurette Petersen, Frem 38.

Lund Afdeling. Formand: Fru Ane Jørgensen, Lund Mark pr. Lund St. — Kasserer: Fru Marie Olesen, Lund Kær pr. Lund St.

Liested Afdeling. Formand: Fru Emma Madsen, Liested pr. Svanneke. — Kasserer: Frk. Margrethe Mortensen, Liested.

Lemvig Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Gertrud Larsen, Østergade 35.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Josefine Hansen, Banegaardsvej 34, Taarnborg, 3. Opg. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Søndergade 78.

Nibe Afdeling. Formand: Frk. Metha Holm, Nordre Strandgade. — Kasserer: Fru I. Mortensen, Fjordsgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Lydolf Andreasen, Stændamsgade 6. — Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Næstved Afdeling. Formand: Frk. Ella Olsen, Brandsgade 6. — Kasserer: Frk. Christine Nielsen. Jyllandsvej 6 1.

Odense Afdeling. Formand: Frk. Kirstine Hansen, Nedergade 31 — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Nedergade 31.

Randers Afdeling. Formand: Frk. A. M. Sørensen, Houmeden 13. — Kasserer: Frk. Sørine Rasmussen, Løvstræde 2 2.

Ribe Afdeling. Formand: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450. — Kasserer: Fru Hertha Kittelman, Sviegade.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Hilda Christiansen, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jenny Svendsen, Slappegade 6.

Ringsted Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Eddy Nielsen, Nørregade 14.

Ringe: Formand: Frk. Karen Rasmussen. Vogterhus 1, Damhusvej. — Kasserer: Fru Marie Hansen. Sandegyde 53. Faaborg.

Ledv. Jylland. Formand: Frk. Petrine Kjeldsen, Vogterhus 14, Auning. — Kasserer: Frk. Maren Nielsen, Vogterhus 18, Ryomgaard St.

Silkeborg Afdeling. Formand: Fru Jensine Sønderskow, Frederiksbergg. 16. — Kasserer: Frk. K. Lauertsen, Skolegade 53.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Skovgaard-Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svaneke Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kristine Hansen, Skovgade.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Frk. Anna Mejer, Oxenbjergvej 26.

Sorø Afdeling. Formand: Frk. Anna Jensen, Hr. Hallasmøllers Ejendom, Pedersborg pr. Sorø. — Kasserer: Frk. Johanne Nielsen, Søndergade 14.

Struer Afdeling. Formand: Frk. Vilhelmine Jensen, Galge Bjærge. — Kasserer: Else Halborg, Strandvejen.

Tejn Afdeling. Formand: Fru Dina Ipsen. Tejn. — Kasserer: Fru Andrea Holmberg, Tejn St.

Vejen Afdeling. Formand: Frk. Margrethe Nielsen, Søndergade 41. — Kasserer: Fru Maren Hansen, Nørregade 100.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Staldgaardsgade 29. — Kasserer: Fru Ellen Hasselstrøm, Spinderigade 3 1.

Vordingborg Afdeling. Formand: Fru Cecilie Larsen, Strandgade 6. — Kasserer: Frk. Ella Nielsen, Strandgade 7.

Kontortider.

Københavns Afdeling 1.

Til Medlemmerne:

I Henhold til Generalforsamlingens Beslutning er Kontingentet fra og med 1. September d. A. forhøjet til 60 Øre pr. Uge.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Tirsdag fra 10—3. Onsdag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Torsdag fra 10—3. Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Kontoret for Arbejdsløse er aabent hver Dag fra 12—2.

Københavns Afdeling 2.

Maskinstrikkernes Fagforening, Blaagaardsgade 21, 1.

Kontoret er aabent hver Mandag Aften fra Kl. 6—8.

Københavns Afdeling 5.

Fagforeningen for kvindelige Arbejdere indenfor Jærn- og Metalindustrien, Larslejstræde 1, Kjld.

Kontoret er aabent: Hverdage fra 10—3 samt Mandag og Onsdag fra Kl. 6—8 Lørdag til Kl. 5.

Københavns Afdeling 6.

Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Afdeling. Kontor: Blaagaardsgade 21, St. o. G.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Tirsdag 10—3, Onsdag 10—3. Torsdag fra 10—3 og 6—8 samt Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 21 | Juli 1920 | 6. Aargang

Lønkampagnens Afslutning.

Overenskomstforhandlingerne.

Siden vort sidste Fagblads Meddelelser om Overenskomstsituationen forelaa, og som endte med en Meddelelse om Forhandlingernes Sprængning, er der jo sket store Begivenheder ikke alene hvad det rent faglige, men ogsaa hvad den politiske Situation angaar.

Det vil endnu være i frisk Minde, hvordan Arbejdsgiverne paa alle mulige Maader i Foraaret søgte at tilspidse Situationen, dels ved rent ud at nægte Lønforhøjelser, og dels ved at komme med Tilbud, der var saa lave, at man ikke kunde være i Tvivl om, hvad Arbejdsgivernes Hensigt var; og kunde man ikke paa anden Maade faa Klarhed over vore Modstanderes Planer og Hensigter, saa kunde man med tilstrækkelig Tydelighed læse det i den Arbejdsgiverforeningen nærstaaende Presse. Sproget i denne var af den Beskaffenhed, at det sammenholdt med Arbejdsgivernes Optræden ikke kunde lade noget Menneske i Uvidenhed om, at man fra vore Modstanderes Side lagde alt til Rette med en Storkamp for Øje og en Storkamp, der skulde sætte Bom for Arbejderklassens videre økonomiske Udvikling, og som skulde fratage os det, som vi under Krigsperioden havde være i Stand til at tilkæmpe os.

Naturligvis kan intet Menneske og navnlig ingen Arbejder være blind for, at det, at vi politisk selv og ved vor stærke Repræsentation i Rigsdagen havde tilkæmpet os en afgørende Indflydelse paa Regeringen her i Landet, har været stærkt medvirkende Aarsager til, at vi under Krigsperioden i hvert Fald nogenlunde tilfredsstillende har kunnet røgte Arbejderklassens Interesser navnlig i økonomisk og human Henseende, og naturligvis kunde det derfor heller ikke forbavse, at vore Modstandere saa sig om efter Udveje til at ødelægge eller i hvert Fald forringe vor politiske Magtstilling. Kunde man det, vilde man jo derigennem i betydelig Grad svække Arbejderklassens Kampkraft, idet ingen eller i hvert Fald ringe Indflydelse paa Regeringen for Arbejderklassens Vedkommende vilde betyde ringere Chancer i Kampen mod Arbejdsgiverne og derigennem mere langvarig og bitter Kamp for vore berettigede Krav.

Vore Modstandere saa sig derfor, samtidig med at man søgte at spænde Ben for Organisationernes fri Forhandlingsret i faglig Henseende, om efter Midler til at ramme Regeringen, og man mobiliserede alle gode og mindre gode Kræfter for i politisk Henseende at føre et afgørende Slag mod Underklassens politiske Magtstilling. Under Jagten for at finde Grundlag for en saadan Kamp fandt man Spørgsmaalet om Sønderjyllands Indlemmelse i Danmark, og under Raabet „Flensborg hjem" begyndte man Krigen mod den daværende Regering. Alle Midler og navnlig alle underjordiske Midler toges i Brug af vore hjemlige Chauvinister og de øvrige Arbejderklassen fjendtlig-sindede Kredse her i vort Land, og det lykkedes disse Kredse at paavirke Landets Konge til paa ganske ulovlig Vis at afskedige det siddende Ministerium. Dette Slag imod vor parlamentariske Statsform, og dette Brud paa gældende Love maatte ganske naturligt mødes med Modforholdsregler fra Arbejderklassens Side, saa meget mere som det betød et Slag i Ansigtet paa os, og berøvede os en væsentlig Del af vor Indflydelse paa det økonomiske Liv herhjemme.

De samvirkende Fagforbunds og Socialdemokratisk Forbunds Forretningsudvalg kaldtes øjeblikkelig sammen til Overvejelse og Beslutning af, hvilke Skridt man fra Arbejderklassens Side maatte tage for at afværge dette Attentat paa Landet.

Resultatet blev, at man øjeblikkelig indkaldte „De samvirkende Fagforbund"s Repræsentantskab og forelagde denne Forsamling Forslag om Etablering af Generalstrejke. Forslaget vedtoges enstemmigt og Generalstrejken skulde iværksættes den 6. April ved normal Arbejdstids Begyndelse. Generalstrejkens Maal var i politisk Henseende at faa det af Kongen udnævnte provisoriske Ministerium Liebe afskaffet og erstattet med et parlamentarisk Ministerium og i faglig Henseende at skaffe Luft for Forhandlingerne mellem Arbejdsgiverne og Organisationerne. Man gennemlevede de bevægede Paaskedage under en uhyre Ophidselse og Spænding blandt Folk, og Resultatet af Generalstrejketrudslen blev i første Omgang, at Kongen blev tvungen til at afskedige Herr Liebe og hans Følgesvende, og at der ved et Møde hos Forligsmanden mellem Dansk Arbejdsgiver foreningog De samvirkende Fagforbund gennemførtes et af De samvirkende Fagforbund stillet Krav til Løsning af den spændte faglige Situation. Kravet indeholdt bl. a. Forlangender om, at Forhandlingerne skulde foregaa mellem de enkelte Arbejdsgivere og de direkte interesserede Organi-

sationer, at der blev givet Sikkerhed for en Augustregulering, samt at man paabegyndte Arbejdet for en Socialisering af Bedrifterne, saaledes at Arbejderne fik direkte Indflydelse paa de forskellige Bedrifters Ledelse. Alle Kravene maatte Arbejdsgivernes Repræsentanter gaa ind paa, og dermed var det saakaldte Paaskeforlig blevet til. Generalstrejken afblæstes, og Forhandlingerne mellem Organisationerne og Arbejdsgiverne tog deres Begyndelse.

Imidlertid viste det sig meget hurtigt, at Arbejdsgivernes Forstaaelse af, hvordan Paaskeforliget skulde føres ud i Praksis, var af en højst mærkværdig Natur, og man forsøgte paa alle mulige Maader at reducere Betydningen af Forligets Bestemmelser og fortolke dem paa en saadan Maade, at man ikke kunne faa anden Opfattelse, end at Arbejdsgiverne vilde løbe fra, hvad de var gaaet ind paa. Under dette Tovtrækkeri var Rigsdagen bleven indkaldt, en ny Valglov vedtaget, Rigsdagen opløst og nye Valg udskrevne.

Dette Valg fandt Sted den 26. April, og takket være Overklassens forhøjede Valgagitation og skamløse Spekulation i nationale Stemninger og ikke mindst den forrædderiske Optræden, en enkelt af vore tidligere politiske Tillidsmænd, Herr Marott, udviste bistaaet af de Elementer, der skilter med at være de eneste virkelige Arbejdervenner, og som i Ly af denne Tilsnigelse paa alle mulige Maader søger at vække Splid og Tvedragt indenfor Arbejdernes Rækker, lykkedes det at skabe en Panikstemning, der ganske forvirrede Begreberne paa Vælgerne.

Hensigten hermed var ganske aabenbart den, at der skulde beredes Socialdemokratiet et Nederlag; dette smukke Forehavende mislykkedes dog ganske. Socialdemokratiet ikke alene bevarede sin hidtidige Rigsdagsrepræsentation, men erobrede 3 nye Mandater; men det tidligere Regeringsparti, de Radikale, gik betydeligt tilbage, og Resultatet blev, at Underklassens Modstandere kom ind i det nye Folketing med et Flertal, og straks efter udnævntes det saakaldte haarde Haands Ministerium, hvis velsignelsesrige Virksomhed vi jo allerede paa nuværende Tidspunkt paa mange forskellige Maader har faaet at mærke.

Efter disse Begivenheders Fuldbyrdelse kom der igen lidt Liv i Forhandlingerne, men nu var Arbejdsgiverne, der formentlig følte sig sikre paa Regeringens Hjælp, hverken til at hugge eller stikke i, og man saa det ene Strejkevarsel etter det andet blive afsendt.

Ogsaa vort Forbund var ude af Stand til at faa nogle Indrømmelser under de Forhandlinger, som kom i Stand, og Resultatet blev, at Forbundet varslede Strejke for alle de københavnske Medlemmers Vedkommende.

Strejkevarslet fulgtes af andet Varsel og dette medførte, at der paany kom Liv i Forhandlingerne.

Disse førtes efter Forslag af os for alle københavnske Virksomheder under et, og i en sen Nattetime efter mange Timers Forhandling stillede Arbejdsgiverne os et Tilbud, som vel ikke var særligt pragtfuldt og langtfra tilfredsstillede os, men som vi efter nogen Diskussion enedes om at forelægge til Medlemmernes Afgørelse. Situationen var ikke gunstig for en Strejke, og antagelig i Erkendelsen heraf vedtog vore paagældende Medlemmer Forslaget. Umiddelbart efter de københavnske Forholds Ordning forhandledes der om en Ordning for Provinsen, og der blev ligeledes truffet en Ordning saagodtsom enslydende med den københavnske.

Forhandlingerne med Jærnindustrien tog derefter sin Begyndelse, og efter mange lange og besværlige Forhandlinger lykkedes det at bryde denne Industris Arbejdsgiveres Modstand mod at yde Forhøjelser og der naaedes langt om længe en Ordning.

Foruden disse Lønsagers Ordning er der med en lang Række Arbejdsgivere og Arbejdsgiverorganisationer indenfor Arbejdsgiverforeningen ført Forhandlinger, der ligeledes alle har medført Resultater, som vore paagældende Medlemmer har godkendt under Hensyn til hele den foreliggende vanskelige Situation.

Det vilde selvfølgelig føre for vidt her at opremse alle de trufne Ordninger, og da der jo er sendt alle Afdelingerne nøjagtige Meddelelser om, hvad der er opnaaet, undlader vi at anføre de enkelte Overenskomsters Indhold her.

Den nu tilendebragte Lønkampagne er den mest omfattende i vort Forbunds Historie og sikkert den, der er bleven ført under de mest ugunstige Forhold. Under Hensyntagen hertil og for at de forskellige Tillidsmænd har kunnet faa Lejlighed til at følge Forhandlingernes Gang og øve Indflydelse derpaa, har vi ved disse haft en særdeles fyldig Repræsentation med til Forhandlingerne. Og blandt disse Repræsentanter føler vi os overbeviste om, hersker der ikke anden Opfattelse, end at der fra Forbundets Side er gjort, hvad der kunde gøres, og at der ikke er skyet nogen Anstrengelse for at bringe det mest mulige hjem til Medlemmerne, og navnlig er der gjort et stort Skridt henimod Fuldbyrdelsen af vort Ønske om at skabe en vis Ensartethed i Lønningerne.

I Løbet af forholdsvis kort Tid efter Udsendelsen af nærværende Blad vil Augustreguleringen finde Sted. Hvor meget den vil bringe, er vi paa nuværende Tidspunkt ude af Stand til at meddele, fordi vi ikke ved det; men at vore Medlemmer ved denne vil faa et haardt tiltrængt Tillæg er hævet over enhver Tvivl.

Ser man nu paa, hvad der principielt er naaet ved disse Forhandlinger, da er det dels, at Arbejdsgivernes Modstand mod at give Forhøjelser og deres Forlangender om Reduktioner er brudt, der er paa alle Omraader skaffet Forbedringer, og selvfølgelig har dette kun kunnet gennemføres, fordi vor Organisation er stærk, og vore Medlemmers Sammenhold er upaaklageligt.

Nogle enkelte Steder har det været nødvendigt at etablere Strejker; disse omtaler vi andet Steds i Bladet, men forinden vi slutter denne Redegørelse om et af de mest betydningsfulde Afsnit i Forbundets Virksomhed, kan det vel være paa sin Plads at beskæftige sig lidt med, hvad der skal gøres i Fremtiden. Først og fremmest skal vi bevare Sammenholdet indenfor Forbundet, dernæst skal vi selvfølgelig søge at faa alle de arbejdende Kvinder, der endnu ikke er organiserede, ind i Forbundet, og saa skal vi indenfor Forbundet og Afdelingerne i Særdeleshed lægge Vægten paa at bevare Roen indadtil, underbygge, dygtiggøre og styrke vort Forbund,

maatte handles hurtigt, i det vi jo, i Fald vi ikke havde faaet taget de fornødne Beslutninger inden 1. Januar, som foran skrevet, kun vilde have kunnet udbetale 7 Kr. pr. Uge.

Imidlertid har Sagen jo nu været behandlet i de forskellige Afdelinger, og Resultatet af de foretagne Afstemninger er blevet, at man overalt har vedtaget, det af Repræsentantskabet foreslaaede og til Afdelingerne omsendte Forslag.

Vi skal kun lige oplyse, at Kontingentet til Arbejdsløshedskassen fremtidig er 35 Øre pr. Uge, det var tidligere 20 Øre pr. Uge, og Stigningen er saaledes 75 % paa Kontingentet, medens Understøttelsen er vokset over 100 %.

Ser man paa Indholdet af den saaledes vedtagne Lov, saa kan det jo ikke nægtes, at den, set paa Baggrund af, hvad der gjaldt indtil 1. Januar, er bleven forringet paa en Række Omraader og ikke forbedret paa et eneste. Men naar en Del uforstandige Mennesker af den Aarsag finder Anledning til at falde over vort Partis Repræsentanter paa Rigsdagen og andre Tillidsmænd indenfor vor Bevægelse, saa er dette i allerhøjeste Grad uretfærdigt. Vort Partis Rigsdagsgruppe har i denne Sag udført et overordentlig stort og godt Arbejde, og bærer absolut Prisen for, at Loven ikke blev endnu daarligere, thi det er jo ingen Hemmelighed, at man fra Modstanderpartiernes Side med alle til Raadighed staaende Midler — fine som ufine — søgte at spænde Ben for Loven og paa alle Maader vilde have den gjort betydningsløs.

Vi finder derfor — trods alt — at vore Medlemmer skylder vor Rigsdagsgruppe og de Tillidsmænd, der iøvrigt har kæmpet for de Arbejdsløses Interesser, en Tak for deres Arbejde. Endelig kan formentlig ogsaa ethvert Menneske med en nogenlunde fornuftig Opfattelsesevne let se, at Aarsagen til, at vi ikke kunde føre Loven — i den af os ønskede Skikkelse — igennem i Rigsdagen udelukkende skyldes det, at vor Rigsdagsgruppe kun er et Mindretal i Forholdet til de andre Partigrupper. Skal man derfor frem i Tiden lette vort Parti Arbejdet for vore Interesser, da sker det ikke ved at give Partiet Skylden for noget, det ingen Skyld har i, men udelukkende ved at styrke vort Parti ved at sætte endnu flere af vore Partifæller ind i Rigsdagen. Dette sker kun naar Nødvendigheden af at bruge sin Stemmeseddel paa Valgdage paa en fornuftig Maade gaar op for alle Arbejdere, da er det muligt at skaffe vort Parti det manglende Maal af Kraft, som det ved denne Lejlighed i følelig Grad har manglet.

Forbundets økonomiske Stilling.

Samtidig med Repræsentantskabsmødet i Arbejdsløshedskassen afholdtes Hovedbestyrelsesmøde i Forbundet, idet hele Udviklingen indenfor Forbundet, med de stedse stigende Krav til dette med Hensyn til Forhandlinger og deraf følgende mange dyre Rejser, efterhaanden tog et saa dybt Greb i Beholdningen af Forbundets Pengemidler, at man ikke saa sig i Stand til at henlægge det nødvendige til Strejkefonden, og Hovedbestyrelsen maatte derfor se sig om efter Udveje til at raade Bod herpaa, og den eneste Maade, hvorpaa dette kunne gøres, var ved at gaa til en *Kontingentforhøjelse.*

Paa Kongressen i 1918 fastsattes Kontingentet til Forbundet til 15 Øre pr. Uge. Dette Kontingent var forsaavidt allerede paa derværenee Tidspunkt knapt tilstrækkeligt, men man ønskede ikke, i Betragtning af det stærke, økonomiske Tryk, der den Gang hvilede paa Medlemmerne, at gaa videre; desuden syntes det jo den Gang, som om Forholdet til Arbejdsgiverne var nogenlunde roligt, og desuden forhøjede man samtidig Kontingentet til Arbejdsløshedskassen til 20 Øre pr. Uge, saaledes at det samlede Kontingent blev 35 Øre pr. Uge.

Den forløbne Tid har jo ikke vist nogen Nedgøng i Dyrtiden — tværtimod — og da Udgiften til Jærnbanebilletter, Porto, Tryksager, Diæter, Lokaleleje, Brændsel, Belysning og til Medhjælp paa Kontoret er steget ganske betydeligt samtidig med, at Strejkeunderstøttelsen er blevet forhøjet, turde det være indlysende, at de 15 Øre ikke kunde strække til. Desuden er fra og med den 1. Januar det offentlige Tilskud til arbejdsløse Medlemmer under 18 Aar bortfaldet, og Forbundet som Følge heraf paaført Udgiften til Understøttelsen af disse Medlemmer i Lighed med, hvad der tidligere har været Tilfældet, dog med den Forskel, at Understøttelsen nu er højere.

Hovedbestyrelsen havde derfor ikke noget Valg; thi de foran anførte Udgifter skulde afholdes af Hensyn til hele Forbundets Eksistens, og den anden vigtige Faktor indenfor Forbundet, nemlig Understøttelsen til Medlemmer, der kommer ud i Strejke, er jo nu ved at blive mere end aktuel, og en Svækkelse paa dette Omraade vilde i det lange Løb blive en ret kostbar Historie for Medlemmerne, idet det jo betød mindre Modstandsdygtighed i Kampen mod Arbejdsgiverne, og man maatte vedtage at foreslaa Medlemmerne at forhøje Kontingentet til Forbundet fra 15 Øre til 25 Øre pr. Uge eller med 10 Øre pr. Uge. Det samlede Kontingent til Forbundet og Arbejdsløshedskassen er derefter 60 Øre pr. Uge.

Hovedbestyrelsens Forslag omsendtes til Afdelingerne og Resultatet af de i Henhold hertil i Afdelingerne foretagne Afstemninger har været, at Forslaget vedtoges.

Samtidig har Afdelingerne, for hvilke alle Udgifter selvfølgelig ogsaa er stegne, maattet forhøje Kontingentet udover Forhøjelsen til selve Forbundet med det til Afdelingernes Administration nødvendige Beløb. Det samlede Kontingent er derefter i de forskellige Afdelinger alt efter Behovet fastsat til fra 80 Øre og op til 1 Krone pr. Uge.

Ledvogterskernes Lønvilkaar.

I det forrige Medlemsblad omtalte vi Dannelsen af en Organisation for Ledvogterskerne ved Jernbanen, og vi fortalte, at der allerede paa daværende Tidspunkt var Forhandlinger i Gang for at faa de mere end middelalderlige Arbejds- og Lønvilkaar bragt noget mere i Overensstemmelse med, hvad Tiden kræver.

Forholdene var paa det Tidspunkt, hvor Organisationen dannedes, af den Natur, at Betalingen for en Vagt paa 18 Timer daglig var paa 20 Øre til 1 Kr. 20 Øre pr. Dag (!) med Ret til at arbejde over gratis, hvortil kom Fribolig, denne sidste skulde dog bortfalde den 1. Oktober 1919.

Nu, hvor Forhandlingerne med Generaldirektoratet er tilendebragt, er Resultatet blevet det, at Betalingsvilkaarene er hævet fra de foran omtalte 20 Øre henholdsvis 1 Kr. 20 Øre pr. Dag til 1 Kr. 50 Øre henholdsvis 2 Kr. 50 Øre pr. Dag; medens den daglige Vagttjeneste er nedsat fra de 18 Timer til 12 Timer. Desuden ydes der fremtidig Betaling for Overarbejde, ligesom Friboligen fortsat vil blive ydet, og endelig er der givet Lønforhøjelserne tilbagevirkende Kraft til den 1. April 1919. Tilsyneladende er det meget smaa Betalinger, der ydes, og vi kunde da ogsaa have ønsket at naa noget længere frem; det lod sig imidlertid ikke gøre i denne Omgang, og endelig maa det jo ogsaa erkendes, at de nuværende Forhold er endogsaa betydelig bedre end, hvad de var forinden Organisationen stiftedes, og man kan jo heller ikke komme uden om, at der her, endogsaa meget hurtigt efter Dannelsen af Organisationen, er naaet et — naar alt tages i Betragtning — forholdsvis godt Resultat, et Resultat, der forhaabentlig frem i Tiden skal følges af flere mindst ligesaa gode.

Da Forhandlingerne afsluttedes i December Maaned og saa sent, at Beregningen af det i Henhold til den tilbagevirkende Kraft Ledvogterskerne tilkommende Beløb, ikke kunde opgøres inden Jul, fik Ledvogterskerne udbetalt et Forskud.

Til Slut skal vi lige meddele, at Organisationen nu tæller ca. 500 Medlemmer.

Esbjerg Afdeling 3.

Fra Forbundets Afdeling 3 i Esbjerg har vi modtaget en Oversigt over Afdelingens Arbejde i Løbet af det sidste Aarstid. Det fremgaar heraf, at Afdelingen arbejder energisk for at opnaa Forbedringer, saavel hvad Arbejds- som Lønforhold angaar.

Af Oversigten skal vi her meddele, at Forhandlinger førte med Esbjerg Kommune, og omhandlende Lønvilkaarene for de ved Rengøring af Skolerne beskæftigede Kvinder, er resulteret i, at Betalingen for Renholdelsen af Klasseværelser er hævet fra 10 Kr. til 18 Kr. maanedlig pr. Værelse.

Hos det stedlige Postvæsen har Afdelingen opnaaet, at hvert Medlem har faaet et Beløb af 250 Kr., foruden at Lønnen er hævet med 25 Kroner pr. Maaned.

Desuden er Lønnen for det af Afdelingens Medlemmer paa Telegrafstationen udførte Arbejde hævet med 40 Kr. pr. Maaned.

Naar dertil saa yderligere kommer, at den almindelige Timeløn, der var fra 65 til 75 Øre, er hævet til 83 Øre, saa maa vi vel have Lov til at gratulere Afdelingen til de opnaaede Resultater samtidig med, at vi udtaler Haabet om, at Afdelingen ogsaa i de kommende Aar maa være i Stand til at fortsætte paa den gode Vej og opnaa gode Resultater for Medlemmerne.

Til Afdelingskassererne.

Afdelingskassererne gøres opmærksom paa, at der til Forbundet og Arbejdsløshedskassen fra 1. April d. A. indføres nye Kontingentmærker. De nye Kontingentmærker kan rekvireres fra 15. Marts. Gamle Mærker ombyttes med nye fra 1. April til 1. Maj. Kassererne bedes sørge for, at al Restance, i Henhold til Arbejdsløshedskassens Vedtægter, er indbetalt inden 31. Marts d. A.

Hovedkasseren.

Stiftelsesfest og Faneindvielse.

De kvindelige Arbejdere under Jern- og Metalindustrien Københavns Afdl. 5 afholdt Lørdag 10. Januar deres etaarige Stiftelsesfest og samtidig afsløredes en meget smuk Fane, som Afdelingen i det forløbne Aar havde anskaffet sig. Den forestillede en Kvinde, der arbejdede ved en Revolverbænk. Formanden, Frk. Oda Olsen, bød den store Forsamling Velkommen og udtalte Ønsket om, at der maatte tilbringes et Par fornøjelige Timer, hvorefter hun overrakte Forretningsføreren, der var indbudt til at afsløre Fanen en smuk Blomsterbuket. Forretningsføreren udtalte sin Glæde over, at Kvinderne i Afd. 5 saa hurtig, og ved egen Hjælp, havde kunnet anskaffe sig et saa smukt Samlingsmærke, idet det var hende et Bevis for, at den arbejdende Kvinde havde Forstaaelsen af det nødvendige af at staa samlet i Kampen for bedre Livsvilkaar, udtrykte sin Anerkendelse af det forudgaaende Arbejde for at faa denne Fest saa smuk og stemningsfuld som muligt og udtalte, at det var med Stolthed hun udførte sit ærefulde Hverv, at afsløre den smukke Fane. Da Dækket for Fanen faldt, udbrød Forsamlingen i begejstrede Hurraraab, derefter blev der afsunget en Sang, som var skrevet i Dagens Anledning, hvorefter en udmærket Aftenunderholdning og et muntert Bal afsluttede den smukke Fest.

Hjælp det ulykkelige Centraleuropa!

Nøden i Østrig og Tyskland er ubeskrivelig. Befolkningen sulter og fryser, og de mindst modstandsdygtige er bukket under for Sultedøden. Særlig blandt Arbejderne er Nøden stor, og de Lidelser, vore Klassefæller har gennemgaaet, er ubeskrivelige.

Freden er sluttet, men Mellemeuropas Valutaforhold er saa fortvivlede, at det er saa godt som umuligt for disse Lande at indføre og betale de vigtigste Livsfornødenheder.

Der maa hjælpes!

De samv. Fagforbund har udsendt Lister til Organisationerne for at faa organiseret Indsamlinger i de forskellige Fagforeninger. Støt denne Listeindsamling. Har du ikke givet dit Bidrag, saa gør det saa hurtigt som muligt. Agiter paa din Arbejds-

saaledes at vi staar fuldt og godt rustede den Dag, det store Sammenstød mellem Arbejdsgiver og Arbejder kommer. At dømme efter Arbejdsgivernes Stilling og Forhold for Øjeblikket er denne Storstrid maaske ikke saa forfærdeligt langt borte. Lad os derfor bruge den Tid vel, der kommer, ikke spilde den med unødige eller ørkesløse Diskussioner om Bagateller, der intet betyder, men koncentrere vor Energi om det ene at gøre vort Forbund saa stærkt, som det overhovedet er muligt. Dette kan bl. a. ogsaa gøres derved, at ingen af vore Medlemmer, der har politisk Stemmeret, undlader at bruge denne Ret og at de alle som en ved Valgene giver Socialdemokratiets Kandidater deres Stemmer.

10 Aar i Organisationens Tjeneste.

Fru Johanne Jensen.

Den 3. August d. A. fejrer en af vort Forbunds Tillidsmænd, og bedst kendte Tillidsmænd, Fru *Johanne Jensen*, 10-Aarsdagen for sit Valg til Formand for Forbundets største Afdeling, Københavns Afdeling I, idet hun den Dag for 10 Aar siden valgtes til Formand for denne Afdeling.

I den Tid, der siden da er forløben, er vort Forbund jo undergaaet en mægtig Udvikling, og en af Medarbejderne til Udvirkelsen heraf er utvivlsomt Fru Johanne Jensen, der gennem de mange Aars Arbejde paa den hende betroede Plads, har udført et meget stort Arbejde til Gavn for Forbundet i Almindelighed og for sin Afdeling i Særdeleshed.

Allerede i en ung Alder valgtes Fru Jensen, der den Gang var Tændstiksarbejderske, ind i Afdelingens Bestyrelse, og det at man senere valgte hende til Afdelingens Formand, burde være et Bevis for, at Fru Johanne Jensen har røgtet sit Arbejde som Tillidsmand for sine Kammerater paa fuldt ud tilfredsstillende Maade.

Det er ingen Hemmelighed, at Københavns Afdeling I er den Afdeling, der er Ophavet til Forbundet, ligesom det ogsaa er en af de ældste kvindelige Fagforeninger herhjemme. Som Følge heraf har Kravene, der stilles til denne Afdelings Tillidsmand, og da først og fremmest til dens Formand, været overordentlig store; men den Opgave, der har paahvilet de enkelte Tillidsmænd, er blevne løste og løste til Medlemmernes Tilfredshed.

I de sidste 10 Aar har Fru Johanne Jensen staaet som Leder af Afdelingen, og kaster man Blikket tilbage og ser, hvad der er naaet i de 10 Aar, ja da maa det erkendes, at de naaede Resultater og det udførte Arbejde i allerhøjeste Grad fortjener Paaskønnelse og Anerkendelse.

Københavns Afdeling I talte, da Fru Jensen valgtes til Formand, ca. 800 Medlemmer, den tæller idag ca. 3000 Medlemmer, men hermed er Udviklingen ikke tilstrækkelig dokumenteret, thi foruden de 3000 Medlemmer, som Afdelingen tæller nu, er der ved Afdelingens Initiativ og i Medlemmernes velforstaaede Interesse, udskilt 2 Brancher, nemlig Arbejderskerne i Jernindustrien og Strygerskerne og Vaskeriarbejderskerne, der hver for sig har dannet store og levekraftige Afdelinger under Forbundet.

Kaster man Blikket paa, hvad Afdelingen økonomisk har udrettet for sine Medlemmer, da maa det erkendes, at Afdelingen i den forløbne Tid i saa Henseende har været sin Opgave voksen, og uanset hvad der saa ellers maatte menes, saa kommer man ikke uden om, at en væsentlig Del af Æren for de naaede Resultater maa tilskrives Fru Johanne Jensen, der i sin Egenskab af Afdelingens Formand altid efter bedste Evne og med god Vilje har sat sin Energi og sit Arbejde ind paa at fremskaffe det mest mulige til Medlemmerne.

Foruden at røgte Hvervet som Formand for Københavns Afdeling I, har Fru Jensen ogsaa paa anden Maade ydet sin Indsats i Hovedforbundets Arbejde. Hun har saaledes i mange Aar haft Sæde i Hovedbestyrelsen, har i en Kongresperiode været Revisor i Forbundet, og er nu og har i nogle Aar været Forbundets Næstformand.

Det er saaledes en lang og paa alle Omraader arbejdssom Aarrække, Fru Jensen paa 10-Aarsdagen som Afdelingsformand kan se tilbage paa, og vi tror at være i Overensstemmelse med alle vore Medlemmer i Almindelighed og Københavns Afdelings I's i Særdeleshed, naar vi med disse Linier bringer Fru Jensen en Tak for den Indsats, hun gennem sit Arbejde har ydet til Fremme af vort Forbunds Medlemmers hele Livsvilkaar, og det er vor Overbevisning, at alle Medlemmerne den 3. August vil sende Fru Jensen en venlig Tanke og ogsaa paa anden Maade vil erindre og takke hende som det hun er, en af de arbejdende Kvinders Pionerer i Kampen for menneskeværdige Løn- og Arbejdsvilkaar.

Vort Medlemsblad.

Medlemsbladet ophører midlertidigt at udkomme.

Blandt de Sager, vort sidst afholdte Hovedbestyrelsesmøde beskæftigede sig med, var ogsaa Udgivelsen af Medlemsbladet.

Man kunde synes, at det var mærkeligt, at man

gav sig til at diskutere dette Spørgsmaal, idet vi i den Tid, vort Forbunds eget Organ, Medlemsbladet, er udkommet, ingensinde har hørt noget om Utilfredshed blandt Medlemmerne med Hensyn til Bladet eller dets Indhold, men tværtimod Gang paa Gang har erfaret, at Medlemmerne var tilfredse med og glade for det. Ikke desto mindre saa man sig nødsaget til at optage dette Spørgsmaal til Behandling, idet Forhold, som Forbundet ikke er Herre over, og som paa den anden Side var af den Beskaffenhed, at man maatte beskæftige sig med dem, har spillet ind.

Det er sikkert ikke undgaaet Medlemmernes Opmærksomhed, at Priserne ikke mindst paa Papir ere stegne ganske antageligt. Dette har bl. a. for vort Vedkommende medført, at Omkostningerne ved Udsendelsen af Medlemsbladet stadig ere stegne og stegne, for nu, hvor disse Linier skrives, at være voksede til ca. 300 % set paa Baggrund af Priserne i 1916.

Dette Prisforhold, sammenholdt med Forbundets stadigt voksende Medlemsantal, og med de til Forbundet indgaaende forholdsvis lave Kontingenter, har gjort det til en Nødvendighed for os at tage Spørgsmaalet om Medlemsbladets fortsatte Udsendelse op til en alvorlig Drøftelse, og Resultatet af denne er bleven, at Hovedbestyrelsen har vedtaget indtil videre at ophøre med Udgivelsen, indtil vi ser, hvad vor kommende Kongres maatte mene med Hensyn til Medlemsbladets fortsatte Tilværelse.

Vi har ovenfor skrevet, at Udgiften ved Udgivelsen af Medlemsbladet var vokset ganske enormt, ja vokset saa stærkt, at vi, hvis vi skulde blive ved med at opretholde dette, vilde være ude af Stand til at henlægge Penge til andre for Forbundet nok saa vigtige Formaal, her tænker vi navnlig paa vor Strejkekasse, der jo ganske naturligt efter som Forbundet vokser og Pengene bliver mindre og mindre værd, i allerhøjeste Grad har Krav paa at blive forøget og underbygget saaledes, at den ved eventuelle Kampsituationer er sin Opgave voksen.

Selvfølgelig er det kun nødtvungent, at Hovedbestyrelsen er gaaet til at inddrage Medlemsbladet, det var imidlertid af de anførte Grunde nødvendigt at gøre det for Tiden; men vi haaber selvfølgelig ud fra de Betragtninger, at et Forbund som vort bør have et Meddelelsesmiddel i Form af et eget Organ, inden føje Tid, og saavidt vor kommende Kongres ikke vedtager noget andet, men stiller de nødvendige Midler til Raadighed, igen at kunne udgive Fagbladet, som vi kun under store Betænkeligheder og med Beklagelse hermed midlertidigt ophæver.

Vi bringer alle, som i den forløbne Tid har vist Medlemsbladet Interesse, og som enten paa den ene eller anden Maade har hjulpet og støttet os ved Udarbejdelsen af Medlemsbladet, vor bedste Tak.

Redaktionen.

Stiftelsesfest og Faneindvielse i Hillerød.

Lørdag den 29. Maj afholdt vor Afdeling i Hillerød 1 Aars Stiftelsesfest og samtidig Faneindvielse. Dette maa siges at være en smuk Rekord, at Afdelingen efter saa kort Tids Forløb kunde samles under deres Fane. Formanden Fru Jørgensen bød Forsamlingen Velkommen og udtalte sin Tak til de Kvinder, der havde staaet for Indsamlingen til Fanen, samt udtalte Ønsket om, at de tilstedeværende vilde komme til at tilbringe et Par fornøjelige Timer. Fra Forbundet var Fru Andersen til Stede, der udtalte sin Glæde over, at Kvinderne saa hurtigt havde faaet anskaffet sig et saa smukt Samlingsmærke, idet det var et Bevis for, at Kvinderne havde Forstaaelsen af, at det var Sammenhold, der skulde til for at højne deres Livsvilkaar, og det var med Stolthed, hun udførte dette ærefulde Hverv at afsløre denne smukke Fane. Efter Afsyngelsen af en til Festen affattet Sang, tog Fællesorganisationens Formand, Herr Carlsen, Ordet og udtalte sin Anerkendelse af det Stykke Arbejde, Kvindelig Arbejderforbund havde gjort for de arbejdende Kvinder i Hillerød; han havde været til Stede ved Stiftelsen af Afdelingen, og det var ham en Glæde at se Afdelingen vokse, som den i det forløbne Aar havde gjort, og det var ham et Bevis for dens Levedygtighed, at Kvinderne saa hurtigt havde faaet anskaffet sig en Fane. Det var den første kvindelige Arbejderfane i Hillerød. Efter at der var udraabt nogle kraftige Leveraab for Hillerød Afdeling, sluttedes den alvorlige Del af Festen, og Fanebærerne bar under Tonerne af Socialistmarchen Fanen ned til de dækkede Kaffeborde, hvor flere Talere udtalte deres Anerkendelse af Afdelingens Arbejde. En munter Svingom sluttede den vellykkede Fest.

Stiftelsesfest og Faneindvielse i Aarhus Afdeling 7.

Der er ligeledes afholdt Stiftelsesfest og Faneindvielse i Aarhus Afd. 7, ogsaa denne Fest formede sig smukt og stilfuldt. Hovedbestyrelsesmedlem Fru Marie Johnsen var paa Forbundets Vegne til Stede, og vi vil her fra Forbundet udtale vor Glæde over, at vore Afdelinger mere og mere samler sig under deres egne Faner; det er Organisationen et Bevis for mere Forstaaelse blandt vore Medlemmer.

Kontortider:

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—5.

Københavns Afdeling 1.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Tirsdag fra 10—3. Onsdag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Torsdag fra 10—3 Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Kontrollering af Arbejdsløse hver Dag fra 10—11, Udbetaling for Arbejdsløse Fredag fra 10—11.

Københavns Afdeling 2.

Maskinstrikkernes Fagforening, Blaagaardsgade 21, 1.

Kontoret er aabent: Mandag Aften fra 6—8.

Københavns Afdeling 5.

Fagforeningen for kvindelige Arbejdere indenfor Jærn- og Metalindustrien, Larslejstræde 1, Kjld.

Kontoret er aabent: Hverdage fra 10—3 samt Mandag og Onsdag fra Kl. 6—8. Lørdag fra 10—5.

Kontrollering af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10. Udbetaling for Arbejdsløse Fredag fra 9—10 Form.

Københavns Afdeling 6.

Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Afdeling. Kontor Blaagaardsgade 21, St. o. G.

Kontoret er aabent: Mandag fra 10—3 samt 6—8 Aften. Torsdag fra 10—3 og 6—8. Fredag fra 10—3. Lørdag fra 10—5.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 22 | Januar 1922 | 7. Aargang

Glædeligt Nytaar.

Nu ved Aarsskiftet bringer vi alle Afdelingernes Tillidsmænd og Medlemmerne vore bedste Ønsker om et godt og heldbringende Nytaar og takker for godt Samarbejde i Aaret, der svandt.

1921 gik ikke hen uden Skuffelser og Begivenheder paa en Del Omraader. Navnlig den mægtige store Arbejdsløshed og deraf flydende Nød og Vanskelighed for Arbejderklassen, har jo præget Aaret og skuffet alle dem, der havde sat deres Lid til, at nu skulde der rigtig komme Gang i Arbejdet.

De mange Anslag, man fra Arbejdsgivernes Side, med Bistand fra den nuværende Regerings og dets Partis Sider, har rettet imod Arbejderklassen, har jo heller Ikke gjort Aaret særligt lysteligt for de Smaa i Samfundet, men takket være det udmærkede Sammenhold, der er den danske Arbejderklasses stolte Adelsmærke, er det ikke lykkedes den sammenløbne Reaktion at knække eller ødelægge de danske Arbejderes Organisationer, og det er vor absolute Mening, at det heller ikke skal lykkes for dem nogensinde.

For vore Medlemmers Vedkommende har Sammenholdet indenfor Afdelingerne og Forbundet været godt, og for dette bringer vi alle Medlemmerne og Afdelingsledelserne vor Tak, og haaber vi, at Sammenholdet indenfor vore Rækker skal bevares i det kommende Aar til sejg og maalbevidst Modstand imod alle Forsøg paa at trykke os nedad.

Med Hilsen
P. H. V.
Sofie Rasmussen.

Vort Blad.

Grundet paa Tidernes Ugunst, dyrt Papir og stærkt stigende Fremstillingsomkostninger, vedtog Hovedbestyrelsen som bekendt for ca. 1 Aar siden at inddrage Medlemsbladet foreløbigt.

Det var ikke uden store Betænkeligheder, at man gik til denne Inddragelse, og den siden da forløbne Tid har da ogsaa paa mange Omraader givet os Beviser for, at Medlemsbladet var blevet meget populært blandt Medlemmerne, og utallige er de Forespørgsler, der er blevet rettet til Hovedkontoret om „hvornaar man igen kunde faa Bladet“ og „hvorfor faar vi ikke Medlemsbladet mere“.

Som foran skrevet var det økonomiske Hensyn, der foraarsagede Inddragningen, og selv om der paa dette Omraade egentlig ikke er sket saadan særligt store Forbedringer. har vor sidst afholdte Kongres, efter Anmodning fra flere Afdelinger og paa Forslag af Hovedbestyrelsen, vedtaget igen at udsende Medlemsbladet til alle Medlemmerne fra Januar Maaned 1922.

Medlemsbladets Opgave skal nu — som tidligere — stadigt være den, at være et Bindemiddel mellem alle Forbundets Afdelinger og vore mange Medlemmer, et Udtryk for, hvad der rører sig indenfor Arbejderklassen i Almindelighed og vort Forbund i Særdeleshed, et Sted, hvor Medlemmerne vil kunne faa saadanne Meddelelser og Oplysninger, som er af almindelig Interesse for alle Medlemmerne, og sidst — men ikke mindst — være et Udtryk for, hvad Kvindeligt Arbejderforbund har sat sig som sit fornemste Maal, *rimelige Arbejds- og Lønvilkaar for de arbejdende Kvinder.*

De mange Forespørgsler efter Medlemsbladet og Beklagelser over dets Inddragning, har været ligesaa mange Beviser for, at Bladet har fulgt de rette Linier og netop beskæftiget sig med, hvad der interesserer og er af Vigtighed for Medlemmerne, og det skal være vor Opgave at vedligeholde denne Interesse — og ved Bladets videre Bestaaen yderligere udvikle og befæste Bladets gode Traditioner.

Vi griber samtidig Lejligheden til at understrege, at Bladet er Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemsblad, kun bestemt for Forbundets Medlemmer, og at enhver bør gøre sit til, at Bladet ikke, saa snart det er læst, bliver liggende fremme paa Arbejdspladserne til almindelig Beskuelse ogsaa af Mennesker, som vi aldeles ingen Grund har til at holde underrettet om, hvad der sker eller skal ske indenfor Forbundet, og som maaske oven i Købet igennem Bladet kan erhverve sig Kendskab til et eller andet, som paa forskellige Omraader senere kan bruges af Arbejdskøberne imod os. Derfor intet Medlemsblad liggende fremme andre Steder, end hvor kun Medlemmerne har Adgang.

Bladet udkommer foreløbigt en Gang Kvartalet og kan uden nogensomhelst Udgift for Medlemmerne faas udleveret i Afdelingerne. *Red.*

Overenskomsternes Udløb.

Den faglige Situation.

Knapt er Julen med alle dens Glæder og Fornøjelser overstaaet, og dette lille Helle i Folks rastløse Travlhed et tilbagelagt Studium, førend Alvoren banker paa vor Dør omkring i Organisationerne, i Form af mere eller mindre, men i alle Tilfælde glubske Forlangender fra Arbejdsgiverne om Lønreduktioner og meget mere. Kort sagt er, naar disse Linier læses, den bitre Kamp mellem Arbejdsgiverne og os allerede paabegyndt, en Kamp, der efter alle Solemærker at dømme bliver langt bitrere end sikkert nogen forudgaaende har været endnu.

Fra Arbejdsgivernes Side har man rustet sig af al Magt, og efter hvad der indtil nu foreligger, dels af de bekendte Langkjær'ske store Taler, og Arbejdsgivernes gennemførte Opsigelse af alle Overenskomster, har man Lov til at drage den Slutning, at denne Gang vil man fra Arbejdsgivernes Side, med alle til Raadighed staaende Midler, forsøge at trykke den arbejdende Klasse saa langt ned, at Arbejderne, hvis Arbejdsgiverne faar Held til at gennemføre deres smukke Forehavender, vil blive endnu daarligere stillet end før Verdenskrigens Udbrud.

Det kan jo ikke nægtes, at hele Arbejdsgiverforeningens Stilling i dette Foraar er betydeligt stærkere, end Tilfældet har været de forudgaaende Aar, dels fordi Arbejderklassen igennem den store Arbejdsløshed er svækket, dels derved, at den for Tiden siddende Regering og dens Tilhængere i Rigsdagen jo paa alle Omraader stiller sig paa Arbejdsgivernes Side, og paa de Omraader, hvor de kan komme til det, gør sit bedste for at trykke Arbejderklassen ned, ved Forringelser af den Hjælp, der ydes Arbejdsløse, ved intet at gøre for at faa sat Arbejde i Gang, og ved at søge Arbejderklassen mistænkeliggjort ud over Landet.

Enhver vil kunne forstaa, at alt dette tilsammenlagt, nemlig Arbejdsgiver- og Storbondeinteresser forenede til et smukt Par, og med det Program: at fratage Arbejderne det mest mulige og knække eller helst helt ødelægge Organisationerne, ikke er noget man skal undervurdere, men tværtimod noget man i høj Grad skal være opmærksom overfor og i Tide tage sine Forholdsregler mod.

Den Forholdsregel, man først og fremmest skal sørge for er i Orden, er, at Enigheden og Sammenholdet indenfor Organisationerne er fuldkomment, og at den Kampfront, vi har overfor Arbejdsgiverne, ikke paa noget Omraade brydes af os selv eller af dem, der omkring i Organisationerne ganske ansvarsløst forsøger at saa Splid iblandt os, saa paa det ene og saa paa det andet Omraade, og altid paa ganske umulige og for Arbejderklassen absolut betydningsløse Spørgsmaal.

Det gælder om at holde disse Urostiftere fra Livet og at isolere dem, saaledes at de ikke faar Held med deres Bestræbelser for at ødelægge Organisationerne, til Gavn kun for Arbejdsgiverne, men til Skade for Arbejderne.

Tiderne vi lever i, og den Tid, der forestaar, er af en saadan Art, at den i allerhøjeste Grad opfordrer til Alvor og maalbevidst Arbejde, og det bør være saadant iblandt os, at naar saa alvorlige Ting staar for, da arbejder vi alle enigt og samdrægtigt sammen, da spilder vi ikke Tid paa at diskutere Bagateller eller saa Splid og Ufordragelighed indenfor vore Rækker. Nej, da staar vort Maal os klart, nemlig Bevarelsen af de gennem Tiderne af Arbejderklassen gennemførte Forbedringer, hvad saavel en rimelig Løn som en ordentlig Behandling angaar.

Herpaa sætter vi alle vore Kræfter og al vor Magt ind, og hver den indenfor vore Rækker, der ikke i saa Henseende opfylder sine Forpligtelser, maa vi betragte som en Modstander og behandle derefter.

Hold derfor sammen i Organisationerne, kun derved og ved en enig og maalbevidst Optræden vil det være muligt at modstaa den sammensvejsede Reaktions Stormløb imod vor Eksistens og vort eneste Værn i Kampen for Tilværelsen, vore Organisationer.

Vi har fra en Række Arbejdsgivere modtaget Forslag til nye Overenskomster, og gennem alle Forslagene gaar som en rød Traad Kravet om Lønnedsættelser paa omkring 50 %, Regulering nedad i Februar og i August Maaned, Nedsættelser af Overarbejdsbetalingen og Forlængelse af Arbejdstiden, kort sagt Krav om Forringelser paa alle Omraader, og ikke mindst vil der sikkert paa Spørgsmaalet om Bevarelsen af

8 Timers Arbejdsdagen

blive paaført os en haard Kamp fra alt, hvad der kalder sig Arbejdsgiver her i vort Land.

Allerede gennem lang Tid har Arbejdsgiverforeningen gennem den dertil indrettede Presse forsøgt at bibringe Offentligheden den Anskuelse, at Skylden for den vanskelige Situation, Landets Industri befinder sig i, var den, at der nu kun arbejdes 8 Timer, ja, man har enddog paastaaet, at 8 Timers-Arbejdsdagens Gennemførelse var Aarsag til den store Arbejdsløshed og til, at Virksomhederne rundt omkring har maattet gaa til at indskrænke Driften til 3 à 4 Dage om Ugen.

Forstaa det hvem der kan, at naar der kun skal arbejdes 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig, da skabes der Arbejdsløshed, medens man, naar Arbejdstiden forlænges til 9 à 10 Timer daglig, afhjælper eller, som man paastaar, afskaffer Arbejdsløsheden.

Vi erkender aabent, at vi ikke forstaar denne Maade at argumentere paa, og vi har ondt ved at tro, at noget Menneske med en nogenlunde normalt indrettet Hjerne kan forstaa det, men vi er selvfølgelig ikke blinde for, at det kan gøre et vist Indtryk paa den Klasse af Mennesker, der aldrig i deres Dage har bestilt andet end at fortælle andre Mennesker, hvad Arbejderne er for noget dovent Rak, og forsyne denne Klasse af „nyttige" Borgere med nyt Stof til Brug ved deres Nedrakning og Forfølgelse af Arbejderklassen, i Kraft af hvis Arbejde disse „nyttige" Mennesker fører deres behagelige Drivertilværelse.

At 8-Timersdagen er en fæl Torn i Øjnene paa Arbejdsgiverne forstaar vi saa godt, idet Opnaaelsen af denne jo egentlig er det eneste Gode af blivende Betydning, Arbejderklassen har opnaaet til Gengæld for alle Byrderne den har maattet bære under Krigsaarenes Vanskeligheder, og da Arbejdsgiverne nu mener sig stærke nok dertil, skal det forsøges ogsaa

at tage dette kulturelle Fremskridt fra Arbejderne, og Begyndelsen hertil blev gjort gennem en Skrivelse til De samvirkende Fagforbund i Fjor, i hvilken man ønskede en Revision af Overenskomsten om 8-Timersarbejdsdagen gaaende ud paa, at Arbejdstiden for en Række Fag skulde forlænges udover 8 Timer.

Dette afslog De samvirkende Fagforbund ganske naturligt, og Afslaget er derefter af Arbejdsgiverforeningen besvaret med en Opsigelse af Overenskomsten.

Vel erkender vi, at Arbejderklassen i Øjeblikket har store Vanskeligheder rent økonomisk set, men trods alle Vanskeligheder føler vi os aldeles overbeviste om, at Arbejdsgivernes Forsøg paa at frigøre sig for 8-Timersarbejdsdagen af alle organiserede Arbejdere vil blive mødt med en bestemt Afvisning, og at alle som een vil sætte deres yderste ind paa at bevare dette kulturelle Gode fremtidig.

Fra Kongressen.

Gennem ovenstaaende Billede præsenterer vi Medlemmerne for Kongressens Gæster, Dirigenter og Sekretærer. Navnene er læst fra venstre til højre: *Alfr. Christiansen,* Næstformand i De samvirkende Fagforbund, Forretningsfører *Sofie Rasmussen,* Forretningsfører *Th. Thomsen,* Fru *K. Jørgensen,* Kommunalt Arbejderforbund, *M. C. Lyngsie,* Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund, *Fanny Jensen* og *Johanne Jensen* (Kongressens Dirigenter), *Jarme Jönsson,* Formand for Svenska Grov- og Fabrikarbetareförbundet; siddende Kongressens Sekretærer, *A. Andersen* og *M. Jehl,* bag ved staar Fru *Jarme Jönsson,* Hovedkasserer *K. Haagensen* og yderst til højre *I. P. Johansen,* Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Vi henleder samtidig Medlemmernes Opmærksomhed paa, at den til Kongressen udarbejdede Beretning kan købes af Medlemmerne for en Pris af 1 Kr. 25 Øre pr. Eksemplar. Beretningen rekvireres og betales i Afdelingerne.

Vi anbefaler alle Medlemmerne at købe et Eksemplar, idet man igennem dette faar det nøjeste Indblik i vort Forbunds mangesidige Virksomhed.

Da Oplaget er meget begrænset, anbefaler vi Medlemmerne at indsende Bestilling snarest.

Til Afdelingskassererne.

Det henstilles til Kassererne at drage Omsorg for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts d. A., da der efter Lovene ikke maa være nogen Restancer den 31. Marts. Alle Medlemmer, som staar til Restance den 31. Marts, vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder i Arbejdsløshedskassen saavel som i Forbundet.

Som før meddelt koster Strejkemærket ifølge Vedtagelse paa Kongressen 2 Kr. fra 1. Januar d. A.; gamle Strejkemærker maa endelig være ombyttede med nye inden 1. Februar d. A.

Ligeledes anmodes Kassererne om at indsende Slettelister paa de slettede og udmeldte Medlemmer.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Vi anmoder Afdelingerne om, naar der foretages nyt Valg af Formand og Kasserer, da straks at sende Meddelelse derom til Hovedkontoret, samt indsende Navne og Adresser paa de Nyvalgte.

Ved Forsømmelser heraf sker det ofte, at vigtige Sager bliver forsinkede. Husk derfor straks at sende Meddelelse om dette.

K. Haagensen.
Hovedkasserer.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20, Telef. 1663. — Kasserer: Frk. Kathinka Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Valdemarsgade 4, St.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Gunder Christiansen, Vestergade 34 1 o. G. Telef. 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Banegaardsgade 17. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Schleppegrellsgade 15 2 t. v.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Marie Mortensen, Brammersgade 40 2. — Kasserer: Fru Martha Jørgensen, Grønland 36, St.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Anna Rasmussen, Valdemarsgade 22 2. — Kasserer: Fru Nielsigne Jakobsen, Havevænget 43.

Assens Afdeling. Formand: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej. — Kasserer: Fru Karen M. Lund, Nørre-Allé 19.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner. Lavgade. — Kasserer: Fru Agnes Hohmann, Sønderport 23.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Nørregade 69.

Esbjerg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Julie Stæhr, Kongensgade 84, „Esbjerghus".

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Ulrikka Lambertsen, Norgesgade 57.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Ingeborg Petersen, Bjerregade 88 2. — Kasserer: Frk. Juditte Ottesen, Dronningensgade 1, St.

Frederikssund Afdeling: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Kommuneskolen, Frederiksberggade.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Andreasen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Thora Madsen, Fensmark pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Justesen, Engen.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kristine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Johansen, Søndergade.

Haslev Afdeling: Fru Louise Hansen, Savskærervej. — Kasserer: Frk. Christine Christensen, Jernbanegade 6.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Birtha Hansen, Gl. Banegaardsvej 17, „Christinero".

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holstebro Afdeling. Formand: Frk. Laura Aagaard, Enghavevej 40. — Kasserer: Frk. Elise Stausholm, Sønderlandsgade 13.

Holbæk Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kathrine Petersen, Strandgade 2 1.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sideb. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmandsgade 35

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kallundborg Afdeling. Formand: Frk. Thyra Olsen, Slagelsevej 34, Lyngen. — Kasserer: Frk. Marie Petersen, Jernbanegade 2.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Julie Christensen, Bødkerstræde 1.

Kolding Afdeling. Formand: Frk. Minna Christensen, Allégade 31. — Kasserer: Fru Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St

Korsør Afdeling. Formand: Fru Sofie Pedersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Frk. Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen Blaagaardsgade 21 1. Træffes hver Dag fra 10—1 og Mandag Onsdag fra 5—7. Telefon Nora 4302. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. Træffes 5—7. — Kasserer: Frk. Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Augusta Rosenskow, Hartmannsallé 28 2, Valby.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Emilie Jantzen, Adr.: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13.

Københavns Afdeling 5. Formand: Frk. Oda Olsen, Larslejstræde 1 2. Træffes hver Dag fra 9—3 og Mandag Aften fra 5 -7. Telefon Byen 4320. — Kasserer: Frk. Martha Petersen, Larslejstræde 1 2.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farismagsgade 35 1. Telef. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru A. Suhr, Classensgade 4 5. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Holmensgade 21 1.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Oda Johansen, Egegade 6, St.

Køge Afdeling. Formand: Frk. Anna Andersen, Kodanvej 4 2. Kasserer: Frk. Kathrine Nielsen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31 2. — Kasserer: Frk. Laurette Petersen, Frem 38.

Lemvig Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Gertrud Larsen, Østergade 35.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Østergade 8. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Søndergade 78.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Frk. Sexta Botte, Søndergade 30 1. Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Næstved Afdeling. Formand: Fru R. Christiansen, Brandtsgade 6. — Kasserer: Frk. Anna Larsen, Villa „Dalby", Lillenæstved.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Søvej 4 — Kasserer: Fru Margrethe Madsen, Kirsebærvej 15.

Nakskov Afdeling. Formand: Fru Hansigne Rash, Maribovej 64. — Kasserer: Frk. Alfrida Clausen, Heesvej 3, St

Odense Afdeling. Formand: Frk. Kirsten Hansen, Dronningensgade 5. Telefon Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Randers Afdeling. Formand: Frk. Kirstine Mørck, Gl. Markensgade 25, 1. — Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Adelgade 12.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Pressegade 390. — Kasserer: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jenny Svendsen, Slappegade 6.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Kirstine Lauritzen, Borgergade, Alderslyst.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Frk. Karoline Jacobsen, Dronningsholmsvej 1.

Struer Afdeling. Formand: Frk. Vilhelmine Jensen, Galge Bjærge. — Kasserer: Frk. Marie Søndergaard, Strandvejen 3.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anna Mathiesen, Slotsgade 10.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Martha Mortensen, Jernbanegade. — Kasserer: Fru Anna Frandsen, Gl. By.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Staldgaardsgade 29 1. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Vordingborg Afdeling. Formand: Frk. Sofie Mortensen, Riddergade. — Kasserer: Fru Marie Rasmussen, Strandg. 10.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen*.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 23 | Maj 1922 | 7. Aargang

Lock-outens Afslutning.

Naar dette Blad — lidt forsinket ved de nye Forhandlinger — kommer vore Medlemmer ihænde, er Foraarets store faglige Kamp forlængst forbi, men derfor husker de danske Arbejdere den sikkert alligevel, og dette gælder vist nok ikke mindst de kvindelige Arbejdere, der jo ofte — som Hustruer og Mødre — er dem, der i aller første Række mærker Kampens Tynge.

At de danske Arbejdere i Aar maatte modtage Lønreduktioner, er næppe kommen overraskende for nogen, som følger blot en lille Smule med. Den Verdenskrise, der hjemsøger Landene, og som i Danmark faar sit Udtryk ved, at ca. 100,000 Arbejdere gennem lang Tid har været uden Beskæftigelse, har ført Lønreduktioner med sig allevegne, og oftest i betydelig højere Grad end i Danmark.

Det var da heller ikke Udsigten til at faa Lønnen reduceret noget, som rejste de danske Arbejdere til den kraftige Modstand og dermed til Konflikten. Dette skyldes udelukkende, at Dansk Arbejdsgiverforening stillede urimelig glubske Krav i Retning af Reduktioner, og det skyldes, at den samtidig angreb 8-Timersdagen. Dette berørte vi allerede i sidste Nr. af Medlemsbladet, og hvert Ord, vi der skrev, er siden bleven bekræftet af Begivenhederne. Hertil kom hele den støjende og ubeherskede Maade, hvorpaa Kampagnen blev indledet af Arbejdsgiverne og da særlig Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Manden med de store Taler, Bogtrykker Langkjær. Skal man tale sig tilrette med en Mand, bliver dette jo unægteligt lidt svært, hvis han indleder Samtalen med at sige: Jeg vil saa inderligt gerne forliges med Dig, men først skal Du ha' Tæsk!

Disse er de væsentligste Grunde til Konflikten. At skrive dennes Historie her, tillader Pladsen ikke. Vi skal derfor indskrænke os til at opfriske nogle Fakta, anstille et Par Betragtninger og endelig redegøre for vort Forbunds Arbejde paa det af Konflikten skabte Grundlag.

Lock-outen tog sin Begyndelse den 14. Februar om Aftenen, og den varede til den 10. April, altsaa 8 Uger.

Lock-outens Omfang var voksende gennem hele dens Forløb, idet Dansk Arbejdsgiverforening jo stadig præsenterede nye Lock-outvarsler og smed nye Tusinder af Arbejdere ud, efterhaanden som Overenskomsterne udløb. Men ellers blev Lock-outen af et noget mindre Omfang, end de fleste havde ventet, og det var sikkert de Herrer ved Vestervold en stor Skuffelse, at Kendsgerningerne viste, at de ikke fuldstændig kunde udsulte de danske Arbejdere. Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling den 13. Marts gjorde Formanden, *Carl F. Madsen*, Stillingen op saaledes: Der er 51,000 Arbejdere i Kamp, 100,000 er arbejdsløse, medens ca. 135,000 fortsat staar i Arbejde.

Da det viste sig, at Arbejdsgiverforeningen ikke kunde knække Rygradden i de danske Fagorganisationer, kom den agrariske Regering dem til Hjælp ved det berygtede Angreb paa de Arbejdsløse. Først var Arbejdsløshedskassernes Stilling under Konflikten paa normal Maade bleven behandlet i det Nævn, som bestaar ifølge den nye Lov, og der var her indgaaet et Kompromis mellem vore Repræsentanter og de andre gaaende ud paa, at de, der var arbejdsløse mindst 60 Dage før Konflikten, skulde fortsat have Arbejdsløshedsunderstøttelse. Ministeren sluttede sig hertil og kundgjorde dette Standpunkt ved et Cirkulære af 1. Marts.

Under Paavirkning af Arbejdsgiverne svingede han imidlertid i Løbet af 3 Uger helt omkring og udstedte den 21. Marts et nyt Cirkulære, som praktisk talt vilde ophæve al Arbejdsløshedsunderstøttelse her i Landet.

Ved Forligsinstitutionens Medvirken fremkom ialt 3 Forslag til Konfliktens Løsning. Det første var Forslaget af 3. Februar, som vedtoges af Arbejdsgiverforeningen, men forkastedes af De samvirkende Fagforbund med 233 Stemmer mod 221. Senere kom Henstillingen af 9. Marts, som med 328 Stemmer mod 270 fik Tilslutning i De samvirkende Fagforbund, men forkastedes med alle Stemmer mod 1 i Arbejdsgiverforeningen. Og endelig kom Forslaget af 4. April, som vedtoges begge Steder den 7. s. M., i De samvirkende Fagforbund med 385 Stemmer mod 122, medens 59 Stemmesedler var blanke.

Under Konflikten fremkom Tanken om tvungen Voldgift, og det radikale Venstre fremsatte i Folketinget et Lovforslag herom. Socialdemokratiet gik imod denne Tanke, hvad forøvrigt ogsaa Arbejdsgiverrepræsentanterne gjorde, og Forslaget blev begravet i et Udvalg. I Norge er samtidig tvungen Voldgift bleven gennemført ved Kommunisternes

Stemmer. Voldgiftsretten har allerede virket og bl. a. i Jernindustrien gennemført nogle uhyrlige Lønreduktioner. Nu skælder Kommunisterne ud over dem.

Spørgsmaalet om Sympatistrejke har været aktuelt under Lock-outen. Vort Forbund har ligesom en Række andre med god Virkning ad den Vej paa en Række Punkter bekæmpet Arbejdsgiverne. Men ogsaa i dette Forhold bør man altid lade Fornuften raade. Naar de københavnske Typografer kom saa heldigt fra deres Konflikt, skyldes det ikke mindst den Omstændighed, at de ikke lod sig friste af Syndikalisternes og Arbejdsgivernes forenede Anstrengelser for at faa dem til at standse Dagbladene.

At man i alle disse Forhold bør gaa den organisationsmæssige Vej og ikke lade uvedkommende tage Styret, viser de Begivenheder, som udviklede sig i Randers. Kampen har i det hele taget paa ethvert Punkt bekræftet ikke blot Organisationernes Nødvendighed, men ogsaa Nødvendigheden af Orden og Disciplin indenfor Organisationen.

Kampens samlede Resultat kan gøres op saaledes:

1. Alle Angreb paa 8-Timersdagen er lykkeligt afslaaede.
2. Lønreduktionerne er lempeligere end de, der — i hvert Fald indtil dette Øjeblik — kendes i andre Lande, og
3. Nedslaget i Overtidsbetalingen er blevet betydelig formindsket, og der kan ikke lægges nogen „billig" Overtime hen til Morgentimen før normal Arbejdstids Begyndelse.

Disse er Hovedpunkterne. Foruden dem er der en Række Forbedringer af mindre Omfang, og der er aabnet en Mulighed for Overenskomsternes Forlængelse endnu et Aar paa Vilkaar, som kan tænkes at blive fordelagtige for Arbejderne. Vort Forbunds Ledelse vil overveje dette paa rette Tidspunkt, ligesom vort Forbund straks har sat sig i Bevægelse for paa Grundlag af Forliget af 4. April at faa det bedst mulige Resultat bragt tilveje for vore Medlemmer.

I Cirkulære af 7. April til Kvindeligt Arbejderforbunds Afdelinger gjorde Forbundsledelsen Rede for sin Stilling, efter at De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling med betydeligt Flertal havde vedtaget at slutte Kampen paa Forliget af 4. April. Vor Hovedbestyrelse vedtog ganske enstemmigt at slutte Konflikten uden nogen ny Urafstemning, da man nu kunde være sikker paa at have opnaaet alle de Lempelser, som Kampen kunde skaffe. Hertil kom, at vi efterhaanden havde betydelige Vanskeligheder med at faa Ekstrakontingentet ind. Og naar nu Understøttelsen fra De samvirkende Fagforbund hørte op, vilde det blive umuligt fortsat at skaffe Understøttelsen til de kæmpende Kammerater.

At Forbundsledelsen her saa rigtigt, er tilfulde bleven bekræftet derved, at end ikke en eneste Afdeling har gjort Indsigelse mod denne Afgørelse. Vi takker for denne enstemmige Tilslutning og kan forsikre, at der ikke er forsømt nogen Anstrengelse for at faa det bedst mulige Resultat bragt tilveje for alle Medlemmerne paa Grundlag af det nye Forlig.

Og her har ikke manglet Arbejde. Et enkelt Punkt er særlig vigtigt, nemlig Lønreguleringen, og dette skal derfor omtales nu til Slut.

Forliget bestemmer en almindelig Lønreduktion paa 15 pCt., men fastsætter, at i visse Tilfælde kan Nedsættelsen reduceres ned til 12 pCt. Det har nu været vor Bestræbelse ikke blot at faa saa mange af vore Medlemmer som mulig ind under den forformindskede Lønreduktion, og dernæst at faa denne gjort saa lille som paa nogen Maade mulig i hvert enkelt Tilfælde.

I det følgende skal vi give en kort Skildring af de væsentligste Resultater af disse Bestræbelser. Listen er ikke helt komplet, men alle de større Grupper er med, og vore Medlemmer har jo nem Anledning til selv at kontrollere, at den givne Skildring stemmer med de faktiske Forhold.

Paa Margarinefabriker, Mejerier og Ostelagre lykkedes det ikke blot at komme under de 15 pCt.s Reduktion, men delvis endog ned under de 12 pCt. Lønningerne for vore Medlemmer er nemlig her bleven reduceret med fra 8 til 12 pCt.

Det samme Resultat er naaet for Vaskerierne i København. For Vaskerierne i Provinserne er Reduktionen endog noget mindre, nemlig fra 6 til 12 pCt.

Paa en Række Sæbefabriker naaede vi at faa Reduktionerne nedsat til 12 pCt. Længere kunde vi ikke komme her; men paa Vinlagrene opnaaede vi at faa den uundgaaelige Lønreduktion formindsket til 8 pCt.

For Æggelagrenes Vedkommende er der opnaaet et særdeles gunstigt Resultat; men Forhandlingerne har ogsaa her været af en mere udvidet Karakter, idet vi i denne Forbindelse har forhandlet Spørgsmaalet om en Udligning af den Forskel. som hidtil har været indenfor disse Virksomheder.

Her har nemlig Æggelageret i Esbjerg indtaget en Særstilling, idet de der gældende Lønninger var højere end ellers er Tilfældet i Provinserne. De stod nemlig paa Højde med de tilsvarende Lønninger i København. Samtidig var der i Provinserne en lang Række af andre Æggelagre med meget lave Lønninger. Ved nu at gøre en lille ekstra Indrømmelse for Esbjergs Vedkommende, har vi opnaaet, at *alle* de andre Æggelagre i Provinserne kommer op i samme Niveau. I Esbjerg er Lønningerne reduceret med 16 pCt., men andre Steder er Reduktionen derved bragt langt under baade 15 og 12 pCt., nemlig helt ned til 5 pCt., hvilket sikkert er nogenlunde enestaaende i Aar.

Vore Kammerater i Esbjerg, som det jo saaledes kan siges at være gaaet ud over, vil sikkert forstaa, at de her har ofret sig for en god Sag. Ikke blot har talrige Medlemmer i Landets forskelligste Egne haft stor økonomisk Fordel af den skete Forandring, men denne er ogsaa en stor moralsk Gevinst for vor Organisation.

Vort Forbund entrerer med hele 3 Grupper af Æggelagre, nemlig Dansk Andels Æg Eksport, Robinson & Andersen og Odense Ægforretning. Forhandlingerne er ført med disse Firmaers Hovedledelser i København, og Lønningerne er nu ens overalt i Provinserne.

Paa Sækkelagrene Landet over er der truffet en samlet og let overskuelig Ordning, idet vi her har

opnaaet at nøjes med 10 pCt.s Lønreduktion paa alle Lønninger.

For maanedslønnede Kvinder ved Rengøring er Lønreduktionen bragt ned til 12 pCt., og for Automobilrengøring endog til 10 pCt.

Paa en Række andre mindre Virksomheder har vi ligeledes kunnet bringe Lønreduktionerne ned til 10 pCt. Dette gælder f. Eks. Nordisk Film og en Del Lagerarbejdersker.

Dernæst er der en lang Række af Virksomheder, hvor vi ved samme Lejlighed med stor Fordel for Medlemmerne har ført Forhandling om de lavere Løntrin. Dette gælder Tændstikfabriker, Kludefabriker, Rebslagerier, Farveri- og Lakfabrikant-Foreningen, Sodafabriker og Chicoriefabriker. De højeste Lønninger er her reduceret med 15 pCt., men de lavere Løntrin kun med 12 pCt. Men samtidig er de lavere Løntrins Varighed bleven betydeligt indskrænket. Tidligere gik der indtil 9 Maaneder, forinden det højeste Løntrin blev naaet. Nu er denne Periode forkortet saa væsenligt, at højeste Løntrin overalt bliver naaet efter 1 til 3 Maaneders Virksomhed.

Ogsaa for vore Medlemmer paa Statens Sygehuse er der opnaaet betydelige Lempelser ved en Udligning, som vi har faaet gennemført ved denne Lejlighed. For de fast ansatte Kvinder (som har Bolig paa Sygehusene) har vi ikke blot formaaet at bringe Lønfradraget ned til 5 Kr. pr. Maaned, men vi har opnaaet, at der samtidig tillægges de Kvinder, som har Bopæl udenfor Sygehuset, en Lønforhøjelse af 5 Kr. maanedlig til Gengæld. For disse Arbejdspladsers Vedkommende er Forhandlingerne forøvrigt ikke helt færdige endnu.

Forøvrigt har Arbejdsgiverne forsøgt ved denne Lejlighed ogsaa at nedsætte Sygeforsikringen med 15 pCt. Vi har paa det kraftigste modsat os dette, det er ogsaa lykkedes os at forhindre det, i hvert Fald i alle Tilfælde indtil dette Øjeblik. Sluttelig skal blot nævnes Jernindustrien. Her er Forhandlingerne endt med, at de personlige Lønninger og Akkordpriserne er nedsat med fra 12 til 15 pCt. Minimallønningerne kunde ikke forringes efter Forliget af 4. April.

Alle disse Resultater er først kommen tilveje gennem et Utal af Forhandlingsmøder, som i stor Udstrækning har lagt Beslag paa Forbundsledelsen i den forløbne Tid. Dette saa meget mere som vi hele Tiden har bestræbt os for at undgaa Arbejdsgiverforeningen og dens generaliserende Tilbøjeligheder. Vi har stedse søgt at tale os tilrette med den enkelte Virksomhed eller de underordnede Arbejdsgiverorganisationer. Men som man ser — Anstrængelserne har heller ikke været spildt. Der er ganske sikkert ikke et eneste Forbund, som har opnaaet saa betydelige Indrømmelser i dette Tilfælde, som Kvindeligt Arbejderforbund.

Naar vi nu, efter den langvarige og bitre Kamp og den paafølgende Periodes intensive Forhandlingsarbejde, skuer tilbage over de forløbne bevægede Maaneder, kan vi fastslaa, at vort Forbund i enhver Henseende har klaret sig paa smukkeste Maade. Kvindeligt Arbejderforbund har i enhver Henseende taget sin Tørn saa godt som nogen. I ingen Henseende har vi haft blidere Kaar end Mændenes og de blandede Forbund, snarest maaske modsat. Og dog gaar vi ud af Kampen uden Rift eller Flænge. Vor Ævne til at kunne manøvrere under vanskelige Forhold og vort Sammenhold har staaet sin Prøve paa bedste Maade.

Og hvad angaar det økonomiske, da er vi ikke værre stillet, end at vi ved Konfliktens Slutning kunde udbetale en ekstra Understøttelse til hvert Medlem, der var ude i Lock-out eller Strejke. De samvirkende Fagforbund havde ved Bidrag fra Udlandet faaet et overskydende Beløb, som de straks fordelte mellem de Organisationer, som havde været ude i Kampen. For vort Vedkommende blev det 5 Kr. til hvert Medlem. Kvindeligt Arbejderforbund afrundede saa selv Beløbet opad til 10 Kr. pr. Medlem.

Denne lille Haandsrækning har sikkert været kærkommen hos de paagældende Kammerater, og vi føler os overbevist om, at ogsaa de, der stod i Arbejde, vil glæde sig over, at der blev Raad til denne Ekstrahjælp.

Af dette som af Kampen iøvrigt kan vi lære, at Organisationen er vor Styrke, og at vi derfor i Fremtiden som hidtil maa slutte trofast Kreds om Kvindeligt Arbejderforbund.

Den internationale Fagforeningskongres i Rom.

Den internationale Fagforeningskongres, som den 20. April og følgende Dage afholdtes i Rom, er den første, hvori en Repræsentant for Kvindeligt Arbejderforbund har deltaget.

Som den, der paa Forbundets Vegne rejste til Kongressen, kan jeg kun glæde mig over, at det var til en saa vigtig og interessant Forhandling, jeg blev sendt.

Hvor mægtig en Hær, de organiserede Arbejdere er blevet, fik man ved den Lejlighed et Indtryk af, idet der ialt var ca. 24 Millioner Fagforeningsmedlemmer repræsenteret fra Alverdens Lande.

Sprogvanskelighederne er naturligvis betydelige ved en saadan Forhandling. Men der var bl. a. en svensk Tolk, som var os Skandinaver til stor Nytte.

Noget Referat af Kongressen bliver her jo ikke Plads til, og Medlemmerne har formentlig ogsaa allerede gennem den socialdemokratiske Dagspresse gjort sig bekendt med de vigtigste Beslutninger.

Andetsteds i dette Blad har jeg aftrykt en dansk Oversættelse af det „Manifest til Kvinderne", som Kongressen vedtog, og som i et smukt og stærkt Sprog vender sig imod Krigsfaren, som — trods al Verdenskrigens Nød og Jammer — fremdeles truer.

Denne Krigsfare var i det hele taget det mest fremtrædende Æmne paa Kongressen. Hovedparten af de Delegerede kommer jo fra Lande, som var med i Verdenskrigen, og hvor man derfor har stærkere Blik for Krigens Rædsler og for den stadig lurende Fare, end Tilfældet er for os fra det lille fredelige Danmark. Og det var velgørende at se den Enighed, hvormed Arbejderne fra alle Lande mødes i

en ubøjelig Vilje til, hvad der end maatte ske, at ville hindre en ny Krig. Der blev vedtaget en meget skarp Resolution, som erklærer, at enhver ny Krig skal mødes med almindelig Generalstrejke. At dette ikke er tomme Ord, derom bragtes der i rigelig Maal Vidnesbyrd gennem Taler, som holdtes af Repræsentanter fra en Række af de store Lande.

Dernæst drøftede man ogsaa „den internationale Reaktion", hvormed menes de Bestræbelser, som allevegne udfoldes for at forringe Arbejdernes Kaar paany, for at bortfjerne 8-Timersdagen og for at ødelægge den sociale Lovgivning. Ogsaa her blev vedtaget en skarp Udtalelse.

Paa samme Maade vedtoges en Resolution om Europas Genopbygning, der jo fik særlig Interesse under Hensyn til Statsmændenes Konference i Genua, som fandt Sted samtidig.

Henvendelser fra „Det internationale Kvindeforbund", (som har Sæde i London og har til Formaal at samle alle fagorganiserede Kvinder i Verden), gav Anledning til en principiel Drøftelse af Kvindernes hele Stilling i Organisationslivet.

Der vedtoges sluttelig herom en saalydende Resolution:

„Den internationale Fagforeningskongres anser det for paatrængende nødvendigt, at Fagforeningerne i alle Lande viser Spørgsmaalet om den faglige Organisering af de arbejdende Kvinder den største Opmærksomhed. Uorganiserede kvindelige Arbejdere danner en Fare for Arbejdsvilkaarene for den hele Arbejderklasse. Kongressen paalægger Bestyrelsen for det internationale Fagforeningsforbund at fremme Organiseringen af de kvindelige Arbejdere i alle Lande. Kongressen anser den fælles Organisering af Mænd og Kvinder som den mest formaalstjenlige Form for de faglige Organisationer.

Hvor der af særlige Aarsager bestaar særlige Forbund af kvindelige Arbejdere, maa disse tilsluttes den faglige Landsorganisation.

I Betragtning af, at Stillingen med Hensyn til det internationale Kvindeforbunds Formaal og Sammensætning endnu ikke er tilstrækkelig afklaret, paalægger Kongressen Bureauet at aflægge Beretning om denne Sag paa næste Kongres. Kongressen opfordrer Bestyrelsen til, indtil da, at opretholde det allerede eksisterende venskabelige Forhold til det internationale Kvindeforbund."

Det 2. Stykke af denne Resolution skyldes Indgriben fra dansk Side. Havde det ikke været derfor, vilde Kongressen utvivlsomt have affattet en Udtalelse, som kort og godt havde frakendt f. Eks. Kvindeligt Arbejderforbund enhver Eksistensberettigelse. Dette vilde hverken have været retfærdigt eller klogt, og alene af den Grund var det et Held, at vort Forbund var repræsenteret ved denne Lejlighed.

Ved Valget af Ledelse blev der paany indvalgt en Tysker i denne, hvilket er glædeligt, ikke blot som et Vidnesbyrd om den Udsoning mellem Arbejderne i de store Lande, som nu er fuldstændig, men ogsaa fordi Tyskerne ikke mindst paa Fagorganisationens Omraade er et dygtigt Folk, hvis Medarbejde i den øverste Ledelse man slet ikke kan undvære.

Til Søndag den 23. var der af de italienske Kammerater forberedt en Udflugt til en lille By, som hedder Tivoli. Men den blev forbudt af Politiet paa Grund af Fascist-Optøjer, som netop i de Dage fandt Sted i Rom og Omegn, og hvorunder et Par Mennesker mistede Livet.

Fredag den 23. Kl. 11 Aften tiltraadte vi Hjemrejsen, og den følgende Mandag Aften ankom jeg til København. Det er den hurtigste Forbindelse, som kan faas, og den betyder 3 Døgns Jernbanekørsel, kun afbrudt af de forskellige Pas- og Toldeftersyn ved Grænserne og en Nats Ophold i Berlin. Turen betyder forøvrigt ogsaa, at man maa rejse gennem nogle af Europas smukkeste Bjergegne i bælgmørk Nat. Naar vi Mennesker har været ude tilstrækkeligt længe, haster vi hjemad omtrent lige saa ivrigt som Vognmandshestene ved Fyraften.

Efter en travl og opslidende Periode er det rart at komme lidt ud af den daglige Dont; men — ærligt talt — det er mindst lige saa rart at komme hjem igen.

Tak for Turen.

Sofie Rasmussen.

* * *

Manifest til Kvinderne.

En flammende Opfordring til faglig og socialdemokratisk Organisation.

Vedtagelse paa den internationale Fagforeningskongres i Rom.

Den internationale Fagforeningskongres i Rom vedtog enstemmigt følgende Manifest til Kvinderne:

Kvinder overalt i Verden!

I Kvinder i Tyskland, Frankrig, England, Kvinder af den store europæiske Folkefamilie og I Kvinder i andre Verdensdele og af andre Racer. I har under Krigen taalt de samme uudsigelige Kvaler.

Dag og Nat gennem endeløse Aar har den samme Dødsangst pint Jer for dem, som I elskede.

Dag og Nat er det samme Fortvivlelsens Raab paa alle Sprog steget fra Eders Læber.

I alle Lande har I, for at ernære Eders Børn, med Eders svage Kræfter og for lavere Løn udført Mændenes Arbejde.

Og til hvad Nytte? Se omkring Jer, Kvinder!

Har der nogen Sinde eksisteret større Nød end den, der nu trykker dem, der er „sikret Fædrelandets Tak"?

I de sejrende som de besejrede Lande en Elendighed blandt Masserne, hvortil der endnu aldrig er set Mage — og paa den anden Side en aldrig før kendt Rigdom blandt nogle enkelte.

Der var i den sidste Krig kun én Besejret: Arbejderklassen i alle Lande. Og kun én Sejrherre: Den internationale Kapital.

Men dermed ikke nok. Vi staar umiddelbart foran nye Forviklinger.

Ingen Sinde blev der rustet mere feberhastigt end nu efter „Krigen til Afslutning paa alle Krige". Ingen Sinde har Regeringerne anvendt større Summer til Mordværktøj end nu, hvor de erklærer sig afmægtige, naar det gælder om at sikre de Arbejdsløse et nødtørftigt Udkomme, Børnene en menneskeværdig Opdragelse og Masserne Husly.

Naar Regeringerne nu i Washington har begrænset Bygningen af Krigsskibe, saa er dette kun sket, fordi man har opfundet mere virksomme Ødelæggelsesmidler — Midler, som med et Slag kan tilintetgøre Byer og Byers Befolkning.

Over de i Krigen slagtede Folkemasser rækker Stinnes, Armstrong og Creuzot hverandre Hænderne og træffer Forberedelserne til den næste Krig, medens Folkene endnu stønner under Fortidens knugende Vægt.

Kvinder! For at hindre denne Krig er det nødvendigt at forstaa dens Aarsager! Gennem de patriotiske Løgnes Taage maa Eders Øjne erkende den simple Sandhed!

Saa længe Folkene sønderslider hinanden til Fordel for et lille Mindretal af Udbyttere, som drager deres Fordel deraf, saa længe er Udbytternes Herredømme sikret.

Militarismens hele uhyre Bygning hviler paa Massernes Blindhed og Uenighed.

Der findes ét Middel til for bestandigt at hindre Krige. Dette Middel hedder Organisering, Sammenslutning af alle Krigens Modstandere.

For at slaa Imperialismens vældige Magt maa vi skabe en endnu vældigere, en Armé, i hvilken Kvinderne drager ud til Kamp Side om Side med Arbejderne i alle Lande.

For denne Armé er det internationale Fagforeningsforbund det samlende Midtpunkt.

At dette Forbund ikke lader det blive ved Ord, har det alt bevist.

Det har, for første Gang i Historien, ført Arbejderklassens internationale Verdensmagt frem mod de gamle kapitalistiske Magter. Det var dette Forbund, som i 1920 erklærede den internationale Boykotting overfor det ungarske Blodregimente. Det var dette Forbund, der samme Aar afholdt Regeringerne fra deres Anslag mod Sovjetrusland, ved at mobilisere Arbejderne mod Vaabentransporterne til Polen. Det er dette Forbund, som i November 1921 sammenkaldte Repræsentanter for Transport-, Bjergværks- og Metalarbejdere fra alle Lande til Amsterdam for ikke blot at beslutte Gennemførelsen af den almindelige Generalstrejke imod en eventuel ny Krig, men ogsaa for at organisere denne Aktion. Det er dette Forbund, under hvis Førerskab de nyoprettede Internationaler af kvindelige Arbejdere og Arbejderungdommen mønstrer deres Kræfter.

Den Millionarmé, som staar bag dette Forbund, er ikke blot stærkere, men ogsaa mere viljefast end den, som blev slaaet i August 1914.

Men den er endnu ikke stærk nok. Op derfor, I Kvinder, fylder Rækkerne!

Tro ikke, at „paa mig enkelte Menneske kommer det ikke an". Hver enkelt er en Sten i den store Bygning.

I har ikke gjort nok endnu, naar I selv er fagligt organiserede. Ikke blot Eders Medlemskontingent, ogsaa Eders *Medarbejde* er nødvendigt. I maa *agitere* for Arbejderbevægelsen, I maa skaffe flere til, utrætteligt maa I arbejde og oplyse blandt Eders Medsøstre paa Arbejdspladsen og i Eders Familiekreds!

I, som fostrer det nye Liv, er af Naturen bestemt til at gaa foran i Kampen mod Mord og Ødelæggelse.

I, som afskyr Krigen, er kaldet til at føre den største og den eneste hellige af alle Krige: Krigen mod Krigen.

Ind derfor, Kvinder, i Arbejderhærens Bataillioner!

Vildskud.

Ejendommelige Fagforeningsledere.

I den nu tilendebragte Lønkampagne, hvor vort Forbund i saa høj Grad som noget andet har maattet taale Kampens Kaar og bære dens Byrder, og hvor der, fraregnet en enkelt af vore Afdelinger, overalt er udvist den højeste Grad af Solidaritet og Loyalitet overfor Forbundet, kan det jo ikke nægtes, at det har været en stor Skuffelse for Forbundsledelsen at erfare, hvilken Stilling Forbundets Afdeling i Nakskov paa Lolland har taget midt under Kampen, og vi føler os overbeviste om, at den sorgblandede Harme, som Forbundsledelsen er besjælet af overfor denne Afdelings Medlemmer, der har svigtet Forbundet i en vanskelig Kampsituation, ogsaa naar Forholdene herigennem kommer til vore mange maalbevidste Medlemmers Kendskab, deles af Medlemmerne som Helhed.

Det vil sikkert være i frisk Erindring, at det over al Maade beskyttede og koncessionerede, og hvad Penge angaar et af Landets rigeste Aktieselskaber, der kaldes De danske Sukkerfabrikker, var et af de Arbejdsgiverforeningsmedlemmer, der stillede de mest glubske Forlangender om Lønreduktioner og Arbejdstidsforlængelser, og som i Kraft af sin mægtige Kapital og paa alle Ender og Kanter beskyttede Virksomhed, øvede en meget stor Indflydelse paa hele den nu tilendebragte Lønsituation.

At Indflydelsen ikke blev anvendt med det for Øje, at yde Arbejderne nogenlunde taalelige Løn- og Arbejdsvilkaar, er tilstrækkeligt bevist; men at dette rige Aktieselskab under disse Forhold skulde kunne finde Allierede iblandt Arbejdernes Rækker, havde vi dog sidst af alt troet, og ikke desto mindre er dette — desværre sket.

Som bekendt eksisterer der paa Lolland-Falster en separat Organisation, det saakaldte Lolland-Falsterske Arbejdsmandsforbund, hvis Formand er en Herr Schytte.

Dette Forbund, der i sin Tid er brudt ud fra det Forbund, hvor de hører hjemme, nemlig Dansk Arbejdsmands Forbund, og som ikke tidligere fandt D. A. F. radikalt nok, men som alligevel altid har

profiteret af D. A. F.s Forhandlinger, hvor Talen var om Lønforbedringer, idet denne Separatorganisation i den forløbne Tid, stadig efter at D. A. F. havde taget Besværet med at faa Arbejdsgiverne til at makke ret, uden at blinke, og altsaa uden at yde noget til D. A. F., alligevel har taget de af D. A. F. opnaaede Fordele, nu hvor Situationen tilspidsedes og Foraarets store Lønkamp udbrød, viste sin Radikalisme og enorme Organisationsmagt paa den Maade, at man slugte Forligsmændenes Forslag raat, og saa iøvrigt lod Landets øvrige Arbejderorganisationer kæmpe Kampen.

Vi skulde ikke have ofret saa megen Tid og Plads paa denne „Mønsterorganisation", naar den havde passet sine egne Affærer og overladt til os at passe vore; men det har Herr Schyttes Forbund ikke kunnet, tværtimod, Herr Schytte har ved denne Lejlighed ikke kunnet lade den forhaandenværende Chance til at spekulere i mere eller mindre begrundet Misfornøjelse med Pligten til at understøtte de i Kamp værende Arbejdere gaa ubenyttet hen, og han har paa en sjælden „loyal" Maade valgt vor Afdeling i Nakskov paa Lolland til Tumleplads for sine separate Organisationsplaner, og desværre, takket være enkelte af vore derværende Medlemmers Bistand — indtil nu paa den Maade, at vore paa Kondenseringsfabrikken og Sukkerfabrikken i Nakskov, de sidste dog kun nødtvungent, beskæftigede Medlemmer har udmeldt sig af Forbundet og givet sig under Herr Schyttes Varetægt, og alt hvad disse forhenværende Medlemmer af vort Forbund, og for nogles Vedkommende endog Tillidsmænd, anfører som Begrundelse for denne deres Faneflugt, er dels den, at de var misfornøjede med at skulde betale Paaligningen til deres i Lock-out værende Kammerater, der dog var i Konflikt ogsaa for de i Arbejde værende Kvinders Interesser, og dels det, at de ikke tror, at Kvinderne organisationsmæssigt kan udrette noget, undtagen naar Mændene er de ledende.

At Folk selv giver sig Attest for ikke at besidde tilstrækkelige Aandsevner til at kunne klare sig selv, men alligevel ikke har undset sig for at modtage Pladser som Tillidsmænd, falder sikkert de fleste normalt tænkende Mennesker for Brystet; men enkelte saadanne Begavelser har der altsaa været i denne Afdeling, og saa er det maaske mere forstaaeligt, at de er faldne i Armene paa den store Organisationsmand paa Lolland-Falster, Herr Schytte, og at Herr Schytte ikke har undladt at gøre sit Bedste for, at dette kunne blive Tilfældet, er ganske indlysende for dem, der kender denne selvstændige uselvstændige Organisationsmand.

Det vilde selvfølgelig været sørgeligt, hvis Kvindeligt Arbejder Forbunds mangeaarige selvstændige Arbejde for Landets arbejdende Kvinder skulde have ført med sig, at disse nu opdagede, at de var saa uselvstændige Væsner, at de ogsaa indenfor Organisationerne skulde være undergivne Mændenes Ledelse, og ikke, som det nu gennem mange Aar er bevist, fortsat skulde kunne lede deres egen Organisation og møde ved deres egne valgte Tillidsmænd og paa lige Fod med de af Mændene valgte Tillidsmænd paa de Steder og i de Forsamlinger, hvor Arbejderklassens Interesser forfægtes og afgøres, og heldigvis er det ikke alle vore Medlemmer, der ere blevne saa betænkelige ved deres Evne til at optræde selvstændigt, naar Talen er om deres egne Interesser rent fagligt og for den Sags Skyld ogsaa i andre Retninger, og disse solide og stabile Medlemmer fortsætter uanfægtet og uforandret vor Bevægelse i Nakskov, og det vil jo sikkert før eller senere ogsaa vise sig, at dette i Længden er det for Kvinderne mest fornuftige, og det er sikkert kun et Spørgsmaal om Tid, naar Sandheden heraf gaar op for de af mere eller mindre urigtige Forklaringer vildledte Medlemmer, der ved denne Lejlighed har svigtet deres Standsinteresser ved at forlade det Forbund, hvor de hører hjemme.

Meddelelser til Afdelingskassererne.

Vi anmoder Afdelingskassererne om, saa hurtigt som muligt at indsende Opgørelserne for Ekstrakontingenterne og samtidig indkalde alle Afdelingens Medlemsbøger til Revision, for derved at kontrollere, om alle Medlemmer har betalt de 8 Ugers Ekstrakontingent. Skulde der være nogle Medlemmer, der endnu ikke har betalt de 8 Ugers Kontingent, maa dette uopholdeligt betales. Undladelse heraf vil medføre Slettelse af Forbundet.

Hovedkassereren.

* * *

Arbejdsløshedskassen.

Afdelingskassererne anmodes om hver Maaned, naar der indsendes Regnskab, at paaføre Rekvisitionskuponen Afdelingens Medlemsantal og Antallet af Arbejdsløse i Afdelingen.

Vi anmoder Dem indtrængende om at efterkomme ovenstaaende, da disse Oplysninger er uundværlige af Hensyn til Arbejdsløshedskassens Statistik.

Husk ligeledes hver Maaned at indsende de nye Indmeldelser og Slettelser.

Iøvrigt henvises til de udsendte Cirkulærer vedrørende Regnskabet.

K. Haagensen, Hovedkasserer.

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Telefon Nora 4302. Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse foregaar hver Dag i Folkets Hus, Jagtvej 69, Kj., mellem 10—11. Anmeldelse af Arbejdsløshed sker paa Kontoret i Blaagaardsgade hver Dag i Kontortiden.

Indlevering af Understøttelsesskemaer er hver Onsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret, Blaagaardsgade 21[1], hver Mandag fra 5—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Telefon Byen 4320. Kontoret er aabent Mandag og Tirsdag fra 9—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10. Larslejstræde 1, Kj.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Fagforening):

Telefon Byen 7199. Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Kontor: Nørrefarimagsgade 35[1].

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 9—4. Telefon 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20, Telef. 1663. — Kasserer: Frk. Kathinka Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Valdemarsgade 4, St.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Gunder Christiansen, Vestergade 34[1] o. G. Telef. 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Banegaardsgade 17. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Schleppegrellsgade 15[2] t. v.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Marie Mortensen, Brammersgade 40[2]. — Kasserer: Fru Martha Jørgensen, Grønland 36, St.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Anna Rasmussen, Valdemarsgade 22[2]. — Kasserer: Fru Nielsigne Jakobsen, Havevænget 43.

Assens Afdeling. Formand: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej. — Kasserer: Fru Karen M. Lund, Nørre-Allé 19.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner. Lavgade. — Kasserer: Fru Agnes Hohmann, Sønderport 23.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Nørregade 69.

Esbjerg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Julie Stæhr, Kongensgade 84, „Esbjerghus".

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Ulrikka Lambertsen, Norgesgade 57.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. Juditte Ottesen, Dronningensgade 1, St.

Frederikssund Afdeling: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Andreasen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Thora Madsen, Fensmark pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Justesen, Engen.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kristine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Johansen, Søndergade.

Haslev Afdeling: Fru Louise Hansen, Savskærervej. — Kasserer: Fru Christine Christensen, Jernbanegade 6.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Birtha Hansen, Gl. Banegaardsvej 17, „Christinero".

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holstebro Afdeling. Formand: Fru Laura Aagaard, Enghavevej 40. — Kasserer: Fru Anna Baslund, Struervej 39.

Holbæk Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kathrine Petersen, Strandgade 21.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sideb. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmandsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Strandgade 32, St.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Minna Christensen, Allégade 31. — Kasserer: Fru Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Pedersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Augusta Rosenskow, Hartmannsallé 28 2, Valby.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Emilie Johansen, Ved Sønderport 21 2 th., S. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeld, Larslejstræde 1 2. — Kasserer: Frk. Martha Petersen, Larslejstræde 1 2.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farismagsgade 35 1. Telef. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru A. Suhr, Classensgade 4 5. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Holmensgade 21 1.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Oda Johansen, Egegade 6, St.

Køge Afdeling. Formand: Fru Anna Jensen, Tangmosevej 3. Kasserer: Frk. Kathrine Nielsen, Søvang pr. Køge.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1, A. Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 18. Bakkendrup, Gørlev St.

2det Distrikt, 1. Afdeling: Formand: Fru Kristine Nielsen, Vogterhus 27, Trustrup St. — Kasserer: Fru M. Poulsen, Vogterhus 2, Marslev.

2det Distrikt, 2. Afdeling: Formand: Frk. Marie Mortensen, Vogterhus 27, Tjæreborg. — Kasserer: Frk. Ida Nielsen, Vogterhus 20, Kold, Kolind St.

3die Distrikt: Formand: Fru Marie Sørensen, Vogterhus 50, Kibæk. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31 2. — Kasserer: Frk. Laurette Petersen, Frem 38.

Lemvig Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Gertrud Larsen, Østergade 35.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Østergade 8. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Søndergade 78.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 1. Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Næstved Afdeling. Formand: Fru R. Christiansen, Mariavej 1 2. — Kasserer: Frk. Anna Larsen, Villa „Dalby", Lillenæstved.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Søvej 47. — Kasserer: Fru Asabella Olsen, Strandvej 7.

Nakskov Afdeling. Formand: Fru Hansigne Rask, Maribovej 64.

Odense Afdeling. Formand: Frk. Kirsten Hansen, Dronningensgade 5. Telefon Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Gandrup Afdeling. Formand: Fru Kristiane Petersen, Kaars St., Jylland. — Kasserer: Fru Kristine Nielsen, Øster Bleggrav pr. Kaars.

Randers Afdeling. Formand: Frk. Anna Boysen, Hattenstræde 11. — Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Adelgade 12.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Præstegade 390. — Kasserer: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jenny Svendsen, Slappegade 6.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Kirstine Lauritzen, Borgergade, Alderslyst.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Dronningsholmsvej 1.

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjærge. — Kasserer: Fru Marie Søndergaard, Strandvejen 3.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anna Mathiesen, Slotsgade 10.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Karen Nissen, Rolighedsvej. — Kasserer: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 6.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Staldgaardsgade 29 1. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Vordingborg Afdeling. Formand: Frk. Ella Nielsen, Østervej. Kasserer: Frk. Valborg Nielsen, Vinterskolleskov, Nysand.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 24 | August 1922 | 7. Aargang

De samv. Fagforb. Generalforsamling.

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling afholdtes i Dagene 30. Maj til 1. Juni i den store Sal i „Folkets Hus" paa Enghavevej i København. Dette, det største Lokale paa Arbejdernes egne Enemærker, var fyldt til sidste Plads af de 6—700 Repræsentanter, som var tilstede paa ca. 250.000 Fagforeningsmedlemmers Vegne.

I sin Velkomsttale gav Formanden, *Carl F. Madsen* et kort Tilbageblik over den forløbne 3-aarige Periode — 1919 med sin Højkonjuktur og sine kraftige Lønbevægelser baade Foraar og Efteraar og med 8 Timersdagens Erobring gennem De samvirkende Fagforbund — 1920 med den store politisk-faglige Situation, der førte til en stolt faglig Sejr for Arbejderne og politisk gav en ny og retfærdig Valglov, men alligevel, bl. a. paa Grund af Bolsjevikers og Syndikalisters Splittelsesarbejde spillede Reaktionen Magten ihænde, hvad det arbejdende Folk nu dyrt maa betale bl. a. i Arbejdsløshedsspørgsmaalet — 1921 med sin Verdenskrise, hvor de politiske Magthavere her i Landet ganske svigtede den danske Industri — og nu endelig Foraaret 1922 med sin 8 Ugers Storkamp mellem Kapital og Arbejde.

Vi har jo selv oplevet alt dette, har været med i det fra først til sidst og kan huske det godt nok. Men alligevel, naar man saaledes faar det præsenteret samlet, virker det næsten forbløffende. Saa meget har vi oplevet, og der er kun gaaet 3 Aar. Tiden bringer i Sandhed meget med sig i vore Dage.

Hovedinteressen paa denne Generalforsamling knyttedes iøvrigt, som det var at vente, til det Opgør, som maatte komme efter Foraarets Storkamp. Det er jo ingen Hemmelighed, at Forretningsudvalgets Flertal var stemt for at følge en fredeligere Kurs og søge et taaleligt Forlig opnaaet uden aaben Kamp, medens et Mindretal (Lyngsie) anbefalede — og altsaa ogsaa gennemførte — Kampens Vej.

Desværre blev Lyngsie pludselig syg og kunde saaledes ikke deltage i Diskussionen, men hans Standpunkt blev kraftigt forsvaret af andre, og da navnlig af Sekretær *Chr. Sørensen* samt *Sofus Mortensen, Hans Nielsen*, Aalborg, Typograf *Berendt* m. fl., og der blev ingenlunde sparet paa det skarpe Skyts. Det samme kan naturligvis siges om den anden Part. *Carl F. Madsen* drog allerede i sin Beretning Sagen frem, og der kom kraftige Indlæg fra andre af Forretningsudvalgets Flertal *E. Svendsen, I. A. Hansen, Hedebol* m. fl. Navnlig afviste man med Harme Beskyldningen for at have svigtet 8-Timersdagen, og man dokumenterede, at denne Beskyldning var falsk og uretfærdig. Ingen havde tvivlet om, at de danske Arbejdere havde baade Vilje og Evne til at kæmpe bravt og vise Udholdenhed, men Spørgsmaalet, man maa stille sig forud for en Storkamp, er det, om det, der kan vindes ved denne, staar i et passende Forhold til de Ofre, som Kampen vil kræve af Arbejderne og deres Hjem. Henses til Forholdene i den store Verden, som jo altid vil være afgørende for det enkelte Land, og navnlig da, naar dette er lille og afsides og fattigt paa alle industrielle Raaprodukter, da kan vi meget vel være vore nye Overenskomster bekendt. Men vi vilde ogsaa have kunnet være 3. Februar-Forslaget bekendt, og vi vilde da have skaanet vore Hjem og vore Kasser, som der allerede var stillet store Krav til under den 4 Ugers Kamp, som vi under lignende Forhold blev tvunget ud i Aaret før.

Saaledes bølgede Debatten frem og tilbage i det Opgør, hvortil det maatte komme her før Afstemningen om Beretningen. *G. Schou* (Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet) tog tilorde for, at man hverken skulde godkende eller forkaste Beretningen, men tage den til Efterretning. Herimod blev der imidlertid straks rejst kraftig Protest af Sekretær *Hedebol:* „Vi har i disse Maaneder været ude for lidt af hvert. Men nu maa vi have Besked. Nu har vi Krav paa at vide, om vi fortsat har Generalforsamlingens Tillid eller ikke". Andre af Flertallet udtalte sig i Overensstemmelse hermed.

Resultatet blev, at Beretningen godkendtes med alle Stemmer mod 63, altsaa med meget stort Flertal.

Der kom under Debatten forskellige interessante Oplysninger frem. Saaledes holdt Repræsentanten for Fællesorganisationen i Randers en Tale, hvoraf bl. a. fremgik, at et stort Antal kommunale Arbejdere ved Generalstrejken derovre havde mistet deres Pladser og var bleven erstattet med uorganiserede Folk. Havde det saa ikke været bedre at følge Organisationerne, end at lade sig gejle op af nogle bolsjevikiske Talemaskiner til at gaa paa egen Haand?

Nogle Bolsjeviker fra Odense var paa Generalforsamlingen under den store Debat fremme med deres eget særlige Forslag. De lavede den Kunst at faa det forkastet med alle Stemmer mod een, skønt de var 3 Forslagsstillere!

Der var under Beretningen ogsaa en længere Diskussion om Grænsestridigheder mellem forskellige Forbund. I daglig Tale faar vi Kvinder jo ellers Skyld for at bruge mange overflødige Ord. Har man imidlertid paahørt en Grænsestrids-Debat i De samvirkende Fagforbund, maa man uvægerligt faa den Opfattelse, at det er Mændene, som er mest snakkesalige, i den Grad bliver der ødslet med Veltalenhed paa disse „Grænsesager", hvoraf nogle er mange Aar gamle, en enkelt vist op imod Konfirmationsalderen.

Regnskaberne forelagdes af Hovedkasserer *E. Svendsen.* Man noterer med stor Tilfredshed, at de danske Arbejdere har ydet betydelige Bidrag til Lindring af Nøden, hvor den har været værst i Centraleuropa og i Rusland. Nøden er jo fulgt i Krigens Fodspor, og i Rusland er det endog kommen til virkelig Hungersnød, hvor Millioner af Mennesker er døde af Mangel paa Næring. De foranstaltede Hjælpeaktioner danner et smukt Blad i den moderne Arbejderbevægelses Historie.

Som Følge af den spændte Situation ude i Verden indkom der kun forholdsvis faa Bidrag derfra til de lock-outede danske Arbejdere. Sverrig sendte 200.000 Kr., Norge 212.100 Kr. og Belgien 7.780 Kr. Tyskerne havde foranstaltet en Indsamling og udgivet den Parole, at hver Arbejder burde yde 5 Mark til Danskerne. Der var ogsaa indkommet meget store Beløb i Mark; men da Lock-outen imidlertid sluttede, og da de tyske Penge jo bliver til forholdsvis lidt, naar de omsættes i Kroner, havde Forretningsudvalget tilskrevet den tyske Ledelse og bedt den selv anvende Beløbet paa bedste Maade. Regnskabet godkendtes enstemmigt efter en kort Debat.

Et tidligere derom nedsat Udvalg aflagde Beretning om Lærlingespørgsmaalet med *Arnold Nielsen* som Ordfører, og *Vilh. Nygaard* aflagde Beretning om Virksomheden ved Den faste Voldgiftsret. Begge disse Beretninger toges til Efterretning.

Det meget vigtige Punkt: *De samvirkende Fagforbunds Stilling under Lønbevægelser (Eventuelt Lovændringer)* blev ikke behandlet færdigt. Efter et indledende Foredrag af Hovedkasserer *E. Svendsen* og en kort Debat, blev Sagen henvist til det nye Forretningsudvalg, som da inden 3 Maaneder skal indkalde Generalforsamlingen paany og forelægge den sine Forslag.

Sluttelig holdtes et meget interessant Foredrag af Næstformanden *Alfr. Christiansen* om Arbejdsløshedskassernes Virksomhed. I Tilslutning hertil blev følgende Resolution vedtaget enstemmigt:

„De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling slutter sig til de Protester, der har lydt fra Arbejdsløshedskassernes Delegeretmøde og de socialdemokratiske Folketingsmænd imod de af Indenrigsministeren, særlig ved Cirkulæret af 21. Marts, iværksatte Angreb paa Arbejdsløshedskasserne og Forringelsen af Understøttelsen, som ydes af offentlige Midler.

Generalforsamlingen opfordrer Medlemmerne i de bestaaende Nævn og Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe til fortsat at gøre Indsigelse imod den nu bestaaende Ordning og til at søge hidført saadanne Ændringer,

at der sikres Statshjælp til Arbejdsløshedskassernes fortsatte Virksomhed,

at Grænsen — indtil 90 Dage — for fortsat Hjælp fra Hjælpekasserne ophæves,

at Tillægshjælp og fortsat Hjælp ydes med højere Beløb end den alt for lave Størrelse, som nu er dikteret.

Generalforsamlingen beklager, at Regeringen trods de frygtelige Arbejdsløshedsforhold og de fremdeles opretholdte høje Varepriser har kunnet gaa til de nævnte Reduktioner, og ser heri et nyt Vidnesbyrd for Nødvendigheden af Sammenhold og kraftigt Arbejde fra Underklassens Side paa det politiske Omraade".

De afgaaende Funktionærer genvalgtes alle uden Modkandidater, nemlig:

Som Formand: *Carl F. Madsen.* Næstformand: *Alfr. Christiansen.* Kasserer: *Em. Svendsen.* Sekretærer: *Vilh. Nygaard* og *Hans Jacobsen.* Faglig Medarbejder: *Peder Hedebol.*

Til Medlemmer af Forretningsudvalget blev iøvrigt valgt følgende: *M. C. Lyngsie,* Dansk Arbejdsmandsforbund, 383 Stemmer; *Sofie Rasmussen,* Kvindeligt Arbejderforbund, 351 St.; *I. A. Hansen,* Dansk Smede- og Maskinarbejder Forbund, 316 St.; *V. S. Petersen,* Dansk Træindustriarbejder Forbund, (Nyvalg) 273 St.; *Oscar Levinsen,* Landarbejderforbundet i Danmark, (Nyvalg) 266 St.; *Vill. P. Arup,* Dansk Skræderforbund, 264 St.; *Chr. Jensen,* Tobaksarbejder Forbundet i Danmark, (Nyvalg) 213 St.; *Martin Petersen,* Snedkerforbundet i Danmark, 210 St.

Suppleanter blev: *Arn. Nielsen,* Dansk Formerforbund, 199 St.; *Rudolf Poulsen,* Malerforbundet i Danmark, 193 St.; *I. P. Jønson,* Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund, 177 St.

Til Revisorer valgtes: *Hans Hansen,* Tobaksarbejder Forbundet, 280 St.; *Niels Lundbye,* Dansk Smede- og Maskinarbejder Forbund, 287 St.; *Karl Sørensen,* Dansk Typografforbund, 244 St.; Suppleant blev: Skræder *Busted,* 68 St.

Til Grænseudvalg valgtes: *I. A. Hansen, Arn. Nielsen, Vilh. Nygaard, Martin Petersen* og *Chr. Jensen,* Kedelpasserforbundet. Suppleant blev: *Einar Jensen,* Keramisk Forbund.

Repræsentantskabsmødet
den 6. Juli 1922.

Det aarlige Repræsentantskabsmøde afholdtes d. 6. Juli i København. Repræsentantskabet, som vælges paa Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde, bestaar af 18 Medlemmer.

Mødets Dagsorden var følgende: 1) Forhandlingsprotokollen. 2) Beretning om Arbejdsløshedskassens Virksomhed for Aaret 1921—1922. 3) Regnskabet for Aaret 1921—1922. 4) Valg af Repræsentanter til Arbejdsdirektørens Aarsmøde.

Forhandlingsprotokollen for Tiden siden sidst afholdte Repræsentantskabsmøde oplæstes og godkendtes.

Herefter aflagde Formanden Beretning for det forløbne Aar. Der er i vedtægtsmæssig Understøttelse ialt udbetalt et Beløb af Kr. 323.235,00. Disse Understøttelser er udbetalt i Dagpenge af henholdsvis Kr. 2,00 og Kr. 2,50 pr. Dag.

Der er udbetalt Understøttelse for ialt 158.961 Dage. I Dagpenge à Kr. 2,00 pr. Dag er der udbetalt for 148.335 Dage med et Beløb af Kr. 296.670,00; à Kr. 2,50 pr. Dag er der udbetalt for 10.626 Dage med et Beløb af Kr. 26.565,00. Der er udbetalt Understøttelse, ydet som Dagpenge, til ialt 3567 Medlemmer.

Juleunderstøttelsen blev første Gang udbetalt i Aar, idet vi fik indført Bestemmelsen herom ved vor Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde i August 1921. Der blev udbetalt et Beløb af ialt Kr. 16.716,00 til 1194 Medlemmer.

I Rejsehjælp er der udbetalt et Beløb af Kr. 88,05 til 3 Medlemmer.

Ialt er der udbetalt Understøttelse til et Beløb af *Kr. 340.039,05.*

Kassen har i offentlige Tilskud modtaget ialt Kr. 85.395,32. I Medlemskontingent er der indkommet ialt Kr. 131.297,95. Den ekstraordinære Fond, hvori der henlægges 5 pCt. af det indkomne Medlemskontingent, er efter den nye Lov ophævet, og den derværende Beholdning, som d. 31. Marts 1922 var Kr. 2.600,00, er indgaaet i Arbejdsløshedskassens Kassebeholdning.

Arbejdsløshedskassens Formue var pr. 31. Marts d. A. Kr. 288.757,71.

Arbejdsløshedskassen tæller 54 Afdelinger med et Medlemsantal af 8303; der er en Nedgang i vort Medlemsantal paa 351 Medlemmer, idet Medlemsantallet pr. 31. Marts 1921 var 8654.

Herefter omtalte Formanden en Række Undersøgelsessager, som var behandlet i det forløbne Aar, og omtalte ligeledes i store Træk det i det forløbne Aar udførte Arbejde indenfor vor Kasse.

Endvidere omtalte Formanden en Skrivelse, som var sendt fra Arbejdsdirektoratet, hvori man anmodede Kassens Ledelse om at indberette til Direktoratet, hvor stor Arbejdsledigheden var indenfor vor Kasses Omraade, for derved at konstatere, om der var ekstraordinær Arbejdsløshed til Stede.

Paa den Henvendelse vedtog Repræsentantskabet at sende Direktoratet følgende Skrivelse:

> „I Besvarelse af Direktoratets ærede Skrivelse af 1. ds. skal vi oplyse, at der indenfor vor Kasses Omraade findes ialt ca. 1700 arbejdsløse Medlemmer, vor Kasses Medlemsantal er 8303, efter vort Medlemsantal er Ledigheden indenfor vor Kasse en ca. 5 pCt.; men vi gør opmærksom paa, at vi under normale Forhold i Sommermaanederne kun har et ringe Antal arbejdsløse. Saa vi er af den Mening, at det Antal arbejdsledige, vi har nu, er at regne for ekstraordinær Arbejdsledighed".

Efter at der var rettet en Del Forespørgsler angaaende Understøttelsesforhold, som Formanden besvarede, toges Beretningen til Efterretning.

Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab for Regnskabsaaret 1. April 1921 til 31. Marts 1922. Regnskabet udviste en Balance af Kr. 670.336,13.

Regnskabet godkendtes.

Som Repræsentanter til Arbejdsdirektørens Aarsmøde valgtes følgende: Fru *Gunder Christiansen,* Aarhus, Fru *Oda Bauerfeldt,* København, Fru *Johanne Jensen,* København, Hovedkasserer Fru *Kirstine Haagensen* og Formand Fru *Sofie Rasmussen.*

Herefter sluttede Repræsentantskabsmødet.

* * *

Som vore Medlemmer allerede nu er bekendt med, har Ministeriet ikke taget Hensyn til den ekstraordinære Arbejdsløshed, som er indenfor vor Kasses Omraade, men har ganske hensynsløst frataget vore arbejdsløse Medlemmer den i Forvejen karrige Understøttelse, idet vor Kasse jo var blandt de mange Arbejdsløshedskasser, hvor Hjælpekasse-Understøttelsen blev standset. Ikke alene er mange enligstillede Kvinder herved bleven brødløse, men ogsaa mange forsørgende Kvinder staar uden Hjælp, og den Paastand, der fra anden Side fremkommer

om, at der er Arbejde nok til vore Medlemmer, er aldeles urigtig. Det er skandaløst, hvad der skrives om den Arbejdsuvilje, som der paastaas er til Stede blandt Arbejderkvinderne. Den Artikel, der f. Eks. forleden fandtes i Modebladet „Vore Damer", var i den Grad skandaløs og løgnagtig, at man forbavses over, at nogen kan have en saa livlig Fantasi, at de tror, at en Kvinde, der skal forsørge sig selv og i mange Tilfælde sine Børn for en Understøttelse af Kr. 14,00 pr. Uge, kan købe Blaaræve og andre Luksusting. De Damer, der har skrevet dette, har sikkert aldrig prøvet at skulle klare sig med et Beløb af Kr. 14,00 pr. Uge, og er i høj Grad uberettiget til at skrive paa en saa sjofel Maade om Forhold, som de absolut intet Kendskab har til.

Vi haaber imidlertid, at det skal lykkes vort Parti at faa en eller anden Ordning gennemført, hvorved vore Medlemmer igen faar Understøttelse. De Fornærmelser, som er rettet mod de arbejdsløse, maa enhver Arbejder føle som en dyb Krænkelse og dette maa nu bevirke, at ingen Arbejderkvinde maa staa udenfor sin politiske og faglige Organisation, for kun Socialdemokratiet vil Arbejderstandens Vel. *S. R.*

Strejke hos P. Baunsgaard i Aarhus

Paa Baunsgaards Fabrikker i Aarhus har der været iværksat Strejke. Aarsagen hertil var den, at Herr Baunsgaard forsøgte at forlænge Arbejdstiden med ½ Time pr. Dag, altsaa et Attentat paa 8-Timers Dagen, ligesom der blev foretaget betydelige Lønreduktioner. Forinden Strejkens Ikrafttræden havde der mellem vor Afdelingsformand Fru Christiansen og Herr Baunsgaard først været ført nogle Forhandlinger, men Herr Baunsgaard afviste ethvert Krav fra vor Side og nægtede i det hele taget at gaa ind paa nogen Overenskomst med Fagforeningen. Han hævdede, at han selv vilde bestemme, under hvilke Forhold, der skulde arbejdes, og ved Antagelsen af nye Arbejdere stilledes den Betingelse, at de ikke maatte tilhøre nogen Organisation, altsaa ogsaa et Attentat paa vor Organisationsret.

Dette Experiment har været benyttet i længere Tid og en Del unge Kvinder har ladet sig afskrække heraf, og dette har igen bevirket, at det har været vanskeligt for Organisationen at faa oprettet nogen Overenskomst, men vi har kun haft Aftaler om Lønningerne, og det har hver Gang voldt os store Besværligheder.

Imidlertid havde Kvinderne nu indset, at saafremt deres Lønforhold skulde være i Lighed med andre Arbejderskers Løn, og 8-Timers Dagen ogsaa skulde være gældende for dem, maatte de alle som en tilhøre deres Organisation og derigennem faa deres Forhold ordnede.

Der optoges nu nye Forhandlinger, og som nævnt blev Resultatet, at der iværksattes Strejke, hvori alle som een af de kvindelige Arbejdere deltog. Strejken blev kun af kort Varighed. Efter nogle Dages Forløb optoges nye Forhandlinger, og endelig lykkedes det at faa oprettet en Overenskomst, som helt og fuldt var til Fordel for vore paagældende Medlemmer. Løningerne blev de almindelig gældende indenfor vort Forbund, Arbejdstiden blev 8 Timer og Organisationsretten blev bevaret.

Det har her, som ved saa mange andre Lejligheder, vist sig, at det er Enighed og Sammenhold, der skal til. Baunsgaard i Aarhus er ikke den eneste Arbejdsgiver, der forsøger at overbevise sine Arbejdersker om, at det ingen Betydning har for dem at staa som Medlemmer af deres Organisation. Vi har flere lignende Exempler, og er det lykkedes Arbejdsgiveren at faa særlig de unge Kvinder til at undlade at indmelde sig i Organisationen, da bliver ogsaa deres Lønforhold derefter, for da er det Arbejdsgiveren, der bestemmer, under hvilke Forhold, der skal arbejdes.

Vi advarer alle imod at lade sig afskrække af saadanne Bemærkninger fra Eders Arbejdsgivere, hævd vor Organisationsret, for kun derved skabes der taalelige Arbejdsforhold for den arbejdende Kvinde, det beviser tydeligt nok Strejken i Aarhus.

Strejke hos Trikotagefabrikant Mouritsen, Horsens.

Hos Trikotagefabrikant Mouritsen, Horsens, har der været iværksat Strejke. Herr Mouritsen havde uden forudgaaende Forhandling med vort Forbund egenmægtigt foretaget Lønreduktion, der laa betydeligt over de Reduktioner, som var foretaget i andre lignende Virksomheder. Efter en kortvarig Strejke gik Sagen i Orden, saaledes, at den Reduktion, der foretoges, var den samme som den, der er foretaget i andre Trikotagevirksomheder.

Resultatet af Urafstemningen
vedrørende Overenskomsternes Forlængelse i Henhold til Forliget af 4. April 1922.

Ved den foretagne Urafstemning om Overenskomsternes Forlængelse i Henhold til Forliget af 4. April 1922 er der indenfor vort Forbund afgivet ialt 3056 Stemmer.

Deraf var 2573 for Forlængelsen af Overenskomsterne, 403 Stemmer imod Forlængelsen og 83 Stemmesedler var blanke.

Det er herefter vedtaget at forlange Overenskomsterne med 2087 Stemmers Majoritet.

Ved den nu foretagne Urafstemning har det igen vist sig, hvor lidt Interesse denne har for vore Medlemmer. Vort Forbunds Medlemsantal er ca. 10.000, men 2000 Medlemmer berørtes ikke af de Overenskomster, hvorom der blev stemt, og som Følge heraf stemte de paagældende 2000 Medlemmer ikke.

Derimod berørtes de øvrige 8000 Medlemmer af Overenskomsterne, som i Henhold til Forliget kunde forlænges, og deraf har som ovenfor nævnt kun 3056 Medlemmer deltaget i Afstemningen.

Det er beklageligt, at Urafstemning har saa ringe Betydning, som ovenfor nævnte udviser, og særlig, naar det Gang paa Gang fra vore Medlemmers Side er hævdet, at først naar vi var naaet dertil, at faa indført Urafstemningsbestemmelsen i vore Love, vilde det endelig blive Medlemmerne selv, der tog Bestemmelse om de Forhold, hvorunder de skulde arbejde, men Resultaterne af Afstemningerne har endnu ikke vist, at de har saa stor Betydning, som der Gang paa Gang er hævdet, hvilket vi i meget høj Grad beklager.

Som ovenfor nævnt er Forlængelsen af Overenskomsterne et Aar til 1924 vedtaget, og der er indtil nu truffen Aftale om Forlængelse med følgende Virksomheder:

Foreningen af danske Rebslagerier.
Asp's Sæbefabrik.
Københavns Fjerrenseri.
Københavns Sukkerraffinaderi, Valby.
A/S De danske Sukkerfabrikker.
Foreningen af større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter i Jylland.
De københavnske Vaskerier.
Fyens Sækkekompagni.
Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn.
Tændstikfabrikerne i København.
Worning & Petersens Sæbefabrik, Vejle.
Margarinefabrikerne.
Tapetfabrikantforeningen.
Øresunds kemiske Fabriker.
Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.
Knapfabriken „Haima", Roskilde.
Limfabriken og Emballagefabriken, Nibe.
Kludefabrikerne.
Teglværkerne.

Meddelelse fra Arbejdsløshedsnævnet

Inspektoratet beder bemærket og, saa vidt muligt, i Fagbladet offentliggjort nedenstaaende af Nævnet trufne Afgørelser angaaende *Overflytningsspørgsmaal*:

1. En Mand (eller Kvinde), der staar som Medlem med hvilende Ret i en anerkendt Arbejdsløshedskasse, fordi han (hun) i en eller anden Henseende ikke fyldestgør Betingelserne for at være nydende Medlem, men hvis Forhold forandres, saaledes at han (hun) kan overføres til nydende Medlemmer, kan saafremt denne Forandring i hans (hendes) Forhold sker samtidig med, at han (hun) overgaar til en anden anerkendt Arbejdsløshedskasses faglige Omraade, blive overflyttet til denne. Overflytningen sker paa de i Overflytningsreglerne fastsatte almindelige gældende Vilkaar, men med Hensyn til Understøttelsesretten i den tilflyttede Kasse *gælder den særlige Begrænsning, at der tidligst* kan ydes det overflyttede Medlem Understøttelse, naar der er gaaet saa lang Tid efter Overflytningen, som i den *fraflyttede* Kasse er fastsat som Ventetid før Understøttelsesrettens Indtræden for Medlemmer, der overgaar fra hvilende til nydende Ret (oftest Vedtægtens § 3).

Eksempel: En Mand staar som Medlem med hvilende Ret i Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, fordi han for Tiden ikke er Lønarbejder, idet han har etableret en selvstændig Forretning som Detailhandler. Han opgiver denne og søger og faar Arbejde som Lønarbejder indenfor Slagter- og Kødindustriens Arbejdsløshedskasses faglige Omraade. Han kan da overflyttes til denne Kasse, men han kan ikke faa nogen Understøttelse før 12 Maaneder efter, at han er blevet Lønarbejder og overflyttet. I Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse har han nemlig som Medlem med hvilende Ret kun betalt 1 Kr. 20 Øre om Aaret; han har derfor efter denne Kasses Regler først Ret til Understøttelse, naar der er gaaet 12 Maaneder efter hans Overgang fra hvilende til nydende Ret. (I Slagter- og Kødindustriarbejdernes Arbejdsløshedskasse er Ventetiden før Understøttelsesrettens Indtræden for et Medlem, der overgaar fra hvilende til nydende Ret, en Maaned; og hvilende Medlemmer betaler i denne Kasse samme Bidrag som nydende Medlemmer). Hvis man lod hans Understøttelsesret indtræde paa noget tidligere Tidspunkt, vilde man være i Modstrid med Arbejdsløshedskasselovens i § 13 Stk. 3 givne Regel om, at Ventetiden før Understøttelsesrettens Indtræden for Medlemmer, der overgaar fra hvilende til nydende Ret skal være ansat under Hensyn til Forholdet mellem Kassens hvilende Medlemmers og dens nydende Medlemmers Bidrag.

2. Et Medlem af en Kasse fik Arbejde indenfor

en anden Kasses faglige Omraade den 6. Marts, men endnu den 13. Marts meldte han sig i sin gamle Kasse og betalte Kontingent. Han fik da imidlertid samtidig paaført sin Bog den sædvanlige Frameldings-Bemærkning. 8 Dage efter, altsaa den 20. Marts, meldte han sig til den tilflyttede Kasse og betalte Kontingent for den forløbne Uge; 11 Uger efter, at det var sket, blev han arbejdsløs, og der blev da Spørgsmaal om, hvilken af de to Kasser, der skulde betale ham Understøttelse. Der var gaaet 11 Uger, siden han meldte sig til den tilflyttede Kasse, 12 Uger siden han blev frameldt sin gamle Kasse, men 13 Uger siden han begyndte at arbejde ved det tilflyttede Fag. Nu staar der i Overflytningsreglerne, at et Medlem faar Understøttelsesret i den tilflyttede Kasse, naar han har arbejdet ved og betalt Kontingent i 13 Uger til den tilflyttede Kasse. Nævnet udtalte herefter, at Overflytningen maatte regnes fra den Dato, for hvilken der første Gang var erlagt Kontingent i den tilflyttede Kasse, i dette Tilfælde altsaa fra 13. Marts, og at det altsaa i dette Tilfælde maatte være i den fraflyttede Kasse, Manden skulde have sin Understøttelse.

3. En Kasse havde rejst Spørgsmaal om, hvorvidt tilflyttede Medlemmer indenfor de 13 Uger, der skal forløbe, før de erhverver sig Understøttelsesret i en tilflyttet Kasse, er pligtige at betale ikke blot ordinært Kontingent, men ogsaa eventuelle ekstraordinære Bidrag til den tilflyttede Kasse. Nævnet vedtog herom at udtale, at et tilflyttet Medlem indenfor de 13 Uger kun har Pligt at betale ordinært Kontingent til den tilflyttede Kasse.

Strejkemærket 1922.

Medlemmerne gøres opmærksomme paa, at Strejkemærket for 1922 skal være indbetalt. De Medlemmer, som endnu ikke har Mærket i deres Bog, maa straks sørge for at faa det indbetalt. Undladelse heraf har Slettelse til Følge.

Til Afdelingskassererne.

De Afdelinger, som endnu ikke har indsendt Opgørelse over Extrapaaligningerne, bedes pr. omgaaende sende denne, da Regnskabet for Extrakontingentet nu skal afsluttes.

Vi erindrer Afdelingskassererne om at paaføre Medlemsantallet paa Revisionskuponerne hver Maaned. *Husk altid dette.*

Aalborg 1.

Medlemmerne gøres opmærksomme paa, at 21-Aars Stiftelsesfesten afholdes den 19. August med fælles Kaffebord og Bal.

Det forventes, at alle Medlemmerne deltager i Festen.

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Telefon Nora 4302. Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse hver Dag mellem Kl. 10—11 paa Kontoret, Blaagaardsgade 21.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret, Blaagaardsgade 21 1, hver Mandag fra 5—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforenin en for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Telefon Byen 4320. Kontoret er aabent Mandag og Tirsdag fra 9—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10. Larslejstræde 1, Kj.

Formanden Fru Oda Bauerfeldt træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Fagforening):

Telefon Byen 7199. Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 1.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 9—4. Telefon 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 25 | Novbr. 1922 | 7. Aargang

De samv. Fagforb.s Generalforsamling.

Mandag den 9. Oktober paabegyndtes den paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i Foraaret vedtagne Generalforsamling til Behandling af Spørgsmaalet: De samvirkende Fagforbunds Stilling under Lønbevægelser, der som allerede meddelt i det foregaaende Nummer af Fagbladet ikke færdigbehandledes paa Generalforsamlingen i Foraaret.

Behandlingen af dette Spørgsmaal i Foraaret mundede som bekendt ud i, at det paalagdes det nyvalgte Forretningsudvalg at udarbejde Regler dette Spørgsmaal vedrørende, og indenfor et Tidsrum af ca. 3 Maaneder at forelægge de saaledes udarbejdede Forslag til Behandling af en Generalforsamling.

Generalforsamlingen, der afholdtes i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej, og hvor ca. 600 Repræsentanter fra hele Landet var kommen til Stede, aabnedes af Formanden, Herr *Carl F. Madsen,* der bød den store repræsentative Forsamling af Organisationsrepræsentanter Velkommen til Raadslagning og Beslutning i denne for hele Arbejderklassen saa betydningsfulde Sag.

Efter at Valg af Dirigenter havde fundet Sted, fik Formanden, Carl F. Madsen, Ordet for som Ordfører for Forretningsudvalget at forelægge de af dette udarbejdede Ændringer til nogle af Lovenes Bestemmelser. I sin Forelæggelse redegjorde Formanden udførligt for de Tanker og Synspunkter, der havde gjort sig gældende indenfor Forretningsudvalget under Behandlingen af denne vigtige Sag, og belyste ud fra sin mangeaarige Erfaring som Leder af Centralorganisationen udførligt de forelagte Forslag, og gav for hvert enkelt af dem en indgaaende Forklaring. Han erindrede om, at det, man her i Dag behandlede, jo ikke var noget nyligt indenfor Fagforbundene opstaaet, men noget, der gennem Tiderne Gang efter Gang efter hver overstaaet Lønkampagne havde rejst sig Diskussion om paa Generalforsamlingerne, og Spørgsmaal om hvilke der gennem Tiderne stadig havde hersket Meningsforskel, ikke mindst paa Baggrund af Dansk Arbejdsgiverforenings stadig Udslyngen af Trusler om og Iværksættelser af Stor-Lock-outer, saasnart Kampen mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne tilspidsede sig. Han vilde imidlertid haabe, at de af Forretningsudvalget nu udarbejdede Forslags Behandling af Generalforsamlingen maatte resultere i Beslutninger og Vedtagelser, der kunde medføre en tilfredsstillende Løsning af hele dette for Arbejderorganisationerne vigtige Spørgsmaal.

Efter Formandens Indledning udspandt der sig en lang Generaldebat med et Utal af Talere om Forslaget i sin Helhed, og der stilledes ogsaa under Debatten forskellige Forslag, bl. a. et af *Chr. Sørensen*, Dansk Arbejdsmands-Forbund, *Chr. Jensen*, Tobaksarbejderforbundet, og *P. Hansen*, Bogbinderforbundet, stillet saalydende Forslag:

> Generalforsamlingen vedtager at udsætte Behandlingen af Forslagene til Lovændringer og vedtager, at der nedsættes et Udvalg, der skal optage Forhandling med Dansk Arbejdsmands-Forbund, for at forsøge at finde Grundlag for Dansk Arbejdsmands-Forbunds fortsatte Forbliven under De samvirkende Fagforbund.

Som sidste Taler fik Formanden Ordet, og i sin Tale replicerede han til de forskellige Taleres Udtalelser om Forretningsudvalgets Forslag, hvilket han endnu engang anbefalede Generalforsamlingen at vedtage.

Man gik derefter over til Afstemning over de enkelte Forslag.

Det foran anførte af Chr. Sørensen, Chr. Jensen og P. Hansen stillede Forslag om Udsættelse af Behandlingen forkastedes.

De af Forretningsudvalget stillede Forslag til Lovændringer kom derefter til Afstemning, og blev paa en enkelt nær, som vi nedenfor anfører, alle vedtagne. Af de saaledes vedtagne Ændringer, der har større egentlig Betydning, skal vi lige omtale en Tilføjelse til Lovenes Prg. 3, der angaar Organisationsformerne, og som fastslaar, at denne Paragrafs Indhold ikke er nogen Hindring for, at Arbejderne, naar de ønsker det, slutter sig sammen i Industriforbund og Karteller. Dette er jo en Ændring, der kan faa en hel Del Indflydelse paa vort Forbund.

Endelig vedtoges det at indskrænke Antallet af Repræsentanter fra nu at være ca. 300 til ca. 150.

Vedrørende selve Hovedspørgsmaalet „De samvirkende Fagforbunds Myndighed under Konflikter og disses Afslutning“ stillede et Flertal indenfor Forretningsudvalget følgende Forslag som Tilføjelse til Lovenes Prg. 25 b.:

De samvirkende Fagforbund har Ret til at indgaa Overenskomst med den modstaaende Hovedorganisation om Spørgsmaal af almen Interesse for Arbejderne.

Til saadanne Spørgsmaal hører f. Eks. Fastsættelse af Maksimalarbejdsdagen, Bestemmelser vedr. Sommerferie, Spørgsmaal vedr. Industriens Socialisering, ***samt saadanne andre Spørgsmaal af vital Interesse for Arbejderne, som under visse Forhold maatte vise sig egnede til fælles Afgørelse*** (i Følge Betænkningen i visse Situationer, herunder ogsaa visse Lønspørgsmaal).

Om dette Forslag drejede langt den overvejende Del af Diskussionen sig, og fra Dansk Arbejdsmands-Forbunds Side stilledes af *Chr. Sørensen* et Ændringsforslag, der skulde indføres i Stedet for de i Forretningsudvalgets Flertals Forslag fremhævede Linier. Ændringen havde følgende Ordlyd:

Generalforsamlingen kan ikke afslutte Overenskomster, der angaar Løn- og Arbejdsvilkaar paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje, og Forretningsudvalget kan ikke deltage i Forhandlinger om saadanne Overenskomster, uden at det paagældende Fag er repræsenteret.

Vedrørende dette Forslag foregik Afstemningen ved Navneopraab, og Resultatet af Afstemningen blev, at Forretningsudvalgets Flertals Forslag forkastedes med 235 Stemmer imod 287 Stemmer, der faldt paa det af Chr. Sørensen stillede Forslag, der saaledes vedtoges.

Udover disse altoverskyggende Spørgsmaal behandlede Generalforsamlingen den taglige Internationales (Amsterdam) Beslutninger og Handlinger til Forhindring af nye Kriges Opstaaen i Fremtiden, og Formanden redegjorde indgaaende for den Kamp, der udfoldes imod Militarismen og Kapitalismen, og erindrede i denne Forbindelse om den i Foraaret i Rom afholdte internationale Kongres, hvis Repræsentanter repræsenterede 24 Millioner organiserede Arbejdere, og de Beslutninger, der toges af denne Kongres. Yderligere meddelte Formanden, at det senere var vedtaget, for at tilvejebringe de fornødne Midler til med endnu større Kraft at kunne modarbejde og bekæmpe Militarismen gennem et i dette Øjemed oprettet Fond, at lade fremstille og forhandle et Fredsmærke, som snart vil blive omsendt.

I Tilslutning til disse Udtalelser stilledes følgende Resolution:

Idet Generalforsamlingen tager de givne Meddelelser til Efterretning, erklærer den sig indforstaaet med de af Ledelsen for det internationale Fagforeningsforbund tagne Beslutninger om Oprettelsen af et Fond til Brug for Kampen mod Reaktion og Krig og om Afholdelse af en Fredskongres, og tilsiger sin Støtte til Sagens Realisation.

Endvidere giver Forsamlingen den i Rom vedtagne Resolution om „Afrustning og Krig mod Krigen" sin fulde Tilslutning.

der enstemmigt vedtoges.

Generalforsamlingens Dagsorden var dermed færdigbehandlet, og som Afslutning paa Generalforsamlingen knyttede Formanden nogle Bemærkninger til de af Generalforsamlingen foretagne Vedtagelser, der jo overalt var blevne imødesete med den største Interesse, og han udtalte Haabet om, at alle loyalt ville bøje sig for og respektere disse, saaledes at det ogsaa i Fremtiden maatte lykkes at bevare et virkeligt og godt Samarbejde indenfor De samvirkende Fagforbund.

Dødsfald.

Magda Jehl.

Onsdag den 8. November modtog vi det sørgelige Budskab, at vor gode Kammerat *Magda Jehl* pludselig var afgaaet ved Døden, ramt af et Hjerteslag.

Dette Budskab modtoges af alle med den største Sorg, alle der har kendt Magda Jehl, holdt af hende og anerkendte det store fortjenstfulde Arbejde, hun gennem Aarene har udført indenfor vort Forbund. Magda Jehl har været Medlem af Kvindeligt Arbejderforbund omtremt siden Forbundets Stiftelse, har i en længere Periode været Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse, og var fra vore Kongresser godt kendt af mange af vore Medlemmer rundt om i Landet.

Magda Jehl var Sekretær i vor Københavns Afdeling 1 og udførte her et stort Arbejde.

Det Arbejde, hun særlig var beskæftiget ved, var Arbejdsløshedskassen. De mange arbejdsløse, som gennem de senere Aar særlig lærte Magda Jehl at kende, vil vide, at hun altid bestræbte sig for at være dem til saa megen Nytte som muligt. Hun skaanede ikke sig selv i Arbejdet for de arbejdsløse, og paa Steder, hvor Talen var om at skaffe Forbedringer i Understøttelsesforholdene, var Magda Jehl en af de varmeste Talsmænd.

Alle vil føle hendes Bortgang som et stort Savn.

Magda Jehls Begravelse fandt Sted Torsdagen d. 16. Novbr. Det var en smuk og gribende Højtidelighed. Kapellet paa Fasankirkegaarden var fyldt til Trængsel, og den hvide Kiste var smykket med lyserøde Nelliker, der var et Utal af smukke Kranse og Dekorationer. Vi skal her nævne nogle af dem. Der var saaledes Kranse og Dekorationer fra Arbej-

derne i følgende Virksomheder: Sukkerfabrikken i Valby, Eddikebryggeriet, Landmandsbanken, Handelsbanken, Tændstikfabrikken Glødefri, Kapselfabrikken, Kabelfabrikken, Celludan, A/S Carl Lunds Fabrikker, Det danske Mælkekompagni, Trifolium, Schous Sæbefabrik, Blauenfeldt & Tvede, Taxamotorkompagniet, Schønning & Arvé, Cikoriefabrikken, Valby, Tændstikfabrikken, Islands Brygge, Sukkerhuset, Helsingørsgade, Fjerfabrikken, Sækkekompagniet, Otto Mønsted, Jakob Holm & Sønner, Fonnesbech, Noma, Frederiksberg Glasværk, de Arbejdsløse i København. Ligeledes var der Krans fra samtlige Kahytstjenere i Oskar d. II, Oscar d. II's 3. Kahytspersonale, Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Kommunalt Arbejderforbund, Kammeraterne i Aarhus, Hovedforbundet, Københavns Afdeling 1, Maskinstrikkernes Fagforening, Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Fagforening, Fagforeningen for kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien, De kvindelige Postbude, Bladbudenes Afdeling 7, Københavns Afdeling 4 (Kvinderne paa Laboratoriet), tilligemed et Utal af andre Kranse fra Foreninger og Venner.

Kisten var tillige omgiven af saavel Hovedforbundets som alle de københavnske Afdelingers Bannere og Faner. Efter at et smukt Farvel var afsunget, bar Magda Jehls Kammerater fra Kontoret den hvide Kiste ud af Kapellet.

Ved Graven blæstes Koral, og derefter mindede Formanden for Københavns Afdeling 1, Fru Johanne Jensen i faa Ord den Afdøde.

Det var et gribende Syn, da Magda Jehls Mand og gamle Moder stod op ved Graven og nedkastede deres sidste Blomsterhilsen.

Magda Jehls Mand sejlede som Kok med Oscar d. II og modtog det sørgelige Budskab i Norge. Alle de Tilstedeværende følte dybt med de Efterladte, en Moder havde mistet sin gode, kære Datter, en Mand og to smaa kære Børn havde mistet en elskelig Hustru og Moder.

Vi haaber at det maa være de Efterladte en lille Trøst i deres store Sorg, at saa mange holdt af Magda Jehl og sørger med dem, og vi ved, at Magda Jehls Minde vil leve iblandt os til sene Tider.

Vor kære Kammerats smukke, milde Smil vil mindes af os alle.

Ære være hendes Minde!

Dansk Arbejdsmands-Forbunds Kongres.

Søndag den 6. Aug. 1922 aabnedes Dansk Arbejdsmands-Forbunds Kongres, den fjortende i Rækken siden Forbundets Stiftelse i 1897.

Til denne Kongres knyttede der sig foruden dens rent faglige Betydning for dette vort Lands største Arbejderorganisation, desuden det, at det i Aar er 25 Aar siden, at Forbundet stiftedes, og Kongressen formede sig derfor den første Dag som en smuk og stilfuld Jubilæumsfest. Kongressen afholdtes i Københavns største Lokale, Idrætshuset, der var ganske overordentlig nydeligt smykket med Arbejdsmands-Forbundets mange Afdelingers Faner og Bannere, der dannede en imponerende og betagende Ramme omkring de mange Arbejdsmandsrepræsentanter fra alle Landets Egne og den fyldige Repræsentation dels fra Forbundets Broderorganisationer i Udlandet som forskellige herværende Forbund, derunder ogsaa vort Forbund, der har haft den Glæde at modtage Indbydelse til at overvære alle Dansk Arbejdsmands-Forbunds ordinære Kongresser lige siden Forbundet stiftedes. Vort Forbunds Repræsentanter var Fru *Sofie Rasmussen* og Fru *Johanne Jensen.*

Forretningsfører M. C. Lyngsie.

Kongressen aabnedes af Forbundets Formand gennem alle de 25 Aar, *M. C. Lyngsie,* der i sin udmærkede og smukke Velkomsttale i store Træk omtalte Arbejdsmands-Forbundets Historie igennem den forløbne Aarrække, og med berettiget Stolthed dvælede ved alle de mange gode Minder om trofast Samhold indenfor Arbejdsmændene, der havde baaret dette Forbund over saa mange baade store og vanskelige Situationer, saaledes at man nu i Dag med Sandhed kan sige, at den tidligere saa foragtede 6te Stand, Arbejdsmanden, nu er anerkendt som en med alle øvrige Samfundsmedlemmer her i Landet fuldt berettiget Stand.

Lyngsies Tale hilstes af den store Forsamling af Tillidsmænd med Begejstring.

Kammersanger *Cornelius* sang nu et af Arbejdsmændenes Digter, „Chr.", under hvilket Mærke skjuler sig Arbejdsmændenes dygtige Sekretær, *Chr. Sørensen,* forfattet smukt Velkommen, foruden et Par andre kønne Sange, hvorefter de forskellige Gæster fik Ordet for at bringe Hilsner fra deres Organisationer.

Hilsnerne formede sig alle som en Hyldest til

Arbejdsmændenes store stolte Organisation, og navnlig til Organisationens første Mand, M. C. Lyngsie, der gennem alle 25 Aar støt har staaet ved Roret i denne saa forskelligartede Organisation, og hvem en væsentlig Del, for ikke at sige den allerstørste Del, af Æren for det udmærkede Organisationsarbejde og de gennem Aarene naaede smukke Resultater skyldes. Fra Nær og Fjern indløb der Blomster, Gaver og Telegrammer med Lykønskninger til Jubilaren og Forbundets jubilerende Tillidsmænd, nemlig foruden Lyngsie Forbundets Næstformand *Jens Larsen* og Revisoren *Emil Jørgensen,* der ligeledes har beklædt deres Stillinger i alle 25 Aar.

Ret naturligt ønskede vort Forbund ogsaa at bringe Forbundet, der jo er den Organisation, som hvad Arbejdsvilkaar og lignende angaar, er mest beslægtet med vort eget Forbund, vore bedste Hilsner og Lykønskninger paa Jubilæumsdagen, og disse gav vi Udtryk igennem en kunstnerisk udført kaligraferet Adresse i Mappe, som Fru Sofie Rasmussen med en lille Tale overrakte til Forbundet.

Selvfølgelig benyttede vi ogsaa Lejligheden til at udtrykke vor Tak til Lyngsie for mangen god Haandsrækning og Støtte igennem Aarene, der svandt, og den personlige Interesse, som Lyngsie altid har vist overfor vort Forbund, og som et lille synligt Tegn paa vor Taknemlighed overrakte vi, med en Tak for al udvist Venlighed overfor os, Lyngsie en Sølvcigarkasse.

At gaa i Enkeltheder med Hensyn til, hvad Kongressen iøvrigt beskæftigede sig med igennem de 12 Dage, den varede, vil være ganske uoverkommeligt paa den ringe Plads, vi raader over, og vi skal derfor kun omtale en enkelt af de Beslutninger, som Kongressen tog, nemlig Vedtagelsen af Udmeldelsen af De samvirkende Fagforbund, en Beslutning, der uimodsagt ganske selvfølgeligt er af den allerstørste Betydning for Arbejderklassen i Almindelighed og Arbejdsmændene i Særdeleshed.

Vi vil ogsaa gerne herigennem bringe Dansk Arbejdsmands-Forbund og dets Formand, Lyngsie, vor Tak for Aarene, der gik, og udtale Haabet om, at Dansk Arbejdsmands-Forbund fortsat frem i Tiden maa kunne hævde sin smukke organisationsmæssige Stilling, og at det gode Samarbejde, der har bestaaet imellem Dansk Arbejdsmands-Forbund og vort Forbund, maa fortsættes usvækket frem i Tiden til Gavn for vore Forbund.

Ledvogterskernes Fællesbestyrelsesmøde

den 8. August 1922.

Den 8. August afholdt Ledvogterskerne det aarlige Fællesbestyrelsesmøde i Fredericia med følgende

Dagsorden:

1) Forhandlingsprotokollen.
2) Beretning.
3) Valg af Formand.

Formanden for Fællesledelsen Fru Johanne Jensen, Orehoved, bød Bestyrelsen samt Forbundets Repræsentant Fru Alvilda Andersen, Velkommen. Der var mødt Repræsentanter fra 1., 2. og 3. Distrikt. Som Mødets Dirigent valgtes Fru Kristine Nielsen, Trustrup, hvorefter man gik over til Dagsordenen. Forhandlingsprotokollen oplæstes for Tiden siden sidst afholdte Møde og godkendtes. Fru Johanne Jensen aflagde Beretning for det forløbne Aar, og omtalte udførligt de Sager, der var behandlet.

Der havde været ført en Række Forhandlinger i de forskellige Distrikter, særlig angaaende Betalingen for Overarbejde. Forholdet var dette, at Statsbanerne betalte Overarbejde pr. Tog, medens man i Henhold til vor Overenskomst skulde have Overarbejde betalt efter hver paabegyndte ½ og 1/1 Time. Dette Forhold var i alle de paaklagede Tilfælde bleven bragt i Orden i Henhold til Overenskomsten. Formanden omtalte endvidere, at der var fremskaffet mange Forbedringer for forskellige Poster med Hensyn til Arbejdsforholdene. Endvidere var det nu lykkedes at faa det længe fremsatte Krav gennemført, at alle Ledvogterskerne nu faar udleveret de saa haardt tiltrængte Kaaber. Fru Jensen omtalte, udførligt alle de Forhold, som havde været indgivet og meddelte, at det i de fleste Tilfælde havde været nødvendigt at indgive Sagerne til Forbundet for at faa dem bragt i Orden, og udtalte, at saadanne Sager altid var blevet behandlet omgaaende, og ved Forbundets Medvirken havde faaet en tilfredsstillende Løsning.

Herefter sluttede Formanden sin Beretning og i Diskussionen og Beretningen deltog Marie Sørensen, Kibæk, Sofie Hansen, Herløv, Kristine Nielsen, Trustrup, og det henstilledes til Formanden at foranledige, at der blev gjort noget for Agitationen, idet der flere Steder var uorganiserede Ledvogtersker, og det var nødvendigt, at der blev foretaget noget for at faa disse Kvinder organiserede.

Forbundets Sekretær, Fru Alvilda Andersen. havde derefter Ordet og meddelte, at der lige forinden hendes Afrejse til Fredericia var sendt Forbundet en Skrivelse fra Generaldirektoratet, hvori det meddeltes, at Lønnen vilde blive reduceret med henholdsvis 10 % og 15 % fra førstkommende Lønningsafregning, og der maatte nu her paa Fællesmødet tages Stilling til denne Sag. Fru Andersen gjorde nærmere Rede for, hvorledes den af Generaldirektoratet foreslaaede Lønreduktion vilde virke paa de forskellige Lønklasser, men anbefalede Ledvogterskerne at godkende Forslaget, idet det jo var den første Lønreduktion, der var foretaget, men beklagede, at Direktoratet uden forudgaaende Forhandling med vor Organisaton, sendte os en Ordre. Vi vilde og maatte protestere herimod og kræve, at der for Fremtiden blev forhandlet med vor Organisation.

Dette Spørgsmaal tog Mødets meste Tid, og efter en længere Debat vedtog Fællesledelsen at anbefale Forslaget, men at udsende det til alle Distrikternes Bestyrelser og lade dem stemme om Forslaget. Saasnart Afstemningen var foretaget, skulde Resultatet sendes til Fællesbestyrelsens Formand, som omgaaende skulde sende Forbundet nærmere Meddelelse.

Fru Jensen var enig med dem, der havde udtalt sig om Nødvendigheden af Agitation blandt de uorganiserede Ledvogtersker, idet det jo ganske

naturligt havde stor Betydning for Ledvogterskernes Organisation, at alle var samlede og beklagede, at dette ikke allerede var saaledes, at ikke en eneste Ledvogterske stod udenfor vore Rækker. Vi maa jo i høj Grad være Kvindeligt Arbejderforbund taknemlig for de Goder, det har skaffet os. Faa Kvinder havde saa daarlige Løn- og Arbejdsvilkaar som netop vi, men fordi vi nu har faaet vore Kaar forbedrede, kan vi dog ikke undvære vor Organisation, det maa alle gøre sig klart. Fru A. Andersen foreslog, at der blev tilsendt hver uorganiseret Ledvogterske et Opraab, hvori man kraftigt henstillede til hver enkelt at indmelde sig i vort Forbund. Forbundet var villig til at sende et saadant Opraab. Mødets Deltagere sluttede sig hertil og takkede for Tilbudet.

Formanden henstillede til Afdelingsformændene i de forskellige Distrikter, at de overholdt Lovene, og særlig med Hensyn til Forhandlinger om Lønspørgsmaal, idet der enkelte Steder var sket Brud herpaa.

Lovenes Bestemmelse var jo saaledes, at, naar der skulde optages Forhandling om Lønspørgsmaal, skulde Kravene først tilsendes Fællesbestyrelsens Formand, som saa skulde optage Forhandling med det paagældende Distrikt, og gaar Sagen ikke i Orden herved, indsendes den til Forbundet, som derefter optager Forhandling med Generaldirektoratet.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Herefter valgtes Fru Johanne Jensen som Fællesbestyrelsens Formand. Fru Jensen takkede for Valget, og herefter takkede Sekretæren, Fru Andersen, for Samværet og udtalte Ønsket om, at vi, naar man igen afholdt det aarlige Fællesbestyrelsesmøde, da maatte have alle Ledvogterskerne med i vore Rækker. Det var jo noget vanskeligt at komme i Berøring med de enkelte, man kunde jo ikke samle dem til Møder, det var jo umuligt, eftersom der er flere Mil mellem hvert Vogterhus, men ved fælles Arbejde lykkes det os sikkert at faa dem samlede. thi det maa være enhver Arbejderkvindes Æressag at tilhøre sin Organisation.

Herefter sluttede Mødet.

Arbejdsløshedskassen.

Til Efterretning.

Som tidligere meddelt her i Bladet, har vor Arbejdsløshedskasse indgivet Anmodning til Ministeriet om Dispensation, i Henhold til Indenrigsministerens Cirkulære af 13. Juni d. A., for derved at skaffe de af vore Medlemmer, som har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, en Mulighed for at erholde nogen Ekstrahjælp i deres Arbejdsløshed, men endnu har vi intet Svar modtaget herpaa.

Det er derfor vor Agt at forny denne Henvendelse, men har det stadig været vanskeligt for os at fremskaffe ganske nøjagtige Oplysninger vedrørende Arbejdsløsheden indenfor vor Kasse, idet vi hidtil kun har været i Stand til at opgive det nøjagtige Tal over de af vore Medlemmer, som oppebærer vedtægtsmæssig Understøttelse, medens vi jo tillige indenfor vor Kasse har en stor Del Medlemmer, som for Tiden er arbejdsløse, men ikke faar nogen Understøttelse. Tallet paa disse Medlemmer har vi maattet nærmest opgive paa Skøn, idet vore Afdelinger ikke har kunnet give os ganske nøjagtige Oplysninger herom. Aarsagen hertil er den, at mange Medlemmer, naar de har oppebaaret deres Maksimum af ordinær Understøttelse, ikke mere henvender sig paa Fagforeningens Kontor, idet de jo nok gaar ud fra, at da der ikke er Udsigt til noget Arbejde, og der ikke udbetales nogen Understøttelse, er Henvendelse paa Kontoret unødvendig.

Dette er imidlertid en fejlagtig Opfattelse, idet det er af stor Vigtighed for os til enhver Tid at kunne opgive Antallet paa vore arbejdsløse Medlemmer med størst mulig Nøjagtighed.

At fremskaffe ganske nøjagtige Tal over Arbejdsledigheden indenfor vor Kasse, vil sikkert, efter den Arbejdsløshed, der efter vor Formening hersker indenfor denne, have en afgørende Betydning for vort Andragende.

Vi henstiller derfor *meget indtrængende* til alle vore arbejdsløse Medlemmer, som ikke erholder Understøttelse fra Kassen, hvad enten de har opbrugt denne, eller endnu ikke er berettigede til den, mindst en Gang om Ugen at henvende sig paa Fagforeningens Kontor, for derved at gøre det muligt for vore Afdelingsledere til enhver Tid at kunne skaffe os nøjagtige Oplysninger om Antallet af vore arbejdsløse Medlemmer, naar som helst vi maatte ønske saadanne.

Stiftelsesfest og Faneindvielse

i Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforening i København (Kbhvns. Afdl. 6).

Lørdag den 11. Novbr. afholdt Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforening, Københ. Afdeling 6, sin 3-aarige Stiftelsesfest og Faneindvielse i „Kæden", Dronningens Tværgade.

Festen begyndte Kl. 7, paa hvilket Tidspunkt der havde indfundet sig mange Festdeltagere. Efter en morsom Aftenunderholdning tog Afdelingens Formand, Frøken *Laura Petersen*, Ordet og bød Deltagerne Velkommen og omtalte i faa Ord Anledningen til Festen, hvorpaa hun bad de Tilstedeværende om at afsynge nogle Sange, som var forfattede i Dagens Anledning.

Derefter holdt Forbundets Forretningsfører, Fru *Sofie Rasmussen*, Festtalen og udtalte bl. a. følgende:

„Det er i Dag en særlig Anledning, der har kaldt os sammen, en Anledning, som man frem i Tiden med Stolthed vil se tilbage paa, og som føjer sig til de allerede mange stolte Blade i Kvindeligt Arbejderforbunds Historie, samt tillige betyder en Mærkedag paa Afdelingens Vej fremad for at skaffe bedre Løn- og Arbejdsvilkaar for vore Medlemmer her i Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforening.

Det at samle Strygersker og Vaskeriarbejdersker i en Organisation, har været et meget vanskeligt og besværligt Arbejde, og de Kvinder, der gennem

Aarene har deltaget i Organisationsarbejdet, har ogsaa mere end en Gang været ved at tabe Troen paa, at det skulde lykkes os at faa Held med dette Arbejde.

I 1908 blev de første Strygersker organiserede, nemlig Strygerskerne fra Hannibal Sanders Tøjrensningsanstalt, nogle Aar senere lykkedes det os at faa Kvinderne fra nogle enkelte større Vaskerier med, men trods mange Forsøg og energisk Arbejde gik det meget langsomt med Tilslutning. Det var næsten umuligt at faa de Kvinder, der var beskæftigede paa de mindre Vaskerier, i Tale, og dette var jo en Nødvendighed, for at Strygerskernes Organisation i det hele taget skulde have nogen Betydning.

De Kvinder, der havde paataget sig den Opgave at organisere Strygerskerne, tabte ikke, trods de mange Skuffelser og Genvordigheder, Modet, men fortsatte Arbejdet og med Held. Der var stadig Tilslutning til Organisationen, og i 1919 var der saa mange Strygersker og Vaskeriarbejdersker organiserede i Københavns Afdeling 1, at de kunde danne en selvstændig Afdeling under Kvindeligt Arbejderforbund (Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforening). Denne Afdeling fejrer i Dag sin 3-aarige Stiftelsesfest, og i de 3 Aar, den har bestaaet, har der været udført et glimrende Arbejde, og jeg bringer Bestyrelsen en Tak for dette Arbejde. Var det svært at samle Strygerskerne, saa har det dog vist sig, at de, da de først var tilsluttede Organisationen, var trofaste Medlemmer. Kvindeligt Arbejderforbund kunde regne med dem, og deres Afdeling er nu en af de største Afdelinger indenfor vort Forbund.

Bestyrelsen for Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforening i Kbhvn.

At Strygerskerne og Vaskeriarbejderskerne har Tro paa deres Sag bevises ved, at de i Dag kan afsløre deres Samlingsmærke. Der er paalagt mig det ærefulde Hverv at skulle afsløre Fanen, og det er med Stolthed, jeg udfører det.

Det er mit oprigtige Ønske, at den smukke røde Fane, som her afsløres, maa virke efter sin Hensigt, samlende, og hvor den vajer, i Modgangs- eller Medgangsdage, maa være omgiven af trofaste, maalbevidste Arbejderkvinder, som altid er parate til at tage Kampen op for vor store fælles Sag.

Det røde Flag er Socialismens smukke Symbol, og derfor hilses det røde Flag med Begejstring af alle Arbejderklassens Mænd og Kvinder. Fanens Motto er: „Sammenhold gør stærk", det vil ogsaa gennem Tiderne vise sig, at ved Sammenhold naaes de Maal, vi har sat os.

Jeg vil her udtale mine bedste Ønsker for Afdelingens fortsatte Fremgang, for et fortsat heldbringende Arbejde, for god kammeratlig Forstaaelse og ubrødeligt Sammenhold indenfor Afdelingen.

Jeg hilser det stolte Symbol velkommen i Rækken blandt de mange andre røde Faner, vor Organisation ejer, og ønsker, at den til sene Slægtled maa bære Vidnesbyrd om trofast Kamp for Arbejderklassens Sag og jeg beder alle de tilstedeværende om med mig at udbringe et Leve for Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforening."

Herefter tog Afdelingens Formand Ordet og udtalte Ønsket om, at Medlemmerne hver især vilde gøre deres til at arbejde for Organisationens fortsatte Fremgang, og omtalte de store Vanskeligheder, der havde været forbundet med at samle Strygersker og Vaskeriarbejdersker i en Organisation, men det opnaaede Resultat var jo i sig selv Lønnen for alle de store Vanskeligheder, der havde været at kæmpe imod, hvilke jo alle havde Grund til at være stolte af. Formanden udtalte, at hun følte sig overbevist om, at Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Organisation nu havde den Styrke, som var nødvendig, for at den kunne hævde sig og have Betydning for Medlemmerne. Frøken Petersen sluttede sin Tale med at udbringe et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund. Herefter afsang man med Begejstring et Vers af „Internationale" og efter fornyede kraftige Leveraab for Organisationen sluttedes den højtidelige Del af Festen og Dansen begyndte.

Faneindvielse i Sønderborg.

Lørdag den 21. Oktbr. indviede vor Sønderborg Afdeling sin nye Fane, ved en smuk og vellykket Festlighed paa Collosseum.

Salen paa Collosseum var meget smukt pyntet med Guirlander og Flag, og de fleste Fagforeninger

i Sønderborg havde sendt deres Faner, som var ophængte i Salen.

Afdelingens Formand, Frk. Anne Mathiessen, bød Velkommen og rettede en særlig Velkomsthilsen til Forbundets Forretningsfører, Fru S. Rasmussen, og Sekretær, Fru A. Andersen, samt til Formand, Fru Elsner, og Kasserer, Fru Hohmann, fra Aabenraa Afdeling, som var komne til Sønderborg for at deltage i Festen.

Forretningsføreren fik nu Ordet og bragte en Hilsen fra Hovedforbundet og udtalte Forbundets Anerkendelse af det store Arbejde, Afdelingen i Sønderborg havde udført. Hun udtalte følgende:

„Der er her udført et Arbejde, som Kvinderne i Sønderborg med Rette kan være stolte af, særlig naar man tager i Betragtning de haarde Vilkaar, man her har maattet kæmpe imod under den langvarige Krig". Forretningsføreren udtalte sin Anerkendelse af, at Afdelingen med sine smaa Midler havde været i Stand til at anskaffe sig en Fane.

Fru Rasmussen udtalte nogle smukke Ord om Fanen og afslørede derefter den meget smukke broderede Fane med Mottoet: „Samlede vi staa, splittede vi falde." Paa Fanen var broderet en Bikube, som smukt symboliserede Arbejderkvindernes Flid og Stræbsomhed.

Forretningsføreren udtalte derpaa et varmt Ønske om fortsat Fremgang og Held for Arbejderkvinderne i Sønderborg og udbragte et Leve for Afdelingen, som besvaredes med kraftige Hurraraab fra Forsamlingen.

Herpaa fik Formanden for Aabenraa Afdeling, Fru Elsner, Ordet og bragte en Hilsen fra Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling i Aabenraa, samt overrakte Afdelingen en Sølvplade med Indskrift til Fanestangen. Dette Eksempel fulgtes af en Række andre Organisationer, hvis Repræsentanter var til Stede, og som alle ledsagede Overrækkelsen af Sølvpladen med varme Ønsker om Afdelingens fortsatte Held og Fremgang.

Følgende Organisationer var repræsenterede: Arbejdsmændenes Fagforening, Socialdemokratisk Forening, De kvindelige Bryggeriarbejdere, Elektrikerne, Smede- og Maskinarbejderne, Jernbaneforbundets Afdeling, Murerne, Malerne, Bagerne og Landarbejderne.

Efter at der var afsunget nogle Sange, talte Borgmesteren i Sønderborg, Hr. Jakobsen, for Sammenholdets Betydning for Arbejderne og dvælede ved de haarde og vanskelige Aar, som Arbejderne i Sønderborg havde gennemgaaet under Krigen, og udtalte sin Glæde over, at det var lykkedes Kvinderne at faa saa god og stærk en Organisation, som Tilfældet var.

Herefter havde en Række Talere Ordet. Socialdemokratisk Forenings Formand, Hr. Møller, samt Bladets Redaktør, Hr. Petersen, Sekretær Fru Alvilda Andersen o. s. v.

Til Slut bragte Afdelingens Formand, Frøken Anne Mathiessen, alle de Tilstedeværende en Tak for deres gode Ønsker og den Sympathi, der altid var udvist overfor Afdelingen i dens ofte vanskelige Arbejde. Organisationsforholdene var jo noget anderledes nu, end da Arbejderne i Sønderjylland hørte ind under de tyske Organisationer, og nye Forhold medfører jo altid Vanskeligheder.

Derpaa overrakte Frøken Anne Mathiessen ogsaa sin Sølvplade til Fanen og udbragte et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Efter denne smukke Højtidelighed fortsattes Samværet med Bal.

Til Bladbudene!

Vi gør herved Medlemmerne i Bladbudenes Københavns Afdeling 7 opmærksomme paa, at der paa Generalforsamlingen, som afholdtes i Oktober Maaned, blev foretaget Valg af ny Formand. Afdelingens første Formand, som var Fru Alexandra Suhr, ønskede at trække sig tilbage fra sin Stilling som Afdelingens Formand. Fru Suhr har indenfor denne Afdeling udført et godt Arbejde, og Afdelingen er nu i god Fremgang.

Naar Fru Suhr forlod Formandspladsen var det fordi Arbejdet i Organisationens Tjeneste i de senere Aar havde lagt saa megen Beslag paa hendes Tid, at hun nu ønskede at blive fritaget for dette, for at kunne ofre sig noget mere for sit Hjem.

Vi bringer her en Tak til Fru Suhr for det udmærkede Arbejde, hun har udført for vort Forbund og Bladbudenes Afdeling. Da Fru Suhr blev valgt som Formand, talte Afdelingen 160 Medlemmer og ved hendes Fratræden var Afdelingens Medlemsantal 400. Dette skyldes udelukkende Fru Suhrs og Bestyrelsens energiske Arbejde. Særlig Fru Johanne Jensen var Fru Suhr en god Støtte i det daglige Arbejde indenfor Afdelingen, og Generalforsamlingen valgte ogsaa enstemmigt Fru Johanne Jensen som Afdelingens Formand. Vi føler os overbeviste om, at Fru Jensen med samme Energi som hendes Forgænger vil fortsætte Arbejdet indenfor Bladbudenes Rækker.

Generalforsamlingen besluttede, at Fru Jensen, som var Kasserer, vedblivende fortsatte med dette Hverv tilligemed Formandsposten indtil videre, og at der fastsattes en Tid for Indbetaling og andre Henvendelser, nemlig Tirsdag og Lørdag fra Kl. 9—3, i Holmensgade 21 ².

Disse Tider bedes overholdt for Indbetaling og andre Henvendelser vedrørende Afdelingens Anliggender, indtil det lykkes Afdelingen at faa Kontorlokale.

Boganmeldelser

fra Arbejdernes Boghandel „Fremad".

F. Müller-Lyer: *„Kulturens Faser og Livets Mening"*. Vi er alle Arbejdere i Kulturens Tjeneste. Alle bør vi derfor være fortrolige med Menneskehedens Udviklingshistorie: Kulturens Faser; thi først derved bliver vi i Stand til at fatte Livets Mening, som netop er Beherskelse af Kulturen. Den store Socialist og Sociolog, Professor F. Müller-Lyer, berømt for sine omfattende Studier paa disse Omraader, har i sine to Værker: „Kulturens Faser" og „Livets Mening" systematisk fremstillet Menneskehedens Udviklingshistorie i alle dens enkelte Perioder. Vi skuer ud over Tidsaldre, som hengik, mens Haanden og Sproget udvikledes. Vi følger

hvert lille Fremskridt, der førte Mennesket en Tomme frem ad Udviklingens Vej. Vi ser, at Patriarkernes primitive Kultur allerede er Hundredtusinder af Aar gammel. Vi færdes over hele Kloden. Australnegeren og Ildlænderen viser os, hvor langt de er naaet. Vi besøger Indianeren i hans Wigwam og Kanakaen ved hans Fiskeri. Nomadens Hustrurov og Kvægpenge, den stumme Tuskhandel paa Afrikas Kyster, Fønikernes Handelsbaade, de græske Skuder, Romernes Imperium og Handel med alle Provinser langs „Landenes Kreds", Pengenes Forvandling fra Muslingeskaller til As og denar, Seddelpenge og Værdipapir, det middelalderlige og nutidige Samfunds Vilkaar under stedse mere rivende Udvikling, alt ser vi belyst ved Forskning paa en Mængde af Videnskabens forskellige Omraader. Saaledes paapeger Müller-Lyer Kulturens Retningslinier og viser, at de fører imod en socialistisk Samfundsordning som næste Fase. Det gælder da om tilfulde at være sig denne Sandhed bevidst, for intet Øjeblik at modvirke eller hæmme Udviklingens Gang, men tværtimod ved sit Livs Arbejde fremme den og udsprede den Aand, der paaskynder dens Fremadskriden. Denne Kongstanke gennemtrænger begge disse overordentlig betydningsfulde Bøger, der indeholder det væsentlige af Müller-Lyers Livsværk, de Idéer, som støttes og underbygges af hele hans øvrige Produktion. Hver den, som vil give sit Liv Mening, bør læse dem, enhver, der vil arbejde paa den store Plans Virkeliggørelse, bør kende dem til Bunds! Sproget er klart, Tankefylden overraskende, Formaalet Overblik og Fremsynethed. Her findes evige Værdier, som intet stræbende Menneske kan forsvare at lade ligge!

Bøgerne foreligger i god Oversættelse paa Dansk og kan faas gennem Arbejderpartiets Boghandel „Fremad", Frederiksborggade 33. Prisen er 4 Kr. for hver Bog hæftet, men begge Bøger kan faas indbundet sammen i et stilfuldt Helshirtingsbind til den billige Pris af 10 Kr.

En Overraskelse?

I Begyndelsen af December vil som sædvanlig den ny Udgave af *„Lommebog for Arbejdere"* foreligge paa *„Fremad"s* Forlag, og i Anledning af, at det er 10. Aargang der udsendes, har Redaktionen en lille, forhaabentlig behagelig Overraskelse i Baghaanden. Prisen bliver Kr. 1,75 i det smukke, solide Helshirtingsbind. Ogsaa i Aar lader Forlaget fremstille et mindre Parti i dyrere Indbindinger til Kr. 2,50 og i fuldt Skindbind til Kr. 4,75. Sidste Aar blev disse Udgaver udsolgt meget hurtigt, og tilraades det at indsende sine Bestillinger i god Tid.

Socialdemokratiets Sangbog.

Nu, hvor Foreningslivet blomstrer, minder vi om den gode lille Sangbog, der omfatter alle vore gamle Kampsange, isprængt en Mængde kendte Sange af saa populære Navne som *Hostrup, Bjørnson, Drachmann, Aakjær, Stuckenberg* og mange flere. Prisen er kun 35 Øre, og naar der tages mindst 20 Eksemplarer, leveres den endda for 28 Øre. (Forlaget *„Fremad"*, Frederiksborggade 33, København K.)

Meddelelse
til Medlemmerne i Aarhus Afdeling 5.
(Vask og Rengøring).

Kontoret er aabent hele Dagen.

Formanden, Fru Marie Mortensen, træffes hver Aften fra Kl. 5½—7½. Telefon 3742.

Indbetaling af Kontingent den sidste Onsdag i hver Maaned i Amaliegades Forsamlingsbygning. Samme Aften er der Møde.

Bestyrelsen.

Til Afdelingskassererne.

Vi gør opmærksom paa, at alle Medlemmer, som endnu ikke har Strejkemærket for 1922 i deres Bøger, maa betale dette inden 1. Januar.

Nye Strejkemærker for 1923 kan rekvireres her fra Hovedkontoret fra 15. Decbr. d. A., og gamle Strejkemærker kan ombyttes med nye indtil 15. Februar 1923.

Vi gør endvidere opmærksom paa, at Kvitteringer vedrørende Arbejdsløshedskassen maa indsendes til Hovedkontoret senest den 8. i hver Maaned.

Alt vedrørende Forbundets Regnskaber maa indsendes senest den 15. i hver Maaned.

Hovedkassereren.

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Telefon Nora 4302. Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret, Blaagaardsgade 21 [1], hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Telefon Byen 4320. Kontoret er aabent Mandag og Tirsdag fra 9—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10. Larslejstræde 1, Kj.

Formanden Fru Oda Bauerfeldt træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Telefon Byen 7199. Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1].

Københavns Afd. 7.
(Bladbudenes Afdeling):

Foreløbigt Kontor: Holmensgade 21 [2]. Aabent: Tirsdag og Lørdag fra Kl. 9—3.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 9—4. Telefon 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 26 | Januar 1923 | 8. Aargang

Glædeligt Nytaar!

Atter er et Aar svunden hen, Tiders Hjul drejet en Omgang til, og paa Tærskelen til det nye Aar er det som om man ganske uvilkaarligt tvinges til at se tilbage paa det svundne Aars Begivenheder og i Erindringen dvæle ved, hvad Aaret har bragt af Ondt og Godt for vort Forbunds mange Medlemmer.

Aaret begyndte under Trykket af de mange opsagte Overenskomster og med de ved saadanne Lejligheder noksom bekendte flammende Krigstaler af Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Langkjær, der som sædvanligt lovede Arbejderne og deres Organisationer al Landsens Ulykker, for denne Gang skulde Arbejdsgiverne nok vise Arbejderorganisationerne, hvem der bestemte Farten med Hensyn til Lønningernes Størrelse og Arbejdstidens Længde, ja, denne Gang skulde 8 Timers Arbejdsdagen, det eneste reelle Gode, Arbejderne havde opnaaet til Gengæld for Krigens Byrder, afskaffes.

At Arbejdsgiverne ikke manglede Viljen til at gennemføre deres „smukke" Formaal er Foraarets bitre og langvarige Kamp et talende Bevis for, men heldigvis stod Evnen i omvendt Forhold til Viljen, og takket være Arbejdernes eksemplariske Sammenhold og gode Vilje til at bringe de Ofre, Kampen krævede, lykkedes det at afslaa Arbejdsgivernes Angreb, at forhindre Gennemførelsen af de af Arbejdsgiverne forlangte mægtige Lønreduktioner og at bevare vort bedste Eje: 8 Timers Arbejdsdagen ubeskaaret.

De danske Arbejdere, deriblandt ogsaa vort Forbunds Medlemmer, bestod denne Ildprøve, og Organisationerne gik ud af Kampen ganske usvækkede, ja endog styrkede, for i denne Fælleskamp — den største Lønkamp, der nogensinde er udkæmpet herhjemme — havde Arbejderklassens Sammenhold bestaaet sin sværeste Prøve og bestaaet den med Glans.

Iøvrigt har det forløbne Aar væsentligt staaet i Arbejdsløshedens Tegn, og denne Arbejderhjemmenes værste Fjende har hærget Arbejderklassen som ingensinde før, og medens der hos den tidligere Regering var Vilje til at bøde paa Arbejdsløshedens Følger, Nøden og Elendigheden i den Arbejdsløses Hjem, saa har dette ikke været Tilfældet med den for Tiden siddende Regering, tværtimod har denne — de saakaldte stærke Mænds Regering — paa alle Omraader søgt at beskære den humane Lovgivning og ikke mindst Lovgivningen paa Arbejdsløshedsomraadet.

De mange Kragh'ske Cirkulærer i Foraaret 1922, der fratog de Arbejdsløse ekstraordinær Hjælp og den senere praktiserede Kragh'ske Skønnen over, hvorvidt der kunde siges at herske ekstraordinær Arbejdsløshed indenfor de forskellige Fag, er endnu i saa frisk Erindring, ikke mindst blandt vore mange arbejdsløse Medlemmer, der Aaret igennem efter Hr. Kragh's Skøn ikke trængte til ekstraordinær Hjælp under deres langvarige Arbejdsløshed, at vi formentlig ikke behøver at understrege denne vilkaarlige og inhumane Optræden over for Landets daarligt stillede Indvaanere, de Arbejdsløse, yderligere.

I Slutningen af Aaret har Hr. Kragh jo igen skønnet over, hvem der er værdige til at erholde ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, og denne Gang er en Del af vore arbejdsløse Medlemmer befundne værdige, i hvilket Omfang, Hr. Kragh har fundet os værdige, redegør vi for andet Steds i Bladet.

Disse to Ting, Storkampen og Arbejdsløsheden, er, hvad der væsentlig har karakteriseret Aaret for Arbejdernes Vedkommende, og nægtes kan det ikke, at det har været et Aar fuldt af Trængsler for Arbejderklassen, men frem af Trængslerne hæver sig lysende det udmærkede Sammenhold indenfor Organisationerne, den redebone Vilje til at bære Savnene og Offerviljen til at bære Omkostningerne ved de mange og store Vanskeligheder.

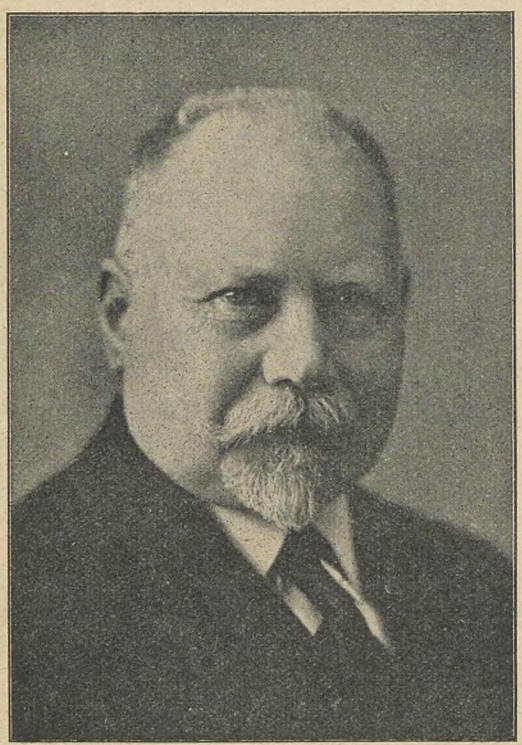
Aaret har igen engang bevist, at Arbejderklassen kun har sig selv at stole paa, men det har ogsaa

bragt os Beviset for, at det, selv om alt sammenrotter sig imod Arbejderklassen, alligevel ikke er muligt at slaa Organisationerne ned eller at sprænge dem, og dette Sammenhold — i vel nok det vanskeligste Aar, Arbejderorganisationerne har gennemlevet — er os en Borgen for, at vi frem i Tiden som hidtil vil være i Stand til at hævde Arbejderklassens Interesser og føre vore Medlemmer videre frem i Kampen for Opnaaelsen af menneskelige Leve- og Arbejdsvilkaar.

Vi bringer alle vore Medlemmer og ikke mindst vore mange Afdelingstillidsmænd vor bedste Tak for godt Samarbejde i Aaret der gik, og udtaler Haabet om, at dette maa fortsættes i det kommende Aar til Gavn for alle vore Medlemmers Interesser, og beder vi alle modtage vore bedste Ønsker om et godt og glædeligt Nytaar.

De samvirkende Fagforbunds Jubilæum.

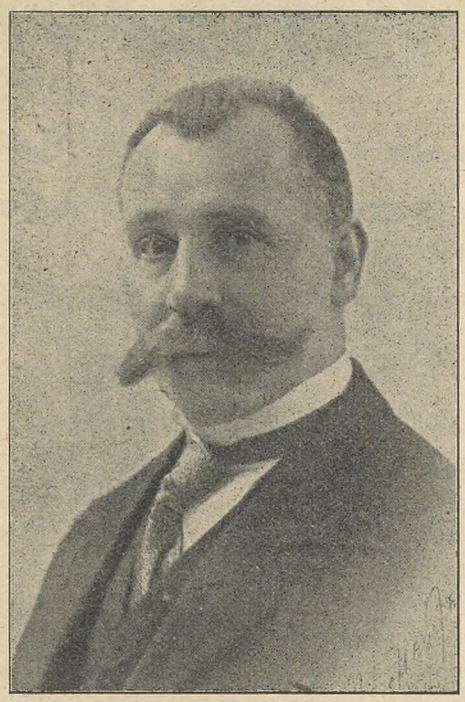
Onsdag d. 3. Januar 1923 fejrede vor Hovedorganisation, De samvirkende Fagforbund, sit 25-Aars Jubilæum. Det blev en smuk og enestaaende Festdag for De samvirkende Fagforbund, som i Dagens

Formand fra 1909. Carl F. Madsen.

Anledning modtog en Mængde Blomsterhilsener, Gaver og Telegrammer fra saavel Ind- som Udlandet. Saa godt som alle de til De samvirkende Fagforbund tilsluttede Forbund sendte Hilsener.

Samtidig med De samvirkende Fagforbund fejrede Herr Hovedkasserer *Svendsen* sit 25-Aars Jubilæum som Hovedkasserer, og som Medlem af Forretningsudvalget fejrede Herr *M. C. Lyngsie*

Hovedkasserer Em. Svendsen. 1898—1923.

ligeledes 25-Aars Jubilæum. De to kendte Mænd var Genstand for megen Hyldest, alle vilde gerne være med til vise dem Erkendtlighed for det udmærkede Arbejde, de har udført i Arbejderklassens Interesser.

Vi bringer her et Billede af Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Carl F. Madsen,* og Hovedkasserer *Em. Svendsen; Lyngsies* Billede var i sidste Nummer af vort Blad.

Arbejdsgiverforeningen opsiger 8-Timersdagen.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har tilstillet De samv. Fagforbund følgende Skrivelse:

I Følge det officielle Referat af De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling den 9. og 10. Oktober d. A. vedtoges det, at „Generalforsamlingen kan ikke afslutte Overenskomster, der angaar Løn- og Arbejdsvilkaar, paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje", medens De samv. Fagforbund derimod fremdeles bevarer Bemyndigelsen over for modstaaende Hovedorganisation om andre Spørgsmaal af almen Interesse, f. Eks. Fastsættelse af Maksimalarbejdsdagen. Efter denne Vedtagelse vil der saaledes ikke mere kunne blive Tale om generelle Ordninger vedrørende Lønforholdene, og Arbejdsgiverforeningen nærer for sit Vedkom-

mende heller ingen Ønsker i saa Henseende; men de samme Betragtninger, som fører til, at Fagene stilles frit overfor Lønforholdene, maa efter Arbejdsgiverforeningens Mening ogsaa føre til, at Fagene maa stilles frit med Hensyn til alle øvrige Spørgsmaal vedrørende Overenskomster, derunder ogsaa Arbejdstiden.

Arbejdsgiverforeningen maa derfor anse det for upaakrævet at der eksisterer en generel Ordning vedrørende Arbejdstiden, og man tillader sig derfor herved at opsige den ved Overenskomst af 4. April d. A. forlængede Overenskomst om Arbejdstiden af 17. Maj 1919 til Ophør til 1. April 1923.

P. F. V.:
H. Langkjær.
Sophus Agerholm.

Om denne mærkelige Meddelelse har Formanden for Arbejdernes Hovedorganisation, Herr *C. F. Madsen,* udtalt sig overfor „Social-Demokraten".

C. F. Madsen gør først opmærksom paa, at de fleste af de faglige Overenskomster er fornyet til 1924.

I en lang Række af disse er 8-Timersdagen udtrykkelig anført, og hvor dette ikke er Tilfældet, har det været den selvfølgelige Forudsætning, at Arbejdstidsoverenskomsten forlængedes ligesom andre Arbejdsaftaler.

Skulde man nu fra Arbejdsgiverforeningens Side forsøge at rokke ved 8-Timersdagen ogsaa, hvor Overenskomsten er forlænget, er Forudsætningen for Forlængelsen brudt paa en opsigtsvækkende Maade, og Arbejdsgiverne vil næppe faa Medhold et eneste Sted udenfor deres egen Kreds.

Hvad iøvrigt Arbejdsgiverforeningens Begrundelse for Opsigelsen angaar, er den jo i høj Grad søgt. Arbejdsgivernes Stilling i denne Sag vilde saamænd være den samme, hvad enten De samvirkende Fagforbund den 10. Oktober havde truffet den ene eller den anden Generalforsamlingsbeslutning.

— Hvorledes stiller De samvirkende Fagforbund sig til Hovedspørgsmaalet: Attentat mod 8-Timersdagen.

— Her er Arbejdernes Stilling nu som før, at de trofast vil staa Vagt om det Gode, de har opnaaet i den 8-Timersdag. Forsøger man fra Arbejdsgivernes Side at røre ved den, forstaar vi ikke Spøg, og d'Hrr. Arbejdsgivere bør baade for Samfundets og deres egen Skyld betænke sig to Gange, inden de ypper Strid paa dette Punkt.

Randers Afdeling fejrer 25-Aars Jubilæumsfest.

Lørdag d. 18. November 1922 fejrede vor Randers Afdeling sin 25-Aars Jubilæumsfest. Festen afholdtes i Forsamlingsbygningens Lokaler, hvor man Kl. 7 samledes om et meget smukt dækket Bord.

Afdelingens Formand, Frk. *Dagmar Christensen,* bød Velkommen og udtalte en særlig Velkomsthilsen til de til Festen indbudte Gæster: Forbundets Forretningsfører, Fru *Sofie Rasmussen,* Fællesorganisationens Repræsentanter, Herr *Bach* og Herr *P. C. Sørensen,* Social-Demokratens Redaktør, Herr *Riis Flor.* Frk. Christensen mindede derefter om Dagens Betydning og udtalte Haabet om, at alle de Tilstedeværende maatte tilbringe nogle fornøjelige Timer i kammeratligt Samvær, hvorefter hun gav Ordet til Fru Sofie Rasmussen, som holdt Festtalen.

Fru Rasmussen bragte en Hilsen og Lykønskning fra Hovedbestyrelsen, takkede for Indbydelsen til Festen og udtalte, at det var hende en stor Glæde at være til Stede paa denne Højtidsdag og netop i Randers Afdeling, hvor hun i mange Aar havde beklædt Formandsposten. Fru Rasmussen omtalte i store Træk Afdelingens Historie gennem de 25 Aar. Afdelingens første Aar havde været særlig vanskelige, faa forstod, at det skulde være nødvendigt, at ogsaa Kvinderne dannede Organisation, og naturligvis var Arbejdsgiverne i Randers meget utilfredse dermed, og der blev fra mange Sider gjort store Anstrengelser for at ødelægge vor Organisation, bl. a. ved Forfølgelse af de Kvinder, der paatog sig Tillidsposten i dens Tjeneste. Afdelingen blev dannet af de kvindelige Arbejdere paa Tændstikfabriken „Merkur", og deres Udholdenhed og gode Sammenhold gav dem ogsaa omsider gode Resultater, disse Resultater opnaaedes dog først gennem mange og langvarige Strejker, som dog hver Gang førte til Sejr for Arbejderskerne.

Randers Afdeling er en af vort Forbunds ældste Afdelinger og har altid haft gode, trofaste Medlemmer med Tro paa deres Organisation, derfor kan Lykønskningerne i Dag lyde med festlig Klang. Vi føler os overbeviste om, at det gode Sammenhold, der gennem Aarene har bestaaet, vedblivende vil bestaa, og det er Sammenhold og Enighed, der skal til for at føre Arbejderklassen frem til de Maal, vi har sat os.

Fru Rasmussen takkede Afdelingsformanden og Kassereren og alle for godt Samarbejde og udbragte et kraftigt besvaret „Leve" for den jubilerende Afdeling. Der blev afsunget en af Herr P. C. Sørensen skreven Sang, som gjorde megen Lykke.

Derefter bragte Herr Bach en Hilsen fra Fællesorganisationen og skildrede ud fra personlig Erfaring Organisationens første Aar. Pionererne havde her udført et brydsomt Arbejde og havde ikke skaanet sig selv, men gennem Trængsler og Kampe var Lønnen: De gode Resultater, kommet fulgt af social Forstaaelse. Herr Bach takkede for godt Samarbejde og Kammeratskab i Fællesorganisationen og bragte Fru Sofie Rasmussen en Tak for hendes energiske Arbejde og udbragte til Slut et „Leve" for Kvindeligt Arbejderforbund.

Herefter bragte Social-Demokratens Redaktør, Herr Riis Flor, Afdelingen Hilsener og Lykønskninger fra Social-Demokraten og Vælgerforeningen og talte derefter om Nødvendigheden af stærke Organisationer, saavel faglige som politiske, paaviste, at Arbejderklassen stod ene i Kampen mod Udbytterne, og derfor var et inderligt Sammenhold nødvendigt.

Arbejderkvindernes Deltagelse i Socialdemokratiets Arbejde var nødvendig. Herr Riis Flor udtalte Ønsket om, at Forstaaelsen af Arbejderklassens vitale Interesser og Maal altid maatte findes levende

indenfor Kvindeligt Arbejderforbund og udbragte et „Leve" herfor.

Herr P. C. Sørensen talte derefter om Organisationens Betydning for den arbejdende Kvinde, ønskede Held og Lykke og udbragte et „Leve" for Afdelingens Ledelse.

Fru Rasmussen takkede Fællesorganisationen og Social-Demokraten samt Herr Bach for den Støtte, de havde været for vor Organisation gennem Aarene.

Derefter bragte Afdelingens Formand, Frk. Dagmar Christensen, Talerne en Tak for alle de gode Ønsker og udtalte Haabet om Afdelingens fortsatte Fremgang til Gavn for vore Medlemmer. Hun oplæste herefter nogle Telegrammer, som var indløbet bl. a. fra Hovedbestyrelsen og fra vort Forbunds Moderforening, Københavns Afdeling 1.

Man sang nu Socialisternes Marsch og Festen fortsattes med Bal.

Afdelingen fejrede saaledes paa den smukkeste Maade sin 25-Aars Jubilæumsdag.

Nævnskendelse om To- og Treholdsdrift.

Som bekendt indeholdt Forliget af 4. April 1922 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund en Bestemmelse om, at der mellem Organisationerne og de modstaaende Arbejdsgivere kunde kræves optaget Forhandlinger om Fastsættelsen af og Ændringer i Betingelserne for Etableringen af 2- og 3-Holds Drift.

I den forløbne Tid har der været forhandlet om disse Spørgsmaal, men uden at Enighed er opnaaet mellem Parterne, og Sagerne er derefter indbragt for Nævnet, der indtil nu har afsagt følgende

Kendelser:

I den mellem De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsgiverforening den 4. April 1922 afsluttede Overenskomst indeholdes følgende Bestemmelse:

> I de Organisationer, hvor der rejses Krav derom, optages Forhandling om Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Forsaavidt Forhandling herom ikke fører til noget Resultat, gaar Sagen til Hovedorganisationerne. Forsaavidt Enighed ej heller her opnaas, afgøres Sagen af et Nævn, der bestaar af tre af hver af Hovedorganisationerne valgte Medlemmer samt Forligsinstitutionen. Nævnets Formand fungerer som Opmand.

I Henhold til denne Bestemmelse nedsattes i Juni Maaned efter Anmodning af Hovedorganisationerne et Nævn til Afgørelse af samtlige de vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift rejste Krav, idet der ikke var opnaaet Enighed ved de Forhandlinger, der i Henhold til Overenskomsten af 4. April var ført i Organisationerne eller Hovedorganisationerne.

Til Medlemmer af Nævnet udpegedes af De samvirkende Fagforbund Sekretær Nygaard, Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, I. A. Hansen og Formanden for Snedkerforbundet i Danmark, Martin Petersen. Af Arbejdsgiverforeningen udpegedes til Medlemmer Direktør for A/S Burmeister & Wain, Overgaard, Direktør for A/S De danske Sukkerfabrikker, Dorph Broager, og Direktør for A/S Den kongelige Porcelænsfabrik, Dalgas. Til at lede Nævnets Forhandlinger og til at fungere som Opmand i Nævnet udpegede Forligsinstitutionen Kontorchef Dalhoff.

Af følgende Organisationer eller Arbejdsgivere er der over for Nævnet rejst Krav om Ændring i eller Indførelse af Regler ved Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift:

1) Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jernindustrien.
2) Entreprenørforeningerne.
3) Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen.
4) A/S Fabrikken „Fiducia".
5) Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter.
6) Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling.
7) Træindustriens Fabrikantforeninger.
8) Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter.
9) Fabrikken „Grand Danois" og „Kødfoderfabrikken".
10) Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien.
11) Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark.

For samtlige fornævnte Organisationer og Virksomheder med Undtagelse af Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark har der været ført Forhandlinger i Nævnet; for Havne- og Købmandsorganisationernes Vedkommende vil Sagen blive behandlet i den nærmeste Fremtid.

Paa Møder i Nævnet er der givet ovennævnte Organisationer (Arbejdsgivere) og de modstaaende Arbejderorganisationer Lejlighed til at udtale sig med Hensyn til de fremsatte Krav.

Som *almindelige Argumenter* er der fra Arbejdsgivernes Side anført, at Formaalet med de fremsatte Krav er at gøre Produktionen billigere og derved skaffe mere Arbejde og for adskillige Industrier kommer hertil Hensynet til at gøre dansk Industri mere konkurrencedygtig overfor Udlandet. Ved Arbejde i skiftende Hold vil Generalomkostningerne pr. produceret Enhed gaa ned, idet Forrentning af Fabrikanlæg og Maskiner er den samme, og da de i Industrien anbragte Kapitaler i de senere Aar er vokset betydeligt, har Spørgsmaalet stor Interesse. Fra Jernindustriens Side hævdes det, at 20 à 30 pCt. af Omkostningerne ved Varernes Fremstilling er uafhængige af Produktionens Størrelse. Desuden er det fremført, at de nugældende Vilkaar for Arbejde i Skift er fastsat inden 8-Timers Arbejdsdagens Gennemførelse, da Arbejdstiden var betydelig længere, hvorfor Arbejdet i 2 Skift for andet Holds Vedkommende i væsentlig Grad maatte blive Natarbejde,

medens Arbejdstiden for de to Hold nu kan lægges fra om Morgenen Kl. 6 til om Aftenen Kl. 10 à 11. Ogsaa af den Grund maa de fastsatte Tillæg kunne reduceres. Endelig fremhæves, at der ved Nedsættelsen af Produktionsomkostningerne vil skabes nyt Arbejde, idet dels Arbejde her til Danmark, som nu udføres i Udlandet, vil kunne udføres her, og dels kan der lettere opnaas Leveringer til Udlandet, herved vil Industrien ophjælpes og Arbejdsløsheden formindskes.

Som *almindelige Argumenter* fra Arbejdernes Side fremhæves, at man ikke har nogen Sikkerhed for, at Nedsættelse af Betalingen for Skiftarbejde vil betyde noget for de forskellige Industriers Konkurrencedygtighed med Udlandet, idet Produktionen i Skiftarbejde altid bliver forholdsvis dyrere end almindeligt Dagarbejde, og man har derfor ikke kunnet se nogen Berettigelse heri for at nedsætte de Tillæg for Arbejde udenfor den sædvanlige Arbejdstid, som nu ydes. Ved Indførelse af lavere Betaling for Arbejde i skiftende Hold er der Fare for, at saadant Arbejde skal blive iværksat for kortere Tid eller blot for at undgaa at betale for Overarbejde. For Arbejderne vil Fortjenesten i Akkordarbejde altid blive ringere i Skiftarbejde end i Dagarbejde paa Grund af den unormale Arbejdstid, Belysningsforholdene m. v., og ved Arbejde i Fællesakkord er der meget betydelige tekniske Vanskeligheder at overvinde. Arbejderne maa fremdeles have et rimeligt Tillæg til Lønnen ved Arbejde udenfor den normale Arbejdstid paa Grund af de Ulemper, der medføres af den dermed forbundne Omlægning af Husførelse ved Ubehaget ved, at Fritiden ikke kommer til at ligge som for andre Arbejdere, hvad der maa vanskeliggøre Deltagelse i Foreningsliv og almindeligt Samvær med Familie og Venner, af Vanskeligheden ved Sporvvgnskørsel til og fra Arbejdsstedet m. v. Endelig har Arbejderne hævdet, at det var et daarligt Tidspunkt nu at ville indføre Arbejde i skiftende Hold, naar der faktisk ikke var ret meget Arbejde, men stor Arbejdsløshed.

Med Hensyn til Arbejdernes Frygt for, at Arbejde i skiftende Hold skal kunne indføres for kortere Tid for at undgaa Overarbejde, er det af Arbejdsgiverrepræsentanterne erklæret, at de er enige i, at det ikke bør finde Sted, og at de er villige til at gaa med til at indsætte saadanne Bestemmelser i Reglerne for Skiftarbejde, at dette hindres.

Med Hensyn til *særlige Forhold* indenfor de enkelte Industrier er bl. a. fremført følgende:

Jern- og Metalindustrien.

Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa en Ændring af de nugældende Bestemmelser i „Fælles Værkstedsregler", hvorefter Arbejderne, naar Dag- og Nathold etableres, paa Natholdet faar følgende Tillæg: For Reparationsarbejde i Skibe 75 pCt. af Timelønnen, for alt andet Arbejde for de første 6 Nætter, Arbejderen deltager i Natholdsarbejde, 50 pCt. af Timelønnen og derefter 25 pCt. af Timelønnen. Arbejdsgiverne har krævet de nye Bestemmelser fastsat saaledes, at der intet Tillæg ydes for Skiftarbejde mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 11 Aften, samt at der for Tidsrummet Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen ydes et Tillæg af 10 pCt. af den ansatte Timeløn. Som særlige Argumenter for denne Industri fremhæves, at i Særdeleshed de danske Skibsbyggerier, men ogsaa Maskinfabrikationen maa arbejde i Konkurrence med Udlandet, og at der intetsteds i Udlandet, undtagen i Norge, gives Tillæg for Arbejde i Skift. Desuden er det fremført, at Tillægget for Reparationsarbejde i Skibe er ganske urimeligt højt, idet der ingen Grund kan være til at give højere Tillæg her end ved andet Arbejde. Netop for Skibsværfterne spiller Leveringstiden en overordentlig stor Rolle med Hensyn til Konkurrencemulighed med udenlandske Værfter, hvorfor Skiftsarbejde maa kunne etableres uden særlige Omkostninger.

Fra Arbejdernes Side fremføres det heroverfor, at Reparationsarbejde i Skibe om Natten er et særligt ubehageligt Arbejde, hvorfor det nuværende Forhold med større Tillægsbetaling herfor bør bevares. Derimod er man enig med Arbejdsgiverne i, at der for dette Arbejde maa være Adgang til at etablere Skiftarbejde paa lettere Vilkaar end ved andet Arbejde (kortere Varsel til Arbejderne og kortere Varighed for Arbejdet). Med Hensyn til Muligheden for at kunne konkurrere med udenlandske Værfter er det af Arbejderne hævdet, at Skiftarbejde anvendes faktisk ikke i andre Lande.

Entreprenørfaget.

Den nugældende Bestemmelse for København angaaende Betalingen i Arbejde med skiftende Hold lyder saaledes: „Ved Timelønsarbejde med skiftende Hold, som strækker sig over 6 Dage, betales de Timer, der ligger mellem normal Arbejdsdags Ophør og Begyndelse, i de første 6 Dage med et Tillæg tfl ovennævnte Timeløn af 50 pCt. og derefter med et Tillæg af 25 pCt. Hvor Arbejde med skiftende Hold udføres i Akkord, gives et Tillæg i hvert enkelt Tilfælde til Akkordlistens Priser efter nærmere Overenskomst."

I Provins-Overenskomsterne er der ikke i Almindelighed fastsat Priser for Skiftarbejde, men truffet Aftaler herom i hvert enkelt forekommende Tilfælde.

Entreprenørforeningernes Krav gaar ud paa, at der skal gælde samme Bestemmelse for Timelønsarbejde og Akkordarbejde, og Foreningen har afgivet følgende TIlbud:

For København: Ved Arbejde i skiftende Hold betales de Timer, hvori der arbejdes mellem normal Sommerarbejdstids Ophør og Begyndelse, med et Tillæg til „Timelønnen" eller til „Akkorden pr. Time" af 14 Øre.

For Provinsen: For Arbejde i skiftende Hold betales de Timer, der ligger mellem Sommerarbejdstids Ophør og Begyndelse, med et Tillæg — beregnet af den normale Timeløn — af 12½ pCt.

Fra Entreprenørforeningernes Side er fremført, at Skiftarbejde kun har kunnet benyttes sjeldent, fordi det er for dyrt, og at der med rimelige Betalingsforhold er Mulighed for at beskæftige Arbejdsløse med saadanne Arbejder.

Fra Arbejdernes Side er det gjort gældende, at netop for den Slags Arbejde maa der være rimelige Tillæg, idet det ofte er stærkt tidsbegrænset, saa at der ikke kan bydes Arbejderne Skiftarbejde i Perioder af rimelig Længde. Desuden er det som Regel Arbejde i Byernes Periferi, saa at Vejen til og fra

Arbejdspladsen tager urimelig Tid, hvis Arbejderne ikke kan køre med Sporvogn. Endelig fremhæves det, at dette er et Fag, hvor der ikke er Konkurrence fra Udlandet.

Jern-, Metal- og Kludebranchen.

Der er her ingen særlige Regler for Betaling for Skiftarbejde, men saadant har tidligere fundet Sted i Henhold til særlige Aftaler. Arbejdsgiverne har anført, at Arbejdslønnen i denne Branche spiller en saa afgørende Rolle, at 2-Holds Drift ikke vil kunne indføres, saafremt der skal ydes en Arbejdsløn, der ligger højere end den almindelige Timeløn. Produktpriserne er efter en mægtig Stigning under Krigen faldet, saa at de nu er lavere end før Krigen. Endelig fremføres det, at Virksomhederne har store Anlæg at forrente.

Arbejderne har heroverfor udtalt, at de ikke principielt sætter sig imod Indførelse af Arbejde i 2-Holds Drift, men kræver Tillægsbetaling derfor.

Fabrikken „Fiducia".

Den nugældende Overenskomst indeholder følgende Bestemmelse vedrørende 2-Holds Drift: „Til Arbejdsmænd i Natholdet ydes et Tiliæg af 25 pCt. til den anførte Timeløn og Dyrtidstillægget", medens der ikke er fastsat Regler for 3-Holds Drift. Fabrikken har tilbudt et Tillæg af 10 pCt. til Timelønnen i Tiden mellem Kl. 11 Aften og Kl. 7 Morgen saavel ved 2-Holds som ved 3 Holds Drift.

Arbejderne har krævet 25 pCt. Tillæg.

Farve- og Lakindustrien.

Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter har følgende Bestemmelser i Overenskomsten (§ 3): „I de Virksomheder, hvor der arbejdes med 2 Hold, ydes der til Natholdet et Tillæg af 25 pCt. Hvis Parterne enes derom, kan Tillægget deles mellem de to Hold med 12½ pCt. til hvert af Holdene."

Farvehandlerforeningen har ingen Overenskomstbestemmelser angaaende 2-Holds Drift.

Begge Foreninger kræver indført en Tillægsbetaling af 10 pCt. i Tidsrummet fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Arbejderne kræver, at de bestaaende Forhold for Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter forbliver uforandrede og har tilbudt Farvehandlerforeningen samme Vilkaar.

Træindustrien.

Den nugældende Tillægsbetaling, hvor der arbejdes med saavel Dag- som Nathold, er for Træindustriarbejdernes Vedkommende 25 pCt. til Natholdet, for Arbejdsmændene 50 pCt. til Timelønnen for den første Uge, og for følgende Uger 33⅓ pCt. Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa en Tillægsbetaling af 10 pCt. i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Fra Arbejdsgivernes Side er fremført, at Skiftarbejde til billigere Pris kan have Betydning ved Leveringer til Udlandet, medens Arbejderne heroverfor hævder, at der aldrig har været Tale om større Leveringer, end at de kan udføres i Dagdrift, naar Arbejdet fordeles paa de forskellige Fabrikker.

Chokolade- og Sukkervareindustrien.

Den nugældende Tillægsbetaling, hvor der arbejdes med saavel Dag- som Nathold, er 25 pCt. til Natholdet, medens Arbejdsgiverne har tilbudt et Tillæg af 10 pCt. for Tiden mellem Kl. 6 Aften og Kl. 6 Morgen. Arbejdsgiverne fremfører, at Indførelse af Skiftarbejde er et Spørgsmaal om Produktets Kvalitet, idet det gælder om at faa Valsemaskinerne til at gaa hele Døgnet rundt. Fra Arbejdernes Side gøres det gældendede, at det er nogle ganske faa Folk paa enkelte Virksomheder, Sagen drejer sig om.

Fabrikken Grand Danois og Kødfoderfabrikken.

Den nugældende Overenskomst har ingen Bestemmelser vedrørende Betalingen i Skiftarbejde, og Fabrikken har derfor maattet betale efter Overenskomstens Bestemmelser for Natarbejde, nemlig et Tillæg af 50 pCt. i de første 6 Nætter en Mand arbejder, og derefter 25 pCt. Fabrikken tilbyder et Tillæg af 10 pCt. i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen, men gør iøvrigt gældende, at det særlig generende ved de nugældende Forhold er, at Tillægsbetalingen er større de første 6 Nætter, en Mand arbejder, fordi det er smaa Arbejdsforhold, hvori Arbejderne ofte skifter. Fra Arbejdernes Side er fremført, at de nugældende Regler er de samme som for Jernindustrien, og ogsaa maa være anvendelig her.

For *Margarineindustrien* er Forhandlingerne i Nævnet endnu ikke afsluttede, og Kendelse vil derfor først foreligge senere.

Ved Forhandlingerne i Nævnet er der opnaaet Enighed om:

at der, naar Arbejde etableres i skiftende Hold, skal gives et Varsel, der er sat til 3 Gange 24 Timer, og at Arbejde i Skift, dersom det fordres udført inden Varslets Udløb, for Tiden indtil Varslets Udløb betales efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

at Arbejdet skal have en vis mindste Varighed for at kunne have Karakter af „Etablering af Skiftholds-Arbejde". For saa vidt Arbejdet ikke varer længere end højst to Døgn, skal der derfor betales efter de sædvanlige Regler for Overarbejde; varer Arbejdet indtil 12 Døgn, betales der det dobbelte Tillæg af det sædvanlige.

at der for Reparationsarbejde fastsættes kortere Frister for Varslet og for Arbejdets mindste Varighed, henholdsvis 24 Timer og 4 Døgn. Bestemmelsen tager Sigte paa Jernindustrien og særlig paa Skibsværfterne.

at der ved Skiftholds-Arbejde ydes et Tillæg til den almindelige Arbejdsløn efter Princippet „Tillæg for forskudt Arbejdstid", og at dette Tillæg kan fastsættes som et fast Tillæg i Ører pr. Time, samt at Tillægget bør være større for egentligt Natarbejde end for Aftenarbejde, idet Grænsen sættes ved Kl. 11 Aften.

at Arbejdere, hvis Arbejdstid paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn har Ret til Timeløn for den manglende Tid. Bestemmelsen faar i Almindelighed kun Betydning, hvor der arbejdes i 3-Skift.

at der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, f. Eks. ved Fabrikationer, der efter deres Natur kræver uafbrudt Drift.

at det fra Arbejdernes Side er en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Held, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutning af saadanne Akkorder, og at Septemberforligets § 4 herved kommer i Betragtning.

Derimod er der indenfor Nævnet ikke opnaaet Enighed om følgende Punkter:

Tiden for ekstra Betaling. Herom har Arbejderne ment, at den bør sættes til Tiden fra Kl. 5 Aften til Kl. 7 Morgen. Arbejdsgivernes oprindelige Forslag er gaaet ud paa, at der i Almindelighed ikke skal ydes Tillæg til 2. Hold, men under Forhandlingerne er Arbejdsgiverne gaaet ind paa Tiden fra Kl. 6 Aften til Kl. 6 Morgen, saaledes at det af Reglerne fremgaar, at der intet Tillæg skal ydes i Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften.

Tillægets Størrelse. Arbejderne har foreslaaet dette sat til 20 Øre og 30 Øre for henholdsvis Aften- og Natarbejde og til det dobbelte for Reparationsarbejde i Skibe; endvidere at Tillæget bør være det samme for Kvinder som for Mænd af Hensyn til den større Gene, Kvinder er udsat for ved Etablering af Skiftehold. Arbejdsgiverne er af den Anskuelse, at det yderste Maksimum for Tillægsbetaling, som det vil være forsvarligt at fastsætte, maa være henholdsvis 10 og 20 Øre ogsaa for Reparationsarbejde, samt at Tillæget for Kvinder sættes til $^2/_3$ heraf.

Tillægets Regulering efter Pristallet. Arbejderne mener herom, at Tillæget overhovedet bør undtages fra Reguleringsbestemmelserne, medens Arbejdsgiverne ønsker det henført herunder.

Med Hensyn til disse Punkter har Afgørelse derfor maattet træffes af Nævnets Formand som Opmand. Afgørelsen gaar ud paa

at Tiden for Tillægs Ydelse fastsættes fra Kl. 6 Efterm. til Kl. 6 Morgen,

at Tillæget bliver 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Em. til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. For Reparationsbejde i Skibe er Tillæget det dobbelte heraf. Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de anførte Tillæg. Forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 12 Døgn (for Reparationsarbejde 4 Døgn) gives et Tillæg udover det almindelige Tillæg paa 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Der finder ikke i 1923 nogen Regulering af Tillægene Sted efter Pristallet, men efter Udgangen af 1923 falder Tillægene ind under de Regler for en Regulering af Lønningerne, som til den Tid maa komme til Anvendelse.

Som Vilkaar for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift fastsættes herefter for

Jern- og Metalindustrien:

I fælles Værkstedsregler § 2 erstattes Stykket: Naar Dag- og Nathold etableres ..... til „Udearbejde" med følgende:

Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time,
fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

For Reparationsarbejde i Skibe er Tillægene de dobbelte af de foran anførte.

Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden som Følge af Skiftordningen paa et Hold bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den ansatte Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 4 Døgn ved Reparationsarbejde og 12 Døgn ved andet Arbejde, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg. Strækker Arbejdet sig over 2 Døgn og indtil 4 Døgn ved Reparationsarbejde og indtil 12 Døgn ved andet Arbejde, erholder han udover det almindelige Tillæg et Tillæg af 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der for Reparationsarbejde gives mindst 24 Timers Varsel, for andet Arbejde 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der tor Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September-Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.

For Overenskomsterne mellem

Entreprenørforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund,

Entreprenørforeningerne og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund

fastsattes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i

visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

„Naar et skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time, fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar 2/3 af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftearbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderen Ret til den stedlige normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg, det sædvanlige Overarbejdstillæg, over 2 Døgn og indtil 12 Døgn det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2 eller 3 Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September-Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler."

For Overenskomsterne mellem

Træindustriens Fabrikantforeninger og Træindustriarbejderforbundet,

Træindustriens Fabrikantforeninger og Dansk Arbejdsmandsforbund

fastsættes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

„Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time, fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar 2/3 af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftearbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den personlige Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg. Strækker Arbejdet sig over 2 Døgn og indtil 12 Døgn, erholder han det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September-Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler."

For Overenskomsterne mellem

Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen og Dansk Arbejdsmandsforbund,

A/S Fabriken Fiducia og Dansk Arbejdsmandsforbund,

Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter og Dansk Arbejdsmandsforbund,

Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter og Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund i Danmark,

„Fabriken Grand Danois og Kødfoderfabriken" og Dansk Arbejdsmandsforbund,

Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling og Dansk Arbejdsmandsforbund,

fastsættes nedenstaaende Bestemmmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

„Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time, fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftearbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg, over 2 Døgn og indtil 12 Døgn det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September-Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler."

sign. *J. Dalhoff.*

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

En Protest mod Hr. Krags Sultecirkulære og Krav om yderligere Statshjælp til de Arbejdsløse.

Lørdag den 18. November afholdt Arbejdsløshedskasserne Aarsmøde i København. Efter Arbejdsløshedsdirektørens Beretning førtes der en lang Diskussion, hvoruder følgende Resolution enstemmigt vedtoges:

Under Hensyn til den nu paa tredie Aar herskende Erhvervskrise, der med en kort Afbrydelse er en Fortsættelse af den tidligere under og efter Krigen skabte Krise, maa Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde forny Kravet om at træffe yderligere Foranstaltninger til Afhjælpning af den ved Arbejdsløsheden fremkaldte Nød, der paa Grund af Krisens Langvarighed er saa meget større end den ved Arbejdsløshed under mere normale Forhold fremkaldte Trang.

I Tilslutning til den fra By-Hjælpekasserne fremsendte Opfordring, skal Aarsmødet pege paa Nødvendigheden af at aabne Adgang for Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden for de Fag, som i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 13. Juli d. A. efter derom med det paagældende Rigsdagsudvalg førte Forhandlinger blev udelukkede derfra, og som ikke senere har opnaaet Anerkendelde af at have ekstraordinær Arbejdsløshed, idet man i saa Henseende skal pege paa, at de Regler, hvorefter der lukkedes for ekstraordinær Hjælp, er mangedobbelt skærpede i Sammenligning med de for de tidligere Fonds for fortsat Hjælp gældende og af Ministeriet godkendte Regler. Dertil kommer, at Overgang fra et Fag til et andet er ganske udelukket, idet der overalt, selv om der kan være Forskel, er et Overskud af Arbejdskraft, der ganske forhindrer Tilgang udefra, og det er derfor urimeligt at kræve af dem, der er arbejdsløse, selv om der i deres Fag er en noget bedre Beskæftigelsesgrad end i andre, at de skal klare sig selv efter deres vedtægtsmæssige Hjælps Ophør, naar deres Arbejdskraft ikke kan finde Anvendelse i deres eget Fag og Beskæftigelsesforholdene i andre Fag er endnu slettere. Da tilmed den Støtte, Hjælpekasserne tidligere oppebar til deres almindelige Virksomhed, er blevet i høj Grad begrænset, er ogsaa denne Adgang til Hjælp spærret for Folk, der uden egen Skyld er erhvervsløse, og tilbage staar kun almindelig Fattigforsørgelse. Det kan ikke være Lovgieningsmagtens Hensigt, at dette skal være Vejen, uden at der er givet de Paagældende en Adgang til paa anden Maade at kunne ernære sig og sin Familie.

Aarsmødet maa derhos protestere mod den Indskrænkning i Understøttelsens Størrelse, der er foretaget i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 21. Marts 1922, og henstiller til Nævnets Afdeling for ekstraordinær Understøttelse og Ministeriet at tilvejebringe saadanne Ændringer i de bestaaende Regler, at Vilkaarene for de Arbejdsløse i hvert Fald ikke bliver ringere, jo længere Arbejdsløsheden varer.

Da alle Forudsætninger med Hensyn til en Afvikling af Arbejdsløsheden er bristede, maa det være Statens Pligt at stille de Midler til Raadighed, der er nødvendige for at yde de uforskyldt Arbejdsløse en Understøttelse, saa at de i hvert Fald kan opretholde Livet og ikke som med de nuværeode Understøttelser egentlig nedbrydes eller tvinges til at søge Fagttighjælp i Stedet for Understøttelse.

I denne Forbindelse maa der ogsaa protesteres imod, at Understøttelsen til Ikke-Familieforsørgere udelukkende gøres afhængig af de enkelte Kommunalbestyrelser, idet man maa henvise til, at to Trediedele af Udgiften udredes andetsteds fra. De ugifte Arbejdsløse bør ikke fratages Understøttelsen, fordi man i den enkelte Kommune ønsker at spare den Trediedel af Udgiften, der i Følge Loven paahviler Kommunerne.

Der bør derfor skabes ensartede Regler for de Arbejdsløse, hvad enten disse har Ophold i den ene eller den anden Kommune, og Kommunernes Opgave maa være den, at søge Arbejdsløsheden formindsket ved at iværksætte Arbejder i størst muligt Omfang med eller uden Statens Støtte.

Arbejdsløshedskasserne selv har paalagt Medlemmerne næsten uoverkommelige Byrder for at kunne opfylde de vedtægtsmæssige Forpligtelser, og det har derfor vakt berettiget Harme blandt Medlemmerne, at de Forudsætninger, der var til Stede

ved Arbejdsløshedslovens Vedtagelse i December 1921, og som bevirkede, at Kasserne, trods de foretagne Indgreb i deres Selvstyre, kunde tilslutte sig Lovens Gennemførelse, gennem en Række forskellige Cirkulærer er blevet tilsidesatte, ligesom det tidligere af alle anerkendte Standpunkt om Hjælp til Selvhjælp, der har været Kassernes forsikringsmæssige Styrke, i høj Grad er blevet undergravet gennem de Krav, der er stillet for Ydelse af Laan, som har været nødvendige for at kunne opretholde Kassernes Virksomhed.

Skal Kassernes Virksomhed som regulerende Institutioner fortsat kunne staa sin Prøve under den vedvarende Krise, der nu yderlig paavirkes af Arbejdsløshedens stigende Vækst og den barske Aarstid, er det nødvendigt, at Stat og Kommune tager Affære og bøder paa Forholdene, hvorfor Aarsmødet indtrængende maa henstille, at der handles og handles hurtigt.

Meddelelser fra Arbejdsløshedskassen.

I Henhold til den sidste Bekendtgørelse angaaende Udbetaling af extraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse er der truffen Bestemmelse om, at en Del af vore Medlemmer kan erholde extraordinær Understøttelse efter særlige Regler. Vi skal her nævne de Brancher og Byer, hvor der kan udbetales extraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til den sidste Bekendtgørelse.

Ad. 1. Metalarbejdere, hermed menes Kvinder, der er beskæftigede i jernindustrielle Virksomheder.

Ad. 2. Fabriksarbejderskerne i følgende Byer: København, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Helsingør, Odense, Randers, Slagelse og Vejle. Der kan ikke udbetales Extra-Understøttelse til Fabriksarbejdersker i andre Byer end de her nævnte.

Ad. 3. Lagerarbejderskerne i København og Odense.

Ad. 4. Glasarbejderne: Kvinder, der har arbejdet paa Glasværkerne.

Ovennævnte 4 Grupper indenfor vor Kasses Omraade kan erholde extraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, saafremt følgende Betingelser kan opfyldes, som er i Henhold til Bekendtgørelsen:

Ad. 1. Medlemmer, der er bleven arbejdsløse fra ovennævnte Brancher maa ved Paategning paa deres Arbejdsløshedskort dokumentere, at de normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere i en af de nævnte Brancher, og skal sidst have arbejdet i en af de nævnte Brancher, senest den 15. December 1922.

Ad. 2. Kvinder, hvis Mænd har Arbejde eller erholder Understøttelse, vil ikke være berettiget til extraordinær Understøttelse.

Da vi er vidende om, at en Del Medlemmer, som er blevne arbejdsløse den 15. December 1922, endnu ikke har anmeldt deres Arbejdsløshed, fordi de har opbrugt deres ordinære Understøttelse og ikke er kendt med ovennævnte, anmoder vi saadanne arbejdsløse, som i Henhold til ovenstaaende Meddelelse mener sig beretiget til extraordinær Understøttelse, om straks at henvende sig til den Afdeling, de tilhører og der faa de fornødne Oplysninger.

Henvendelsen maa ske straks, da der ikke betales Understøttelse for Dage, hvor de paagældende ikke er kontrollerede.

De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Til Medlemmerne.

Restancefristen.

Vi anmoder alle vore Medlemmer om at indbetale al Restance, idet vi gør opmærksom paa, at der i Henhold til Arbejdsløshedskasseloven ikke maa være Restancer pr. 31. Marts. Bring derfor Bogen i Orden, saa den er helt udbetalt pr. 31. Marts 1923. Alle Medlemmer, som staar til Restance denne Dato, vil blive slettede.

Husk Fredsmærket.

Vi anmoder alle vore Medlemmer om at købe Fredsmærket, det koster 50 Øre pr. Stk., og mindst 1 Mærke maa findes i hvert Medlems Bog. Mærkerne faas hos Afdelingskassererne.

Til Afdelingskassererne.

Vi erindrer dem om, at Forbundets Regnskab maa indsendes senest den 15. i hver Maaned og Arbejdsløshedskassens Regnskaber senest den 8. i hver Maaned. Husk nøje at overholde Indsendelsen af de nylig udsendte Afdelingsskemaer vedrørende Statistiken.

Hovedkassereren.

Meddelelse
til Medlemmerne i Aarhus Afdeling 5.
(Vask og Rengøring).

Kontoret er aabent hele Dagen.

Formanden, Fru Marie Mortensen, træffes hver Aften fra Kl. 5½—7½. Telefon 3742.

Indbetaling af Kontingent den sidste Onsdag i hver Maaned i Amaliegades Forsamlingsbygning. Samme Aften er der Møde.

Bestyrelsen.

Meddelelse
til Medlemmerne i Københavns Afdeling 1.

Københavns Afdeling 1 afholder stor Præmie-Maskerade Lørdag den 17. Februar Kl. 8 Aften i Folkets Hus, Jagtvej 69.

Den 23. Marts afholdes Aftenunderholdning og Bal samme Sted Kl. 8.

Vi forventer stor Tilslutning begge Aftener.

P. B. V.
Johanne Jensen.
Formand.

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Telefon Nora 4302. Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.
Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Til arbejdsløse Medlemmer Kbhv.s Afd. 1.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 10—11 paa Kontoret. Udbetaling af Understøttelse er: Extraordinær Hjælp: Fredag mellem 9—12, ordinær Hjælp: Lørdag mellem 9—12 paa Kontoret, Blaagaardsgade 21 [1].

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.
Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret, Blaagaardsgade 21 [1], hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Telefon Byen 4320. Kontoret er aabent Mandag og Tirsdag fra 9—3 samt Mandag Aften fra 5—7.
Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10. Larslejstræde 1, Kj.
Formanden Fru Oda Bauerfeldt træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Telefon Byen 7199. Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.
Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1].

Københavns Afd. 7.
(Bladbudenes Afdeling):

Foreløbigt Kontor: Holmensgade 21 [2]. Aabent Tirsdag og Lørdag fra Kl. 9—3.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 9—4. Telefon 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20. — Kasserer: Fru Kathinka Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Valdemarsgade 4, St.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Gunder Christiansen, Vestergade 34 [1] o. G.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Banegaardsgade 17. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Schleppegrellsgade 15 [2] t. v.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Marie Mortensen, Brammersgade 40 [2]. — Kasserer: Fru Martha Jørgensen, Grønland 36, St.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Agnes Staun, Fiskergade 45. — Kasserer: Fru Rasmine Madsen, Guldbergsgade 97.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner. Lavgade. — Kasserer: Fru Agnes Hohmann, Sønderport 23 [1].

Assens Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Nørregade 69.

Esbjerg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Julie Stæhr, „Esbjerghus", Kongensgade 84.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Ulrikka Lambertsen, Norgesgade 57.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. Juditte Ottesen, Dronningensgade 1, St.

Frederikssund Afdeling: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Andreasen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Thora Madsen, Fensmark pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Justesen, Skovvejen.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Johansen, Søndergade.

Haslev Afdeling: Fru Louise Hansen, Savskærervej. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Hedehusene.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holbæk Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kathrine Petersen, Strandgade 2 [1].

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Baslund, Struervej 39.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sideb. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen, Strandgade 32, St.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Mette Hein, Allégade 21. — Kasserer: Fru Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Pedersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Augusta Rosenskow, Hartmannsallé 28 2, Valby.

Københavns Afdeling 4. Formand: Frk. Marie Nielsen, Thingvej 13 2. — Kasserer: Fru Hedvig Pedersen, Thingvej 13 2.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeldt, Larslejstræde 1 2. — Kasserer: Frk. Martha Petersen, Larslejstræde 1 2.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farismagsgade 35 1. Telef. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand og Kasserer: Fru Johanne Jensen, Holmensgade 21 1.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Oda Johansen, Egegade 6, St.

Køge Afdeling. Formand: Fru Anna Jensen, Tangmosevej 3 1, Kasserer: Frk. Kathrine Nielsen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31 2. — Kasserer: Frk. Laurette Petersen. Frem 38.

Lemvig Afdeling. Formand: Fru Gertrud Larsen, Østergade 35. — Kasserer: Fru Jenny Nielsen, Østergade 26.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Østergade 8. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Gammel Postvej.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 1. Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Næstved Afdeling. Formand: Fru R. Christiansen, Marievej 1 2. — Kasserer: Frk. Anna Larsen, Villa „Dalby", Lillenæstved.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Søvej 47. — Kasserer: Fru Asabella Olsen, Strandvej 7.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Hansigne Rask, Maribovej 64.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Randers Afdeling. Formand: Frk. Dagmar Christensen, Vinkelstræde 7. — Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Adelgade 12.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Præstegade 390. — Kasserer: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jensine Møller, Snorregade 15.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Kirstine Lauritzen, Borgergade, Alderslyst pr. Silkeborg.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Kedelsmedstræde 27.

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjærge. — Kasserer: Fru Marie Søndergaard, Strandvejen 3.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anne Mathiesen, Slotsgade 10.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Karen Nissen, Rolighedsvej. — Kasserer: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 6.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Staldgaardsgade 29 1. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Vordingborg Afdeling. Formand: Frk. Ella Nielsen, Østervej. Kasserer: Frk. Valborg Nielsen, Vinterbølleskov, Nyraad.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1, A. Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 18. Bakkendrup, Gørlev St.

2det Distrikt, 1. Afdeling: Formand: Fru Kristine Nielsen, Vogterhus 27, Trustrup St. — Kasserer: Fru Ida Nielsen, Vogterhus 20, Kold, Kolind St.

3die Distrikt: Formand: Fru Marie Sørensen, Vogterhus 50, Kibæk. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 27 | Marts 1923 | 8. Aargang

Lønreguleringen Februar 1923.

Som bekendt afsluttedes den i Fjor Foraar førte Lønkampagne med Vedtagelsen af „Forliget af 4. April 1922", det saakaldte „April-Forlig".

I Forliget indeholdes følgende Passus:

Saafremt et under De samvirkende Fagforbund staaende Forbund eller en under Dansk Arbejdsgiverforening staaende Organisation eller Enkeltvirksomhed inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremsætter Forslag om at forlænge den gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfalder Augustreguleringen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge, i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 % for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Hvis den modstaaende Arbejdgiverorganisation eller Enkeltvirksomhed ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse af Overenskomsten paa ovennævnte Vilkaar, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 % for hver Procent, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned, dog saaledes, at der intet tillægges eller fradrages for de første 6 Points, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Er det den modstaaende Arbejderorganisation, der ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse, indtræder Augustreguleringen opad eller nedad med 1 % for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Hvis ingen af Parterne rejser Spørgsmaal om Forlængelse, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 % for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Har der fundet en Augustregulering Sted, finder der ingen yderligere Regulering Sted, men Fagene er frit stillede med Hensyn til den kommende Overenskomst.

I Henhold til denne Bestemmelse forlangte vi, som det vil være Medlemmerne bekendt, vore Overenskomster forlængede 1 Aar fra deres Udløbsdato i 1923, og Forhandlingerne, der førtes mellem Arbejdsgiverne og vort Forbund, resulterede i, at vort Forlangende gennemførtes.

Resultatet heraf var, at vi undgik den saakaldte Augustregulering i August Maaned 1922, paa hvilket Tidspunkt det af Statistisk Departement udarbejdede Pristal udviste en Nedgang siden Februarpristallet paa 13 Points, idet Pristallet i August opgjordes til 199 Points, medens det i Februar var opgjort til 212 Points.

Nedgangen i Lønnen vilde i August 1922 — forsaavidt vi ikke havde forlænget Overenskomsten, have udgjort 6 %.

I Tiden siden August 1922 og til Februar i Aar er Pristallet steget yderligere 1 Points, og Faldet siden Februar 1922 udgør da ialt 14 Points, hvilket omregnet i Procenter giver et Fald paa 6,6 %.

Selvfølgelig benyttede Arbejdsgiverforeningen ogsaa denne Lejlighed til at forsøge at faa Lønnen trykket endnu længere ned end April-Forligets Bestemmelser hjemlede Ret til, og der stilledes Forlangende om, at Reduktionen skulde være 7 %, ligesom man fra Arbejdsgiverforeningens Side ogsaa forlangte Reguleringer nedad paa en Række Omraader, hvor de i Henhold til Forliget nedsatte Nævn i sin Tid havde fældet Kendelser gaaende ud paa, at der ikke kunde reduceres med de i „April-Forliget" vedtagne 15 %.

Imod disse glubske Reduktionslyster protesteredes der kraftigt fra vor Hovedorganisations Side, idet man gjorde gældende, at Forligets Reduktionsbestemmelse: „1 % Regulering for hver 1 % Stigen eller Dalen i Pristallet", ikke berettigede til en større Reduktion end 6 %, og naturligvis bestred man ogsaa Arbejdsgivernes Ret til at regulere nedad paa andre Omraader end de i Forliget fastsatte, og hvor Nævnene senere havde fældet Kendelser, der frakendte Arbejdsgiverne Ret til at trække af.

Forhandlinger mellem Forretningsudvalgene for

Hovedorganisationerne medførte ingen Enighed, og alle Stridsspørgsmaalene indbragtes for „Den faste Voldgiftsret".

Ved Behandlingen i „Den faste Voldgiftsret" fulgte Retten vore Paastande, og den afsagte Kendelse slog fast, at Reduktionen kun skulde være 6 %, og at der ikke maatte reguleres i andre Tilfælde, end hvor Nævnene i Henhold til April-Forliget havde godkendt saadanne.

Kendelsen gav saaledes paa alle Omraader vor Hovedorganisation Medhold i dens Paastande, og der sattes en Stopper for Arbejdsgiverforeningens Lyster til at trække mere af Lønnen end hvad April-Forliget berettigede til.

For vort Forbunds Medlemmers Vedkommende er jo desværre saa godt som alle bleven afkortet de 6 %, hvilket der, i Henhold til de gældende Bestemmelser, heller ikke er noget at gøre ved, men skulde der nogle Steder været reguleret udover disse 6 %, og disse Reguleringer ikke er i Overensstemmelse med foranstaaende Regler, anmoder vi Afdelingerne om snarest at indsende saadanne Sager til Hovedkontoret, hvor vi da vil undersøge dem, og hvis der er sket Ting i Modstrid med Overenskomsten, søge at skaffe vore Medlemmer deres Ret.

Den kvindelige Fagforening indenfor „Dansk Typografforbund" fejrer 25 Aars Jubilæum.

Frøken Henriette Crone.

Blandt de mange stolte Organisationer, som i den senere Tid har fejret 25-Aars Dagen for deres Bestaaen, er ogsaa de kvindelige Trykkeriarbejderes Fagforening. Denne Organisation er stiftet den 6. Februar 1898 og stod tilsluttet Kvindeligt Arbejderforbund, men blev nogle Aar senere optaget som en Afdeling af Dansk Typografforbund.

Jubilæumsfesten fejredes Lørdag d. 3. Februar i Arbejderforeningens Lokaler, Nørrevold. Det var en meget smuk Højtidelighed. Ikke alene fejredes Jubilæumsfesten, men der afsløredes tillige en meget smuk rød Fane.

Foreningens kendte og dygtige Formand Frøken *Henriette Crone* holdt en ypperlig Festtale, hvori hun blandt andet omtalte Foreningens første vanskelige Aar og sammenlignede Arbejderkvindernes Kaar dengang med det, som de er nu. Selv om vore Maal ikke var naaede, var der sket store og betydelige Fremskridt i Løn- og Arbejdsvilkaarene. Frøken *Crone* talte længe og smukt om vore Organisationers Betydning for Arbejderklassen samt bragte en Tak til alle, som havde været med i Arbejdet og takkede særlig Kvindeligt Arbejderforbund for den Støtte, Forbundet havde ydet ved at organisere Kvinderne indenfor Faget. Efter at en smukt skrevet Kantate var afsunget, talte flere af de indbudte Gæster, bl. a. Typografforbundets Formand Hr. *Jul. Schrøder*, og Sekretær i De samvirkende Fagforbund Hr. *V. Nygaard*. Vort Forbunds Forretningsfører Fru *Sofie Rasmussen* bragte en Hilsen fra Kvindeligt Arbejderforbund og overrakte Foreningen en Adresse, hvori der var skrevet følgende:

> „I Anledning af Deres Organisations 25-Aars Bestaaen, beder vi Dem modtage vor Tak for den Indsats, Deres Organisation og dens Ledelse gennem Aarene har ydet i Kampen for Kvindernes faglige Interesser. En Indsats, der i første Række har gavnet Kvinderne indenfor Typograffaget, men som ogsaa har haft Betydning for vort Lands øvrige Kvindeorganisationer i vor fælles Kamp for Kvindernes sociale og økonomiske Højnelse.
>
> Vi udtaler Haabet om, at Deres Organisation og dens Ledelse i de kommende Aar maa være i Stand til paa en lige saa dygtig og energisk Maade, som i de nu svundne 25 Aar, at føre Arbejdet for Organisationen frem til Gavn for Kvinderne indenfor Typograffaget."

Fru *Rasmussen* bragte Frøken *Crone* en personlig Tak for godt Samarbejde i den Række Aar, hun havde kendt Frøken *Crone* som en god Organisations- og Partifælle, et varmtfølende Menneske, der altid var parat til at gøre et Stykke Arbejde for de undertrykte i vort Samfund.

Festen fortsattes derefter i kammeratlig Samvær.

Nævnskendelse

ang. 2—3 Holds Drift i Margarineindustrien.

Kendelse af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 nedsatte Nævn angaaende Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift.

I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien og Dansk Arbejdsmandsforbund bestaaende Overenskomst foretages følgende Ændringer:

Punkt 1: Arbejdstiden første og andet Stykke ændres til:

Den normale effektive Arbejdstid er 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig. Ved 3-Holds Drift er dog Spisetiden indbefattet i de 8 Timer. For den dagdrevne Del af Virksomheden lægges Arbejdstiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Aften, for det ved Ekspeditionen beskæftigede Personales Vedkommende dog mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften. I 2-Holds Drift er Arbejdstiden 8 Timer daglig i hvert Hold og lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 11 Aften; der indlægges i hver Arbejdsperiode en Spisepavse paa mindst 20 Minutter, der ikke medregnes i Arbejdstiden.

Punkt 2: Lønforholdene.

b. „i 3-Holds Drift" ændres til „i 2- og 3-Holds Drift".

* * *

I den mellem samme Forening og Kvindeligt Arbejderforbund gældende Overenskomst ændres § 1, Arbejdstiden, første og andet Stykke til:

Den normale effektive Arbejdstid er 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig. Ved 3-Holds Drift er dog Spisetiden indbefattet i de 8 Timer. For den dagdrevne Del af Virksomheden lægges Arbejdstiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Aften, for det ved Ekspeditionen beskæftigede Personales Vedkommende dog mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften. I 2-Holds Drift er Arbejdstiden 8 Timer daglig i hvert Hold og lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 11 Aften; der indlægges i hver Arbejdsperiode en Spisepavse paa mindst 20 Minutter, der ikke medregnes i Arbejdstiden.

København, den 22. Januar 1923.

P. N. V.
sign. *J. Dalhoff.*

Overenskomsten med A/S Bladkompagniet fornyet et Aar.

A/S Bladkompagniet havde opsagt den mellem Bladkompagniet og vort Forbund bestaaende Overenskomst til Ophør den 31. Marts 1923.

Der blev ved Forhandlingerne krævet en mindre Lønnedsættelse og nogle Ændringer i Overenskomstens almindelige Bestemmelser.

Det er dog lykkedes os at faa Overenskomsten fornyet et Aar til 31. Marts 1924 uden Lønnedsættelser. Alle Lønninger og Gratialer forbliver uforandrede.

Der er foretaget en Ændring af Overenskomstens § 3, der i den gamle Overenskomst bestemte, at Inkassationen skulde være tilendebragt i Løbet af 8 Dage. Denne Bestemmelse er ændret dertil, at Inkassationen skulde være tilendebragt i Løbet af 6 Dage, det er den eneste Ændring der er sket i Overenskomsten.

Paa Afdelingens Generalforsamling blev Overenskomsten saa godt som enstemmigt godkendt.

Overenskomsten omfatter ca. 400 af Forbundets Medlemmer, som er beskæftiget ved Bladkompagniet.

Forbundet afholder Kongres i Juni 1923.

Hovedbestyrelsen afholdt Møde d. 8. Marts og tog her Beslutning om at afholde Kongres i indeværende Aar, og Tiden for Kongressens Afholdelse blev fastsat til Søndag d. 17. Juni og Mandag d. 18. Juni.

I Forbindelse med Kongressen vil der blive afholdt Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen. Ordinært skulde Kongressen først afholdes i 1924, men da Forbundet i 1926 kan fejre 25-Aars Jubilæum, og det jo vil være rimeligt, at der afholdes Kongres i Jubilæumsaaret, vil der af den Grund blive en 2-aarig Periode.

Hovedbestyrelsen har derfor ment det heldigst, at denne 2-aarige Periode toges først, altsaa i Aar, da der foreligger en Del meget vigtige Spørgsmaal vedrørende vore Overenskomstforhold og andre Sager.

Der er allerede udsendt fornøden Meddelelse om Kongressen og Delegeretmødet til alle vore Afdelinger, saa det vil være muligt, at der paa de ordinære Generalforsamlinger i April kan vælges Delegerede.

Er Din Medlemsbog i Orden?

Det sker ofte rundt om paa Arbejdspladserne, at en eller flere Kvinder i længere Tid arbejder uden at indmelde sig i Organisationen under Paaskud af, at Arbejdet ikke er stadigt, og derved unddrager sig for at betale Kontingent for en Tid til den Organisation, som har skabt de Arbejdsbetingelser, hvorunder der arbejdes, og som opretholdes af de øvrige organiserede Kvinder, som ofte har bragt store Ofre ved i mange Tilfælde at deltage i langvarige Strejker, forinden rimelige Løn- og Arbejdsforhold opnaaedes, og kun ved et ubrødeligt Sammenhold er dette lykkedes. Det er derfor en Arbejderkvindes første Pligt straks ved Arbejdets Paabegyndelse at henvende sig til Pladsrepræsentanten, og naar den første Ugeløn udbetales da at ordne sit Forhold til Organisationen, hvad enten Arbejdet er stadigt eller ej, for slipper Arbejdet op paa den ene Arbejdsplads, maa der jo søges Arbejde et andet Sted, saa den Grund kan ikke af de øvrige Kammerater paa Pladsen tages for gyldig, det er et Paaskud, som er søgt for at undgaa at indmelde sig i Organisationen. Det er sikkert imod disse Kvinders bedre Vidende, at de benytter denne Fremgangsmaade, for havde de været med i Kampen for at faa Arbejderkvindernes Organisationsret anerkendt, vilde de sikkert se anderledes derpaa og vide, at de ved denne Fremgangsmaade kun skader dem selv.

Det er svært nok i disse for Arbejderne saa vanskelige Tider at klare sig blot nogenlunde, men uden Organisationen bliver det endnu vanskeligere. Mange Arbejdsgivere spekulerer paa at faa Organisationerne ødelagte, og flere benytter den Fremgangsmaade, ved Antagelsen af nye Arbejdersker, at henvise til, at de ikke, for at faa Arbejde hos dem, behøver at staa i nogen Fagforening. Den Interesse saadanne Arbejdsgivere viser overfor de enkelte Arbejdere, er ikke for at de skal spare at betale Kontingent, men fordi de udmærket godt ved, at uorganiserede Arbejdersker for dem er den billigste Arbejdskraft.

Bliv derfor Medlem af vor Organisation. Det er ligeledes enhver organiseret Kvindes Pligt at have Opmærksomheden henvendt paa, om nu ogsaa alle Arbejderskerne paa Arbejdspladsen er organiseret.

Gør derfor det til en Regel at forevise hinanden Eders Medlemsbøger, for derved at kontrollere at Bogen er i Orden.

En Repræsentant.

Til samtlige Ledvogtersker i 1. 2. og 3. Distrikt.

Indenfor Ledvogter Afdelinger i 2. og 3. Distrikt er fremkommen Stemning for, at Fællesbestyrelsen skulde ophæves, da den betragtes for at være uden Betydning for Medlemmerne.

Hvad Ophævelsen af Fællesbestyrelsen vilde betyde for Medlemmer, kan der være delte Meninger om, men Følgen vilde sikkert blive saaledes, at Forhold, som det ene Distrikts Medlemmer vilde have afskaffet, vilde Medlemmerne i et andet Distrikt have indført, ligeledes kunde Medlemmerne komme til at lide Skade paa anden Maade, da forskellige Forhold gør sig gældende i de forskellige Distrikter. Det hele vilde medføre stor Vanskelighed for Forbundet at arbejde med Ledvogtersker-Sager for samtlige Afdelinger.

Undertegnede vil derfor henstille til samtlige Kolleger nøje at overtænke, hvilken Betydning Fællesbestyrelsen for alle Medlemmer har hvad der angaar Løn- og Arbejdsforhold. Men samtidig maa der huskes paa, at det er vanskeligt at naa frem til det Maal, der er sat, naar den store Flok, der skulde hjælpe til at trække Læsset, trækker den modsatte Vej, derfor maa det være i Ledvogterskernes egen Interesse at holde fast ved Fællesbestyrelsen saa længe Afdelingerne bestaar.

Paa Fællesbestyrelsens Vegne:

Johanne Jensen.
Orehoved.

* * *

Til ovenstaaende skal vi bemærke følgende angaaende Fællesledelsens Betydning for Ledvogterskernes Organisation:

Da Ledvogterskernes Organisationer blev oprettet, viste det sig, at det var nødvendigt, at der blev en Fællesledelse for alle tre Distrikter, for derigennem ved Møder at faa de Ting frem, som angaar Ledvogterskernes Løn- og Arbejdsforhold i de forskellige Distrikter. Vel var Lønforholdene ensartede i alle tre Distrikter, men Overarbejdstidsbetalingen og Arbejdsforholdene var meget forskellige.

Dette har Fællesledelsen vidst at faa rettet, ligesom man ogsaa ved Fællesledelsens Bistand ikke faar højst forskellige Forslag frem til Forhandling i de forskellige Distrikter, thi det forholder sig som i ovenstaaende, at det, man ønsker i det ene Distrikt, kan man ikke godkende i det andet Distrikt, og netop ved Fællesledelsens Møder, hvor man drøfter saadanne Sager, opnaas lettere at faa et ensartet Forslag frem, som kan tiltrædes af alle Parter.

Dette vil være vanskeligt at opnaa, naar hvert enkelt Distrikt skal tage Bestemmelsen. Et Samarbejde mellem Afdelingsbestyrelserne er nødvendigt og gavnligt for Ledvogterskernes Organisationsforhold.

De vigtigste Beslutninger er blevet tagne paa de Møder, der har været afholdt i Fællesledelsen, og Medlemmerne har dog ogsaa været tilfredse med Ledelsens Arbejde, og dette Samarbejde har ogsaa medført mange Forbedringer, idet alle Distrikterne jo ikke er lige imødekommende overfor vore Krav, men er et Gode opnaaet i et Distrikt, kan et andet jo ikke godt nægte den samme Indrømmelse. Særlig af saadanne Grunde er Fællesledelsen nødvendig. Hertil kommer, at Organisationsarbejdet indenfor Ledvogterskernes Rækker er yderst vanskeligt, der staar jo endnu en Del uorganiserede Ledvogtersker, som til Trods for, at de igennem Organisationen har faaet Løn- og Arbejdsforholdene forbedrede, ikke er at formaa til at indmelde sig i vore Rækker. Saalænge Forholdene er saaledes, vil vi kraftigt anbefale Ledvogterskerne at bevare Fællesledelsen.

Til Medlemmerne.

Restancefristen.

Husk, at der i Henhold til Arbejdsløshedskasseloven ikke maa være Restancer pr. 31. Marts. Bring derfor Bogen i Orden, saa den er helt udbetalt pr. 31. Marts 1923. Alle Medlemmer, som staar til Restance denne Dato, vil blive slettede.

Meddelelse
til Medlemmerne i Aarhus Afdeling 5.
(Vask og Rengøring).

Kontoret er aabent hele Dagen.

Formanden, Fru Marie Mortensen, træffes hver Aften fra Kl. 5½—7½. Telefon 3742.

Indbetaling af Kontingent den sidste Onsdag i hver Maaned i Amaliegades Forsamlingsbygning. Samme Aften er der Møde.

Bestyrelsen.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 28 | Juli 1923 | 8. Aargang

SOFIE RASMUSSEN

Som det sikkert efter vor nylig afholdte Kongres vil være vore Medlemmer bekendt, er vort Forbunds Forretningsfører gennem 13 Aar, Fru *Sofie Rasmussen*, efter eget Ønske fratraadt sin Stilling. Fru Rasmussen, som ved Fru *Olivia Nielsens* bratte Død i 1910 blev Forbundets Forretningsfører, har siden sit 15 Aar tilhørt sin Organisation, og var allerede som 19-aarig Formand for den stedlige Afdeling i Randers og Tillidsmand for Kvinderne paa Tændstikfabrikken „Merkur", hvor hun selv arbejdede.

Fru Rasmussen, som var ganske ung, da hun blev Leder af vort Forbund, overtog et meget omfattende Arbejde efter Fru Olivia Nielsen. Thi vel havde denne gjort det første svære grundlæggende Arbejde, og faaet vor Organisationsret anerkendt, men mange var endnu de Opgaver, som ventede paa deres Løsning og mange de Vanskeligheder baade indadtil og udadtil, som den nye Leder maatte overvinde, før det lykkedes at naa til de gode og ordnede Forhold, som er den første Betingelse for en Organisations videre Udvikling og Vækst.

At dette imidlertid tilfulde lykkedes Fru Rasmussen, viser tydeligere end noget andet den Fremgang, som Forbundet har haft i de forløbne Aar, og som bedst karakteriseres ved den Størrelse, Forbundets Medlemsantal nu ved hendes Fratræden er naaet til, idet Forbundet, da Fru Rasmussen kom til Styret, talte ca. 1900 Medlemmer, og nu ved hendes Fratræden tæller ca. 11000.

Naar man i Forbindelse hermed vil erindre, at Fru Rasmussen indtil 1918 var ganske ene om Arbejdet, idet hun maatte bestride saavel Forretningsfører- som Kassererposten, vil man bedst kunne faa et Indtryk af, hvor kæmpemæssigt et Arbejde hun har udført for sit Forbund, og hvor stor hendes Kærlighed til det har været, ses jo bedst af, at hendes Energi altid har været usvækket, naar det gjaldt om at værne om Forbundet og dets Interesser.

At Fru Rasmussen ved sin Fratræden vil efterlade et dybt Savn, saavel hos alle Forbundets Medlemmer som hos hendes nærmeste Arbejdskammerater, er selvfølgeligt, og ingen af os vil nogensinde glemme hende for den Indsats, hun har ydet ved sit utrættelige og dygtige Arbejde for at forbedre Arbejderkvindernes Kaar, og vi vil herigennem bringe hende vor dybtfølte Tak herfor og bede hende bevare i kærligt Minde omstaaende Ord, som et af vore Medlemmer, Fru *Oda Bauerfeld,* Fmd. f. K. Afd. 5, har tilegnet hende, og som bedst af alt giver et Udtryk for vore Tanker og Ønsker for hende, som nu forlader os.

Mel.: I Flugt gaar Tiden.

SAA gik du fra os, brave Arbejdskvinde,
Men ej fordi vi ikke dig forstod;
Vi ved, du følte Smerten inderst inde,
Da Timen kom, du Afsked med os tog.
Du længtes efter Hjemmets stille Hygge,
I mange Aar du for os alle stred,
Dit Formaal var, den faste Bro at bygge
For Arbejdskvinden, som der gik og sled.

I Dag dig tusindvis af Tanker sendes
Fra Arbejdskvinden, som forstod dit Værd;
Dit Virkefelt i hele Danmark kendes,
Og Arbejdskvinden fik dig saare kær.
Dit Maal var stort, din Stræben den var ærlig,
Du altid vilde Kvindens Ve og Vel,
Du saa paa Livet sundt og lyst og herligt,
Dit store Arbejd' førtes frem med Held.

Saa hav da Tak, du Kvinde, som os samled',
Vi blev en Kvindehær saa stor og stærk;
Og dine gode Raad de har os gavnet,
Vi ser med Stolthed paa dit store Værk.
Hvor ofte Haan og Spot du maatte døje
Fra alle dem, som ikke dig forstod;
Din stærke Vilje lod sig ikke bøje,
Trods alt du trofast ved vor Side stod.

Saa gik du fra os, brave Arbejdskvinde,
Du ofred' os de bedste Ungdomsaar;
Dit Navn vil altid være i vort Minde,
Det som et Sollys altid om os staar.
Og naar du saa i Hjemmets stille Hygge,
Du vender dine Tanker mod os hen,
For aldrig du os stille vil i Skygge
Thi Arbejdskvinden blev din bedste Ven.

Oda Bauerfeld.

Vort Forbunds 9. Kongres
og
Arbejdsløshedskassens 5. Delegeretmøde
som afholdtes i Dagene den 17.—18. Juni 1923 i København.

DAGSORDEN:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Godkendelse.
3. Kongressens Konstituering.
   a. Forslag til Forretningsorden.
   b. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
4. Beretning om Forbundets Virksomhed i Tiden fra 1. April 1921 til 31. Marts 1923.
5. Regnskabet.
6. Lovændringer.
7. Fastsættelse af Lønninger.
8. Valg af Forretningsfører, Hovedkasserer, Sekretær, 2 Revisorer og 2 Suppleanter.
9. Valg af Repræsentanter til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab.
10. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Forretningsføreren bød Gæsterne Velkommen, hvorefter man afsang Sangen: „Vor Arbejdsdag", og derefter gav Forretningsføreren Ordet til Kongressens Gæster, som var: Fra Dansk Arbejdsmands-Forbund: Formanden Herr *Lyngsie* og Forretningsfører Herr *Aksel Olsen*, fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse Herr Formand *Johs. Nielsen*, fra De samvirkende Fagforbund Herr Sekretær *Christiansen*. Fra Svenska Grof- och Fabriksarbetareförbundet Herr Forretningsfører *Jane Jönsson* og fra Kommunalt Arbejderforbund Herr Forretningsfører *Thomsen* og Formanden for de kvindelige kommunale Arbejdere Fru *Karen Jørgensen* samt fra Social-Demokraten Herr *P. Hedebol*, som havde lovet at referere vor Kongres.

Herr Sekretær Alfred Christiansen, som var den første af Gæsterne, der fik Ordet, bragte paa De samvirkende Fagforbunds Vegne en Tak for Indbydelsen og udtalte, at naar vore Repræsentanter nu igen samledes til Kongres, maatte det være med en Følelse af Tilfredshed, idet vort Forbund, tiltrods for de alvorlige økonomiske Kriser, det i de sidste Aar havde gennemgaaet, dog kun havde haft en forholdsvis ringe Neddang i Medlemsantallet, en Nedgang, som kun var en naturlig Følge af den voldsomme Udvikling af Forholdene under Krigen, da der ved Oprettelse af Krigsvirksomheder i den Tid blev Plads for et meget større Antal Kvinder paa Arbejdspladserne end Tilfældet i al Almindelighed var. At Nedgangen, alt dette tiltrods, ikke var større end den var, maatte betragtes som det bedste Bevis for, at den Solidaritetens Aand, som altid havde besjælet vore Medlemmer, var uforandret, og Grunden til den forholdsvis ringe Nedgang i Lønningerne var de gode, fastsammentømrede Organisationer og det gode Sammenhold mellem Medlemmerne. Herr Christiansen sluttede med at ønske Forbundet til Lykke hermed og bragte paa De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Vegne endnu en Tak for Indbydelsen.

Herr Forretningsfører Jane Jönsson, som derefter fik Ordet, hilste de Delegerede og takkede paa sit Forbunds og egne Vegne for Indbydelsen og omtalte, at Forholdene jo havde forandret sig meget siden vi sidst afholdt Kongres, men eet maatte vi være glade for, nemlig Sammenholdet i vore Organisationer, det eneste, der har muliggjort for os i nogen Grad at sætte en Stopper for Arbejdsgivernes stadige Krav om Lønreduktioner og i det hele taget at lindre og ordne Forholdene for vore Medlemmer, saa meget som vi har kunnet.

Herr Jönsson omtalte, at det Forbund, han var Leder af, da han sidst var herovre til Kongres, talte

ca. 4000 kvindelige Medlemmer, men nu havde mistet omtrent Halvdelen af disse ved Oprettelsen af et Industriforbund, som havde taget disse Medlemmer, saaledes at Svenska Grof- og Fabriksarbetarförbundet nu kun talte ca. 2600 kvindelige Medlemmer. Herr Jane Jönsson sluttede med at bringe de danske arbejdende Kvinder en Lykønskning til Held og Fremgang for deres Forbund.

Herr Forretningsfører Aksel Olsen takkede paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses Vegne for Indbydelsen og omtalte, at navnlig Arbejdsmændene havde stor Interesse af at overvære Kvindernes Kongres, idet de ufaglærte mandlige og kvindelige Arbejdere stod i et nært Slægtskab til hinanden, idet de altid tidligere af de øvrige (faglærte) Arbejdere var blevne set ned paa som en særlig Kaste, som man ikke regnede med, ja, som næsten foragtedes. Den Udvikling, som Kvinderne nu gennemgaar, udtalte Herr Aksel Olsen, har Arbejdsmændene tilbagelagt, og dersom Kvinderne fortsætter i samme Aand, som de er begyndt, nemlig støt og fornuftigt, vil det ogsaa lykkes dem at føre deres Organisation frem til en stor fastsammentømret og stærk Organisation, som bliver respekteret alle Vegne. „Den Haand, som rører Vuggen, styrer Verden", udtalte Herr Aksel Olsen og sluttede med at ønske Held og Lykke for de kommende Dages Forhandlinger.

Herr Forretningsfører Thomsen fra Kommunalt Arbejderforbund takkede paa sit Forbunds Vegne for Indbydelsen og omtalta, at det var 4. Gang, at han var til Stede ved Kvindeligt Arbejderforbunds Kongres, og at han kun havde gode Minder derfra. Man har sagt om Kvinderne, udtalte Herr Thomsen, at de har svært ved at enes, ved at optræde parlamentarisk, og at de har Tilbøjelighed til at fordybe sig Detailler, men ikke desto mindre kunde han bevidne, at netop Kvinderne paa deres Kongresser havde vist Forstaaelse af det gode Samarbejdes Betydning og altid været enige og vidst at se stort paa Tingene. Herr Thomsen sluttede sig iøvrigt til alle de anerkendende Ord og gode Ønsker, som af de øvrige Gæster var udtalte for Forbundet og dets Kongres, og udtalte paa egne og Fru Jørgensens Vegne et Ønske om Held og Lykke for de kommende Dages Forhandlinger.

Forretningsføreren takkede Gæsterne for deres gode Ønsker og deres Anerkendelse af vort Forbunds Arbejde og foreslog derefter, at man nedsatte et Mandatudvalg, og at man hertil valgte: Fru *Kirstine Haagensen,* København, Frøken *Laura Petersen,* København, Frøken *Marie Hansen,* Fredericia og Fru *Kirsten Rasmussen,* Odense. Dette vedtoges, hvorefter Mandaterne prøvedes og godkendtes. Derefter oplæste Forretningsføreren et Forslag til Forretningsordenen, som godkendtes.

Forretningsføreren foreslog, at Møderne fastsattes fra Kl. 10 til 12, og at der Kl. 12 holdtes en lille Frokostpause paa en Time og derefter fortsattes fra Kl. 1 til 6, da vi gerne vilde være færdige i Løbet af 2 Dage og derfor maatte tage Tiden i Agt. Imidlertid foreslog Fru Thomsen fra Københavns Afdeling 3, at Frokostpausen blev paa 2 Timer, hvorefter man enedes om at mødes paa Halvvejen og holde en Frokostpause paa 1½ Time, altsaa til Kl. 1½.

Forretningsføreren foreslog, at man til Dirigenter valgte Fru *Johanne Jensen,* København og Fru *Fanny Jensen,* Horsens. Dette vedtoges. Til Sekretærer foresloges: Fru *Alvilda Andersen,* København og Fru *Gunder Christiansen,* Aarhus, hvilket ligeledes vedtoges.

Forinden Forretningsføreren gik over til Beretningen, mindede hun om vor afdøde Kammerat, Fru *Magda Jehl,* som var Sekretær paa vor sidste Kongres. Forretningsføreren omtalte Fru Jehl som en sjelden god Kammerat og som en virkelig dygtig Arbejdskraft for vort Forbund og foreslog, at Kongressen sendte en Blomsterdekoration til hendes Grav. Dette vedtoges.

Fru Haagensen, København, meddelte derefter, at Mandaterne var prøvede og godkendte. Der var ialt 115 Delegerede foruden Hovedbestyrelsen. Mandaterne godkendtes.

Forretningsføreren aflagde derefter følgende Beretning over Forbundets Virksomhed i Tidsrummet fra 31. Marts 1921 til 1. April 1923.

Beretning.

Det paahviler mig at aflægge Beretning om Forbundets Virksomhed siden vor Kongres i 1921.

De fleste af vore Overenskomster var til Opsigelse i Slutningen af Aaret 1921, altsaa umiddelbart efter vor sidste afholdte Kongres, idet vi jo afholdt Kongres i August 1921. Kongressen tog dog ingen Bestemmelse om, hvorvidt man skulde opsige vore udløbne Overenskomster, og da Tiden for Opsigelserne nærmede sig, indkaldtes vor Hovedbestyrelse til Møde, og her toges den Beslutning ikke at opsige vore Overenskomster, da man absolut ikke havde nogen Tiltro til, at det vilde være til Fordel for os, at vi opsagde Overenskomsterne; altsaa blev de ikke opsagt fra vor Side.

Denne Beslutning fik imidlertid ingen Betydning, idet Arbejdsgiverne allerede i Oktober Maaned opsagde en Række Overenskomster, og nu modtog vi

Tid efter anden Opsigelserne af de forskellige Overenskomster, efterhaanden som disse udløb.

I Januar 1922 optog vi Forhandlinger om Fornyelse af de opsagte Overenskomster, og de Forslag, som ved disse Forhandlinget blev os forelagte, var i den Grad urimelige, at de paabegyndte Forhandlinger straks endte resultatløse.

Jeg skal her nævne nogle af de Forslag, der blev os præsenterede: I *Jern- og Metalindustrien* krævede man en Lønreduktion af fra 15 til 24 Øre pr. Time. Lønreduktionen skulde omfatte saavel Minimal- som andre bestaaende Lønninger samt baade en Februar-Regulering og en August-Regulering. Hertil kom yderligere en Nedsættelse af Overarbejdsbetalingen, som foresloges ned til 25 og 50 pCt. og Arbejdstiden forlænget til 9 Timer.

Margarinefabrikkerne, Tændstikfabrikkerne, Kludefabrikkerne og en Del andre Industrivirksomheder stillede lignende Krav, og overalt, hvor der var Ugeløn, stilledes Krav om, at denne skulde omlægges til Timeløn, hvorved Betaling for Helligdagene vilde bortfalde. Som nævnt bristede Forhandlingerne, og man modtog nu Lock-outvarsler. Disse Varsler omfattede vore i Jern- og Metalindustrien beskæftigede Medlemmer, samt vore Medlemmer paa Sæbe- og Sukkerfabrikkerne; ialt berørte 1. Varsel 2500 af vore Medlemmer, Lock-outvarslet udløb 3. Februar, men Lock-out'en iværksattes dog ikke før 14. Februar.

Da vi modtog det andet Lock-outvarsel for de her nævnte Brancher, modtog vi samtidig et 1. Sympati-Lock-outvarsel fra Textilfabrikantforeningen, omfattende de Trikotagefabrikker, hvor vi havde Medlemmer. Dette Varsel kom os som en Overraskelse, idet vor Overenskomst vel var opsagt til Ophør 1. Maj, men der havde ingen Forhandling fundet Sted eller blot været Tale om nogen Forhandling. Trikotagefabrikanterne var blevne optaget som Medlemmer af Dansk Textilfabrikantforening og var derigennem Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening og vilde nu med i den Kamp, der skulde føres, for at undertrykke Arbejderne og kunde naturligvis ikke vente hermed, til Overenskomsten var udløben, men gjorde fælles Sag med de øvrige Arbejdsgivere. Forholdet var det, at Textilfaget allerede var i Lock-out. Dette Varsel berørte ca. 500 Maskinstrikkere. De indtil nu afgivne Strejkevarsler omfattede ca. 3000 af vore Medlemmer.

Imidlertid optoges der Forhandlinger i Forligsinstitutionen, og disse Forhandlinger førte som bekendt til, at der egentlig kom til at foreligge tre forskellige Forslag, hvoraf det sidste, som blev det saa meget omtalte 4. April-Forslag, blev det gældende.

Det vil tage mig for megen Tid at gøre Rede for alle de dengang førte Forhandlinger og alle de Møder, der afholdtes om disse Forslag, og det er jo ogsaa udførligt omtalt i vort Medlemsblad og ved Cirkulære til alle vore Afdelinger, saa alle kender dem.

Som bekendt gik 4. April-Forslaget ud paa, at man skulde have en Lønreduktion paa 15 pCt. straks og 12 pCt. paa særlig lave Lønninger, endvidere nedsattes Betalingen for Overarbejde, saaledes at denne Betaling blev 25 pCt. for den første Time, 33⅓ pCt. for den anden og 50 pCt. for den tredie Time. Endelig indeholdt Forliget en Bestemmelse om en August- eller en Februar-Regulering. Man kunde, saafremt Parterne kunde enes derom, forlænge vore Overenskomster 1 Aar uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling enedes om, og enedes man om en Forlængelse, skulde der ikke foretages nogen Augustregulering, men derimod en Februarregulering af 1 pCt. for hver pCt., Pristallet udviste.

Forskellen i de tre stillede Forslag var følgende: Bestemmelsen om Lønreduktionen med de 15 pCt. var ens i alle Forslag, medens Bestemmelsen om de 12 pCt. kun i det første Forslag var gældende for lave Kvindelønninger, og Overarbejdsbetalingen i de første Forslag var 25 pCt. for de to første Overarbejdstimer, hvor den ene Time endog kunde lægges om Morgenen, ligesom Bestemmelsen om Forlængelsen ikke indeholdtes i det første Forslag.

Dette Forslag af 4. April tiltraadtes af de fleste Organisationer, idet Forslaget blev godkendt paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling. Den Ængstelse, som alle nærede for Misbrug af Overarbejde ved dette Forslag, var fjernet, idet Forslaget indeholdt en Bestemmelse om Paataleret overfor Misbrug af Overarbejde.

Lock-out'en havde da ogsaa paa det Tidspunkt varet i 8 Uger, idet Arbejdet skulde genoptages den 10. April, saafremt dette sidste Forslag blev godkendt.

Vor Hovedbestyrelse tog paa et Møde den Beslutning at tiltræde Forslaget, uden dog at foretage ny Urafstemning. Naar Hovedbestyrelsen tog denne Beslutning var det, fordi vi alle følte os overbeviste om, at der nu var naaet det, der kunde naaes, og da vi tillige havde store Vanskeligheder ved at faa det paalignede Extra-Kontingent ind og havde et stort Antal arbejdsløse Medlemmer, som ikke var i Stand til at betale noget Extra-Kontingent, og da Forslaget var vedtaget paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, vilde man ikke derfra modtage mere Understøttelse. Og vi havde ca. 3500 Medlemmer at skulde udbetale Understøttelse til hver Uge, deraf var de 3000 lock-out'ede, medens ca.

500 af vore Medlemmer var i Sympatistrejke. Arbejdsgiverforeningen havde i de givne Lock-outvarsler undtaget enkelte Virksomheder, nemlig: Løngreens Fabrikker i Odense, Emil Møllers Fabrik, Horsens; her iværksatte Forbundet Sympatistrejke, ligesom vi iværksatte Sympatistrejke paa Landets *Margarinefabrikker*. Vi havde nu modtaget yderligere Lock-outvarsler for en Række Virksomheder, hvis Overenskomster var til Udløb 1. April, saa vi vilde efter det foreliggende ikke være i Stand til vedblivende at skaffe de Midler, der skulde bruges til at udbetale Understøttelse, endskønt Hovedbestyrelsen allerede straks ved Lock-out'ens Ikrafttræden havde taget den Beslutning *ikke* at udbetale fuld Understøttelse, men nedsætte den til 10 Kr. pr. Uge. Den blev dog efter en Uges Forløb forhøjet til 12 Kr. Vi udsendte Cirkulærer til alle vore Afdelinger om hele den foreliggende Situation og gjorde udførlig Rede for vor Hovedbestyrelses Stilling, og alle har sikkert været enige med os, da vi ingen Indsigelse har modtaget fra nogen Afdeling. Ved de Forhandlinger, der nu optoges, gik vore Bestræbelser ud paa, i saa vid Udstrækning som muligt, at benytte Bestemmelsen om de 12 pCt.s Reduktion. I *Margarineindustrien*, paa *Mejerier* og *Ostelagre* blev Reduktionen *12 pCt.* Paa Sæbefabrikker og forskellige Lagre blev den ligedes 12 pCt. paa alle Lønninger.

Paa *Tændstikfabrikkerne, Kludefabrikkerne, Farve- og Lakfabrikkerne, Papfabrikkerne, Tapetfabrikkerne, Rebslagerier* og andre Virksomheder fik vi paa de højeste Lønninger en Reduktion paa 15 pCt., men kun 12 pCt. paa de lave Lønninger, men samtidig er de lavere Lønningers Varighed blevet betydeligt indskrænket. Tidligere gik der indtil 9 Maaneder forinden det højeste Løntrin blev naaet. Denne Periode er forkortet saa væsentligt, at det højeste Løntrin nu naas efter fra 1 til 3 Maaneders Varighed, hvilket jo betød en Lønforhøjelse paa det Omraade.

Vore paa *Æglagrene* beskæftigede Medlemmer fik en mindre Reduktion end vore øvrige Medlemmer. Ægexporterne er nemlig ikke Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Her fik vi den Ordning, at der blev fradraget 5 pCt. af Lønnen i alle Byer med Undtagelse af Esbjerg, hvor Lønnen var betydelig højere end andre Steder, og der krævedes nu, at Lønforholdene overalt i Provinsen blev ensartede, hvorfor Reduktionen i Esbjerg blev større end andre Steder (16 pCt.)

For *Vaskeriernes* Vedkommende blev Reduktionen saaledes, at der blev fradraget fra 8 til 12 pCt. Denne Ordning blev truffet for saavel Arbejdsgivere indenfor som udenfor Arbejdsgiverforeningen. Her foretoges en Omregulering af Akkordpriskuranterne, som var til Gavn for vore Medlemmer. Paa *Sækkelagrene* Landet over fik vi en Nedsættelse af 10 pCt.

I *Jernindustrien* endte Forhandlingerne med, at alle Akkordpriser og personlige Lønninger blev nedsatte med 12 til 15 pCt. Minimallønningerne kunde efter Forliget ikke forringes, saa de forblev uforandrede.

Samtidig med de store Lønreduktioner, der krævedes, var det os vanskeligt at bibeholde Sommerferien (Akkordpriskuranterne).

Disse Resultater er tilvejebragte gennem et Utal af Forhandlinger, og vi bestræbte os for at undgaa at faa Sagerne til Behandling i Arbejdsgiverforeningen, men talte os til Rette med de enkelte Virksomheder eller underordnede Arbejdsgiverforeninger, og derved lykkedes det os at opnaa store Indrømmelser, saa vore Anstrængelser i den Retning var ikke spildte. Naar vi derfor ser tilbage paa den langvarige, bitre Kamp, saa havde vi ikke blidere Kaar end andre Organisationer, og hvad det økonomiske angaar, da var vi ikke værre stillet, end at vi ved Lock-out'ens Slutning kunde udbetale vore Medlemmer en extra Uges Understøttelse. Vi fik nemlig fra De samvirkende Fagforbund et Beløb svarende til 5 Kr. pr. Medlem; dette fordoblede vi, saa at hvert Medlem fik 10 Kr. ekstra.

Som man ved indeholdt Forligsmandens Forslag en Bestemmelse om, at vore Overenskomster kunde forlænges et Aar, saafremt Parterne kunde blive enige om det inden 1. August.

I Juli afholdtes Hovedbestyrelsesmøde og her toges den Beslutning at udsende Spørgsmaalet: Forlængelse af vore Overenskomster, til Urafstemning. Ved den foretagne Urafstemning blev ialt afgivet 3059 Stemmer, 2573 stemte for at forlænge vore Overenskomster, medens 403 stemte imod og 83 Stemmesedler var blanke. Altsaa var der en Majoritet for at forlænge paa *2087* Stemmer.

Jeg vil her gerne gøre nogle Bemærkninger om Urafstemningen. Der blev jo af vore Afdelinger lagt stor Betydning i denne, men det har desværre, ved de Urafstemninger, vi hidtil har haft, vist sig, hvor liden Interesse vore Medlemmer egentlig har herfor. Der kunde ved den sidste Urafstemning stemmes af ialt 7000 Medlemmer, og ikke engang Halvdelen deltog i Afstemningen.

Vore Overenskomster blev saa godt som alle forlængede i Henhold til Forliget et Aar fra deres Udløbstid. Der var dog enkelte Arbejdsgivere, som stod udenfor Arbejdsgiverforeningen, der ikke vilde forlænge, og da Tiden for Overenskomsternes Udløb var inde, optoges der Forhandlinger om nye. Med *Sæbefabrikken i Kolding* fornyedes Overenskomsten

et Aar imod en Lønreduktion af 15 pCt. Paa D. Friis' kemiske Fabrik, Vejle, fornyedes Overenskomsten. Lønreduktionen blev her fra 6 til 8 pCt.

Med A/S Bladkompagniet er Overenskomsten fornyet uden Reduktion. Inkassationen er ændret fra 8 til 6 Dage, ellers er Overenskomsten uforandret.

Endvidere er der oprettet Overenskomst med nogle Virksomheder, hvor vi ikke tidligere har haft nogen Overenskomst, nemlig Nordisk Trikotagefabrik, Vejle, Faaborg Vegetabilfabrik, Bona Margarinefabrik, Sønderborg, Lakridsfabrikken i Glostrup og Københavns Sækkelejekompagni.

Disse nyoprettede Overenskomster er gældende til 1924 og indeholder Bestemmelsen om Februarregulering, som jo efter Statistisk Departements Opgørelse af Pristallet i Februar udviste en Nedgang fra 212 Points til 198 Points, altsaa en Nedgang af Pristallet paa 14 Points, hvilket var en Nedgang af 6,06 pCt.

Man vil dog vide, at den Lønreduktion, som foretoges, blev nøjagtig 6 pCt. Arbejdsgiverne krævede en Nedgang af Lønningerne af 7 pCt. eller de nøjagtige 6,06 pCt., som Pristallet udviste, men De samvirkende Fagforbund indankede Sagen for den faste Voldgiftsret, og den her afsagte Kendelse gik jo ud paa, at der kun kunde tages de 6 pCt., og det blev da den Februarregulering, som vi maatte tage i Henhold til de Bestemmelser, som vore Overenskomster var forlængede efter.

Efter de Lønreduktioner, som vi Gang paa Gang har maattet gaa med til, er vore Lønforhold bleven meget forringede; det er dog ikke de sidst foretagne Reguleringer, der har været de værste, men det, der forrykkede vore Lønforhold mest, var Reguleringerne i 1921, hvor vore Lønninger i en Overenskomstperiode blev nedsat med ialt Kr. 14,88, idet man ved Overenskomsternes Fornyelse fik et Fradrag af 13 Øre og i samme Aar i August et Fradrag af 18 Øre, idet det da gældende Forligsforslag indeholdt en Bestemmelse om, at der skulde fradrages 2 Øre for hver 3 Points af Pristallet, og derved fik alle Arbejdere et ensartet Fradrag af Lønnen, hvad enten de tjente 200 Kr. pr. Uge eller de tjente 50 Kr., hvilket jo var i høj Grad uretfærdigt, idet det virkede for haardt, særlig paa Kvindelønninger. Havde Reguleringen i 1921 været som de senere Reguleringer, nemlig 1 pCt. for hver 1 Point, havde Reguleringen i August 1921 for vore Medlemmers Vedkommende kun været 9 Øre pr. Time, i Stedet for de 18 Øre, men denne Regulering var den, der ramte haardest og mest uretfærdigt, og som jo ogsaa bevirkede, at de senere foretagne Reguleringer blev anderledes.

Det reelle store Gode, vi har opnaaet, er 8-Timersdagen, og vi haaber, at det skal lykkes Arbejderklassen at bevare dette Gode, trods alle Angreb. 8-Timersdagen har lysnet Tilværelsen særlig for de Arbejderkvinder, der udenfor deres 8-Timers Arbejdstid paa Arbejdspladsen, skal holde deres Hjem og passe deres Børn.

Den 8-Timers Arbejdsdag er et Gode, som vi ikke maa lade os fravriste.

Vi staar nu overfor det samme Spørgsmaal iaar om Forlængelse af vore Overenskomster i Henhold til 4. April-Forslaget, men at tage nogen Beslutning om, hvad man bør gøre, er paa nuværende Tidspunkt vanskeligt.

Det er muligt, at det er det bedste ikke at gaa til en Forlængelse, men at tage Augustreguleringen og saa senere tage Beslutning om Overenskomsternes Opsigelse; det vil jo da staa os frit for, naar den Tid kommer.

Om Pristallet kan endnu ingen udtale sig, men der vil i De samvirkende Fagforbund blive afholdt et Formandsmøde, hvor den Sag vil blive drøftet, og derefter vil vor Hovedbestyrelse tage Stilling, og man vil selvfølgelig foretage sig det, som man mener vil være det mest gavnlige for vore Medlemmer, og hvad vi inderligt maa ønske er, at det maa lykkes os at bevare 8-Timersdagen.

Strejker og Konflikter.

Der har i den forløbne Periode været iværksat Strejker i 4 Virksomheder, nemlig hos Herr Trikotagefabrikant Mouritsen, Horsens, Dansk Andels Ægforretning, Baunsgaards kemiske Fabrik, Aarhus, og Lundegaards Mose. I de tre førstnævnte Virksomheder var Strejkerne kun af kort Varighed og sluttedes med nogenlunde tilfredsstillende Resultater. Strejken paa Lundegaard Mose var derimod af meget lang Varighed, idet den varede i 11 Maaneder, nemlig fra den 28. Oktober 1921 til September 1922.

Strejken var iværksat af de mandlige Arbejdere, og vore Medlemmer ønskede at yde de mandlige Arbejdere deres Støtte ved at iværksætte Sympatistrejke. Forretningsudvalget gav Sanktion til Strejken, da man gik ud fra, at naar Strejken var iværksat af Arbejdsmændene, vilde det gavne Sagen, at ogsaa Kvinderne deltog. Desværre maatte man efter 11 Maaneders Forløb betragte Strejken som tabt. Dette meddeltes vor Afdeling i Kaaes og Omegn, og Strejkeunderstøttelsen standsedes, hvilket resulterede i, at de paagældende Kvinder udmeldte sig af vort Forbund straks, da de ikke fik mere Understøttelse.

Generalstrejken i Randers, som vore Medlemmer deltog i, dog uden Sanktion fra Forbundet, skal jeg

ikke komme nærmere ind paa, dog blot nævne, at vi betalte den Bod, Afdelingen blev idømt af den faste Voldgiftsret og som var 300 Kr. (+ 36,37 Kr. i Sagsomkostninger).

Der har foruden de egentlige Overenskomstforhandlinger været afholdt et Utal af Mæglingsmøder og Forhandlingsmøder angaaende Akkordpriskuranter og andre Arbejdsforhold, ligesom der har været afholdt mange Forretnings- og Hovedbestyrelsesmøder i den forløbne Periode.

Vi har deltaget i De samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger og Repræsentantskabsmøder, ligesom vi har været repræsenteret paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres og ved en international Kongres i Rom.

Medlemsantallet.

Vort Medlemsantal var pr. 31. Marts 1921: *12,249*, men er nu pr. 31. Marts 1923: *10,637;* en Nedgang af ialt: *1612* Medlemmer.

Hermed er min Beretning afsluttet. Jeg har søgt at aflægge den paa en saa let overskuelig Maade som muligt. Det kan naturligvis ikke nægtes, at der er en Række Sager, der kunde fortjene en nærmere Omtale og en Række Spørgsmaal, som ikke er blevne berørt, men jeg er selvfølgelig parat til at besvare enhver Forespørgsel saa korrekt, som det er mig muligt. Ja, med disse Bemærkninger vil jeg overlade min Beretning til de Delegeredes videre Behandling og iøvrigt henvise til den trykte Beretning.

Under den efterfølgende Diskussion rettede Fru *Marie Jensen*, Aarhus, en Forespørgsel om Overenskomstforholdene og Augustreguleringen. Fru *Thomsen* fra Københavns Afdeling 3 ankede over, at Forretningsføreren ikke havde omtalt, at der ved Forhandlinger med Bladkompagniet i 1922 var blevet fradraget ca. 5 Kr. ugentlig, og udtalte, at Forholdene for de ved „Social-Demokraten" beskæftigede Bude var meget bedre, end de var for Budene ved Bladkompagniet. Formanden for Københavns Afdeling 7, Fru *Johanne Jensen,* hævdede, at man indenfor Afdelingen var godt tilfreds med Forholdene, og at hun derfor mente, at det var unødvendigt, at „Social-Demokraten"s Bude beskæftigede sig hermed; det, som indenfor de ved Bladkompagniet beskæftigede Budes Afdeling var til størst Gene, var netop „Social-Demokraten"s Budes Adfærd mod dem.

Derefter omtalte Fru *Jensen* fra Københavns Afdeling 3 ligeledes enkelte Tilfælde indenfor Københavns Afdeling 7, hvorefter Fru *Johanne Jensen*, Københavds Afdeling 1, henstillede, at vi ikke denne Gang, ligesom Tilfældet var ved sidste Kougres, skulde spilde en hel Dag med at drøfte to Afdelingers indbyrdes Forhold til hinanden.

Fru Jensen udtalte endvidere, at med Hensyn til Akkordarbejdet paa Margarinefabrikkerne, var Forholdet dette, at de kvindelige Arbejdere i København ønskede Akkordarbejde indført, og henstillede, at Provinsen vilde tage under Overvejelse at slutte sig til de københavnske Afdelingers Ønske om Indførelse af Akkord, for muligvis derved at faa Lønforholdene paa Margarinefabrikkerne forbedrede.

Der holdtes derefter en Frokostpavse paa 1½ Time.

Eftermiddagsmødet Kl. 1½.

Dirigent: Fru *Fanny Jensen,* Horsens.

Fru Fanny Jensen aabnede Mødet og oplæste Telegrammer, som var indkommet fra følgende Afdelinger: Københavns Afdeling 2, Aarhus Afdeling 4, Horsens Afdeling, Slagelse Afdeling, Aalborg Afdeling 1 og Randers Afdeling.

Forretningsføreren besvarede derefter de stillede Forespørgsler, og til Fru Marie Jensen, Aarhus, sagde hun, at efter alt at dømme, vilde Overenskomsterne med Margarinefabrikkerne blive opsagte, og vi skulde sætte alt ind paa at faa den Forskel, som der tidligere havde været i Lønningerne paa Margarinefabrikkerne og de øvrige Virksomheder, genindført.

Til Fru Thomsen fra Københavns Afdeling 3 udtalte Forretningsføreren, at det glædede hende, at „Social-Demokraten"s Bude nu omsider var blevne saa godt tilfredse med de bestaaende Forhold, men da Fru Jensen fra Københavns Afdeling 7 havde omtalt Forholdene indenfor sin Afdeling, (de ved Bladkompagniet beskæftigede Bude) vilde hun Ikke komme nærmere ind herpaa, men blot udtale Ønsket om, at der i Fremtiden maatte komme til at bestaa et bedre Forhold mellem de to Bladbude-Afdelinger.

Med Hensyn til „Social-Demokraten"s Budes Overenskomst, havde Afdelingen selv afsluttet denne, og Hovedkontoret havde faaet Meddelelse herom gennem Forretningsfører *Hørdum* ved „Social-Demokraten".

Anna Hansen, Esbjerg Afdeling 1 forespurgte derefter, hvorfor man i Esbjerg var gaaet med til de 17 % Reduktion, og hvorfor man ikke havde ensartede Lønninger indenfor Æggelagrene og ankede iøvrigt over den Maade, hvorpaa Forhandlingerne var ført.

Fru *Ludovika Andersen*, Københavns Afdeling 1 udtalte derefter, at hun ikke havde Opfattelsen af, at vi skulde have nogen Augustregulering iaar, og mente, at dette vilde vække stor Misfornøjelse paa

Arbejdspladserne. Dette sluttede Fru *Nicolajsen* fra Københavns Afdeling 1 sig til.

Fru Thomsen, Københavns Afdeling 3 udtalte derefter, at naar Forretningsføreren hævdede, at Afdelingen ikke havde meddelt Hovedkontoret, at den havde afsluttet Overenskomst, da var dette ikke rigtigt, idet Afdelingen havde indsendt et Exemplar af Overenskomsten til Hovedkontoret.

Fru *Marie Hansen*, Nykøbing F. ønskede ensartede Overenskomster for Kondenseringsfabrikkerne Landet over, og anbefalede, at man ved Samarbejde mellem Repræsentanterne for de Byer, hvori der fandtes Kondenseringsfabrikker, bestræbte sig for at opnaa dette.

Herr Sekretær *Christiansen* udtalte, at han sporede en Misforstaaelse med Hensyn til Augustreguleringen. Forholdet var saaledes, at man i Henhold til Forliget af 4. April 1922 inden 1. August skulde enes om, hvorvidt man skulde forlænge eller ikke, og at der fremdeles hvert Aar kunde rettes Henvendelse om Forlængelse.

Hvis Overenskomsterne forlænges nu til August, skal vi ingen Augustregulering have, men derimod en Februarregulering i 1924. Hvis man derimod ikke forlænger, faar vi en Augustregulering iaar, men er saa frit stillede med Hensyn til Opsigelse af Overenskomsterne og kan da opsige dem til deres Udløbstid.

Forretningsføreren replicerede til de faldne Udtalelser, og Beretningen blev derefter sat under Afstemning og enstemmigt godkendt.

Hovedkassereren oplæste Regnskabet, som sattes under Afstemning og enstemmigt godkendtes. Hovedkassereren omtalte Omlægningen af Regnskabet saavel i Administrations- som i Strejkekassen, som skulde muliggøre for Forbundet at skabe en reel Strejkefond, samt omtalte kort Forbundets Formuesforhold.

Dette toges til Efterretning.

Man gik herefter over til næste Punkt paa Dagsordenen, nemlig

Lovændringerne.

De indkomne Ændringsforslag sattes under Diskussion og man vedtog, at Kontingentet forblev uforandret.

Følgende Ændringer vedtoges:

§ 2, Stk. c: 10 Øre ændres til 15 Øre til Administrationskassen, 15 Øre til 10 Øre til Strejkekassen.

§ 4, Stk. e: Kr. 17,00 ændres til Kr. 12,00.

Med Hensyn til de øvrige Ændringsforslag bortfaldt disse. Der stilledes dog en indtrængende Henvendelse til de Afdelinger, som ikke havde overholdt Bestemmelsen, der var taget paa vor forrige Kongres med Hensyn til Kontingentet i Afdelingerne, om at overholde denne.

Hovedbestyrelsens Forslag vedrørende de faste Tillidsmænds Lønninger, der gik ud paa en Løn af Kr. 75,00 pr. Uge, vedtoges ved Afstemning ved Navneopraab med 63 Stemmer for og 35 Stemmer imod.

Mødet hævedes.

Formiddagsmødet Mandag d. 18. Juni 1923.

Dirigent: Fru *Johanne Jensen*, København.

Dirigenten aabnede Mødet og foretog Navneopraab, hvorefter Forretningsføreren fik Ordet og bød Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund, Herr *Lyngsie* Velkommen og udtalte, at vi alle følte os meget glade og beærede ved at have Herr Lyngsie som vor Gæst. Kongressen hilste Herr Lyngsie, ved at alle rejste sig.

Derefter gav Dirigenten Ordet til Sekretæren, der oplæste Forhandlingsprotokollen, som sattes under Afstemning og godkendtes.

Man gik nu over til næste Punkt paa Dagsordenen, nemlig

Valg af Forretningsfører, Hovedkasserer, Sekretær, 2 Revisorer og 2 Suppleanter.

Dirigenten meddelte, at Forretningsføreren ikke ønskede at modtage Genvalg, hvorefter hun gav Ordet til Forretningsføreren.

Denne takkede Kongressen for de forløbne Aar og for de mange Gange, den havde genvalgt hende, men hun ønskede nu ikke at blive ved længere, da hun i saa mange Aar havde maattet forsømme sit Hjem til Fordel for sit Arbejde, og dette jo dog ogsaa havde Krav paa nogle Aar af hendes Liv. Hun udtalte, at det kun var med Vemod, hun forlod det Forbund, som hun i saa mange Aar havde viet sine Kræfter, men hendes Beslutning om at fratræde stod fast og kunde ikke forandres.

Fru *Fanny Jensen*, Horsens udtalte, at Meddelelsen om, at Forretningsføreren vilde fratræde, var kommen hende meget overraskende og havde gjort hende meget ondt. Hun udtalte sin Anerkendelse af Forretningsførerens store Arbejde indenfor Forbundet, hvor hun i en Række Aar havde været ganske ene om Arbejdet som saavel Forretningsfører, Kasserer og Sekretær, og hun udtalte Haabet om, at det vilde lykkes Kongressen at faa Forretningsføreren til at ombestemme sig med Hensyn til sin Fratræden, idet det vilde være hende en stor Sorg til den kommende Jubilæumskongres at se Forretningsføreren som Gæst

i Stedet for som Leder af Forbundet. Fru Jensen beklagede, at der ikke var udsendt officiel Meddelelse om Forretningsførerens Fratræden.

Fru *Johanne Larsen*, Københavns Afdeling 2 foreslog, at Forretningsføreren fik et halvt Aars Ferie for at samle Kræfter til at fortsætte sit Arbejde. Forretningsføreren afslog paany at tage mod Genvalg og meddelte, at hendes Beslutning stod fast.

Fru *Oda Bauerfeld*, København meddelte, at man i Hovedbestyrelsen nøje havde drøftet Sagen og vidste, at det var til ingen Nytte at bede Forretningsføreren om at fortsætte, og hun foreslog, at man til hendes Efterfølger valgte Forbundets Sekretær, Fru *Alvilda Andersen*, om hvis Arbejde indenfor Forbundet hun udtalte sig meget anerkendende.

Fru *Ludovika Andersen* udtalte sin Beklagelse over Forretningsførerens Fratræden og meddelte, at man i Københavns Afdeling 1 havde tænkt at indstille Fru *Johanne Jensen* til hendes Efterfølger, men senere havde dog Afdelingen anmodet hende om at forblive som Formand for den, da man ikke mente at kunne undvære hende her.

Fru *Jensen* fra Københavns Afdeling 3 anmodede ligeledes Fru Johanne Jensen om at lade sig stille til Forretningsfører, idet hun henviste til, at Fru Jensen gennem saa mange Aar havde siddet i Organisationens Ledelse.

Fru Johanne Jensen meddelte derpaa, at det forholdt sig rigtigt, som det var blevet sagt af Fru Ludovika Andersen, at hendes Afdeling havde anmodet hende om at blive, og at hun ikke ønskede at stille sig til Forretningsfører.

Efter at endnu en Del af de Delegerede havde haft Ordet, valgtes Forbundets Sekretær, Fru Alvilda Andersen med Akklamation til Forbundets Forretningsfører.

Hovedkassereren genvalgtes med Akklamation.

Fru Andersen takkede for Valget og udtalte, at naar hun turde paatage sig den Stilling, som idag blev hende betroet, skyldtes det først og fremmest Fru Rasmussens gode Hjælp og Vejledning, og hun vilde med ærlig Vilje bestræbe sig for ikke at svigte den Tillid, som var bleven vist hende.

Hovedkassereren takkede ligeledes for Valget.

Til Sekretær var af Hovedbestyrelsen foreslaaet Fru *Gunder Christiansen*, Aarhus og Kongressen foreslog Fru *Fanny Jensen*, Horsens.

Fru Gunder Christiansen, Aarhus valgtes til Sekretær med 58 Stemmer mod 57.

Til Hovedbestyrelsen valgtes: Fru *Johanne Jensen* 43 Stemmer, Fru *Oda Bauerfeld* 43 Stemmer, Frøken *Laura Petersen* 43 Stemmer, Fru *Albertine Jørgensen* 43 Stemmer, Fru *Johanne Larsen* 38 Stemmer, Frøken *Paula Poser* 36 Stemmer, Fru *Johanne Jensen* 14 Stemmer, Fru *Kirstine Jensen*, Aalborg, 21 Stemmer, Frøken *Anne Mathiessen*, Sønderborg, 20 Stemmer, Fru *Fanny Jensen*, Horsens, 19 Stemmer, Frøken *Marie Hansen*, Fredericia, 15 Stemmer, Fru *Marie Jensen*, Aarhus, 13 Stemmer, Fru *Kirsten Rasmussen*, Odense, 7 Stemmer.

Til Revisorer genvalgtes Frøken *Henriette Poser* med Akklamation, desuden valgtes Fru *Ludovika Andersen* med 63 Stemmer.

Til Suppleanter valgtes: Fru *Bodil Thomsen*, 14 Stemmer, for København og Fru *Dagmar Petersen*, Vejle med 12 Stemmer.

Til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab valgtes:

Fru *Johanne Jensen*, København,
Fru *Oda Bauerfeld*, København,
Frøken *Laura Petersen*, København,
Fru *Kirstine Haagensen*, København,
Fru *Alvilda Andersen*, København,
Fru *Fanny Jensen*, Horsens.

Fru Johanne Jensen foreslog, at vor afgaaede Forretningsfører blev Æresmedlem af vort Forbunds Hovedbestyrelse.

Kongressen vedtog dette.

Fru Rasmussen takkede herfor og udtalte Haabet om, at vore Tillidsmænd maatte bevare deres Intereresse for Organisationens Arbejde usvækket og sluttede med at ønske den nyvalgte Forretningsfører og Sekretær til Lykke med deres nye Hverv og udtalte Ønsket om, at det gode Forhold mellem Forbundet og de enkelte Afdelinger maatte bestaa ogsaa for Fremtiden.

Efter Afsyngelsen af en Sang, der var tilegnet Fru Rasmussen, udbragtes et Leve for Fru Rasmussen, som besvaredes med kraftige Hurraraab af alle Kongresdeltagerne.

Herefter fik Formanden for Dansk Arbejdsmands-Forbund, Herr Lyngsie Ordet og udtalte paa egne og de øvrige Gæsters Vegne, at det havde været dem en Glæde at overvære Kongressen og se, med hvilken Dygtighed Kvinderne havde forstaaet at tage paa Sagerne, og at de tilfulde havde bevist, at de havde hævet sig op til et Forhandlingsniveau, som ikke alene stod paa Højde med, men endog kunde tjene til Mønster for de fleste af de mandlige Organisationer. Han havde i Aarenes Løb hørt saa meget om Kvindernes Snakkelyst og Ilterhed, men hvad der var bleven sagt i den Retning om Kvinderne, havde de Gang paa Gang ved deres Kongresser tilbagevist ved den dygtige, faglige og rolige Maade, hvorpaa de førte Forhandlingerne og den kloge, saglige Maade, hvorpaa de øvede deres Kritik. Herr Lyngsie

udtalte sin Glæde over de Resultater, Kvinderne i de forløbne Aar havde naaet og sit Ønske om, at den kommende 3-aarige Periode indtil vor næste Kongres maatte blive lige saa god og heldbringende som den forløbne. Herr Lyngsie sluttede med at udbringe et Leve for Forbundet, dets Ledelse og Kongressens Delegerede.

Fru Fanny Jensen udbragte derefter et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, hvorefter Herr Lyngsie udbragte et Leve for Forbundets Medlemmer.

Hermed afsluttedes Kongressen.

* * *

De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde

d. 18. Juni 1923 i København.

DAGSORDEN:

1. Beretning om Virksomheden i Tiden fra 1. April 1921 til 31. Marts 1923.
2. Regnskabet.
3. Lovændringer.
4. Valg af Formand, Hovedkasserer, 2 Revisorer, 2 Suppleanter og Hovedbestyrelse.
5. Fastsættelse af Tid og Mødested for næste Delegeretmøde.

Formanden for Kassen, Fru *Sofie Rasmussen,* aabnede Mødet og foreslog, at man valgte de samme Dirigenter og Sekretærer, som havde fungeret ved Kongressen, og den samme Forretningsorden. Dette vedtoges.

Derefter aflagde Fru Rasmussen følgende Beretning over Kassens Virksomhed i Tiden fra 1. April 1921 til 31. Marts 1923:

Paa Kassens Delegeretmøde i 1921 omtaltes under Beretningen den Indflydelse, som Regeringsskiftet efter Valgene i 1920 kunde faa paa Arbejdsløshedskassernes Virke- og Understøttelsesmaade, og den siden da forløbne Tid har jo i høj Grad gjort vore bange Anelser til Vished, idet det Gang paa Gang har været nødvendigt at mobilisere alle gode Kræfter til Værn for og Imødegaaelse af de mange, saavel direkte som indirekte, rettede Angreb paa de Arbejdsløse og disses eneste Værn: Arbejdsløshedskasserne.

Den nusiddende Regerings fornemste Programpunkt var jo foruden det saakaldte sønderjyske Spørgsmaal ogsaa Kravet om Nedskæring af alle humane Foranstaltninger, derunder fornemmeligt Tilskudene fra det Offentlige til Arbejdsløshedskassernes mange af Arbejdsløsheden ramte Medlemmer, og først og fremmest Inddragningen af den ekstraordinære Understøttelse, der var ydet til de Arbejdsløse, med en Arbejdsløshedsperiode udover den, i hvilken de var berettigede til vedtægtsmæssig Understøttelse.

Det vil være i frisk Erindring, hvordan vore Partifæller paa Rigsdagen i Vinteren 1921, kraftigt understøttet af De samvirkende Fagforbund og Arbejdsløshedskasserne, maatte kæmpe for at faa Loven om ekstraordinær Understøttelse til Arbejdsløse forlænget udover dens Udløbstid 1. December 1921.

Forlængelsen gennemførtes, men det kunde desværre trods alle vore Anstrengelser og uangribelige Argumenter ikke undgaas, at Regeringspartierne indførte forskellige Bestemmelser i Loven, og at dette ikke var Bestemmelser, der tog Sigte paa at forbedre Vilkaarene for de Arbejdsløse, er det overflødigt at bemærke her; vi skal dog blot lige nævne, at denne Lov bl. a. slog Stillingerne som Arbejdsløshedskasseinspektør og Arbejdsanvisningsdirektør sammen til en Stilling, hvilken Stilling jo nu indehaves af Hr. Vater.

Desuden indførtes de af Medlemmerne og Kasserne ikke særligt velsete Arbejdskort, foruden en Række andre Bestemmelser, der dog vil være kendt af Afdelingsledelserne gennem de udsendte Cirkulærer desangaaende.

Imidlertid udbryder den store Lønkamp i Foraaret 1922, og her ser man nu den nye Arbejdsdirektør gribe aktivt ind i Konflikten og paa Arbejdsgivernes Side ved at udsende et Cirkulære til samtlige Arbejdsløshedskasser med Paabud om, at Kasser, der havde Tilknytning til Fag, der var ude i eller havde Dele af deres Medlemmer ude i Konflikt, skulde ophøre med Ydelsen af al Understøttelse, saavel ekstraordinær som ordinær.

Arbejdsdirektøren maatte dog ret hurtigt, men kun efter meget energisk Indgriben fra saavel vore politiske som faglige Partiers Sider, rette sit første Cirkulæres Indgriben i Forhold, der var Arbejdsdirektøren uvedkommende, ved Udsendelsen af et nyt Cirkulære, der paany aabnede Adgangen til Understøttelse i en Række Kasser og aabnede Adgang til Forhandling for de andre.

Ved Arbejdsløshedslovens Revision var der indført en Række Nævn og desuden den saakaldte Krisefond. I Juni Maaned sammenkaldtes Rigsdagsudvalget, og her møder Indenrigsminister Kragh med Forslag om, at nu skal Understøttelser fra Krisefonden, eller den saakaldte ekstraordinære Understøttelse, ophøre for en Række Fag, og han begrunder det med, at nu er der ikke længere ekstraordinær Arbejdsløshed i disse Fag.

Dette Overgreb mødtes med en enstemmig Protest fra alle Fagenes Side, og de forskellige Fællesorganisationer indkaldte til Protestmøder, saaledes ogsaa Fællesorganisationen i København, der overleverede Protesten, efter at denne paa et Møde paa Grønttorvet i København var vedtaget af langt over 50,000 københavnske Arbejdere, der bagefter gik i Procession til Rigsdagen.

De mange og enstemmige Protester imod dette Overfald paa de Arbejdsløse medførte, at Indenrigsministeren dispenserede for en Række Fags og Branchers Vedkommende og aabnede Adgangen til ekstraordinær Understøttelse for disse.

Trods det, at vort Fags Arbejdsløshed paa dette Tidspunkt maatte siges at være endog i høj Grad ekstraordinær, lykkedes det os ikke at komme med under Dispensationen i denne Omgang.

I Juli Maaned 1922 gives de foran omtalte Dispensationer, og de øvrige Arbejdsløshedskasser, hvor Dispensation ikke er opnaaet, fortsætter Arbejdet for at skaffe deres Arbejdsløse Hjælp, og det lykkes i August Maaned at naa til Dispensation for yderligere en Række Fag, hvoriblandt vort.

Dispensationen var dog ikke helt tilfredsstillende for vort Fag, idet den var begrænset til at omfatte enkelte Byer og Brancher. Imidlertid fortsatte vi vore Bestræbelser for at skaffe alle vore Arbejdsløse Hjælp, og dette lykkes senere paa Aaret for os, saaledes at alle vore arbejdsløse Medlemmer, der iøvrigt opfyldte Betingelserne derfor, erholdt Understøttelse, dog undtages Maskinstrikkernes Afdelinger, idet man fra Indenrigsministerens Side stadig hævdede, at der var ikke ekstraordinær Arbejdsløshed indenfor Tekstilfaget.

Yderligere skal vi her anføre, at det efter Forhandlinger med Arbejdsdirektøren er lykkedes os at faa Dispensation vedrørende Bestemmelser, der fastsætter, at Arbejdsløse, der i 2 paa hinanden følgende Aar har opbrugt deres fulde vedtægtsmæssige Understøttelse, ikke det tredie Aar kan erholde Understøttelse. med mindre de præsterer Bevis for i de sidste 2 Aar at have haft Arbejde i mindst 10 Maaneder saaledes, at denne Bestemmelse nu er bortfalden, dog er ogsaa her Maskinstrikkerne undtagne, og gælder Dispensationen iøvrigt kun saalænge man vil erkende, at der er ekstraordinære Forhold til Stede indenfor vor Kasses Omraade med Hensyn til Arbejdsløsheden.

Senere er der sket det, at man fra Indenrigsministerens Side har sat Bestemmelsen i Loven om, at der kun kan erholdes ekstraordinær Hjælp i et Tidsrum af højst 90 Dage og mindst 40 Dage, i Kraft, hvilket har medført, at de mange af vore Medlemmer, der grundet paa de uheldige Forhold indenfor Erhvervslivet har været længe arbejdsløse, nu er fuldstændig afskaarne fra Understøttelse, regnet fra den 1. Maj 1923.

Dette brutale Overfald paa de Arbejdere, der daarligst kan taale det, nemlig de langvarige Arbejdsløse, er selvfølgelig som alle de tidligere blevet mødt med Protest fra Fagenes Side, og ikke mindst har dette faaet Udtryk paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 11. og 12. Maj, hvor man efter en Debat vedtog nedenstaaende Resolution og valgte Hovedkasserer i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *A. Johansen,* Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund *M. C. Lyngsie* og Formanden for Snedkerforbundet *Martin Petersen* til at overbringe Ministeren denne.

Resolution:

I Henhold til Bekendtgørelse af 28. April fra Indenrigsministeren er saakaldet fortsat Arbejdsløshedsunderstøttelse inddraget for mange Tusinde Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, med de tidligere inddragne formentlig ca. 20,000, hvis Arbejdsløshed har været af saa lang Varighed, at den vedtægtsmæssige Forsikring er ophørt.

Repræsentantskabet for De samvirkende Fagforbund, samlet til Møde den 11. Maj, protesterer imod denne Afgørelse, som synes at være Udtryk for en Vilkaarlighed, der ikke burde være forenelig med Ministeriets Forhold til Befolkningen.

I Marts 1922 udstedte Indenrigsministeren et Cirkulære, der var en direkte Haandsrækning til Arbejdsgiverforeningen i den af denne etablerede Lockout overfor Arbejderne; men da et Hovedpunkt i dette Cirkulære — Begrænsningen af den ekstraordinære Hjælps Varighed — stadig blev suspenderet, fik Cirkulæret ikke den Virkning, som man den Gang frygtede. Nu har Ministeriet imidlertid sat denne Begrænsning i Kraft, og det synes at være sket paa direkte Foranledning af Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter i Arbejdsnævnet, hvis Indstilling nu er fulgt, medens Ministeren ikke fulgte en Indstilling, som gjordes i Vinter af hele det paagældende Nævn — om en midlertidig Forhøjelse af de laveste Understøttelser.

Repræsentantskabet nedlægger den alvorligste Indsigelse imod den Villighed til at støtte Arbejdsgiverforeningens Løntrykkeri, som spores i den sidste Afgørelse, og ønsker ved Fremsættelsen af nærværende at give Indenrigsministeren en Lejlighed til at fralægge sig denne Forbindelse, hvis Afgørelsen kan forklares paa anden Maade.

Repræsentantskabet beslutter iøvrigt, at de indenfor Arbejderorganisationerne herskende Synspunkter om det her omhandlede Cirkulære forebringes Indenrigsministeren, som afæskes en Forklaring angaaende Ministeriets Holdning overfor de Arbejdsløse.

Med dybeste Bekymring har man iagttaget Ministeriets Ligegyldighed overfor Erhvervskrisen.

Bestandig er Kravet om Arbejde bleven afvist, og Regeringen har endog ved Statens egne Bestillinger i stor Udstrækning forbigaaet de danske Erhverv og disses Arbejdere.

Ved den sidste Beskæring af de Arbejdsløses Understøttelsesret har man kategorisk lukket Tusinder af arbejdsvillige Mennesker ud i haabløs Elendighed. Indenrigsministeren maa formentlig vide, at det drejer sig om et saa stort Antal, at de arbejdende Kammerater, som længe har baaret meget store Byrder, er ude af Stand til at paatage sig Forsørgelsespligten. Ministeren ved ogsaa, at Kommunerne, som er anspændt af Aars store Ofre til Bekæmpelse af Arbejdsløshed og Bolignød, ikke evner at tilvejebringe, hvad der kræves til anstændigt Underhold for de Tusinder af Medborgere, det drejer sig om, og vi maa derfor alvorligt opfordre til en snarlig Revision af den under 28. April trufne Afgørelse.

Det maa være Ministeriets Pligt at anvise nye Forsørgelsesmuligheder for dem, der ved ministeriel Afgørelse berøves det tarvelige Minimum, som hidtil var tilstaaet dem, naar Ministeriet ikke har Vilje til at løse den Opgave, som Erhvervskrisen i tre Aar har frembudt.

Idet Repræsentantskabet herved søger fremkaldt en Udtalelse fra Ministeren, paalægger den Forretningsudvalget at paakalde Offentlighedens videre Opmærksomhed, saafremt der ikke fra Ministeriets Side snarest gøres Skridt til at imødekomme de berettigede Krav, som de Arbejdsløse kan fremføre.

Foran har vi i store Træk gjort Rede for Forholdene for de Arbejdsløse i al Almindelighed og navnlig Kassens Forhold overfor Regeringsmagten. Vedrørende det mere indre Liv, eller om man saa maa sige den rent talmæssige eller administrative Side af Virksomheden, skal vi meddele, at der i Tiden fra 1. April 1921 til 31. Marts 1923 er udbetalt i Understøttelser:

Ordinær Understøttelse ...	Kr.	553,721,50
Rejsehjælp	-	116,45
Juleunderstøttelse	-	27,034,00
Ialt ...	Kr.	580,871,95

Disse Understøttelser er udbetalt til ialt 6763 Medlemmer.

Der er i samme Tidsrum indgaaet i Kassen i

Medlemskontingent	Kr.	265,313,55
Offentlige Tilskud	Kr.	159,711,29

Formanden rettede en Tak til Afdelingskassererne for det store Arbejde, de havde udført indenfor vor Kasse til Gavn for vore Medlemmer. Beretningen godkendtes uden Diskussion.

Kassereren oplæste derefter Regnskabet, som enstemmigt godkendtes.

De indkomne Ændringsforslag til Lovene, som alle gik ud paa en Forhøjelse af Understøttelsessatserne, bortfaldt af sig selv, idet Kontingentforhøjelse ikke kunde gennemføres.

Derefter gik man over til Valg af Tillidsmænd og Hovedbestyrelse, og her valgtes den samme Ledelse som i Forbundet.

Det vedtoges at afholde næste Delegeretmøde i København i Aaret 1926.

Efter Afsyngelsen af „Internationale" hævedes Mødet.

Tak for Aarene, som svandt —.

Da min Virksomhed som Leder af Kvindeligt Arbejderforbund nu er til Ende, vil jeg gerne her igennem vort Medlemsblad bringe alle, saavel vore mange Tillidsmænd som vore Medlemmer, en hjertelig Tak for de mange Aars Samarbejde.

De Aar, jeg har haft Lov til at virke for vor fælles store Sag, har for mig været lykkelige Aar. Selv om der i Tidens Løb har været store Bryderier og Vanskeligheder at overvinde, har jeg dog haft den Glæde at være med i Arbejdet for at højne Arbejderkvindernes Kaar. Naar jeg i de mange Aar har været i Stand til at udføre dette Arbejde, da skyldes det i første Række det udmærkede Samarbejde, der har bestaaet mellem min Hovedbestyrelse og mig; vi har altid været enige om, efter bedste Evne at søge at naa de Maal, som vi har sat os i Kampen for at skabe lysere og lykkeligere Forhold for vore Kammerater. Jeg takker mine Kammerater i Hovedbestyrelsen herfor, og jeg takker vore Tillidsmænd i Afdelingerne for trofast Samarbejde gennem Aarene, og jeg beder alle Forbundets Medlemmer modtage min Tak for de svundne Aar, thi selv om vi ikke altid har været enige om Midlerne, er det min Overbevisning, at om Maalene har der været en ubrødelig Enhed.

Kvindeligt Arbejderforbund og dets Medlemmer staar mit Hjerte saa nær, at jeg altid vil følge dem med den største Interesse og Kærlighed.

Sofie Rasmussen.

Betragtninger af et mangeaarigt Hovedbestyrelsesmedlem.

Dengang vort Forbunds Stifter, Fru *Olivia Nielsen*, i 1910 afgik ved Døden, syntes det straks vanskeligt at finde en Efterfølger. Efter at Fru Nielsens Datter, Fru *Bodø* en kort Tid havde ledet Forbundet, afholdtes i December 1910 en Kongres, hvor Flertallet af de Delegerede samlede sig om Fru *Sofie Rasmussen*, der da var Afdelingsformand i Randers og Medlem af Hovedbestyrelsen.

For Fru Rasmussen selv var det sikkert kun med Betænkelighed, at hun modtog Valg til den store og ansvarsfulde Gerning, som det nu engang

er at staa som Leder af en saa stor Organisation som Kvindeligt Arbejderforbund, og Kongressen havde naturligvis heller ikke paa Forhaand nogen Sikkerhed for, den havde valgt rigtigt.

Nu ved Sofie Rasmussens Bortgang kan det med Sandhed siges, at vort Forbunds Medlemmer skylder hende en Tak, fordi hun dengang modtog Valget — og de Delegerede, der valgte hende, kan nu paavise, at de valgte rigtigt.

Det er altid en vanskelig Opgave at være Organisationsleder, og vi vil sikkert alle være enige om, at kan det være vanskeligt at lede en mandlig Organisation, saa er det endnu vanskeligere at lede en kvindelig.

Der er mange Vanskeligheder at kæmpe med, megen Mangel paa Forstaaelse, og mange organisationsuoverkommelige Forhold, der kan skabe Stemning, som Ledelsen tvinges til at gaa imod.

Paa alle disse Omraader har Sofie Rasmussen vist, at hun havde Evner til at lede Organisationen efter de rigtige Linjer, uden at fortabe sig i Smaating, og uden at give efter for dem, der vilde føre Organisationen paa Afveje, har hun arbejdet fast og støt for at gøre Organisationen saa omfattende og stærk som mulig og gøre de arbejdende Kvinders Kaar saa gode som mulig.

Sofie Rasmussen havde ved Forhandling overfor Arbejdsgiverne ogsaa udmærkede Evner; kunde hun ikke altid opnaa, hvad der var krævet, og hvem kan vel det, saa opnaaede hun i alt Fald altid det mest mulige.

De kvindelige Arbejdere i Danmark staar derfor i dyb Taknemlighedsgæld til Fru Rasmussen og beklager i høj Grad, at hun ikke mere vil staa i Spidsen for vor Organisation.

Som Kvinde forstaar vi imidlertid, hvad Fru Rasmussen har maattet bringe af Ofre overfor sit Hjem i de mange Aar, og vi forstaar og agter hende, fordi det er Hensyn til Hjemmet, der faar hende til at forlade os.

Fra Een, som har været med gennem de mange Aar og siger hende Tak.

Til Medlemmerne.

Det aarlige Strejkemærke for Aaret 1923 maa være indbetalt til Afdelingskassererne inden 15. Juli. Vi anmoder derfor alle de Medlemmer, der endnu ikke har Strejkemærket i deres Bøger for indeværende Aar, om snarest og inden nævnte Dato at indbetale dette, da Undladelse heraf vil have Slettelse til Følge

Restancefristen.

Vi erindrer om, at Restancefristen er *4 Uger,* og anmoder om, at denne overholdes.

Hovedkassereren.

Fru Alvilda Andersen.

Vi bringer her Billeder af Forbundets nyvalgte Tillidsmænd, Forretningsfører Fru *Alvilda Andersen* og Sekretær Fru *Gunder Christiansen.*

Fru Alvilda Andersen valgtes til Sekretær i For-

Fru Gunder Christiansen.

bundet ved Kongressen i 1921. Hun havde nogle Aar i Forvejen været ansat som Sekretær i Forbundet og havde forinden sin Ansættelse paa Hovedkontoret beklædt Stillingen som Formand for Københavns Afdeling 4, og i denne sin Virksomhed henledt Opmærksomheden paa sig ved sin Dygtighed og Interesse for Organisationsarbejdet, og i de Aar, hun har virket som Sekretær i Forbundet, har hun vist sig at være i Besiddelse af Egenskaber, som kvalificerer hende til at overtage Stillingen som Forbundets øverste Leder, hvilket da ogsaa Kongressen gav Udtryk for ved enstemmigt at vælge hende.

Som Forbundets Sekretær valgtes Fru Gunder Christiansen, Aarhus. Fru Christiansen har siden 1918 været Medlem af vort Forbunds Hovedbestyrelse og har haft flere Tillidshverv indenfor Arbejdsløshedskassen. Hun har tillige i en Aarrække været Formand for vor Aarhus Afd. 1 og har gennem denne sin Virksomhed godt Kendskab til Arbejdet indenfor Oganisationen.

*

Paa et Hovedbestyrelsesmøde, som afholdtes umiddelbart efter Kongressen, foretoges Valg af Næstformand, og man genvalgte enstemmigt Forbundets mangeaarige Formand, Fru *Johanne Jensen,* som tillige er Formand for Forbundets Moderforening i Københavns Afd. 1.

Paa samme Møde valgtes Hovedbestyrelsens Revisor, som blev Formanden for Strygerskernes og Vaskeriarbejdernes Afdeling i København.

Den internationale Kvindekonference i Hamborg den 20.—26. Maj

samt

den internationale socialistiske Samlingskongres.

Det første Indtryk, man faar af Hamborg, er overvældende; især imponerer Banegaardens Størrelse den Fremmede, som kommer der første Gang, da vor egen Banegaard er en ren Lilleputstation i Sammenligning. Da vi ankom lige til Pinsedagene, var Byen pyntet med Foraarets lysegrønne Løv, og gennem en Allé af smukke Faner naaede vi Arbejdernes Forsamlingsbygning, en mægtig Bygning i Byens Centrum, som var Kongressens Sæde. Denne Bygning har sin egen Historie. Da den i sin Tid blev bygget af Hamborgs Fagforeninger, gennem et Ekstrakontingent, som blev paalignet hvert Medlem, laa den i Byens Periferi, men ved den nye Banegaards Anlæggelse, kom Bygningen til at ligge paa Byens Hovedstrøg, mellem store flotte Handels- og Kontorbygninger. Selve Bygningens Arkitektur er ualmindelig smuk med sine blyindfattede Ruder med Mosaikglas, forestillende alle Arbejdets Udøvere, ligesom dens Indre er uhyre praktisk indrettet med et Utal af Sale og Mødeværelser. I en af disse store, smukke Sale afholdtes Kongressen. En af vore tyske Partifæller indledede Kongressen og udtalte: Trods dette, at Kapitalismen regerer i Tyskland, har Arbejderbevægelsen paany vundet stor Fremgang, idet Krigen stagnerede Bevægelsen i høj Grad. Indtil 1914 var der gjort store Fremskridt med Hensyn til Organiseringen af Kvinderne, og man havde indkaldt til Konference i Wien, men ved Krigens Udbrud var det umulfgt at afholde denne. Omtalte ligeledes Kvindekonferencen i København 1910, hvor den første kvindelige Rigsdagsmand var til Stede, nemlig fra Finland, og Danmark var det eneste Land, som kunde sende kvindelige kommunale Repræsentanter. Nu er der jo ikke mange Lande, hvor Kvinderne ikke har politisk Medbestemmelsesret, og det skyldes ene Socialdemokratiet. Det oplystes, at der ingen Repræsentanter var mødt fra Ungarn og Norge. En Del Repræsentanter fra saavel England, Østrig, Frankrig, Tyskland, Polen og Jugoslavien udtalte sig om Forholdene vedrørende Kvindernes Stilling i de forskellige Lande, og det oplystes, at Danmark var det eneste Land, som havde et selvstændigt Kvindeforbund indenfor det faglige Omraade. Konferencen krævede, at Kvindevalgretten, som saa mange Lande siden den sidste Konference har faaet, skulde udvides til dem, der endnu staar tilbage. Konferencen vedtog, at der i Landene skulde afholdes en Kvindedag til Agitation for Valgrettens Udvidelse og Kvindernes større Tilslutning til Organisationerne. Endvidere krævede Konferencen Beskyttelse af Kvinder og Børn og fastslog Kvindens store Pligt til at opdrage den opvoksende Slægt til Kærlighed og Fred mellem Folkene. Om denne Resolution samledes Konferencen med særlig Begejstring. Endvidere vedtoges det at rette en Henvendelse til den socialistiske Kongres om at faa indvalgt en Kvinde i den nye Eksekutivkomité. Dette var der stærkt Brug for, saalænge Kvindernes politiske Ligeberettigelse ikke er gennemført og Kvindernes Tilslutning til Organisationerne ikke staar paa Højde med Mændenes. Denne Henvendelse blev dog afslaaet, ligesom en Resolution, der blev stillet fra Østrig om, at der i de forskellige Lande blev ansat Sekretærer, ikke vandt Tilslutning. Konferencen sluttede med almindelig Glæde over Samværet mellem saa mange forskellige Repræsentanter fra hele Europa. Et dybt Indtryk gjorde det paa de Delegerede, da man fik Meddelelse om, at den finske Repræsentant havde været fængslet i 3¼ Aar og kun havde været fri de sidste 4 Uger før Konferencen og kunde vente at blive arresteret igen, naar hun kom hjem.

For vore 2 Repræsentanter, Fru *Johanne Jensen* og Fru *Alvilda Andersen,* var det en stor Glæde at kunne deltage i Konferencen, hvor alle var besjælede af at gøre alt for at udvikle Arbejderkvinderne, saavel i faglig som i politisk Henseende.

* * *

Mandag den 21. Maj 1923 aabnedes den internationale Samlingskongres i en af de smukkeste Sale i Gewerkschaftbygningen. Salen var pyntet med Foraarets Grønt og saa godt som alle Deltagerne havde Blomster. Et mægtigt Strygeorkester spillede og en Sangforening paa over 100 Deltagere sang.

Efter Afsigelsen af en smuk Prolog, som fremsagdes af en ung Dame, imod Krigen, konstituerede Kongressen sig, og der nedsattes Kommissioner fra de forskellige Lande, der saa udarbejdede de Reso-

lutioner, der i de følgende Dage blev forelagte paa Kongressen, bl. a. om, hvor Exekutivkomitéen skulde have sit Sæde. Denne havde tidligere haft Sæde i Moskwa, men det forandredes nu til London med en Sekretær for London og en for Østrig. Som Medlemmer af Exekutivkomitéen valgtes Hr. *Stauning* og et Medlem af De samvirkende Fagforbund for Danmarks Vedkommende.

Angaaende 8-Timers-Dagen blev en Resolution vedtaget, hvori der rettedes en skarp Protest imod de Lande, der ikke havde efterkommet den internationale Arbejderbevægelses Vedtagelse om sociale Love, specielt 8-Timers-Dagen.

I Kampen for Gennemførelsen af sociale Love stillede Kongressen sig Side om Side med Fagbevægelsen for Internationale i Amsterdam. Et meget gribende og højtideligt Øjeblik var det, da Internationale paany blev knyttet, og for os danske Delegerede et stolt Øjeblik, da det var vort Partis Formand, Hr. Stauning, der var Præsident paa det Tidspunkt.

Fredag den 26. Maj sluttede Kongressen med Afsyngelsen af „Internationale" samt de forskellige Landes Partisange.

Vort Forbund var repræsenteret paa denne Kongres ved de samme Repræsentanter som paa Kvindekonferencen. Begge Kongresserne havde den største Interesse for os Arbejderrepræsentanter at overvære. Vi fik her et klart Indblik i, hvad vore Medsøstre i de af Krigen hærgede Lande havde gennemgaaet, og hvor nødvendigt det er for Arbejderklassen hele Verden over at slutte sig sammen i stærke internationale Organisationer, saavel faglige som politiske.

Alvilda Andersen.

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Telefon Nora 4302. Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret, Blaagaardsgade 21 [1], hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Telefon Byen 4320. Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10. Larslejstræde 1, Kj.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Telefon Byen 7199. Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1].

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 9—4. Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20. Telefon 1663. — Kasserer: Frk. Kathinka Jensen, Tiendeladen 20.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Valdemarsgade 4, St.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Gunder Christiansen, Vestergade 34 [1] o. G. Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Tordenskjoldsgade 112. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Schleppegrellsgade 15 [2] t. v.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Marie Mortensen, Brammersgade 40 [2]. — Kasserer: Fru Martha Jørgensen, Grønland 36, St.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Agnes Staun, Fiskergade 45. — Kasserer: Fru Rasmine Madsen, Guldbergsgade 97.

Assens Afdeling. Formand: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner. Lavgade. — Kasserer: Fru Agnes Hohmann, Sønderport 23 [1].

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Nørregade 69.

Esbjerg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Julie Stæhr, „Esbjerghus", Kongensgade 84.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Ulrikka Lambertsen, Norgesgade 57.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. Juditte Ottesen, Dronningensgade 1, St.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Andreasen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Thora Madsen, Fensmark pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Justesen, Skovvejen.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Johansen, Søndergade.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Martha Damlund, Møllens Minde, Ringstedvej. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Hedehusene.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Barslund, Istedgade.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sideb. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Strandgade 32, St.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Minna Christensen, Allégade 31. — Kasserer: Fru Kirstine Mikkelsen, Allégade 29, St.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Pedersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Augusta Rosenskow, Hartmannsallé 28 2, Valby.

Københavns Afdeling 4. Formand: Frk. Marie Nielsen, Adr.: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeld, Larslejstræde 1 2. — Kasserer: Frk. Martha Petersen, Larslejstræde 1 2.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farismagsgade 35 1. Telef. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Holmensgade 21 1. — Kasserer: Frk. Clara Johansen, Hedebygade 14, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Oda Johansen, Egegade 6, St.

Køge Afdeling. Formand: Fru Anna Jensen, Tangmosevej 3. Kasserer: Frk. Kathrine Nielsen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Frk. Johanne Rasmussen, Jernbanegade 31 2. — Kasserer: Fru Laurette Palm, Kommunens Hus 4, D. 1, Nørgaardsvej.

Lemvig Afdeling. Formand: Fru Gertrud Larsen, Østergade 35. — Kasserer: Frk. Jenny Nielsen, Østergade 26.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Østergade 8. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Gammel Postvej.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Metha Holm Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 1. Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Næstved Afdeling. Formand: Fru R. Christiansen, Marievej 1 2. — Kasserer: Frk. Anna Larsen, Slagkildevej 6.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Søvej 47, — Kasserer: Fru Arabella Olsen, Strandvej 7.

Nakskov Afdeling. Formand: Fru Hansigne Rask, Maribovej 64.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Randers Afdeling. Formand: Fru Dagmar Christensen, von Hattenstræde 11. — Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Adelgade 12.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Præstegade 390. — Kasserer: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jensine Møller, Snorregade.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Kirstine Lauritzen, Borgergade, Alderslyst.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Kedelsmedstræde 27.

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjærge. — Kasserer: Fru Marie Søndergaard, Strandvejen 3.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anne Mathiesen, Slotsgade 10.

Vejen Afdeling. Formand: Fru M. Nielsen, Søndergade. — Kasserer: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 6.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Staldgaardsgade 29 1. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Vordingborg Afdeling. Formand: Frk. Ella Nielsen, Østervej. Kasserer: Frk. Valborg Nielsen, Vinterbølleskov, Nyraad.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1, A. Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 18. Bakkendrup, Gørlev St.

2det Distrikt, 2. Afdeling: Formand: Fru Kristine Nielsen, Vogterhus 27, Trustrup. — Kasserer: Fru Emma Rønde, Daystrup pr. Mørke.

3die Distrikt: Formand: Fru Marie Sørensen, Vogterhus 50, Kibæk. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Sofie Rasmussen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 29 | Oktober 1923 | 8. Aargang

Fru Alvilda Andersen.

Ved Udsendelsen af det første Medlemsblad efter Forretningsførerskiftet indenfor vort Forbund finder vi os foranlediget til at bringe et Billede af Forbundets nye Forretningsfører Fru *Alvilda Andersen*. Idet vi ønsker Fru Andersen Lykke og Held i Arbejdet for at forbedre Kaarene for Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer, finder vi Anledning til at udtale, at det sikkert vil vise sig at være et lykkeligt Valg, Kongressen foretog, da den med Akklamation valgte Fru Andersen til Leder af Forbundet.

Fru Andersen er i Besiddelse af en ualmindelig hurtig Opfattelsesevne, er bestemt og sikker ved Forhandlingsbordet, hvad hun foretager sig, er vel overvejet, og hun er samtidig en rettænkende, varmhjertet Kvinde, der udmærket forstaar Arbejderkvindernes vanskelige Lod, fordi hun selv har prøvet deres Kaar.

Da Fru *Sofie Rasmussen* meddelte Hovedbestyrelsen, at hun ønskede at fratræde sin Stilling som Forbundets Forretningsfører, var man indenfor denne heller ikke et Øjeblik i Tvivl om, hvem man vilde udpege til hendes Efterfølger, og vi er da ogsaa overbeviste om, at Fru Andersen vil vise sig at være den rette Kvinde paa den rette Plads.

Vi behøver vist iøvrigt ikke yderligere at fremhæve Fru Andersens gode Egenskaber, da hun jo allerede er velkendt af de allerfleste af Forbundets Medlemmer. Fru Andersen har jo i Egenskab af Sekretær i Forbundet, hvilken Stilling hun har beklædt i ca. 5 Aar, været ude til Møder og Forhandlinger i de fleste af Afdelingerne. Vi er derfor sikkert i Kontakt med Kvindeligt Arbejderforbunds mange Medlemmer, naar vi ønsker Fru Andersen velkommen til det store og ingenlunde lette Arbejde, som det er at være Leder af vort store Forbund.

Gunder Christiansen.

Overenskomstsituationen.

Som det vil erindres, findes der i Forliget af 4. April 1922 en Bestemmelse, der giver Adgang til at forny samtlige løbende Overenskomster med Dansk Arbejdsgiverforening, som falder ind under dette Forlig imod den sædvanlige Regulering med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet falder eller stiger.

I Fjor fornyede vi som bekendt samtlige Overenskomster i Henhold til denne Bestemmelse, og da vi i Aar stod overfor Spørgsmaalet: Fornyelse eller ikke Fornyelse, indkaldte De samvirkende Fagforbund d. 2. Juli til et saakaldt Formandsmøde, d. v. s. samtlige Forbundsformænd sammenkaldes for at behandle et eller andet Spørgsmaal af fælles Interesse eller fatte en eller anden Beslutning, som i Følge Forholdets Natur nærmest maa blive af raadgivende Karakter. Paa dette Møde behandledes Spørgsmaalet om en eventuel Forlængelse af Overenskomsterne, og man var klare over, at vi maatte have en Augustregulering, da der var Udsigt til en lille Forhøjelse, foranlediget ved de skete Prisstigninger. De samvirkende Fagforbund tilraadede Organisationerne ikke at forlænge Overenskomsterne, men tage Augustreguleringen og saa være frit stillede med Hensyn til Opsigelsen af Overenskomsterne.

Paa et Møde afholdt i vort Forretningsudvalg vedtoges, efter en grundig Drøftelse, følgende Beslutning, som tiltraadtes af Hovedbestyrelsen: Man mente ikke at kunde tilraade Afdelingerne at kræve Overenskomsterne forlængede, men tilraadede dem at tage Augustreguleringen. Ved Cirkulære til Afdelingsbestyrelserne henstillede man ikke at forny de lokale Overenskomster, og denne Fremgangsmaade vandt Tilslutning alle Vegne i Afdelingerne.

Beregningen over Prisbevægelsen paa Livsfornødenhederne her hjemme, som Statistisk Departement foretager to Gange aarlig, 1) i Februar, 2) i August, viste i August som bekendt en Opgang af 6 Points, hvilket udgør 3 pCt. Tillæg til de gældende Lønninger, der fra og med den Lønningsuge, hvori Pristallet bekendtgjordes, skulde tillægges Lønningerne for de af vore Medlemmer, der er beskæftiget hos Arbejdsgivere, der staar som Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

I samme Forbindelse kan vi meddele, at de med os uden for Arbejdsgiverforeningen staaende kontraherende Arbejdsgivere er indgaaet paa samme Regulering.

Da Tiden nu nærmede sig, hvor man skulde tage Stilling til Spørgsmaalet: Opsigelse eller ikke Opsigelse af Overenskomsterne, indkaldtes der paany til Formandsmøde i De samvirkende Fagforbund, som afholdtes den 17. September d. A. Forinden dette Mødes Afholdelse havde der den 11. September imellem De samvirkende Fagforbunds og Dansk Arbejdsgiverfvrenings Forretningsudvalg været afholdt Møde, dels for at faa klaret Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejdsgiverforeningen havde Ret, naar den paastod, at Overenskomsterne ved ikke at blive forlængede, udløb automatisk, og dels for at komme paa det Rene med, hvorledes man saa paa hele Situationen paa begge Sider, og her opnaaedes Enighed om følgende:

> Hovedorganisationerne enes om at anbefale Underorganisationerne, at der straks optages Forhandlinger om en Forlængelse af de i 1924 udløbende Overenskomster, idet der samtidig træffes Aftale om, at hvis der ikke senest en Maaned forinden de respektive Overenskomsters Udløbstid er opnaaet Enighed om Forlængelse, kan Overenskomsterne paa det Tidspunkt opsiges, saaledes at de udløber ved deres almindelige Udløbstid. Hvis ingen Opsigelse sker, bestaar de uforandret til næste Udløbstermin.
>
> København, den 11. Septbr. 1923.
>
> For De samvirkende Fagforbund:
> (sign.) *Carl F. Madsen.*
>
> For Dansk Arbejdsgiverforening:
> (sign.) *H. Langkjær.*

Den derefter foreliggende Situation har været behandlet i vort Forretningsudvalg, og man er i Samraad med Hovedbestyrelsen enedes om, at vi i Henhold til den mellem Hovedorganisationerne trufne Ordning af 11. September d. A., skal optage Forhandling med de Arbejdsgivere, som vi kontraherer med, der staar som Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og hvis Enighed ikke opnaas, senest en Maaned forinden Overenskomsterne i 1924 udløb, da at tage Stilling til Opsigelsen af disse. Vi har tilsendt alle vore Afdelingsbestyrelser Cirkulærer, hvori vi udførlig redegør for saavel Forretningsudvalgets som Hovedbestyrelsens Standpunkt og Syn paa Forholdene og Meddelelse om, hvad der iøvrigt vil være at foretage. Tiden vil jo da vise, hvor meget Forhandlingsvilje, der er til Stede fra Arbejdsgivernes Side, og der er ikke i Øjeblikket andet at sige, end at vi hver paa sin Plads maa gøre vort til at faa det mest mulige ud af disse Forhandlinger, og med god Fortrøstning til vor Organisation maa se de kommende Tider i Møde.

Den intern. Fabriksarbejderkongres
i Wien den 16.—21. Juli 1923.

Den internationale Sammenslutning af ikke faglærte Arbejdere afholdt sin anden ordinære Kongres i Wien, og hertil havde vort Forbund sendt som Repræsentanter: Forretningsføreren, *Alvilda Andersen*, og Næstformanden, *Johanne Jensen*. Paa Kongressen var repræsenteret følgende Lande: Danmark (Dansk Arbejdsmands-Forbund og vort Forbund), Belgien, Holland, Tyskland, Østrig, Czekoslovakiet, Norge (saavel Arbejdsmandsforbundet som Papirarbejderforbundet). Desuden var til Stede af den internationale Bestyrelse (Eksekutivkomitéen) *August Brey*, Tyskland, *Chr. Sørensen*, Danmark, *Paul Fassing*, Belgien, *Julius Weiss*, Østrig. Føderationens Formand, *James O. Grady*, England, og de engelske Delegerede var paa Grund af lokal Kongres forhindret i at komme til Stede. Det internationale Sekretariat var repræsenteret ved Sekretær *H. Stenhuis* og Frk. *Oesterwejk*. Som Kongressens Gæster deltog 3 Repræsentanter for det østrigske Arbejderkammer, 1 Repræsentant for Socialdemokratisk Forbund i Østrig, 1 for den socialdemokratiske Partigruppe i den østrigske Rigsdag, 1 Repræsentant for den internationale Faggruppe og 1 for Folkenes Forbunds Arbejdsbureau i Genf.

Endvidere havde det svejtsiske Tekstilarbejderforbund, der blandt sine Medlemmer tæller ca. 5000 Fabriksarbejdere, anmodet om at faa Lov til at sende et Par Repræsentanter som Gæster, og det samme havde det alrussiske Forbund for Arbejdere og Funktionærer i den kemiske Industri. Kongressen vedtog at betragte de svejtsiske Repræsentanter som Gæster og at give de russiske Repræsentanter Lejlighed til at overvære Kongressen som Tilhørere.

Denne Beslutning blev truffen af Hensyn til, at det russiske Forbund ikke staar tilknyttet det almindelige faglige Internationale, men derimod det saakaldte røde faglige Internationale. De tilstedeværende Repræsentanter for de tilsluttede Organisationer repræsenterede ialt 1,076,107 Medlemmer og hertil kommer det engelske Forbund, der som nævnt var forhindret i at lade sig repræsentere, hvis Medlemsantal andrager 1,277,000; saaledes tæller Føderationen for Tiden ialt 2,353,107 Medlemmer.

Da Føderationens Formand, *O. Grady*, var fraværende, aabnede Næstformanden, *August Brey*, Kongressen, og idet han hilste de mødte Repræsentanter Velkommen, mindede han dels om det internationale Samarbejde, der før Krigen havde fundet Sted imellem de skandinaviske og de tyske og østrigske Forbund, et Samarbejde, der væsentlig skyldtes de skandinaviske Repræsentanter *Lyngsies* og *Jane Jønssons* Initiativ, og om hvorledes denne Sammenslutning under Krigen var traadt ud af Kraft. Han udtalte endvidere, hvorledes den naturlige Trang til Samarbejde atter var opstaaet imellem de europæiske Fabriksarbejderes Organisationer, hvilket havde ført til, at man efter Krigens Afslutning samledes i Amsterdam i 1920 og havde genoprettet det Internationale, hvis hidtidige og fremtidige Virksomhed skulde drøftes og behandles her. Efter August Breys fortrinlige Aabningstale havde Gæsterne Ordet for i hjertelige Vendinger at hilse Fabriksarbejdernes internationale Stævne og ønske Held og Lykke for Kongressens Handlinger og Beslutninger.

Derefter aflagde Sekretæren Beretning om Virksomheden i de forløbne to Aar, hvor en Række Tabeller udviste Bevægelsen i de tilsluttede Forbunds Medlemsantal og økonomiske Forhold i Aarene 1914 til 1922. Efter en kort Diskussion toges Beretningen til Efterretning.

I Forbindelse med Sekretærens Beretning behandledes følgende Forslag fra det svenske og danske Forbund:

Det danske Forbund (Dansk Arbejdsmands-Forbund):

Afgivelse af Kvartalsberetninger til det internationale Forbund.

Det maa forlanges, at disse Beretninger indsendes straks efter Kvartalets Udløb. Det er imidlertid meget vanskeligt eller rettere sagt umuligt at faa Beretningerne færdig til den Tid, fordi den sidste Maaneds Medlemstal i det vedrørende Kvartal ikke kan opgives. Følgen heraf bliver den, at Medlemstallet opgives for een Maaned af det forrige Kvartal og to Maaneder i det indeværende, og Beretningen bliver derfor ingen virkelig Kalender-Beretning.

Indenfor vort Forbund er det — ifølge Kongresvedtagelse og Lovene — ordnet paa den Maade, at enhver Afdeling skal indsende sit Kontingent og Beretning for hver enkelt Maaned inden Udgangen af den næstfølgende Maaned. Derfor kan vi altsaa ikke opgive Medlemstallet før de første Dage i den paafølgende Maaned. Vore Afdelingers Beretninger til Forbundet indtræffer f. Eks. for November 1922 først den 31. December, og vi kan derfor ikke opgive Medlemstallet i November 1922 førend i Begyndelsen af Januar.

Vi mener altsaa, at det var bedre, at Beretningerne, hvis de skal kunne kaldes virkelige

Kalender-Beretninger, tilsendes det internationale Sekretariat saa sent, at de kan give et virkeligt Billede af Forholdene indenfor Forbundene i det paagældende Kvartal.

Vi foreslaar som Følge deraf:

at Kvartalsberetningerne fra de tilsluttede Forbund angaaende Virksomheden for Maanederne Januar—Marts, April—Juni, Juli—September og Oktober—December udarbejdes, saaledes at de kan sendes før den 15de i Maanederne Maj, August, November og Februar, henholdsvis for det første, andet, tredie og fjerde Kvartal.

Det svenske Forbund (Svenska Grov- och Fabriksarbetareförbundet):

De kvartaarlige Beretninger til den internationale Grov- og Fabriksarbejder-Føderation.

I vort Forbunds Ledelse har vi i Løbet af forrige Aar ofte udvekslet Meninger angaaende de af Eksekutiv-Komitéen fordrede Beretninger over Virksomheden i det forløbne Kvartal. Det er derved kommet til at staa for os, som om en Ændring m. H. t. Tiden for Indsendelsen af Beretningerne kunde være hensigtsmæssig, og vi er blevet enige om at fremsætte følgende Forslag som et Punkt paa Kongressens Dagsorden; vi er overbevist om, at Ledelsen for det danske Forbund vil tilslutte sig det af os stillede Forslag, og vi haaber, at Forslaget ogsaa vil vinde Eksekutiv-Komitéens Bifald.

Disse Beretninger bliver, omtrent umiddelbart efter Forløbet af et Kvartal, fordret, og det er forbundet med store Vanskeligheder at faa dem færdig indenfor den fastsatte Tid, og med Hensyn til Medlemstallet i den sidste Maaned er det i Virkeligheden umuligt at opgive dette saa tidligt i den første Maaned af Kvartalet, som det nu forlanges. Som Følge deraf maa man i alle Kvartalsberetningerne angive Medlemstallet fra en Maaned i det foregaaende Kvartal og to Maaneder i det Kvartal, som Beretningen gælder.

I vort Forbund er det ved Kongresvedtagelse og Love ordnet saaledes, at hver af Afdelingerne, samtidig med at de indsender os Kontingent, skal give os Indberetning om den forløbne Maaned inden Udløbet af den næstfølgende Maaned. Derfor er det nøjagtige Medlemstal os først bekendt i de første Dage i Maaneden efter den Maaned, hvorfor der gives Beretning, f. Eks. indtræffer Afdelingernes Beretninger for November 1922 først hos Forbundet den 31. December, saaledes at man paa Forbundskontoret ikke har nøje Rede paa Medlemstallet i November 1922 før i Januar 1923.

Det forekommer os derfor, at hvis Beretningerne i Fremtiden skal have Navn af Kalender-Beretninger, bør Tiden for deres Indsendelse af det internationale Sekretariat fastsættes saaledes, at de giver et rigtigt Billede af Forbundenes Forhold i det vedkommende Kvartal.

Vi foreslaar derfor:

at Kvartalsberetningerne over de tilsluttede Forbunds Virksomhed udfærdiges saaledes, at de omfatter Maanederne Januar—Marts, April—Juni, Juli—September og Oktober—December, og at de tilsendes Eksekutiv-Komitéen før den 15de i Maanederne Maj, August, November og Februar for henholdsvis 1ste, 2det, 3die og 4de Kvartal.

Kongressen sluttede sig til Forslagene under den Form, at der hvert Kvartal skal indsendes korte skematiske Beretninger over Bevægelsen i Medlemsantal o. s. v., men at de tilsluttede Forbund iøvrigt har Pligt til, naar der finder Begivenheder af større Betydning Sted indenfor deres Omraade, straks at indsende særlige Beretninger. Fra Sekretariatet forelaa en stor trykt Bog om Løn- og Arbejdsforhold i de forskellige Industrier. Denne Beretning viste, at vi i Danmark med Hensyn til saavel Lønninger som Arbejdsforhold hører til i første Række, hvilket ogsaa almindelig anerkendes fra alle Sider. Under dette Punkt paa Dagsordenen fik Repræsentanterne fra det russiske Forbund Lejlighed til at give en mundtlig Fremstilling af Forholdene i Rusland, af hvilken det fremgik, at Industrien og Erhvervsforholdene var i Opkomst. Selv om Lønningerne nu forholdsmæssig kun udgjorde 80 pCt. af, hvad de var før Krigen, maatte det, under Hensyn til de høje Varepriser, anses for taaleligt.

En Del Repræsentanter havde derefter Ordet og omtalte saavel Løn- som Arbejdsforhold i deres respektive Lande. Vor Partifælle *Hanuschs* omtalte i et velformet Foredrag det østrigske Bedriftsraads Virksomhed, der i det væsentligste tog Sigte paa Tillidsmandssystemet herhjemme. Endnu blev flere Spørgsmaal af international Interesse drøftet, forinden man gik over til Valg af Ledelse samt Sekretær, hvortil valgtes den afgaaede *H. Stenhuis*. Alt i alt maa denne internationale Kongres siges at have haft sin store Betydning, ikke mindst for vor Organisation, men for fortsat Fremgang saavel økonomisk som kulturelt for den samlede ufaglærte Arbejderklasse Verden over.

Horsens Afdeling.

Jubilæum. Lørdag den 28. Juli fandt der i Horsens Afdeling en lille festlig Sammenkomst Sted i Anledning af Fru *Fanny Jensens* 10-aarige Jubilæum som Formand. Man samledes ved et fælles Kaffebord, hvor der blev afsunget en i Dagens Anledning forfattet Sang samt holdt flere Taler for Fru Jensen, som i dem alle takkedes for sit store Arbejde i Forbundets Tjeneste og sin aldrig svigtende Interesse for de arbejdende Kvinder i de forløbne 10 Aar. Som Gave fra Medlemmerne overraktes Fru Jensen et Kaffestel (Bing & Grøndahl) og en Sølvopsats, desuden flere private Gaver og Blomster. Den vellykkede Fest afsluttedes med et muntert Bal.

Marie Nielsen.

I Forbindelse med ovenstaaende vil vi gerne tilføje et Par Bemærkninger. Fru Fanny Jensen har i 10 Aar beklædt Stillingen som Formand, og hendes Afdeling har i den Anledning vist hende, i hvor høj Grad den sætter Pris paa hende saavel som Formand som privat Menneske, og i den Sang, som var tilegnet Fru Jensen, findes netop de rette Ord, naar Talen er om de Kvinder, der staar forrest i Kampen for at skabe bedre Livsvilkaar for deres Medsøstre.

Intet underbygger en Organisation bedre end gode Tillidsmænd, og vi har indenfor vort Forbund været særlig heldige i Valget af disse og kan ikke være glade nok herfor. Naar man dertil tager i Betragtning, at det Arbejde, som udrettes af dem, er saa godt som ulønnet, og at vore Tillidsmænd Dagen igennem staar paa en Arbejdsplads og foruden har Mand, Børn og Hjem at passe, maa man i allerhøjeste Grad beundre den Energi, disse vore gode Tillidsmænd er i Besiddelse af, og vi bringer herigennem Fru Fanny Jensen og alle vore Tillidsmænd ude i Afdelingerne vor hjerteligste Tak for det store, uegennyttige Arbejde, de yder i vor fælles Sag, og vi vil udtale Haabet om, at det maa være dem en Tilfredsstillelse at vide, at de gennem deres tit brydsomme og besværlige Arbejde danner det solide Fundament, vort Forbund er bygget paa.

A. A.

Stiftelsesfester.

25 Aars Stiftelsesfest i Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdeling 5.

Søndag den 2. September d. A. fejrede Afdeling 5 i Aarhus sit 25 Aars Jubilæum i Arbejdernes Forsamlingsbygning, Amaliegade.

Afdeling 5 var den første kvindelige Fagforening i Aarhus og havde i Begyndelsen mange Ting at kæmpe imod. Den Gang var det jo noget ualmindeligt, at Kvinder organiserede sig; enkelte af Foreningens Stiftere, som var indbudt til Festen, huskede, hvorledes Spot og Modgang mødte dem alle Vegne, da de under beskedne Former dannede den Organisation, som trods Skepsis og Modgang har hævdet sin Bestaaende, og nu er en af de gode Afdelinger, hvoraf hvort store Forbund er tømret.

Forretningsfører Fru *Alvilda Andersen* var paa Grund af Bortrejse forhindret i at deltage; i hendes Sted repræsenterede Sekretæren, Fru *Gunder Christiansen,* Forbundet og Maler *Henriksen* Arbejdernes Fællesorganisation. Endvidere var mødt Repræsentanter fra de kvindelige Fagforeninger i Grenaa, Odder og Skaade samt fra alle Aarhus Afdelingerne.

Formanden, Fru *Marie Mortensen,* bød ved de smukt pyntede Kaffeborde en Forsamliag af ca. 150 feststemte Deltagere Velkommen og gav Ordet til Fru *Gunder Christiansen,* som holdt Festtalen, hvori hun mindedes den Indsats, Afdelingen gennem de 25 Aar havde gjort for at højne Lønnen for Kvinderne, talte om Sammenholdet og Organisationens Betydning, om hvorledes Kvinderne af deres amaa, upaaagtede Organisationer har forstaaet at skabe det store faglige Kvindeforbund, hvoraf vi har Grund til at være stolte, takkede de Kvinder, som var med at lægge Grunden til Afdelingen og som siden moralsk og økonomisk har bidraget til dens Bestaaen. Idet hun ønskede Afdelingen Lykke og Fremgang, overrakte hun Formanden, Kassereren og Sekretæren Buketter med Hilsen fra Hovedkontoret.

Maler *Henriksen* bragte Hilsen fra Arbejdernes Fællesorganisation og oprullede i sin Tale flere Træk af Livet, som det former sig for den arbejdende Kvinde, der foruden at være Moder, som oftest maa være Forsørger og Opdrager tillige.

Fru *Christiane Sjøren,* der er Afdelingens Stifter og flere Gange har været dens Formand, fremdrog Træk fra dens Tilblivelseshistorie.

Blandt de mange, der havde Ordet, nævnes Maler *Kruse,* der talte for Veteranerne, Snedker *Magnus Pedersen,* der bragte Hilsen fra Snedkerne, Hovedbestyrelsesmedlem Fru *Marie Jensen,* der mindedes de første kvindelige Fagforeninger, hvorledes disse maatte kæmpe paa to Fronter, imod Arbejdsgiverne, der gjorde alt for at slaa Fagforeningerne i Stykker, og mod Kammerater, der endnu ikke havde faaet Øjnene op for Betydningen af Organisationen.

Fru *Petra Schou* bragte Hilsen fra Afdeling 1, Fru *Marie Johnsen* fra Afdeling 4. Fru *Knudsen* bragte Hilsen fra Odder og opfordrede til at tilslutte

sig Socialdemokratiet, som ved sociale Reformer skabte bedre Levevilkaar for Arbejderklassen, og foreslog, at man sendte en Hilsen fra Deltagerne i Festen til Kongressen i Odense.

Fru *Petersen*, Grenaa, talte om Kvindernes Pligt til at organisere sig og opfordrede de mandlige Kammerater til at støtte Kvinderne i Bestræbelserne for at samle alle arbejdende Kvinder i Organisationen.

Endvidere oplæstes de indløbne Telegrammer fra flere mandlige Fagforeninger, fra alle Aarhus-Afdelingerne og fra Kvindernes Fagforening i Malling.

Afdelingens energiske Formand, Fru *Marie Mortensen*, sluttede den alvorlige Del af Festen med en Tak til Talerne og Deltagerne. — Man tilbragte herefter Tiden i fornøjeligt Samvær, og Klokken blev tre, før den vellykkede Fest sluttede. *G. C.*

Stiftelsesfest i Aalborg Afdeling.

Lørdag den 25. August d. A. afholdt Aalborg Afdeling 1 sin 22-aarige Stiftelsesfest. Denne, som afholdtes paa „Danmark", formede sig som en festlig Sammenkomst, hvortil følgende Gæster var indbudt: Formanden og Næstformanden fra Aalborg Afdl. 2 samt Forbundets Forretningsfører. Ved festligt smykkede Kaffeborde samledes ca. en halvandet hundrede Deltagere. Efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang, holdt Forretningsføreren Festtalen, hvori hun omtalte, hvorledes Afdelingen fra en lille selskabelig Forening havde udviklet sig til en god, solid Organisation, der stod som Værn om en Stab af Kvinder, som paa Grund af deres Arbejdes Natur har hørt til de daarligst stillede i Samfundet. Forretningsføreren benyttede Lejligheden til at paalægge Kvinderne ved de kommende Valg at benytte deres politiske Indflydelse, saaledes at vi ad Lovgivningens Vej kunde faa det kulturelle Gode, som 8-Timersdagen er, navnlig for os Kvinder, stadfæstet. Forretningsføreren takkede Bestyrelsen og navnlig Formanden, *Kirstine Jensen*, for det store Arbejde, der var udført, og den utrættelige Energi, hun havde udvist for at samle og fastholde Medlemmerne indenfor Organisationen. Efter Talen blev der afsunget en Sang, som var forfattet af et af Bestyrelsesmedlemmerne, og den vellykkede Fest afsluttedes med et muntert Bal.

Stiftelsesfest i Struer Afdeling.

Søndag den 26. August afholdt Struer Afdeling Stiftelsesfest. Forretningsføreren var ligeledes til Stede ved denne, og desuden deltog Redaktøren for den stedlige Social-Demokrat samt forskellige Partifæller og Byraadsmedlemmer.

Da man havde bænket sig om det smukt pyntede Kaffebord hyldedes Fødselsdagsbarnet i Tale og Sang, hvorefter Redaktøren af Social-Demokraten underholdt Festdeltagerne en Times Tid med fortrinlig Oplæsning af Grimmske Æventyr i ny Opfattelse. Herefter dansede man i nogle Timer, og man skiltes med den behagelige Følelse at have tilbragt nogle muntre Timer i Samvær med gode Kammerater.

Kvindeligt Arbejderforbunds Stiftelsesfest i Sønderborg.

Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling i Sønderborg afholdt Fredag den 31. August sin 3 Aars Stiftelsesfest. Afdelingen er i Løbet af de svundne 3 Aar fra en ringe Begyndelse vokset, saa den nu tæller 100 Medlemmer. At de arbejdende Kvinder her i Byen i saa stort Tal har forstaaet Organisationens Betydning, har vist sine Resultater i en betydelig Bedring i de arbejdende Kvinders Løn- og Arbejdsforhold.

I Festen deltog den nyvalgte Formand for Hovedforbundet, Fru *A. Andersen*, og Forbundets Hovedkasserer, Fru *Haagensen*, København.

Forud for Stiftelsesfesten holdt Afdelingen et lukket Møde, hvor man drøftede forskellige faglige Spørgsmaal.

Derefter samledes Foreningens Medlemmer samt en Del indbudte Gæster om Kaffebordene, og baade disse og Salen var smukt pyntet i Dagens Anledning.

Afdelingens Formand, Frk. *A. Matthiesen*, bød Velkommen og redegjorde i en Tale for Forbundets Udvikling igennem de tre Aar, der er gaaet.

Hovedforbundets Formand, Fru Andersen, takkede Frk. Matthiesen for hendes Arbejde for Forbundet og fremhævede forskellige Krav, som de arbejdende Kvinder sammen med de øvrige organiserede Arbejdere stillede. Hun sluttede med et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Borgmester *Jacobsen* udtalte sin Glæde over, at Kvinderne i saa stort Tal havde sluttet sig sammen i en Organisation og udbragte et Leve for de to Repræsentanter for Kvindeligt Arbejderforbund.

Redaktør *Pedersen* ønskede Afdelingen til Lykke paa Fødselsdagen og lagde tillige Kvinderne paa Sinde at indmelde sig i det socialdemokratiske Parti.

Han sluttede med at udbringe et Leve for Afdelingens Formand, Frk. A. Matthiesen, med en Tak for hendes energiske Arbejde i Forbundets Tjeneste.

Fællesorganisationens Formand, *J. Philipsen*, frembar ogsaa en Lykønskning til Afdelingen.

Efter at der var sunget nogle Sange, hævedes Kaffebordet, og man fik sig nogle Timers Dans, før man skiltes med Følelsen af at have tilbragt en vellykket og munter Aften sammen.

Bedes bemærket!

Afdelingerne gøres opmærksom paa, at Hovedkontoret fra 1. November d. A. flyttes fra Blaagaardsgade 21, 1., til Ryesgade 122 A, St., hvortil alt vedrørende saavel Forbundet som Arbejdsløshedskassen bedes sendt.

Til Afdelingskassererne og Repræsentanterne.

Husk at give hvert enkelt af vore Medlemmer et Eksemplar af Forbundets nye Love.

Husk at alle vore Medlemmer erholder et Eksemplar af Medlemsbladet.

Hovedkassereren.

Fredsmærket.

Ved et Cirkulære fra De samvirkende Fagforbund af 18. Novbr. 1922 gjordes Fagforeningerne bekendt med en paa den internationale faglige Kongres i Rom i April 1922 vedtagen Resolution, gaaende ud paa at iværksætte en energisk Kamp imod Reaktion og Krig.

Det vedtoges, at der som et Led i denne Kamp skulde oprettes et særligt Fond, hvortil Midlerne skulde tilvejebringes ved Salg af nogle specielt til dette Formaal fremstillede Fredsmærker.

I Henhold hertil rekvirerede vi et Antal af disse Fredsmærker, som vi opfordrede vore Medlemmer til at købe og vore Afdelinger til kraftigt at agitere for Salget af. Mange af vore Medlemmer fulgte ogsaa vor Opfordring, men dog ikke i saa stor Udstrækning, som Sagen fortjente, og da den internationale faglige Centrals Hovedledelse paa et Møde i Amsterdam den 3. og 4. August d. A. har vedtaget at fortsætte Anti-Krigspropagandaen og Salget af Fredsmærkerne, skal vi paany opfordre vore Medlemmer til at købe disse Mærker. Mærkerne faas hos vore Afdelingskasserere, som til enhver Tid kan rekvirere dem fra Hovedkontoret, og koster 50 Øre pr. Stk.

Vi anmoder indtrængende vore Medlemmer om at støtte denne Sag, som jo er af allerstørste Betydning for hele Menneskeheden, idet den gaar ud paa at afværge den største Ulykke, der kan ramme Samfundet: Krigen og dens Følger, en Ulykke, der som saa mange andre haardest og føleligst rammer de Smaa i Samfundet.

Til Arbejdernes faglige og politiske Foreninger i Danmark.

Ved Nærværende skal man opfordre Foreningerne til paa Programmet for det forestaaende Vinterarbejde at optage Agitation for den *kooperative Bevægelse* i Form af Møder og anden Propaganda. Vort Forbund vil i videst muligt Omfang være Foreningerne behjælpelig med at skaffe Talere. Henvendelse sker til Kontoret, Axelborg. Forbundet kan ikke deltage i Udgifterne ved Mødernes Afholdelse.

I Agitationen vil man kunne drage stor Nytte af *Borgsbjergs* Pjece: *Kooperative Foretagender,* der er udgivet paany af vort Forbund med Noter og Efterskrift. Den kan bestilles gennem *Boghandelen Fremad* eller paa vort Kontor og koster 25 Øre. Vort Tidsskrift *„Kooperationen"* (Aarsabonnement 3 Kr.), vil ligeledes være godt Agitationsstof.

Vi minder om, at Partikongressen i Odense i denne Maaned vedtog en Resolution, hvori det hedder, at Kongressen „anser det for at være Pligt for de organiserede Arbejdere og iøvrigt for enhver socialistisk tænkende Mand og Kvinde at støtte de kooperative Organisationer".

Vi haaber, at der i denne Resolutions Aand i den kommende Tid maa blive gjort et stort Fremstød for Kooperationen.

Med kooperativ Hilsen
P. F. V.
P. Christensen.

Fr. Dalgaard.

Støt Arbejdernes kooperative Foretagender.

Støt Arbejdernes Fællesbageri, Arbejdernes Kødforsyning, Boghandelen „Fremad", Bryggeriet „Stjernen", Mælkeriet „Enigheden", Arbejdernes Livsforsikring, Dosseringen 4 ², Arbejdernes Ligkistemagasin, Blaagaardsgade 3 og Saxogade 4, og Arbejdernes Cyklekreditselskab, Rømersgade 25.

Kursus for Arbejdere

paa den internationale Højskole i Helsingør fra 3. November 1923 til 20. Marts 1924.

I Lighed med tidligere Aar vil man bestræbe sig for at skaffe Arbejdere billig Adgang til dette Højskoleophold. Arbejdere, der er Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser, kan faa et Beløb, der svarer til deres vedtægtsmæssige Understøttelse, udbetalt under deres Ophold paa Skolen, naar de indgiver Andragende derom til Arbejdsdirektoratet, Stoltenbergsgade 10, 3., København K. (Skemaer til Udfyldning faas i de respektive Arbejdsløshedskasser).

Der gives Undervisning i Dansk, Engelsk, Tysk, Litteratur, Fysik, Samfundslære og Sundhedslære. De moderne Kulturlandes Historie, Samfundsforhold og Religion, Andelsbevægelsen, Socialismens Historie og internationale Problemer vil faa en fremtrædende Plads paa Timeplanen.

Skolens Formaal er ikke alene at bringe Ungdom fra forskellige Lande sammen, for at de kan tilegne sig fælles Kundskaber, men ogsaa — og i særlig Grad — for at de ved at leve og arbejde sammen kan faa Lejlighed til at knytte faste Venskabsbaand mellem Landene, der har været i Krig, og derved være med til at skabe den mellemfolkelige Forstaaelse, som er Betingelsen for et sundt internationalt Liv i Fremtiden.

Program er udsendt til Fagforeningskontorerne.

Nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse til Lærer *Poul Hansen.*

Den internationale Højskole, Helsingør.

Borup's Højskole.

Ved Nærværende gøres opmærksom paa, at der paa Skolen, der aabnedes den 4. Oktober, endnu findes nogle Pladser.

Undervisningen omfatter foruden Dansk, som er Hovedfaget, fremmede Sprog, Bogholderi, Skrivning og Regning. Gennem Foredrag og i Samtaleform gives dernæst Undervisning i Samfundslære, Historie, Naturkundskab, Religionshistorie, Litteratur og Kunst.

Organiserede Arbejdere har følgende Moderation: For den samlede Undervisning betales — foruden 5 Kr. i Indmeldelsespenge — 15 Kr. maanedlig; tages enkelte Fag, betales for det første, med to ugentlige Timer, 4 Kr. pr. Maaned, med een Time 2½ Kr., de følgende efter nedadgaaende Skala. Indmeldelsen er bindende til Udgangen af April. *Programmet udleveres gratis paa vort Kontor.* Fra 3. September træffes Forstanderen Kl. 11—1 og 6—8 V. Boulevard 9 [3].

Sekretær Brandmoses Telefon er Byen 4617 og Byen 8319.

Meddelelse

til Medlemmerne i Aarhus Afdeling 5
(Vask og Rengøring).

Kontoret er aabent hele Dagen.

Formanden, Fru Marie Mortensen, træffes hver Aften fra Kl. 5½—7½. Telefon 3742.

Indbetaling af Kontingent den sidste Onsdag i hver Maaned i Amaliegades Forsamlingsbygning. Samme Aften er der Møde. *Bestyrelsen.*

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon Nora 4302.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, Kj. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Kontoret er fra 1. November flyttet til ***Ryesgade 122 A, St.***

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 30 | Januar 1924 | 9. Aargang

Glædeligt Nytaar!

Atter er et Aar gaaet, og naar vi i Tankerne lader det svundne Aar passere Revy for os, maa det nærmest betegnes som et roligt Aar, idet vi jo i August 1922 forlængede omtrent alle vore Overenskomster til 1924, paa Grundlag af Forliget af 4. April. Ved Reguleringen i Februar kom vi som bekendt af med 6 pCt. af de gældende Lønninger, idet Pristallet, som den Gang var 212 Points, dalede til 198 Points. Til Trods for Opgørelsen fra Statistisk Departement, mærkedes det ikke i det daglige, at Pristallet var nedadgaaende, idet der regelmæssig hver anden Uge var Opgang og Nedgang i Priserne paa Varemarkedet. Imidlertid naaede man henimod August Maaned, hvor man paany skulde til at forlænge de bestaaende Overenskomster, og da man stadig sporede Opgang i Varepriserne, vedtog man i vor Hovedbestyrelse at tage Augustreguleringen, og dette resulterede i, at der blev tillagt vore Lønninger 3 pCt. Ved ikke at forlænge vore Overenskomster staar vi nu ved det nye Aars Begyndelse med store Forventninger til dette, idet saa godt som alle vore Overenskomster udløber i det kommende Foraar.

At Forhandlingsviljen hos vore Modstandere ikke er særlig stor, har vi allerede, naar disse Linjer skrives, haft tydelige Beviser paa, men til Trods herfor nærer vi dog Forhaabninger om, at det skal lykkes os, gennem vor Organisation, ved Sammenhold og fælles Optræden, at faa vore Overenskomster i Orden for et for alle vore Medlemmer gunstigt Resultat. Med dette Haab og med Tak for det gode Samarbejde, der har bestaaet i det forløbne Aar, ønsker vi alle vore Medlemmer *et godt og glædeligt Nytaar!*

Overenskomstsituationen.

I vort sidste Nummer af Medlemsbladet redegjorde vi for Hovedbestyrelsens Stilling til de kommende Overenskomstforhandlinger, og ud fra de Beslutninger, der her var taget, optog vi Forhandlinger med de Virksomheder, hvis Overenskomster udløb henholdsvis til 1. Januar og 1. Februar.

Af disse kan nævnes Overenskomsterne med følgende Virksomheder:

Fyens Konservesfabrik.
Dansk lithografisk Principalforening.
Samtlige Ægforretninger.
Thyge Ludvigsen.
Johan & Axel Hornbech, Hadsund.
Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.
Margarinefabriken „Bona", Sønderborg.
Samtlige Margarinefabriker, København og Provinsen.
Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn.
Fabriken „Noma".
Sukkerfabriken, Nykøbing F.
De danske Sukkerfabriker.
Textilfabrikantforeningen.
Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.
Teglværksforeningen af 1893.
Crown-Cork.

Langt den overvejende Del af disse Forhandlinger er endt resultatløse, idet man har Følelsen af, at der fra Arbejdsgiverforeningen er udsendt en Parole til dens Medlemmer, der gaar ud paa ikke at indgaa paa noget som helst, og deres Forhandlingsvilje finder det bedste Udtryk i den Resolution, der blev vedtaget paa Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelsesmøde den 7. December f. A., og som lyder saaledes:

Resolution, vedtaget paa Hovedbestyrelsens Møde Fredag den 7. December 1923.

Efter at være blevet bekendt med de fra Arbejderorganisationerne fremsendte Forslag til Overenskomster for den kommende Periode, og med Forløbet af de hidtil førte Forhandlinger, finder Hovedbestyrelsen sig foranlediget til — i Overensstemmelse med de paagældende Arbejdsgiverorganisationer — at udtale, at den under Hensyn til de i Ind- og Udlandet herskende økonomiske Forhold maa anse det for ganske uforsvarligt yderligere at vanskeliggøre og fordyre Produktionen ved Forhøjelser af de nu bestaaende Arbejdslønninger.

Iøvrigt henstiller Hovedbestyrelsen til Underorganisationerne selv at overveje, om det overhovedet vil være muligt at opretholde de hidtil gældende Lønvilkaar, idet man dog indtrængende maa anmode om, at saadanne Overvejelser ikke alene sker under Hensyn til de enkelte Fags Evne i saa Henseende, men ogsaa under Hensyn til den almindelige Samfundsøkonomi.

Hovedbestyrelsen ønsker endelig under den foreliggende Situation at paapege, at det i mange Tilfælde vil være muligt for Arbejderne ikke alene at opretholde det nuværende Lønniveau, men endog at forbedre deres økonomiske Kaar ved en noget længere Arbejdstid end den nugældende, og til Forhandling herom er et stor Antal af vore Organisationer rede.

Beslutningerne gaar kort og godt ud paa, at Lønningerne ikke maa forhøjes, Arbejdsgiverne kan selv beslutte, om de vil opretholde de bestaaende Lønninger eller ej, og der gives dem endog Anvisning paa at forlænge Arbejdstiden. At dette ikke er egnet til at fremme Forhandlingerne, er selvsagt, og det maa nærmest betragtes som en Parodi, at der optages Forhandlinger efter Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 11. Septbr. 1923.

Paa vort Hovedbestyrelsesmøde i December 1923 vedtog man at opsige de Overenskomster, der var forhandlet paa og ikke opnaaet Enighed om, idet man var ganske klar over, at der intet Resultat kunde opnaaes, forinden dette var sket.

Følgende Overenskomster er derefter opsagte:

Fyens Konservesfabrik.
Dansk lithografisk Principalforening.
Johan & Axel Hornbech, Hadsund.
Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.
Margarinefabriken „Bona", Sønderborg.
Samtlige Margarinefabriker, København og Provinsen.
Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn.
Fabriken „Noma".
Sukkerfabriken, Nykøbing F.
De danske Sukkerfabriker, A/S.
Teglværksforeningen af 1893.

Med følgende Virksomhed er afsluttet ny Overenskomst:

Dansk lithografisk Principalforening.

Den nye Overenskomst er gældende indtil 1ste Januar 1925, imod at der i Stedet for Reguleringer tillægges de bestaaende Lønninger et Tillæg, saaledes at Slutlønnen bliver Kr. 35,00 pr. Uge, og at Karenstiden nedsættes fra $2^1/_2$ til $1^1/_2$ Aar.

Med følgende Virksomheder er optaget Forhandling og opnaaet Enighed uden Opsigelse:

Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.

Med denne Virksomhed er der truffet den Ordning, at Kvinderne oppebærer $^2/_3$ af de mandlige Arbejderes Løn og i det øvrige retter sig efter den Ordning, der med Hensyn til Reguleringer bliver truffet for Mændenes Vedkommende.

Thyge Ludvigsen.

Overenskomsten er her forlænget til 1925 med de bestaaende Lønninger og et Tillæg til Februar i Henhold til Reguleringen, hvorimod der ingen Augustregulering skal finde Sted.

Crown-Cork.

Der er her afsluttet Overenskomst til 1. Februar 1925, imod at Minimallønnen forbliver uforandret, ligesom de gældende Akkordpriser. Den personlige Timeløn fastsattes til 85 Øre.

Samtlige Ægforretninger.

Med disse Virksomheder er der afsluttet en kollektiv Overenskomst. Lønnen fastsattes til 79 Øre pr. Time i Provinsen og 83 Øre i København. For de fleste af disse Overenskomsters Vedkommende betød det Tillæg af 3 Øre pr. Time.

Med *Dansk Textilfabrikantforening* har der ligeledes været ført en Del Forhandlinger og Resultatet af disse er i Øjeblikket til Afstemning i vore paagældende Afdelinger.

Vi har paabegyndt en Række Forhandlinger med de Virksomheder, hvis Overenskomster er opsagte, men som ovenfor nævnt er disse yderst vanskelige, grundet paa Arbejdsgivernes ringe Forhandlingsvilje, og selv om det ikke lykkes os at faa de af vore Medlemmer stillede Krav fuldt ud tilfredsstillede, turde det dog være muligt, at det i denne Omgang maa lykkes os at faa i hvert Fald nogle Forbedringer i Løn- og Arbejdsvilkaar for vore mange Medlemmer.

✠

Hjælp Børnene i Tyskland!

Vi har modtaget nedenstaaende Opraab:

Den tyske Arbejderklasses Børnehjælpsvirksomhed.

Sulten og Nøden i Tyskland er større end ingensinde. Sultelønninger og Guldmarkspriser, hel- eller delvis Arbejdsløshed, tærer fra Dag til Dag stærkere paa den tyske Arbejderklasses Kræfter. Haardest rammer Nøden dog *den tyske Arbejderklasses Fremtid: det tyske Proletariats Børn.* Borgerlig Velgørenhed er her og der i Færd med at samle Brødsmulerne fra de riges Bord til de fattigste blandt de fattige. Arbejderklassen derimod vil selv gribe hjælpende til, hvor haard Nøden end laster paa dens egne Skuldre. Saavidt muligt skal Redningen af den tyske Arbejderklasses Børn være selve Arbejderklassens Værk. Vore Lokalkomitéer og Arbejdsfællesskaber har beslutsomt optaget Kampen mod den herskende Nød. Gennem en Centralisering af Hjælpevirksomheden vil vi støtte og understøtte dem i denne Kamp. Vi har ikke til Hensigt at oprette et nyt Forvaltningsapparat, som vil sluge en Del af de indkomne Midler, men vi vil gribe hjælpende til dér, hvor Nøden er størst, og hvor Viljen og Organisationerne til at afværge Nøden findes. Vore vidtforgrenede og erfarne Organisationer byder Garanti for hurtigt og sikkert Arbejde. Vi beder derfor alle Partifæller i Ind- og Udlandet, som trods deres egen Nød er villige og i Stand til at give en Gave til de sultende Arbejderbørn, om at indsende disse Gaver til os. De har derigennem Sikkerhed for, at de indsamlede Midler tilføres det virkelige Formaal: Bespisningen af de sultne Arbejderbørn.

Gaver, om muligt i værdifast Form, bedes sendt til: *Hauptausschuss für Arbeiterwohlfahrt, Berlin SW. 68, Lindenstr. 3.* (Bankkonto: Fr. Bartels, Juchacz, Diskonto-Gesellschaft, Depositenkasse, Berlin SW. 68, Lindenstrasse 3). *Reichsarbeitsgemeinschaft der Kinderfreunde, Berlin SW. 68, Lindenstr. 3.* (Postchekkonto: Richard Lohmann, Berlin SW. 68, Nr. 155,468. Postcheckamt Berlin NW. 7).

Vore Børn sulter! Giv hurtig og enhver efter bedste Evne. Særlig haardt tynger Nøden paa den tyske Arbejderklasse i Rhin- og Ruhromraadet. Gennem vore derværende Organisationer vender den sig derfor i et Opraab til Partifæller i Ind- og Udlandet. Vi beder om at tilstille de Midler, der er tiltænkt *den tyske Børnehjælp* i Almindelighed, til en af de ovenstaaende Adresser, medens Gaver, som i Særdeleshed er bestemt for *Arbejderne i Rhin- og Ruhrområdet*, bedes sendt til nedenstaaende Adresse.

Gennem det fuldkomne økonomiske Sammenbrud ved Rhinen og Ruhr er to Trediedele af Befolkningen bleven arbejdsløs. I uopvarmede Værelser fryser og sulter Millioner af Børn, sørgende Forældre, Syge og Oldinge. Døden banker paa Døren. Med Opbydelsen af de sidste Kræfter forsøger de faa, som endnu kan arbejde, at skræmme den bort. Den proletariske Selvhjælp, Arbejdervelfærden, ser til sin Fortvivlelse, at dens Hjælpemidler er udtømte gennem den langvarige Arbejdsløshed, Forringelsen af Pengenes Værdi og det politiske Kaos.

Kammerater i Ind- og Udlandet og alle I Venner af de uskyldige Børn! Til Eder vender vi os i vor højeste Nød. Er I rede til at hjælpe os at lindre Nøden, rede til at bekæmpe Folkehadet?

Gaver for det besatte Omraade bedes sendt til: *Landesrat Hans Wingenter, Düsseldorf, Landeshaus.* (Konto Nr. 1389 der Landesbank in Düsseldorf).

Komitéen for Arbejdervelfærd (Distrikt Rhinen og Ruhr).

Efter Aftale med de tyske Fagforeninger gengiver vi hermed dette Opraab og beder ikke blot de tilsluttede Fagforeningsmedlemmer i alle Lande, men alle, som vil hjælpe de tyske Børn, at sende deres Gaver til en af ovenstaaende Adresser.

Vi erklærer os ligeledes villige til at modtage eventuelle Gaver og fordele dem til ovenstaaende Institutioner. Eventuelle Beløb bedes sendt under følgende Adresse: Internationaler Gewerkschaftsbund, Amsterdam, Postfach 1065.

For Den internationale faglige Central:
J. Oudegeest. J. Sassenbach.

Den internationale faglige Central i Amsterdam har i den seneste Tid ladet foretage en Undersøgelse i Tyskland med Hensyn til de økonomiske Vilkaar, hvorunder de derværende faglige Organisationer for Tiden arbejder, og det fremgaar af denne Undersøgelse, at det er absolut nødvendigt at komme Fagorganisationerne til Hjælp med økonomisk Støtte, hvis de ikke skal bryde sammen. Hvilken Virkning et saadant Sammenbrud vil have for alle omliggende Landes faglige Bevægelse, er det vistnok unødvendigt at udrede nærmere; en Paapegning heraf er sikkert tilstrækkelig.

Ud fra dette Synspunkt, at Opretholdelsen af Fagorganisationerne i Tyskland er en Nødvendighed, har den internationale faglige Central udsendt en Opfordring til de tilsluttede Landsorganisationer, om

at foranstalte en Indsamling af Midler til Brug for dette Formaal.

Vort Forbund staar tilknyttet Internationalt Fabriksarbejderforbund i Amsterdam, hvorfra der indkaldtes til Møde i Berlin. Paa dette Møde vedtoges det at paaligne hvert Medlem 16 hollandske Cents og dette udgjorde for vort Forbunds Vedkommende 1760 hollandske Gylden, der omsat i danske Penge er ca. 4000 Kr. Disse Penge er af Forbundet indbetalt til Sekretariatet i Amsterdam, som Nødhjælp til Opretholdelsen af de tyske Organisationer.

Med Hensyn til en eventuel Indsamling blandt Afdelingerne til de nødlidende tyske Børn, skal vi blot meddele, at Hovedkontoret gerne vil paatage sig Videreforsendelsen af eventuelt indkomne Beløb hertil.

10-Aars Stiftelsesfesten i Aalborg

Afdeling 2.

Lørdag den 10. November afholdt Aalborg Afd. 2 sin 10-aarige Stiftelsesfest paa „Hafnia" i Aalborg. Festen begyndte Kl. 7. Da man imidlertid var klar over, at ikke alle Festdeltagerne kunde være samlede

paa saa tidligt et Tidspunkt, aabnedes Ballet straks; og Kl. 10 samledes man ved de festligt dækkede Kaffeborde. Af følgende Program: 1. Velkomst. 2. Fællessang (Internationale). 3. Tale af den Øverstkommanderende. 4. Mere Kaffe og mere Tale. 5. Oplæsning af Dagens Nyheder. 6. Mere Sang. 7. Ordet frit. 8. Musik (Dansemelodier), vil man kunne slutte sig til, at der fra Bestyrelsens og navnlig fra Formandens Side var gjort alt for, at saavel Gæster som Medlemmer kunde tilbringe nogle glade Timer sammen.

Til Stede fra Forbundet var Forretningsføreren, der holdt Festtalen og ridsede Afdelingens Tilblivelse og Bestaaen op i korte Træk og opfordrede Kvinderne til ved de kommende Valg sammen med den øvrige Arbejderklasse at yde deres Indsats i Kampen for at faa en Regering, der i højere Grad end den nuværende havde Forstaaelse af Arbejdernes Krav og Vilje til at forbedre Kaarene for de mange arbejdsløse.

Forretningsføreren overrakte Blomster til to af de tilstedeværende Medlemmer, der i 10 Aar havde været knyttet til Afdelingen, og takkede saavel dem som Bestyrelsen og Afdelingens energiske Formand, Fru *Olsen*, for deres store Arbejde indenfor Organisationen og udbragte et Leve for Afdelingen med Ønske om fremtidig Trivsel og Bestaaende.

Derefter havde flere af de tilstedeværende Ordet og udtalte deres Tilfredshed med Afdelingens Ledelse samt med Festens Arrangement; naar hertil tilføjes, at Festen først sluttedes Kl. 4 Morgen, vil man forstaa, at Programmet fuldtud gennemførtes, og alle var enige om at have tilbragt en ualmindelig god og fornøjelig Aften i Samvær med gode Kammerater.

Faneindvielse i Københavns Afd. 7

Bladbudene.

Søndag den 7. December afholdt Københavns Afdl. 7 Faneindvielse i Festsalen, Rantzausgade 58.

Afdelingen, der for Tiden tæller 400 Medlemmer, havde ved Indsamling blandt disse faaet et saa stort Beløb, at man kunde anskaffe sig et Samlingsmærke.

Man samledes Kl. 3 ved fælles Kaffebord. Formanden, Fru *Jensen*, bød Velkommen og gav derefter Ordet til Forbundets Forretningsfører, der udtalte: „I de samme Lokaler, hvor vi idag fester, har vi haft haarde Kampe at bestaa. Afdelingen her har haft slemme Børnesygdomme at gaa igennem, og megen Tvivl og Uro har de Medlemmer, der idag sidder bænkede her, været udsat for, inden Afdelingen fik det faste Fundament, den nu hviler paa. At Kvinderne nu tilfulde forstaar Organisationens Betydning, vidner denne Fest om, hvor deres egen Fane skal afsløres, tilvejebragt ved Offervilje fra Medlemmernes Side". Forretningsføreren talte derpaa om Fanens Betydning som det Samlingsmærke, Kvinderne kunde fylkes om saavel i Modgang som i Medgang. Dækket faldt derefter for en smuk rød Fane med Indskrift: „Københavns Afdeling 7 under

Kvindeligt Arbejderforbund". Forretningsføreren overbragte paa Hovedbestyrelsens Vegne dennes Lykønskning samt Ønsket om Held og Fremgang i de kommende Dage og udbragte et Leve for Afdelingen, der besvaredes med kraftige Hurraraab.

Der herskede den allerbedste Stemning ved Festen, som afsluttedes med en lystig Svingom.

Til Ledvogterskerne!

Ude omkring i de 3 forskellige Distrikter findes der en Del Ledvogtersker, der trods flere Henvendelser aldrig har været til at overtale til at indtræde i Ledvogterskernes Afdelinger. At disse Kvinder ikke tilslutter sig vor Organisation, synes os i højeste Grad forunderligt, efter som nævnte Ledvogterskers Mænd selv er organiserede. Det skyldes sikker ikke, at disse Kvinder ikke er tilfreds med de gode Resultater, vi har opnaaet; i saa Fald vilde de nok ikke modtage de Goder, deres organiserede Kolleger har oparbejdet til dem. Derfor henstiller vi indtrængende til samtlige uorganiserede Ledvogtersker snarest at søge sig indmeldt i de stedlige Afdelinger, at vi kan blive en samlet Flok under Mottoet: „Enighed gør stærk". *Johanne Jensen.*

I Tilslutning til ovenstaaende kan vi kun saa kraftigt som muligt anbefale Ledvogterskerne at indmelde sig i de respektive Afdelinger. Det er ufatteligt, at der i vore saa „oplyste" Tider kan findes arbejdende Kvinder, som i den Grad *vil* misforstaa Organisationens Betydning, at de vil staa udenfor den, og som nogle andre Snyltere kun nyde Goderne af andres Kampe og Ydelser. Set paa Baggrund af Ledvogterskernes Løn- og Arbejdsvilkaar, da de indtraadte i vort Forbund, og nu, kan der ingen Tvivl være om Organisationens Betydning. At disse Kvinder stadig vil holde sig udenfor i disse for alle saa vanskelige Tider, hvor der netop er udmærkede Angrebspunkter for Arbejdsgiverne, i dette Tilfælde Staten, og den Regering, som for Tiden sidder paa Tinge, er meget besynderligt; at se Arbejderne splittede i Stedet for at møde en kompakt Mur af Enighed og Sammenhold, da det er disse to Ting, som gør en Organisation stærk og levedygtig. Det maa være mærkeligt for disse Kvinders Mænd, som selv er organiserede, at vide, at deres Koner optræder som uorganiserede blandt deres Kammerater, og vi haaber, at disse Kvinder vil finde deres rette Plads i de organiserede Kammeraters Rækker og ikke lade haant om de Paamindelser, der til Stadighed fra Kammeraternes Side er givet dem, thi kun ved fuld Enighed, Offervillie og ubrydeligt Sammenhold kan vi opnaa at skabe bedre og lysere Levevilkaar og Arbejdsforhold for de arbejdende Kvinder og den opvoksende Slægt saavel i By som paa Land.

Til Afdelingskassererne.

Som meddelt i Cirkulæret af 14. December 1923 skal alle Medlemmer have Strejkemærket for *„1923"* i deres Bog. Undladelse heraf vil medføre Slettelse.

Gamle Strejkemærker kan ombyttes med nye til 15. Februar d. A. Mærker, som ikke er ombyttede inden den Dato, tages ikke for gyldige.

Grundet paa de mange Misforstaaelser m. H. t. det nye Regnskabssystem, gør vi Afdelingskassererne opmærksomme paa, at det er aldeles nødvendigt, at de, samtidig med at de indsender den maanedlige Opgørelse hver den 1ste i Maaneden, indsender *Rekvisitionskupon*, hvorpaa maa være opført saavel hvad de indbetaler for, som hvad de rekvirerer af Mærker for *hele Maaneden*. Vi beder dem indtrængende om kun at sende denne ene Rekvisitionskupon hver Maaned, da det ellers er umuligt for os at faa System i Regnskabet.

Selv om de ikke indsender Betaling for Mærker i kontante Penge, men har brugt disse til at udbetale Understøttelse med, og som Følge deraf indsender Bilag (Kvitteringer) i Stedet for Pengene, maa vi alligevel som sædvanlig have en Rekvisitionskupon, hvorpaa er opført, hvilke Mærker og hvormange de indbetaler for, da det jo ellers er umuligt for os at se dette og at trække de Mærker, som de har til Hensigt at indbetale for, fra Afdelingens Mærkegæld. Altsaa skal vi, foruden det nye Skema over Regnskabet, hver den 1ste i Maaneden have indsendt en Rekvisionskupon, af dem vi altid tidligere har brugt, hvorpaa vi kan se, hvad de rekvirerer af Mærker, og hvilke Mærker de indsender Betaling for, for hele Maaneden. At vi saa faar Pengene i Kvitteringer i Stedet for kontant, er jo en Sag for sig.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at drage Omsorg for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts d. A., da der ifølge Lovene ikke maa være nogen Restancer den 31. Marts. Alle Medlemmer, som staar til Restance d. 31. Marts, vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder i Arbejdløshedskassen saavel som i Forbundet.

Vi paalægger herigennem indtrængende Afdelingskassererne om at drage Omsorg for

at der altid paa Afdelingsskemaet under Anmærkning staar opført, hvormange arbejdsløse der fandtes i Afdelingen paa Maanedens sidste Dag, saavel understøttede som ikke-understøttede, da det af Hensyn til Statistikken er aldeles nødvendigt for os at faa denne Oplysning.

K. Haagensen,
Hovedkasserer.

Berigtigelse.

I vort Referat her i Bladet fra Kongressen var indtruffet den Fejl, at følgende genvalgte Hovedbestyrelsesmedlemmer: Fru *Marie Skovgaard-Sørensen,* Slagelse, og Fru *Kirstine Jørgensen,* Hillerød, ikke var nævnt.

Lommebog for Arbejdere 1924.

Ikke med Urette er Lommebog for Arbejdere blevet kaldet Arbejdernes *Statskalender*; den rummer nemlig det meste, Arbejderen fagligt, politisk og kulturelt har Brug for af Adresser og Oplysninger om Institutioner.

11. Aargang, som nu foreligger i sit kendte praktiske Udstyr under Redaktion af *Harald Jensen,* bringer som sædvanligt en stor Mængde praktiske Oplysninger, der ellers maa søges mange forskellige Steder paa Biblioteker eller i Haandbøger, endvidere det almindelige Kalenderstof, Posttakster etc.

Af nyt er i Aar medtaget *Aldersrentetabeller,* der jo praktisk talt har Bud til ethvert Hjem Landet over, ligesom Skatteskemaer til Selvangivelse, der forøvrigt er optaget paa Opfordring af flere af Lommebogens mange Venner, danner et ypperligt Supplement til Aarsregnskabet og tør forventes bibeholdt i de kommende Aargange.

Af selvstændige Artikler skal vi nævne „Kommunale Opgaver" af *S. Bresemann,* Biografi af „Chr. Hørdum" ved *E. Wiinblad* og af „Hjalmar Branting" ved *Peter Wraae,* begge med Portræt. — Med de forestaaende Valg til Rigsdagen for Øje bringer Lommebogen meget aktuelt en ganske ypperlig Artikel „Arbejderklassen og de kommende Valg", som bør læses af enhver, der har mindste Interesse for Landets Styrelse. I kortfattet og klar Form giver den en Oversigt over Neergaards jammerlige Ledelse i de forløbne Aar og et helt Arsenal af Oplysninger til Imødegaaelse af de ofte urigtige Paastande fra Modstandernes Side, Oplysninger, som det i den kommende Tid vil være meget belejligt at have paa rede Haand i sin Lommebog.

Vi kan kun paa det bedste anbefale denne nye Aargang af Lommebog for Arbejdere til alle dens gamle Venner og tilraade nye hurtigst at anskaffe den, idet den ikke kan optrykkes til den — i Forhold til sin store Stofmængde — meget ringe Salgspris (Kr. 1,75), naar først den er udsolgt.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er aabent hver Aften fra 5½—7½. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften fra Kl. 7—8 i Amaliegade, hvor Formand og Kasserer træffes.

Generalforsamling afholdes sidste Tirsdag i hvert Kvartal.

Bestyrelsen.

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon Nora 4302.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, Kj. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35[1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Kontoret er fra 1. November flyttet til ***Ryesgade 122 A, St.***

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20, St. Telefon 1663. — Kasserer: Fru Kathinka Jensen, Tiendeladen 20, St.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Valdemarsgade 4, St.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petrea Schou, Bogensegade 8, St. Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Tordenskjoldsgade 112. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Schleppegrellsgade 15[2] t. v.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23[1]. — Kasserer: Fru Martha Lægs, Munkegade 79[3].

Aarhus Afdeling 7. Formand og Kasserer: Fru Agnes Staun, Fiskergade 45.

Assens Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner. Lavgade. — Kasserer: Fru Agnes Hohmann, Amtssygehuset.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Nørregade 69.

Esbjerg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Julie Stæhr, „Esbjerghus", Kongensgade 84.

Esbjerg Afdeling 3. Formand: Fru Ulrikka Lambertsen, Norgesgade 57. — Kasserer: Fru Johanne Hansen, Kirkegade 57[2], t. v.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. Juditte Ottesen, Dronningensgade 1, St.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Andreasen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Thora Madsen, Fensmark pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Justesen, Skovvejen.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Emilie Hansen, Nordborgvej. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Hedehusene.

Helsingør Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Barslund, Istedgade.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sideb. Telefon 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Frk. Jenny Petersen, Rosengade 6. — Kasserer: Frk. Dagmar Jensen, Villa „Nexos", Kastenskjoldsvej.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Pedersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telf. 14539. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Augusta Rosenskow, Hartmannsallé 28 2, Valby.

Københavns Afdeling 4. Formand: Frk. Marie Nielsen, Adr.: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13. S. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Thingvej 13. S.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeld, Larslejstræde 1 2. Tlf. Byen 4320. — Kasserer: Frk. Martha Petersen, Larslejstræde 1 2.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farismagsgade 35 1. Telef. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Holmensgade 21 1. — Kasserer: Fru Clara Johansen, Hedebygade 14, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Oda Johansen, Skolevang 6 1. Brønshøj.

Køge Afdeling. Formand: Fru Marie Larsen, Lille Kirkestræde 2 1. — Kasserer: Frk. Kathrine Nielsen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laurette Palm, Kommunens Hus 4, D. 1, Nørgaardsvej.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 7. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laura Petersen, Gammel Postvej.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Metha Holm. Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 1. Kasserer: Fru Laurine Larsen, Nørrevoldgade 36 1.

Næstved Afdeling. Formand: Fru R. Christiansen, Marievej 1 2. — Kasserer: Frk. Anna Larsen, Slagkildevej 6.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Søvej 47, — Kasserer: Fru Arabella Olsen, Strandvej 7.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Hansigne Rask Maribovej 64.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Adelgade 12.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Præstegade 390. — Kasserer: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Frk. Marie Jensen, Københavnsvej 7, o. G.

Rønne Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jensine Møller, Snorregade 15.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Lauritzen, Vandtaarnet, Alderslyst.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Nansensgade 5 2.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Kedelsmedstræde 27.

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjærge. — Kasserer: Fru Marie Søndergaard, Strandvejen 3.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anne Mathiesen, Slotsgade 10.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Margrethe Nielsen, Søndergade. — Kasserer: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 20.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Vardevej 25, St. th. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1, A. Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 18. Bakkendrup, Gørlev St.

2det Distrikt, 2. Afdeling: Formand: Fru Kristine Nielsen, Vogterhus 27, Trustrup St. — Kasserer: Fru Emma Rønde, Daystrup pr. Mørke.

3die Distrikt: Formand: Fru Marie Sørensen, Vogterhus 50, Kibæk. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 31 | April 1924 | 9. Aargang

Den faglige Situation.

I vort sidste Numer af Medlemsbladet meddelte vi, at der var paabegyndt en Række Forhandlinger med Virksomheder, hvis Overenskomster var udløbne henholdsvis 1. Februar og 1. Marts.

Med Dansk Tekstilfabrikantforening er afsluttet Overenskomst. Denne er forlænget til 1925 paa følgende Betingelser: Akkordpriskuranterne er optaget til lokal Forhandling, hvorigennem vore Medlemmer har faaet en ret god Ordning. Der foretages Reguleringer saavel i Februar som i August. Februarreguleringen, der udgjorde 2 pCt., er tillagt alle gældende Lønninger.

Jern- og Metalindustriens Sammenslutnings Overenskomst er forlænget 1 Aar. Minimallønningerne forbliver uforandrede 56 og 60 Øre i København og 50 og 56 Øre i Provinsen. Der tillægges 5 Øre pr. Time, saaledes at Mindstetimebetalingen efter 3 Maaneders Forløb er henholdsvis 65 Øre i København og 61 Øre i Provinsen. Disse to Lønsatser er ikke underkastede Reguleringerne, hvorimod de personlige Timelønninger og Akkordpriskuranterne reguleres efter Pristallet. Ved Pristallets Opgørelse i Februar blev der tillagt de da gældende Lønninger 2 pCt. Akkordbasis'en blev herefter 84 Øre pr. Time i København og 79 Øre i Provinsen. Der foretages en Regulering i August i Henhold til Forliget af 4. April.

Med de danske Sukkerfabriker (Fønix og Lyngby) er Overenskomsten ligeledes forlænget 1 Aar med følgende Ændringer: En Del af det Arbejde, som tidligere udførtes i Dagløn, er nu overgaaet til Akkord, hvorved Kvindernes Fortjeneste forøges betydeligt. Der ydes et Tillæg af 2 Øre pr. Time ved Rengøring og Rystning af Sække, 4 Øre mere pr. Time naar Rystningen foregaar i kolde Lokaler. Der foretages Reguleringer efter Pristallet i Februar og August. Februarreguleringens 2 pCt. er tillagt de gældende Lønninger. Der foretages en Regulering i August med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end i Februar 1924.

Med Øresunds kemiske Fabriker er Overenskomsten forlænget et Aar. Det 10 pCt. Tillæg, der gaves ved Maskinsortering, er tillagt alle Timelønninger og Akkordpriserne bibeholdtes. Der foretages Reguleringer efter Pristallet i Februar og August. Februar-Reguleringens 2 pCt. er tillagt de gældende Lønninger. Der foretages en Regulering i August med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end i Februar 1924.

Med Sæbefabriken „Noma" er Overenskomsten ligeledes forlænget 1 Aar. Ved Pakningen er Lønnen overgaaet fra Timeløn til Ugeløn, som herefter bliver Kr. 34,00 pr. Uge. Til alle Lønninger er tillagt 2 pCt. i Henhold til Februar-Reguleringen. Der foretages en Regulering i August i Henhold til Forliget af 4. April.

Med Cikoriefabriken „Danmark", Hedehusene, er Overenskomsten forlænget et Aar. Der foretages ingen Reguleringer, men tillægges alle Lønninger 3 pCt. Endvidere udleveres Kitler 2 Gange aarlig.

Med Fællesforeningens Trikotageafdeling er Overenskomsten forlænget et Aar. En Del Akkordpriser forhøjedes. Der ydes et Tillæg af 4 Kr. pr. Uge ved Motormaskinerne. Lønnen til unge Kvinder bliver fra 14—16 Aar Kr. 23,00 pr. Uge, fra 16—18 Aar Kr. 25,50 pr. Uge, heri er inkluderet Februar-Reguleringen. Der foretages Reguleringer i Februar og August. Februar-Reguleringen, der udgjorde 2 pCt., er tillagt alle gældende Lønninger.

Med De danske Kapselfabriker er Overenskomsten forlænget 1 Aar. En Del Akkorder er forbedret og en Del Prøveakkorder fastsatte. Alle Lønninger er tillagt 2 pCt. i Henhold til Februar-Reguleringen.

Med Fiskehandlernes Arbejdsgiverorganisation er Overenskomsten forlænget et Aar. Lønnen forhøjes fra 32 til 34 Kr. pr. Uge, foruden Februar-Regule-

ringens 2 pCt. Der foretages en Regulering i August i Henhold til Forliget af 4. April.

Med Køge Afvulkaniseringsfabrik er Overenskomsten forlænget 1 Aar. Akkorderne er reguleret. Til Timelønnen er tillagt 10 pCt. Der foretages ingen Reguleringer.

Med De forenede jyske Produktforretninger er Overenskomsten forlænget et Aar. Akkordafsavnstillæget paa 10 pCt. er tillagt alle Timelønninger + 2 pCt. i Følge Februar-Reguleringen. Der optages lokale Forhandlinger om Timelønnens Overgang til Akkord. Der foretages en Regulering i August i Henhold til Forliget af 4. April.

Om Overenskomster, der udløb henholdsvis 1. Januar, 1. Februar og 1. Marts, havde man endnu i Begyndelsen af Marts ikke opnaaet Enighed med følgende Virksomheder: Fyens Konservesfabrik, Johan & Aksel Hornbech, Hadsund, Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn, Margarinefabrikantforeningen, Teglværkerne og Sukkerfabriken, Nykøbing F.

Med Fyens Konservesfabrik var der ført Forhandlinger siden December, saavel lokalt som gennem Hovedorganisationerne, uden at det var muligt at opnaa et Resultat. Med Hornbech, Hadsund, var der ført lokal Forhandling, som ligeledes var bristet. Med Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn har der ligeledes været ført lokale Forhandlinger, som dog endte uden Resultat. Teglværket havde, trods gentagne Anmodninger fra Forbundet, ikke villet forhandle. Med Margarinefabrikantforeningen var der ført Forhandlinger allerede i December Maaned, uden at man kom til noget Resultat, idet Fabrikantforeningen stillede vidtgaaende Krav, blandt andet, at den bestaaende Ugeløn omsattes til Timeløn, og der var ingen Muligheder til Stede for at faa hævet Lønningerne. Vor Hovedbestyrelses Beslutning gik jo ud paa, at overfor de Overenskomster, der omfattede Virksomheder, hvor der kun var rene Time- og Ugelønninger, idet Arbejdet ikke kunde sættes i Akkord, maatte der sættes alt ind paa at faa disse Lønninger hævede, da Ugefortjenesten kun udgjorde ca. 28—30 Kr. Ud fra denne Beslutning og i Henhold til hele den foreliggende Situation, hvor Kedel- og Maskinpasserforbundet og Dansk Textilarbejderforbund havde fremsendt Strejkevarsel, og hvor Arbejdsgiverforeningen paa et Hovedbestyrelsesmøde den 15. Februar vedtog at udsende Lock-outvarsel, der var af et mægtigt Omfang, men som jo er meddelt i Dagspressen, og som vi derfor ikke skal komme nærmere ind paa her, og da Dansk Arbejdsmandsorbund som Modtræk vedtog at udsende Strejkevarsel overfor en Række Virksomheder, deriblandt Margarinefabrikantforeningen, vedtog man indenfor vort Forbund, da vore Overenskomstforhold med Margarinefabrikantforeningen heller ikke var i Orden, at støtte vore mandlige Kammerater ved at afsende Strejkevarsel overfor nævnte Forening. Saavel 1ste som 2det Strejkevarsel er afsendt, og Strejken skulde træde i Kraft fra Mandag den 17. Marts ved normal Arbejdstids Ophør. Den 14. Marts foranledigede De samvirkende Fagforbund et Fællesmøde afholdt i Arbejdsgiverforeningen, hvor de her nævnte Overenskomster blev behandlede, og man enedes om følgende Ordning vedrørende:

Overenskomstforholdene for A/S Fyens Konservesfabrik, Firmaet Johan & Aksel Hornbeck, Hadsund, Margarinefabrikantforeningen, Foreningen for Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn, Sukkerfabrikken „Nykøbing, F." og Teglværksforeningen af 1893:

Overenskomsten mellem A/S Fyens Konservesfabrik og Kvindeligt Arbejderforbund forlænges et Aar fra dens Udløbsdato, saaledes at Ugelønnen fastsættes til:

for Kvinder fra	14—16 Aar	Kr. 22.00
„ „	16—18 Aar	„ 23.60
„ „	over 18 Aar.....	„ 31.00

Overenskomsten mellem Firmaet Johan & Axel Hornbech, Hadsund, og Kvindeligt Arbejderforbund forlænges et Aar fra dens Udløbsdato med følgende Ændring:

Ugelønnen for	de første 5 Uger ..	Kr. 29.00
„	derefter	„ 31.00

De løst ansatte Arbejderskers Timeløn udregnes efter den højeste Sats (31 Kr.) divideret med 48 Timer.

Overenskomsten mellem Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Kvindeligt Arbejderforbund. Den hidtidige Overenskomst, der har omfattet Hedehusene og Hillerød Teglværker, udvides til ogsaa at omfatte „Sofienborg" Teglværk.

Overenskomsten forlænges et Aar fra dens Udløbsdato saaledes, at der til Ugefortjenesten lægges 2 pCt.

Hvor en af Parterne ønsker det, optages lokale Forhandlinger om Akkorderne, bl. a. sigtende til at fremskaffe rene Akkordpriser. Hvad der ikke opnaas Enighed om, forbliver som hidtil.

For samtlige 3 ovennævnte Overenskomster gælder August-Reguleringsbestemmelsen, saaledes som den findes affattet i Forliget af 4. April 1922 mellem Hovedorganisationerne.

Overenskomsten mellem Sukkerfabrikken „Nykøbing, F." og Kvindeligt Arbejderforbund forlænges et Aar fra dens Udløbsdato, saaledes at Betalingen for Dagdrift (66 Øre) forhøjes til 67 Øre pr. Time, og Betalingen for Arbejde i Kampagnen forhøjes fra 70 Øre til 72 Øre.

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement pr. August d. A. udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet pr. August er højere eller lavere end det pr. Februar d. A. konstaterede Pristal.

Denne Regulering regnes fra og med den Lønningsuge, i hvilken Pristallet offentliggøres.

Med Hensyn til Overenskomsterne for Margarinefabrikkerne og Mejerierne i Odense enes Parterne om at udskyde Forhandlingen indtil den 26. eller 27. ds. alt efter nærmere Aftale mellem Hovedorganisationerne.

Den overfor Margrineindustrien varslede Strejke udsættes, saaledes at den kan iværksættes med 48 Timers Varsel efter Afholdelsen af ovennævnte Møde.

Ovennævnte Overenskomster træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, som indeholder Mandag den 10. ds.

København, den 14. Marts 1924.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
(sign.) *Hans Jacobsen.*

For Dansk Arbejdsgiverforening:
(sign.) *Carl Plum.*

For Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:
(sign.) *Alvilda Andersen.*

Forhandlingerne er fastsat til Torsdag den 27. Marts, og vi maa jo haabe, at Arbejdsgiverne til den Tid har antaget et andet og mere forhandlingsvenligt Standpunkt, idet Forhandlingsviljen jo til Stadighed har været til Stede hos vore Repræsentanter, men hvis vi ikke møder en tilsvarende Villighed hos vor Modpart, saa vil det jo ikke hjælpe os, og vi har Kampen, og dette maa vore Medlemmer og vore Afdelinger stadig være indstillet paa, da Strejken kan iværksættes med 48 Timers Varsel. Naar vore Medlemmer modtager nærværende Blad, vil Afgørelsen være truffen og Meddelelse herom være tilstillet Afdelingerne.

Ovennævnte Overenskomster var udløbne det første Kvartal af Aaret, og nedennævnte Overenskomster er udløbne og opsagte til Ophør 1. April:

1. Foreningen af Farve- og Lakfabrikanter.
2. Schønning & Arvé (De forenede Gummi- og Luftringefabrikker).
3. Foreningen af Rebslagere. Jacob Holm & Sønner.
4. Schrejber & Carl Petersen jr.s Sæbefabrikker.
5. A/S O. F. Asp's Sæbe- og Lysfabrik.
6. Rejermanns Papfabrik.
7. Skandinavisk Gummikompagni, Odense.
8. Kragelunds Fabrikker, Aalborg.
9. Aalborg Halmvarefabrikker.
10. Rafns Fabrikker, Aalborg.
11. Kaalund & Becker, Aalborg.
12. Aalborg Mælkekompagni.
13. A/S Kastrup Glasværk.
14. Slagelse Sækkelager.
15. Fyens Fløde Export Kompagni, Faaborg.
16. Aarhus kemiske Tøjrensningsanstalt.
17. Holmegaards Glasværk.
18. Knapfabrikken „Haima", Roskilde.
19. Foreningen af danske Herrelingerifabrikanter.
20. Dansk Tapetfabrikantforening.
21. Fiskehandlernes Arbejdsgiverorganisation.
22. H. Pens.
23. Worning & Petersen, Vejle.
24. Foreningen af større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter i Jylland.
25. Blauenfeldt & Tvede.
26. Dansk Vaskeriejerforening.
27. Mesterforeningen for Farveri- og Vaskeriejere.

En Række af disse Overenskomster er der optaget Forhandlinger paa, der for manges Vedkommende er endte resultatløse og med Hovedorganisationernes Medvirken skal behandles videre i Arbejdsgiverforeningen, hvorimod en Del kun mangler Medlemmernes Godkendelse for at kunne afsluttes.

Kampen for Bevarelsen af 8-Timersdagen.

8-Timersdagen fastsloges i Tyskland i November 1918 gennem en Overenskomst mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne indenfor Kniplingsindustrien. Denne Overenskomst blev ved Rigdagsmedlemmernes Hjælp fastlagt paa lovligt Grundlag i en Forordning. Demobiliseringsordren, der fremkom nogle faa Uger senere, regulerede andre med Arbejdstiden i Forbindelse staaende Arbejdsforhold. I flere Aar har man kunnet vente, at der vilde ske Forandringer med Hensyn til Arbejdstiden og Demobiliseringsordren. Ruhrbesættelsen har fuldstændig ødelagt Rigets Økonomi og Finanser. Siden August i Fjor har der vist sig yderligere Tegn til, at Arbejdsgiverne planlagde et Frontangreb mod 8-Ti-

mersdagen og andre af vore Erobringer. Indenfor vort Forbund fandt Angrebet Sted gennem Opsigelsen af samtlige Overenskomster. I disse var 8-Timers Arbejdsdagen som Regel fastlagt i en saalydende Paragraf.

„Den regelmæssige, daglige Arbejdstid andrager 8 Timer. Forkortes Arbejdstiden paa Dage før Søn- og Helligdage, fordeles den Tid, der herved fragaar, paa de øvrige Hverdage. Det paa saadanne Dage ydede Arbejde udover 8 Timer beregnes ikke som Overarbejde. En Vasketid paa 5—15 Minutters Varighed indrømmes alt efter Virksomhedens Art, hvor der udføres særligt smudsigt Arbejde, og hvor der ellers ikke findes andre Pavser.

Inddelingen af Arbejdstiden samt Reguleringen af Pavserne og Vasketiden overlades til fri Forhandling mellem Driftsledelsen og den lovligt valgte Repræsentation for Arbejderne."

Denne Formulering var fastlagt i § 3 i Overenskomsten for den kemiske Industri. Indenfor den kontinuerlige Drift blev der taget Afstand fra at fastlægge en Maximumsgrænse for den ugentlige Arbejdstid. Denne kunde i Løbet af 7 Dage variere fra 48 til 56 Timer. Denne Overenskomst var anerkendt som almengyldig. Den gælder til 31. Marts 1924. Den er blevet opsagt af Arbejdsgiverforeningen for den kemiske Industri i Tyskland.

Indtil nu har 3 Virksomheder indenfor den kemiske Industri unddraget sig de overenskomstmæssige Bestemmelser ved Overenskomstbrud. De paa Mineralolie-Værkerne i Rositz beskæftigede Kolleger gik ud i en Sympatistrejke til Fordel for Bjergarbejderne. Alle de, der gik ud i Strejken, blev afskediget uden Varsel. Da Virksomheden igen kom i Gang, kom kun de i Arbejde, som ved deres Underskrift forpligtede sig til at arbejde i 2-Holdsdrift. Af de ialt ca. 1000 Mand, der før var beskæftiget, har Bedriftsledelsen ikke engang genantaget de 400, og disse har altsaa maattet forpligte sig skriftligt som ovenfor nævnt. Konflikten opstod den 26. November 1923 og er ikke hævet endnu. Det kan imidlertid ikke antages, at Bedriftsledelsen vil efterkomme Arbejdernes Ønsker om Gennemførelse af 8-Timersdagen.

Paa Mineralolie-Værket Grabow i Mecklenburg forlangte Arbejdsgiverne, i Strid med Overenskomsten, en 10 Timers Arbejdsdag. Arbejderne, 96 i Tal, afslog dette Forlangende og er endnu lockoutede.

I Hamburg forlangte man paa Mineralolie-Værkerne en Arbejdstid paa 9 Timer. Arbejderne afslog at følge Opfordringen. I denne Lock-out er 1000 Kolleger ude. Dertil kommer 300 Kolleger paa Kalifabrikerne, som ikke er blevet genantaget efter Lock-outen.

I Næringsmiddel-Industrien

er de overenskomstmæssige Bestemmelser angaaende Arbejdstiden blevet opsagt med 30 Dages Varsel. For Sukkerindustriens Vedkommende skete det den 9. Januar til Udløb 8. Februar d. A., for Margarineindustrien den 22. Januar til 21. Februar. Konservesindustrien har endnu ikke opsagt Overenskomsten med 30 Dages Varsel, — men Opsigelsen foreligger dog betingelsesvist til 31. Marts, saafremt der indtil den Tid ikke er opnaaet Enighed om Arbejdstidsspørgsmaalet. Spiseolie-Industrien har endnu slet ikke meddelt os noget angaaende Arbejdstiden. Der foreligger endnu ikke her nogen Opsigelse m. H. t. Arbejdstidsspørgsmaalet.

8-Timersarbejdsdagen indenfor Næringsmiddelindustrien er for Tiden endnu opretholdt overalt. I Konservesindustrien bestaar der for Kampagnens vedkommende Undtagelser. I Margarineindustrien har en Fabrik i Dommitzsch forsøgt at indføre 10-Timersdagen fra den 1. Januar d. A. Som Følge af Arbejderraadets Modstand har de afstaaet fra deres Forehavende. Margarinefabriken „Dema" i Hasselhorst ved Berlin har den 1. Januar d. A. med Bedriftsraadets Billigelse indført 10-Timersdagen. Organisationen er ikke blevet gjort bekendt med dette Forehavende. I Bremen, hvor „Dema" ligeledes har en Fabrik, har man forsøgt paa at indføre 10-Timersdagen i Stedet for 8-Timersdagen. Bedriftsraadet har modsat sig det, og derved er Sagen blevet staaende.

Papirindustrien.

Indenfor denne Industri begyndte Angrebet i den Branche, der beskæftiger sig med Fremstilling af Bølgepap. Et Mæglingsforsøg hos Forligsinstitutionen bragte ikke noget Resultat. Arbejdsgiverforeningen tilkaldte Arbejdsministeriet. Statens Forligsmand traf en Afgørelse, som lod Lønningerne bestaa som hidtil. Angaaende Arbejdstiden bestemtes: „Den ugentlige overenskomstmæssige Arbejdstid andrager 48 Timer. Alt efter Virksomhedens økonomiske Tarv kan der af Arbejdsgiverne i de forskellige Bedrifter eller Afdelinger af disse anordnes en Arbejdstid herud over, dog højest paa 54 Timer ugentlig. For de for Eftertiden udover de 48 og indtil 54 Timer ugentlig ydede Timer betales for hver Time den overenskomstmæssige Timeløn. For Arbejdstid herudover igen skal der yderligere betales det overenskomstmæssige Overarbejdstillæg. Denne Ordning træder i Kraft den 21. Januar 1924."

I Papirproduktions-Industrien

forhandledes der den 28. Januar. Arbejdsgiverne forlangte 10 Timers Vagter for Dagarbejdere og 12 Timers Vagter i kontinuerlig Drift. Til nogen Forstaaelse kom man ikke. Om Arbejdsgiverne vil henvende sig til Arbejdsministeriet for at faa en Afgørelse synes tvivlsomt.

Paa 16 Fabriker indenfor denne Industri er vore Kolleger allerede i Kamp. Kampene er fremtvunget af Arbejdsgiverne. Paa 2 Fabriker er Maalet Indførelse af Arbejdstid som før Krigen. Paa 2 andre fordres 10- og 12-Timersdagen. I 4 Tilfælde vil Arbejdsgiverne have 10-Timersdagen indført. I 4 Virksomheder er Arbejdsgiverne Kampparole Indførelse af 12 Timers-Skifter. I 3 Tilfælde er Lønnedsættelser Arbejdsgivernes Maal. En Konflikt maa tilskrives „de Gules" Anerkendelse og Billigelse. Forøgelse af Ydeevnen og billigere Produktionsomkomstninger bliver anført som Begrundelse.

Kalk-, Tegl- og Stenindustrierne

stod under en Landsoverenskomst. Den er ligeledes opsagt af Arbejdsgiverne og udløber den 31. Marts. Forhandlinger førte ved Aarets Udløb til en ny Overenskomst. Denne har Arbejdsgiverne imidlertid nu bagefter nægtet at godkende, fordi den nuværende økonomiske Tilstand gør, at deres Budget ikke synes at kunne bære en saadan Belastning som den, Tarifen vil medføre. Den rhinsk-westfalske Cementindustri har efter, at de almindelige Forhandlinger var strandet, truffet en Overenskomst angaaende Arbejdstiden med den kristelige og den Hirsch-Dunkorske Organisation. Punkt 1 lyder:

„Den regelmæssige ugentlig Arbejdstid i de 6 Ugedage andrager ialt 57 Timer excl. Pavserne. I denne Arbejdstid maa det til den normale Førelse af Driften fornødne Materiale være til Stede."

Punkt 2 bestemmer, at Arbejderne, naar de er beskæftiget i Afdelinger, som arbejder uafbrudt Dag og Nat, maa arbejde i 2-Holdsdrift uden Overarbejdstillæg. Ved den ugenlige Omskiftning ordnes det saadan, at de omhandlede Arbejdere ikke kommer til at arbejde i 24 Timer i Træk, men at der indsættes et Skiftehold. Nærmere Aftale herom maa træffes mellem Bedriftsledelsen eller dennes Repræsentant og den vedkommende Arbejdergruppe.

Efter denne Overenskomst sker Betalingen i Henhold til det ydede Antal Arbejdstimer og Timer, hvor Arbejderne har været i Beredskab. Det forudsættes, at der samtidig med de forlængede Skifter vil opstaa en i Forhold til de tekniske Forbedringer parallelt løbende Merproduktion.

Indenfor alle Industrigrupper omfattende Sten-, Kalk-, Tegl-, Cement-, Cementvare-, Kunststen-, Kridt-, Stentøj-, Lervare- og Platteindustrierne er Overenskomsterne opsagt. Kampen om Arbejdstiden og Løn- og Arbejdsforholdene vil da ogsaa komme til at blive brændende i den allernærmeste Fremtid. Til denne vil vort Forbund møde delvis afkræftet som Følge af Medlemstab, utilstrækkelig financiel Forberedelse og den paa Grund af den kommunistiske Propaganda opstaaede Splittelse. Paa denne sidste hviler Arbejdsgivernes Angrebslyst. De udnytter den gennem Uenigheden frembragte organisatoriske Svækkelse af Magten i deres Interesse. Det vil saaledes sikkert ogsaa komme til at vise sig, at Kommunisternes „Klassekamp" reagerer til Fordel for Arbejdsgiverklassen.

August Brey.

En truende Fare.

De sejrrige Magters fordævelige Politik har bragt Verden i Ruiner. Medens det under Krigen hed, at Maalet var at besejre det tyske Kejserdømme, men ikke at slaa det tyske Folk ned, saa er dog nu det unge, tyske Demokrati blevet paatvunget en Fred, der er et skamløst Løftebrud overfor de opstillede Betingelser. Fredsbetingelserne var saa haarde, at det tyske Kejserdømme ikke kunde være blevet ramt haardere. Følgen maatte blive, at Tyskland ikke fuldstændig kunde opfylde Fredsbetingelserne.

Det var let for de franske Magthavere at finde paa et Paaskud til at besætte Ruhr-Omraadet. Den franske Arbejderbevægelse var for svag til at hindre Hr. Poincaré i at gennemføre hans forbryderiske Politik. Resultatet af denne Besættelse er blevet, at Produktionen formindskedes i overordentlig Grad, — ja, at næsten Stilstand indtraf, og at Tyskland blev bragt til Afgrundens Rand.

Det tyske Folk sulter og pines til Døde af Sejrherrernes jernhaarde Greb. Den tyske Arbejdsgiverklasse, der med Forbitrelse i Hjerterne havde maattet indrømme Arbejderne en Række Goder, benyttede Situationen til at genoprette deres tidligere Magt. Og deres første Angreb gjaldt naturligvis 8-Timersdagen! Indenfor et stort Antal af Industriens Virksomheder med kontinuerlig Drift gøres der da ogsaa Forsøg paa at afskaffe 3-Holdsdriften og i Stedet for faa indført 2-Holdsdrift.

Kammerater i alle Lande, gør Eder det klart, at hvis noget saadant lykkes, saa vil det være overordentligt vanskeligt at værge 3-Skiftesystemet i de andre Lande.

Den forhaandenværende Situation er endnu saa-

Nu er Dagen der!

11. April.

Endelig har **Arbejdsgiverforeningens Ministerium** givet op.

Neergaard — Kragh — Rytter — Mygdal melder sig for Vælgernes Domstol den 11. April.

Endelig, vil Arbejderne sige, thi det var 4 **lange** Aar for Arbejderklassen.

Men det var fire lærerige Aar.

De viste os tilfulde,

hvad den politiske Magt er værd!

De arbejdsløse har mærket det. De arbejdende ligesaa. Herremandstonen har lydt fra Regeringen mod Arbejderklassen. **Indenrigsministeren** har hovmodig talt om, at Arbejderne maatte lære at tage Arbejdet for den Betaling, der blev tilbudt. Ellers ingen Understøttelse. **Landbrugsministeren** har erklæret

Krig mod Fagforeningerne.

Og Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. **Langkjær,** har mere end en Gang slaaet paa sit Glas og hyldet Ministeriet Neergaard i festlige Taler.

Nedad med Arbejdsløshedsunderstøttelsen!

Nedad med Lønnen!

Nedad med Aldersrenten!

Nedad med Erstatningerne ved Ulykkestilfælde!

Nedad med Sygekassehjælpen!

Og **nedad** med Skatten paa de store Formuer og rige Aktieselskaber!

Op med Arbejdstiden!

Op med de indirekte Skatter!

Op med Huslejen!

Fra alle Verdenshjørner er barske Paamindelser om

Følgerne af Valgdagen i 1920

strøget ind over Arbejderhjemmene.

Men nu kan Strømmen vendes!

Den **11. April** er det Valgdag paany.

Vi **kan** bryde „Linjen af 1920", **dersom vi vil!**

Omslaget i det politiske Vejrlig er paa Vej!

Møderne Landet over viser, at **tusindtallige Reserver** denne Gang vil rykkke frem om Socialdemokratiet i By og Sogn.

Det eneste Parti,

der har en Chance for at bryde de to konservative Partiers Magtstilling og deres arbejderfjendtlige Politik,

er Socialdemokratiet!

Vær da med! Pur alle ud, alle Kvinder og Mænd — gifte og ugifte — som er fyldt **25 Aar senest den 11. April.**

Bær Sammenholdets og Sejrsviljens Fane højt over Landets og Byernes Arbejdere.

Da bliver Valgdagen i 1924 en historisk Dag. Thi da kan den blive Udgangspunktet for en **ny Politik,** en virkelig frisindet og socialt præget Politik, en Politik, der bygger paa Arbejderklassen og de Hundredtusind Smaahjem Landet over!

Agitér for **Arbejderklassens Parti:** Socialdemokratiet.

Støt Socialdemokratiets **Valgfond!**

Rejs alle Arbejderhjemmenes Kvinder og Mænd

mod Arbejdsgiverforeningens og Højfinansens Regering,

mod Kapitalismen,

mod Militarismen!

Slut op i ubrydelig Enighed om

SOCIALDEMOKRATIET!

---

ledes, at Indførelsen af 2-Holds Driften i Tyskland ikke paa nogen Maade direkte vil have en lignende Ordning til Følge i de andre Lande. Men naar Tilstanden bliver varig i Tyskland, saa vil 8-Timersdagen i de andre Lande, selv der, hvor der er de stærkeste Fagforbund, ikke kunne bevares. Det, der truer os Arbejdsmænd — og særligt Fabriksarbejderne — er ikke mindre end en Tilbagegang til 2-Skiftesystemets Rædsler. For Arbejderne i de kontinuerlige Virksomheder betød 3-Skiftesystemet, at ogsaa de kunde faa en Smule Lys og Luft, og at der kunde komme lidt Sol og Glæde ind i deres Tilværelse. Kapitalisterne forbereder sig paa atter at røve dette fra os og støde os ud i Mørket — Natarbejde i 12 Timer pr. Døgn hver anden Uge.

Vort Internationales Exekutiv-Komité vil i Begyndelsen af Februar afholde et Møde, hvorunder vil blive drøftet, hvad der kan gøres for at hjælpe

vore tyske Kolleger og afvende Faren. Det er min faste Overbevisning, at Fabrikarbejderne kun er til at redde fra at komme ind i det frygtelige Liv, som tidligere var deres Lod, hvis det i denne Omgang viser sig, at den internationale Solidaritet er mere end en tom Frase.

Kun naar Fabrikarbejderne internationalt slaar ubrydelig Kreds om 3-Skiftesystemet og dertil iler deres tyske Kammerater til Hjælp og gør det internationale Broderskab og den internationale Enhed til en levende Virkelighed, kun da vil det være muligt at komme den fremsatte frygtelige Trusel til Livs.

Vi stoler paa, at naar vor Exekutiv-Komité appellerer til alle Fabrikarbejderne i Verden, saa vil de alle, lige til sidste Mand, være parat til at kæmpe for at beskærme deres Liv og Livsforhold imod den kapitalistiske Klasses umenneskelige Rovbegær.

Maatte denne Tillid ikke blive skuffet!

R. Stenhuis.
International Sekretær for Internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderation.

Til Medlemmerne
i Københavns Afdeling 1.

Da der efterhaanden bliver en Del Medlemmer, som har staaet tilsluttet vor Afdeling i 25 Aar, har vi taget den Beslutning paa Formandens Initiativ at hædre disse gamle Medlemmer ved at skænke dem en Pengegave, stor 50 Kroner. Vi formener at skylde disse gamle Pionerer inden for vor Afdeling, der har banet Vejen baade for den nuværende og den kommende Slægt, en lille Erkendtlighed.

Vi henstiller herved til Pladsrepræsentanterne at have deres Opmærksomhed henvendt paa, hvor saadanne Jubilæer indtræffer, og at meddele dette til Kassereren eller Undertegnede. *Johanne Jensen,*
Formand.

Køb Valgfondsmærket.

Efter 4 Aars Ekscellencestyre og Misregimente af en ensidig og agrarisk Bonderegering nærmer sig Valgdagen, som er fastsat til den 11. April. Valgkampagnen er i fuld Gang Landet over, selv i de fjerneste Afkroge af Landet afholdes store Møder, og vort Partis Valgprogram kastes ind som en lysende Fakkel. Men dette mægtige Oplysningsarbejde koster store Summer, som skal skaffes gennem Salget af Valgfondsmærker o. lign. Vi opfordrer alle de arbejdende Kvinder, som jo direkte er interesserede i Socialdemokratiets Kamp for at fravriste Reaktionen Magten, til at yde deres størst mulige Bidrag til Fonden, saa vi efter Valget under et socialdemokratisk Styre kan gaa lysere og lykkeligere Tider for de arbejdende Kvinder og Mænd i Møde. Derfor støt Valgfondet ved Købet af mindst et Mærke.

Vi har fra *Københavns Afd. 7* modtaget ovenstaaende vellykkede Billede fra Faneindvielsen den 7. December 1923, som blev omtalt i Bladets sidste Nummer.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen: kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Arbejdernes Oplysningsforbund.

Fra 1. Januar er *Arbejdernes Oplysningsforbund* traadt i Virksomhed og Bestræbelserne for at organisere Oplysningsarbejdet indenfor den danske Arbejderklasse har dermed fundet sin Form. Forbundet er stiftet af den samlede Arbejderklasse, af Fagbevægelsen, Socialdemokratiet, Ungdomsbevægelsen og Kooperationen, og dets Formaal er at udvikle Arbejdernes kulturelle, økonomiske, faglige og politiske Oplysning og Dannelse.

Forbundet er et *Fællesorgan* for de altbestaa-

ende Organisationer, og det har ingen selvstændige faglige eller politiske Opgaver. Dets Omraade omfatter udelukkende Oplysningsarbejdet.

Denne Side af Arbejderbevægelsens forgrenede Virksomhed har hidtil savnet et særligt Organ, der kunde forene de spredte Kræfter, frugtbargøre de bestaaende Oplysningsinstitutioner og skabe nye Former for Arbejderoplysning.

Med Arbejdernes Oplysningsforbund er Begyndelsen gjort. Og paa Arbejderne selv beror det, hvilken kulturel Betydning og praktisk Nytte, Forbundet skal faa. Kun paa den enkeltes Interesse, Aarvaagenhed og Dygtighed kan Oplysningsvirksomheden bygges. Derfor henvender Oplysningsforbundet sig til alle Fag, til alle Medlemmer i politiske og kooperative Organisationer.

Vel er alle Fremskridt i Arbejderbevægelsen naaet gennem den organiserede Fællesvilje, gennem Solidariteten; men det er ikke derfor af mindre Betydning, hvorledes den enkelte Arbejder er rustet til Livets og Arbejderklassens Opgaver. Paa den enkeltes *Forstaaelse*, hans *Kendskab* til Tingene, hans *Vurdering* af Situationerne, afhænger i Virkeligheden hele Arbejderklassens Stilling.

Oplysningsforbundets Opgave bliver at vække og tilfredsstille Arbejdernes Trang til *positive Kundskaber* i Historie, Økonomi, Samfundslære, socialistisk Teori, Fagbevægelsens Grundsætninger, overhovedet alle Emner med Tilknytning til Arbejderbevægelsen, Tiden og Fremtiden.

Denne Trang til Oplysning er til Stede i Arbejderklassen. Det raske Fremskridtstempo i 1918—20, de senere Nedgangsaar, Samfundssvindelen, som efterhaanden afsløres, Begivenhederne i den store Verden — alt har det grebet ind i Arbejderens Levevis, hans Tankesæt og klassemæssige Stilling. Og nye Problemer er rejst, forøget Ansvar lagt paa Arbejderklassens Skuldre — paa alle Omraader trænges til Klaring og Afklaring, til sikker Viden og fast Tro.

Gennem en udvidet *Skole-* og *Foredragsvirksomhed* vil Oplysningsforbundet søge at organisere sit Arbejde, og gennem *Studiekredse* vil Spørgsmaal som Fagbevægelsens Retsstilling, Lønningsprincipper, Bedriftsraad og Socialisernig blive taget op.

Som denne Virksomhed stiller Krav til den enkeltes Flid og Interesse, vil den naturligvis ogsaa stille Krav til Arbejderbevægelsens økonomiske Ydeevne. Men det er en kendt Regel, at naar der løftes i Flok, kan der naas store Ting. Og det er Bestyrelsens Haab, at den samlede Arbejderklasse ogsaa i Fællesskab vil kunne magte denne Side af Opgaven.

Til Formand for Arbejdernes Oplysningsforbund er valgt Lektor, Landstingsmand *C. W. Bramsnæs*, og til Leder af det daglige Arbejde Typograf *Harald Jensen*. Forbundets Kontor er Rømersgade 22, 4. S., Sideb. Tlf. Byen 6906. Sekretæren er til Raadighed med alle Oplysninger vedrørende Forbundets Organisation og kommende Virksomhed.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er aabent hver Aften fra 5½—7½. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften fra Kl. 7—8 i Amaliegade, hvor Formand og Kasserer træffes.

Generalforsamling afholdes sidste Tirsdag i hvert Kvartal. *Bestyrelsen.*

Kontortider.

Københavns Afd. 1:

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, Kj. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 32 | Juli 1924 | 9. Aargang

Overenskomstsituationen.

I Fortsættelse af vort sidste Nummer af Medlemsbladet skal vi her gøre Rede for de nu saa godt som afsluttede Overenskomstforhandlinger:

Ved Forhandlingen i Arbejdsgiverforeningen den 27. Marts om Overenskomsterne mellem *Margarinefabrikantforeningen og Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn* og vort Forbund opnaaedes ikke Enighed, og Forhandlingerne afbrødes. Strejken kunde som før meddelt iværksættes med 48 Timers Varsel.

Samtidig med, at vi afsendte Strejkevarslet, anmodede vi De samv. Fagforbund om at foranledige, at Dansk Arbejdsmandsforbund tog deres Medlemmer paa Margarinefabrikkerne og i Mejerierne i Odense ud i Sympatistrejke. Denne vor Anmodning sendtes samtidig til Dansk Arbejdsmandsforbund. Vi modtog fra De samv. Fagforbund og fra Dansk Arbejdsmandsforbund Meddelelse om, at vore Anmodninger om Sympatistrejke var tiltraadte.

Strejken paa Mejerierne i Odense traadte i Kraft den 7. April, og Strejken paa Margarinefabrikkerne skulde træde i Kraft den 14. April.

Imidlertid blev der indkaldt til Møde i Forligsinstitutionen den 12. April, hvor Forligsmanden stillede følgende Mæglingsforslag til Bilæggelse af Konflikten mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:

Den mellem de to Organisationer under 15. Maj 1922 indgaaede Overenskomst med dertil hørende Tillæg forlænges for eet Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer og Tilføjelser:

1. *Overenskomstens § 2* formuleres saaledes:
„Ugelønningerne bliver følgende:

I Dagdrift:
i København og Frederiksberg . 33 Kr. 00 Øre
i Provinsen ..... 32 - 25 -

I 2- og 3-Holds Drift:
i København og Frederiksberg . 35 Kr. 50 Øre
i Provinsen ..... 34 - 75 -

Fradrag finder ikke Sted for lovbefalede Helligdage og Hviledage. For forsømt Tid fradrages en forholdsmæssig Del af Lønnen.

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement i August 1924 udarbejdede Pristal foretages en Regulering af samtlige Lønninger saaledes, at Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 Procent for hver Procent, som Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924. Denne Regulering regnes fra og med den Lønningsuge, i hvilken Pristallet offentliggøres."

2. *Til Overenskomstens § 3* føjes følgende:
„Naar Arbejdet skal fortsættes uafbrudt efter Fyraften, skal Arbejderne have Besked herom inden Middagspausen, sker dette ikke, betales for en Overtime ekstra."
3. *I Overenskomstens § 4* udgaar Ordene:
„udenfor Arbejdstiden".

Ikrafttrædelsen af den af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark varslede Strejke overfor Margarineindustrien og af den af Dansk Arbejdsmandsforbund overfor samme Industri varslede Sympatistrejke udsættes indtil videre, dog saaledes, at de kan træde i Kraft med 24 Timers Varsel, forsaavidt dette Forslag ikke vedtages.

Svar paa nærværende Mæglingsforslag skal afgives den 22. April 1924.

København, den 12. April 1924.

V. Bülow.

Forslaget, paa hvilket der skulde afgives Svar den 22. April, udsendtes til Afstemmning i Afdelingerne, og Afstemningen gav følgende Resultat:

København.....	34	Stemmer	for,	9	imod Forslaget
Aalborg.....	7	—	- 5	-	—
Aarhus	19	—	- 28	-	—
Silkeborg	7	—	- 0	-	—
Svendborg	2	—	- 0	-	—
Korsør.....	24	—	- 0	-	—
Vejen	11	—	- 0	-	—
Vejle	23	—	- 0	-	—

Ialt blev der afgivet 127 Stemmer for og 42 Stemmer imod Forslaget, som saaledes var vedtaget med stort Flertal, og Lønnen for kvindelige Arbejdere er derefter som udtrykt i Forslaget.

Samme Dag stilledes til Bilæggelse af Konflikten med Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn følgende Mæglingsforslag fra Forligsmanden:

> Den mellem de to Organisationer under 20. April 1922 indgaaede Overenskomst forlænges med følgende Ændringer og Tilføjelser:
>
> *Overenskomstens § 2* formuleres saaledes:
>
> „De første 6 Uger, den enkelte Arbejderske er beskæftiget i Virksomheden, er Lønnen 29 Kr. ugentlig, derefter er Lønnen 32 Kr. pr. Uge.
>
> Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement i August 1924 udarbejdede Pristal foretages en Regulering af samtlige Lønninger saaledes, at Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 Procent for hver Procent, som Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924. Denne Regulering regnes fra og med den Lønningsuge, i hvilken Pristallet offentliggøres."
>
> For saavidt foranstaaende Forslag tiltrædes af begge Parter, hæves den af Kvindeligt Arbejderforbund iværksatte Strejke overfor Mejerierne, og Arbejdet genoptages den 19. April 1924 saa vidt muligt i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen. Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenhederne under Konflikten maa ikke finde Sted.
>
> Ikrafttrædelsen af den af Dansk Arbejdsmands-Forbund varslede Sympathistrejke overfor Mejerierne udsættes indtil videre, dog saaledes, at den kan træde i Kraft med 24 Timers Varsel, forsaavidt dette Mæglingsforslag ikke vedtages.
>
> Svar paa nærværende Mæglingsforslag skal afgives den 16. April 1924.
>
> København, den 12. April 1924.

Dette Mæglingsforslag forelagdes for og godkendtes af vore Medlemmer i Odense.

Naar disse to Overenskomster godkendtes af vore Medlemmer trods det, at der var haabet paa store Forbedringer, var Grunden sikkert den, at vore Medlemmer indsaa, at vi ikke i denne Omgang kunde opnaa stort mere end vore mandlige Kolleger, og vi siger vore mange Medlemmer, som disse to Overenskomster omfatter, Tak for den Forstaaelse de udviste, og hvorved de var med til at sikre Arbejdsfreden i denne Omgang. Vi maa jo saa næste Gang forsøge, om det ikke ved fælles Kræfter kan lykkes os at komme et Skridt videre.

Med *Mesterforeningen for Farveri- og Vaskerieejere* er Overenskomsten forlænget et Aar. Timelønnen, der forhøjedes med 3 Øre pr. Time, er for Damprullerne 71 Øre, tillægges 2 pCt. (Februarreguleringen) til de øvrige Lønninger, saaledes at disse bliver 73 Øre. En Del Akkorder forhøjedes. Der foretages en Augustregulering i Henhold til Forliget af 4. April 1922.

Overenskomsten med *Aggerbech, Horsens*, er forlænget et Aar.

Saavel Timeløn som Akkorder bliver uforandrede, dog ydes et Tillæg af 3 Øre til Timelønnede og 3 pCt. til Akkordarbejdersker fra 1. September, saafremt Pristallet til August viser Opgang. Sommerferien forlænges med 1 Dag.

Med *Tændstikfabriken „Gosch"* er Overenskomsten forlænget et Aar mod at der tillægges et Akkordafsavns-Tillæg fra 5 til 10 Øre pr. Time inklusive Reguleringens 2 pCt. Akkorderne ved Skuffe- og Fyldemaskinerne fik et Tillæg af 1 Kr. 50 Øre.

Paa *Blyantsfabriken „Viking"* reguleredes Akkorderne nedad for Sortering til Limning med 7 pCt. og ved Lakermaskinerne med 9 à 10 pCt.

Overenskomsten med *Hellerup Tændstikfabrik* og *Tændstikfabriken „Glødefri"* er forlænget et Aar.

Akkorderne ved Hylstermaskiner, Skuffemaskiner, Fyldemaskiner og Sammenskuffemaskiner fik betydelige Forhøjelser. Arbejdet ved Revisionen fik et Tillæg af 1 Øre pr. Time plus $^2/_3$ af Produktionen af færdigpakkede Æsker. Ved Oppakning, Haandstrygning, Omhylstring og lignende gaves et Tillæg af 1 Øre plus $^1/_3$ af Produktionen af færdigpakkede Æsker.

Overenskomsten med *Dansk Tapetfabrikantforening* er forlænget et Aar. Ugelønnen, saavel i København som i Provinsen, forhøjedes til 30 Kr. 53 Øre. Der reguleres til August efter 4. April-Forliget.

Overenskomsten med *Københavns Farve- og Papirfabrik* er forlænget et Aar. Lønnen er nu 33 Kr. pr. Uge plus 2 pCt. Der reguleres til August.

Overenskomsten med *Eksport Flødefabriken „Danmark"* er forlænget et Aar. Lønnen er 35 Kr. 50 Øre for Daghold, 37 Kr. 50 Øre for Nathold. For Uger, hvori der forekommer Helligdage, betales fuld Løn.

Nyantagne Arbejdersker faar 3 Kr. mindre pr. Uge de første to Uger.

Der foretages en Regulering til August.

Med *Sækkelejekompagniet* er Overenskomsten fornyet, mod at der tillagdes Akkorderne 4½ pCt. og Ugelønningerne 2 pCt. Ugelønnen er 35 Kr. 58 Øre, unge Kvinder mellem 14 og 16 Aar betales 23 Kr. pr. Uge.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Jacob Holm & Sønner* er afsluttet mod, at der tillægges Timelønningerne 3 Øre pr. Time.

En Række Akkorder forbedredes og der tillægges Akkorderne 2 pCt.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Rich & Sønner* er forlænget. Ugelønnen for unge Kvinder under 18 Aar er 25 Kr. 81 Øre. For Kvinder over 18 Aar de første 14 Dage 28 Kr. 38 Øre, derefter 30 Kr. 01 Øre og 32 Kr. 53 Øre plus 2 Kr.

Der udleveres Kitler og udbetales 4 Gratialer aarligt.

Der foretages en Regulering til August.

Der er afsluttet Overenskomst med *Sodafabrikerne*. Timelønnen er 68 Øre. For Rengøring gives et Tillæg af 1 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Der udbetales i Tantieme 25 Kr. til Ferie og 25 Kr. til Jul,

Der foretages en Regulering til August.

Der er afsluttet Overenskomst med *„Pens"*. Timelønnen er henholdsvis 62, 68 og 72 Øre.

Der gives personlige Tillæg af 10 og 25 Kr. pr. Maaned.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Bladkompagniet* løber uforandret.

Der er oprettet Overenskomst med *Jysk Ægeksport for Filialen i Præstø*. Lønnen forhøjedes fra 60 Øre pr. Time til 66 Øre pr. Time de første 2 Maaneder, derefter 70 Øre pr. Time.

For Arbejde, der ikke strækker sig over 3 Dage ugentligt, betales 5 Øre mere pr. Time.

Der er oprettet Overenskomst med *Jutlands Ægeksport i Esbjerg*. Der betales 72 og 79 Øre pr. Time plus 6 Øre mere pr. Time til løse Arbejdersker.

Overenskomsten med Firmaet *Mathias M. Andersen (Grosserer Baunsgaard), Aarhus,* er forlænget et Aar mod, at der tillægges alle Lønninger 2 pCt. og der reguleres til August.

Med *Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Krydderiafdeling i Aarhus* er Overenskomsten fornyet mod, at der tillægges saavel Akkord som Timelønninger 3 pCt. Enkelte Akkorder reguleredes. De personlige Tillæg bibeholdes og der udbetales alle Kvinder 10 Kr. som Tilbagebetaling.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Mælkekondenseringsfabriken i Fredericia* er forlænget. Timelønnen er 61 Øre. Ved Sortering betales en Timeløn af 61 Øre plus 60 pCt. Kvinderne, der er beskæftigede ved Spandevask og i Mejeriet faar et Tillæg af 9 Kr. 90 Øre pr. Uge. Kvinderne, der stabler Laag, faar et Tillæg af 3 Kr. pr. Uge plus 2 pCt.

Der reguleres i August.

Med *Mælkekondenseringsfabriken i Horsens* er Overenskomsten forlænget mod, at der tillagdes 2 pCt. og der reguleres til August.

Med *Flødefabriken i Faaborg* er Overenskomsten forlænget et Aar. Der betales 70 Øre pr. Time plus 2 pCt., heri er indreguleret Betaling for Helligdage.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Mælkekondenseringsfabriken, Nykøbing Falster,* er forlænget et Aar mod, at der gives Kvinderne i Mejeriet og ved Daasetørring et Tillæg af 5 Kr. pr. Uge. Kvinderne ved Spandevask et Tillæg af 8 Kr. pr. Uge plus 2 pCt. til alle Lønninger.

Der reguleres til August.

Overenskomsten med *Flødefabriken i Svendborg* er forlænget. Der betales 70 Øre pr. Time.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Andelsmejeriet i Randers* er forlænget et Aar. Lønnen er 80 Øre pr. Time plus 3 pCt.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Nyborg Herregaardsmejeri* er forlænget et Aar. Lønnen er 69 Øre pr. Time.
Der foretages en Regulering til August.

Med *Margarinefabriken „Bona" i Sønderborg* er Overenskomsten forlænget et Aar. Ugelønnen er 33 Kr.
Der tilbagebetales fra 1. Februar og der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Skandinavisk Gummikompagni, Odense,* er forlænget et Aar. Lønnen er 30 Kr. de første 8 Uger, derefter 31 Kr. pr. Uge.
Der reguleres til August.

Med *Konservesfabriken „Danica", Slagelse,* er Overenskomsten forlænget et Aar. Lønnen er 31 Kr. pr. Uge.
Til Virksomhedens faste Folk betales en Ugeløn af 34 Kr. 50 Øre med Tilbagebetaling fra 1. Maj.
Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Nibe Limfabrik* og *Nibe Emballagefabrik* er forlænget et Aar. Timelønningerne tillagdes 3 Øre pr. Time og Akkorderne 3 pCt.
Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Aalborg Halmvarefabrik* er forlænget et Aar. Ugelønnen er 27 Kr. 46 Øre. Der tillægges saavel Ugelønnen som Akkorderne 2 pCt., og der reguleres til August.

Overenskomsten med *Fyns Kaffesurrogat- og Cikoriefabrik i Eiby* er forlænget. Lønnen er 30 Kr. pr. Uge.
Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Svendborg Boghvede- og Havremølle* er forlænget et Aar mod, at der tillægges Lønningerne 3 pCt. En Del Akkorder ordnedes.
Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Fyns Sækkeforretninger i Odense* er forlænget med Forhøjelse af Timebetalingen af 8 Øre samt det sædvanlige Gratiale af 30 Kr. hvert Kvartal.
Der reguleres i August.

Overenskomsten med *Fyns Sækkekompagni, Odense,* er forlænget et Aar. Begyndelseslønnen for Syersker og Stoppersker er 51 Øre pr. Time, derefter 61 Øre pr. Time. Begyndelseslønnen er for Lagerarbejdersker 58 Øre pr. Time, derefter 65 Øre pr. Time.
Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Slagelse Sækkelager* er forlænget et Aar. Timelønnen forhøjedes fra 61 Øre til 68 Øre pr. Time, tilbagevirkende fra 1. April.
Der reguleres til August.

Overenskomsten med *A/S Aalborg Mælkekompagni* er forlænget til 1925. I Flødeeksporten betales de første 4 Uger 59 Øre pr. Time, derefter 65 Øre pr. Time. Til disse Lønsatser betales 3 pCt. I Mejeriet betales 34 Kr. pr. Uge for 7 Dage.
Der reguleres til August.

Med *Knapfabriken „Haima", Roskilde,* er Overenskomsten forlænget et Aar. Timelønnen forhøjedes fra 61 til 65 Øre. Der skal forsøges indført Akkord. Ved Rystning af Knapper betales 5 Øre mere pr. Time.
Der reguleres til August.

Med *Cikoriefabriken i Vejen* er Overenskomsten forlænget mod et Tillæg til Timeløn og Akkorder. Timelønnen er 62 Øre.
Der reguleres til August.

Med *Holmegaards Glasværk* er Overenskomsten forlænget mod, at Timelønnen forhøjedes til 64 Øre.
Der reguleres til August.

Overenskomsten med *Regnfrakkefabriken „Norden", Odense,* er forlænget et Aar. En Del Akkorder forbedredes og der tillagdes yderligere 2 pCt.
Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Sukkerraffinaderiet i Valby* er forlænget mod, at der tillægges Timelønningerne 5 Øre. Lønnen er derefter henholdsvis 70 og 78 Øre pr. Time. En Del Akkorder ordnedes.
Der foretages en Regulering til August.

Med *Glasværkerne* er Overenskomsten forlænget mod, at alle Lønninger fik et ensartet Tillæg af 1 Kr. 42 Øre ugentlig. Lønnen er herefter for Kastrup og Frederiksberg ca. 38, 39 og 40 Kr. ugentligt. — I Odense er Lønnen 27 Kr. 23 Øre, 29 Kr. 28 Øre og 31 Kr. 35 Øre pr. Uge. — I Aarhus er Lønnen 35 Kr. 46 Øre pr. Uge. — I Aalborg er Lønnen 34 Kr. 66 Øre og 35 Kr. 61 Øre.
Der reguleres til August.

Efter flere resultatløse Forhandlinger og efter at vort Forbund havde afgivet Strejkevarsel overfor *Foreningen af større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter i Jylland* og samtlige *Sæbefabriker* i Provinsen, afholdtes en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen den 30. Maj, hvor man med Organisationernes Sanktion enedes om følgende:

For Sæbefabrikerne i Provinsen, herunder: *Rafns Fabriker i Aalborg, Kragelunds Fabriker i Aalborg, Kaalund & Becher, Aalborg, Blumensaadt, Odense,* og *Worning & Petersen, Vejle:*

Karenstiderne, der var overordentlig lange, nedsættes til 9 Maaneder, Lønningerne blev ensartede for ovennævnte Virksomheder og er derefter:

For Kvinder over 18 Aar er Lønnen de første 6 Maaneder 23 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 27 Kr. pr. Uge og derefter 30 Kr. pr. Uge.

For Kvinder fra 14 til 16 Aar: de første 6 Maaneder 16 Kr., de næste 3 Maaneder 18 Kr. og derefter 20 Kr. pr. Uge.

For Kvinder fra 16 til 18 Aar: de første 6 Maaneder 18 Kr., de næste 3 Maaneder 21 Kr. og derefter 23 Kr. pr. Uge.

To Lønninger hos *Rafn* sattes til 35 og 41 Kr. pr. Uge.

Hos *Worning & Petersen* faar Kvinderne paa Loftet den første Maaned 26 Kr. pr. Uge, næste Maaned 28 Kr. 50 Øre pr. Uge, derefter 31 Kr. pr. Uge.

Akkorderne forhøjes med 2 pCt. og ingen nugældende Løn vil kunne nedsættes.

Der foretages en Regulering til August.

Med *Foreningen af større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter i Jylland,* der omfatter Aarhus, Aalborg, Horsens og Fredericia, forlænges Overenskomsten et Aar.

Karenstiden for Garderobestrygersker nedsættes fra 6 til 3 Maaneder og Lønnen for Garderobestrygersker er de første 3 Maaneder 57 Øre pr. Time, derefter 71 Øre pr. Time.

For kvindelige Arbejdere, der beskæftiges ved forefaldende Arbejde, er Lønnen den første Maaned 55 Øre pr. Time, derefter 66 Øre pr. Time. For Mærkersker er Lønnen den første Maaned 65 Øre pr. Time, derefter 68 Øre pr. Time. For Vaskekoner og Strygersker er Lønnen 68 Øre pr. Time.

Fredericia Dampvaskeri betaler alle sine kvindelige Arbejdere 70 Øre pr. Time.

Ved Afslutningen af Overenskomsten fik vi en længe tiltrængt Ordning indført, idet Grupperingen af Arbejdet lagdes om, saaledes at alle Strygersker bliver betalt efter højeste Lønsats.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Blauenfeldt & Tvede* forlænges og Lønnen er de første 6 Uger 28 Kr., derefter 32 Kr. 25 Øre pr. Uge. Ved Syren 32 Kr. 25 Øre pr. Uge.

Med *Nordisk Fjerfabrik* og *Københavns Fjerrenseri* forlængedes Overenskomsterne mod, at Lønnen blev 33 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Med *Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni* afsluttedes Overenskomst og Lønnen er de første 6 Uger 28 Kr., derefter 32 Kr. 25 Øre pr. Uge. I Støberiet 29 Kr. 50 Øre, derefter 33 Kr. 75 Øre pr. Uge.

Med *Rejermanns Papfabrik* er Overenskomsten forlænget et Aar. Lønnen er de første 6 Uger 30 Kr., derefter 32 Kr. 25 pr. Uge.

Med *Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter* er Overenskomsten forlænget et Aar.

Lønnen er nu for unge Kvinder under 18 Aar 26 Kr. 50 Øre, over 18 Aar de første 6 Uger 28 Kr. derefter 32 Kr. 25 Øre.

Med *Falkonérgaardens Fabriker* er Overenskomsten forlænget et Aar, og Lønnen er nu for unge Kvinder under 18 Aar de første 6 Maaneder 26 Kr. pr. Uge, derefter 29 Kr. pr. Uge. For Kvinder over 18 Aar de første 6 Maaneder 30 Kr. pr. Uge, derefter 32 Kr. 25 Øre pr. Uge.

Disse Lønninger er Ugelønninger.

Med *Schønning & Arvé* er Overenskomsten forlænget et Aar, og der betales de første 4 Maaneder 59 Øre pr. Time, derefter 68 Øre pr. Time.

Der optages Forhandling om Akkorderne.

For alle disse Overenskomsters Vedkommende, der ligeledes er afsluttet i Dansk Arbejdsgiverforening, foretages en Regulering til August.

Med *Dansk Papdaasefabrik* er afsluttet Overenskomst. Minimaltimelønnen er 65 Øre pr. Time.

Ved Spindemaskinen er Timelønnen 85 Øre.

Der arbejdes hovedsagelig i Akkord, og Akkordpriserne er indbefattede i Overenskomsten.

Med *Robinson, Anderson & Co.'s Filial i Hjørring* er oprettet Overenskomst. Lønnen forhøjedes fra 60 Øre til 66 Øre pr. Time de første 4 Uger og er derefter 70 Øre pr. Time.

Med *„Hygæa"*, *Aalborg,* er afsluttet Overenskomst. Lønnen er fastsat til:

For Kvinder over 18 Aar: De første 6 Maaneder 23 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 27 Kr. pr. Uge, derefter 30 Kr. pr. Uge.

For Kvinder fra 14—16 Aar: De første 6 Maaneder 16 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 18 Kr. pr. Uge, derefter 20 Kr. pr. Uge.

For Kvinder fra 16—18 Aar: De første 6 Maaneder 18 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 21 Kr. pr. Uge, derefter 23 Kr. pr. Uge.

Samtlige Akkorder tillægges 2 pCt.

De nuværende personlige Lønninger bibeholdes, og ingen nu bestaaende Lønning kan nedsættes.

Der foretages en Regulering til August.

Med *Aarhus kemiske Tøjrensningsanstalt (Frants Erichsen)* er Overenskomsten forlænget et Aar.

Karenstiden nedsættes fra 6 til 3 Maaneder, og Lønnen er de første 3 Maaneder 57 Øre pr. Time, derefter 71 Øre pr. Time.

Der foretages en Regulering til August.

Med *Mehls Fabrik, Aarhus,* er Overenskomsten forlænget et Aar. Begyndelseslønnen for unge Kvinder under 18 Aar forhøjedes med 2 Kr. pr. Uge, stigende med 1 Kr. maanedligt fra 18 til 24 Kr. pr. Uge. Lønnen for Kvinder over 18 Aar er 35 Kr. pr. Uge, i Skylleriet 2 Kr. mere pr. Uge. Lønnen til en ældre Kvinde forhøjedes fra 28 Kr. til 30 Kr. pr. Uge. Der tillagdes alle Lønninger 1 Kr. pr. Uge fra 1. Maj.

Der foretages en Regulering til August.

Overenskomsten med *Københavns Handelsbank* er forlænget. Lønningerne er 85 Kr. pr. Maaned.

Overenskomsten med *Landmandsbanken* er forlænget. Samtlige kvindelige Arbejdere faar fra 1. Februar et Tillæg af 2 pCt. til Lønninger, der er 85 Kr. pr. Maaned.

Overenskomsten med Rengøringsentrepenør *Jensen* er forlænget imod, at fra og med den 9. Maj 1924 forhøjes Timelønnen med 4 Øre til 96 Øre, pr. Dag à 8 Timer 7 Kr. 68 Øre. Søn- og Helligdage samme Grundløn som nævnt ovenfor med Tillæg af 50 og 100 pCt. Kvinderne har nu for 6 Hverdage 46 Kr. 08 Øre, for 6 Hverdage og 1 Søndag 60 Kr. 00 Øre.

Overenskomsten med Firmaet *Alfred Benzon* er forlænget et Aar. Lønningerne er hævet til henholdsvis 28 Kr. og 32 Kr. 25 Øre pr. Uge og udbetales halvmaanedsvis.

Der foretages en Regulering til August.

Med *Jydsk Vaskeriejerforening, Aarhus og Randers,* er afsluttet Overenskomst. Timelønnen er for Strygersker de første 3 Maaneder 58 Øre, derefter 69 Øre. Øvede faglærte Strygersker erholder 69 Øre pr. Time, og forefaldende Arbejde med 58 Øre pr. Time.

Der foretages en Regulering til August.

Der er afsluttet Overenskomst med *A/S Crown Butter Export Co.* Timelønnen er 84 Øre, for Maling og Arbejde i Kælderen betales 89 Øre pr. Time.

Med *Dansk Vaskeriejerforening, København og Provinsen,* har det i de foregaaende Aar været Kotume, at naar Forhandlingerne i Mesterforeningen var tilendebragt, at der da optoges Forhandlinger med ovennævnte Forening. Der blev paa samme Maade ligeledes i Aar fastsat en Forhandling den 28. April, hvor vi fra begge Sider mødte med en Del Repræsentanter.

Forhandlingerne afbrødes imidlertid ret hurtig, idet det viste sig, at det Forhandlingsudvalg, der var mødt fra Vaskeriejernes Side, kun beskæftiger uorganiserede Folk; hos et Medlem af dette Udvalg var, siger og skriver, kun en organiseret Arbejderske beskæftiget.

Vaskeriejerne har i den forløbne Periode direkte og indirekte arbejdet for at faa vore Medlemmer ud af Organisationen for selv at være bestemmende over Løn- og Arbejdsforholdene; i første Omgang vilde Vaskeriejerne vel nok betale samme Løn, som betales af Medlemmer af Dampvaskeriejerforeningen, men ret længe vilde det jo ikke vare, før andre Forhold blev gældende.

At Forbundet ikke vilde slutte Overenskomst med disse Herrer er selvsagt, idet vi ved Henvendelse til de enkelte Virksomheder mente at kunne faa vore Overenskomstforhold for de oganiserede Arbejdersker i Orden. Samtidig hermed anmodede vi vor Presse om at være os behjælpelig med igennem Bladet kraftig at slaa til Lyd for at faa de uorganiserede Kvinder paa Vaskerierne til at indse Nødvendigheden af at staa tilsluttet deres Organisation, den eneste Maade, de kan bibeholde de Goder, det har kostet Aars Arbejde at faa til vore paa Vaskerierne beskæftigede Medlemmer. Vi har afholdt Møder, hvor vi indbød saavel organiserede som uorganiserede Vaskeriarbejdere, og her klarlagde vi hele Forholdet for dem; dette har ogsaa ført til, at en Del af Kvinderne paany har indmeldt sig. Vi fortsætter Agitationen blandt Vaskeriarbejderne og skal paa nuværende Tidspunkt ikke foretage skarpere Forholdsregler, men hvis det gøres nødvendigt, maa vi jo skride til at navngive saavel Vaskeriejerne, der beskæftiger de uorganiserede Folk, som de uorganiserede Vaskeriarbejdere.

Vi har optaget Forhandlinger og sluttet Overenskomst med nedennævnte Virksomheder, der staar som Medlemmer af Dansk Vaskeriejerforening, idet vi dog for en Fuldstændigheds Skyld bemærker, at det er med de enkelte Virksomheder, vi har sluttet; vi har ikke i denne Forbindelse haft noget med Dansk Vaskeriejerforeuing at gøre.

Med *Vaskeriet „la France"* har vi oprettet Overenskomst. Timelønnen er 73 Øre plus 2 Øre pr. Time til de for Tiden paa Virksomheden ansatte Arbejdersker. Akkorderne blev fastslaaede i Overenskomsten.

Med *Frøken Storms Vaskeri* er afsluttet Overenskomst. Lønnen er for Vaskerkoner og Stiversker 37 Kr. pr. Uge. For Damestrygersker 6 Kr. pr. Dag og for Smaatstrygersker 7 Kr. pr. Dag. Akkorderne blev fastslaaede i Overenskomsten.

Med *Christensens Vaskeri i Rømersgade* er oprettet Overenskomst. Saavel Timeløn som Akkorder fastsættes i Overenskomsten.

Med *Andersens Vaskeri i Thorsgade* er oprettet Overenskomst. Lønningen er for Smaatstrygersker 44 og 42 Kr. pr. Uge, alt forefaldende Arbejde 41 Kr. pr. Uge. En Række gode Akkorder blev fastslaaede. Til alle i Virksomheden beskæftigede Arbejdersker ydes desuden et Tillæg af 2 Kr. pr. Uge.

Med *Vaskeriet „Expres" i Svendborg, Svendborg Dampvaskeri, Slagelse Dampvaskeri, Korsør Dampvaskeri, Nyborg Dampvaskeri* og *Næstved Dampvaskeri*, der alle er Medlemmer af Dansk Vaskeriejerforening, har vi oprettet Overenskomst med hver enkelt Virksomhed. For dem alle gælder, at Lønnen er henholdsvis 57, 69 og 71 Øre pr. Time. Paa Svendborg Dampvaskeri er Lønnen dog for Vaskekoner og Garderobestrygersker 73 Øre (et Tillæg af 9 Øre), der reguleres til August.

Der er optaget Forhandlinger med en Del Vaskerier, saavel i Provinsen som i København, der kun mangler vore Medlemmers Godkendelse, for at være afsluttede.

Tilbage er der enkelte Overenskomter, der er til Udløb henholdsvis til August og September, men vi forventer ogsaa for disses Vedkommende at komme til et Resultat uden Konflikt, og vi kan, naar vi ser tilbage paa den nu afsluttede Overenskomstperiode, i nogen Grad være tilfredse med de opnaaede Resultater, for vel er det ikke store Fremskridt, vi i denne Omgang har naaet med Hensyn til Løntillæg o. l., men nogen Fremgang kan der dog peges paa. Vi tror, at Størstedelen af vore mange Medlemmer, der er berørte af Forhandlingerne her i Foraaret, er saa nogenlunde tilfredse set paa Baggrund af, at det, der er opnaaet, er opnaaet uden Konflikter af nogen Betydning, og vi haaber ved energisk og maalbevidst Samarbejde at kunne hæve den arbejdende Kvindes Løn- og Arbejdsvilkaar.

Vil Du kræve din Ret, saa gør din Pligt.

I vore Dage, hvor den arbejdende Kvinde har saa stor Betydning i saa godt som alle industrielle Virksomheder, bør I følge eders egne Interesser lidt mere end I i Øjeblikket gør. Jeg peger særligt paa, naar der afholdes ordinære Generalforsamlinger, hvor tomt er der ikke i Salen, det maa og bør ikke finde Sted, thi det er en Hensynsløshed mod eder selv.

Vi ved vel, at naar I trætte efter Dagens Arbejde kommer hjem, kan I ikke sætte Jer til Hvile, fordi Hjemmets Pligter kalder, men I maa ogsaa forstaa, at det ikke er nok, at der betales det ugentlige Kontingent til eders Fagforening, I maa ogsaa følge det Arbejde, Bestyrelsen udfører, det er vort fælles Maal at højne Arbejderkvindens Kaar, men vi maa i Fællesskab drøfte netop det, der ligger os mest paa Hjertet, nemlig Betingelserne for at eksistere.

Gør det derfor til eders Pligt at møde til eders Generalforsamling, vær med til at styrke os i det Arbejde, vi som Bestyrelse har paataget os. Gør I det, faar vi indbyrdes den rette Forstaaelse, som der i saa høj en Grad trænges til indenfor vore Rækker; der er maaske nogen, der tænker som saa, hvad skal vi egentlig til Generalforsamling efter, vor Overenskomst er jo i Orden, men det er da ikke alene for Overenskomsten, at der afholdes Generalforsamling, der er saa meget andet Arbejde i vor Afdeling, som nok er værd for Medlemmerne at høre, der er saa mange Sager fra vore forskellige Virksomheder, som alle vore Medlemmer burde kende.

Vor sidste Generalforsamling, som afholdtes den 21. Maj d. A., maatte aflyses, fordi der kun var fremmødt 42 Medlemmer af 1600. Kan vi være dette bekendt? Det vil jo ende med, at de af Medlemmerne, som trofast møder Gang paa Gang, ogsaa bliver hjemme.

Mød derfor hver Gang, der afholdes Generalforsamling, følg Afdelingens Arbejde! Naar Du gør det, falder den Udtalelse, som man saa ofte hører, nem-

lig: „Forbundet gør ikke noget for os!", af sig selv til Jorden.

I Forbindelse med samme Artikel skal vi oplyse, at der paa *A/S Glud & Marstrands Fabriker* arbejder en Kvinde, jeg skal ikke denne Gang nævne Navn, men blot bemærke, at vedkommende Kvinde, som aldrig er arbejdsløs, til Stadighed glemmer at betale til sit Forbund, og som Følge deraf bliver slettet for Restance Gang paa Gang, men det kan jo være, at det er Hukommelsen, der svigter i dette Tilfælde, skønt — den er god nok i Tilfælde af Lock-out eller naar denne er paa Trapperne. Vi haaber derfor, naar dette Nummer af vor Medlemsblad læses, at vedkommende Kvinde kommer til sig selv og husker, at der paa Fabriken er to Repræsentanter, som hver Uge modtager Kontingent samt Indmeldelser, eller at vort Kontor er Larslejstræde Nr. 1[2].

Den 30. Maj 1924. *Oda Bauerfeld.*

Ledvogterskernes Generalforsamling i 3die Distrikt.

Kvindeligt Arbejderforbund, Ledvogterskernes Afdeling, 3die Distrikt, afholdt Søndag den 1. Juni sin aarlige Generalforsamling i *Herning*. Formanden for Afdelingen bød de Mødte velkommen og rettede en særlig Tak til de Gruppeformænd, som var mødt, men paatalte, at Medlemmerne ikke var mødt i større Antal. Grunden er vel nærmest den, at den største Part af vore Medlemmer ikke har Frirejse, men i deres Sted burde Manden jo saa møde.

Til Underretning for de Ikke-Mødte skal jeg her i vort Blad redegøre for, hvad der er arbejdet paa i det forløbne Aar. Vi har først ved lokal Forhandling med Distriktet arbejdet for at skaffe Ringeledning til vore Medlemmer i Sønderjylland, men vi mødte Uvilje i Distriktet, og overgav saa Sagen til Hovedkontoret, som nu har søgt Distriktet om Ringeledningen til dem dernede i Sønderjylland, og forhaabentlig opnaas det for vor energiske Forretningsfører at faa Hr. Visenbach til at bøje sig.

Endvidere har vi her fra Distriktet rejst Krav om Løntillæg ifølge Prisstigning. Løntillæg til dem, som har Afstandsbomme at passe; de faar jo som bekendt kun 15 Øre om Dagen for ovennævnte Bomme. Og igen har vi taget Nattimegodtgørelsen frem; vore Mænd faar jo 35 Øre pr. Time ekstra for Tjeneste før Kl. 6 Morgen og efter Kl. 10 Aften. Hvorfor skal vi ikke ogsaa have lidt ekstra for Tjeneste i den Tid, som for vore Mænd regnes for Nattid. Og til sidst har vi saa Kaaben, som saadan uden videre er inddraget.

Forannævnte Krav blev behandlet paa Fællesbestyrelsens Møde i Fredericia den 5. Marts 1924, og vi enedes dér om, at nævnte Krav skulde tilstilles Generaldirektionen. Jeg kan meddele, at vor Forretningsfører har ansøgt Direktionen om Forhandling om nævnte Krav, og forhaabentlig har den allerede været afholdt, inden disse Linier naar ud til Medlemmerne.

Vi har søgt Hovedkontoret om at blive repræsenteret ved Forhandlingerne med Generaldirektionen; forhen har der ikke mødt andre for os end Fællesbestyrelsens Formand, herefter vil Afdelingsformændene deltage i ovennævnte Forhandlinger.

Paa Generalforsamlingen blev der anket over, at Medlemsbladet indeholdt aldrig noget om, at der holdtes nogen Forhandling vedrørende Ledvogterskerne, og det blev enstemmigt vedtaget, at Fællesbestyrelsens Møder og mulige Forhandlinger vedrørende os skulde optages i vort Medlemsblad.

P. Afdl. V.
Marie Sørensen.

* * *

Vi skal til ovenstaaende bemærke, at vi ikke er helt enige med Fru *Sørensen* i, at Mændene burde møde i Stedet for vore Medlemmer, idet vore Medlemmer, selv om det skulde blive til nogen Bekostning for dem, dog gerne skulde have saa megen Interesse for deres Organisation, at de vilde ofre det, som Rejsen koster, for at deltage i den aarlige Generalforsamling.

Med Hensyn til Fru Sørensens Bemærkning om, at Medlemsbladet aldrig indeholder noget vedrørende Forhandlinger for Ledvogterskerne, er dette jo ikke rigtigt, idet de førte Forhandlinger netop har været refereret i vort Blad, men da man fra Generaldirektoratets Side i den senere Tid kategorisk har nægtet at imødekomme enhver Anmodning fra os, har der jo ikke været noget at referere. Vi haaber dog, at Forholdene under den nuværende Regering vil ændre sig, saaledes at man fra Generaldirektoratets Side vil se med lidt mere Imødekommenhed paa de Krav, vi fremkommer med under Hensyn til Ledvogterskernes Forhold, naar disse holdes indenfor Rimelighedens Grænse.

Andre Forhold indenfor vor Afdeling i 3die Distrikt kunde godt have tiltrængt at blive behandlet i Medlemsbladet, idet det, i Modsætning til de andre Afdelinger indenfor Ledvogterskerne, stadig har voldet os Vanskelighed at faa denne Afdeling til at tilpasse sig efter Organisationsforholdene. Vi sigter

her navnlig til Kontingentforholdene, idet det trods gentagne Henvendelser og Afholdelse af Møder har været umuligt at faa Afdelingen til at rette sig efter den Beslutning, som toges paa Kongressen med Hensyn hertil.

Vi haaber gennem disse Linier at komme i Kontakt med vore Medlemmer indenfor 3die Distrikt, saaledes at de faar Forstaaelsen af, at en Kongresbeslutning maa overholdes, da Hovedbestyrelsen i modsat Fald maa tage Stilling overfor vor Afdeling 3die Distrikt.

Kvindeligt Arbejderforbunds Jubilæumsfest.

Horsens Afdeling.

Lørdag Aften den 15. Marts samledes ca. 250 Medlemmer af Forbundet og nogle særlig Indbudte i Forsamlingsbygningens store Festsal til Middag med efterfølgende Bal.

Forbundets Formand gennem en Række Aar, Byraadsmedlem Fru *Fanny Jensen*, bød Velkommen til Medlemmerne og til de særlig Indbudte: Fruerne *Sørensen* og *Andersen*, der er de eneste, der er tilbage af Stifterne, til Hovedforbundets Æresmedlem, Fru *Sofie Rasmussen*, København, til Repræsentanterne for Fællesorganisationen, d'Hrr. Pantefoged *Jonassen* og Undersøger *Wangholm*, for Socialdemokratisk Forbund Borgmester *Axel Sørensen* og for vort Blad Redaktør *Grove*.

Endvidere var indbudt en Del ældre Medlemmer af Forbundet, som er overgaaet til Privatlivet.

Imellem Suppen og Stegen gav Fru *Fanny Jensen* en kort historisk Redegørelse over Forbundets Virksomhed gennem de 25 Aar. Det havde kostet meget Arbejde at faa denne Organisation tømret sammen, megen Konservatisme og Blødsødenhed og mange gammeldags patriarkalske Forhold maatte brydes og afskaffes, forinden denne Fagforening med Vægt og Virkning kunde gribe ind og faa Medbestemmelsesret om Arbejds- og Lønforhold. Men nu var Organisationen kraftig og stor, ca. 350 Medlemmer, og saa godt som alle arbejdende Kvinder var sluttet til den. Nu var Sammenholdets Lære gaaet op for Kvinderne, de vidste nu, at de maatte holde sammen for at bevare de Fordele, de ved Organisationen havde opnaaet, og for at opnaa nye Fordele.

Fruen sluttede sin Tale med et Leve for Forbundet.

Borgmester *Axel Sørensen* takkede for Indbydelsen til denne stilfulde og smukke Fest. Vi er i dyb Taknemlighedsgæld for det imtime og gode Samarbejde, vi i vort Parti har med denne og de andre Fagforeninger. Vi takker for dette Samarbejde og for den Indsats, Kvindernes Fagforening hidtil har gjort i Arbejdet for at faa det bedst mulige ud af Arbejdet i de Organer, hvor Arbejderne gennem deres valgte Repræsentanter sidder med Ansvaret.

Taleren sluttede med et Leve for Fru *Fanny Jensen* som Tak for det udmærkede Arbejde, hun hidtil havde udført.

Fru *Sofie Rasmussen*, København, bragte en Hilsen fra Hovedforbundets Ledelse samt en stor og smuk Blomsterdekoration. Forbundets Førretningsfører var paa Grund af faglige Forhandlinger forhindret i at kunne deltage i den smukke Fest.

Fru Rasmussen fremdog flere Eksempler paa Vanskeligheden ved Arbejdet i denne Organisation. Naar det havde været muligt at naa saa vidt, skyldtes det i betydelig Grad Ledelsen. I 11 Aar har Fru Fanny Jensen været Formand for Afdelingen her, og hun har været en udmærket Formand, ligesom hun altid i vor Hovedafdeling og paa Kongresserne har været paa Vagt, naar der var Fare for Fejlgreb. Hun er en dygtig Kvinde og en Ære for Jer, der har valgt hende.

Skattekræver *Jonassen* takkede for Indbydelsen paa Fællesorganisationens Vegne. Hvor maa Kvindeligt Arbejderforbund ikke være stolt over det, der er opnaaet. Det er jo som et Eventyr. Aldrig har vi forgæves bedt Damerne om en Haandsrækning og altid har de været parat med økonomisk Støtte efter Evne. Jeg vil haabe og ønske, at denne Fagforening altid maa have en Ledelse som den nuværende. Et Leve for den samlede Bestyrelse.

Redaktør *Grove* talte for Kassereren, Frk. *Marie Nielsen.*

Fru *Fanny Jensen* overrakte Kassereren en smuk Blomsterbuket fra Bestyrelsen.

Fra Socialdemokratisk Forbund var sendt en stor og nydelig Blomsterdekoration.

Frk. *Marie Nielsen* takkede.

Fru *Anine Hansen* sagde nogle smukke Ord om gamle Erik Sørensen og udbragte et Leve for dennes Søn, Borgmester Axel Sørensen.

Naturligvis var der skrevet Sange i Dagens højtidelige Anledning. Forinden Middagen sluttede sang Forsamlingen Internationale.

Af de indløbne Festtelegrammer nævner vi:

Fra Hovedbestyrelsen en stilfuld Skindmappe.
Folketingsmand *Hans Nielsen.*
Horsens Socialdemokrat.
Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening.
Murernes Fagforening.
Kvindeligt Arbejderforbund, Københavns Afd. 1.
Træiudustriarbejdernes Fagforening.
Mejeristernes Fagforening.
Bryggeriarbejdernes Fagforening.
Kuskenes Fagforening.
Arbejdsmændenes Fagforening.

Festen sluttede naturligvis med et animeret Bal.

Hele Festen forløb paa den allersmukkeste Maade, den var et Vidnesbyrd ikke alene om Sammenhold og Kammeratskab, men ogsaa om en mønsterværdig Orden, der hersker i denne Fagforening.

Enhver Deltager vil bevare et smukt Minde om 25-Aars Jubilæumsfesten i Kvindeligt Arbejderforbunds Horsens-Afdeling.

* * *

Til ovennævnte Referat fra Festen i Horsens vil jeg gerne tilføje et Par Ord. Paa Grund af afgørende Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen var det ikke muligt at sende nogen Repræsentant fra Hovedkontoret eller for mig selv at komme til Stede, hvilket jeg i høj Grad beklager. Vor Afdeling i Horsens er en af Forbundets ældste Afdelinger i Provinsen, idet den var stiftet forinden vort Forbund blev Landsforbund, og man vil af ovenstaaende Referat se, hvor megen Tillid og Agtelse saavel de faglige som de politiske Foreninger i Horsens nærer for Afdelingen. At dette er Tilfældet, forstaar alle vi, som personligt kender Afdelingens Bestyrelse og navnlig dens Formand, Fru *Fanny Jensen.* Denne har i Aar været en ualmindelig dygtig, ihærdig og energisk Formand, der har gjort et stort og godt Arbejde for Afdelingen, foruden at hun i Byraadet indenfor hvilket hun har Sæde, har ydet sin Indsats til Gavn for de kvindelige Arbejdere. Hun har haft en lykkelig Haand til at samle og skabe gode Organisationsforhold, har altid, baade tidlig og silde, været paa Færde, naar det gjaldt om at være til Nytte saavel i sin Afdeling som i Kraft af sin Stilling som Hovedbestyrelsesmedlem i sit Forbund. Fru Jensen er desuden saa heldig stillet, at hun ved sin Side har en forbundstro og dygtig Kvinde, nemlig Afdelingens Kasserer, Frk. *Marie Nielsen,* der ligeledes har beklædt Stillingen som Kasserer for Afdelingen i mange Aar.

Vi bringer saavel Afdelingens Bestyrelse som dens mange Medlemmer vor Tak for de forløbne Aar og udtaler vort Haab om, at Afdelingen i Horsens stadig maa udvikle sig under de samme gode og sunde Forhold som hidtil. *Alvilda Andersen.*

Krig mod Krigen!

Manifest til Arbejderne i alle Lande.

(Den internationale faglige Central.)

Tiaarsdagen for Verdenskrigens Udbrud er ikke mere fjern, den skæbnesvangre Augustdag, hvor den første Kanontorden indledede Verdenskrigens grufulde Massemord og som Menneskeheden altid vil mindes med Rædsel.

I fire Aar hang truende Uvejrsskyer over den med Blod og Taarer gødede Jord. I fire Aar sønderrev Folkene hinanden lig vilde Dyr. Tusindvis af unge Mennesker, Nationens Blomst, beruset af de af Storhedsvanvid lidende Kapitalistklassers Slagord, maatte lade Livet for den Løgn, at de kæmpede for Demokratiet og for Menneskehedens endelige Befrielse for Krigens Svøbe.

Saa kom Freden, som ikke er nogen Fred, som med bidende Ironi har tilintetgjort alle Illusioner, som saa mange velmenende Optimister nærede og næsten troede virkeliggjort.

Og allerede ruster Staterne paany til nye Kampe.

I Mellemtiden søger Videnskaben i Laboratorierne efter nye, endnu langt skrækkeligere Midler til at dræbe og tilintetgøre Menneskene. Hver og een véd, at en ny Krig med Hensyn til Grusomhed og Rædsler langt vil overgaa alle tidligere Krige. En ny Krig vil fremmane en Kamp, hvor hvert Vindpust vil føre Død og Fordærvelse med sig, en Kamp med giftige Gasarter og Bakterier, som ikke vil give Rum for personlige Heltegerninger, og i hvilken Menneskene vil blive udryddet lig Utøj.

Tiden læger mange Saar. Bitterheden, Hadet og Hævnfølelsen kan i Aarenes Løb udviskes og ophøre.

Et Had bør dog leve videre i Menneskets Hjerte, et Had, som kun forbryderisk Letsindighed kan udslette: Det hellige Had mod Krigen!

En Magt findes i Verden, som er en Borgen for at dette Had ikke forsvinder.

Da Menneskeheden i Betragtning af den gennem Krigen opstaaede Ruinhob var ved at overvældes af Fortvivlelse, da var det Arbejderklassen, der som den første atter hejste Internationales Fane. Det var den internationale Arbejderklasse, det internationale Proletariat, som først lod Raabet lyde: Ned med Krigen! Proletariatet er den Magt, som kan umuliggøre Krigen. Naar denne Fredens Armé vil — og den maa ville — da vil dens Masseopbud lig en advarende Trudsel dundre dem i Ørene, som i kold Beregning og af skamløs Vindesyge paany søger at tilrettelægge Krige, som for Aar frem i Tiden vilde styrte Menneskeheden ud i Elendighed og Sorg.

Arbejdere! Kammerater i alle Lande! Den tredie Søndag i September indeværende Aar organiserer Den internationale faglige Central en international Anti-Krigsdag. Den socialistiske Arbejder-Internationale, den Kooperative-Internationale og Ungdoms-Internationalen vil deltage i denne Demonstration.

Denne Dag bør være en Mønstringsdag for den internationale Fredsarmé. Endnu mere: den maa blive et advarende Signal for alle de Magter, som tror ustraffet at kunne haane Folkenes ubøjelige Fredsvilje.

Kammerater!

Demonstrer i Tusindvis paa vor internationale Anti-Krigsdag!

Krig mod Krigen! Leve Verdensfreden!

Den internationale faglige Central:

Leon Jouhaux. Th. Leipart. C. Mertens. Næstformænd.
Jan Oudegeest. Joh. Sassenbach. John W. Brown. Sekretærer.

Amsterdam: Nederl. Verbond van Vakvereenigingen, *R. Stenhuis.*

Belgrad: Glavni Radnicki Savez Jugoslavije, *Luka Pavicevic.*

Berlin: Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund. *Th. Leipart.*

Berlin: Allgemeiner Freier Angestelltenbund, *F. Aufhäuser.*

Bern: Schweizerischer Gewerkschaftsbund, *Karl Dürr.*

Bryssel: Commission Syndicale de Belgique. *Corn. Mertens.*

Budapest: Magyarországi Szakszervezeti Tanács, *S. Jaszai.*

Jerusalem: Gen. Fed. of Jewish Labour in Erez Israel, *D. Ben-Gurion.*

Johannesburg: South African Industrial Federation, *A. Crawford.*

Klausenburg: Cons. Gen. al Uniunilor Moncitoresti din Romania, *Geza Hoffer.*

København: De samvirkende Fagforbund i Danmark, *C. Madsen.*

London: The Trades Union Congress General Counsil, *Fred. Bramley.*

Luxemburg: Gewerkschaftskommission Luxemburgs, *P. Krier.*

Madrid: Union General de Trabajadores, *Francisco L. Caballero.*

Mailand: Confederazione Generale del Lavoro, *D'Aragona.*

Ottawa: The Trades and Labor Congress of Canada. *T. Moore.*

Paris: Confédération Générale du Travail, *Léon Jouhaux.*

Prag: Odborove Sdruzeni Ceskoslovenske, *R. Tayerle.*

Riga: Latvijas Arodbiedribu Centralbiroja, *E. Morics.*

Warschau: Zwiazek Stowarzyszen Zawodowych w Polsce, *Z. Zulawski.*

Er Din Medlemsbog i Orden?

Det sker ofte rundt om paa Arbejdspladserne, at en eller flere Kvinder i længere Tid arbejder uden at indmelde sig i Organisationen under Paaskud af, at Arbejdet ikke er stadigt, og derved unddrager sig at betale Kontingent for en Tid til den Organisation, som har skabt de Arbejdsbetingelser, hvorunder der arbejdes, og som opretholdes af de øvrige organiserede Kvinder, som ofte har bragt store Ofre ved i mange Tilfælde at deltage i langvarige Strejker, forinden rimelig Løn- og Arbejdsforhold opnaaedes, og kun ved et ubrødeligt Sammenhold er dette lykkedes. Det er derfor en Arbejderkvindes første Pligt straks ved Arbejdets Paabegyndelse at henvende sig til Pladsrepræsentanten, og naar den første Ugeløn udbetales da at ordne sit Forhold til Organisationen, hvad enten Arbejdet er stadigt eller ej, for slipper Arbejdet op paa den ene Arbejdsplads, maa der jo søges Arbejde et andet Sted, saa den Grund kan ikke af de øvrige Kammerater paa Pladsen tages for gyldig; det er et Paaskud, som er søgt for at undgaa at indmelde sig i Organisa-

tionen. Det er sikkert imod disse Kvinders bedre Vidende, at de benytter denne Fremgangsmaade, for havde de været med i Kampen for at faa Arbejderkvindernes Organisationsret anerkendt, vilde de sikkert se anderledes derpaa og vide, at de ved denne Fremgangsmaade kun skader sig selv.

Det er svært nok i disse for Arbejderne saa vanskelige Tider at klare sig blot nogenlunde, men uden Organisationen bliver det endnu vanskeligere. Mange Arbejdsgivere spekulerer paa at faa Organisationerne ødelagte, og flere benytter den Fremgangsmaade, ved Antagelsen af nye Arbejdersker, at henvise til, at de ikke, for at faa Arbejde hos dem, behøver at staa i nogen Fagforening. Den Interesse, saadanne Arbejdsgivere viser overfor de enkelte Arbejdere, er ikke for at de skal spare at betale Kontingent, men fordi de udmærket godt ved, at uorganiserede Arbejdersker for dem er den billigste Arbejdskraft.

Bliv derfor Medlem af vor Organisation. Det er ligeledes enhver organiseret Kvindes Pligt at have Opmærksomheden henvendt paa, om nu ogsaa alle Arbejderskerne paa Arbejdspladsen er organiseret.

Gør det derfor til en Regel at forevise hinanden Eders Medlemsbøger, for derved at kontrollere at Bogen er i Orden.

En Repræsentant.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Munkegade 79 [3]. og er aabent hele Formiddagen, Telf. 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften i Amaliegade, hvor Formand og Kasserer træffes.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften, 6 Kr. med Kost, 8 Kr. uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer, 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Kontoret, Munkegade 79 [3], er aabent hele Formiddagen, Tlf. 3742.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, Kj. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 33 | Oktober 1924 | 9. Aargang

Overenskomstsituationen.

I Fortsættelse af vort sidste Medlemsblad har vi afsluttet følgende Overenskomster:

Forhandling med *Københavns Kommune.* Magistraten havde opsagt den gældende Overenskomst til Udløb 1. April.

Man havde vel nærmest tænkt sig, at Pristallet vilde gaa ned, og i saa Fald tænkt sig en Reduktion paa Lønningerne, det gjaldt derfor at have frie Hænder. Imidlertid blev Resultatet et andet, idet Pristallet i Februar viste en Stigning af 2 pCt. Det lykkedes os derfor ved Forhandlinger at faa tillagt 5 Øre for Dagtimer og 6 Øre for Nattimer.

Med *Aarhus Oliefabrik* er Overenskomst forlænget et Aar mod, at der tillagdes 3 pCt. og en Del Akkorder reguleredes.

Med *Frederiksborg Amts Avis* er oprettet et Supplement til Overenskomsten, der sikrer Betaling for Sideformat.

Med *Dansk Petroleums-Selskab* er Overenskomsten forlænget. Der tillagdes Lønningerne 3 pCt., Medlemmerne erholder 8 Dages Sommerferie og er pensionsberettigede efter 10 Aars Forløb.

Med *Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Viby,* er afsluttet Overenskomst. Der opnaaedes et Tillæg af 4 Kr. pr. Uge, som tillagdes Lønningerne paa Margarinefabriken fra 1. Februar og i Krydderiafdelingen og paa Sennepsfabriken fra 1. Marts. En Del Akkorder forbedredes.

Med *Gummifabriken i Horsens* er afsluttet Overenskomst mod, at der tillagdes Timelønninger 4 Øre. Lønnen er nu henholdsvis 58 og 72 Øre pr. Time. En Række Akkorder ordnedes.

Med *De forenede jydske Produktforretninger, Aarhus,* er Akkordpriskuranten omordnet og underskrevet.

Med *Fællesforeningens Vinlager* er afsluttet Overenskomst. Februar- og Augustreguleringen tillagdes. Lønnen er nu 36 Kr. og 32 Kr. pr. Uge.

Med *Det kgl. Teater* er afsluttet Overenskomst. Lønningerne forhøjedes med 2 Kr. pr. Uge og er nu 32 Kr. pr. Uge.

Med *Taxameterkompagniet* er Overenskomsten forlænget. Lønningerne forhøjedes med 1 Kr. 50 Øre pr. Uge. Lønnen er nu 36 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Med *Handelsbanken* er Overenskomsten forlænget. Der tillagdes Lønningerne 2 Øre pr. Time.

Med *Landmandsbanken* er Overenskomsten forlænget. Der tillagdes Lønningerne 2 Øre pr. Time.

Med *Kaalunds Sæbefabrik i Kolding* er afsluttet Overenskomst. Lønnen, der før var 35 Kr. 70 Øre, er nu 36 Kr. 70 Øre.

Fra Virksomheden stilledes Krav om en Reduktion af 25 pCt. paa Akkorderne. Det lykkedes os at beholde de nuværende Akkordpriser, kun én enkelt reduceredes med 5 pCt.

Tiden nærmede sig nu, hvor vi i Hovedbestyrelsen skulde tage Stilling til, hvorvidt vi skulde forlænge vore Overenskomster eller tage Augustreguleringen.

Hovedbestyrelsen vedtog, at vi skulde tage Augustreguleringen, og være frit stillede med Hensyn til Opsigelse af Overenskomsterne.

Dette har vi i Cirkulærer meddelt vore Afdelinger, og denne Stilling har disse godkendt.

Augustreguleringen gav efter Pristallet 2 pCt. Disse er tillagt alle Lønninger, der ifølge Overenskomsterne var berettigede hertil. Med Hensyn til Opsigelse af Overenskomsterne har vi enkelte, der er til Udløb 1. Januar, bl. a. Landsoverenskomsten for *Æggelagrene* og for *Dansk litografisk Principalforening.* Vi har haft Spørgsmaalet om Opsigelse af disse Overenskomster til Behandling i Hovedbestyrelsen og har vedtaget, at vi med Afdelingernes Sanktion skulde optage Forhandling med Virksomhederne, forinden vi opsiger Overenskomsterne. Dette har imidlertid vist sig at være ugørligt, og vi er da bleven enige med saavel Æggeforretningerne som Dansk litografisk Principalforening om at nedsætte Opsigelsesfristen til 2 Maaneder, saaledes at disse først skal være opsagt til 1. November.

Afdelingerne har sanktioneret Hovedbestyrelsens Forslag, men samtidig indsendt en Del Ændringer til den bestaaende Overenskomst. Der er derfor stor Mulighed for, at vi kommer til at opsige Overenskomsten for at faa disse Krav gennemførte.

Arbejdsgiverforeningen (Jern- og Metalindustriens Sammenslutning) har opsagt den bestaaende Overenskomst med *Hellesen & Ludvigsens Enke* til Ophør 1. Januar, og *Mehls Fabriker i Aarhus* har ligeledes opsagt Overenskomsten, denne er dog ikke til Udløb før 1. April.

Som man vil se, begynder Arbejdsgiverne allerede at røre paa sig, og vi vil sikkert inden 1. November igen have en stor Del af vore Overenskomster opsagte, idet Størsteparten af vore Overenskomster er til Udløb 1. Februar.

Der er i Øjeblikket ikke mere at sige om Situationen, men vi afventer Begivenhedernes Gang og maa haabe, det vil lykkes os ved Enighed og Sammenhold at fremskaffe de bedst mulige Vilkaar for vore mange Medlemmer.

Strejken paa Nordisk Trikotagefabrik, Vejle.

Forhandlingen om Overenskomsten med *Nordisk Trikotagefabrik* paabegyndtes allerede saa tidligt som i Februar Maaned, og Parterne var saa vidt enige, at Virksomheden lovede os Overenskomsten tilsendt i underskrevet Stand til dens Udløbstid, 1. Maj. Senere fik man fra Virksomhedens Side Betænkeligheder, og da vi paa vor Henvendelse kun blev holdt hen med Udflugter, forstod vi, at vi ikke ad Forhandlingens Vej kunde faa Overenskomsten i Orden og tog derfor den 27. Juni vore Medlemmer ud i Strejke. Mens vore Medlemmer holdt ud med godt Mod i 5 Uger, bevirkede Strejken, at Nordisk Trikotagefabrik nu ønskede Forholdene ordnede.

Forretningsføreren rejste derover og fik afsluttet Strejken paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade, idet der opnaaedes den Løn, vore Medlemmer var gaaet i Strejke for at faa, og endda fik denne med tilbagevirkende Kraft fra Overenskomstens Udløbstid 1. Maj, altsaa for ekstra 13 Uger. Der tillagdes Timelønnen 7 pr. Time, Slutlønnen er 70 Øre pr. Time. Strejken sluttede 2. August med fuldstændig Sejr for vore Medlemmer. Det har atter en Gang vist sig, at Enighed og Sammenhold bringer Resultater.

G.

Fra Udlandet

En aktuel Brochure om Sociallovgivning.

„Den internationale Sociallovgivning" af J. Oudegeest.

(I. F. C.) I disse Dage er der udkommet en Brochure paa ca. 100 Sider, omhandlende de nye Tendenser paa Sociallovgivningens Omraade, hvis Forfatter er J. Oudegeest, Sekretær i Fagforenings-Internationalen, Amsterdam. Denne Brochure er hovedsagelig bestemt for en international Læsekreds. Forfatteren fremsætter sit Syn paa, hvordan en Sociallovgivning bør være beskaffen for at være i Overensstemmelse med de af Arbejderklassen efter Krigen opstillede Fordringer. Det er ikke nok, at Regeringernes og Arbejdsgivernes reaktionære Bestræbelser afværges, der maa ogsaa samtidig af yderste Evne arbejdes for en Udvidelse af Sociallovgivningen.

Brochuren behandler paa udførlig Maade endvidere Arbejdernes Organisations- og Forsamlingsret, 8-Timers Arbejdsdagen, Boligforsorgen, Socialforsikringen og Medbestemmelsesretten.

Desuden indeholder Brochuren Beretninger fra 13 Lande om Sociallovgivningen efter Krigen.

Skriftet er udkommet paa fire Sprog, nemlig Tysk, Engelsk, Fransk og Hollandsk. Prisen paa den tyske Udgave er 2,50 danske Kroner eller 1,75 svenske Kroner.

Bestillinger modtages hos:

Danmark: Bog- og Papirhandelen „Fremad", Frederiksborggade 33, København.

Sverige: „Tidens Förlag", Skärgårdsgatan 13, Stockholm.

Anti-Krigsdagen

den 21. September 1924.

(I. F. C.) Ifølge de hidtil foreliggende Beretninger har de internationale Anti-Krigsdemonstrationer taget et glimrende Forløb. Overalt prægedes Dagen af Arbejderklassens Masseopbud og Begejstring.

Vi giver nedenfor en foreløbig Oversigt over Demonstrationerne i forskellige Lande:

Frankrig: I Paris fandt der en stor Demonstration Sted, som afsluttedes med et Massemøde i „Trocadero". Af Talerne kan nævnes *Buisson, Jouhaux* og *Oudegeest.*

Belgien: I Brüssel fandt der en Demonstration Sted, hvori deltog over 20,000 Arbejdere. I Demonstrationstoget medførtes bl. a. et Banner med følgende Paaskrift: „Hvad er der blevet af Løfterne fra 1914—1918?" Store Demonstrationer afholdtes ligeledes i Antwerpen, Lüttich og andre Industricentrer.

England: I London og Manchester samt i alle større og en Del mindre Byer blev der under Massedeltagelse fra Arbejdernes Side afholdt Demonstrationer. Ved alle Møderne vedtoges en Resolution mod Krigen.

Tyskland: I Berlin afholdtes 5 Massemøder, ved hvilke bl. a. Crispien, Abramowitsch, Longuet og Brockway, England talte. I Hamburg talte bl. a. Sekretær J.W. Brown fra Fagforenings-Internationalen og en Repræsentant for den meksikanske Fagbevægelse.

Holland: I 10 af de større Byer fandt der Massedemonstrationer Sted. I Amsterdam varede Demonstrationstogets Forbimarsch ca. 2 Timer.

Anti-Krigsdagen er forbi. Dermed har den i maanedsvis førte intensive Anti-Krigspropaganda fundet en storslaaet Afslutning. En ny Periode af systematisk Bekæmpelse af Krigen og en af dens ivrigste Støtter, Kapitalismen, tager sin Begyndelse.

Kongressen i Wien fra den 2. til den 7. Juni 1924.

Den internationale faglige Centrals 3die ordinære Kongres.

Den 2. Juni Kl. 10 Form. aabnedes Kongressen som den internationale faglige Centrals 3die ordinære Kongres. Kongressen bestod af 130 Delegerede fra 22 Lande. Den internationale faglige Centrals Ledelse havde henstillet til de forskellige Lande kun at sende 10 Delgerede; denne Henstilling var ogsaa blevet fulgt, dog havde Østrig sendt 51 Delegerede. Fra Danmark var følgende til Stede: *Vilh. Nygaard* og *Hans Jacobsen* fra De samvirkende Fagforbund, *William Arup* fra Dansk Skræderforbund, *Vilh. Christensen* fra Smedeforbundet, *Chr. Jensen* fra Tobaksarbejderforbundet, *V. S. Petersen* fra Træarbejderforbundet, *Chr. Sørensen* fra Dansk Arbejdsmandsforbund og fra vort Forbund *Alvilda Andersen.* Herudover var anmeldt *Carl F. Madsen* og *Martin Petersen* fra Snedkerforbundet. Huslejelovens Behandling i Landstinget forhindrede Carl F. Madsen i at være til Stede, ligesom Martin Petersen ogsaa var forhindret. Blandt Gæsterne, som var til Stede, var Repræsentanter for de internationale faglige Sekretariater, Det internationale Arbejdsbureau i Geneve, Den internationale kooperative Alliance, Det internationale kvindelige Arbejderforbund o. fl.

Kongressens Forhandlinger aabnedes af *Mertens,* Belgien, med en Velkomsttale, hvori han resumerede den faglige Bevægelse siden Krigens Afslutning. Han omtalte her Resultatet af Sammenholdet og Enheden og hvad det havde ført til: 8 Timers Dagens Gennemførelse, og for første Gang i Historien har Verdens største Rige en Arbejderregering, og i Danmark har Arbejderne ligeledes taget Styret. Valgene i Frankrig er et Vidnesbyrd om Reaktionens svindende Indflydelse, og vi vil i den kommende Tid sikkert høre om nye demokratiske Fremstød. Men for at naa dette Maal, maa vi ogsaa vide, at der skal Enighed og Udholdenhed til, men de sidste Aars Udvikling har jo vist, at vi har Ungdommen med i vore Rækker, og den Bevægelse, som har det, er jo sikker paa Sejr. Med disse glade Udsigter aabner jeg Kongressen og haaber, at der ud af dennes Arbejde maa skabes en endnu større Enighed blandt alle Landes Arbejdere, saaledes at endelig den nye Samfundsordning kommer, hvor Fred, Retfærdighed og Godhed hersker.

Efter et stærkt Bifald foreslog Mertens Englænderen *Purcell* til Præsident, hvilket vedtoges. Herefter fik *Oudegeest* Ordet og holdt en kort Mindetale over de siden sidste Kongres afdøde Medlemmer af Fagforbundsledelsen.

Herefter havde en lang Række af Gæsterne Ordet og overbragte Hilsener fra dem, de repræsenterede, og udtalte gode Ønsker for Kongressens Arbejde. Blandt Gæsterne var Wiens Borgmester, *Carl Seitz,* til Stede. En Del af Talerne var inde paa at omtale det Attentat, der Aftenen i Forvejen var forøvet af en Arbejder paa Østrigs Ministerpræsident, Dr. *Seipell.* Talerne tog stærk Afstand fra det forøvede Attentat og hævdede, at i en demokratisk Republik savnede politiske Mord enhver Berettigelse som Kampmiddel.

I den Forretningsorden, der derefter vedtoges, bestemtes det, at der til 8 Punkter paa Dagsordenen ved Kongresssens Begyndelse skulde nedsættes Kommissioner, til hvilket hver Land kunde vælge en Repræsentant.

Til Dagsordenens Punkt 3: Bestyrelsens Beretning om Virksomheden, henviste Taleren til den trykte Beretning, der omfattede den 2-aarige Periode, omomtalte dog udførligt den uafladelige Kamp mod Krig og Militarisme, omtalte ligeledes den Beslutning, der efter Forhandlinger med Den internationale faglige Central var truffet paa den faa Dage forinden afholdte internationale faglige Kvindekonference, der havde bragt en tilfredsstillende Løsning paa Spørgsmaalene om Forholdene til Det internationale faglige Kvindeforbund. Diskussionen kom hovedsagelig til at dreje sig om et muligt Samarbejde med Den røde Internationale i Moskva, idet der fra England laa Forslag om at optage Forhandlinger med Moskva om et nærmere Samarbejde med Sammenslutning som Maal. Det engelske Forslag støttedes af *Fimmen,* men modarbejdedes af *Grässmann,* Tyskland, og *Mertens,* Belgien, *Lenoir,* Frankrig, og *Vilh. Nygaard,* Danmark. Samtlige Modstandere var dog Tilhængere af et Samarbejde med de russiske Fagorganisationer, men mente ikke, efter alt, hvad der var gaaet forud, at det var ønskeligt, at Amsterdam Internationale nu skulde være den Organisation, der tog Initiativet, Russerne maatte først ophøre med deres Splittelsesarbejde indenfor vore Organisationer. Forøvrigt stod det jo de russiske Fagorganisationer frit for til enhver Tid at indmelde sig i Amsterdam Internationale, naar de ligesom andre Landes Organisationer vilde underordne sig Lovene og Kongresbeslutningerne. Spørgsmaalet henvistes til den nedsatte Kommission, og Kongressen vedtog følgende Resolution:

> Efter at være bleven gjort bekendt med Beretningen om de mellem Forretningsudvalget og de russiske Fagforeningers Centralraad førte Forhandlinger, udtaler Kongressen sin Beklagelse af, at de russiske Fagforeninger, som Følge af deres Vægring ved at anerkende de af de autoriserede Repræsentanter for de betydeligste Fagforeninger i hele Verden vedtagne Love og Forfatningsbestemmelser for Den internationale faglige Central, vedblivende staar udenfor Fagforenings-Internationalen.
>
> Kongressen anbefaler Forretningsudvalget, forsaavidt det er muligt og foreneligt med I. F. C.'s Værdighed, at fortsætte sine Bestræbelser for paa Grundlag af Den internationale faglige Centrals Love og Kongresbeslutninger at opnaa de russiske Fagforeningers Indlemmelse i den internationale Fagbevægelse.

Angaaende Samarbejde med Den internationale Kvindeorganisation tiltraadte Kongressen følgende paa den forudgaaende Kvindekonference vedtagne Resolution:

> Den internationale faglige Kvindekonference, bestaaende af Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer og Det internationale kvindelige Arbejderforbund, samlet til Møde i Wien den 31. Maj 1924, er bleven gjort bekendt med den af Forretningsudvalget for I. F. C. afgivne Erklæring om, at dette er rede til:
>
> 1) Om fornødent hvert andet Aar umiddelbart forinden Afholdelsen af den internationale Fagforeningskongres at afholde en international faglig Kvindekonference.
>
> 2) At tage Spørgsmaalet om Nedsættelse af en kvindelig Arbejderkomité, som skal samarbejde med I. F. C.

op til Behandling og udarbejde nærmere Regler for et saadant Samarbejde.

3) Paa et senere Tidspunkt at tage Spørgsmaalet om Ansættelse af en særlig kvindelig Sekretær for Propagandaen blandt de kvindelige Arbejdere under Overvejelse.

De Delegerede ved den faglige Kvindekonference har taget de fra de forskellige Lande fremsendte Beretninger til Efterretning og lover at aflægge Beretning herom for deres Organisationer. De erklærer det for deres Pligt i de respektive Lande at føre en energisk Agitation blandt de kvindelige Arbejdere.

Til Dagsordenens Punkt 4: Ændring af Statutter, opnaaedes Enighed om en Del Ændringer. Stemmeretten paa Kongressen undergik en stor Forandring. Tidligere var det saaledes, at hver Landsorganisation havde 1 Stemme for indtil 250,000 Medlemmer, 2 Stemmer for indtil 500,000 Medlemmer, 3 Stemmer for indtil 1 Mill. Medlemmer og videre 1 St. for hvert paabegyndt 500,000 Medlemmer.

De nye Lovbestemmelser herom, er saaledes: Hver Landsorganisation har mindst 1 Stemme, med fulde 100,000 Medlemmer 2 Stemmer, med fulde 150,000 Medlemmer 3 Stemmer, med fulde 200,000 Medlemmer 4 Stemmer og over 5 Millioner Medlemmer yderligere 1 Stemme for hver Million Medlemmer.

Ved denne Lovændring faar Danmark saaledes 4 Stemmer (tidligere 1 Stemme).

Kontingentet blev fastsat til 12 hollandske Gylden pr. Aar for hvert 1000 Medlemmer.

Derefter Behandlingen af Dagsordenens Punkt 5: Valg af 3 Repræsentanter og Suppleanter for Fagsekretariaterne til Bestyrelsen for I. F. A. med besluttende Stemme. Debatten om dette Punkt viste den enige Anskuelse, at de tre Medlemmer ikke skal repræsentere de enkelte Sekretariater, men i første Linje alle Fags internationale Interesser. Ved Valget kom det til følgende Resultat:

Repræsentanter: *Fimmen*, Transportarbejder; *Smit*, Privatfunktionær; *Cook*, Bjergarbejder. Stedfortrædere: *Maier*, Postfunktionær; *Dissmann*, Metalarbejder og *Brey*, Fabriksarbejder.

Det blev endnu en Gang udtrykkeligt betonet, at Konferencen præsterer det forberedende Arbejde, medens den endelige Beslutning fattes paa I. F. A.s Kongres.

Da Forhandlingerne om Punkt 5 iøvrigt lagde Beslag paa en rum Tid, blev paa Forslag af *Williams* Behandlingen af de øvrige Punkter (Rettigheder og Pligter for de internationale Sekretariater ved Lønbevægelser, Kollektivoverenskomster, Strejker o. s. v., Organisering af Hjælpeaktioner ved Arbejdskonflikter, Spørgsmaal om financiel Bistand af internationale Sekretariater, Pligter for de internalionale Sekretariater med Hensyn til 8-Timersdagen, Arbejdsinspektion o. s. v.) henvist til Bestyrelsen, hvis Møder overværes af de tre Repræsentanter, efter at Forslaget er ratificeret af Kongressen.

Til Dagsordenens Punkt 7: Den internationale faglige Centrals Stilling i den internationale Arbejderbevægelse, vedtoges følgende Resolution:

1) Fagforenings-Internationalens Stilling i den internationale Arbejderbevægelse betinges af de tilsluttede Landsorganisationers principielle og taktiske Holdning.

2) Fagforeningernes fælles Maal er Forbedringen af Arbejderklassens økonomiske og sociale Stilling gennem organiseret Selvhjælp. Statlige sociale Reformer og Arbejder-Beskyttelseslove er egnede til at supplere Fagforeningernes Virksomhed, til at befæste deres Fremskridt og lette deres Kamp for Ophævelsen af Lønslaveriet og Kapitalismen.

3) Ved Siden af Kampen for Højnelsen af den økonomiske og sociale Stilling og for Virkeliggørelsen af Medbestemmelsesretten i Samfundsøkonomien, maa Arbejderne ogsaa tilkæmpe sig den politiske Frihed og uindskrænket Indflydelse i Statslivet. Førelsen af den politiske Kamp er en Opgave, der paahviler de politiske Arbejderpartier.

4) Som Arbejdernes økonomiske Interesserepræsentationer bør dog Fagforeningerne, for saavidt Gennemførelsen af de indenfor deres Virksomhedsomraade liggende Opgaver fordrer det, ligeledes indvirke paa Statens Politik paa samme Maade, som Arbejdsgiverforeningerne gør det. De træder dog dermed ikke i et politisk Partis Tjeneste og kan ikke gøre deres Virksomhed afhængig af noget politisk Parti. Fagbevægelsen maa være uafhængig. Af alle politiske Partier har imidlertid hidtil kun de selvstændige Arbejderpartier, som bekender sig til det politiske Demokrati og Socialismen, energisk understøttet Fagforeningernes Fordringer i Parlamenterne. Derfor staar de socialdemokratiske Partier Fagforeningerne nærmest.

5) De kommunistiske Partier tilstræber Herredømmet over Fagforeningerne. De vil i Henhold til den kommunistiske Internationales Diktat tilrive sig Ledelsen af Fagforeningerne for at benytte de organiserede Arbejdermasser for Partiformaal. De staar afvisende overfor Arbejdernes faglige Kamp, nedsætter Fagbevægelsen og skyr intet Middel i deres Bekæmpelse af Fagbevægelsen. Den i talrige Lande indtraadte Splittelse af Arbejderbevægelsen og den heraf resulterende Styrkelse af den økonomiske og politiske Reaktion er hovedsagelig deres Værk. Den kommunistiske Internationale har oprettet den Røde Fagforenings Internationale for at bekæmpe og tilintetgøre I. F. C.

6) Fagbevægelsen er i alle Lande tvungen til at træffe forebyggende Forholdsregler herimod. Den maa sætte sig til Modværge for at forhindre, at Fagforeningerne ødelægges gennem den kommunistiske Celledannelsesmetode og Spaltningsforsøgene fra Kommunisterne eller andre politiske Partiers Side, og Arbejderklassen derigennem berøves sine bedste Vaaben i Kampen mod Reaktionen og Kapitalismen.

7) Den internationale faglige Central har sideordnet med at støtte Fagbevægelsen i Almindelighed den Opgave at understøtte Fagforeningerne i de enkelte Lande i Efterkommelsen af ovenstaaende Grundsætninger. Den skal vaage over og holde i Live den Aand, som bunder i de fælles Interesser, og virke for Gennemførelsen af ensartede ledende Tanker i den almindelige Fagforeningspolitik. Dens særlige Pligt er at virke for Arbejderklassens Enighed over hele Verden.

Dagsordenens Punkt 8: Den internationale Lovgivning. Herom havde *Oudegeest* udarbejdet en Afhandling, der forelaa trykt paa Kongressen. Efter at den nedsatte Kommission havde foretaget nogle Ændringer og Ttlføjelser, anbefaledes den til Vedtagelse, hvilket Kongressen tiltraadte. Dagsordenens Punkt 9: Den internationale Kamp mod Krig og Militarisme. Fra Bestyrelsen forelaa et Udkast til en Resolution, der overgaves til den nedsatte Kommission, som foreslog følgende Resolution:

Den internationale Fagforeningskongres den 2.—7. Juni i Wien bekræfter de tidligere Resolutioner mod Krig og Militarisme og erindrer den nationalt og internationalt organiserede Arbejderklasse om dens Pligt til energisk at modsætte sig Krigen: gennem Nedlæggelse af Vaaben- og Ammunitionsindustrien og Standsningen af Transporten af Krigsmateriale, den økonomiske Boycot og den internationale Generalstrejke.

Kongressen erklærer, at det er en Pligt for Fagorganisationerne i alle Lande, gennem en uafbrudt Propaganda at arbejde for Fjernelsen af Folkehadet og tilstræbe en ny

Ordning af de mellemfolkelige Forbindelser, som bør grunde sig paa gensidig international Hjælp, paa Anvendelse af internationale Retsbegreber og obligatorisk Voldgiftsret.

I Erkendelse af, at Folkenes almindelige Velfærd kun kan sikres gennem almindelig Afrustning, fordrer Kongressen:

1) Gennemførelse af Kontrollen med Vaaben- og Ammunitionsindustrien samt Handelen med Krigsmateriale.

2) Indkaldelse af en international Konference med det Formaal at virke for Afskaffelse af Privatfabrikationen af Krigsmateriale og Gennemførelse af et almindeligt Forbud mod Fabrikation af og Handel med enhver Art af Krigsmateriale.

Kongressen paalægger Forretningsudvalget for I. F. C. at fortsætte sit Oplysningsarbejde navnlig blandt den arbejdende Ungdom og Kvinderne samt virke for Styrkelsen af de for Fredstankens Virkeliggørelse arbejdende Kræfter Verden over.

Til Gennemførelsen af disse Beslutninger og under højtidelig Bekræftelse af den af Bestyrelsen i sit Møde den 8. og 9. November vedtagne Resolution angaaende Organiseringen af en international Anti-Krigsdag den 21. September d. A., retter Den internationale faglige Central en Opfordring til Arbejderne i alle Lande om at sætte alle Kræfter ind paa, at denne Demonstration faar en Betydning og vækker en Genklang, som svarer til den nuværende Verdenssituation.

Resolutionen blev under stor Begejstring enstemmigt vedtaget.

Til Dagsordenens Punkt 10: Den internationale Kamp om 8-Timersdagen, forelaa ligeledes en Resolution, der bl. a. udtaler, at det ikke alene gælder om at bevare 8-Timersdagen, men ogsaa om at erobre den der, hvor den endnu ikke findes. Denne Resolution fandt ogsaa enstemmig Tilslutning.

Man gik derefter over til Dagsordenens sidste Punkt: Valg.

Som Formand valgtes *A. A. Purcell* (England) og som Viceformænd genvalgtes *L. Jouhaux* (Frankrig), *Th. Leipart* (Tyskland) og *C. Mertens* (Belgien). De tre Sekretærer *J. Oudegeest, Joh. Sassenbach* og *J. W. Brown* genvalgtes ligeledes.

Valgene til Forvaltningsraadet blev ikke alle foretagne, men de fleste var Genvalg. For de skandinaviske Lande genvalgtes *Carl F. Madsen* med *A. Thorberg* som Stedfortræder.

Som Sted for næste ordinære Kongres' Afholdelse valgtes Paris.

Kongressens Dagsorden var hermed udtømt, og Præsidenten udtalte en Tak til alle, der havde medvirket ved Kongressens Forberedelse og Afholdelse, navnlig vore østrigske Venner.

Vi har her ændret vore Love og hermed skaffet os et bedre Værktøj til vort Arbejde, og vi vil ikke hvile, forinden vi har forenet alle Verdens Arbejdere i vor Organisation. Jeg haaber, denne Kongres vil bringe gode Resultater. Vi maa ogsaa understøtte de politiske Organisationer, saaledes at Arbejdersolidaritetens Fane vajer overalt, til vi har naaet vort Maal: Arbejdernes Befrielse fra enhver Art af Undertrykkelse. Leve Internationale.

Efter Afsyngelse af Internationale sluttede Kongressen.

Det er dog nødvendig at nævne endnu en Beslutning, der blev truffet paa Kongressen, idet det nemlig blev vedtaget at skænke Arbejderne i Wien en Æresfane.

Anledningen hertil var, at Arbejderpartiet i Wien den 5. Juni foranstaltede et Demonstrationstog til Ære for Kongressens Delegerede.

Demonstrationen var overordentlig storslaaet, idet den var 2½ Time om at passere Parlamentsbygningen, foran hvilken de Delegerede havde taget Opstilling. Trods en uafbrudt strømmende Regn gennemførtes Processionen paa en udmærket Maade. Hertil bidrog i høj Grad, at foran hver af de 21 Afdelinger, som Wien er inddelt i, kom først et mægtigt Musikkorps og derefter det betræffende Distrikts Afdeling af det for Østrig særegent bestaaende „Beskyttelsesforbund for Republikken".

Om dette Forbund udtalte *Deutsch* (Østrig) paa Kongressen, da han takkede for den vedtagne Gave: . . . Det vil sikkert synes de Fremmede mærkværdigt, at der opmarscherer militærisk ordnede Formationer under den røde Fane. Men naar man tænker paa Revolutionens Tid, da alle Samfundsfraktioner hvirvledes omkring i en kaotisk Forvirring, og Reaktionen kom til Magten i Ungarn, Bayern og Italien, efter at Arbejderne til at begynde med havde sejret, vil man let kunne forestille sig, hvad det betyder at leve i et Land, der rundt om er omgivet af Reaktion. Den Gang, særlig da Ungarns Horthy Bander truede vore Grænser, besluttede mange Arbejdere, for at værne Friheden og Republikken, at danne Kampforbund. Saaledes opstod det republikanske Beskyttelsesforbund. Det er militærisk organiseret, dog er det ikke Tvang, men Idealisme, der holder disse kampstærke Forbund sammen. Fascismens Metoder og Bourgeoisiets Voldshandlinger har skabt dette Forbund som Modvægt, og som er i Stand til at sætte Proletariatet i Forsvarsstand. Ikke til Angreb, men til Forsvar er vi skabf. Vi ved, at den Samfundsorden, vi tilstræber, ikke kan fremskaffes paa Spidsen af Bajonetterne. Vi vil en fredelig Udvikling, saalænge Bourgeoisiet ønsker det. Men anvender det Magt, vil det støde paa Proletariatets organiserede Modstand. Den Fane, De har tænkt at ære os med, vil vi altid lade vaje i begejstret Følelse af international Solidaritet . . .

Aftenen efter afholdtes der mægtige Møder paa 9 forskellige Steder i Wien, hvor Talere fra alle Lande, der var repræsenterede paa Kongressen, talte. Fra Danmark talte *Vilh. Nygaard,* oversat af *A. Kosick.* Der var en Mængde Mennesker og vældig Begejstring overalt.

Endelig skal vi meddele, at Kongressen var indbudt til The hos Borgmesteren paa Wiens Raadhus, og til en Aftenunderholdning med Musik, Sang og Ballet i Festsalen paa „Hofburg", det tidligere Kejserslot.

Den faste Voldgiftsret.

Hos *A/S Carl Lunds Fabriker, København,* har der gentagne Gange været afholdt Mæglings- og Timandsmøder paa Krav fra Firmaet om en effektiv Visitation af Arbejderne, idet Firmaet hævdede, at der stadig forsvandt en betydelig Del af de færdige Fabrikata, og for nogle Aar siden indførtes efter Aftale med Arbejderne et vist Kontrolsystem, bestaaende i, at der med visse Mellemrum i Porten hensattes Kasser med sorte og hvide Kugler. Hver Arbejder, der passerede Porten, skulde trække en Kugle, og var den hvid, kunde han frit passere, var den derimod sort, maatte han lade sig visitere.

Efter Firmaets Mening var denne Kontrolforanstaltning ikke tilstrækkelig virksom, og Spørgsmaalet blev da paany behandlet

ved Mæglings- og Timandsmøde, men da en tilfredsstillende Ordning ikke kunde opnaas, ønskede Firmaet og Sammenslutningen Spørgsmaalet afgjort ved faglig Voldgift, hvilket hverken vort Forbund eller de øvrige Fag, der har Medlemmer i Arbejde hos A/S Carl Lund, kunde gaa med til, da vi ikke mente os forpligtede til at gaa med til Foranstaltninger, som kunde resultere i Tvang for vore Medlemmer til at lade sig undersøge paa den af Firmaet paatænkte Maade. Gennem Dansk Arbejdsgiverforening indankedes Sagen derefter for Den faste Voldgiftsret, men i Kendelse af 18. Juli (Sag Nr. 775) siges det, at

„A/S Carl Lunds Fabriker er ikke berettiget til at foretage Eftersyn af Arbejdernes Tøjskabe i Forbindelse med den under Sagen omhandlede Visitation af Arbejderne. De er derimod berettigede til at lade Udvælgelse af de Arbejdere, der skal visiteres, ske ved det under Sagen omhandlede elektriske Lyssystem i Stedet for det tidligere Kuglesystem. De er endvidere berettigede til i Stedet for Kontrol med Mellemrum at indføre daglig Kontrol, for saa vidt en saadan Ændring kan gennemføres uden nævneværdig Ulempe for Arbejderne. Spørgsmaalet herom henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift."

Faglige Voldgifter.

Opmandskendelse

i Voldgiftssag mellem *Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark* og *Dampvaskeriejerforeningen for Danmark* (afsagt af Landsdommer *O. Haack* den 4.—9.—1924).

Da der i Marts 1924 forhandledes mellem Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Dampvaskeriejerforeningen for Danmark om Fornyelse af den mellem disse Organisationer gældende Overenskomst, fremsætte Forbundet Begæring om en Forhøjelse af Lønsatsen for Mærkersker paa Vaskerierne. Da Foreningen ikke vilde gaa med til saadanne almindelige Satsforhøjelser. enedes man imidlertid om at holde dette Spørgsmaal udenfor Forhandlingen om Overenskomsten og optage en særlig Forhandling herom, og Resultatet af denne sidste blev en Aftale om Ydelsen af et personligt Tillæg til nogle af Mærkerskerne. Der blev intet nedskrevet om denne Aftale, og der er nu Uenighed om dens Indhold. Under nærværende Sag, der i Mangel af Stemmeflerhed mellem Voldgiftsdommerne for en Afgørelse skal paakendes af underskrevne Opmand, paastaar nu Forbundet, at Foreningen tilpligtes at anerkende, at der fra 1. April 1924 at regne skal betales Mærkerskerne paa de to Virksomheder *„A/S Danmark, Solvang, Thor"* og *„Emdrup Sæbefabrik og Dampvaskeri"*, henholdsvis 4 og 5 kvindelige Arbejdere, et personligt Tillæg af 3 Kroner ugentligt til hver, idet Forbundet hævder, at dette blev vedtaget ved den ommeldte Forhandling.

Foreningen paastaar sig frifunden imod at anerkende, at der fra nævnte Tidspunkt til kun 3 Mærkersker, nemlig to paa „A/S Danmark, Solvang, Thor" og en paa Virksomheden i Emdrup, skal betales et personligt Tillæg af kun 2 Kr. ugentlig, idet Foreningen gør gældende, at kun dette blev indrømmet og aftalt.

For Voldgiftsretten har de Repræsentanter for de to Organisationer, mellem hvem Forhandlingen blev ført, afgivet Forklaring om det passerede.

Forbundet anfører til Støtte for sin Paastand, at da dets oprindelige Krav gik ud paa en Forhøjelse af Lønsatsen for alle Mærkersker, har det ikke Formodningen for sig, at man skulde være gaaet ind paa at nøjes med et Tillæg til enkelte af de paa de nævnte Virksomheder beskæftigede Mærkersker, hvilket da maatte forudsætte, at disse bestemte Personer var blevne nævnt eller betegnet saaledes, at man kunde se, hvem af Mærkerskerne paa disse Virksomheder Tillægget skulde tilfalde, hvorom imidlertid intet var aftalt. Til Støtte for, at Beløbet skulde være 3 Kr., henvises til, at der til andre Arbejdere paa „Thor" netop ydes Tillæg af denne Størrelse.

Foreningen anfører heroverfor, at det fra Forbundets Side blev gjort gældende, at der paa disse Virksomheder var henholdsvis 2 og 1. af Mærkerskerne, som havde særlig snavset Arbejde, og at det var dem og kun dem man sluttelig gik ind paa at yde et personligt Tillæg, idet man forudsatte, at det var Forbundets Sag at udpege, hvem disse Personer var, samt at Foreningen ikke gik videre end til 2 Kr. ugentlig, hvad Forbundet accepterede.

Efter almindelige Bevisregler maa det være Forbundets Sag at føre Beviset for, at det givne Tilsagn rækker videre end af Foreningen erkendt. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, til hvormange Mærkersker, der er lovet Tillæg, har Forbundet ikke ført noget saadant Bevis, idet Forklaringerne i saa Henseende fra begge Sider staar med lige stor Vægt og Bestemthed overfor hinanden, og herefter maa for denne Del af Sagens Vedkommende Foreningens Paastand lægges til Grund. Hvad angaar Spørgsmaalet om Tillæggets Størrelse bemærkes, at Forbundets Paastand har nogen Støtte i den Omstændighed, at andre personlige Tillæg paa den ene Virksomhed andrager 3 Kr. samt, at den, som fra Foreningens Side førte Forhandlingen, har udtalt, at han vel bestemt formener, at Aftalen gik ud paa 2 Kroner, men dog ikke herom har saa fast og klar en Erindring som med Hensyn til Aftalens øvrige Del. Herefter findes det rimelig at tage denne Del af Forbundets Paastand til Følge.

Opmandssalæret, 150 Kr., udredes i Følge Vedtagelse med Halvdelen af hver Part.

Herefter kendes:

Dampvaskeriejerforeningen for Danmark bør anerkende, at der fra 1. April 1924 at regne skal ydes et personligt Tillæg af 3 Kroner ugentlig til 2 Mærkersker hos „A/S Danmark, Solvang, Thor" og til 1 Mærkerske hos „Emdrup Sæbefabrik og Dampvaskeri".

Den 4. September 1924. (sign.) *O. Haack.*

Opmandskendelse

i Voldgiftssag mellem *Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark* og *Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien* (afsagt af Landsdommer *O. Haack* d. 5.—9.—1924).

Paa Margarinefabriken *„Alfa"* forlanges det af hygiejniske Hensyn, at de dersteds beskæftigede Kvinder skal bære hvide Kitler under Arbejdet. I Begyndelsen af 1923 søgte Kvindeligt Arbejderforbund Forhandling med „Alfa" for at opnaa, at Forbundets paa Fabriken beskæftigede Medlemmer fik Kitler udleveret af Fabriken, og dette resulterede i følgende Skrivelse af 20.—2.—1923 fra „Alfa" til Forbundet:

„I Besvarelse af Forbundets ærede Skrivelse af 8. ds. skal vi meddele, at vi er villig til at udlevere to hvide Kitler pr. Aar til de af Forbundets Medlemmer, der hos os er beskæftiget med Margarinefabrikation. Saadanne, der er beskæftiget med særlig vaadt Arbejde, vil desuden faa udleveret et vandtæt Forklæde pr. Aar.

Forudsætningen for de nævnte Ydelser er:

1. Det udleverede Tøj forbliver Fabrikens Ejendom.
2. Begge Kitler og Forklæder vaskes en Gang pr. Uge, og Kitlerne skiftes en Gang pr. Uge. Vaskningen er os uvedkommende.
3. De hos os ansatte Medlemmer af Forbundet bærer i Arbejdstiden hvide Hovedtørklæder.

Saafremt Forbundet er indforstaaet med denne Ordning, vil de nævnte Beklædningsgenstande blive udleveret i Løbet af det kommende Foraar."

I Skrivelse af 26. s. M. meddelte Forbundet „Alfa", at dets Medlemmer havde erklæret sig tilfredse med Tilbudet.

Under nærværende Sag, der i Mangel af Stemmeflerhed mellem Voldgiftsdommerne for en Afgørelse skal paakendes af underskrevne Opmand, paastaar nu Kvindeligt Arbejderforbund statueret, at A/S Margarinefabriken „Alfa" i Medfør af Skrivelse af $^{20}/_{2}$ 1923 ikke kan forlange, at de kvindelige Arbejdere skifter Kittel oftere end efter 1 Uges Forløb, medens Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien har nedlagt Paastand om, at disse Kvinder kendes pligtige at skifte Kittel 2 Gange ugentlig.

Til Støtte for sin Paastand henviser Forbundet til Ordene i Skrivelsens Punkt 2, „Kitlerne skiftes 1 Gang pr. Uge", og hævder, at disse Ord er de afgørende og fører til den af Forbundet hævdede Opfattelse. Endvidere anføres, at „Alfa" har praktiseret Leveringen af Kitler saaledes, at nye Arbejdere faar 1 Kittel i første Halvaar efter Tiltrædelsen og 1 i næste Halvaar, og at de saaledes den første Tid kun har 1 Kittel, som de ikke kan naa at faa vasket i Ugens Løb. Endelig peges paa, at det paa andre Margarinefabriker er almindeligt, at Virksomheden baade leverer Kitlerne og besørger dem vaskede, medens paa „Alfa" Kvinderne selv skal besørge Vasken.

Foreningen gør heroverfor gældende, at Skrivelsen af 20/2 1923 i Punkt 2 først bestemmer, at begge Kitler skal vaskes en Gang pr. Uge, hvilket forudsætter, at de begge skal bruges i Ugens Løb, og at i Overensstemmelse hermed skal de følgende Ord forstaas saaledes, at der skal skiftes med Kitlerne 1 Gang i Ugens Løb. Foreningen henviser til, at det ogsaa tidligere, da Kvinderne paa „Alfa" selv skulde holde sig med Kitler, blev forlangt, at der skiftedes Kittel mindst 2 Gange ugentlig, og at det ikke har været Meningen at slaa af paa dette Renlighedskrav, fordi Fabriken nu leverer Kitler. Iøvrigt er denne Levering kun at anse som et Tilskud til Kvindernes Arbejdsbeklædning, saaledes at de, indtil de har faaet 2 Kitler udleveret fra Fabriken, vedblivende selv maa sørge for at være saaledes forsynet, at de kan skifte Kittel 2 Gange om Ugen. Der er fremlagt et Eksemplar af den Skrivelse, Fabriken benytter ved Antagelse af kvindelige Arbejdere, og hvori staar, at Kitlerne maa vaskes og skiftes mindst 2 Gange ugentligt, og det er oplyst, at denne Skrivelse ogsaa er benyttet efter Afgivelsen af Tilsagnet i Februar 1923. Endelig har den i Voldgiftsrettens Møde tilstedeværende Repræsentant for Fabrikens kvindelige Arbejdere paa Forespørgsel oplyst, at Kvinderne selv hidtil har haft den Forstaaelse af Forholdet, at det paahvilede dem at møde med ren Kittel baade Mandag og Torsdag.

Efter alt det saaledes foreliggende findes der at maatte gives den af Foreningen hævdede Opfattelse Medhold, idet særlig bemærkes, at Ordene „Kitlerne skiftes 1 Gang pr. Uge" som Følge af Sammenhængen med den foregaaende Sætning maa forstaas saaledes, at *begge* Kitler skiftes 1 Gang pr. Uge, hvilket vil sige, at begge Kitler skal benyttes i Løbet af en Uge. Som Følge af, at Affattelsen dog er mindre klar og kan have givet begrundet Anledning til Tvivl om Forstaaelsen, findes Opmandssalæret, 150 Kr., at burde udredes med Halvdelen af hvert Part.

Herefter kendes:

Den ovenomhandlede Bestemmelse maa forstaas saaledes, at de kvindelige Arbejdere hos A/S Margarinefabriken „Alfa" skal skifte Kittel 2 Gange om Ugen.

Den 5/9 1924. *Olaf Haack.*

✠

Til Ledvogterskerne.

Udkast

til Protokol over Forhandlingen den 17. Juli 1924 mellem Generaldirektoratet og Kvindeligt Arbejderforbund.

Til Stede var for Generaldirektoratet: Kontorchef *Jacobi* og Assistent *L. Larsen;* for Forbundet: Formanden, Fru *Alvilda Andersen,* Næstformanden, Fru *Johanne Jensen,* Fru *Johanne Jensen,* Orehoved, Fru *Jensigne Henriksen,* Hjortshøj og Fru *Johanne Jacobsen,* Herning.

Kontorchefen bød Velkommen og udtalte, at de Sager, der skulde forhandles om, var de i Forbundets Skrivelse af 28. Maj d. A. nævnte, nemlig Forhøjelse af Lønnen for Ledvogtersker for Kvindeposter og af Tillæget for Betjening af Afstandstræk, Indførelse af Nattillæg samt Levering af Kaaber. Spurgte, om Repræsentanterne ønskede at udtale sig nærmere om paagældende Spørgsmaal.

Fru *A. Andersen:* Kvinderne saavel i det private Erhverv som i Kommunerne havde faaet Lønforhøjelse ved den sidste Regulering, og Ledvogterskerne maatte derfor ogsaa have et rimeligt Krav paa Forhøjelse af Lønnen.

Tillægget for Afstandstræk var for lille, navnlig for Jyllands Vedkommende. Indførelse af Afstandstræk var meget besparende for Statsbanerne. Mange Steder havde man derved kunnet lægge 2 Ledvogterposter sammen.

Nattillæg gaves nu til mandlige Arbejdere i Tiden fra 6 Em. til 6 Fm.

Om Kaabespørgsmaalet havde Distrikterne meddelt, at Sagen nu var i Orden.

Haabede iøvrigt paa Administrationens Velvilje.

Kontorchefen vilde angaaende Lønnen bemærke, at denne maatte siges at være ganske god i Forhold til den sædvanlige Løn til Kvinder paa Landet; ved Bedømmelsen maatte det tages i Betragtning, at Betjeningen af Posterne kun medførte virkeligt effektivt Arbejde i minimalt Omfang, at Ledvogterskerne havde en ugentlig Fridag med Bibeholdelse af Løn, samt at Tjenesten udmærket kunde forenes med Ledvogterskernes sædvanlige huslige Arbejde og derfor nærmest maatte karakteriseres som Bibeskæftigelse. At det heller ikke er den almindelige Mening, at der er Misforhold mellem Arbejdet og Lønnen, synes ogsaa at fremgaa af, at Posterne — saa vidt vides — er ret attraaede.

Fru *Andersen* fremhævede, at Lønnen nu laa 10 % under 1919, uagtet Pristallet i Januar 1924 kun er 2 Points under Pristallet i Juli 1919. Vi fik intet for Stigningen fra 211 til 242, men derimod Nedslag.

Kontorchefen erindrede om, at en ikke uvæsentlig Del af Lønningen ydes i Form af fri Bolig, hvis Værdi var steget betydelig og jo stadig steg, samt gjorde opmærksom paa, at Statsbanerne ikke havde fastsat automatisk Regulering efter Pristallet, hvilket naturligvis ogsaa kan komme Ledvogterskerne til Gode ved Pristallets Nedgang, og at Forbundet iøvrigt ikke var berettiget til at gaa ud fra, at Lønnen i December 1919 var fastsat paa Basis af Pristallet 211, idet en medvirkende Faktor ved Fastsættelsen af de nye Lønninger, som jo betød en Forhøjelse paa flere Hundrede Procent, havde været den stærke Prisstigning og den almindelige Forventning om Pristallets umiddelbart forestaaende væsentlige Forhøjelse.

Efter Generaldirektoratets Mening forelaa der ikke for Tiden tilstrækkelig Anledning til at forhøje Lønningerne, og man maatte derfor under alle Omstændigheder afvente det nye Pristal for August.

Fru *Andersen* havde taget Hensyn til Værdien af Friboligen; vilde foretrække en Regulering straks med Forhøjelse af 10 Øre.

Fru *Jensen,* Orehoved, omtalte de ofte meget lange Ventetider, hvor Ledvogterskerne i alt Slags Vejr skulde være ved Overkørslen.

Fru *Andersen* beklagede, at 3. Distrikt i Almindelighed anvendte den laveste Lønsats, og omtalte en Sag fra Høng, hvor Ledvogtersken, der baade skal passe Statsbanernes og Privatbanens Tog, kun faar Løn efter laveste Sats med Rangertillæg samt af Privatbanen 20 Kr. om Aaret.

Fru *Jensen,* Orehoved, mente, at Ledvogtersken burde lønnes efter højeste Sats, da der gaar 18 Tog over Strækningen.

Kontorchefen vilde henstille til Forbundet at forhandle nærmere med 3. Distrikt om de enkelte Posters Klassificering, som Forbundet var utilfreds med. Lovede at undersøge Sagen om Posten i Høng.

Fru *Andersen* ønskede de fradragne 10 % straks. Den ringe Løn taaler ikke at følge Pristallet, naar det gaar ned. Faar vi de 10 % nu, vil vi forpligte os til ikke at stille Krav om Forhøjelse foreløbig.

Kontorchefen: Vi kan vanskeligt nu, da Pristallet er 209, give samme Løn som den Gang, Pristallet var helt oppe paa omkring 250 og derover. Vi kan derfor kun love Dem velvillig Behandling af Sagen, saafremt det forestaaende Pristal skulde vise væsentlig Opgang.

Fru *Andersen:* Vi burde have nægtet at tage Reduktionen i 1922.

Fru *Jensen*, Orehoved: Det er rigtigt, at vi udfører andet Arbejde end Ledvogtning, men denne gaar dog forud.

Fru *Jacobsen* omtalte Ansvaret og de ofte vanskelige Forhold, der arbejdedes under.

Fru *Andersen:* I Sønderjylland har man end ikke Ringeapparater ved Vogterhusene. Distrikter har meddelt, at Anlægget endnu ikke er færdigt, men har ikke taget Hensyn til de særlig vanskelige Forhold.

Fru *Jacobsen:* I 3. Distrikt er der kun een Post, der faar højeste Løn. Paa Strækningerne Viborg—Langaa og Hanbjerg—Struer faar de 1 Kr. 75 Øre, altsaa mellemste Sats, alle andre Steder laveste.

Kontorchefen: Bedømmelsen af de enkelte Poster ved Anbringelse i Lønsats maa foregaa ud fra ensartede Synspunkter for hele Landets Vedkommende, og det er ganske naturligt, at 3. Distrikt med den ringere Trafik faar de færreste Poster i de højeste Satser.

Fru *Jensen*, Orehoved: Der er Poster med Mergeltog, ca. 12 om Dagen, de lønnes med Mellemsatsen.

Kontorchefen: Mergelkørslen foregaar kun en Del af Aaret, og det er maaske netop denne Trafik, som har bragt Posterne op fra laveste Sats til Mellemsatsen.

Fru *Andersen* ønskede, at Ledvogterskerne maatte faa Gratiale ved Jubilæer i samme Omfang som de mandlige Ledvogtere. Der er Tilfælde, hvor Manden efter 25 Aars Arbejde har faaet Gratiale, medens Hustruen, der har været Ledvogterske i samme Tidsrum, intet faar. Ønskede et Gratiale paa 50 Kr.

Fru *Jensen*, Orehoved, oplyste, at Privatbanerne giver Gratiale til Ledvogterskerne.

Kontorchefen lovede, at Sagen skulde blive overvejet, men fremhævede, at Ordningen sikkert kunde medføre Konsekvenser for andre, Ekstraarbejdernes Vedkommende.

Fru *Andersen* ønskede, at Ledvogtersker til Deltagelse i Kvindeligt Arbejderforbunds Forhandlinger i Generaldirektoratet kunde faa Frihed uden at miste Fridag, eventuelt mod at give Afkald paa Dagløn for Friheden. Tjenestemændene har et saadant Gode, og Kvinderne i Hærens tekniske Korps har en saadan Ret.

Kontorchefen lovede, at man skulde se velvilligt paa Sagen, men betonede, at Forbundet ikke kunde anses for forhandlingsberettiget paa samme Maade som Tjenestemandsorganisationerne, og at det derfor kunde befrygtes, at andre Foreninger, saasom Dansk Arbejdsmandsforbund, Handels- og Kontormedhjælperforeningen m. fl. vilde møde frem med lignende Krav.

Fru *Andersen* gjorde Rede for Forbundets Krav om Forhøjelse af Tillægget for Afstandstræk. Vi har tidligere stillet Krav om et Tillæg af 1 Kr. pr. Dag.

Kontorchefen mente ikke, at Betjeningen af Afstandstræk betød noget væsentligt Tillæg til Arbejdet paa Posten, og henholdt sig iøvrigt til det under Forhandlingen den 16. Maj f. A. udtalte.

Fru *Jacobsen* og Fru *Jensen*, Orehoved, forklarede Besværlighederne ved dette Tillæg til Arbejdet navnlig ved de store Afstande.

Kontorchefen: I Aaret 1919 har de faaet 50 pCt. Forhøjelse af Tillægget.

Fru *Jacobsen:* Forholdene er blevet vanskeligere. Flere Huse nedlægges, og Betjeningen udføres fra Naboposten ved Afstandstræk.

Kontorchefen: Er det værre nu end tidligere?

Fru *Jacobsen:* Ja, nu er der anbragt Lygter paa Bommene. Dette har medført et betydeligt Arbejde med at tænde, slukke og renholde Lygterne.

Fru *Andersen:* I Begyndelsen regnede vi ikke med, at Betjening af Afstandstræk skulde blive saa stort et Arbejde.

Kontorchefen: Man har ikke hidtil ment, at der forelaa Grundlag for en Forhøjelse af Betalingen; men vi skal nu undersøge, om der, som af Forbundet paastaaet, er foregaaet en saa væsentlig Ændring af Arbejdet, at der er Grund til at forhøje Lønnen.

Vi kommer saa til Spørgsmaalet om Nattillæg. Her maa Administrationen stille sig absolut afvisende; et saadant Tillæg er upaakrævet og ikke hjemlet ved den Lønordning, hvorom vi er blevet enige med Forbundet. Endelig vilde det blive ret kostbart for Statsbanerne.

Fru *Andersen:* De mandlige Ledvogtere faar jo Natpenge. Da Overenskomsten i sin Tid blev fastsat, blev det ikke taget i Betragtning, at Tjenesten kunde strække sig ind i Nattimerne. Vilde da foreslaa en Ordning, hvorefter der blev fastsat en normal Arbejdstid fra 6 Fm. til 9 Em. med Overtidsbetaling for Arbejde derudover og ud over 10 Timer pr. Dag. Vilde dernæst forsøge at faa en Omklassificering af Posterne.

Kontorchefen: Generaldirektoratet kan ikke gaa med til at yde Nattillæg eller ændre de nuværende Regler for Overarbejdsbetaling, hvorefter der gives Overarbejdspenge for Arbejde ud over henholdsvis 10 og 12 Timer daglig samt for Arbejde ud over 15 Klokketimer. Det er heller ikke sikkert, at en Ændring som den foreslaaede vilde give Tilfredshed overalt, da det jo ikke er alle Ledvogtersker, som opnaar noget derved.

Vi har herefter tilbage Spørgsmaalet om Kaaberne, men det er vi hurtigt færdige med, eftersom Forbundet jo allerede har opnaaet alt, hvad det ønskede.

Fællesbestyrelsesmøde

afholdtes den 18. September i Fredericia.

Dagsorden:

Punkt 1. Valg af Ordstyrer og Sekretær.
„ 2. Forhandlingsprotokol og Virksomheden.
„ 3. Beretning fra Forhandlingerne.
„ 4. Indkomne Forslag fra 3. Distrikt.
„ 5. Formandens Løn.
„ 6. Valg af Formand og Næstformand.
„ 7. Eventuelt.

Tilstede ved Mødet var Forbundets Forretningsfører Fru *Alvilda Andersen.*

Til Ordstyrer valgtes Fru *Sørensen,* Kibæk, og til Sekretær Fru *Sofie Hansen.*

Punkt 2. Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen, til denne havde Fru *Jacobsen* Ordet og ankede over, at de ikke i Distrikterne havde større Forhandlingsret. Fru *Jensen,* Orehoved, forespurgte Fru *Sørensen,* om hun ikke huskede, at 3. Distrikt selv havde forsøgt Forhandlinger i Distriktet og der foreslaaet, at de højeste Lønninger reduceredes til Fordel for de laveste.

Forretningsføreren udtalte: Med Hensyn til Forhandlingsretten i Distrikterne er det jo saaledes, at det i Fællesbestyrelsen er vedtaget, at alle Forhandlinger med Hensyn til Løn og Arbejdsforhold skulde behandles i denne, forinden der sendtes Andragende til de forskellige Distrikter, eller disse gennem Hovedkontoret sendtes til Generaldirektoratet. Naar denne Forholdsregel blev taget, var det, fordi man ikke vilde udsætte sig for, at det ene Distrikt ødelagde noget for det andet, og vi maa huske, at det er begrænset, hvad Distrikter faar Lov at ordne.

Med Hensyn til Nattillægget var det umuligt at faa Løn to Gange. Naar Ledvogterskerne faar Overtidsbetaling, kan de ikke i samme Tidsrum faa Nattillæg.

Forretningsføreren omtalte derefter Kontingentspørgsmaalet i 3. Distrikt og henstillede til Ledelsen at sørge for, at dette blev bragt i Orden inden vort kommende Hovedbestyrelsesmøde i Maj Maaned, og oplyste, at vi i Forretningsudvalget havde taget den Stilling i Hovedbestyrelsen at drøfte, om 3. Distrikt vedblivende kunde staa som Medlemmer af Forbundet, naar de ikke bragte Kontigentforholdene i Orden; denne Anmodning var særlig indtrængende, idet Forretningsføreren henviste til Ledvogterskernes Forhold, forinden disse blev Medlemmer af Forbundet, og til de Fordele, der var opnaaet. Beretningen blev derefter godkendt.

Punkt 3. Forretningsføreren oplyste, at der var rettet Henvendelse til Kontorchefen for muligt at faa nogen Besked med til Fællesbestyrelsesmødet, men Kontorchefen var bortrejst, saa der kunde ikke foreligge Svar før den 22 ds.

Punkt 4. Fru *Henriksen,* 3. Distrikt, stillede Forslag om at andrage om at faa en aarlig Frirejse til et Aarsmøde samt om at faa den aarlige Sommerferie delt over 2—3 eller 4 Dage, som der passede Medlemmerne bedst, samt fastholde Kravet af 17. Juli.

Fru *Jacobsen* mente, at Hovedkontoret burde sende en Protokolførende ved Ledvogterskernes Forhandlinger.

Der ankedes over, at Forretningsføreren var kaldt Formand. Forretningsføreren mente, at dette jo kun var en Formssag, og at det var godt, at det, der ankedes over, kun var mindre væsentlige Ting.

Med Hensyn til at sende en Protokolførende til Ledvogterskernes Forhandlinger vil det, idet Forbundet jo har cirka 180 Brancher, være ganske umuligt for Hovedkontoret at sætte en Protokolfører for hver enkelt Afdeling.

Nu ved Aarsskiftet, hvor de fleste af vore Medlemmer skal have nye Bøger, retter vi en indtrængende Opfordring til Medlemmerne om, naar de afleverer Bøgerne til Pladsrepræsentanten, at paase, at Navn og Adresse er fuldstændig rigtige; det vil være af stor Betydning for Afdelingskassererne, at Navn og Adresse er nøjagtige.

Forretningsføreren vilde meget fraraade at dele Ferien, men mente, der godt kunde andrages om en aarlig Frirejse. Forslaget skulde dog ud til Afdelingerne først, men Forretningsføreren lovede, at Kravet skulde blive fastholdt.

Punkt 5. Der stilledes Forslag om højere Løn til Formanden for Fællesbestyrelsen.

Formanden oplyste, at hun var tilfreds med den Løn, hun oppebar, men ønskede denne udbetalt kvartaarligt.

Punkt 6. Fru *Johanne Jensen* meddelte, at hun ikke gerne modtog Genvalg, men Forretningsføreren vilde bestemt anmode Fru Jensen om at modtage Valg, i det mindste til Forholdene i 3. Distrikt var ordnede.

Fru *Jacobsen* ønskede 3. Distrikts Generalforsamling afholdt inden Hovedbestyrelsesmødet i Maj 1925; ankede over, at Fru Jensen ikke var tilstede ved 3. Distrikts Generalforsamling ifjor.

Forretningsføreren oplyste, at Hovedkontoret havde tilbudt at sende en Repræsentant fra Hovedkontoret, men dette ønskede 3. Distrikt ikke, men ønskede Kontingentspørgsmaalet klarlagt af Fru Jensen, hvad der var ganske unødvendigt, idet 3. Distrikt paa Kongressen, saavel som senere fra Hovedkontoret, havde faaet Besked om at holde sig Lovene efterrettelig.

Der udspandt sig en Diskussion om dette Spørgsmaal.

Til Formand genvalgtes Fru *Johanne Jensen,* til Næstformand valgtes *Marie Sørensen,* Kibæk.

Punkt 7. Eventuelt. Sagen angaaende flere Poster i 3. Distrikt, der burde rettes op i højere Lønsats. Det henstilledes til Fru Sørensen at skaffe nøjagtige Oplysninger og videresende disse til Hovedkontoret, der saa vilde henvende sig i 3. Distrikt og, hvis dette ikke lykkedes, tilstille Generaldirektoratet Sagen.

Man vedtog, at Hovedkontoret sender Lykønskningstelegram til D. J. B. Forbunds Jubilæumskongres i Oktober, og de 3 Distrikter sender Lykønskning til de lokale Afdelinger.

Forretningsføreren vilde stadig anbefale Distrikterne at beholde Fællesbestyrelsen indenfor Ledvogterskerne og haabede, at efterhaanden som Kvinderne blev mere organisationsvante, vilde mange Forhold og Skavanker rette sig, og maatte endnu en Gang henvise til Sammenhold.

Mødet sluttede.

Dansk Kommunalarbejderforbunds Jubilæumskongres.

I Dagene den 18.—21. Juni afholdt Dansk Kommunalarbejderforbund sin 12. ordinære Kongres i „Folkets Hus", Enghavevej 40.

Kongressen bestod af 78 Delegerede, 15 Hovedbestyrelsesmedlemmer, 2 Revisorer og følgende Gæster: Sverige: *L. Norgreen, G. Storm* og *Engmann,* Tyskland: *Otto Becker* og *Grollmuss,* Holland og Det internationale Sekretariat: *F. v. Meurs,* De samvirkende Fagforbund: *Vilh. Nygaard,* Dansk Jernbaneforbund: *O. Andersen,* Dansk Post-Forbund: *Kr. Petersen,* Københavns Kommunalforening: *L. Kaarøe,* Fællesrepræsentationen for Tjenestemænd: *Chr. Ridter,* for vort Forbund: *Johanne Jensen* og *Alvilda Andersen.*

Kongressen aabnedes af Forretningsfører *Th. Thomsen* ved et festligt Møde, hvortil foruden Kongressen og dens Gæster tillige Repræsentanter for Regeringen, Magistraten og Borgerrepræsentationen var til Stede.

Selve Jubilæet fejredes ved en storstilet Fest i Studenterforeningens Lokaler.

Beretningen gav Anledning til nogen Diskussion, men godkendtes med alle Stemmer mod 1.

Regnskabet godkendtes ligeledes.

Kongressen behandlede derefter nogle Lovændringer. Den væsentligste Forandring, der blev vedtaget, gik ud paa, at Hovedbestyrelsesmedlemmerne ikke som tidligere skal vælges af Kongressen, men at de københavnske Afdelingers Formænd danner Hovedbestyrelsen.

Kongressens vigtigste Punkt var Planlæggelse af den fremtidige Virksomhed. Et af Kongressen nedsat Udvalg fremsatte et samlet Forslag, som i korte Træk gav Direktiver for det fremtidige Arbejde. Kongressen tiltraadte Udvalgets Indstilling.

Til Forretningsfører genvalgtes *Th. Thomsen,* til Viceforretningsfører *Rasmus Olsen* og til Hovedkasserer *H. Tornkjær,* alle med Akklamation.

Kongressen sluttede med Leveraab for Forbundet og under Afsyngelsen af „Internationale".

Forberedende Møde til den faste Voldgiftsret.

Vi havde anmodet De samvirkende Fagforbund om at foranledige, at følgende Sag indbragtes for den faste Voldgiftsret.

Et af vore Medlemmer, der arbejder paa Dampvaskeriet „Thor", faldt en Morgen forinden Arbejdstidens Begyndelse i Gaarden paa Virksomheden og brækkede sit Ben. I Henhold til den bestaaende Overenskomst mente vi, at Vedkommende var berettiget til at faa udbetalt 4 Kr. pr. Dag i Tilfælde af Ulykkestilfælde.

Paragraffens Ordlyd er saaledes: Ved Ulykkestilfælde, der indtræffer under Udførelsen af Arbejdet, erholder Arbejdersken 4 Kr. daglig de første 13 Uger, derefter i Henhold til Ulykkesforsikringslovens Bestemmelser.

Virksomheden hævdede imidlertid, at det maatte blive ganske privat, om de vilde betale vort Medlem Erstatning, idet der henvistes til Paragraffens Ordlyd: „under Udførelsen af Arbejdet", da Ulykken var sket, forinden Arbejdet paabegyndtes.

Virksomheden havde udbetalt vort Medlem 80 Kr., men da denne havde været syg i ca. 10 Uger, mente vi ikke, hun burde nøjes med denne Erstatning, men anmodede De samvirkende Fagforbund om at tage sig af Sagen.

Ved et Fællesmøde, der afholdtes i Arbejdsgiverforeningen enedes man da om følgende Forlig:

> Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dampvaskeriet „Thor" og Kvindeligt Arbejderforbund enedes man om at afgøre en Uoverensstemmelse om Anvendelsen af den for Fabriken gældende Bestemmelse om Betaling i Ulykkestilfælde ved følgende Forlig:
>
> Der udbetales den tilskadekomne Arbejderske til fuld Afgørelse et Beløb paa Kr. 172,00, heri indbefattet det allerede udbetalte Forskud af Kr. 80,00.
>
> København, den 24. September 1924.
>
> For de samvirkende Fagforbuud i Danmark:
> *Hans Jacobsen.*
> For Dansk Arbejdsgiverforening:
> *Carl Plum.*
> For A/S Dampvaskeriet „Thor":
> *Emil Olsen.*
> For Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:
> *Alvilda Andersen.*

Naar vi tog imod dette Forlig, var Grunden den, at vi ikke var sikre paa, at Den faste Voldgiftsret ikke gav Arbejdsgiverforeningen Ret i, at denne Sag skulde behandles for en faglig Voldgift, hvor vi ifølge Paragraffens Ordlyd kunde formode, at Fortolkningen ikke vilde falde i vor Favør.

Rettelse.

I forrige Nummer af vort Medlemsblad under Omtalen af Formanden i Horsens, *Fanny Jensen,* staar der „denne har i Aar" — der skulde have staaet „denne har i mange Aar".

Borups Højskole lægger ud.

Den 2. Oktober aabnedes Skolen med et offentligt Møde i Grundtvigs Hus. Dagen efter begyndte Undervisningen i Skolens Lokaler, Vestre Boulevard 9.

Undervisningen omfatter danske Fag, fremmede Sprog, Bogholderi, Skrivning og Regning. Gennem Foredrag og i Samtaleform undervises der i Samfundslære, Historie, Naturkundskab, Religionshistorie, Litteratur og Kunst.

Organiserede Arbejdere har følgende Moderation; For den samlede Undervisning betales — foruden 5 Kr. i Indmeldelsespenge — 15 Kr. maanedlig;

tages enkelte Fag betales for det første, med to ugentlige Timer, 4 Kr. pr. Maaned, med een Time 2½ Kr., de følgende efter nedadgaaende Skala. Indmeldelsen er bindende til Udgangen af April. *Programmet udleveres gratis paa vort Kontor.* Fra 1. September træffes Forstanderen 11—1 og 6—8 V. Boulevard 9.

Sekretær *Brandmoses* Telefon er Byen 4617 og Byen 8319.

* * *

Til ovenstaaende, som vi har optaget i Medlemsbladet, kan vi tilføje, at den Opgave, den utrættelige Forstander *Borup* har sat sig, at give Ungdommen en fortsat Undervisning, der rækker ud over Skolelærdommen, har allerede nu haft sin store Betydning og ikke mindst for Arbejderklassens Unge.

Det er lærerige og interessante Kursus' som vi varmt vil anbefale vore Medlemmer at indtegne sig til, idet vi husker Ordet, som siger: Kundskab er Magt.

Dansk Røde Kors har bedt om Optagelse af følgende Meddelelse i vort Medlemsblad:

Korte Kursus i spæde Børns Pleje.

Dansk Røde Kors, Afdelingen for København og Omegn, begynder den 15. Oktober sine Kursus i spæde Børns Pleje med praktiske Demonstrationer paa en stor Dukke. De ledes af en Røde Kors Søster, som er særlig uddannet i Barnepleje; Sundhedsstyrelsens „Vejledning i spæde Børns Pleje" gennemgaas udførligt og uddeles gratis til alle Eleverne.

Et Kursus varer i 4 efter hverandre følgende Aftener — dog ikke Søndag — med 2 Timers Undervisning pr. Aften Kl. 7—9. Prisen for et Kursus er 5 Kr., for Ubemidlede findes nogle faa Fripladser. Indmeldelser modtages paa Afdelingens Kontor, Ved Stranden 2, 3. Sal, Telef. Central 7587, Kl. 10—4, Lørdag dog kun Kl. 10—2 samt Onsdag Aften Kl. 7—8.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Munkegade 79 [3] og er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften i Amaliegade, hvor Formand og Kasserer træffes.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften, 6 Kr. med Kost, 8 Kr. uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer, 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Kontoret, Munkegade 79 [3], er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, Kj. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—5.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kirstine Jensen, Tiendeladen 20, St. Telefon 1663. — Kasserer: Frk. Kathinka Jensen, Tiendeladen 20, St.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Finlandsgade Opg. 13.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St. Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Ryesgade 47 [1]. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Schleppegrellsg. 15 [2] tv. Telefon 5827.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23 [1]. — Kasserer: Fru Martha Lægs, Munkegade 79 [3].

Aarhus Afdeling 7. Formand og Kasserer: Fru Agnes Staun, Fiskergade 45.

Assens Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner. Lavgade. — Kasserer: Fru Agnes Hohmann, Amtssygehuset.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Nørregade 69.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Johanne Hansen, Kirkegade 57 2, t. v.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Frk. Emilie Hermann, Bjergegade 13.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Andreasen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Kristine Nielsen, Fensmark pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand: Fru Karoline Nielsen, Hadsund Huse. — Kasserer: Fru Martha Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Emilie Hansen, Nordborgvej. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Bøttcher, Østergade 40. — Kasserer: Fru Margaretha Hoppe, Bøndergaarde 15.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Villa „Vi-To".

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18. Telefon 722.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holbæk. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Fællesbageriet.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Barslund, Istedgade.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sideb. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Frk. Jenny Petersen, Rosengade 6. — Kasserer: Fru Kamilla Poulsen, Klostergade 14 2.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telf. 14539. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Augusta Rosenskow, Vigerslev Allé, Haveforen. „Enigheden", Have Nr. 20.

Københavns Afdeling 4. Formand: Frk. Marie Nielsen, Adr.: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeld, Larslejstræde 1 2. Tlf. Byen 4320. — Kasserer: Fru Martha Hansen, Larslejstræde 1 2.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farismagsgade 35 1. Telef. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Holmensgade 21 1. Telefon Byen 5847 x. — Kasserer: Fru Clara Johansen, Hedebygade 14, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Sara Petersen, Ryesg. 69 B 1.

Køge Afdeling. Formand: Fru Marie Larsen, Lille Kirkestræde 2 1. — Kasserer: Fru Marie Petersen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Laurette Palm, Kommunens Hus 4, D. 1, Nørgaardsvej.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 7. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Marie Nielsen, Stenbrudsgaarden. — Kasserer: Fru Laura Petersen, Gammel Postvej.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm. Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 1. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørre Voldgade 59.

Næstved Afdeling. Formand: Fru R. Christiansen, Marievej 1 2. — Kasserer: Frk. Anna Larsen, Slagkildevej 6.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Søvej 47, — Kasserer: Fru Arabella Olsen, Strandvej 7.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Hansigne Rask, Maribovej 64.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Fru Nicoline Jensen, Adelgade 45, o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Adelgade 12.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Korsbrødreg. 354. — Kasserer: Frk. Laura Madsen, Fiskegade 450.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Jensen, Københavnsvej 7, o. G.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Smidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Lauritzen, Vandtaarnet, Alderslyst pr. Silkeborg.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Nansensgade 5 2.

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjærge. — Kasserer: Fru Marie Søndergaard, Strandvejen 3.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Kedelsmedstræde 25.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Anne Mathiessen, Slotsgade 10.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Margrethe Nielsen, Søndergade. — Kasserer: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 20.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Vardevej 25, St. th. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt, 2. Afdeling: Formand: Frk. Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Frk. Marie Jensen, Vogterhus 23, Kolind St.

3die Distrikt: Formand: Fru Marie Sørensen, Vogterhus 50, Kibæk. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 34 | Januar 1925 | 10. Aargang

Glædeligt Nytaar!

Atter er et Aar svundet, og vi staar igen overfor dette: „Hvad vil det nye Aar bringe dig af ondt og godt?"

Julens Evangelium: „Fred paa Jorden!" klinger endnu i vore Øren og synes at love kun det gode for det nye Aar, men Realiteterne ligger foran os, en hel Række opsagte Overenskomster fra vore Arbejdsgivere, sikkert ikke opsagte for at blive forbedrede, men vel nok for at forsøge at presse den Løn, som i Forvejen er os knapt tildelt, ned til noget endnu mindre, ladende haant om, at Priserne paa de Varer, som vi daglig skal bruge, stadig skrues i Vejret.

Et brændende Ønske hos Arbejdsgiverne er jo det at faa 8-Timers Arbejdsdagen forlænget. Et Angreb paa dette kulturelle og navnlig for os Kvinder uvurderlige Gode, fremskaffet ved Arbejderklassens Enighed og Sammenhold, vil blive mødt med den haardeste Modstand, og der maa i alle Tilfælde sættes alt ind paa at bevare dette. Med vor nuværende Regerings Støtte er der jo Haab om at faa 8-Timers Arbejdsdagen fastsat ved Lov, et stolt Resultat for det danske Socialdemokrati, den Dag det sker.

Naar vi ser tilbage paa det svundne Aar, har dette været et travlt Aar for os alle, saavel for Hovedkontoret som for alle vore mange Afdelinger. Overenskomsterne var i Fjor som i Aar alle opsagte; det er dog lykkedes os, paa nogle faa Undtagelser nær, at faa disse forlængede uden Strejke eller Lock-out, og er Resultatet ikke saa godt som ønsket, tror jeg at være i Kontakt med vore mange Medlemmer, naar vi nu ved det nye Aars Begyndelse giver hinanden Haandslag paa, at det kun er ved samlet Optræden, saavel i faglig som i politisk Henseende, at vi er stærke nok til at være medbestemmende om vore Livsforhold. Derfor, alle I arbejdende Kvinder Landet over, slut jer sammen saavel i jeres Organisationer som i de socialdemokratiske Foreninger. Resultatet vil ikke udeblive, vi vil derigennem faa den allerstørste Indflydelse, og denne vil igen blive til Gavn og Glæde for os selv.

Vi sender her igennem vort Blad alle vore mange Medlemmer Ønsket om et godt og glædeligt Nytaar!

P. H. V.

Alvilda Andersen.

Kvinderne og de kommunale Valg.

Ved det her i Byen for nogen Tid siden afholdte Fællesmøde med Repræsentanter fra Fagforeningerne og de socialdemokratiske Foreningers Bestyrelser vedtoges enstemmig en kraftig Appel til de fagorganiserede Arbejdere om at forberede sig til de kommunale Valg i Marts 1925, saaledes at disse kan komme til at betyde en stærk Fremgang for Socialdemokratiet. Resolutionen, der vedtoges paa Mødet, har følgende Ordlyd: „Repræsentanter for Arbejdernes faglige og politiske Organisationer i København og Frederiksberg beslutter at iværksætte den kraftigst mulige Agitation for Tilslutning til Socialdemokratiet ved de i Marts 1925 stedfindende kommunale Valg."

Arbejderklassens Modstandere har ved enhver Lejlighed søgt at lægge Hindringer i Vejen for det Arbejde, der siden sidste Valg af socialdemokratiske Repræsentanter er udført i de kommunale Raad. At dette Arbejde er af afgørende Betydning for vore Hjem er vi alle enige om, og det er derfor enhver organiseret Arbejders Pligt, Kvinde eller Mand, at gøre sit til ved de kommende Valg at fæstne og udbygge Socialdemokratiets kommunalpolitiske Styrke. De kommunale Valg har mindst lige saa stor Betydning som Rigsdagsvalgene, idet Kommunalpolitiken hver eneste Dag har Indflydelse i vore Hjem, og det ved Socialdemokratiets Sejr vil betyde Støtte for Arbejderklassen og lysere og bedre Livsvilkaar.

Derfor:

Pas paa Valgretten!

Kvinder saavel som Mænd har Valgret. Foruden de almindelige Valgretsbetingelser (Indfødsret og 25 Aars Alder) gælder imidlertid til de kommunale Valg, at man skal have haft uafbrudt Bopæl i Kommunen *siden 1. Januar 1924,* samt at man i dette Tidsrum skal have *betalt* sine til Udpantning forfaldne *Skatter.*

Betal Skatten! Hovedreglen er:

I Kommuner med *kvartalsvis* Betaling skal man have betalt sin Skat *for alle fire Kvartaler 1924 — altsaa ogsaa for Oktober Kvartal 1924.*

Hvor der betales *halvaarsvis,* skal man have betalt for *de to sidste Halvaar,* d. v. s, Halvaaret Oktober 1923 — Marts 1924 og Halvaaret April 1924 — September 1924.

I særlige Tilfælde (Sygdom, Dødsfald, trykkende Familieforhold, Militærtjeneste, Arbejdsløshed o. lign.) kan en Del af Skatten *eftergives.* Dette kan dog kun ske efter *skriftlig Ansøgning,* og der kan ikke for noget Kvartal (Halvaar) eftergives mere end *Halvdelen,* i *ganske særlige* Tilfælde dog *to Tredjedele* af Skatten.

Efter *15. Februar* kan Eftergivelse ikke finde Sted, uden at *Valgretten tabes.*

Ud over hvad der er eftergivet efter Ansøgning, skal *alle Restancer* for det ovenfor nævnte Tidsrum *betales,* dersom man vil bevare Valgretten. For at være paa den sikre Side, maa man have klaret sin Skat *senest den 10. Februar.*

Gifte Kvinder har Valgret, naar Manden opfylder Skattebetingelserne, og de selv er gamle nok.

Enlige Kvinder skal selv betale Skat.

Efterse Valglisterne.

Det er imidlertid ikke nok, at man har betalt sin Skat. Man maa ogsaa sikre sig, at man er *opført paa Valglisterne.* Disse ligger overalt til Eftersyn *16.—31. Januar.* Alle maa se efter.

Hvad der af vore faglige og politiske Repræsentanter her i Byen slaas fast, gælder i alle Kommuner i Byen som paa Landet, og vi retter her igennem vort Blad en kraftig Opfordring til alle Kvinder Landet over: Vær med i Agitationen for Socialdemokratiets Sejr ved de kommunale Valg, vis vore Modstandere, at Kvinderne er vaagne for Situationens Alvor. *Husk, at det er fire lange Aar, det gælder,* og det ikke er ligegyldigt, hvem der i denne Periode sidder inde med Styret. Vær med til, ved Agitation for Socialdemokratiet, at dette vinder frem til Sejr ved de kommunale Valg i Marts.

Overenskomstsituationen.

Som vi allerede i vort forrige Medlemsblad gjorde opmærksom paa med Hensyn til Opsigelsen af Overenskomsterne, er disse i stor Udstrækning blevet opsagt fra Arbejdsgivernes Side.

Følgende Overenskomster er opsagte til Ophør henholdsvis 1. Januar, 1. Februar, 1. Marts og 1. April.

Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn. Hasle Klinke- og Chamottestensfabrik. Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, Textilfabrikantforeningen. Kalk- og Teglværksforeningen af 1898. Fabriken Noma, A/S De danske Sukkerfabriker. Sukkerfabriken „Nykøbing", Falster. Kaffesurrogatfabriken „Danmark", samtlige Æggeforretninger og Johan og Axel Hornbech. Dansk lithografisk Principalforening, Margarinefabriken „Bona". Overenskomsten med Arbejdsgivere i Margarineindustrien, Thyge Ludvigsen & Co. Øresunds kemiske Fabriker. De danske Kapselfabriker. Holmegaards Glasværk. Fyns Sækkekompagni. Slagelse Sækkelager. Dansk Tapetfabrikantforening. Pens. Københavns Farvefabrik og Papirfarveri. De københavnske Sporveje. Dampvaskeriejerforeningen. Aalborg Halmvarefabriker. Skandinavisk Gummi-Compagni, Odense. Rejermanns Papfabrik. De danske Cikoriefabriker, København og Vejen.

Ovenstaaende Overenskomster er opsagte fra Arbejdsgivernes Side, men forinden vi naar 1ste Januar, vil der sikkert foreligge endnu flere Opsigelser, men da Bladet skal i Trykken, kan vi ikke afvente disse.

Fra A/S Kastrup Glasværk har vi modtaget Henstilling om, at Opsigelsesfristen nedsættes med en Maaned, saaledes at Aktieselskabets Overenskomster kan opsiges til 1ste Februar.

Af Overenskomster, der var til Udløb 1ste Februar, var henholdsvis Dansk Papdaasefabrik og Crown-Cork. Med disse Virksomheder har vi afsluttet nye Overenskomster, gældende til 1ste Februar 1926. Minimallønnen, der tidligere var 60 Øre, forhøjedes til 65 Øre. Personlige Timelønninger fastsattes til 70—80 og 85 Øre, og en Del Akkordpriser reguleredes.

Med Mælkekondenseringsfabrikken i Hjørring er der oprettet Overenskomst.

Timelønnen er henholdsvis 60—72 Øre pr. Time plus 5 Kr. pr. Uge i Mejeriafdelingen.

Overenskomsten er gældende til 1ste Maj 1925.

Med Levers Sæbefabrik, Glostrup, er oprettet Overenskomst. Lønnen er de første 3 Maaneder 35 Kr., derefter 38 Kr. pr. Uge. For unge Kvinder under 18 Aar er Lønnen de første 3 Maaneder 32 Kr. derefter 35 Kr. pr. Uge. Kvinderne erholder en Sommerferie af 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage med fuld Løn. Overenskomsten er gældende til 1ste December 1925.

Der har været ført en Del resultatløse Forhandlinger med samtlige Ægforretninger, dette er i Cirkulærer meddelt Afdelingerne, og vi forventer en afsluttende Forhandling inden Nytaar. Alt i alt ser Overenskomstsituationen ud til at skulle gentage sig som i Fjor.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde i Industrifagene angaaende en Uoverensstemmelse paa Knapfabriken „Haima" om Betaling for to Holds Drift).

Vi fik Nævnskendelsen og Kvinderne har senere faaet deres Tilgodehavende efterbetalt.

Den i det forrige Nummer af vort Blad omtalte Sag vedrørende Visitationen hos A/S Carl Lund, har nu været behandlet ved den faglige Voldgifsret, som har afsagt følgende Kendelse:

Den ovennævnte Visitering paa A/S Carl Lunds Fabriker kan foretages daglig med 8 pCt. af Arbejdsstyrken, dog ikke udover ialt 120 pCt. pr. Md.

Honoraret til Opmanden, 150 Kr., betaler Parterne hver med Halvdelen.

København, den 4. Decbr. 1924.

sign. *Jul. Møller.*

Til Ledvogterskerne.

Efterfølgende Skrivelse har vi modtaget fra Generaldirektoratet for De danske Statsbaner som Svar paa den d. 17. Juli førte Forhandling:

Under Henvisning til den med Repræsentanter for Kvindeligt Arbejderforbund d. 17. Juli d. A. førte Forhandling om forskellige Spørgsmaal vedrørende de ved Statsbanerne beskæftigede Ledvogterskers Løn- og Arbejdsforhold skal man, efter at Sagen har været Genstand for nærmere Undersøgelse og Overvejelse, herved meddele følgende:

Den ved Generaldirektoratets Skrivelse af 3. August 1922, J. Nr. L. 3198, fastsatte Dagløn for Ledvogtersker og Ekstraledvogtersker paa

Støt dansk Industri
Husk altid, naar Du gør dine Indkøb, at forlange: Dansk Arbejde; derved støtter Du Dig selv.

Kvinde- og Dobbeltposter vil fra og med førstkommende Lønningsperiode blive forhøjet med 5 Øre, saaledes at Minimum ændres til 1 Kr. 40 Øre og Maksimum til 2 Kr. 20 Øre.

Fra samme Tidspunkt vil Betalingen for Pasning af Overkørsler ved Hjælp af Afstandstræk for de Posters Vedkommende, hvor Afstanden er over 500 m, og hvor Betjeningen i øvrigt medfører særlige Besværligheder, fordi Belysningen ikke sker ved Elektricitet efter vedkommende Distrikts Bestemmelse, i hvert enkelt Tilfælde kunne forhøjes fra 15 til 25 Øre pr. Dag.

Man har derhos efter Omstændighederne ment at kunne efterkomme Forbundets Anmodning om, at Ledvogtersker uden at miste nogen Fridag maa faa tilstaaet Tjenestefrihed til Deltagelse i Forbundets mundtlige Forhandlinger med Generaldirektoratet, saaledes at Tjenestefrihed i bemeldte Øjemed fremtidig vil blive indrømmet de gældende imod Bortfald af Daglønnen for den Tid, som medgaar til Udførelsen af det nævnte Hverv.

Derimod har man af Hensyn til Konsekvenserne ikke kunnet imødekomme Forbundets Ønske om Ydelse af Gratiale til Ledvogtersker ved Jubilæer.

Det tilføjes, at den af Forbundets Repræsentanter under Forhandlingen den 17. Juli d. A. omtalte Lønning for Bevogtning af Overkørsel Nr. 32 ved Høng Statsbanestation af 1 Kr. 35 Øre daglig + et Rangertillæg af 20 Øre pr. Dag fra og med førstkommende Lønningsperiode vil blive forhøjet til 2 Kr. 20 Øre pr. Dag imod samtidig Bortfald af det særlige Tillæg for Rangering.

Denne Skrivelse er udsendt til vore paagældende Afdelinger. Resultatet er jo langt fra overvældende, men dog et Skridt i den rigtige Retning. Vi har en Del Anmodninger liggende hos Distriktscheferne i 2det og 3die Distrikt vedrørende Forhøjelse af Lønningerne til første Lønsats for forskellige Poster, for paa denne Maade yderligere at forbedre Ledvogterskernes Lønforhold.

Et Par af Posterne i 2det Distrikt er allerede forhøjet til 1. Lønsats, og vi forventer ligeledes, at vore Anmodninger for Posterne i 3die Distrikt maa blive indrømmet.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Under Forsæde af Direktøren afholdt Arbejdsløshedskasserne d. 22. November f. A. deres Aarsmøde:

Kassernes Antal var d. 31/3 1924 67 mod 66 i 1923.

Medlemstallet, der d. 31/3 1923 var ca. 252.000, er efter en foreløbig Opgørelse steget til ca. 256.000, hvoraf ca. 217.000 eller 85 pCt. er Mænd og ca. 39.000 eller ca. 15 pCt. Kvinder.

Dette betyder en Opgang i Medlemstallet svarende til ca. 4.000 eller 1,6 pCt.

Nedgang havde 33 Kasser med et samlet Medlemstal paa 70.018 mod 73.440 forrige Aar svarende til en gennemsnitlig Nedgang paa 4,6 pCt.

Samtlige Kassers Udgifter.

	1921-22 Kr.	1922-23 Kr.	1923-24 Kr.
Dagpenge	29.453.882	19.402.036	16.997.107
Rejsehjælp	83.109	54.560	72.961
Juleunderstøttelse	344.385	254.097	215.617
Flyttehjælp	29.341	29.897	37.462
Huslejehjælp	853.192	10.892	10.092
Ordinær Understøttelse ialt	30.763.909	19.751.482	17.333.239
Arbejdsanvisning og andre Driftsudgifter	1.392.442	1.507.843	1.369.149
Andre Udgifter	27.365	2.121	6.872
Henlagt til Fond til fortsat Hjælp	349.589		
Indskud i Arbejdsløshedsfonden	107.546	427.847	484.731
Ialt	32.640.851	21.689.293	19.193.991

Kassernes samlede Indtægter har i Regnskabsaaret 1923/24 udgjort 24 Mill. Kr., hvilket er 5,8 Mill. Kr. mindre end Aaret forud. Af Nedgangen falder 3,3 Mill. Kr. paa Kontingentindtægten, der er gaaet ned fra 15,7 Mill. Kr. i 1922/23 til 12,4 Mill. Kr. i 1923/24; 1,2 Mill. Kr. paa Statstilskudet, der er gaaet ned fra 9 Mill. Kr. til 7,8 Mill. Kr., og 1,3 Mill. Kr. paa Kommunetilskudet, der er gaaet ned fra 4,5 Mill. Kr. til 3,2 Mill. Kr.

Med Hensyn til Kontingentindtægten bemærkes, at Nedgangen udelukkende falder paa Ekstrakontingentet, og at Indtægten ved ordinært Kontingent endogsaa er steget. Medens saaledes Ekstrakontingentet, er gaaet ned med ca. 4,2 Mill. Kr., nemlig fra ca. 7 Mill. Kr. i 1922/23 til 2,8 Mill. Kr. i 1923/24, er den ordinære Kontingentindtægt steget med 0,7 Mill. Kr., nemlig fra 8,7 Mill. Kr. til 9,4 Mill. Kr.

I Regnskabsaaret 1923/24 er Medlemmerne altsaa i stor Udstrækning blevet aflastet for de i de foregaaende Aar udskrevne betydelige Ekstrakontingenter, som har været nødvendige til Opretholdelse af Kassernes Virksomhed under de svære Kriseaar og til Tilvejebringelse af Reservebeholdning. I nogle Kasser er der samtidig med Ekstrakontingentets hel- eller delvise Bortfald gennemført en efter Kassernes Behov afpasset Forhøjelse af det ordinære Kontingent, saaledes at altsaa Aflastningen af Medlemmernes Ydelser ikke er foregaaet i nøjagtig samme Grad som Nedgangen i Ekstrakontingentet. Den samlede Nedsættelse af Medlemmernes Ydelser andrager dog som nævnt 3,3 Mill. Kr., svarende til 13 Kr. pr. Medlem, idet der i 1922/23 i Gennemsntt betaltes 61 Kr. i Kontingent pr. nydende Medlem mod i 1923/24 48 Kr. pr. Medlem.

Med Hensyn til de offentlige Tilskud bemærkes, at medens Statstilskudets Størrelse automatisk bestemmes af det forrige

Aars faktisk indbetalte Kontingent, repræsenterer det faktisk indbetalte Kommunetilskud i et enkelt Aar altid med større eller mindre Beløb Tilskud, der er beregnet i Forhold til Kontingent fra forskellige Aar. Medens saaledes Nedgangen i Statstilskudet fra 1922/23 til 1923/24 forholder sig ganske nøje til Nedgangen i Kontingentindtægten fra 1921/22 til 1922/23, finder man ikke den tilsvarende forholdsmæssige Nedgang for Kommunetilskudets Vedkommende. Hertil kommer endvidere for 1923/24 det særlige Forhold, at Københavns Kommune ved Indbetalingen af sit Tilskud for Kassernes Regnskabsaar 1922/23, modsat tidligere Aar, fuldt ud har udnyttet den i Loven givne Frist af 3 Maaneder, som en Kommune efter Tilskudsopgørelsens Fremsendelse kan vente med sin Indbetaling. Det omhandlede Tilskud, der androg 1,9 Mill. Kr., blev paa den Maade først udbetalt i April Maaned 1924 og kunde derfor af regnskabsmæssige Grunde først føres til Indtægt i Kassernes Regnskabsaar 1924/25, uanset at Beløbet rettest hører hjemme i Regnskabsaaret 1923/24.

Forsaavidt angaar de øvrige Indtægter, skal kun nævnes, at Renteindtægten i 1923/24 har andraget godt ½ Mill. Kr. I Forhold til Kassernes samlede Beholdning den 31/3 1923: 12,5 Mill. Kr. svarer Renteindtægten altsaa til en gennemsnitlig Rente af 4 pCt. Da Beholdningen er steget ca. 3 Mill. Kr. i Aarets Løb, har Renten dog sandsynligvis været noget mindre i Gennemsnit.

Medens den samlede Nedgang paa Indtægtsregnskabet, som anført, har udgjort 5,8 Mill. Kr. svarende til ca. 20 pCt., er de samlede Udgifter kun gaaet 2,5 Mill. Kr. eller 12 pCt. ned. Ganske bortset fra, om Kassernes Status tillader en saadan stærkere Nedgang i Indtægterne end i Udgifterne, maa det bemærkes, at de anførte Procenter ikke direkte kan sammenlignes, idet Tilfældigheder vedrørende Tidspunkterne for Kommunetilskudsindbetalingerne kan paavirke Indtægtsregnskabet ret kraftigt. Indtægten ved Kommunetilskudet i 1923/24 er saaledes, som paavist foran, paavirket af, at der i dette Regnskabsaar ikke er modtaget noget Tilskud fra Københavns Kommune. Tager man Hensyn til dette Beløb, finder man en Nedgang af 13 pCt. paa Indtægterne, altsaa omtrent svarende til Nedgangen paa Udgifterne.

Paa Udgiftssiden finder man med Hensyn til de enkelte Poster en Nedgang i Udgiften til Understøttelse paa 2,5 Mill. Kr. Da denne Udgiftspost fra 1921/22 til 1922/23 gik ned fra 29 Mill. Kr. til 19 Mill. Kr., eller med ca. 1/3, er Springet fra 1922/23 til 1923/24 altsaa ikke nær saa voldsomt, og maaske vil den aarlige Udgift til Understøttelse fremtidig ikke gaa ret meget længere ned under det i 1923/24 udbetalte Beløb: ca. 17,3 Mill. Kr. Dog maa Understøttelsen i 1923/24 paa Grund af den strenge Vinter i en Del Sæsonkasser som Murerfagets, Murarbejdsmændenes, Brolæggernes m. m. maaske antages at ligge noget over Middel.

Pr. Medlem androg Udgiften til Understøttelse i 1923/24 68 Kr. mod 77 Kr. i 1922/23.

Med Hensyn til de øvrige Udgiftsposter bemærkes en Stigning i Indskudet i Arbejdsløshedsfonden paa 60.000 Kr., svarende forholdsmæssigt til Stigningen i ordinært Kontingent i Forbindelse med eventuelle resterende Indskud fra forrige Aar.

Endelig skal bemærkes, at Udgifterne til Administration er gaaet ca. 100.000 Kr. ned i 1923/24, idet Udgiften i dette Aar udgjorde 1,4 Mill. Kr. mod 1,5 Mill. Kr. i 1922/23. Pr. Medlem har Administrationen kostet Kr. 5,39, medens Udgiften i Forhold til ordinært Kontingent har udgjort 14,5 pCt.

Regnskabsaaret 1923/24 udviser et samlet Driftsoverskud for Kasserne paa 4,8 Mill. Kr., med hvilket Beløb Kassernes samlede Formue altsaa er blevet forøget.

Kassernes Formueforhold kan opstilles saaledes:

Tilgodehavende 31/3 1924	Kr.	56.572,50
Restgæld til Statskassen 31/3 1924	-	9.687.980,85
Gæld + Tilgodehavende	Kr.	9.631.408,35
Beholdning	-	15.480.344,64
Formue	-	5.848.936,29

Til nærmere Belysning af Bevægelserne i Kassernes økonomiske Forhold de senere Aar skal anføres følgende Oversigt:

Formuebevægelsen 1921—1924.

Formue den 31. Marts 1921	+ Kr.	1.511.594,83
Driftsunderskud i Regnskabsaaret 1921/22	-	5.635.555,71
Formue den 31. Marts 1922	+ Kr.	7.147.150,54
Driftsoverskud i Regnskabsaaret 1922/23	-	8.155.963,73
Formue den 31. Marts 1923	Kr.	1.008.813,19
Formue i Farmaceuternes Arbejdsløshedsk. 1/1-24	-	21.000,00
Driftsoverskud i Regnskabsaaret 1923/24	-	4,819.123,10
Formue den 31. Marts 1924	Kr.	5.848.936,29

I to Aar, nemlig fra 31/3 1922 til 31/3 1924 har Kasserne altsaa forbedret deres Status med 13 Mill. Kr. Dette gunstige Resultat er kun naaet ved Anspændelse af Medlemmernes Ydeevne, og enhver mulig Lempelse i Medlemmernes Ydelse maa derfor nu anses ønskelig. Det har været nødvendig at paalægge Medlemmerne disse store Ofre for at faa Kasserne bragt paa Fode efter Krigsaarene, men Maalet maa nu, *efterhaanden som Kassernes økonomiske Forhold forhaabentlig tillader det,* være at lette Trykket paa Medlemmerne ved Ekstrakontingentets Bortfald.

Med en samlet Beholdning af 15,5 Mill. Kr. og en Formue af 5,8 Mill. Kr. skulde Kasserne som Helhed staa nogenlunde rustede til Imødegaaelse af en eventuel indtrædende Krise, og det vil selvfølgelig ikke være nødvendig eller hensigtsmæssig, at Kassernes Formue fremtidig vokser i samme Forhold som de sidste Aar, hvilket med de nugældende Kontingenter forøvrigt *heller ikke* kan forventes.

Paa den anden Side maa man imidlertid ikke af det relativt gunstige Billede, Kassernes Status i Øjeblikket udviser, lade sig forlede til at tro, at Kasserne nu er saaledes konsoliderede, at de med Lethed kan modstaa enhver Krise. Her behøves blot at henvise til, at i det ganske vist særlig udprægede og næsten alle Fag omfattende Kriseaar 1921/22 udgjorde Kassernes samlede Udgifter 32,6 Mill. Kr. Selv om man ikke vil regne med Indtræden af en Krise af dette Omfang, er der jo intet til Hinder for, at det enkelte Fag kan komme ud for lignende Vanskeligheder, og mange af Kasserne vil ikke være i Stand til at staa en saadan Krise igennem. Hertil kommer, at da Kassernes relativt gode økonomiske Stilling lige i Øjeblikket er skabt ved Ekstrakontingenter i Forbindelse med de offentlige Tilskud i Forhold hertil, maa Kasserne i de kommende Aar regne med *betydelig mindre* Indtægter, idet Tilskudene automatisk gaar ned, efterhaanden som Ekstrakontingenterne er bortfaldne. Allerede i 1924/25 vil saaledes Statstilskudet gaa 1,7 Mill. Kr. ned, og Kommunetilskudet vil i det lange Løb formindskes i samme Forhold.

Den gennemsnitlige Formue pr. Medlem udgør nu ca. 23 Kr., medens Beholdningen udgør 60 Kr. pr. Medlem. Forholdene er imidlertid endnu meget forskellige fra Kasse til Kasse jfr. følgende Oversigt:

Kassernes Fordeling efter gennemsnitlig Formue pr. Medlem.

Formue pr. Medlem	Antal Kasser	Ialt Medlemmer	% af samtlige Medlemmer
Over 200 Kr.	4	1.090	0,4
100 — 200 -	12	41.892	16,4
50 — 100 -	17	29.031	11,3
25 — 50 -	10	29.012	11,3
5 — 25 -	11	22.216	8,8
0 — 5 -	0	0	0,0
0 — ÷ 5 -	6	99.732	38,9
÷ 5 — ÷ 25 -	3	14.775	5,8
÷ 25 — ÷ 50 -	2	9.472	3,7
÷ 50 — ÷ 100 -	1	358	0,1
÷ 100 — ÷ 200 -	1	8.441	3,3
Ialt...	67	255.989	100,0

Kasserne fordelt efter gennemsnitlig Beholdning pr. Medlem.

Beholdning pr. Medlem	Antal Kasser	Ialt Medlemmer	% af samtlige Medlemmer
Over 300 Kr.....	2	590	0,2
200 — 300 -	5	1.860	0,7
100 — 200 -	21	63.001	24,6
50 — 100 -	19	47.775	18,7
25 — 50 -	10	26.838	10,5
5 — 25 -	8	108.763	42,5
0 — 5 -	2	7.162	2,8
Ialt...	67	255.989	100,0

Den gennemsnitlige Dagpengeunderstøttelse, der i 1922—23 var 3,05 Kr., er i 1923—24 3,07 Kr., altsaa omtrent uforandret.

Endelig skal, vedrørende Kassernes økonomiske Forhold, anføres, at Kasserne i Regnskabsaaret 1923—24 har tilbagebetalt 1.848.000 Kr. af deres Gæld til Statskassen, hvorefter Restgælden udgør 9.688.000 Kr.

Antallet af understøttede Medlemmer, der i 1922—23 var 124.000, er i 1923—24 gaaet ned med ca. 1/7 til 106.000.

Omtrent parallel med denne Nedgang finder man, at Antallet af understøttede Dage fra 1922—23 til 1923—24 er gaaet ned fra 6,4 Mill. til 5,5 Mill., altsaa ca. 1/6, saaledes at Antallet af understøttede Dage pr. *understøttet* Medlem har været omtrent det samme i de 2 Aar nemlig 51—52.

Betydelig stærkere er Nedgangen sket med Hensyn til samtlige ledige Dage, idet Antallet af disse i 1923—24 var 9,6 Mill. mod 12,3 det foregaaende Aar, saaledes at Nedgangen her har været ca. 1/4.

I Forhold til det *samlede* Medlemsantal havde Kasserne i 1922—23 48 ledige Dage pr. Medlem mod 38 ledige Dage i 1923—24.

Samtlige understøttede Dage pr. Medlem var i 1922—23: 25 Dage mod 22 i 1923—24. Medens Nedgangen i Antal ledige Dage pr. Medlem har andraget 21 pCt., har Nedgangen i understøttede Dage pr. Medlem udgjort 12 pCt.

I den efter Arbejdsdirektørens Beretning paafølgende Diskussion blev der fra mange Sider slaaet stærkt til Lyd for Udnyttelse af Medlemmernes Adgang til Understøttelse under Højskoleophold under Arbejdsløshed, og det understregedes stærkt, at Arbejderne burde gribe alle Muligheder for at opnaa de flest mulige Kundskaber.

Der blev af Udvalget for Afvikling af Gælden til Statskassen aflagt Beretning om alt, hvad dette havde foretaget sig for at faa Gælden bragt ned og afregnet paa en for Kasserne overkommelig Maade.

Arbejdsdirektøren sluttede Mødet med at takke for Samarbejdet i det forløbne Aar, og haabede paa, det gode Samarbejde mellem Direktøren og Kasserne maatte fortsættes.

* * *

Til samtlige anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Arbejdsnævnets Afdeling vedrørende Arbejdsløshedsforsikringen vedtog paa sit Møde den 9. d. M. at tiltræde følgende af et af samme Nævn tidligere nedsat Udvalg foreslaaede Indstilling:

„*Da Grænsen mellem Arbejde paa nedsat Arbejdstid og ordinær Arbejdsledighed* i Praksis har vist sig meget vanskelig at træffe, har Udvalget som sin første Opgave stillet sig at finde en saadan Grænse.

Som Kriterium i saa Henseende mener man ikke at kunne holde sig til den Omstændighed alene, hvorvidt der foreligger en egentlig *Afskedigelse*, men har ment ogsaa at maatte tillægge Længden af den Ledighedsperiode, der hengaar mellem to Arbejdsperioder, Betydning. Udvalget har derfor henstillet til Vedtagelse følgende Regel:

Lige med ordinær Arbejdsløshed, uanset om der ikke foreligger en formel Afskedigelse, stilles under Arbejde paa indskrænket Arbejdstid de Tilfælde, hvor Arbejdsafbrydelsen paa Grund af Arbejdsmangel eller lignende Aarsager omfatter mindst 1 Uge.

Korttidsarbejdere, hvis Forhold falder ind under denne Regel, har Adgang til Understøttelse fra deres Arbejdsløshedskasse efter de sædvanlige for Understøttelses Udbetaling gældende Regler. De vil være at underkaste den sædvanlige Kontrol for arbejdsløse og skal anmeldes til vedkommende kommunale Arbejdsanvisningskontor som arbejdsløse og disponible til Anvisning af nyt Arbejde, og de er pligtige til under Fortabelse af deres Understøttelsesret i ganske samme Omfang som ordinære arbejdsledige, at overtage Arbejde, der anvises dem, uden Hensyn til en eventuel foreliggende Aftale om, at de skal gaa i Arbejde igen paa vedkommende Virksomhed efter et vist Antal Dages Forløb.

Ved Anvisning af saadant Arbejde bør der dog tages Hensyn saavel til vedkommendes Tilknytning til det afbrudte Arbejde som til Varigheden af det Arbejde, han henvises til.

Hvor særlige Omstændigheder taler derfor, kan der i de enkelte foreliggende Tilfælde med Direktoratets Godkendelse træffes en Ordning, der afviger fra forannævnte Regel.

Det er en Selvfølge, at hvor der foreligger en egentlig Afskedigelse, betragtes den afskedigede straks som ordinær arbejdsløs."

Ved at gøre Kasserne bekendt hermed, skal man meddele, at de i Indstillingen indeholdte Regler kan bringes i Anvendelse, uanset om en Kasse i sin Vedtægt har optaget Bestemmelse om Ydelse af Understøttelse til Medlemmer, der arbejder paa indskrænket Arbejdstid.

Vater. *Wegener.*

Agitation.

Trods de vanskelige Tider og under ugunstige Forhold kan vi med Glæde konstatere, at vort Forbunds Medlemsantal stadig viser Fremgang. Æren herfor maa i første Række tilskrives vore mange udmærkede Afdelingsledelsers energiske Arbejde.

Vel er vi en Hær, men der er endnu langt tilbage, før vi har faaet organiseret de mange tusinde arbejdende Kvinder, der rettelig hører hjemme under vort Forbund; men heldigvis skorter det ikke paa Viljen til at gøre et Stykke Arbejde herfor. Dag for Dag rykker vi Maalet nærmere, og vi har Ret til at tro, at den Dag ikke ligger saa langt ude i Fremtiden, da vi skal se vort stolte Maal: alle arbejdende Kvinder organiserede, naaet.

Vi har i den sidste Tid faaet oprettet 3 nye Afdelinger, én i Hjørring, én i Præstø og én i Haderslev. I disse Byer har vi ikke tidligere haft nogen Afdeling. At Kvinderne her med Hensyn til hvad den økonomiske Side angaar kan mærke, at de er blevet organiserede, er hævet over enhver Tvivl. Desuden har vi faaet genoprettet vor tidligere Afdeling i Holbæk, som dels paa Grund af Arbejdsmangel og dels grundet paa, at Kvinderne paa Æglageret ikke vilde betale Ekstrapaaligningen under Storkampen i 1922, var blevet opløst. Imidlertid var der en lokal Kvindeforening, som paa Grund af Paavirkning fra Fællesorganisationen nu er indtraadt i vort Forbund. Et beklageligt Forhold gør sig imidlertid stadig gældende i Holbæk, nemlig at Kvinderne paa Æglageret stadig staar udenfor Organisationen, til Trods for mange Henvendelser saavel fra Forbundet som fra Fællesorganisationen i Byen, og vi ser os nu nødsaget til at benytte de os til Raadighed staaende Midler overfor de paagældende Kvinder.

Vi har ført en kraftig Agitation mellem de paa Teglværkerne i Nordsjælland beskæftigede Kvinder. Vort Hovedbestyrelsesmedlem, Fru *Kirstine Jørgensen,* Hillerød, har her gjort et energisk Arbejde, der ogsaa for enkelte Værkers Vedkommende er kronet med Held, men Forholdet paa Teglværkerne er jo i Reglen af den Beskaffenhed, at der om Vinteren sker store Indskrænkninger i Folkeholdet, saa Agitationen her kan først paany optages til Foraaret. De samme Forhold gør sig gældende for Teglværkerne i Sønderjylland, ogsaa der er der af vort Hovedbestyrelsesmedlem Frk. *Anne Mathiessen,* Sønderborg, gjort et stort Stykke Agitationsarbejde, der imidlertid ikke, trods alle Anstrengelser, har ført til det ønskede Resultat, idet Kvinderne paa Teglværkerne saavel i Egensund som i Graasten vel organiserede sig, og med Forbundets Hjælp fik ordnet forskellige Forhold, men som derefter har ladet sig slette. Ogsaa her vil vi igen til Foraaret optage Agitationen.

I de fleste af vore Afdelinger Landet over kan vi spore en betydelig Tilgang, og det er med Tilfredshed, at vi noterer dette glædelige Faktum, og opfordrer Afdelingsledelserne til at fortsætte dette for vort Forbunds hele Trivsel saa vigtige og nødvendige Arbejde, og forhaabentlig med et fortsat lige saa heldigt Resultat.

I Esbjerg har to af de derværende tre Afdelinger sluttet sig sammen i een Afdeling, at dette Skridt vil vise sig formaalstjenligt, er vi overbeviste om, et Forslag, som Forretningsudvalget iøvrigt har forelagt for flere Byers Vedkommende. Der vil ved saadanne Sammenslutninger sikrest naaes en større Ensartethed i organisationsmæssig Henseende, ligesom det utvivlsomt i agitatorisk Henseende vil sætte Afdelingerne i Stand til med endnu større Kraft at arbejde for Tilslutning til Forbundet. Det vil gøre Arbejdet simplere og derved spare en Del Tid. Vi hilser derfor denne Sammenslutning med Tilfredshed, idet vi tror, at den er et Skridt i den rigtige Retning.

Forinden vi slutter denne Artikel, byder vi vore mange nye Medlemmer Velkommen indenfor vore Rækker, og takker vore mange gamle Medlemmer for godt Samarbejde.

Lommebog for Arbejdere 1925.

12. Aargang af denne „Arbejder-Statskalender", kan man godt kalde Lommebogen, foreligger nu i det sædvanlige bekvemme Format og praktiske Udstyr. Det er en forbavsende Stofmængde, der her bydes, og man ser tydeligt Redaktøren, Folketingsmand *Harald Jensens* Bestræbelser for mere og mere at gøre Bogen til den uundværlige Haandbog med sine Oplysninger om alt det, Arbejderen fagligt, politisk og kulturelt har Brug for af Adresser og Kendskab til Institutioner, som kan være ham til Nytte. Foruden det sædvanlige righoldige Kalenderstof bringer Lommebogen en ypperlig Artikel „Af det daglige Livs Retsregler" skrevet af Landsretssagfører *Karmar Rønsted,* der paa en klar og anskuelig Maade vejleder i de mangfoldige Retsforhold, vi alle kan komme ud for fra Fødsel til Død.

I Anledning af de kommunale Valg, der skal finde Sted over hele Landet i det kommende Aar, bringes en meget aktuel Artikel af Partisekretær *Alsing Andersen* med mange interessante Oplysninger om den ny Valglov og Partiernes Stilling baade statistisk og overfor de mange Mærkesager, der vil være godt at have ved Haanden i den kommende Tid.

Social-Statistik, Aldersrentetabeller, Skatteskemaer og en Mængde Stof, som ellers maa søges i mange forskellige og dyre Haandbøger, bringer Lommebog for Arbejdere, saa den er ærlig sin Pris, Kr. 1.75, værd; en Pris, der iøvrigt kun kan sættes saa lavt paa Grund af den store Tilslutning. Men i Aar har Redaktionen yderligere en Trumf i Baghaanden, idet Socialdemokratisk Forbund har stillet en Sum af 3000 Kr. til Raadighed, som kommer Lommebogens Indehavere til Gode i Form af en Kupon paa 3 Kr. ved Køb af Kautskys interessante Bog „Kommunisme og Terrorisme", det vil sige dem, der kommer først, og man maa altsaa skynde sig, om man vil være delagtig i denne ekstra Fordel.

En aktuel Brochure om Sociallovgivning.

„Den internationale Sociallovgivning" af J. Oudegeest.

I disse Dage er der udkommet en Brochure paa ca. 100 Sider, omhandlende de nye Tendenser paa Sociallovgivningens Omraade, hvis Forfatter er *J. Oudegeest,* Sekretær i Fagforenings-Internationalen, Amsterdam. Denne Brochure er hovedsagelig bestemt for en international Læsekreds. Forfatteren fremsætter sit Syn paa, hvordan en Sociallovgivning bør være beskaffen for at være i Overensstemmelse med de af Arbejderklassen efter Krigen opstillede Fordringer. Det er ikke nok, at Regeringernes og Arbejdsgivernes reaktionære Bestræbelser afværges, der maa ogsaa samtidig af yderste Evne arbejdes for en Udvidelse af Sociallovgivningen.

Brochuren behandler paa udførlig Maade endvidere Arbejdernes Organisations- og Forsamlingsret, 8-Timersarbejdsdagen, Boligforsorgen, Socialforsikringen og Medbestemmelsesretten.

Desuden indeholder Brochuren Beretninger fra 13 Lande om Sociallovgivningen efter Krigen.

Skriftet er udkommet paa fire Sprog, nemlig Tysk, Engelsk, Fransk og Hollandsk. Prisen paa den tyske Udgave er Kr. 2,50.

Bestillinger modtages hos: Bog- og Papirhandelen „Fremad", Frederiksborggade 33, København. (I. F. C.)

Til Afdelingskassererne.

Som meddelt i Cirkulæret af 1ste December 1924 skal alle Medlemmer have Strejkemærket for 1924 i deres Bog, Undladelse heraf vil medføre Slettelse. Gamle Strejkemærker kan ombyttet med nye indtil 15. Februar d. A. Mærker, som ikke er ombyttede inden denne Dato tages ikke for gyldige.

Vi gør endnu engang Afdelingskassererne opmærksom paa, at Regnskabet skal sluttes den sidste Lørdag i hver Maaned og Opgørelsen indsendes hertil den 1ste i hver Maaned sammen med Skemaet over Branchedelingen af Medlemmerne. Afdelingskassererne bedes drage Omsorg for, at alle Meddelelser, som paa denne Maade tilflydes Hovedkontoret, er absolut nøjagtige.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at sørge for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts d. A., da der ifølge Lovene ikke maa være nogen Restancer den 31. Marts. Alle Medlemmer, som staar til Restance den 31. Marts, vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder i Arbejdsløshedskassen saavel som i Forbundet.

Kirstine Haagensen,
Hovedkasserer.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Munkegade 79 [3] og er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften i Amaliegade, hvor Formand og Kasserer træffes.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften, 6 Kr. med Kost, 8 Kr. uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer, 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Kontoret, Munkegade 79 [3], er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, Kj. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 paa Kontoret 2. Sal.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 35 | Juni 1925 | 10. Aargang

Overenskomstsituationen.

Vi redegjorde i forrige Nummer af vort Medlemsblad for en Del af de Overenskomster, der var opsagte til henholdsvis 1. Januar, 1. Februar og 1. Marts. Vi har senere modtaget Opsigelser for Resten af Forbundets Overenskomster til Udløb henholdsvis 1. April og 1. Maj. For alle disse Overenskomsters Vedkommende, ca. 175, har der kun været optaget Forhandlinger for en meget ringe Del, og kun for nedennævnte Overenskomster er der opnaaet Resultater. Som nævnt i forrige Nummer var der Forhandlinger i Gang med Ægforretningerne, og først efter Udsendelse af saavel 1ste som 2det Strejkevarsel opnaaedes Enighed om følgende Ændringer i Overenskomsten:

Der tillægges de bestaaende Lønninger 5 Øre pr. Time, saaledes at Lønnen i København er 89 Øre pr. Time, i Provinsen 84 Øre pr. Time. Bestemmelsen vedrørende Betalingen for fuld Arbejdstid ændres fra 24 til 32 Timer pr. Uge, saaledes at hvis der arbejdes under 32 Timer pr. Uge, betales et ekstra Tillæg af 5 Øre pr. Time. Betalingen for Overarbejde paa Søn- og Helligdage ændres fra 50 pCt. til Kl. 12 Middag til 100 pCt. Der fastsattes bestemte Regler for Sommerferie i Overenskomsten, saaledes at de af vore Medlemmer, der har været beskæftigede i Virksomhederne i 15 Uger fra 1. Oktober til 1. Juni, erholder en Sommerferie paa 4 Dage, iøvrigt gælder de almindelige Bestemmelser med Hensyn til Sommerferie for de faste Arbejdere. Overenskomsten er gældende til 1. Januar 1926. Eksportkompagniet, Jutlands Ægforretning og Hedegaard & Beck, Esbjerg, der ikke er inde under Landsoverenskomsten, har sluttet for den samme Ordning. Der foretages ingen Prisreguleringer.

Med Dansk lithografisk Principalforening er ligeledes afsluttet Overenskomst. — Der tillægges de bestaaende Lønninger 2 Kr. pr. Uge. Slutlønnen er 37 Kr. pr. Uge. Der foretages ingen Reguleringer. Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1926.

Med Bladkompagniet er afsluttet Overenskomst. Der tillægges Minimallønningerne 1 Kr. pr. Uge. Julegratialet forhøjes med henholdsvis 15, 10 og 5 Kr., ligesom der ved Inkassation af Regninger skete Forbedringer. Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Overenskomsten med Trikotagefabrikant Mouritsen, Horsens, er forlænget et Aar mod, at der tillægges de bestaaende Lønninger 10 pCt.

Med A/S Kastrup Glasværk er Overenskomsterne for Værkerne i Aalborg, Aarhus, Frederiksberg og Kastrup forlænget imod, at der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt. plus et Tillæg af 1 Kr. pr. Uge til Lønninger i 2-Holds Drift. Der foretages en Regulering i August i Henhold til Pristallet. Overenskomsten er gældende til 1. April 1926.

For de fleste af vore Overenskomster er Opsigelserne fremkommet fra Arbejdsgiverne, og i Slutningen af Januar Maaned fik vi en Anmodning fra Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien om at deltage i en Forhandling vedrørende Oprettelse af ny Overenskomst. Ved denne Forhandling, hvor vi havde Repræsentanter saavel fra Provinsen som fra København, fik vi et Forslag, som gik ud paa 10 pCt. Reduktion paa alle Lønninger, saavel Minimal-, personlige og Akkordlønninger. Dette Forslag kunde der selvfølgelig ikke forhandles paa, hvorfor Forhandlingen endte resultatløs, uden at der fastsattes nyt Møde.

Overenskomsten med Arbejdsgivere indenfor Margarineindustrien var opsagt fra Forbundets Side, og vi optog allerede saa tidligt som i December Maaned Forhandlinger om ny Overenskomst, og skønt vi har haft 5 Forhandlinger, den sidste med Hovedorganisationernes Medvirken, har vi heller ikke her opnaaet Overenskomst. Vore Krav gik ud paa at faa Lønningerne forhøjede med 20 pCt., idet vore Medlemmer indenfor Margarineindustrien

aldrig har Adgang til Akkord og Arbejdet i sin Helhed er strengt. Dette Forslag mødtes fra Arbejdsgivernes Side med et Forslag, der gik ud paa, at Ugelønnen omsattes til Timeløn, samt at der foretoges Lønreduktion.

Med Sæbefabriken „Noma", Mehls Fabrik, Aarhus, Mathiass M. Andersen, Aarhus, Sukkerfabriken, Nykøbing F., Cementfabriken, Aalborg, Tekstilfabrikantforeningen, Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik, Rønne og Hasle, har der været ført Forhandlinger. Ved alle disse Forhandlinger har vi mødt Kravet om Lønreduktioner, og man har mærket den Parole, som Arbejdsgiverforeningen har udsendt til sine Medlemmer, nemlig: Ikke at afslutte, undtagen disse kunne gennemføres.

Som det er gaaet os, er det gaaet de fleste Arbejderorganisationer og navnlig Dansk Arbejdsmands-Forbund.

Af alle deres mange Overenskomster havde de kun opnaaet Forhandling om 3 den 23. Februar, og afsendte da til Dansk Arbejdsgiverforening 1ste Strejkevarsel, den 3. Marts afsendtes følgende 2det Strejkevarsel:

DANSK ARBEJDSMANDS-FORBUND Den 3. Marts 1925.
Hovedkontoret

Anbefalet.

Dansk Arbejdsgiverforening,
Vestervoldgade 113, B.

I Tilslutning til vor anbefalede Skrivelse af 23. f. M. skal vi ved Nærværende meddele, at da der ikke siden er tilvejebragt en Ordning vedrørende de for Størstedelen af Arbejdsgiverne opsagte og nu udløbne eller udløbende Overenskomster, og da den ærede Arbejdsgiverforening oven i Købet i et Brev til De samvirkende Fagforbund, med hvilket vi er bekendt, har udtalt, at den skønner, at det *„ikke vilde nytte nogetsomhelst"* at føre Forhandlingerne videre, og tilføjer, at der ikke derved vilde skabes nogen Mulighed for at opnaa Overenskomst, og den ærede Arbejdsgiverforening saaledes har knust ethvert Haab hos os om en fredelig Ordning, skal vi ved Nærværende meddele, at vor dertil kompetente Forsamling nu har vedtaget, at der

fra og med Onsdag den 11. ds. ved normal Arbejdstids Ophør

etableres Arbejdsstandsning hos og overfor Medlemmer af:

Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien,
Foreningen af danske Oliemøllere,
Foreningen af danske Cementfabriker,
Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien,
A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,
A/S Fredericia Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,
A/S Svovlsyre- og Superphosphatfabriken „Limfjorden",
A/S De danske Sukkerfabriker,
A/S Sukkerfabriken „Vestsjælland" i Gørlev,
Sukkerfabriken „Nykøbing", Nykøbing Falster,
samt hos Medlemmer af „Foreningen af industrielle Reparationsværksteder", forsaavidt angaar Arbejde for de i den her omhandlede Arbejdsstandsning inddragne Virksomheder, samt endvidere hos og overfor følgende Virksomheder:
Imprægneringsanstalten i Horsens, A/S R. Collstrup,
Firmaet Blauenfeldt & Tvede, København,
Firmaet Johan & Axel Hornbech, Hadsund,
A/S Blumensaadts Fabriker i Odense,
Brd. Basses Cementvarefabrik i Stilling,
Dansk Ammoniakfabrik (P. Korsgaard & Co.), Nyborg, og
endelig overfor Medlemmer af:
Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening,
Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn, og
Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn,
og herunder Standsning af al Kørsel og anden Transport af Varer eller Materialier til eller fra de af dette vort Varsel omfattede Arbejdsgivere, selv om denne Transport besørges af andre Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Sluttelig skal vi, i Henhold til den af Arbejdsgiverforeningen tidligere indstiftede Kotume, og under Hensyn til, at vi endnu ikke er bekendt med Omfanget af den af Arbejdsgiverforeningen bebudede Lock-out, meddele, at forsaavidt denne Lock-out's Omfang skulde gøre det nødvendigt, eller forsaavidt den af os bebudede Arbejdsstandsning ikke skulde medføre en for os tilfredsstillende Ordning, forbeholder vi os paa Grundlag af vor anbefalede Skrivelse af 23. Februar d. A. at fremsende et yderligere — dette Varsel supplerende — 2det Varsel om udvidet Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

P. F. V.
sign. *Lyngsie.*

Chr. Sørensen.

Da dette Strejkevarsel i høj Grad omfatter vore Medlemmer, vedtog Hovedbestyrelsen at afsende 1ste Strejkevarsel for de af vore Medlemmer, som var beskæftigede paa Margarinefabrikerne og Sukkerfabrikerne. For den sidste Virksomheds Vedkommende var Forholdet dette, at Virksomheden havde opsagt Overenskomsten, men at der ingen Forhandling havde været. Vi afsendte saaledes Varslet, og udsendte Meddelelse herom til vore Medlemmer, idet vi mente ikke engang til at kunne udsætte dem for det, der skete i 1922, hvor Arbejdsmændene nedlagde Arbejdet en Uge før Kvinderne, til stor Gene for disse. Dette var vore Medlemmer ogsaa indforstaaet med, og 2det Strejkevarsel udsendtes

saaledes, at Strejkerne kunde træde i Kraft henholdsvis den 27. og 28. Marts. Imidlertid sker dette, at Dansk Arbejdsgiverforening til De samvirkende Fagforbund fremsendte Lock-outvarsel for Jernindustrien den 4. Marts; Lock-outvarslet lød som følger:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Efter at vi i Dag fra Dansk Arbejdsmands-Forbund har modtaget et 2det Strejkevarsel til Onsdag den 11. ds., hvorved bl. a. varsles Arbejdsstandsning for de hos Medlemmer af Jernindustriens Sammenslutning beskæftigede Arbejdsmænd, tillader vi os herved at meddele, at en kompetent Forsamling i Dag har vedtaget — i Fortsættelse af vort Varsel af 25. f. M. — at der fra og med Onsdag den 11. ds. ved den normale Arbejdstids Ophør iværksættes Arbejdsstandsning for samtlige Medlemmer af de øvrige Organisationer under De samvirkende Fagforbund, beskæftiget hos Medlemmer af Jernindustriens Sammenslutning, dog med følgende Undtagelser:

a) de hos Medlemmer af Foreningen af industrielle Reparationsværksteder beskæftigede Arbejdere,
b) de ved Reparation af Gas- og Vandledninger samt de ved Reparationsarbejde hos Dansk Maalerfabrik og hos A/S P. W. Hallengreen & Søn beskæftigede Arbejdere. For A/S M. P. Allerups Eft., Odense, træder Lock-out'en for Glødeovnsarbejderne først i Kraft fra og med Mandag den 23. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse. For de paa Galvaniseringsanstalterne beskæftigede Arbejdere træder Lock-out'en først i Kraft fra og med Onsdag den 18. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse,
c) de ved Hestebeslag beskæftigede Arbejdere,
d) de ved koncessionerede Virksomheder (Elektricitetsværker, Sporvejsselskaber, Jernbaneselskaber o. a.) beskæftigede Arbejdere,
e) de ved Fabrikation af Crown-Kork og Blikdaaser til Næringsmidler beskæftigede Arbejdere,
f) de ved Reparation af Fiskerifartøjer beskæftigede Arbejdere,
g) de som Kedel- og Maskinpassere beskæftigede Arbejdere.

P. F. V.
sign. *H. Langkjær.*
Sophus Agerholm.

Den 6. Marts henstillede Forligsinstitutionen at udsætte de varslede Strejker og Lock-out'er.

Skrivelsen er saalydende:

Under D. D. har Forligsinstitutionen tilskrevet Dansk Arbejdsmands-Forbund følgende:

„Forligsinstitutionen skal herved henstille til det ærede Forbund, at de til Ikrafttræden den 11. ds. varslede Strejker udsættes, idet man vil anse det for ganske umuligt saavel for Organisationerne som for Forligsmændene i Løbet af af nogle faa Dage at komme igennem de indgaaende og omfattende Overvejelser og Forhandlinger, som den foreliggende Arbejdssituation kræver, ligesom man vil betragte en indtrædende Arbejdsstandsning af det i fornævnte Varsel indeholdte Omfang som en alvorlig Hindring for Muligheden af fortsatte Forhandlinger.

Idet man tilføjer, at man samtidig har rettet en Henstilling til Arbejdsgiverforeningen om en Udsættelse af den varslede Lock-out i Jernindustrien, skal man foreslaa, at der i Morgen nærmere forhandles om, hvorvidt og paa hvilke Vilkaar de fornævnte Henstillinger om Udsættelsen vil kunne imødekommes. Videre fornøden Aftale foreslaas truffet pr. Telefon."

Hvilket man ikke undlader herved at meddele de ærede Forbund.

sign. *J. Dalhoff.*

Til vore Medlemmer!

At nærværende Blad først fremkommer nu, er af den Grund, at vi vilde have hele den foreliggende Situation i een Samling. — Næste Blad vil udkomme rettidig. Red.

Henstillingen fra Forligsinstitutionen blev tiltraadt af begge Parter, og der sammenkaldtes til Møde i Forligsinstitutionen den 13. Marts. Den 15. Marts om Morgenen fremsattes følgende Henstilling:

Under de Forhandlinger, som den 13. og 14. Marts er ført i Forligsinstitutionen om Arbejdsmandsoverenskomster, er det oplyst, at Konflikten angaar 8 af Dansk Arbejdsmands-Forbunds Landsoverenskomster og 70 Lokaloverenskomster afsluttede med Organisationer, der er tilknyttede nævnte Forbund, samt at der hidtil kun i ganske ringe Udstrækning har været ført Realitetsforhandlinger angaaende disse Overenskomster, idet Forhandlingerne er strandede væsentligst paa Grund af Uoverensstemmelser om Lønforholdene.

I Betragtning af, at en Løsning af de mange Spørgsmaal af lokal og teknisk Art, som saaledes frembyder sig, kun vil kunne ske paa tilfredsstillende Maade derved, at de interesserede Parter træder i direkte Forhandling med hinanden, maa Forligsmændene anse det for udelukket paa det nærværende Tidspunkt at foretage en egentlig Mægling i denne meget omfattende Sag.

Under de saaledes foreliggende Forhold skal Forligsmændene derfor henstille, at der bringes Forhandlinger i Gang angaaende Dansk Arbejdsmands-Forbunds udløbne og de i Aar senere udløbende Overenskomster indenfor de respektive Organisationer eller Underorganisationer, og at disse Forhandlinger forsaavidt angaar de udløbne Overenskomster føres til Afslutning i Løbet af 14 Dage efter Tiltrædelsen af nærværende Henstilling. Efterhaanden som der opnaas Enighed

om de forskellige Overenskomster, træder disse i Kraft; for saadanne Overenskomsters Vedkommende, hvor Enighed ikke opnaas, sker Indberetning herom til Hovedorganisationerne.

Det henstilles, at Forhandlingerne føres paa det Grundlag med Hensyn til Lønningerne,

at Jernindustriens Lønninger bliver uforandrede,

at Lønningerne i de øvrige Fag forhøjes med 3 pCt. efter de hidtil almindelige anvendte Regler for Reguleringerne,

at der i enkelte Fag med særlig lave Lønninger (herunder Teglværksindustrien) udover forannævnte Regulering kan foretages en Forhøjelse af Lønningerne med 2 Øre pr. Time, ligesom der kan foretages Reguleringer af enkelte Satser, der under de generelle Lønordninger er bragt ud af deres tidligere Niveau.

Iøvrigt føres Forhandlingerne (om Overenskomsternes almindelige Bestemmelser etc.) paa frit Grundlag.

Det henstilles endvidere, at der med Hensyn til fremtidige August- og Februarreguleringer i samtlige Overenskomster indføres følgende Bestemmelser:

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Det henstilles endelig, for derved at søge undgaaet, at samtlige Overenskomster fremdeles skal udløbe og forhandles hvert Aar, at det tages under Overvejelse, om Overenskomsterne kan forlænges paa 2 Aar. Forsaavidt dette ikke sker, henstilles det, at Opsigelse af Overenskomsterne til Udløb i 1926 ikke finder Sted uden efter forudgaaende Forhandlinger mellem de respektive Hovedorganisationer.

Af Hensyn til den Betydning, Bevarelsen af Arbejdsroen vi have for Udfaldet af Forhandlingerne, henstilles det, at Varsling eller Iværksættelse af Arbejdsstandsninger ikke finder Sted, inden Udløbet af forannævnte 14 Dages Frist.

København, den 14. Marts 1925.

sign. *J. Dalhoff.* sign. *Michael Koefoed.*
sign. *Adolph Jensen.*

Denne Henstilling kunde Arbejdsmændene imidlertid ikke tiltræde, førend den var forelagt en Kongres; dette vilde Arbejdsgiverforeningen ikke afvente, og Lock-out'en traadte i Kraft Onsdag den 18. Marts ved normal Arbejdstids Ophør, samtidig hermed traadte de varslede Strejker paa Margarine- og Sukkerfabrikerne i Kraft. For vort Forbunds Vedkommende kom ca. 3500 af vore Medlemmer ud i Kamp til Trods for Bestræbelser fra Regeringens Side om ved et Møde mellem Hovedorganisationernes snævreste Ledelse at opnaa en Udsættelse i sidste Øjeblik. Disse Bestræbelser strandede nemlig paa Jernindustriens Holdning.

Derefter havde Arbejdsgiverforeningen den 20. Marts indkaldt til Generalforsamling, hvor der vedtoges en Resolution, der tilkendegav fuld Tilslutning til den Stilling, Forretningsudvalget for Arbejdsgiverforeningen havde indtaget under hele den foreliggende Situation. Generalforsamlingen overdrog sin Myndighed til Hovedbestyrelsen og denne igen til Forretningsudvalget. Dette udsendte Fredag den 20. Marts sent om Aftenen et udvidet Lock-outvarsel, omfattende De samvirkende Fagforbunds Medlemmer beskæftigede hos Arbejdsgiverforeningen i en Række Fag. Som Svar herpaa traadte Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund sammen Mandag den 23. Marts og vedtog paa dette Møde 1) at indkalde Repræsentantskabet, 2) forelægge dette Regler om Paaligning af Ekstrakontingent, 3) Fastsættelse af de Grænser, hvorunder en Arbejdskamp maatte føres for at hidføre en for os tilfredsstillende Ordning.

Vi indkaldte da Hovedbestyrelsen, for at vi kunde tage Stilling til hele den foreliggende Situation og navnlig med Hensyn til Paaligning af Ekstrakontingent. Man enedes om at udskrive et Ekstrakontingent paa 5 Kr. pr. Uge for de af vore Medlemmer, som arbejder paa fuld Løn, og 2 Kr. pr. Uge for Medlemmer med indskrænket Arbejdstid og for Medlemmer, hvis Fortjeneste ikke overstiger 28 Kr. Fritagne for Ekstrakontingent er Ledvogtersker og de af vore Medlemmer, hvis Fortjeneste ligger under 20 Kr. Ekstrakontingentet skulde betales første Gang i Ugen fra 20. til 27. Marts. Hovedbestyrelsen vedtog ligeledes, at man skulde udbetale Understøttelse til alle Medlemmer med 4 Ugers Medlemsret.

Arbejdsgiverforeningens udvidede Lock-outvarsel skulde træde i Kraft Lørdag d. 28. Marts ved Arbejdstidens Ophør. Paa Repræsentantskabsmødet i De samvirkende Fagforbund d. 27. Marts meddelte Formanden, at Forligsmændene havde anmodet om en Konference for at orientere sig med Hensyn til, om der var Muligheder til Stede for at standse den løbende Konflikt og undgaa, at den udvidede Lockout traadte i Kraft Lørdag d. 28. Marts. Forligsmændene havde ligeledes konfereret med Arbejdsgiverne, og der blev fastsat et Møde hos Forligsmændene Fredag d. 27. Marts Kl. 4.

Kl. 4 paabegyndtes Forhandlingerne i Forligsinstitutionen, disse varede indtil Kl. 3½ Lørdag Nat,

da Forligsmanden gav begge Parter nedenstaaende *Mæglingsforslag:*

Efter de Konferencer, som Forligsmændene i Dag har ført med Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, er vi kommet til den Opfattelse, at den foreliggende Konfliktsituation bør søges løst ved:

at samtlige Jernindustriens Overenskomster med Organisationer under De samvirkende Fagforbund snarest muligt tages op til samlet Behandling paa frit Grundlag,

at samtlige andre opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund eller Organisationer herunder snarest mulig optages til Forhandling paa de i Henstillingen af 14. ds. vedrørende Arbejdsmandsoverenskomsterne angivne Grundlag med Hensyn til Lønninger, Reguleringer i Overenskomstperioden og Varighed, samt

at eventuelle resterende Uoverensstemmelser indberettes til Hovedorganisationerne senest den 6. April.

Vi skal tilføje, at vi vil finde det rimeligt, at Hovedorganisationerne — under Forbehold af Gensidighed — indtil videre giver Afkald paa at iværksætte de varslede Arbejdsstandsninger.

Vi skal herved anmode den ærede Arbejdsgiverforening og de ærede Forbund om at tage Stilling til ovenstaaende og meddele os Svaret i Løbet af Lørdag den 28. ds.

København, 27. Marts 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

Paa det afholdte Repræsentantskabsmøde i De samvirkende Fagforbund paalignedes der et Ekstrakontingent paa 8 Kr. pr. Uge for heltbetalende og 4 Kr. pr. Uge for halvtbetalende Medlemmer. Dette Ekstrakontingent blev imidlertid nedsat til det halve, efter at Lock-out'en d. 29. Marts blev udsat, men er senere, da den udvidede Lock-out traadte i Kraft, forhøjet til henholdsvis 8 og 4 Kr.

Vi nedsatte indenfor vort Forbund ligeledes Ekstrakontingentet fra 5 til 3 Kr. pr. Uge for de af vore Medlemmer, der arbejder paa fuld Løn.

Dansk Arbejdsgiverforening forkastede imidlertid denne Henstilling og fremsatte et nyt Forslag, som forkastedes ensstemmigt af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab. Da De samvirkende Fagforbund afleverede Svaret paa Henstillingen af 27. Marts, som var godkendt paa Repræsentantskabsmødet med alle Stemmer imod 2, var Forligsinstitutionen bekendt med, at Arbejdsgiverne havde forkastet denne, men til Trods herfor besluttede Forligsmændene at gøre endnu et Forsøg paa at afværge de udvidede Arbejdsstandsninger, som skulde træde i Kraft samme Aften. Der forhandledes da videre, og tidligt Søndag Morgen forelaa følgende Grundlag, hvorefter Arbejdsgiverne havde tiltraadt Henstillingen af 27. Marts. Dette Grundlag forelagdes De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, og efter at være underskrevet af de to Hovedorganisationers Formænd, aflystes den udvidede Lock-out Søndag Eftermiddag.

For at forebygge, at Arbejdsfreden brydes i endnu større Omfang end hidtil sket, forinden det har været Forligsinstitutionen mulig at foretage en egentlig Mægling i Konflikten, er De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen i et Møde i Forligsinstitutionen den 28. Marts 1925 enedes om, at der optages Forhandlinger paa det i Forligsmændenes Henvendelse af 27. ds. angivne Grundlag, idet der dog hertil føjes følgende:

at Indberetning til Hovedorganisationerne om de lokale Forhandlingers Forløb sker umiddelbart efter disses Afslutning og senest den den 6. April, idet eventuelt resterende Uoverensstemmelser i senere indkommende Indberetninger ikke vil kunne optages til Forhandling,

at Uoverensstemmelser, som ikke bringes til Ophør ved Hovedorganisationernes Bistand, snarest indberettes til Forligsinstitutionen, som har givet Tilsagn om at optage Mægling i disse Sager og afslutte Mæglingen hurtigst muligt — og saavidt gørligt — senest Lørdag den 11. April, og

at Svar paa Mæglingsforslag, stillet af Forligsinstitutionen, afgives hurtigst muligt og i intet Tilfælde senere end 5 Dage efter Forslagets Fremsættelse.

De varslede Arbejdsstandsninger udsættes, men vil, forsaavidt Enighed ikke opnaas om samtlige af Forligsinstitutionen stillede Mæglingsforslag, kunne iværksættes i deres fulde Udstrækning med 24 Timers Varsel efter den første foreliggende Forkastelse af et Mæglingsforslag.

Naar fuld Enighed er opnaaet, ophæves alle iværksatte Arbejdsstandsninger og alle Varsler bortfalder.

København, den 28. Marts 1925.

For De samvirkende Fagforbund
Carl F. Madsen,
For Dansk Arbejdsgiverforening
Langkjær.

Til Forklaring paa, hvad der menes med, at Forligsmandens Henvendelse af 27. Marts skal danne Grundlaget for Forhandlingerne, henviser vi til foranstaaende Forslag af nævnte Dato.

Af ovenstaaende Skrivelse vil man se, at der nu skulde optages Forhandlinger mellem Parterne, og hvis disse endte resultatløse, skulde Hovedorganisationerne forhandle videre og have dette tilendebragt senest den 6. April, og Uoverensstemmelser, som ikke bragtes til Ophør ved Hovedorganisationernes

Bistand, skulde snarest indberettes til Forligsinstitutionen, som hurtigst muligt, og senest Lørdag den 11. April skulde have stillet Mæglingsforslag. Paa disse Mæglingsforslag skulde der senest 5 Dage efter været afgivet Svar. Vi optog straks Forhandlinger og fik afsluttet Overenskomster for følgende Virksomheder:

Med Øresunds kemiske Fabriker er forlænget imod, at alle Lønninger forhøjes med 3 pCt.

Overenskomsten er forlænget til 1. Marts 1927 uden Reguleringer.

Med Aalborg Portland Cementfabrik og Nørresundby Cementfabrik er oprettet en ny Overenskomst. Lønnen er for unge Kvinder under 18 Aar 55 Øre pr. Time, for Kvinder over 18 Aar 67 Øre pr. Time. Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1926.

Med Mælkekondenseringsfabriken i Horsens er forlænget med følgende Ændringer: Timelønnen fastsættes til 74 Øre + 3 pCt. Til Daasefabrikens Akkordfortjeneste tillægges 7 pCt.

Fyldning og Pakning reduceres med 5 pCt., saaledes at der tillægges de nugældende Akkorder 2 pCt.

Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927 med Reguleringer.

Med Københavns Farvefabrik og Papirfarveri er afsluttet imod, at Kvinderne faar samme Ordning som hos Rich og Sønner.

Med Knapfabriken „Haima", Roskilde er forlænget imod, at der tillagdes saavel Timeløn som Akkorder 3 pCt. Timelønnen er de første 4 Uger 59 Øre pr. Time, derefter 68 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927 uden Reguleringer.

Med Regnfrakkefabriken „Norden", Odense, er afsluttet Overenskomst. Der tillagdes Lønningerne 3 pCt.

Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927 med Reguleringer.

Med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 er Overenskomsten fornyet paa følgende Vilkaar: Timelønnen forhøjes med 3 pCt. + 2 Øre. Akkorderne forhøjes med 3 pCt.

Overenskomsten udvides til ogsaa at omfatte Hammenholt Teglværk og er gældende til 1. Februar 1927 uden Reguleringer.

Med Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik er Overenskomsten forlænget med et Tillæg, saaledes at de kvindelige Arbejderes Løn bliver $^2/_3$ af de mandlige Arbejderes.

Langt den overvejende Del af vore Forhandlinger endte resultatsløse, og mange af vore Overenskomster fik vi slet ikke Forhandling paa før den 3. April i Arbejdsgiverforeningen, vi havde da 61 Overenskomster, saavel fra Provinsen som fra København, til Behandling. Ogsaa Forhandlingen i Arbejdsgiverforeningen bristede, kun for Akkordernes Vedkommende opnaaedes Enighed, idet der skulde tillægges disse 3 pCt. Den 11. April stillede Forligsmændene for vort Forbunds Vedkommende følgende Forslag:

Mæglingsforslag fra Forligsmændene.

Samtlige opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Organisationer eller Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen fornyes for et Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt med følgende Ændringer:

I. Lønninger.

a. Margarineindustrien:

Ugelønnen fastsættes til Kr. 36,25 i København og Kr. 35,50 i Provinsen.

b. Samtlige øvrige Overenskomster, hvorom der ikke er truffet særlig Aftale:

1) Samtlige Lønninger, om hvilke der ikke er truffet anden Aftale mellem Parterne, forhøjes med 3 pCt.
2) Minimallønsatserne i Jernindustrien forhøjes med 2 Øre pr. Time.
3) Udover den i ovenstaaende Punkt 1 skete Forhøjelse foretages følgende Forhøjelser af Lønningerne:

For nugældende Timelønninger:

	København.	Provinsen.
2 Øre pr. Time	under 70 Øre	under 66 Øre
1 - —	70 -	66 -

For nugældende Ugelønninger:

	København	Provinsen
1 Kr. pr. Uge	under Kr. 32,50	under Kr. 30,50
50 Øre —	Kr. 32,50–33,00	Kr. 30,50–31,00

Særlige Lønsatser for unge og uøvede Arbejdersker forhøjes dog saaledes, at den nuværende Afstand mellem disse indbyrdes og Afstanden til Lønnen for voksne Arbejdersker bevares uforandret.

II. Særlige Bestemmelser.

1) Margarineindustrien:

Hvor Renholdelse af Kitler og Forklæder ikke foretages af Fabrikerne, betales der i Godtgørelse 75 Øre for Vask af en Kittel og 50 Øre for et Forklæde for hver Gang.

2) Sæbefabriker i Provinsen:

Karenstiden er 6 Maaneder, Oprykning fra laveste til højeste Lønsatser sker efter 3 Maanedets Forløb.

Ovennævnte Bestemmelser træder i Kraft for de udløbne Overenskomsters Vedkommende fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages, for de ikke udløbne Overenskomsters Vedkommende fra Overenskomsternes Udløbstid at regne.

København, den 11. April 1925.

sign. *Dalhoff.* sign. *M. Koefoed.*

sign. *Adolph Jensen.*

Svar paa nærværende Forslag afgives Lørdag den 18. ds. Kl. 12 Middag.

Dette Forslag udsendtes til Afstemning i Afdelingerne, og Afstemningen gav følgende Resultat: 1432 Stemmer for Forslaget, 532 Stemmer imod, altsaa en Majoritet paa 900 Stemmer.

Vore Medlemmer i Jernindustrien forkastede Forslaget ligesom Smedene og Arbejdsmændene. Forligsmændenes Forslag var da bortfaldet, og den udvidede Lock-out var nu en Kendsgerning.

Arbejdsgiverforeningen havde ladet det være det afgørende, at alle 22 Mæglingsforslag skulde være accepterede, for at Kampen skulde ophøre. Ca. 1000 til af vore Medlemmer blev ved den udvidede Lock-out kastet paa Gaden, og af vort Forbunds ca. 11000 Medlemmer havde vi ca. Halvdelen ude i Strejker og Lock-out.

De samvirkende Fagforbund modtog kun gennem Pressen Meddelelse om Lock-outudvidelsen, som først udsendtes om Aftenen ved 10-Tiden Lørdag d. 18. April, men om Søndagen afsendte De samvirkende Fagforbund en Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen, hvori det meddeltes, at den af Forbundene varslede Sympatistrejke vilde blive iværksat Tirsdag den 21. April ved normal Arbejdstids Ophør.

I Forretningsudvalgsmødet den 20. April besluttedes det at genoptage de Satser for Paaligningen paa 8 og 4 Kr. pr. Uge, som Repræsentantskabet havde godkendt.

Lock-out'er, Strejker og Sympatistrejker var saaledes i fuld Gang.

Den samme Dag, som den udvidede Lock-out traadte i Kraft, henvendte Forligsmændene sig saavel til De samvirkende Fagforbund som til Arbejdsgiverforeningen for at faa Forhandlingerne genoptagne og i nogle Fag at faa Parterne bragt i direkte Forhandling med hinanden. Der har fundet en Del Forhandlinger Sted, og det er derved konstateret, at Uoverensstemmelserne i flere Fag er forholdsvis smaa.

Den 4. Maj indkaldtes der til Repræsentantskabsmøde i De samvirkende Fagforbund, og der afholdtes ordinær Generalforsamling fra den 5. til den 7. Maj, hvor følgende Forslag blev vedtaget:

> Idet Generalforsamlingen henholder sig til Manifestet, som vedtoges af Repræsentantskabet den 26. Marts, og bifalder de deri fremsatte Synspunkter, maa det paany fremhæves, at Ansvaret for den ødelæggende Kamp, som nu føres, ligger hos Arbejdsgiverforeningen, som bevidst har hindret de enkelte Fag i at forhandle sig til Afslutning om Overenskomsterne. Dernæst maa det beklages, at man har søgt at gennemføre en Ordning, der bød Jernindustriens Arbejdere ringere Tillæg, end man bød andre Fags Arbejdere, ligesom det ogsaa maa stemples som ganske utilbørligt, at Arbejdsgiverforeningen søger at forsvare og opretholde Lønninger, som ligger langt under det almindelige Lønniveau.
>
> De samvirkende Fagforbund, som har bestræbt sig for at afværge Konfliktens Udbrud, er fremdeles besjælet at Ønsket om at bringe den nu etablerede, store og ødelæggende Arbejdskamp til Ophør.
>
> Det besluttes derfor at foreslaa Dansk Arbejdsgiverforening:
>
> at de af forskellige Fagforbund udenfor Jern- og Metalindustrien vedtagne Mæglingsforslag godkendes, saaledes at Arbejdet kan genoptages paa de i disse Forslag fastsatte Vilkaar;
>
> at i de Fag, i hvilke Mæglingsforslagene er forkastede, eller er vedtagne med Forbehold af visse Ændringer, føres de senest optagne Forhandlinger videre mellem de direkte interesserede Parter, for derved at søge tilvejebragt en Løsning af de foreliggende Uoverensstemmelser.
>
> at der for Jern- og Metalindustriens Arbejdsmænd, Kvinder og faglærte Arbejdere maa optages direkte Forhandlinger med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning med det Formaal at fremskaffe Løntillæg, svarende til det, som er fastsat i Mæglingsforslagene for andre Fags Arbejdere.
>
> Endelig kræver Generalforsamlingen, at der tilvejebringes en Ordning for Fremtiden, der sikrer, at reelle, fagvise Forhandlinger optages, naar Overenskomsterne er opsagte, og at Forhandlingerne tilendebringes før Overenskomsternes Ophør. Saadanne Forhandlinger skal have fundet Sted, forinden Uoverensstemmelser om overenskomstmæssige Forhold kan bringes frem til Forhandling i Hovedorganisationerne og Forligsinstitutionen.

Efter Generalforsamlingens Slutning, Torsdag den 7. Maj, mødtes de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg for at orientere sig angaaende den paa Generalforsamlingen vedtagne Resolutions Rækkevidde. Paa Mødet enedes man om en Aftale eller Overenskomst, der fastslog, efter hvilke Retningslinier Forhandlingerne skulde føres.

Overenskomsten er saalydende:

1) Ang. Uoverensstemmelserne i de Fag, i hvilke Mæglingsforslagene er forkastede eller er vedtagne med Forbehold af visse Ændringer, fortsættes Forhandlingerne.

2) Ang. Uoverensstemmelserne i Jernindustrien optages Forhandlinger mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og henholdsvis Repræsentanter for de i Jernindustrien beskæftigede faglærte Arbejdere, Arbejdsmændene og Kvinderne.

3) Der optages en direkte Forhandling mellem Dansk Arbejdsmands-Forbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

4) Der nedsættes et Udvalg til at udarbejde Forslag til Forhandlingsregler.

Mødetid for de foran omtalte Møder aftales paa sædvanlig Maade mellem de respektive Organisationers Kontorer.

Vort Forbund optog Forhandlinger med Jernindustriens Sammenslutning Lørdag d. 9. Maj. Disse Forhandlinger endte resultatløse, ligesom Forhandlingerne med Smede- og Maskinarbejderforbundet og Arbejdsmændene. Den 15. Maj traadte den af Dansk Arbejdsmands-Forbund varslede Transportarbejderstrejke i Kraft, og en Del af vore Medlemmer blev igen arbejdsløse. Forligsmændene havde forinden Ikrafttrædelsen rettet en Henvendelse til Dansk Arbejdsmands-Forbund om at aflyse denne Strejke; dette kunde Dansk Arbejdsmands-Forbund selvfølgelig ikke, men havde der været rettet en Henstilling om at udsætte Transportarbejderstrejken, havde der været Mulighed til Stede for, at denne Henstilling kunde være bleven efterkommet. Hovedorganisationerne traadte nu til, og der førtes en Del Forhandlinger.

Disse Forhandlinger drejede sig om Overenskomsterne for de faglærte Arbejdere og Kvinderne i Jernindustrien.

Forud for Forhandlingerne afholdtes et Møde mellem Repræsentanter for de Fag, der har Overenskomst med Jernindustriens Sammenslutning, for at præcisere Fagenes Standpunkt overfor Arbejdsgiverforeningen. Mødet, der afholdtes Fredag den 22. Maj i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Lokaler, Gl. Kongevej 6, bragte ogsaa det tilsigtede Resultat, idet Fagenes Krav og Særstandpunkter fremlagdes og formuleredes paa en saadan Maade, at det om Eftermiddagen ved Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen viste sig muligt at haandtere Stoffet. Mødet i Arbejdsgiverforeningen begyndte Kl. 2 Fredag Eftermiddag den 22. Maj og sluttede Kl. 5½ Lørdag Morgen den 23. Maj.

Det viste sig ret snart efter Forhandlingernes Begyndelse, at der var Mulighed for at naa til en Ordning. For første Gang i hele indeværende Aar kom der en virkelig Forhandling ud af Mødet, og det begyndte at glide. Efter et Plenarmøde toges der fat Fag for Fag, og den ene Uoverensstemmelse efter den anden ryddedes til Side.

For vort Forbunds Vedkommende opnaaedes følgende Forslag:

Mellem Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark er opnaaet Enighed om følgende:

Punkt 1.

Overenskomsten forlænges til 1. Februar 1927, til hvilken Tid den kan opsiges til Ophør med 3 Maaneders Varsel.

Punkt 2.

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, herunder Minimalløn og Mindstebetaling, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Punkt 3.

Minimallønninger:

Den i Overenskomsten af 23. Januar 1924 under Punkt 2 a og 2 b omtalte Karenstid fastsættes til 2 Maaneder. Øvrigo Minimallønninger faar foruden 3 pCt. Forhøjelse et Tillæg af 2 Øre.

Lønninger, som ligger mellem 61—65 og 65—69 Øre, respektive i Provinsen og København, forhøjes til henholdsvis 65 og 69 Øre pr. Time.

Ovennævnte Lønreguleringer træder i Kraft ved Arbejdets Genoptagelse.

Punkt 4.

Fra 1. August d. A. forhøjes samtlige ikke nævnte Lønninger med 3 pCt., hvortil kommer:

	København:	Provinsen:
2 Øre pr. Time under	70 Øre	66 Øre
1 - - — paa og over .	70 -	66 -

Punkt 5.

Akkordbasis forhøjes til 89 Øre i København og 84 Øre i Provinsen.

Punkt 6.

Nærværende Forslag forelægges begge Parters Organisationer til Vedtagelse eller Forkastelse, og Meddelelse om Resultatet skal være begge Parter i Hænde senest Fredag den 29. Maj.

Punkt 7.

Forslagets eventuelle Vedtagelse sker under Forudsætning af Arbejdets Genoptagelse Tirsdag den 2. Juni, og hvis ikke saadan Genoptagelse af Arbejdet sker, er begge Parter løst fra deres eventuelle Forpligtelser efter nærværende.

Man er endvidere enige om, at Offentliggørelse af nærværende Overenskomst ikke maa finde Sted, før den i Punkt 6 nævnte Frist er udløbet.

København, den 23. Maj 1925.

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark:

R. Helweg.

For Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:

Alvilda Andersen.

Tillæg til Overenskomst
med
Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Minimallønninger:

a. København:

For kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar 60 Øre pr. Time.

For kvindelige Arbejdere over 18 Aar 64 Øre pr. Time.

De to første Maaneder efter Antagelsen er Minimallønnen 5 Øre lavere, altsaa henholdsvis 55 Øre og 59 Øre. Dette gælder dog ikke saadanne Tilfælde, hvor en kvindelig Arbejder tidligere har været beskæftiget 2 Maaneder eller derover hos den paagældende Virksomhed.

Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund kan, naar der er forløbet 2 Maaneder efter deres Antagelse, ved Timelønsarbejde ikke erholde en mindre Betaling end:

64 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar.

69 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere over 18 Aar.

b. Provinserne:

For kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar 54 Øre pr. Time.

For kvindelige Arbejdere over 18 Aar 60 Øre pr. Time.

De to første Maaneder efter Antagelsen er Minimallønnen 5 Øre lavere, altsaa henholdsvis 49 Øre og 55 Øre. Dette gælder dog ikke saadanne Tilfælde, hvor en kvindelig Arbejder tidligere har været beskæftiget 2 Maaneder eller derover hos den paagældende Virksomhed.

Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund kan, naar der er forløbet 2 Maaneder efter deres Antagelse, ved Timelønsarbejde ikke erholde en mindre Betaling end:

58 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar.

65 Øre pr Time for kvindelige Arbejder over 18 Aar.

Timelønninger:

Til Timelønningerne gives ved Arbejdets Genoptagelse ikke andre Tillæg end dem, der er en Følge af de under „Minimallønninger" anførte Forhøjelser.

Den 1. August 1925 forhøjes Timelønningerne saaledes, at nugældende Lønninger — incl. de Tillæg, der maatte være givet som Følge af Forhøjelse af Minimallønninger og Mindstebetalinger — faar et Tillæg af 3 pCt. og yderligere

	København:	Provinsen:
2 Øre pr. Time under. . . .	70 Øre	66 Øre
1 - - — paa og over.	70 -	66 -

Eksempler:

København:

Nuværende Løn.	forhøjes fra Abejdets Genoptagelse med Øre	til Øre	forhøjes fra 1. August med Øre	til Øre
65	4	69	0	69
66	3	69	1	70
67	2	69	2	71
68	1	69	3	72
69	0	69	4	73
70	0	70	3	73
71	0	71	3	74
72	0	72	3	75
o. s. v.				
Provinserne:				
61	4	65	0	65
62	3	65	1	66
63	2	65	2	67
64	1	65	3	68
65	0	65	4	69
66	0	66	3	69
67	0	67	3	70
68	0	68	3	71
o. s. v.				

Akkorder:

Samtlige Akkorder faar fra og med 1. August 1925 et Tillæg af 3 pCt.

Fra samme Tidspunkt forhøjes den nugældende Akkordbasis fra 82 Øre i Provinserne og 86 Øre i København til 84 Øre i Provinserne og 89 Øre i København.

Ved den foretagne Urafstemning godkendtes Overenskomsten af vore Medlemmer med 1288 St. Majoritet, idet der er afgivet 1490 Ja og 202 Nej, 36 blanke.

Som tidligere meddelt vedtog vore Medlemmer Forligsforslaget af 11. April, hvorimod Arbejdsgiverne forkastede dette, idet de vilde have Udløbstiden af Overenskomsterne ændret fra 1 til 2 Aar med Reguleringer. Den 26. Maj optoges Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen, hvor følgende Forslag kom til at foreligge:

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening enedes man om at forny samtlige opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Organisationer eller Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa de Vilkaar, der er fastsat i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 11. April d. A.

Fornyelsen gælder for et Aar fra de respektive Overenskomsters Udløbstid at regne, dog saaledes, at hvis vedkommende Arbejdsgiverorganisation eller Enkeltvirksomhed ikke inden 1. Januar 1926 har opsagt Overenskomsten med Kvindeligt Arbejderforbund eller tilkendegivet, at den ønsker at opsige Overenskomsten til Udløb i 1926, fornyes Overenskomsten yderligere et Aar, saaledes at den tidligst kan opsiges med 3 Maaneders

forudgaaende Varsel til den sædvanlige Udløbstid i 1927. I dette Tilfælde er vedkommende Arbejdsgiverorganisation eller Enkeltvirksomhed forpligtet til fra de respektive Overenskomsters normale Udløbstid i 1926 af forhøje de overenskomstmæssige Lønninger med samme Tillæg, som nu ydes efter nærværende Overenskomst.

Der indtræder derhos Lønregulering efter følgende Bestemmelse:

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne — første Gang i Februar 1926 — idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ved Pristalsreguleringen i Foraaret 1926 indtræder en eventuel Regulering af Lønningerne, dog først ved de respektive Overenskomsters Udløbstid, samtidig med Ydelsen af den under nærværende Overenskomsts 2. Stk. sidste Punktum omtalte Forhøjelse af Lønningerne.

Naar en af de af nærværende Vedtagelse omfattede Overenskomster af en af Parterne er opsagte til Ophør, finder der ingen yderligere Lønreguleringer Sted i det Aar, i hvilket Overenskomsten udløber.

Nærværende Overenskomst er indgaaet under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion, og Svar paa, om den er godkendt eller forkastet, skal foreligge senest Fredag den 29. Maj.

København, den 26. Maj 1925.

For Kvindeligt Arbejderforbund
Alvilda Andersen.
For Dansk Arbejdsgiverforening
H. Langkjær.

Dette Forslag er forelagt vore Medlemmer og godkendt med 883 Stemmers Majoritet, idet der er afgivet 929 Stemmer for og 46 Stemmer imod.

Den 7. April afholdtes Fællesmøde mellem vort Forbund og Tekstilfabrikantforeningen med Hovedorganisationens Medvirken for Oprettelse af nye Overenskomster for de af vore Medlemmer, der er beskæftiget paa Maskinstrikkerierne. Man enedes om følgende:

Med Hensyn til Lønninger, Lønregulering og Varighed følger Kvindeligt Arbejderforbund de Regler, som maatte blive gældende for Tekstilarbejderforbundet.

Der var dernæst Enighed om, at der mellem Parterne skulde forhandles om Regulering af visse Priskuranter, hvor der forelaa Krav fra begge Sider.

Endelig vil Organisationerne uopholdelig optage Forhandling om ensartet Ugelønsskala og Karenstid for Provinsfabrikerne. Fører denne Forhandling ikke til Enighed, indberettes disse Uoverensstemmelser til Forligsinstitutionen. Opnaas Enighed, betragtes Overenskomsten som sluttet.

Der optoges Forhandling Dagen efter, hvor man enedes om følgende:

Ved et Møde i Dag i Tekstilfabrikantforeningen mellem Repræsentanter for denne og for Kvindeligt Arbejderforbund enedes man om at erstatte de i Løntarifferne for

K. Madsens Trikotagefabrik, Horsens,
A/S I. Chr. Møller & Co., Aarhus,
Vejle Trikotagefabrik, Vejle, og
Østjysk Trikotagefabrik, Vejle,

hidtil fastsatte Ugelønsskalaer med nedennævnte Fællesskala, i hvis Satser er includeret det generelle Tillæg paa 3 pCt., som forventes at blive gennemført ifølge Forligsinstitutionens Forslag af 28. Marts:

Ved Antagelsen	Kr.	14,00	pr. Uge
Efter 1 Maaned	-	17,00	—
— 2 Maaneder	-	20,00	—
— 3 —	-	23,00	—
— 4 —	-	26,00	—
— 5 —	-	29,00	—
— 6 —	-	33,00	—

Gennemførelsen af denne Fællesskala maa ikke medføre Lønreduktion for nogen nu beskæftiget Arbejder.

Med Hensyn til de hos A/S I. Chr. Møller, Aarhus, hidtil ydede personlige Tillæg for visse af Arbejderne har Fabrikant Møller givet Tilsagn om ikke at ville nedsætte disse.

Den nye Lønningsskala træder først i Kraft, naar Overenskomstforholdet mellem de to Organisationer i sin Helhed er blevet afsluttet.

København, d. 8. April 1925.

For Tekstilfabrikantforeningen
(sign.) *Holm.*
For Kvindeligt Arbejderforbund
(sign.) *A. Andersen.*

Dette er udsendt til Afdelingerne og godkendt af disse, og i Skrivelse af 28. Maj har Tekstilfabrikantforeningen meddelt os, at der er truffet den Ordning med Tekstilarbejderforbundet, at Overenskomsten med dette er fornyet paa følgende Betingelser:

Et generelt Løntillæg paa 3 pCt.,
Pristalsregulering efter Forligsinstitutionens Forslag
og med Varighed indtil Februar 1927.

Vor Overenskomst med Tekstilfabrikantforeningen er saaledes i Orden.

Den 29. Maj afholdt Arbejdsgiverforeningen et Hovedbestyrelsesmøde, hvor man bl. a. behandlede

det af vor Generalforsamling og iøvrigt under Forhandlingerne ofte fremsatte Krav om at faa Arbejdet genoptaget i de Fag, hvori der enten er oprettet Overenskomst, eller Mæglingsforslag fra Forligsinstitutionen er vedtaget af begge Parter.

Hovedbestyrelsens Beslutning gik ud paa, at dette Krav ikke kunde imødekommes.

Dette meddelte Arbejdsgiverforeningen i en Skrivelse De samvirkende Fagforbund, som dette behandlede paa et Møde Lørdag den 30. Maj og vedtog at sende en Afskrift af Skrivelsen til Dansk Arbejdsmands-Forbund med Forespørgsel, om Forbundet kunde tiltræde, „at der aftales nye Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken, saaledes at ogsaa Dansk Arbejdsmands-Forbund deltager i disse Forhandlinger, forsaavidt angaar det ærede Forbunds endnu ikke ordnede Overenskomstforhold.

Paa denne Henvendelse modtog vi samme Dag følgende Svar:

De samvirkende Fagforbund i Danmark,
her.

I Anledning af de ærede Fagforbunds Forespørgsel af Dags Dato tillader vi os omgaaende at meddele, at vi intet har og heller ikke siden De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling den 5. og 6. ds. har haft noget imod, at de ærede Fagforbund deltager i Forhandlingerne om vore Overenskomstforhold til Arbejdsgiverforeningen, og at vi heller intet har imod, at Forhandlingerne med Arbejdsgiverforeningen desangaaende aftales ved de ærede Fagforbund.

Vi bemærker dog, at vi ikke har vore Repræsentanter til Stede her i Byen i Dag og ikke kan tilkalde dem til noget Møde, der berammes, før tidligst i Morgen efter Kl. 10 Formiddag, men vi vil dog her pege paa, at alle vore Folk — ikke mindst undertegnede Forbunds-Formand i høj Grad trænger, og længe har trængt, til en Hviledag og derfor ganske naturligt ønsker helst at holde Pinsen fri for Forhandling.

P. F. V.
sign. *Lyngsie.*

Chr. Sørensen.

Efter Modtagelsen heraf, og efter at der telefonisk var truffet Aftale om disse Forhandlinger, afsendte vi følgende Svar paa Arbejdsgiverforeningens Skrivelse:

Til Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

Vi anerkender Modtagelsen af den ærede Arbejdsgiverforenings Skrivelse af 29. ds.

Uden at indlade os paa Polemik med de i Skrivelsen fremsatte og fra vor Side saa ofte imødegaaede Synspunkter, skal vi kun tillade os at bemærke, at vi understreger det i Skrivelsen givne Tilsagn om Medvirken til en hurlig Afslutning af Konflikten.

I Overensstemmelse hermed har vi forespurgt Dansk Arbejdsmands-Forbund, om det vil tiltræde, at nye Forhandlinger aftales. Herpaa har vi modtaget bekræftende Svar, hvilket allerede telefonisk er meddelt den ærede Arbejdsgiverforening. Vi tillader os derfor at anerkende Rigtigheden af, at der telefonisk mellem den ærede Arbejdsgiverforening og os med Tilslutning af Dansk Arbejdsmands-Forbund er berammet Møde til Mandag den 1. Juni Kl. 10 Formiddag.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Hans Jacobsen.

Mødet fandt Sted efter Bestemmelsen, og De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved Carl F. Madsen, Chr. Sørensen og Hans Jacobsen, og fra Dansk Arbejdsmands-Forbund mødte Lyngsie og et 5 Mands Udvalg bestaaende af Vald. Petersen, Joh. Kortsen, Th. Christiansen, Aarhus, S. Jacobsen, Aalborg, og C. Gram, København. Arbejdsgivernes Repræsentanter var H. Langkjær, Ejner Jørgensen, S. Agerholm, Direktør Jacob, Direktør Dorph Broager og Grosserer Styhr.

Der afholdtes først et Plenarmøde, hvori begge Parter fremsatte deres Synspunkter, og efter en Frokostpavse nedsattes et snævrere Udvalg bestaaende af Lyngsie, Vald. Petersen og Carl F. Madsen fra vor Side, og Ejner Jørgensen, Agerholm og Direktør Jacob fra Arbejdsgiverne.

Forhandlingsgrundlaget var det Forslag, der forelaa fra Dansk Arbejdsmands-Forbund den 15. Maj, og i Løbet af Aftenen og Natten udvekslédes forskellige Forslag, men Kl. 5½ om Morgenen maatte Forhandlingerne afbrydes, uden at Enighed var opnaaet.

Tirsdag den 2. Juni indkaldte Forligsinstitutionen, efter en Konference med Carl F. Madsen, Parterne til Møde Kl. 4. De samvirkende Fagforbund var her repræsenteret af Formanden og Chr. Sørensen, fra Dansk Arbejdsmands-Forbund Lyngsie og 5 Mands Udvalget, og fra Arbejdsgiverne samme Repræsentanter som ved Forhandlingerne 2. Pinsedag.

Efter et Plenarmøde, og efter at Forligsmændene havde konfereret med Parterne, nedsattes et snævrere Udvalg, hvori der fra Arbejdernes Side deltog Lyngsie og Vald. Petersen, til nærmere at gennemgaa hele det foreliggende Materiale.

Forhandlingerne afbrødes Kl. 10½ om Aftenen for at fortsættes Onsdag den 3. Juni Kl. 1. Forligsmændene stillede Kl. 3 om Natten et Mæglingsforslag, paa hvilket der skulde afgives Svar Fredag den 5. Juni Kl. 6 Eftermiddag.

Ved denne Frists Udløb meddelte begge Parter til Forligsmændene, at Mæglingsforslaget var vedtaget.

I Jern- og Metalindustrien var allerede det af Arbejdsgivernes og Arbejdernes Repræsentanter udarbejdede Forslag til Overenskomst vedtaget af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark (Smede og Maskinarbejdere, Formere, Jern- og Metalslibere, Metaltrykkere og Specialarbejdere paa Skibsværfterne), Skibstømrerforbundet, Malerforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund.

For Bødkerforbundets Vedkommende fandt der en Forhandling Sted Mandag den 25. Maj, efter at en varslet Strejke var blevet udsat. Forhandlingerne bragte dog ikke Enighed til Veje, men strandede paa Forholdene hos et enkelt Firma, nemlig Oliefirmaet Alfr. Olsen. Her var Forholdet dette, at Firmaet, der hidtil havde haft særskilt Overenskomst, nu var indmeldt i Bødkerlauget og vilde som Følge heraf falde ind under Laugets Overenskomst.

Dette maatte Forbundet, navnlig af Hensyn til de heraf flydende Konsekvenser for andre lignende Firmaer, modsætte sig, og da Arbejdsgiverne ikke vilde vige fra deres Standpunkt, maatte Forhandlingerne strande. Strejken kunde derefter træde i Kraft med 24 Timers Varsel, men af forskellige Aarsager fandt Forbundet ikke dette opportunt.

Den 4. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et nyt Møde om dette Forhold, og her lykkedes det endeligt at naa til Enighed, og Strejkevarslet blev taget tilbage.

Samme Dag blev der paany forhandlet om Overenskomstforholdene for Straahattearbejderne, som heller ikke var gaaet i Orden ved Forligsmandsmægling, og ogsaa her opnaaedes endelig Enighed om de fremtidige Løn- og Arbejdsforhold.

Efter at Dansk Arbejdsmands-Forbund havde vedtaget Forligsmandsforslaget af 3. Juni, var der kun den keramiske Industri tilbage af alle de mange Overenskomster, idet Forhandlingerne paa Møder den 30. Maj og 1. Juni ikke bragte noget Resultat.

Da Lock-out'ens Afslutning var gjort afhængig af, at alle Fags Overenskomstforhold var bragt i Orden, blev der i den 11. Time arrangeret et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Juni, hvor man dog ikke naaede noget Resultat, men begge Parter enedes om at anmode Forligsinstitutionen om Bistand til en Løsning af Striden mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne i den keramiske Industri.

Den 5. Juni sammenkaldte Forligsmændene Parterne til en Konference, og hen paa Natten stilledes der et Mæglingsforlag, som Dagen efter blev forelagt til Afstemning med det Resultat, at begge Parter vedtog det.

Nu var altsaa alle Overenskomstforholdene bragt i Orden, og Lørdag Eftermiddag afholdt de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg et Fællesmøde for at formulere Stor-Konfliktens Afblæsning og Arbejdets Genoptagelse.

Efter 4 Timers Forhandlinger enedes man om følgende:

Overenskomst mellem
Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkendende Fagforbund har — efter at samtlige Overenskomstforhold nu er bragt i Orden — D. D. vedtaget:

1) at samtlige Strejker og Lock-outer indenfor Hovedorganisationernes Omraade aflyses, og at Arbejdet genoptages førstkommende Mandag den 8. Juni ved den normale Arbejdstids Begyndelse saa vidt muligt i samme Omfang og paa de samme Arbejdspladser som før Arbejdsstandsningen,

2) at de nye Overenskomster træder i Kraft fra og med ovennævnte 8. Juni, for saa vidt der ikke maatte være truffet anden Vedtagelse om deres Ikrafttræden,

3) at Fortrædigelser i Anledning af Forhold under Konflikten ikke maa finde Sted, og at alle i Anledning af saadanne Forhold anlagte Retssager hæves. Arbejde, der er paabegyndt under Konflikten, fuldføres efter Konfliktens Afslutning af de organiserede Arbejdere.

4) Uoverensstemmelser, der maatte opstaa i Anledning af Arbejdets Genoptagelse, maa ikke give Anledning til. at Parterne tager sig selv til Rette, men skal straks indberettes til Hovedorganisationerne.

*

Hovedorganisationerne er enige om, at der umiddelbart efter Konfliktens Afslutning nedsættes et Fællesudvalg. bestaaende af 5 Repræsentanter for hver af Hovedorganisationerne, til at udarbejde et Forslag til fremtidige Forhandlingsregler under Ledelse af en af Parterne valgt Forhandlingsleder; hvis Parterne ikke kan enes om Valget af en saadan, udpeges han af Den faste Voldgiftsret efter Reglerne for Indstilling af Forligsmænd.

Udvalgsarbejdet paabegyndes snarest muligt og skal være tilendebragt inden dette Aars Udgang.

For saa vidt der ikke opnaas Enighed, er Hovedorganisationerne frit stillede.

København, den 6. Juni 1925.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
H. Langkjær.
For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Carl F. Madsen.

Storkampen var herefter sluttet og Arbejdet genoptaget for de fleste af vore Medlemmers Vedkommende Mandag den 8. Juni. Den for alle saa skrækkelige Tid er overvunden, og vi er gaaet frelst ud heraf. Arbejdsgiverne har følt, at vore stolte Organisationer har bestaaet deres Prøve, den danske

Arbejderklasse har ved Sammenhold og Enighed tilbageslaaet det brutale Overgreb, der var rettet mod dem fra Arbejdsgivernes Side, og det er vor Overbevisning, at Arbejdsgivernes Krigsgalskab for en Tid er stækket, vore Organisationer og derigennem vore Hjem og Børn gaar en sikrere Fremtid i Møde.

Vi retter gennem vort Blad en indtrængende Tak til alle vore Medlemmer, baade dem, der har været ude i Kampen, og til dem, der har været i Arbejde, for hele den Maade, de har taget Situationen paa, ligesom vi takker vore Afdelingsledelser og Tillidsmænd, fordi de troligt har staaet Medlemmerne og os bi under den nu afsluttede Konflikt, idet vi haaber, at der nu maa komme en Tid, hvor vi ved forholdsvis Ro ved forenede Kræfter vil være i Stand til saa nogenlunde at hele de Saar, som Kampen har slaaet.

Til Danmarks organiserede Arbejdere!

Ved Afslutningen paa den store og alvorlige Kamp, der ved sit Omfang og sin Varighed er den største og bitreste, som har været paaført den organiserede danske Arbejderstand, ønsker vi at gentage, hvad vi ved Kampens Begyndelse fastslog gennem Repræsentantskabets enstemmigt vedtagne Manifest, nemlig, at vi har ikke villet Kampen. De Ulykker, den har paaført vort Samfund, véd vi os uden Ansvar for. Vi føjer hertil vor varmeste Tak til hele den kæmpende Arbejderhær, som ved sin værdige Holdning har værnet vor Klasses Ære, og som ved ubrydeligt Sammenhold, Enighed, og ubegrænset Offervilje har tilkæmpet sig en ærefuld Fred.

De danske Fagorganisationer gaar usvækkede ud af Kampen, og det er vor Forvisning, at de ved den Modstand, der er ydet mod den langvarige og omfattende Lock'out, har skaffet sig Sikkerhed i en lang Fremtid mod Gentagelser af saadanne Forsøg paa ved Overfald paa den samlede Arbejderklasse at nedslaa de enkelte Fags beskedne og berettigede Krav.

For Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund:
Carl F. Madsen.

Fællesmøder i Arbejdsgiverforeningen.

Arbejdsgiverforeningen har gennem De samvirkende Fagforbund tilstillet os følgende Klage:

Gennem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark har vi modtaget Klage over, at 41 hos A/S Vilh. Løngreens Fabriker, Odense, beskæftigede kvindelige Arbejdere, der var undtaget fra den af Arbejdsgiverforeningen varslede Lock-out, fordi de var beskæftiget ved Fremstilling af Konservesdaaser o. lign., har iværksat uvarslet Arbejdsstandsning Fredag den 27. ds.

Forinden Sagens Indbringelse tillader vi os at henstille, at det fornødne Møde afholdes mellem vore Organisationer, i hvilken Henseende Tid og Sted paa sædvanlig Maade kan aftales mellem vore Kontorer.

Dansk Arbejdsgiverforening:
Sophus Agerholm.

A. L. Østerberg.

Dette Møde har været afholdt, og Sagen er fra Arbejdsgivernes Side indbragt for Den faste Volgift.

Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen og Kvindeligt Arbejderforbund angaaende en Klage fra Kvindeligt Arbejderforbund over, at A/S De forenede jyske Produktforretninger har aflønnet to unge Kvinder under 18 Aar under Overenskomsten, og en Modklage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Kvindeligt Arbejderforbund havde nægtet at lade Spørgsmaalet om, hvorvidt den gældende Overenskomst ogsaa omfatter Kvinder under 18 Aar, enedes man om følgende:

Det oplystes, at de omhandlede 2 kvindelige Arbejdere ikke mere beskæftiges hos A/S De forenede jyske Produktforretninger.

Under disse Omstændigheder ønskede Arbejdsgiverne at foretage en nærmere Undersøgelse af, hvorvidt det rent teoretiske Spørgsmaal, om Overenskomsten ogsaa gælder for unge Kvinder under 18 Aar, har Udsigt til i Fremtiden at faa praktisk Betydning for Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen. Dersom man kommer til det Resultat, at en teoretisk Afgørelse ikke skønnes at ville faa nogen nævneværdig praktisk Betydning, erklærer man sig villig til for det foreliggende Tilfælde at efterbetale de to unge Kvinder, der har været beskæftiget hos A/S De forenede jyske Produktforretninger, Forskellen imellem den hidtil udbetalte Løn — 18 Kr. pr. Uge — og den i Overenskomsten fastsatte Timeløn paa 62 Øre.

I modsat Fald forbeholder saavel Kvindeligt Arbejderforbund som Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Sagen til Den faste Voldgiftsrets Afgørelse.

København, den 19. Maj 1925.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Vilh. Christensen.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
W. Elmquist.

For Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen:
V. Jaster.

For Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:
Alvilda Andersen.

Forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret.

Vore Medlemmer hos Worning & Petersen, Vejle, forlod sammen med de mandlige Arbejdere Arbejdet, fordi man mente, at Virksomheden var indbefattet i Strejkevarslet. Da det konstateredes, at Firmaet ikke var Medlem af Foreningen af danske Sæbefabriker, genoptog samtlige Arbejdere igen Arbejdet.

Imidlertid skaffede Firmaet Olie fra Aarhus Oliefabrik, og da Arbejdsmændene nægtede at arbejde med Raastoffer, som kom fra Aarhus Oliefabrik efter Konfliktens Udbrud, sendte Firmaet Folkene hjem. Kvinderne mente da ogsaa at være berettiget til at nægte at arbejde med Materiale fra den blokerede Fabrik og forlod Arbejdet.

Sagen indbragtes for Den faste Voldgiftsret, hvor følgende Forlig blev indgaaet:

Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 282-283.

Aar 1925 den 15. Maj Kl. 1 Efterm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 856:* Dansk Arbejdsgiverforening for A/S Worning & Petersen mod De samvirkende Fagforbund paa henholdsvis Dansk Arbejdsmands-Forbunds og dettes Vejle-Afdelings Vegne og Kvindeligt Arbejderforbund og dette Forbunds Vejle-Afdelings Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Industrifagene ved Sekretær Kaptajn Gustav Fog og A/S Worning & Petersen ved Direktør Aage Worning.

For de Indklagede mødte: De samvirkende Fagforbund ved Næstformand Vilh. Nygaard, Dansk Arbejdsmands-Forbund ved Forretningsfører Sophus Mortensen og Forbundets Vejle-Afdeling ved Formand Jens Nielsen samt Kvindeligt Arbejderforbund ved Formanden Fru Alvilda Andersen og Forbundets Vejle-Afdeling ved dens Formand Fru Dagmar Petersen.

Der fremlagdes: Klage af 25. April 1925 og Tilsvar af 5. Maj 1925.

Sagen drøftedes med Parterne. Forlig blev indgaaet saaledes, at de Indklagede indgik paa at betale: Dansk Arbejdsmands-Forbund 125 Kr. og Kvindeligt Arbejderforbund 75 Kr., til fuld Afgørelse af Sagen.

Klagerne tog derefter Klagen tilbage.

Retten hævet.

K. Sindballe.

E. Steincke.

Udlandet.

Den internationale faglige Centrals tredie Aarbog 1925.

Udgivet af Fagforenings-Internationalen i Amsterdam, 550 Sider, Pris 10 tyske Mark. Kan bestilles gennem Boghandelen eller direkte hos Den internationale faglige Centrals Forlagsafdeling, Tesselschadestraat 31, Amsterdam.

I disse Dage er udkommen Fagforenings-Internationalens nye Aarbog, som uden Tvivl kan betegnes som den mest fuldendte Haandbog for den internationale Fagbevægelse.

Ved Udgangen af 1923 var der under Internationalen indmeldt 23 faglige Landscentraler med 835 Organisationer og ialt 15.321.692 Medlemmer. For de 14.687.145 Medlemmers Vedkommende foreligger der Oplysning om Antallet af mandlige og kvindelige Medlemmer. Af sidstnævnte Tal var 12.507.426 eller 85,2 pCt. mandlige og 2.179.719 eller 14,8 pCt. kvindelige Medlemmer.

Af en Tabel over de forskellige Retninger indenfor Fagbevægelsen fremgaar, at det samlede Antal fagorganiserede Arbejdere og Arbejdersker i alle Lande var 36.439.320 ved Udgangen af 1923. Af dette Antal delte 16.490.121 Amsterdam-Retningens Standpunkt. 5.245.889 (hovedsagelig i Rusland) tilhørte kommunistiske Fagforeninger, medens 2.354.583 stod tilsluttet den kristelige og 404.700 den syndikalistiske Fagbevægelse. De resterende 11.970.027 tilhørte ikke nogen bestemt Retning.

En Tabel, der angiver Antallet af Fagforeningsmedlemmer efter Lande i Forhold til Befolkningsantallet, viser, at der i Østrig paa hver 100 Indbyggere kommer 17 organiserede. Samme Procentsats er i Tyskland 15,3, i England 13,3, i Australien 12, i Czekoslovakiet 11,1 og i Belgien 9,9. Til Landene med en ringe udviklet Fagbevægelse hører bl. a. Argentina, Finland, Bulgarien, Portugal, Jugoslavien, Peru, Rumænien, Sydafrika, Brasilien, Japan, Britisk- og Hollandsk Indien, Ægypten og Kina. I alle disse Lande er mindre end 1,5 pCt. af Befolkningen faglig organiseret.

Af Indholdet kan endvidere særlig fremhæves Tabellerne med Medlemsantal, Navn og Adresse paa de 835 Den internationale faglige Central tilsluttede Fagorganisationer samt en Oversigt over de af disse Forbund udgivne Fagblade. Endvidere indeholder Aarbogen Tabeller med Medlemsantal og Adresser paa de de internationale Fagsekretariater tilhørende Fagforbund, en Fortegnelse over allé paa Arbejderoplysnings-Omraadet arbejdende Institutioner samt en Fortegnelse over alle under den socialistiske Arbejder-Internationale, den kooperative Internationale og den socialistiske Ungdoms-Internationale indmeldte Organisationer.

Sluttelig maa endnu bemærkes, at Aarbogen for første Gang bringer udførlige Beretninger om Fagbevægelsens Stilling i de forskellige Lande, alle hidrørende fra førende Fagforeningsfolk.

Baade som Adressebog og som statistisk-faglig Haandbog vil Den internationale faglige Centrals Aarbog kunne gøre god Nytte for alle dem, der er virksomme i Fagbevægelsens Tjeneste eller iøvrigt interesserer sig for Arbejderbevægelsen.

Til Ledvogterskerne.

Ved nærværende tillader Undertegnede sig at rette Henvendelse til samtlige Medlemmer i 1ste, 2det og 3die Distrikt om at stille sig lidt velvillige over for Indsamlingen af Ekstrakontingentet, saaledes at hver rettidig betaler sit Beløb af 50 Øre pr. Uge, naar de forskellige Afdelingskasserere udsender Mærkerne, saa Pengene kan komme Forbundet i Hænde rettidig.

Vi maa dog alle huske paa, at vi har været holdt uden for den den store Konflikt, der har berørt Hundreder af Arbejderhjem. Vi har ogsaa været fritaget for at yde Bidrag til de Lock-outede, hvad andre Kvinder har maattet betale, derfor beder jeg indtrængende alle som en at betale deres paalagte Ekstrakontingent.

Paa Fællesbestyrelsens Vegne

Johanne Jensen,
Orehoved.

Ledvogterskerne i 1ste Distrikt.

Ledvogterskernes Afdeling 1ste Distrikt afholdt ordinær Generalforsamling Fredag d. 8. Maj 1925 Kl. 12 Middag paa „Fjordvilla" i Roskilde med følgende Dagsorden:

1) Generalforsamlingens Aabning.
2) Valg af Ordstyrer og Sekretær.
3) Forhandlingsprotokol og Virksomhed.
4) Regnskabet.
5) Indkomne Forslag.
6) Formandens og Kassererens Løn.
7) Valg af Bestyrelse og Suppleanter.
8) Valg af Revisorer og Suppleanter.
9) Eventuelt.

Punkt 1. Formanden aabnede Generalforsamlingen med at byde de mødte Velkommen og rettede et særligt Velkommen til Gæsterne, Forretningsfører Fru A. Andersen og Baneformand Petersen, Roskilde.

Punkt 2. Derpaa foretoges Valg af Ordstyrer og Sekretær. Formanden valgtes til Ordstyrer og Fru S. Hansen til Sekretær.

Punkt 3. Formanden oplæste Forhandlingsprotokollen og aflagde Beretning over Virksomheden i det forløbne Aar, omtalte Lønordningen om de 5 Øres Tillæg i Henhold til Forhandlingen af 17. Juli 1924 samt 10 Øres Tillæget til Afstandsbommene pr. Dag paa Afstande over 500 Meter, hvor der ikke er elektrisk Lys.

Formanden oplyste, at Distriktet havde rettet Klagen fra Stenløse, Medlemmerne fik nu, hvad de kunde tilkomme.

Forretningsføreren takkede for Indbydelsen og udtalte sig om Forhandlingen d. 17. Juli 1924, samt henviste til Forskellen paa Pristallet i 1919 og det Pristal, der var til Stede nu; henviste særligt til, at Ledvogterskerne var saadan stillet, at de ikke kunde strejke, derfor maatte vi reducere lidt paa Lønnen. Fru A. Andersen omtalte de fortvivlede Forhold, mange af Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer var ude i under Lock-out'en. Fruen oplyste, at man havde set sig nødsaget til at laane Penge af Dansk Arbejdsmands-Forbund og De samvirkende Fagforbund for at skaffe Midler til Understøttelse til dem, der var ude i Konflikten, og som saadan blev det nødvendigt at paalægge alle Medlemmerne af Forbundet, uden Hensyn til Lønnen, der tjentes, et ugentligt Ekstrakontingent af 50 Øre, indtil Gælden var betalt. Det vedtoges enstemmigt at yde ovennævnte Ekstrakontingent, indtil nærmere forelaa.

Forhandlingsprotokollen blev enstemmigt vedtaget.

Punkt 4. Kassereren oplæste Regnskabet for Afdelingen og Kransefonden, der enstemmigt vedtoges.

Punkt 5. Bestyrelsen stillede Forslag om at indskrænke Bestyrelsen fra 7 til 5 Medlemmer, hvilket vedtoges.

Punkt 6. Formandens og Kassererens Løn fastsattes til henholdsvis 100 og 125 Kr. pr. Aar.

Punkt 7. Bestyrelsen blev enstemmigt genvalgt. Til Suppleant valgtes Oline Knudsen, Vanløse.

Punkt 8. Revisorer og Suppleanter genvalgtes.

Punkt 9. Under Eventuelt drøftedes ingen Sager af særlig Betydning. Hr. Baneformand Petersen takkede for Indbydelsen og udtalte Ønsket om fortsat Held og Fremgang for Afdelingen og overbragte Hilsen fra Banepersonalets Afdeling.

Fru A. Andersen takkede atter paa Forbundets Vegne, fordi Ledvogterskerne stillede sig saa villigt overfor Ekstrakontingentet, samt takkede Bestyrelsen, fordi den vilde fortsætte med Virksomheden.

Da ikke flere ønskede Ordet, hævede Formanden Generalforsamlingen og takkede alle for den Ro og Orden, der havde hersket. *Johanne Jensen.*

*

Ledvogterskerne i 2det Distrikt.

Kvindeligt Arbejderforbund, Ledvogterskernes Afdl., 2det Distrikt, afholdt sin aarlige Generalforsamling i Ryomgaard Søndag den 10. Maj. Formanden aabnede Mødet og bød de mødte velkommen. Der var mødt 2 Repræsentanter fra 3die Distrikt, Fru *Johanne Jacobsen,* Herning, og Fru *Anna Rasmussen,* Ulstrup. Af vore Medlemmer her i 2det Distrikt havde vi gerne set, der var mødt flere. Tiden var sat saaledes, at de allerfleste nok kunde være kommen til Stede og derved vist Interesse for Arbejdet og tillige faa Forstaaelsen af vor Organisations Betydning. Vi ser ogsaa gerne, naar det er umuligt for Hustruen at komme, at Manden da møder i hendes Sted, fordi vi endnu ikke er saa kendte med Organisationsforhold, og Mændene da har givet os mange nyttige Raad og Vink, men det er først Kvinderne vi kalder paa, fordi det, vi endnu ikke kan, maa vi lære.

Der blev paa Generalforsamlingen valgt 2 Bestyrelsesmedlemmer: *Kristine Andersen,* Bredebro, og *Marie Rasmussen,* Strømmen. — Kasserersken *Marie Jensen,* Kærby pr. Kolind, genvalgtes med Akklamation.

Det blev vedtaget at søge Forhandling med Generaldirektoratet om vore Løn- og Arbejdsforhold, om Tillæget for Afstandstræk, som kun 2 af vore Medlemmer har faaet, og Vogterhusenes Vedligeholdelse, der her i 2det Distrikt er meget mangelfuld, og mere.

Ligeledes vedtoges det at forsøge at anskaffe en Fane for alle 3 Afdelinger ved frivillige Bidrag, suppleret af Afdelingskasserne i Forhold til Medlemsantallet i de forskellige Afdelinger. Vi haaber, at vore Medlemmer vil tage vel imod Listen og yde et Bidrag til Fanen, naar Listen kommer i Sommerens Løb. *Jensine Henriksen.*

Ledvogterskerne i 3die Distrikt.

Søndag den 3. Maj 1925 afholdt Ledvogterskernes Afdeling, 3die Distrikt sin aarlige Generalforsamling paa Gregersens Hotel i Herning med følgende Dagsorden:

1) Mødets Aabning.
2) Valg af Ordstyrer.
3) Valg af Sekretær.
4) Forhandlingsbøgerne og Virksomheden.
5) Regnskabet.
6) Valg af Kasserer.
7) Kontingentforhøjelse eller Udmeldelse af Kvindeligt Arbejderforbund.
8) Indkomne Forslag.
9) Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer.
10) Valg af Revisor og Suppleant.
11) Eventuelt.

Afdelingsformanden aabnede Mødet ved at byde de mødte Velkommen og rettede en særlig Tak til de mødte Repræsentanter fra 2det Distrikt og ligeledes til Gruppeformanden. Banearbejder Povlsen, Vildbjerg, blev valgt til Ordstyrer, Fru Anna Andersen, Skjern, til Sekretær, hvorefter Formanden for Afdelingen overgav Ordet til sin Mand, som paa hendes Vegne aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar.

Næstformanden, Sørensen, forklarede derefter, at det var jo ikke meget, som var opnaaet, men det skyldtes nærmest Uvilje fra Distriktet. Man beklagede, at der var Steder, hvor det skortede paa Søndagsfrihed, der var endda et Tilfælde, hvor Posterne maatte nøjes med at faa hver 7. Søndag fri. Distriktet havde ogsaa i dette Tildfælde været afvisende og svaret, at da der ikke paa Stedet kunde skaffes privat Afløsning, maatte Posterne som forannævnt nøjes med at faa hver 7. Søndag fri, og forklarede endvidere, at det vanskeligste at komme tilbunds i var Telefonpasning, da St. frasagde sig Pligter og saavidt os bekendt, har Poster ingen Pligter udover den daglige Telefonprøve.

Fru Jacobsen vilde gerne vide, hvad der stod i de Breve, sendte til Distriktet, og hvad der blev talt om for 3 Aar siden, da der var mundtlig Forhandling. Formanden for Afdelingen tog her Ordet og forklarede, at da hun fremkom med Kravet om højere Løn til Fru Jacobsen, blev der svaret, at hvis Posten ikke var tilfreds med Lønnen, hun fik, kunde hun flytte. Da Fru Jacobsen stadig blev ved, maatte Dirigenten gøre opmærksom paa, at Tiden var fremskreden.

Næstformand Sørensen: „Saa trækker jeg mig tilbage, jeg havde ellers tænkt at svare Fru Jacobsen".

Dirigenten forlangte saa Godkendelse eller Forkastelse af Forhandlingsbøgerne. De godkendtes.

Regnskabet oplæstes derpaa og godkendtes efter en lille Diskussion (paa dette Punkt havde Fru Jacobsen ikke noget at kritisere over, fremhævet af Formanden for Afdl.).

Derefter foretoges Valg af Kasserer. Valgt blev Fru Jacobsen, Vogterhus Nr. 1, Herning med alle Stemmer paa 2 nær, som faldt paa Fru Rasmussen, Ulstrup og Fru Andersen, Skjern (Fru Jacobsen har været Kasserer for Afdl. i flere Aar og har haft et stort Arbejde og egner sig fortrinlig til dette Hverv, fremhævet af Formanden).

Kontingentspørgsmaalet blev i Aar ordnet, det har jo længe været et omstridt Spørgsmaal indenfor Afdl. Formanden for Afdl. i 2det Distrikt havde Ordet og fremhævede, at nu kom jo snart den Tid, da Strejkemærket udsendtes og bad de forskellige tage godt imod det, da de jo ogsaa havde sine Goder, idet vi derigennem kunde faa Begravelseshjælp; saa snart man havde været Medlem 1 Aar, udbetaltes der 25 Kr. ved at indsende Medlemsbog og Dødsattest til Hovedkontoret.

Af indkomne Forslag var der ingen, da Dagsordenen i mange Tilfælde var kommen Medlemmerne for sent i Hænde, af hvad Grund vides ikke, da Kassereren havde udsendt den rettidig.

Fru Jacobsen, Thorsø, frabad sig pr. Brev Genvalg til Bestyrelsen; det vedtoges at indskrænke Bestyrelsen med 1 Medlem, da Sønderjylland er gaaet over til 2det Distrikt, saa Bestyrelsen bestaar nu af 7 mod 9 før.

Under Eventuelt talte Fru Jacobsen, Herning, for, at alle 3 Distrikter skulde slutte sig sammen om en Fane, men dette fandt ingen Tilslutning.

Povlsen, Vildbjerg, paatalte, at der skulde arbejdes hen til, at der blev 8 Timers samlet Hvile for Kvindeposter; dette skal behandles paa Fællesbestyrelsesmøde. Det paatalte Forhold paa Strækningen Herning-Brande og med Sommerferie til Billetsælgerne er den 17. Maj 1925 tilsendt Formanden for Fællesafdelingen.

Forretningsudvalget bestaar af Formanden for Afdelingen samt Johanne Jacobsen, Herning og Nielsine Povlsen, Vildbjerg.

Til Fællesbestyrelsen valgtes Formanden for Afdelingen samt Johanne Jacobsen, Herning.

Formanden for 2det Distrikt takkede for Indbydelsen og haabede, at saa mange som mulig vilde gøre Gengæld, naar de skulde have Generalforsamling, det er jo ved Samarbejde vi skal frem.

Derefter sluttede Mødet med fælles Kaffebord.

Paa Afdelingens Vegne *Marie Sørensen.*

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 36 | Juli 1925 | 10. Aargang

Lønbevægelsen indenfor vort Forbund.

Med Arbejdsgivere udenfor Dansk Arbejdsgiverforening er afsluttet følgende Overenskomster:

Med A/S Dansk Sækkeforretning, A/S Sækkekompagniet og A/S Nordisk Sækkekompagni, alle i Odense, er afsluttet Overenskomst. Der tillægges Lønningerne 3 pCt. Overenskomsten er gældende 1 Aar uden Reguleringer.

Overenskomst er afsluttet med Landmandsbanken. Der tillægges Lønningerne 3 pCt., hvorefter den maanedlige Løn er 89 Kr. 10 Øre.

Med Handelsbanken er afsluttet, imod at der tillægges Lønningerne 3 pCt.

Med Margarinefabriken „Bona", Sønderborg, er afsluttet Overenskomst. Lønnen er 36 Kr. 25 Øre i 1 Holds Drift, i 2 Holds Drift 40 Kr. 65 Øre. Kvinder, ansatte i Virksomheden inden 1. April, erholder en Sommerferie af 6 Søgnedage i Forbindelse med 2 Søndage. Kvinderne beholder det udbetalte à conto Beløb af 15 Kr.

Overenskomsten, der har tilbagevirkende Kraft fra 1. Februar 1925, er gældende til 1. Februar 1926 uden Reguleringer.

Med Odense Glasværk er Overenskomsten forlænget. Lønnen til unge Kvinder under 16 Aar forhøjes til 28 Kr. + 3 pCt. Lønnen for unge Kvinder under 18 Aar forhøjes til 30 Kr. 50 Øre + 3 pCt. Slutlønnen forhøjes til 32 Kr. 50 Øre + 3 pCt. Akkorderne tillægges 3 pCt.

Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1926 med Reguleringer.

Med Købmændenes Ægeksport i Aalborg er oprettet ny Overenskomst med samme Ordning som paa de øvrige Æggelagre, henholdsvis 77, 84 og 89 Øre pr. Time.

Med Vaskeriet „Aladdin". Lønnen er 34 Kr. 19 Øre pr. Uge den første Maaned, derefter 38 Kr. pr. Uge. Mærkersker, Stiversker, Pakkersker og Vaskekoner erholder 40 Kr. pr. Uge. For Uger, hvori forekommer Helligdage, betales fuld Løn.

Overenskomsten gælder for 1 Aar at regne fra den tidligere Overenskomsts Udløbstid, den 1. April 1925.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med Koopmanns Margarinefabrik, Silkeborg. Lønnen er 35 Kr. 50 Øre.

Overenskomsten er tilbagevirkende fra dens Ikrafttræden 1. Februar 1925.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med A/S Sækkelejekompagniet. Lønnen er for unge Kvinder under 16 Aar 24 Kr. 16 Øre, for Kvinder over 16 Aar de første 6 Uger 32 Kr. 18 Øre, derefter 37 Kr. 38 Øre. For Uger, hvori der forekommer Helligdage, betales fuld Løn. Alt Syarbejde beregnes efter 102¾ Øre pr. Time. Alle bestaaende Akkorder tillægges 3 pCt.

Overenskomsten træder i Kraft fra den Uge i Februar 1925, hvor Pristallet forelaa, og er gældende til 1. April 1926 med Reguleringer.

Med Aarhus kemiske Tøjrensningsanstalt (Hr. Frants Erichsen). Lønnen er ved Garderobestrygning: De første 3 Maaneder 60 Øre pr. Time, derefter 74 Øre pr. Time.

Denne Overenskomst gælder for 1 Aar at regne fra den tidligere Overenskomsts Udløb den 1. April 1925.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund af 26. Maj 1925 gælder for denne Overenskomst.

Med Holmegaards Glasværk. De bestaaende Lønninger tillægges 3 pCt. fra 5. Juni 1925.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med Vognrengøringsselskabet er Overenskomsten forlænget til 1. Juli 1926. Lønnen er for 6 Hverdage 47 Kr. 04 Øre, for 6 Hverdage og en Søndag 61 Kr. 25 Øre.

Med Alex Vittenbergs Fabriker Odense er afsluttet Overenskomst. — For unge Kvinder under 18 Aar er Lønnen 51 Øre pr. Time og for Kvinder over 18 Aar 58½ Øre pr. Time. Til disse Lønninger lægges efter 3 Maaneders Forløb 10 pCt. for ikke Akkordarbejdere. 6 Kvinder ved Loddemaskinerne faar efter én Maaneds Forløb et Tillæg af 4½ Øre og efter 2 Maaneders Forløb 4½ Øre. 2 Kvinder, som passer Maskinerne, faar samme Tillæg og yderligere 3 Øre efter 4 Maaneders Forløb. Paalæggersker ved Hurtigpressen faar 70½ Øre og efter 3 Maaneders Forløb et Tillæg af 3 Øre. Akkorderne tillægges 3 pCt.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1926.

Med Skoleudvalget i Aalborg. Der tillægges Lønningerne 5 Kr. pr. Maaned + 10 Kr. for Hovedrengøring.

Med A/S Dansk Galosche- og Gummifabrik, Køge. Lønnen er 68 Øre pr. Time. Akkorderne reduceres med 10 pCt.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1926 uden Reguleringer.

Med Konservesfabriken „Danica", Slagelse. Ugelønnen til fastansatte Kvinder er 37 Kr. 25 Øre. For løst antagne Kvinder er Lønnen 72 Øre pr. Time.

Overenskomsten har tilbagevirkende Kraft fra 15. Maj 1925 og er gældende uden Regulering til 15. Maj 1926.

Med „Bleggaarden", Lyngby. Der tillægges fra 1. Juni saavel Akkord som Timelønninger 3 pCt.

Der foretages en Regulering til Februar, og Overenskomsten er gældende til 1. Juni 1927.

Med Vaskeriet „La France". Der tillægges Time- og Akkordlønninger 3 pCt. fra 23. Maj.

Med Nyborg Herregaardsmejeri. Timelønnen fastsættes til 72 Øre.

Overenskomsten er tilbagevirkende fra 1. April 1925 og er gældende til 1. April 1926.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med Thyge Ludvigsen og Co. Der tillægges de bestaaende Lønninger 2 Kr. pr. Uge, og de personlige Tillæg bibeholdes.

Forinden vi opnaaede at faa Overenskomsten i Orden, maatte vi dog blokere Virksomheden, og vore Medlemmer var i Strejke i 2 Dage.

Med Aarhus Stiftstidende er Overenskomsten forlænget 1 Aar fra dens Udløbstid, mod at Grundlønnen fra Overenskomstens Udløbsdato forhøjes med 3 pCt. Udover de 3 pCt. forhøjes Grundlønnen yderligere med 42 Øre pr. Uge, hvorefter den bliver 16 Kr. 90 Øre.

Overenskomsten af 26. Maj 1925 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund er gældende for denne Overenskomst.

Med Nordisk Tricotagefabrik, Vejle. Der tillægges saavel Time- som Akkordlønninger 3 pCt. fra 1. Maj 1925.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med Korsør Dampvaskeri. Der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt. fra 1. Maj 1925 at regne. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927.

Overenskomsten af 26. Maj 1925 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund er gældende for denne Overenskomst.

Med Nyborg Dampvaskeri. Der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt. fra 1. Maj at regne. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927.

Overenskomsten af 26. Maj 1925 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund er gældende for denne Overenskomst.

Med Vaskeriet „Expres", Svendborg og Svendborg Dampvaskeri er sluttet paa samme Vilkaar som ovenfor.

Med Hr. Mede's Vaskeri, Sønderborg. Lønnen er henholdsvis 73 og 75 Øre pr. Time + 3 pCt., tilbagevirkende fra 1. Maj.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med Schalburgs Vinhandel, Nyborg. Lønnen er 37 Kr. 57 Øre pr. Uge og der gives Adgang til personlige Lønninger. Overenskomsten træder i Kraft 8. Juni 1925 og er gældende til 1. Juli 1926.

Overenskomsten af 26. Maj 1926 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund er gældende for denne Overenskomst.

Med Københavns Sporveje. Lønningerne tillægges 3 pCt. og er nu henholdsvis 90 Øre og 112 Øre pr. Time.

Vi mangler endnu enkelte Overenskomster, saavel i København som i Provinsen, som der er optaget Forhandling paa, og kun mangler vore Medlemmers Godkendelse for at være afsluttede.

Efter Lock-out'ens Afslutning har der været ført en Del Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen, under Hovedorganisationens Medvirken, angaaende Forligsforslagets Fortolkning, som er ordnet paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade. Vore Overenskomstforhold med Arbejdsgiverne indenfor Arbejdsgiverforeningen er saaledes i Orden. Og om ogsaa de Resultater, der er opnaaet efter 12 Ugers Kamp, langt fra er tilfredsstillende, viser de dog tydeligt Arbejderklassens stærke Modstandskraft overfor Arbejdsgivernes brutale Overfald med Lønreduktioner og Forlængelse af Arbejdstiden. At denne Modstandskraft har kostet Offervilje, baade i den Tid, vi havde Lock-out'en, og efter dens Afslutning, er selvsagt, og har været særlig følelig indenfor Kvindernes Rækker, idet de med deres i mange Tilfælde smaa Lønninger daarligst har kunnet undvære det paalignede Ekstrakontingent, men til Trods herfor har vore arbejdende Medlemmer vist den fulde Forstaaelse af Situationen ved at indbetale Beløbet hver Uge, og vi nærer ingen Betænkeligheder for, at det Ekstrakontingent af 50 Øre pr. Uge, der er paalignet alle Forbundets Medlemmer, som er i Arbejde, og som skal hjælpe vor Strejkekasse paa Fode igen, samt klare de Forpligtelser, vi har paadraget os under Konflikten, vil volde særlig store Vanskeligheder for vore Tillidsmænd at faa ind. Vi tror, at vore Medlemmer med os er besjælet af den Tanke, at for at føre Kamp maa vi løfte i Flok, og at enhver gerne vil være med til at hele de Saar, Kampen har slaaet. Vor Organisation er sammen med de øvrige Fagorganisationer gaaet usvækket ud af Kampen, og det er tilfulde bevist, at Arbejdsgiverforeningen ved den Ordning, vi har faaet, ikke har kunnet sidde vore berettigede Krav overhørige, idet vi foruden Pristallet har faaet Tillæg til de lavest lønnede af vore Medlemmer.

Til en god Kammerat.

Torsdag den 9. Juli havde en af vore Tillidsmænd, Frk. *Marie Hansen* i Fredericia, været Formand for den stedlige Afdeling i 10 Aar. Frk. Hansen, der tillige er Medlem af Hovedbestyrelsen, har i de forløbne Aar røgtet sit Hverv som Formand paa en ganske udmærket Maade, og vore Medlemmer i Fredericia skylder hende Tak for det Arbejde, som hun i sin knapt tilmaalte Fritid har udført for dem.

Marie Hansen har ikke alene været en god Kammerat, men har ogsaa været en god Datter for et Par gamle Forældre. Ogsaa saadan har den Tid, hun har ofret sine Kammerater, for hende været kostbar. Ikke destomindre har hun altid venlig og rolig, som Marie Hansen er, varetaget de Pligter, en Formandsstilling bringer med, og naar hun har været med til Forhandlinger altid talt sine Kammeraters Sag overfor Arbejdsgiverne paa en Maade, der har vakt Agtelse og Respekt for den arbejdende Kvinde. Derfor bringer Hovedledelsen gennem vort Blad Marie Hansen vor hjerteligste Tak for det uegennyttige Arbejde, hun gennem de mange Aar har udført for sin Afdeling, og haaber, hun endnu i mange Aar maa have Kræfter og Lyst til at virke for sine Kammeraters Sag.

Alvilda Andersen.

Fra Udlandet.

Dagsarbejdets Sejrstog i Bagerierhvervet.

I. U. L. Den internationale Arbejdskonference i Genf har med 81 Stemmer mod 26 vedtaget Konventionen om Arbejdet i Bagerierne. Med denne Vedtagelse har en vigtig Episode i Bageriarbejdernes Kamp mod det fordømmelsesværdige Natarbejde fundet sin Afslutning.

Den i Genf vedtagne Konvention gaar nu videre til alle de Stater, som er tilsluttet den internationale Arbejdsorganisation. Staterne, respektive deres Parlamenter, har da at tage Stilling til Konventionens Raticifering. Bageriarbejdernes Kamp maa da i Fremtiden være rettet paa at mobilisere alle Kræfter, som kommer i Betragtning til Gennemførelse af Raticiferingen i de forskellige Lande. Vi er overtydet om, at alle Vanskeligheder endnu ikke er overvundne, men trods dette kan erklæres, at Dommen er talt over Natarbejdet. Afstemningen i Genf har vist, at den fremskridtsvenlige Del af Menneskeligheden ikke vil vide noget af Natarbejdet i Bagerierhvervet. Kun de mest udprægede Reaktionære vovede at stemme mod Konventionen.

Den Kamp, som blev ført i Genf, var i forskellige Henseender interessant og lærerig. Overfor hinanden stod to Modstandere, som begge vidste Besked med Kampens Betingelser. Arbejderrepræsentanterne var forsaavidt trængt i Defension, eftersom ingen Regering havde stillet Forslag om Forbedring af det allerede engang vedtagne Udkast til Konventionen. Derimod maatte de værge sig mod de af flere Regeringer stillede Forslag om Forringelse af Konventionen. Arbejdsgiverne udnyttede selvfølgelig Situationen paa bedste Maade, og kan man rolig betegne den af disse førte Kamp som god i alle dens Faser.

Arbejdsgivernes Position blev egentlig kun svækket ved den Omstændighed. at det i første Linie var Advokater og Arbejdsgiversekretærer, der kæmpede for deres Sag. Op herimod stillede Arbejdergruppen Fagfolk, og disses saglige Argumenter gav tilsidst Udslaget.

Fremgangsmaaden fra Modstanderne af Dagsarbejdet var i Genf særdeles taktisk klog. Det foregaaende Aar havde Modstanderne overhovedet vendt sig mod Forbud mod Natarbejde. Men denne Gang traadte dette Princip i Baggrunden. Samtidigt var Ændringsforslagene saaledes formulerede, at Vedtagelsen af blot et af disse havde bragt hele Konventionen til Fald.

Der blev forlangt 1) Tilladelse af Natarbejde for Mestrene, 2) Indførelse af et tredie Skifte for Storvirksomheder samt 3) Arbejdets Paabegyndelse Kl. 4 Morgen.

Tilladelse af Natarbejde for Mestrene havde umuliggjort enhver Kontrol over Gennemførelsen af Konventionen. Med Indførelsen af et tredie Skifte vilde der dermed være givet en Del af Bagerierne Tilladelse til Natarbejde, de andre ikke, hvilken Tilstand i Længden vilde have været uholdbar. Sluttelig er det Bagermestrenes Konkurrencekamp, som har ført til Natarbejde i Erhvervet, og vilde dette ogsaa have blevet Tilfældet, dersom en Del af Arbejdsgiverne havde faaet Tilladelse til Natarbejde.

Den 7. internationale Arbejdskonference forkastede med 76 Stemmer mod 36 Forslaget om at give Arbejdsgiverne Lov til at udføre Natarbejde, og Fordringen om Indførelse af et tredie Arbejdsskifte for større Bagerier fik allerede under Kommissionsbehandlingen en saadan Afvisning, at Arbejdsgiverne foretrak ikke at erfare Konferencens Mening derom.

Hovedvægten i Kampen blev af Modstanderne lagt paa Spørgsmaalet om Arbejdets Paabegyndelse Kl. 4 Morgen. Her var Udsigterne gunstigst for dem. Det dejlige varme, friske Morgenbrød, som efter Advokaternes Fremstilling i Genf kunde leveres rettidig, dersom Arbejdet blev begyndt Kl. 4, forfejlede heller ikke paa Konferencen sin Virkning. Dog bragte Arbejderrepræsentanternes saglige Udførelser ogsaa denne Fordring til Fald. Med 55 mod 43 Stemmer forkastede Konferencen Forslaget om Arbejdets Paabegyndelse Kl. 4 i den af Modstanderne formulerede Form.

Slutresultatet, 81 mod 26 Stemmer, bekræftede paany Berettigelsen af Bageriarbejdernes Fordring, og gør dette Resultat samtidigt det til hele Arbejderklassens Pligt, ogsaa i Fremtiden med samme Sluttethed at kæmpe Skulder til Skulder med Bageriarbejderne, indtil den endelige Sejr er vundet.

Vort Sammenhold.

Lock-out'en er endt og Arbejdet genoptaget, alt begynder nu at komme i den gamle Gænge igen, selv om vi i lang Tid vil mærke det økonomiske Tab, vi alle har haft, saavel dem, som var i Arbejde, som dem af vore Kammerater, der var ude i Lock-out'en, vi mærkede det føleligt alle.

Vi har dog kun Grund til at være stolte af, at vi igen har vist vore Arbejdsgivere, at en Lock-out ikke længere er det Middel, der kan benyttes til at knække Arbejderklassen. Den store og langvarige Kamp har netop vist, at der indenfor Arbejderklassen er et ubrødeligt Sammenhold, hvilket jo er vor Styrke og altid vil være det bærende.

Kampen var svær, vi har maattet give Afkald paa meget, har ogsaa maattet spare paa selv det bare Brød, og det, der vel for os Arbejderkvinder har været det sværeste og tungeste, har vel været dette at se vore Børn mangle; men takket være vore arbejdende Kammerater, som gennm vort Forbund Uge efter Uge i den lange Kamp ydede os Støtte, blev vi i Stand til nogenlunde at klare os. Vi ved nok, at det Ekstrakontingent, der blev indbetalt, ikke var tilstrækkeligt, men vi ved ogsaa, at vort Forbund sørgede for, at alle udelukkede og strejkende Medlemmer hver eneste Uge i den lange Tid fik den Understøttelse, de i Henhold til vore Love havde Krav paa.

Det har sikkert ikke altid været nemt at skaffe disse Midler, for selv om vi jo er ganske klar over, at vore arbejdende Kammerater ikke godt kunde yde mere end det Kontingent, der var paalignet dem, saa var det jo paa langt nær ikke tilstrækkeligt; men her havde vort Forbund jo taget alt muligt Hensyn og kun paalignet det lavest mulige Ekstrakontingent, og Forbundet klarede saa Resten, saa den Side af Sagen blev klaret paa en for os alle udmærket Maade efter Forholdene.

Vore Kontingentforhold har jo egentlig været ret beskedne. At vi i de senere Aar har maattet betale noget Ekstrakontingent, skyldes jo dette, at vi Gang paa Gang i de sidste 3 Aar har været udsat for Arbejdsgivernes Overgreb, og vi har været stærke nok til at modstaa dette meningsløse Overgreb, takket være vor Organisation og vort Sammenhold, for kun derved har vi bevaret vore Løn- og Arbejdsforhold, saa de dog er nogenlunde tilfredsstillende. Havde vi Arbejderkvinder ikke haft vor store, stærke Organisation, saa havde Forholdene set helt anderledes ud for os, derfor maa Baandene knyttes endnu fastere, for selv om der er Udsigt til Arbejdsro i nogen Tid, maa vi ikke slaa os til Ro med, at nu er der Fred og ingen Fare, vi maa altid være parate

til at tage Kampen op for at værne vore dyreste Interesser.

Og navnlig vil jeg gerne her i vort Blad slaa til Lyd for, at vi alle prompte hver Uge indbetaler vort Kontingent saavel som Ekstrakontingentet. Vi maa nu gøre vort bedste for ogsaa i vor Organisation at faa bygget det op, som den lange Kamp har revet ned, her synes jeg, vi maa være tilfredse, idet der er taget alt muligt Hensyn til vor Ydeevne, og netop derfor har vi en Pligt til at være punktlige med Indbetalingen af vore Kontingenter.

Vi forlanger i alle Forhold, at vor Forbundsledelse gør sin Pligt, lad os nu vise, at vi ogsaa gør vor Pligt, og saaledes, at det ikke er altfor svært for den af vore Kammerater, vi selv har valgt som vor Repræsentant, at faa Kontingentet indkasseret; men lad os glad betale og husk, at det var ved vort ubrødelige Sammenhold og vor stærke Organisation, at vi bevarede taalelige Løn- og Arbejdsvilkaar, og dette maa vi huske i Fremtiden.

Det er sikkert ogsaa saaledes, at ingen glemmer den Overlast vi har lidt, og alle nu, mere end nogensinde før, maa erkende, at Sammenholdet er vor Styrke.

Vor Organisation har bestaaet sin Prøve.

Naar vi løfter i Flok, saa evner vi nok og naar de Maal, vi har sat os.

En Kammerat.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Munkegade 79 [3] og er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften i Amaliegade, hvor Formand og Kasserer træffes.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 6 Kr. med Kost, 8 Kr. uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Kontoret, Munkegade 79 [3], er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 i St.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kathrine Andersen, Peder Bjarkesgade 22. Telefon 1663. — Kasserer: Fru Marie Theil, Skolegade 13.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Finlandsgade 3. Telefon 767.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St. Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Ryesgade 47 [1]. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Schleppegrellsg. 15 [2] tv.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Elisabeth Pedersen, Valdemarsgade 23 [1]. — Kasserer: Fru Martha Lægs, Munkegade 79 [3].

Aarhus Afdeling 7. Formand og Kasserer: Fru Agnes Staun, Fiskergade 45.

Assens Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner, Lavgade. — Kasserer: Fru Agnes Hohmann, Amtssygehuset.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Ø. Nørvang 1.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Johanne Hansen, Kirkegade 57 [2], t. v.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Fru Marie Pedersen, Nørrevoldgade 66, St.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru Sybille Hansen, Kalkerup pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Kristine Nielsen, Fensmark pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand: Fru Karoline Nielsen, Hadsund Huse. — Kasserer: Fru Martha Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Emilie Hansen, Nordborgvej. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Bøttcher, Østergade 40. — Kasserer: Fru Margaretha Hoppe, Bøndergaarde 15.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Anna Olsen, Reerslevvejen. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Villa „Vi-To".

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holbæk. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Fællesbageriet.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Barslund, Istedgade.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Allégade 25, Sideb. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Th. P. Olesensvej 6. — Kasserer: Fru Valborg Nordspang, Aldershøjvej.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Martha Brene, Fredericiav. 47. — Kasserer: Fru Kamilla Poulsen, Borgerg. 1, St. tv.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 [1]. Telf. 14539. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 [1].

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 [1]. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 [1].

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 [1]. — Kasserer: Fru Augusta Rosenskow, Vigerslev Allé, Haveforen. „Enigheden", Have Nr. 20.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Carla Madsen, Saltholmsvej 1 [1]. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 [1].

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeld, Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320. — Kasserer: Fru Martha Hansen, Larslejstræde 1, St.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farimagsgade 35 [1]. Telef. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Holmensgade 21 [1]. Telefon Byen 5847 x. — Kasserer: Fru Clara Johansen, Hedebygade 14, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14 [5]. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnev. 13 [2] th.

Køge Afdeling. Formand: Fru Ingeborg Willumsen, Langhusg. 4. — Kasserer: Fru Marie Pedersen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Marie Jakobsen, Jernbanev. 3. — Kasserer: Fru Mary Pedersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 7. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Marie Nielsen, Brogade. — Kasserer: Fru Andrea Bohnn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm. Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 [1]. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørre Voldgade 59.

Næstved Afdeling. Formand: Fru R. Christiansen, Marievej 1 [2]. — Kasserer: Frk. Anna Larsen, Slagkildevej 6.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Anne Christensen, Fromsgade 7. — Kasserer: Fru Arabella Olsen, Strandvej 7.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Rønnebærvej 9, St., Raasnæs.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Fru Nicoline Jensen, Adelgade 45, o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Adelgade 12.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Laura Madsen, Fiskergade 450.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Elenordv. 1, St. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Københavnsvej 7, o. G.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Smidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Lauritzen, Møllegade 2, Alderslyst pr. Silkeborg.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Nansensgade 5 [2].

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjerge.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Kedelsmedstræde 25.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Pedersen, Sønderborg Amts Social-Demokrat, Jernbaneg. 16.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Margrethe Nielsen, Søndergade. — Kasserer: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 20.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Vardevej 25, St. th. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Vogterhus 23, Kærby pr. Kolind St.

3die Distrikt: Formand: Fru Poulsen, Vogterhus 18, Vildbjerg J. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 37 | Oktober 1925 | 10. Aargang

Lønbevægelser og Konflikter.

Som meddelt i sidste Nr. af Medlemsbladet manglede der nogle Overenskomster, som ikke var endelig i Orden.

Med følgende Virksomheder er afsluttet:

Med Automatic, hvor Overenskomsten ikke var opsagt, lykkedes det Afd. 5 at opnaa samme Ordning som i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Med Fællesforeningen (Vinlageret, København) tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt., tilbagevirkende Kraft fra 1. April.

Med Esbjerg Dampvaskeri er afsluttet, der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt. fra 1. Maj. Overenskomsten af 26. Maj 1925 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og vort Forbund er gældende for Overenskomsten; denne Ordning opnaaedes dog først efter Afgivelse af Strejkevarsel over for Virksomheden.

Med Kaalunds Dampvaskeri, Næstved, er Overenskomsten forlænget, mod at der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt. Overenskomsten af 26. Maj 1925 er ligeledes gældende for denne Overenskomst.

Med Randers Dampvaskeri er oprettet Overenskomst. Lønnen fastsættes paa følgende Maade: Ved alt forefaldende Arbejde betales den 1. Maaned 56 Øre pr. Time, derefter 67 Øre, Mærkersker den 1. Maaned 66 Øre, derefter 69 Øre pr. Time. Vaskekoner og Strygersker 69 Øre pr. Time. Garderobestrygersker de første 3 Maaneder 58 Øre pr. Time, derefter 72 Øre pr. Time. Overenskomsten har tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj 1925 og er gældende til 1. Maj 1926. Overenskomsten af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med Pucks Vaskeri i Randers er ligeledes afsluttet, der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt. fra 1. Maj at regne. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1926; der foretages ingen Reguleringer i Overenskomstperioden.

For at faa disse to Overenskomster med Vaskerierne i Randers ordnede, maatte vi etablere Strejke paa begge Virksomheder. Strejken, der traadte i Kraft den 8. August, varede kun faa Dage og endte med fuldstændig Sejr for vore Medlemmer.

Med Hygæa, Aalborg, er Overenskomsten forlænget, der er tillagt de bestaaende Lønninger 3 pCt. plus 1 Øre i Timen og yderligere 3 pCt., idet Ugelønnen overgaar til Timeløn. Overenskomsten af 26. Maj 1925 er ogsaa gældende for denne Overenskomst.

Med Søgaards Dampvaskeri er Overenskomsten forlænget et Aar uden Reguleringer og med et Tillæg tll Timelønningerne, saaledes at denne ved Damprullen bliver 77 Øre, for Smaatstrygersker og Stiversker 105 Øre og der tillægges Akkordlønningerne 5 pCt.

Med Eksportflødefabriken Danmark i Roskilde er oprettet Overenskomst. Lønnen fastsattes til Kr. 35,19 pr. Uge, Kvinderne oppebærer en Sommerferie af 6 Dage uden Afkortning i Lønnen. Overenskomsten traadte i Kraft den 22. Maj 1925.

Med Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Kemisk-tekniske Senneps- og Sæbefabrik samt Margarinefabriken i Viby (Aarhus) er Overenskomsten forlænget, mod at der tillægges Kr. 2,55 pr. Uge paa Margarinefabriken og 3 pCt. til de øvrige Lønninger, alt tilbagevirkende fra 1. Marts. Overenskomsten af 26. Maj 1925 er gældende for denne Overenskomst.

Med Mathias M. Andersen er Overenskomsten forlænget 1 Aar til dens Udløbstid 1. Maj 1926 mod at der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt.

Med Svendborg Eddikefabrik (Konservesafdelingen) er Overenskomsten fornyet 1 Aar til dens Udløbstid 1. Oktober 1926, mod at der tillægges den bestaaende Timeløn 10 Øre pr. Time, saaledes at Slutlønnen er 75 Øre pr. Time. Der foretages ingen Reguleringer i Overenskomstperioden.

Med Nordisk Sækkeforretning og A/S Sækkelejekompagniet, Aalborg, er oprettet Overenskomst. Lønnen fastsættes for Syersker og Stoppersker de første 4 Uger til 33 Kr. pr. Uge og derefter 38 Kr. pr. Uge, for Lagerarbejdersker de første 4 Uger 33 Kr., derefter 36 Kr. pr. Uge. Kvinderne erholder en Sommerferie af 6 Dage med en Udbetaling af 4 Kr. pr. Dag. Overenskomsten træder i Kraft 1. August 1925 og er gældende til 1. April 1926 uden Reguleringer.

Med Øresundsvejens Sæbefabrik er afsluttet Overenskomst. Lønnen fastsættes de første 6 Uger til Kr. 30,66 og derefter Kr. 34,12 pr. Uge. Unge Kvinder under 18 Aar Kr. 28,19 pr. Uge. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1926 med Reguleringer.

Med Alfred Benzon er Overenskomsten forlænget, mod at der tillægges de bestaaende Lønninger 3 pCt. plus 50 Øre pr. Uge. Overenskomsten er gældende til 1. Juli 1926. Overenskomsten af 26. Maj 1925 er ogsaa gældende her.

Med Frederiksberg Begravelsesvæsen er ført Forhandlinger. Timelønnen forhøjes med 3 Øre pr. Time fra 1. April at regne. Kvindernes Løn paa de frederiksbergske Kirkegaarde er saaledes 93 Øre pr. Time.

Sympatistrejke hos Leo Schwanenflügel, Søborg. Arbejdsmændene havde nedlagt Arbejdet hos ovennævnte Firma og anmodet os om ved Sympatistrejke at støtte dem; dette vedtog vi, og vore Kvinder traadte i Strejke den 18. Juli under meget vanskelige Forhold, idet Virksomheden havde faaet en Del Individer til at paatage sig det nedlagte Arbejde. Arbejdsmændene udvidede herefter Strejken, saaledes at alt Materialetilførsel til Virksomheden blev standset. Dette hjalp, Arbejdsmændene fik ordnet deres Forhold tilfredsstillende, og der optoges Forhandling med Virksomheden om Kvindernes Akkorder, og vi fik et Tillæg til den garanterede Timeløn af 6 Øre.

Tiden nærmede sig nu, hvor Forretningsudvalget maatte tage Stilling til de Overenskomster, der var til Udløb 1. Januar og 1. Februar 1926, saavel til dem, der stod uden for Arbejdsgiverforeningen, som til de enkelte Overenskomster, som var sluttet med Arbejdsgivere indenfor Arbejdsgiverforeningen, men som var uden for den almindelige Ordning med Arbejdsgiverforeningen: f. Eks. Litografisk Principalforening, hvis Overenskomst var til Udløb 1. Februar 1926. Forretningsudvalget vedtog at anbefale ikke at opsige disse Overenskomster, og alle vore Afdelinger har sluttet sig hertil. Æggeforretningernes Overenskomster Landet over, med Undtagelse af David Grey i Esbjerg, som har en Særoverenskomst, er ikke opsagt af Arbejdsgiverne og er saaledes gældende uden Reguleringer til 1. Januar 1927.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 894.

Arbejdere hos Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. September 1925 i Sag Nr. 894: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne og paa Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsens Vegne.

I 1918 og 1919 havde Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen sluttet Overenskomst med Kvindeligt Arbejderforbund, Fabrikarbejdernes Forbund under Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de af de nævnte Organisationers Medlemmer, der beskæftigedes hos Firmaet. Den 24. Januar 1920 indmeldte Firmaet sig i Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark. De 3 nævnte Overenskomster indeholder dels Akkordsatser og andre særlige Lønbestemmelser, dels Regler bl. a. om Betalingen for Helligdagsarbejde, om Sommerferie og om Løn til tilskadekomne Arbejdere, hvilke Regler er afvigende fra, hvad der gælder efter de Overenskomster, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning har med de paagældende Arbejderorganisationer. I 1921 og 1922 blev disse særlige Overenskomster opsagt til Ophør, men ved de generelle Ordninger af den almindelige Arbejdskonflikt blev de fornyet. I Efteraaret 1924 opsagde Sammenslutningen dem paany, nemlig til Ophør med Udgangen af Aaret 1924. Da Arbejdskonflikten i indeværende Forsommer var afsluttet, rejstes Spørgsmaalet om Ferie for Arbejderne, men Firmaet hævdede nu, at der ikke længere tilkom Arbejderne Ferie med Løn, idet Særoverenskomsterne var bortfaldne, og Firmaet udelukkende var bundet ved Sammenslutningens Overenskomster, der ikke hjemler Ret til saadan Ferie.

Ekstrakontingentet.

Vi gør her igennem vort Blad alle vore Medlemmer bekendt med, at Paaligningen af Ekstrakontingent slutter med det 20. Mærke à 50 Øre.

Altsaa skal hver af vore i Arbejde værende Medlemmer have 20 Ekstramærker à 50 Øre. Og vi opfordrer meget indtrængende vore Medlemmer til snarest at indbetale, hvad de skylder, saaledes at vi kan faa afviklet den Gæld, vi paadrog os under Konflikten.

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne paastaaet Firmaet tilpligtet at efterleve de omhandlede 3 Overenskomster, idet Sagsøgerne hævder, at de trods den stedfundne Opsigelse er holdt i Kraft ved de i afvigte Sommer stedfundne generelle Ordninger. Det blev saaledes ved Forliget af 3. Juni 1925 bestemt, at samtlige mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening, deres Underorganisationer eller Medlemmer gældende Overenskomster forlænges paa 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom man ved Forhandling mellem Parterne er blevet enige. Endvidere hedder det i Punkt 1 i den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Forbundet under 8. Juni 1925 sluttede Overenskomst, at de mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomster forlænges indtil 1. Februar 1927, til hvilken Tid de kan opsiges til Udløb med 3 Maaneders Varsel. Da der ingen Undtagelse er gjort og intet Forbehold taget med Hensyn til den heromhandlede Overenskomst mellem Firmaet og Fabrikarbejdernes Forbund, maa den være indbefattet under den almindelige Forlængelse. Paa samme Maade hævdes de to andre Særoverenskomster at være holdt i Kraft ved de generelle Ordninger mellem Organisationerne.

Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningens og Firmaets Vegne paastaar heroverfor Firmaet frifundet under Anbringelse af, at disse Særoverenskomster var definitivt bortfaldne fra 1. Januar 1925 og saaledes ikke kan have været Genstand for Fornyelse ved den generelle Ordning i Sommer. De Indklagede hævder, at Firmaet fra førstnævnte Tidspunkt udelukkende har været bundet ved Sammenslutningens Overenskomster med de paagældende Organisationer, og at dette ogsaa er anerkendt af disse, der uden Forbehold har erkendt Modtagelsen af de rettidig givne Opsigelser af Særoverenskomsterne, for Smede og Maskinarbejderforbundets Vedkommende endog med Bemærkning om, at Overkomsten allerede for et Par Aar siden var opsagt af Firmaet og saaledes forlængst ude af Verden. Der peges endvidere paa, at Overenskomstforholdet mellem Jernindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund allerede var bleven fornyet ved en særlig Overenskomst af 25. Maj 1925, hvori det i § 1 hedder:

> „Den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst forlænges indtil 1. Februar 1927, alternativt til 1. Juni 1928, til hvilken Tid den kan opsiges til Udløb af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel."

Der er her overhovedet kun Tale om den organisationsmæssige Overenskomst, hvor Jernindustriens Sammenslutning er Part paa den ene Side, og der er ikke hverken mundtligt eller skriftligt taget noget som helst Forbehold om Oprettelsen af nogen Særoverenskomst, heller ikke den for Firmaet hidtil gældende, og det fremhæves, at Særoverenskomsten var bortfaldet en Maaned før Udløbet af den organisationsmæssige Overenskomst, som altsaa faktisk havde været gældende for dette Firma fra 1. Januar, og indtil Dansk Arbejdsmandsforbunds Strejke indtraadte den 18. Marts d. A.

Paa tilsvarende Maade hævdes det at forholde sig med Overenskomstforholdet til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Dette Forbund er Medlem af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, og med Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark fornyedes Overenskomsterne for de under Centralorganisationen hørende respektive Forbund ved en Overenskomst af 23. Maj 1925, hvori det i § 1 hedder:

> „De mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark gældende Overenskomster forlænges indtil 1. Februar 1927, til hvilken Tid de kan opsiges til Udløb med 3 Maaneders Varsel."

Ogsaa her er der kun Tale om de organisationsmæssige Overenskomster med de respektive Forbund, hvor Jernindustriens Sammenslutning er Part paa den ene Side, og der er heller ikke ved denne Lejlighed fra nogen af Siderne talt om Opretholdel-

sen af den tidligere udløbne Særoverenskomst for Hellesens Enke & V. Ludvigsen.

Hvad endelig angaar Særoverenskomsten med Kvindeligt Arbejderforbund fremhæver de Indklagede, at med dette Forbund har Sammenslutningen forlænget sin Overenskomst den 23. Maj 1925, og her hedder det i § 1:

„Overenskomsten forlænges til 1. Februar 1927, til hvilken Tid den kan opsiges til Ophør med 3 Maaneders Varsel."

Det er saaledes efter de Indklagedes Formening helt igennem kun de organisationsmæssige Overenskomster, der er forlænget, medens man netop har villet bort fra Særoverenskomsterne og de i disse indeholdte mere eller mindre urimelige Bestemmelser, som er i Strid med de gældende organisationsmæssige Overenskomster.

Det er under Proceduren oplyst, at Firmaet i Tiden fra 1. Januar 1925 til Konfliktens Udbrud i Marts s. A. stadig har betalt Lønninger og Tillæg efter de i Særoverenskomsterne indeholdte Bestemmelser og ligeledes overholdt deres særlige, fra Sammenslutningens Overenskomstbestemmelser afvigende og for Arbejderne gunstigere Regler om Betaling for Helligdagsarbejde m. v., samt at Firmaet ikke overfor Arbejderne eller Organisationerne har stillet Krav om Ændringer i disse Forhold eller i det Hele om Forhandling angaaende det fremtidige Arbejdsforhold. Ogsaa efter at Konflikten var afsluttet og Arbejdet paabegyndt igen, har Firmaet iøvrigt til de Arbejdere, der hører under Fabriksarbejdernes Forbund og under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, betalt efter de Lønsatser og ydet de specielle Tillæg, der er hjemlet i de særlige Overenskomster, alt med det Tillæg af 3 pCt., som ved det generelle Forlig kom til at gælde for Sammenslutningens Virksomheder.

Retten maa herefter finde, at Firmaet ikke har udnyttet den Adgang til at frigøre sig for de særlige Overenskomster, som stod aaben for det ved de givne Opsigelser, og at disse Opsigelser saaledes faktisk er sat ud af Kraft paa en saadan Maade, at den Omstændighed, at der ved de generelle Fornyelser ikke er taget Forbehold med Hensyn til disse Overenskomster, maa medføre, at de omfattes af Fornyelserne. Det bemærkes, at Retten ikke finder at kunne lægge afgørende Vægt paa, om der ved disse Fornyelser er brugt Udtrykket Overenskomst eller Udtrykket Overenskomster, idet Tanken maa antages at have været at forny Overenskomstforholdet i det Omfang, hvori det paa dette Tidspunkt bestod, for saa vidt ikke Forbehold i saa Henseende blev taget, og idet disse Særoverenskomster i Henhold til det foranstaaende betragtes som en Del af det eksisterende Overenskomstforhold.

Klagernes Paastand vil herefter være at tage til Følge. Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger, der bestemmes til 300 Kr., at burde udredes med Halvdelen af hver Part.

Kendelse:

Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen er pligtigt at efterleve de ovenomhandlede 3 Overenskomster.

Af Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler Klagerne og de Indklagede hver Halvdelen.

Sag Nr. 900.

Kvinderne hos John Allen, St. Kongensgade.

I den Overenskomst, der var truffet mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening efter Konfliktens Afslutning den 6. Juni, var der opnaaet Enighed om i Overenskomstens Stk. 3, at Arbejde, der var paabegyndt under Konflikten, fuldførtes efter Konfliktens Afslutning af organiserede Arbejdere. Trods dette havde Fabrikant John Allen efter Konfliktens Afslutning ikke antaget 2 af vore Medlemmer, men stadig lod Drenge udføre Kvindernes Arbejde.

Sagen forligtes den 18. September 1925.

Virksomheden betaler til hver af de omhandlede Kvinder 75 Kr. og lover at tilbyde dem Arbejde igen, saa snart der atter paa Virksomheden foreligger Arbejde af den paagældende Art til at beskæftige dem begge eller den ene af dem. Virksomheden reserverer sig, at der heri ikke ligger nogen Anerkendelse af, at den i nærværende Sag skulde været gaaet ud over Arbejdsgiverens Ret til at anvende den efter hans Skøn passende Arbejdskraft.

Til Ledvogterskerne.

Fællesbestyrelsesmøde afholdtes den 26. September 1925 Kl. 2 ½ Eftermiddag paa Hotel Terminus i Fredericia med følgende Dagsorden:

1) Mødets Aabning.
2) Valg af Ordstyrer og Sekretær.
3) Forhandlingsprotokol og Virksomhed.
4) Indkomne Forslag.
5) Fanesagen.
6) Formandens Løn.
7) Valg af Formand og Næstformand.
8) Eventuelt.

Punkt 1. Formanden aabnede Mødet med at byde Damerne Velkommen og rettede et særligt Velkommen til Forretningsføreren, Fru Alvilda

Opraab til **alle** vore Medlemmer!

Ved Nærværende anmoder vi alle vore Medlemmer, som er eller bliver arbejdsløse, om at melde sig i deres respektive Afdelinger, uanset om de er berettigede til ordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse eller ej, da dette vil have sin store Betydning med Hensyn til at komme i Betragtning ved ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse. *Red.*

Andersen, København, og udtalte Ønsket om, at hvad man end besluttede, at det maatte blive til Gavn og Glæde for alle Medlemmer og Forbundet i sin Helhed. Dernæst mindedes Formanden afdøde Fru Kirstine Nielsen og omtalte hendes klare Forstaaelse af Afdelingens Sager.

Punkt 2. Til Ordstyrer valgtes Fru Jensine Henriksen og til Sekretær valgtes Fru Sofie Hansen.

Punkt 3. Formanden oplæste Forhandlingsprotokollen og aflagde Beretning over de Sager, der havde været behandlet siden sidst afholdte Møde, oplyste, at 2. Distrikt havde faaet nogle Poster hævet op paa højere Lønsats. Ligeledes 3. Distrikt havde faaet nogle Poster hævet op til højere Sats, blandt andet 4 Poster paa Brande-Funder-Banen, samt meddelte, at Sommerpermission til Billetsælgersker var nægtet og vil aldrig blive tilkendt dem, før det bliver lovfæstet, at alle Arbejdere og Arbejdersker skal have Sommerpermission i Lighed med fastansatte. Samtidig blev givet Oplysning om, at der ikke krævedes Telefonpligt ud over de Poster, der havde Telefonvagt.

Forretningsføreren takkede for Indbydelsen og omtalte de forskellige Indberetninger, der udgik fra 3. Distrikt fra Fru Sørensen og Jacobsen; hvor der var valgt Formand og Kasserer, skulde hver passe sit, Kassereren havde kun Regnskabet at varetage og ikke at blande sig i Formandens Arbejde, og henviste til, at alle Sager skulde behandles igennem Fællesbestyrelsen. Fruen oplæste Skrivelsen fra Distriktsehef Vissenbach, Struer, samt Svaret derpaa, og gjorde ogsaa opmærksom paa, at naar man spurgte om noget Sagerne vedrørende, fik man aldrig Svar.

Formanden gav Oplysning om de forskellige Posters Lønsatser, hvor der var flest Tog, skulde Lønnen selvfølgelig være højest, der kunde umuligt være samme Løn for en Strækning med 8 Tog og en anden, hvor der var 22 Tog i Døgnet.

Fru Henriksen omtalte 4 Poster fra Sønderjylland, som hun mente var berettigede til mellemste Lønsats og mente flere berettigede.

Fru Jacobsen frasagde sig Ansvaret for de indsendte Poster, 3. Distrikt. Formanden gjorde opmærksom paa, at der var Papirer derpaa. Forretningsføreren oplyste, at Fru Jacobsen mange Gange var gaaet uden om Formanden. Fruen gjorde Fru Henriksen opmærksom paa, at man skulde vente lidt med at indsende flere Poster, da man ellers fik Afslag.

Forhandlingsprotokollen godkendtes.

Punkt 4. Der var indkommet 7 Forslag fra 2. Distrikt og 5 fra 3. Distrikt, men ingen fra 1. Distrikt.

Forslagene var saalydende fra 2. Distrikt:

1) Højere Løn for Ledbevogtning.
2) Regulering af Arbejdstiden.
3) Vedligeholdelsen af Tjenesteboligerne.
4) Ugentlig Frihed paa 36 Timer.
5) Højere Løn for Afstandsbommetræk.
6) Lønforhøjelse for alle 3 Lønsatser.
7) Eventuelt.

Forslagene fra 3. Distrikt var saalydende:

1) Højere Løn for Ledbevogtning.
2) Løntillæg for Rangering.
3) Løntillæg for Afstandsbommetræk.
4) Sommerpermission og ugentlig Fridag til Billetsælgersker.
5) Eventuelt.

Forretningsføreren henstillede til Fru Henriksen og Fru Poulsen om at modere deres Krav ganske betydeligt.

Forholdet var jo dette, at Forhandlingerne om Ledvogterskernes Løn ikke var ført paa Grundlag af Pristallet, som Fru Henriksen mente, hvad forøvrigt Ledvogterskerne jo heller ikke kunde være tjent med, men ud fra de ganske skandaløse Lønninger, der paa det Tidspunkt, Ledvogterskerne blev organiserede, var gældende. Vanskelighederne ved Lønforhandlinger for Ledvogterskerne bestaar jo deri, at disse ikke selv vil sætte noget ind paa at faa deres Krav igennem, og tilmed er Tilslutningen til Organisationen ikke alle Steder lige god. Derfor vil et generelt Løntillæg paa alle Lønsatser paa nuværende Tidspunkt, hvor Priserne er nedadgaaende, møde voldsom Modstand, og derfor maa vi have Vished for, at vore Medlemmmer i Lighed med alle andre Lønarbejdere vil sætte noget ind paa at faa deres Krav gennemført, da Forhandling herom ellers vil være omsomt. Med Hensyn til Afløsningen paa Kvindeposterne, der jo medfører store Udgifter for Statsbanerne, skal man ogsaa være forsigtig med at røre for meget ved dette, da disse jo let kan blive

Fællesposter i Lighed med, hvad der er sket paa Falster.

Formanden oplyste, at da 2. og 3. Distrikts Krav forsaavidt hørte sammen under et, behandledes begge Forslag sammen, og gav Oplysning om, at Vedligeholdelsen af Tjenesteboligerne hørte ind under Tjenesteboligsagen, som førtes af D. J. F., det kunde vi ikke tage os af. Fru Andersen lovede dog at forsøge, saafremt Forretningsføreren for D. J. F. formente, vi kunde paatage os Sagen.

Angaaende ugentlig Frihed paa 36 Timer oplyste Fru Andersen, at ingen Lønarbejder havde mere end et ugentlig Fridøgn, og vilde derfor ikke rejse Spørgsmaalet. Forslaget toges tilbage.

Angaaende Afstandsbommetrækkene vilde Fru Andersen henvende sig til Fuldmægtig Høgsgaard om en Forhandling for nævnte Spørgsmaal, og J. Jensen mente, man saa samtidig skulde paatale Forholdet angaaende Rangeringen paa Overkørslerne, det vilde nok blive vanskeligt at faa indført Rangertillæg, men man kunde maaske faa Posterne paa højere Lønsats.

Formanden oplyste, at der var nægtet Billetsælgerskerne Sommerpermission; de kunde kun faa Ferie paa den Maade, at de sammensparede deres ugentlige Fridage, og oplyste, at før det blev lovfæstet her i Landet, at alle Arbejdere skulde have Sommerpermission, vilde der ikke opnaas noget i den Retning for Billetsælgersker og deslige, dog mente Formanden, at man burde skaffe dem en ugentlig Fridag, som ingen havde. Formanden gav ligeledes Oplysning om, at det ikke var os, de skulde skaffe Afløsning, og kunde som saadan ikke gøre Indsigelse derimod, men henstillede til Fru Henriksen, der havde rejst Forslaget, at Manden kunde forsøge en Henvendelse til Overbanemesteren om Tilladelse til at afløse Hustruen.

Paa alle Forslagene om Lønforhøjelse af enhver Art svarede Forretningsføreren, at Forbundet kun vilde stille Lønkrav paa den Betingelse, at alle Ledvogterskerne vilde stille deres Pladsopsigelser til Raadighed.

Man enedes om, at Hovedkontoret skulde aftrykke Stemmesedler til Afdelingerne, som uddeles til Medlemmerne til Urafstemning. Det var den eneste Maade Spørgsmaalet kunde ordnes paa, da Medlemmerne saa kunde nedlægge deres Arbejde, naar de ikke var tilfredse med Lønnen.

Punkt 5. Fanesagen udsattes, da kun 2. Distrikt havde stemt for Forslaget.

Punkt 6. Formandens Løn fastsattes som hidtil til 35 Øre pr. Medlem pr. Aar.

Punkt 7. Til Valget af Formand var foreslaaet J. Jensen og Jensine Henriksen.

Fru Jacobsen meddelte, at man i 3. Distrikts Afdeling havde vedtaget ikke at stemme paa J. Jensen, da man mente, at J. Jensen ingen Interesse udviste for Arbejdet i Fællesbestyrelsen, nu da hun var overgaaet til Fællespost. J. Jensen formente, det vilde blive vanskeligt for Fru Jacobsen at overbevise nogen om, at Arbejdet var daarligt varetaget; det var dog undertiden vanskeligt at samle de Sager, Fru Jacobsen havde splittet, og udtalte, at hun ikke ønskede Genvalg, men helst vilde være fri.

Ved skriftlig Afstemning valgtes J. Jensen til Formand og J. Henriksen til Næstformand.

Punkt 8. Under Eventuelt omtaltes nogle Poster af Fru Henriksen og Poulsen, hvor der ydedes for lidt Overtidsbetaling. Det paalagdes de forskellige at rette Henvendelse til Overbanemesteren om Sagen.

Ligeledes omtalte Fru Henriksen den lange Tjenestetid, de havde i Sønderjylland.

Fru Jacobsen omtalte Ekstra-Kontingentet og forespurgte, hvorledes det gik i de andre Distrikter, da der begyndte at være Misstemning i Afdelingen.

Forretningsføreren lovede at give Oplysning om nævnte Forhold i Løbet af nogle Dage.

Da ikke flere ønskede Ordet, hævede Formanden Mødet.

Johanne Jensen.

De Danske Statsbaner
3die Distrikt.

Struer, den 11. Juli 1925.

Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark,
København.

Under Henvisning til Forbundets Skrivelse af 12. f. M. meddeles, at Ledvogterskeposterne i Vogterhusene Nr. 34, 35 og 36 paa Banestrækningen Herning-Brande fra 1. August d. A. vil blive oprykket i højeste Lønsats. 2 Kr. 20 Øre daglig.

I Anledning af det i Forbundets Skrivelse anførte om, at det i herværende Distrikt forlanges, at Forbundets Medlemmer i Hvilepavsen skal ringe Stationerne op og forhøre om, hvornaar Særtogene afgaar, meddeles, at et saadant Forlangende ikke vides at være stillet.

Det er derimod meddelt Ledbevogtningspersonalet, at de, naar Sær- eller Arbejdstog løber, og disses Plan ikke har kunnet meddeles dem paa sædvanlig Maade, gennem Telefonen — hvor saadan findes — skal erkyndige sig hos Stationen om saadanne Togs Løb.

Saadan Opringning til Stationen behøver kun at ske i Arbejdstiden, og andet er da heller ikke forlangt.

Sign. *Christensen.*

Til

Danmarks organiserede Arbejdere.

Under den nu afsluttede Storkonflikt hændte det ofte, at der meldtes om *uorganiserede Handels- og Kontormedhjælpere*, der optog det nedlagte Arbejde.

Selv om der mellem disse har været en Del, der kom fra Overklassehjem og følte sig kaldede til at bekæmpe Arbejderne, var dog langt de fleste Sønner eller Døtre af organiserede Arbejdere og kom saaledes til at bekæmpe deres egne Hjems Interesser.

Naar dette kunde ske, skyldes det i første Række, at man i Arbejderkredse alt for ofte har set bort fra den Kendsgerning, at Organisationen er lige saa nødvendig for Handels- og Kontormedhjælperne som for ethvert andet Fag.

Dette i Forbindelse med *vort Fags vanskelige Agitationsforhold*, økonomisk Forfølgelse af vore Agitatorer eller endda Forbud mod Medlemsskab i Organisationen har gjort det umuligt at organisere til Bunds, hvilket atter har givet Arbejdsgiverne en Del uorganiserede til Raadighed i Kampen mod Arbejderne.

Vi gaar ud fra, at *alle* Arbejdere er lige saa interesseret som vi i at faa forandret dette Forhold.

Vi tror derfor at handle i Kontakt med de organiserede Arbejdere, naar vi herved anmoder om deres Støtte til vore Bestræbelser for at gennemorganisere vort Fag, dels ved at de paavirker deres Børn, der arbejder som Handels- og Kontormedhjælpere, til at organisere sig, og dels ved paa Arbejdspladser, hvor der er Lejlighed til det, at støtte vor Agitation.

Vi skal iøvrigt henlede Opmærksomheden paa, at den tidligere ret udbredte Opfattelse, at de kvindelige Medhjælperes Arbejde kun var en midlertidig Beskæftigelse, saa de ikke behøvede at interessere sig for Løn- og Arbejdsforhold, og at de mandlige Medhjælperes Arbejde var Overgangsledet til en Overklassetilværelse, er mere urigtig end nogen Sinde.

Handels- og Kontormedhjælperne er og bliver Lønarbejdere endda med særlig daarlige og meget usikre Arbejdsvilkaar.

Da de fleste imidlertid kommer fra Arbejderhjem, er der Anledning til at hamre følgende Kendsgerninger fast:

Arbejderhjemmene har ikke Raad til at lade deres Sønner og Døtre, der arbejder som Handels- og Kontormedhjælpere, fortsat arbejde for en Løn, der ikke dækker Leveomkostningerne.

Arbejderhjemmene har ikke Raad til at lade deres Børn gaa ledige uden Ret til Arbejdsløshedsunderstøttelse, og

Arbejderhjemmene har ikke Raad til at lade deres Børn opdrage til at bekæmpe deres egne Interesser.

Følgelig er Arbejderhjemmene særlig interesserede i, at deres Børn, der arbejder ved vort Fag, organiseres og organiseres allerede i Læretiden, da vort Fags store Arbejdsløshed gør det meget ønskeligt, at Udlærlingene straks ved Læretidens Ophør har Anciennitet i vor statsanerkendte Kasse.

Vi ved vel, at vi selv maa gøre Hovedarbejdet og vil bestandig føre en intensiv Agitation; men det vil være os en uvurderlig Hjælp, hvis vi faar aktiv Støtte i alle Arbejderkredse.

Vi tvivler ikke om, at dette vil ske, naar vi herved henleder Opmærksomheden paa Forholdene og sender derfor allerede paa Forhaand vor bedste Tak for den ventede Haandsrækning.

Med soc. Hilsen

Jens Johansen.

En Appel til Arbejderne.

Blandt Arbejdernes kooperative Foretagender er „Arbejdernes Livsforsikring" utvivlsomt et af dem, der i social Henseende har den største Betydning, fordi Arbejderne ved at tegne deres Livs- og Konfirmationsforsikringer i dette Selskab opnaar saa store økonomiske Fordele, som intet andet Folkeforsikringsselskab byder. Det er en kendt Sag, at Tegningen af Livs- og Konfirmationsforsikringer med og uden Lægeundersøgelse og med ugentlige Præmier er meget almindelige blandt Arbejderne, og netop derfor er det nødvendigt, at disse faar klar Besked paa denne vigtige Sag, saaledes at de ikke lader sig overtale til at tegne Forsikring i de andre Selskaber.

Det maa nemlig erindres, at de Beløb, der ugentlig gives ud til Præmier for en Livs- eller Konfirmationsforsikring, i Virkeligheden er Sparepenge, og hvem vil ikke have sine Sparepenge anbragt paa fordelagtigst Maade. Til nærmere Forklaring skal vi i korte Træk give følgende Oplysninger om „Arbejdernes Livsforsikring":

Selskabet, der er stiftet af Fagforeningerne og Sygekasserne, er det billigst administrerede Selskab i Danmark, og det ledes af et ulønnet Repræsentantskab, der bestaar af Arbejderpartiets kendte Mænd. Formand er Raadmand *Fr. Andersen*, og Selskabets Forretningsfører er Folketingsmand *Valdemar Olsen*. Mellem Selskabet og Statsanstalten for Livsforsikring er der oprettet en Overenskomst, hvorefter alle Forsikrede i Selskabet genforsikres i Stats-

anstalten. Det vil sikkert forstaas, at en saadan Ordning med Statens egen Anstalt byder de allerstørste Fordele for de Forsikrede.

Vi skal saaledes oplyse, at de Forsikrede i „Arbejdernes Livsforsikring" faar Statsgaranti for alle Forsikringssummer, hvilket ikke noget andet Selskab kan yde. Men dernæst deltager de Forsikrede i „Arbejdernes Livsforsikring" hvert 5. Aar i Statsanstaltens store kontante Bonusudbetaling.

Hvad dette betyder, skal vi forklare af følgende Eksempel fra den sidste Bonusudbetaling:

En 44-aarig Mand tegnede sig i 1904 en livsvarig Livsforsikring paa 1179 Kr. at udbetale hans Hustru, naar som helst han døde.

Præmiebetalingen er 1 Kr. ugentlig i 26 Aar, hvis Forsikrede lever saa længe.

Paa denne Forsikring har Selskabet udbetalt Bonus i 1908, 1913, 1918 og i 1923, sidste Gang med 50 Kr. for Perioden 1. Januar 1916 til 31. December 1920. I denne Periode har Forsikrede altsaa indbetalt i Præmier 260 Kr. og faar 50 Kr. tilbagebetalt i Bonus. Det er 19¼ pCt. af det indbetalte. Det vil altsaa sige, at for hver Krone, den Forsikrede indbetalte i Præmie, har han faaet 19¼ Øre tilbagebetalt eller med andre Ord, at hans ugentlige Præmie kun har været 80¾ Øre i Stedet for 1 Kr.

Vi skal i Forbindelse hermed oplyse, at intet andet Folkeforsikrings-Selskab hidtil har udbetalt tilnærmelsesvis saa stor Bonus, ja, der gives endda Selskaber, der aldrig har udbetalt en eneste Øre i Bonus.

Disse enestaaende Fordele bør bevirke, at enhver Arbejder, der ønsker Forsikring, kun tegner den i „Arbejdernes Livsforsikring", men desuden bør enhver i Sagen interesseret Arbejder være med til at virke for Selskabets Fremgang blandt Kolleger og Standsfæller; Ordet kooperativ betyder netop at virke i Forening, og hvis blot enhver indenfor sin Kreds vil slaa til Lyd for „Arbejdernes Livsforsikring", vil de andre Selskaber snart miste Fodfæstet indenfor Arbejderklassen, hvor de slet ikke hører hjemme.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Munkegade 79 [3] og er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften i Amaliegade, hvor Formand og Kasserer træffes.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 6 Kr. med Kost, 8 Kr. uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Kontoret, Munkegade 79 [3], er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Tirsdag og Torsdag fra 1—2 og Mandag Aften fra 5—7 i St.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.